

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 130 Ft

XIII. évfolyam 1. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2006. január

Újévi köszöntő

ÁRPÁD imája a honfoglaláskor

(részlet Györffy Rózsa:
„Attilától Árpádig” című munkájából)

Az új év kezdetén szeretettel köszöntöm Gyomaendrőd minden polgárát. Ilyenkor mindig reményekkel és várakozással tekintünk a jövő felé, számvetést készítünk az elmúlt év örömteli pillanatairól, és

felidézünk a legemlékezetesebb történéseket. Ilyenkor látjuk azt, hogy hol hibáztunk, mi az amin változtatni kell, és mi az ami sikerült az életünkben. Az ember ilyenkor fogadkozik, hogy mit csinál majd másként az új évben, hiszen mindenki tudja, hogy a jövő jólünk függ. A holnapot mi alakítjuk, mi tehetjük szebbé, jobbat a következő napokat, hónapokat.

Mindenki ugyanazt szeretné: egy biztonságos, kiszámítható, boldog életet, melynek megteremtéséhez változásra van szükség, a fiataloknak munkára, saját otthonra, a szüleiknek anyagi biztonságra, a nagyszülőknek emberhez méltó életkörülményekre, melyet hosszú évek kemény munkája után megérdemelnek. A mi feladatunk, hogy ezek a célok, mikor és hogyan valósulnak meg, milyen feltételek alakulnak ki.

2006 a változás éve lehet, ha mindannyian akarjuk. Ehhez azonban összefogásra, kitartásra és nagy lelkierőre van szükség, gyűlölködés helyett emberi szóra, hangzatos szólamok helyett tettek.

Kívánom, hogy az új évben is maradjon annyi melegség a szívekben, amely kitart a következő évig. A világ rohanó zajában is figyeljünk egymásra, a szeretet, a béke és a nyugalom töltse be otthonaikat!

Hozzon az új esztendő olyan változást mindenki életébe, amely boldogabbá, eredményesebbé teszi mindennapjaikat!

Eredményekben gazdag, boldog újesztendőt kívánok!

Domokos László
Gyomaendrőd országgyűlési képviselője

Boldog Isten nézz ránk a magas egekből,
Áraszd ránk mosolyod fénylő napszemedből.
Nemzetek Istene! Áldd meg ezt a földet!
Magyarok Istene! Tarts meg itt bennünket!
Évezredek át, áldd meg életünket,
Viharban és vészben oltalmazd meg minket!
Adj szívünkbe békét, derűs boldogságot.
Ne érezzük soha a hontalanságot.
Duna, Tisza partján magyar szóval áldjunk,
Ez legyen örökre a mi Szent országunk.
Legyen minden magyar a Te fény gyermeked,
Pihentesd meg rajtunk áldott tekinteted.

Önnnek joga van tudni...

hogy miről döntött a Képvisező-testület 2005. év utolsó testületi ülésén

Már hagyománynak számít, hogy az év utolsó testületi ülése kihelyezett ülés. Az elmúlt évek során egy-egy óvoda-üzemeltető adott helyet és látta vendégül a testület tagjait. Idén a Blaha úti óvoda volt a vendéglátó. Az ülés fél órával korábban kezdődött a megszokottnál, így a képviselőknek lehetősége volt az óvodások által előadott betlehemes játékot megnézni, ami igen nagy élményt nyújtott mindnyájunknak. A kis óvodások a kort idéző jelmezben, nagy lelkesedéssel adták elő a 2000 évvel ezelőtti történeteket.

A december 22-i testületi ülés megtisztelte országgyűlési képviselőnk Domokos László, és jelen volt Földesi Zoltán országgyűlési képviselő úr is, mindkettő az ülést követően megköszönték a polgármester és a képviselőtestület éves munkáját.

Autóbusz jegyáremelés: A teljes árú havi bérlet 2500 Ft, a negyedéves teljes árú bérlet 7.500 Ft, 4 havi teljes árú bérlet 10.000 Ft január elsejétől. A fenti árak 5,35%-os áremelést tartalmaznak. A vonaljegy, a kedvezményes havi, és negyedéves és 4 havi bérletek árai nem változtak.

Ivóvíz díjak díjemelése: 4,5%. A csatornadíjak kategória változás miatt csökkennek,

132. 6Ft/ köbméter lesz a díjtétel január 1-től.

Városi Gondozási Központ térítési díj változásai: (a díjtételek 9-16 %között nőnek).

Idősek és Fogyatékosok nappali Klubja: reggeli: 166 Ft, ebéd: 467 Ft.

Idősek Otthona: napi 1480 Ft, havi 44.400 Ft. Az emelt szintű ellátás: 1630 Ft/nap, 48.900 Ft/hó a Blaha és Mirhóhádi u. 5-ben. A Mirhóhádi út 8-ban napi 1700 Ft, 51.000 Ft/hó.

Idősek Átmeneti Otthona: napi 1480 Ft, havi 44.400 Ft.

Házi segítségnyújtás óradíja: 380 Ft. Az ebéd házhozszállítás intézményi térítési díja: 95 Ft.

Támogató szolgálat személyi segítő óradíja: 165 Ft, szállítási díj: 66 Ft/km.

Egyszeri beköltözési hozzájárulás:

Mirhóhádi u. 1-5, és Rózsakert Idősek Otthona Blaha u 2-6: egyágyas 1,4 millió Ft, egyágyas, közös vizesblokkal(2 fős) 1 mil-

lió Ft, kétágyas 700 ezer forint.

Őszi Napsugár Idősek Otthona Mirhóhádi u. 8: Földszint: egyágyas, teakonyhás: 2 millió forint, kétágyas, teakonyha nélkül: 1,1 millió forint, kétágyas, teakonyhás: 1,2 millió forint.

Emelet: egyágyas, teakonyhás: 1,8 millió forint, kétágyas, teakonyha nélküli 1 millió forint, kétágyas, teakonyhás 1 millió egyszázötvenezer forint.

Mezőöri járulék mértékének emelése: A 2 ha alatti földterület után a mezőöri járulék összege 400 Ft/év, egyéb esetben: 200 forint/ha/év.

Gyomaszolg Ipari Park Kft tevékenységi díjtételének emelése: szilárd hulladékgyűjtés: 5%, parkgondozás 5%, temetői szolgáltatás 5%.

Pályázati kiírás a Városi Zene- és Művészeti Iskola igazgatói állására: a jelenlegi igazgató megbízatása 2006. augusztus 15-én lejár, ezért a pályázati kiírást az Oktatási Minisztérium hivatalos lapjában közzé kell tenni.

Kis Bálint Általános Iskola által működtetett napközi konyha technikai létszámát 2 fővel csökkenti, és egy főnél a részmunkaidőt 2 órával csökkenti 2006. évben.

Járóbeteg gyógytorna tevékenység új telephelye: Hősök út 51-ben lesz.

Értékesítésre meghirdetésre kerül a Fő út 5. szám alatti ingatlan. A minimum bruttó vételár 4 millió forint, az árversenyt az nyeri aki a legmagasabb árat ajánlja, illetve fizeti.

Gyomaendrőd város belterületén kiépítésre kerül „Kijelölt gyalogos átkelőhely”:

Blaha Lujza út és Dózsa György utca kereszteződés (Gyógy-szertár és óvoda előtt)

Hősök út és Kossuth út kereszteződésben.

Lekerült a napirendről a Népliget utcában kialakítandó buszmegálló, buszforduló, és személygépkocsi parkoló témája (remélhetőleg végleg lekerül ez a kérelem, nagy kár lenne a liget klímáját szennyezni).

Liget Fürdő folyamatos működéséhez, az ez évi pénzügyi kötelezettségeinek teljesítéséhez újabb 18 millió forint működési pénzeszköz átadását kérte az ügyvezető és javasolta az alpolgármester, aki egyben a Ligetfürdő Felügyelő Bizottságának elnöke is. Ez az összeg az idei költségvetésben a fürdő működési támogatásra megtervezett 50 millió forint feletti összeg! A testület többségében támogatta a kérelmet.

Császárné Gyuricza Éva
képviseelő

KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS

CUKORBETEGEK GYOMAENDRŐDI KLUBJA 2004. ÉV

Klubunk 1992 óta működik, bírósági bejegyzése 1997-ben történt, 1999. december 27. óta közhasznú. Taglétszámunk: 56 fő.

Klubunk célja:

Elősegíteni a betegek képzését, nevelését, támogatni a cukorbetegség ügyét szolgáló társadalmi, egészségügyi tevékenységeket.

Elősegíteni a diabétesz gondozás színvonalának és hatékonyságának emelését, a későbbi szövődmények kialakulásának megelőzését.

Részt venni a cukorbetegség megelőzésével kapcsolatos egészségnevelő, felvilágosító munkában.

A tagok és az érdeklődő kívülállók számára minden lehetőséget és segítséget biztosítani annak érdekében, hogy a társadalom teljes értékű tagjai lehessenek a cukorbetegnek.

Pénzügyi beszámoló:

Bevételek:

Maradvány 2003 - ról 130.544 Ft

Tagdíj 67.200 „

Önkormányzati támogatás 40.000 „

SZJA 1% 36.880 „

Kamat 5.973 „

ÖSSZESEN: 280.597Ft

Kiadások:

Terembérlet 14.000 Ft

MACOSZ tagdíj 2.000 „

Diabetes újság előfizetés 10.080 „

Számlavezetési díj 4.722 „

Virág, sírcsokrok 7.860 „

Postaköltség 3.380 „

Nyomatvány, irodaszer 3.533 „

Bélyegző készíttetés 2.470 „

Betegoktatás 4.900 „

Útiköltség térítés 21.019 „

Vércukormérő készülékhez elemcsere 2.470 „

Cukorbeteg találkozó 12.000 „

Diétás bemutatókhöz anyag, étkezési költség 24.822 „

ÖSSZESEN: 113.256 Ft

MARADVÁNY

167.341 FT

Az Önkormányzati Civil Alapból nyert 40.000 forint támogatást a jászárok szállási betegtalálkozóra, szakmai továbbképzésre, szaklapra, orvosi útiköltségre fordítottuk.

A felajánlott és átutalt SZJA 1 %-on szakirodalmat vettünk.

Gellainé Tuboly Zsuzsanna elnök

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Ismét földért életjáradékot program: Januártól köthetik meg a szerződéseket a nemzeti Földalapkezelő Szervezettel (NFA) a negyedik földért életjáradékot programba felajánlott földek tulajdonosai. A korábbi programokhoz képest változást jelent, hogy a befogadható földterület nagysága egy és húsz hektár között lehet, értéke nem haladhatja meg a hárommillió forintot. 2006-tól az 55 éves korban nyugdíjba vonulók is felajánlhatják földjüket.

Esztergomban tíz Kárpát-medencei magyar polgármester és két európai parlamenti képviselő írta alá a Héthatár, Határon Átnyúló Önkormányzati Szövetség a Kárpát-medencében nevet viselő egyesület alapító okiratát.

A Magyar Vöröskereszt Gyomaendrői Területi Szervezetének hírei

2005. december 3-án a Magyar Vöröskereszt Gyomaendrői Szervezete a többszörös véradói és önkéntes donorszervezői részére a Véradók Napja alkalmából ünnepséget szervezett.

Az ünnepség keretében köszöntöttük Ádám Józsné önkéntesünket, aki a Magyar Vöröskereszt Országos Vezetőségétől a KIVÁLÓ VÉRADOSZERVEZŐ kitüntetését kapta, amelyet a megyei ünnepségen Dr. Morzsányi Éva tőltikártól vehetett át. Önkéntesünk több mint 15 éve segíti eredményes véradószervezői munkánkat.

Palyo Mihály a 200., Tandí Imre László a 120., Giricz Lajos, Oláh István és Udvari Antal a 110. véradásért vehette át a TÖBBSZÖRÖS VÉRADÓ-nak járó kitüntetést.

A fentiekén túl még 66 önkéntes véradónk érkezett el a 10.-75. véradásához, melynek elismeréseként ünnepségeken vehetik át a méltó elismeréseiket.

Ezúton is köszöntjük az összes véradóinkat, akik már korábban kapták, vagy majd kapják meg kitüntetésüket.

Külön is üdvözljük az év első véradóit, azokat a fiatalokat, akik leküzdötték félelmeiket, s önként jelentkeztek véradásra, hogy így segítsenek azzal, ami mindnyájunknak az életet jelenti, a vérükkel.

A Magyar Vöröskereszt Békés Megyei Szervezetének titkára és Ugrinné Dr. Katona Klára – szervezetünk elnöke – adta át a véradóknak a kitüntetést.

2005. év folyamán városunkban 15 alkalommal szerveztünk véradást, ahol 790 donor jelentkezett, akikből 47 személy első alkalommal jelentkezett véradásra.

Szervezetünk működési területének 5 településén (Gyomaendrőd, Dévaványa, Ecsefalva, Csárdaszállás, Hunya) 33 alkalommal volt véradás, ahol 1548 donor jelentkezett véradásra, akikből 86 személy első alkalommal.

Ezt az eredményes szervezőmunkát mintegy 20 fős önkéntes csapat segítette.

Minden véradónak, donorszervezőnek köszönöm az önzetlen, segítőkész munkát.

Megköszönöm mindazok eddigi segítségét, akik életkoruk, vagy egészségi állapotuk miatt a jövőben nem tudják folytatni eddig áldásos önkéntes véradói pályájukat. Mindannyiuknak jó egészséget és sok sikert kívánok a következő évek során.

Városunkban és a környező településeken is a nyári bőséges esőzések miatti belvízkárok keletkeztek. Ezen károk enyhítésében a Magyar Vöröskereszt is rész vállalt.

A szervezetünkhöz érkezett felajánlásokból Csárdaszállás 45, Gyomaendrőd 31, Dévaványa 18 családjának tudtunk kárenyhítés címén segíteni. Minden településen a helyi önkormányzat segítségével és támogatásával és az önkéntes segítőink aktív közreműködésével szerveztük meg az adományok kiosztását. Az eddig kiosztott adományok értéke: 1 millió 736 ezer forint.

Ezúton üdvözlöm a vöröskereszt szervezeteink minden tagját, véradóinkat, az adományozókat, akik támogatásukkal, vagy bármilyen más formában segítettek a 2005. évi eredményeink megszületését. Mindnyájunknak jó egészséget, eredményes új esztendőket kívánok.

Kurilla Jánosné területi vezető Gyomaendrőd

Közel 3 ezer hazai kutató írta alá azt a nyílt levelet, amelyet Kertész János akadémikus intézett a miniszterelnökhöz, a hazai alap kutatások pénzügyi ellehetetlenülésének megállításáért. „Immár nem a fejlesztés, hanem az életben maradás a kérdés”.

Átadásra került az M5-ös autópálya Kiskunfélegyháza és Szeged közötti 45,7 km hosszú szakasza.

Hazánk deviza adóssága eléri a bruttó hazai termék 30-35 százalékát, vagyis 40 milliárd Eurót.

Leminősítette Magyarország adósságkockázati- besorolását a legnagyobb hitelminősítő intézet, így teljesen valószínűtlen az Euró bevezetésének 2010-es dátuma. „A magyar költségvetési politika elvesztette hitelét, a hiány óriási” fogalmaztak az intézet vezetői.

Kazahsztánban a szavazatok 91%-ának megszerzésével a 16 éve hivatalban lévő államfő újabb 7 évre meghosszabbította mandátumát.

A Golf-áram lelassulása nyomán mini jégkorszak fenyegetheti Nyugat-Európát. A vizsgálati eredmények arra utalnak, hogy az Európa partjaihoz meleg vizet szállító áramlás valóban lassul. Brit óceánkutatók mérései szerint az 1957-ben, 1981-ben és 1992-ben felvett adatokhoz képest az észak felé haladó meleg víz mennyisége 30%-kal csökkent. Más kutatásokból az is kiderül, hogy a lassulás 1992 és 1998 következett be.

Gyomaendrőd város Cigány kisebbségi Önkormányzata december 14-én „Fenyőünnepélyt”, december 19-én a Német Kisebbségi Önkormányzattal együtt „Kisebbségi Napot” rendezett. Az ünnepségen a gyerekek és felnőttek jól érezték magukat, a műsort a Napsugár Óvoda és a Rózsahegy Kálmán Kistérségi Iskola tanulói adták.

A városban idén került először megrendezésre az „Idősek karácsonya”. Talán az adta az apropót, hogy a város elnyerte az „Idősbarát Önkormányzat” elismerést, és ezt is illet megünnepelni. Sokan elmentek december 21-én a gyomai Művelődési Házba, ahol kedves fogadtatáson túl kávéval, mézeskalács-angyalkával és színvonalas műsorral lehetett mulatni az időt. A műsor szervezői a Gondozási Központ dolgozói és vezetői voltak.

A Kincs az Életed Alapítvány a rászoruló gyermekek Mikulás ünnepségét szűk körben tartotta meg. A gyermekek nagyon örültek az élő „igazi” Mikulásnak. Meghatóan szépen köszöntöttek verssel, énekkel, és nagyon örültek a sok-sok ajándéknak.

Pár nappal később ismét ünnepeltek, akkor karácsonyi műsorral köszöntöttek meg a Templárius Alapítvány és a Karitászi karácsonyi ajándékait.

Január 1-jétől nemzeti vízum

Románia, Horvátország, Ukrajna, valamint Szerbia és Montenegró állampolgárai 2006. január 1-jétől igényelhetnek speciális tartózkodási vízumot. A speciális vízumot a fenti 4 ország azon állampolgárai igényelhetik, akik a magyar nyelv megőrzése, ápolása, kulturális, nemzeti identitásuk megőrzése, családi kapcsolatuk erősítése, illetve tanulás – kivéve a felsőoktatást – céljából érkeznek Magyarországra. A vízum többszöri beutazásra jogosít, és 90 napnál hosszabb tartózkodást tesz lehetővé.

Az Önkéntes Tűzoltó Egyesület lelkes kis csapata közös vacsorán, jó hangulatban búcsúztatta az óvet, hagyományaihoz híven. Farkasinszki Sándor elnök köszöntötte a tagokat és a meghívott vendégeket, elsőként Iványi László plébános urat, és a képviselő testület 3 tagját.

In memoriam

Szülőföld: Bölcso, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könnyű sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadéinkba szebb jövő!

Timár Máté

BARSI DÉNES

(eredeti néven: Harcsa Dénes)

1905. július 7. Jóka-
1968. január 4. Dunaújváros

Író, újságíró, szerkesztő, parasztcsaládból származott.

1926-ban Debrecenben szerzett tanítói oklevelet. 1927-1939-ig falusi iskolákban tanított, többek között a Komádihoz tartozó Dobai pusztán. 1935 októberében a közeli Biharugrán élő Szabó Pál íróval megindították Komádiiban a KELET NÉPE című folyóiratot. Rendszeresen írt cikkeket, főként parasztkérdésekről a MAGYAR ÉLET és a MAGYAR ÚT folyóiratokban. Részt vett a népi írók mozgal-

mában, a vitákban és a találkozásokon.

Írói, publicisztikai kibontakozása az 1930-as években összefonódott az éledő népi irodalommal a legszikkázóbb pólusával, mely Biharugra, Vésztő, Komádi Balmazújváros vidékén támadt. Szabó Pál, Sinka István, Veres Péter körében tünt fel.

A falvak, a puszták életét, a paraszti tehetségek kiemelkedésének és visszahullásának változatait ábrázolják első regényei: a Bolondbomga (1941), Mezei füst (1943). Írói karaktere már ezekben a művekben is felismerhető: jól szerkesztett, áradó mesélőkedv, szociális elkötelezettség ösztönös, de megbízható emberismeret, és a székely göbő humorral rokon derű jellemzi. 1945-46-ban a fővárosban élt, a Magyar Parasztszövetség Művelődési Osztályát vezette, és a Magyar Paraszt Élet című hetilapot szerkesztette. Később, 1947-ig nem jelenhettek meg írásai.... 1947-től visszatért a Tiszántúrra, napszámosként, kubikusként kereste meg kenyérét.... 1957-ben jelent meg a Jehova tanúja című regénye, melyet többek között novelláskötetek is követnek, mint pld. a Szentjánosbogár (1958), a Sötétből világosba (1966). Több ifjúsági regényt is írt: A túskebodor kivirágzik, (1960), Eltűnik a vajdakincs (1962), Ne reszlessz apafej (1966).

1960-ban Dunaújvárosba költözött, hogy a város társadalmának történetét megírja, de ebben betegsége s halála megakadályozta. (Részletek, jegyzetek kéziratban maradtak.)

1962-ben írói munkásságát József Attila díjjal ismerték el. Róla szóló írások: Sinka István: Barse Dénes, Tatay Sándor: Búcsú Barse Dénestől (Élet és Irodalom 1968.)

A Vésztő-Mágori Szoborparkban 1988. október 3-án hagyományosan, ünnepség keretében leplezték le Barse Dénes szobrát, Varga Géza Derkovits-ösztöndíjas szobrász készítette, avató beszédet Gyulavári Pál mondott.

Krisztust hirdetjük mindenkinek

Magyar Katolikus Egyház
www.katolikus.hu

„ SZONDER „

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

téli ajánlataim:

- Kandallók, kályhák, kályhacsövek
- olajradiátorok, hősugárzók
- hőlápatok, kéziszerszámok
- védőkesztyűk, gumicsizmák, faliák
- zománcos üstök, üstházak
- hűsadarlók, kések, bárdok
- disznópörkölők, üstház melegítők
- láncfűrészek, balták, fejszék
- futó- és középszőnyegek
- fűrdőszoba szőnyeg, viaszos vászon
- adveni és diszgyertyák
- karácsonyi ajándéktárgyak:
- hajszárítók, elektromos borotvák
- kávéfőzők, kenyérpíritók, ruhaszárítók
- vasalók, fűrógépek

Boldog karácsonyi ünnepet, és sikeres új évet kívánok minden vásárlómnak:

FARKAS MÁTÉ

Karácsonyvárás advent estéjén

A gyomaendrői keresztény-demokraták december 16-án tartották már hagyományos adventi-karácsonyi ünnepségüket.

Az összejövetel családias volt, együtt ünnepeltek meghívott vendégeikkel: Tímár Mihály és Iványi László plébános atyákkal és Domokos László képviselővel.

Az ünnepség meghitt műsorral kezdődött. Elsőként Császárné Gyuricza Éva üdvözölte a megjelenteket. Köszöntő szavaiban köszöntötte a tagokat, akik a kódós adventi estén eljöttek, hogy együtt tölthessenek néhány meghitt órát. Visszaemlékezett a régi adventi időkre, amikor reggel sokan mentek a hajnali misére. A roraték különleges hangulata, a decemberi virradatok, a hajnali derengése, mind hozzátartozott a karácsonyvárás hangulatához...

„Most, a rohanó világunkban legalább az adventi időben jó lenne elfelejteni a mindennapi csatazajt, és a belső békét megteremteni magunkban. Ehhez az mindenképpen kell, hogy próbáljunk meg csak befelé figyelni, számot vetni a történetekkel, megbocsátani mindazoknak, akik megbántottak bennünket, bocsánatot kérni azoktól, akiket mi megbántottunk, és így megtisztult szívvel engedjük megszűlni a Megváltót bennünk, a szívünkben. A mai este hangulata, az együtt eltöltött órák hozzák meg ezt az ajándékot nekünk, akik most együtt vagyunk.”

Császárné Gyuricza Éva

Maczkó Mária gyönyörűséges énekhangján, adventi énekekkel ajándékozta meg (kazettáról) a jelenlévőket: Óh jöjj, ó jöjj, Üdvözítő... Az éneket követően állva hallgattuk végig a Szentírás karácsonyi üzenetét, Ungvályi János felolvasásában.

„Ne féljetelek” címmel Polányi Éva magyartanárnő mondta el saját írását, ezt követően Bela Gréta gyönyörű hegedűjátéka következett, majd a 7 éves Kovács Szávitri Virág mondta el: Jakab mester karácsonya című mesét. Végül Márai Sándor: Mennyből az angyal c. versét elszavalta Polányi Éva versmondó.

Az ünnepség befejezése előtt Domokos László áldott, békés karácsonyi ünnepeket kívánt a jelenlévőknek.

A gyerekek közben meggyújtották a karácsonyfa gyertyáit, valamint az asztalokon lévő gyertyákat, és elkezdődött a közös karácsonyi éneklés: Mennyből az angyal..., Pásztorok, pásztorok... Fel nagy öröme, mert születet..., Dicsőség mennybe az Istennek, békesség a földön az embernek..., ének közben lassan a terem lápmái is kigyulladtak, és beköszöntött a fény...

Boldog Karácsonnyal köszöntöttük és üdvözlöttük egymást őszintén, szeretettel.

Karácsony 2005

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában a téli szünet előtt karácsonyi műsort tartottak. Minden osztály kivette a részét a szavalatokból, pásztorjátékból, színjátékból. Az ünnep végén következett a nagy iskolai karácsonyfán a gyertyagyújtás.

Szenteste, az éjféli mise előtt a hittanos gyerekek az endrői templomban karácsonyi pásztorjátékokat adtak elő. Külön dicsérendő, hogy e késői időpontban is eljöttek, volt aki betegen is.

Hunyán, Szenteste, az esti mise előtt az iskolások karácsonyi műsorral örvendeztették meg a község lakóit a zsúfolásig megtelt templomban. A gyerekeket az iskola pedagógusai és a hitoktató tanította be.

Katolikus oldal

JANUÁRI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 17 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

január 8-án és 22-én vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 5-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 17 órakor,
hétfőn reggel 8-kor.

Szombaton 17 órakor vasárnapi előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

JANUÁRI ÜNNEPEK

1. vasárnap:	Újév, Szűz Mária, Isten Anyja
2. hétfő:	Nagy Szent Vazul és Nazianzi Szent Gergely
3. kedd:	Jézus Szent Neve
7. szombat:	Penyaforti Szent Rajmund áldozópap
8. vasárnap:	Vízkereszt
9. hétfő:	Uruk megkeresztelkedése
13. péntek:	Szent Hiláriusz püspök, egyháztanító
15. vasárnap:	Évközi 2. vasárnap
17. kedd:	Szent Anta apát
18. szerda:	Árpád-házi Szent Margit szűz
20. péntek:	Szent Fábán pápa és Szent Sebestyén vértanú
21. szombat:	Szent Ágnes szűz, vértanú
22. vasárnap:	Évközi 3. vasárnap
24. kedd:	Szalézi Szent Ferenc püspök, egyháztanító
25. szerda:	Szent Pál apostol megtérése
26. csütörtök:	Szent Timóteus és Szent Titusz püspökök
28. szombat:	Aquinói Szent Tamás áldozópap, egyháztanító
29. vasárnap:	Évközi 4. vasárnap
31. kedd:	Bosco Szent János áldozópap

Imaév meghirdetése a nemzet lelki megújulásáért

Kedves Testvérek!

A 2006. esztendő különleges évfordulók ideje nemzetünk történelmében. Október 23-án, Kapisztrán Szent János ünnepén az 1956-os forradalom és szabadságharc ötven éves évfordulójára emlékezünk. De emlékezünk a nándorfehérvári diadal 550 éves évfordulójára is, arra a győzelemre, amelyet II. Mohamed szultán támadó hadseregével szemben Hunyadi János és Kapisztrán Szent János buzdítására a hazája védelmében összefogó keresztény nép aratott. Sok más évforduló mellett főleg ez a két nagy esemény indít minket arra, hogy a 2006. évre imaévet hirdessünk a nemzet lelki megújulásáért.

Nemzetünk nagyon nagy bajban van, csak Isten irgalma menthet meg minket. Ránk telepszik az elmúlt évszázadok és évtizedek tragédiáinak és kudarcainak sorozata. Vérengzések és megaláztatások. Bizalmatlanság nemzetünkön belül, az összetartás drámai hiánya: olyan seb, amely Mohácsot hozott ránk, olyan seb, amely máig nem gyógyult be. Súlyosan nehezedik ránk a reménytelenség bűne és a csüggedés kísértése is. A térség országainál jóval korábban kezdődött nálunk a gyermekellenes magatartás. A hatalom bár jólétet nem tudott biztosítani, de megengedte az abortuszt, amelyet keresztények is tömegesen elkövettek. Így mintegy hatmillió magyar nem szülehetett meg.

Az 1956-os forradalom bukása után sokan a hétköznapra önzésbe menekültek, a dicsstelennek és reménytelennek érzett jövő elől. Kezdődött a négy fal közötti kényelmes élet, amelynek nincsen távlata. Kezdődött a nagy közös dolgokban való tehetetlenség érzése, amely elől a pusztta magánéletbe menekül az ember. Sok hívó ember is kételkedik abban, hogy lehet ma keresztényként élni. És kezdődtek vagy folytatódtak XX.

századi történelmünk tragédiái után a nagy elhallgatások is. Egyre több volt az olyan dolog, amiről nem volt szabad hangosan beszélni. És gyűlt társadalmunkban a bizalmatlanság, a keserűség, a sérelmek emléke és a félelem. A hétköznapi élet látszólagos nyugalma mindezeknek az elhallgatásán épült. Az utóbbi másfél évtizedben megérettük a szabadság ízét, de ez az időszak is hozott sok csalódást, felvetette, de nem válaszolta meg az igazságosság kérdését, a teljes igazságosságát, amely a gyengét védi. Ma is hordozzuk népünk életének lelki sebeit. Sokunk életét a szétszórtság, a reménytelenség, a pillanatnyi előnyök kereső anyagiasság és karrierizmus, a jövőtlenség érzése és a depresszió jellemzi. Nehezen jutunk átfogó, derűs éleztelmeletrre. Alig érezzük a jövő vonzását és ígérétét. Nem csupán anyagi nehézségek, a családok életét megnehezítő külső körülmények, hanem gyakran ez a jövőtlen gondolkodás is okozza, hogy nemzetünk lélekszáma rohamosan csökken, hogy népesedési összeomlásnak nézünk elébe.

Jézus azonban nem csüggedésre, hanem reménységre hívott meg minket. Isten színe előtt minden ember élete és az egyes nemzetek élete is igazi érték. A Teremtő terve szerint jöttek létre a nemzetek. Történelmi tapasztalataink, az élet nehézségeit megoldani képes sajátos zsenialitásuk, kultúrájuk egyéni és megismételhetetlen gazdagsága értéket jelent az egész emberiség számára, és kedves a teremtő Isten előtt. A mai nemzedékre is nagy felelősség hárul, amikor ezt az örökséget hordozza. Ez az Isten színe előtti önbecsülés egyben a többi népek iránti tiszteletünk alapja is. Felülemelkedve minden elmúlt szörnyűségen, bűnön és szenvedésen, udjunk Isten előtt bűnbánatot tartani és őszinte szívvel, emelkedett nagylelkűséggel másoknak megbocsátani. Így léphetünk valódi közösségre az irgalmas Istennel,

hiszen ahogyan Isten szolgálja II. János Pál pápa tanítja, az Isteni Irgalmasság ad reményt, hogy a bűn és a gonoszság mégsem okozza vesztét az egész emberiségnek.

Imádkozzunk hát ebben az évben egyénileg és közösségleg is a magyarság lelki megújulásáért. Kérjük a Magyarok Nagyszabványának közbenjárását családjainkért, hogy nagylelkű szeretettel fogadják a gyermekeket, és mindnyájan áldozatkész segítők legyenek azoknak, akik bármilyen körülmények között elfogadják a születendő emberi életet. A Boldogságos Szűz járjon közben értünk, hogy figyelmes szeretettel forduljunk az idősek és a betegek felé, hogy senkinek ne kelljen egy végigdolgozott élet után vagy betegsége terhére hordozva magányt és szükségletet szenvednie. Aki az időseket megbecsüli, saját méltóságát és jövőjét becsüli meg. Szűz Mária mint a Betegek Gyógyítója járjon közben betegeinkért és mindazokért, akik gyógyításukért és ápolásukért fáradoznak. Szűz Mária mint a Bölcsesség Széke pártfogója az iskoláknak és az oktatóknak is. Kérjük támogatását, hogy hazai oktatásunk és nevelésünk minél több fiatalt elvezessen az igazság megismerésére és az igaz emberségre. Ezért vállalj Egyházunk minden áldozatot, hogy katolikus szellemű iskolákat tartson fenn. Mindnyájunk kötelessége, hogy Krisztus hitében az evangéliumi erkölcs szerint teljes emberségre neveljük a fiatalokat.

Az ember ugyanis nem pusztta termelő vagy fogyasztó, nem egyik tétele csupán a társadalom működésének, hanem egyetlen igazi célja. Ezért kell minden közös igyekezetnek és tervezésnek az ember igazi és teljes boldogulására irányulnia. Ennek a nagy ügynek az előmozdításában vegyük ki a részünket imádságunkkal, de egyéni és közösségi tevékenységünkkel is.

Vegyünk részt személyesen vagy imádságban a jövő év nagy lelki eseményeiben,

január 15-én a Szent Margit tiszteletére rendezett közös engesztelő szentmisén, Szent István király ünnepén a Szent Jobb körmeneten, október 17-20-ig a fatimai nemzeti zarándoklaton, és más közös zarándoklatainkon hazánk és a szomszédos országok kegyhelyein. Egyházmegyéink programját az imaévről külön körlevelek fogják közölni. Plébániáinkon ajánljuk fel a közös litániákat, rózsafüzér imádságokat és más könyörgéseket erre a szándéokra. Havonta egyszer tartunk minden plébánián engesztelő szentségimádást a családok megújulásáért és a születendő gyermekekért. Kérjük Isten irgalmát hazánkra és népünkre. Kérjük, hogy szabadítson meg minket azoktól az új veszedelmektől, amelyek a jelenben és a jövőben hitünket és életünket fenyegetik. Kérjük a Magyarok Nagyasszonya és a magyar szentek közbenjárását nemzetünk lelki megújulásáért, hogy a magyarság Európa népei számára a megbékélés, bizakodás és a keresztény hitben elfogadott valódi emberi értékek közvetítője legyen.

Irgalmas Istenünk!

Legmélyebb alázattal, érdemtelenységünk és méltatlanságunk tudatában borulunk le szent színed előtt, hogy súlyos vétkeinkért engeszteljünk. Felajánljuk és egyesítjük imáinkat Szent Fiadnak, a mi Urunknak, Jézus Krisztusnak értünk vállalt tökéletes engesztelő áldozatával. Édesanyánk, a mi Nagyasszonyunk, által terjesztjük eléd kérésünket, az Ő közbenjárását kérve. Egyesítjük engesztelő imáinkat az összes szentek, különösen a magyar szentek és boldogok, köztük az engesztelésben példaképeink: Arpádházi Szent Margit és Esztergomi Boldog Özséb könyörgéseivel, akik hisszük, hogy állandóan közbenjárnak értünk Nálad. De egyesítjük minden élő testvérünk imáival is, hogy a sok kicsi engesztelő láng egy nagy elégtétel tüzevé legyen, és ezzel hozzájárulhassunk adósságunk törlesztéséhez. Istenünk! Irgalmas szeretetedre kérünk, hogy amint megbocsátottál Péternek, a tékozló fiúnak, a házasságtörő asszonynak, a jobb latornak bűnbánatuk miatt, úgy töröld el tartozásunkat és mentsd meg nemzetünket a pusztulástól. Könyörülj meg Szűz Mária országán, hiszen az ateizmus miatt sokan nem tudják, mit cselekszenek. Add meg nekik a megtérés kegyelmét, hogy felismerjék bűneiket és többé ne vétkezzenek.

Fogadd el engesztelésünket elsősorban népünk, de minden ember vétkeiért is.

Azokért és azok helyett:

- akik közömbösek, rosszakaratúak, akik nem ismernek és nem is akarnak ismerni Téged - Kérünk Téged hallgass meg minket
- akik megtagadnak, nyíltan, durván ellened támadnak, és trágár módon káromolnak -
- akiknek a test, a pénz, az alkohol és a kábítószer az istenük -
- akik házasságtörésben élnek -
- akik nem fogadják el a gyermekeket, akikkel megajándékozod a házasságukat -
- akik magzatgyilkosságot követnek el -
- akik a kicsi gyermekeket megbotránkoztatják és megrontják
- akik nem akarnak dolgozni, csak élőködnek -
- akik másokat megrágalmaznak, meglópnak, megcsalnak, kihasználják, üldöznek -
- akik mások életére törnek -
- akik önkezükkkel vetnek véget életüknek -
- akik Egyházadat megvetik, és akik a sátánt szolgálják.
- Fogadd el könyörgésünket a neked szentelt lelkek bűneiért és mulasztásaiért!
- Mindazokért, akik szentségeidben, különösen az Oltáriszentségben megbántanak.
- Urunk, kérünk, irgalmazz nekünk!
- Istenünk, kegyelmezz és könyörülj rajtunk!
- Urunk, mentsd meg országunkat Szent Fiad, Jézus Krisztus, Szeplőtelen Nagyasszonyunk és a magyar szentek érdemeiért!

Miatyánk... Üdvözlégy... Dicsőség

Budapest, 2006. január 1.

Magyar Katolikus Püspöki Kar

Adományvonal

- segítség a katolikus iskoláknak -

06/81/31-32-33

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia bizalommal fordul minden jóakarátú emberhez, hogy havonta legalább egy alkalommal hívja fel emelt díjas telefonvonalunkat, mert azzal a katolikus iskoláigyet támogatja.

Nem többet, csak annyit, mint a többinek

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola nevelői és a szülők képviselői is részt vettek a békés demonstráción 2005. december 16-án Budapesten.

Jó volt látni, hogy a magyar oktatásért, a magyar egyházért mennyien aggódnak.

Tiltakozunk a diszkrimináció ellen. Nem kérünk többet, csak annyit, mint amennyit az önkormányzati iskolák kapnak!

Mi és a tanulók szülei is adófizető állampolgárok vagyunk, akkor egyformán kapjunk a közös „kalapból” - hiszen közfeladatot látunk el, még akkor is, ha ezt sokan nem jó szemmel nézik.

A mi iskolánk működőképes, és reméljük a jövőben is az lesz. Ezt sok áldozatos munkával és ésszerű, következetes takarékosággal biztosítjuk!

A tüntetés az egész magyar oktatásért is szólt!

Kedves Szülők!

Lassan közeledik az iskolaválasztás a leendő első osztályosoknak. A katolikus iskola is felkínálja a szülőknek a lehetőségeit.

Gondolják meg a Kedves Szülők, hogy hová íratják gyermekeiket!

Az egyházi iskola igen jól felszerelt, szép tágas tantermeink vannak. Van egy 300 m²-es tornaterem, ami színházteremnek is használható. Van szép színpadunk is, ahol szerepelhetnek és szórakozhatnak tanulóink.

A tágas udvar biztosítja a szabad levegőn való tartózkodás minden feltételét minden időben.

A leendő első osztályosok számára elsődleges feladat az írni, olvasni, számolni tanulás, de emellett lehetőségük van a szabadidő tartalmas eltöltésére is.

A következő délutáni fakultatív foglalkozások közül választhatnak: idegen nyelv, angol és német, tánc, néptánc, moderntánc, emeltszintű matematika, külön torna, játékos számítógép-ismertetek, de van még zencoktatás, színjátszás, kézműves szakkör és labdajátékok is.

Ezek egy részét beépítjük a délelőtti munkába.

A távol lakó tanulóinkat az iskolabusz ingyen hozza és viszi, ami napközben több időpontban közlekedik.

Az iskolában az étkezés megoldott, de van délutáni napközi is!

A leendő első osztályosok az induló füzeteket ingyen kapják meg!

Tanítójuk: Szabóné Vaszkó Éva tanító lesz.

Szeretettel várunk mindenkit!

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

A kedvezményezett technikai száma:

0011

A kedvezményezett neve:

Magyar Katolikus Egyház

Tudnivalók:

Ezt a nyilatkozatot tegye egy olyan postai, szabvány méretű borítékba, amely a lap méretét csak annyiban haladja meg, hogy abban a lap elhelyezhető legyen.

Fontos!

Ahhoz, hogy rendelkezése teljesíthető legyen, kérjük, hogy a borítékon az Ön nevét, lakcímét és adóazonosító jelét pontosan tüntesse fel!

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

Árpád-házi Szent Margit

Klissza 1242-Margitsziget,
†1270. január 18.

Atya IV. Béla király, Szent Erzsébet testvére, anyja, Laszkárisz Mária, bizánci hercegnő volt. Margit tragikus körülmények között látta meg a napvilágot. Apja a tatárjárás során muhi csatában bekövetkezett vereség után menekülni kényszerült Horvátországon keresztül a dalmát tengerpartra. Felesége itt szülte meg kilencedik gyermeküket, Margitot (1242. január 27-én, Klissza várában). A szülők a gyermeküket Isten szolgálására ajánlották fel az orszáért, és 1242 márciusában a felajánlásra adott égi jelkényt hatott a tatárok gyors kivonulása. A királyi pár teljesítette ígérését és a kis Margit hamarosan a veszprémi Domonkos-rendi nővérek kolostorába került. Három-négy éves lehetett ekkor. Margitra komoly hatással lehetett a később Boldogként tisztelt Ilona, aki stigmatizált, vagyis Krisztus öt sebeit saját testén viselő misztikus szent volt. A királyi pár közelebb szeretne volna tudni magához apáca gyermekét, IV. Béla ezért épített a Nyulak-szigetén (ma Margitsziget) számukra kolostort 1252-ben, melynek munkálatai 1254-ben már nagyjából be is fejeződtek. Margit ekkor került át Veszprémből ide, és 12 éves korában letette a szerzetesi fogadalmat. Margit megnyilatkozásai alapján biztosan lehet állítani: tudta mit tesz. Ebben az évben a domonkosok rendi gyűlését Budán tartották, s ezen Humbertus de Romanis is jelen volt. Margit az ő kezébe tette le a fogadalmat. Margitnak kétszer lett volna fogadalmát megsemmisíteni. Dinasztikus házassági ajánlatokat utasított vissza. Atyját, pedig emlékeztette, hogy egykor ő ajánlotta fel Istennek, vele van eljegyezve egyszer s mindenkorra. A királylány-apáca a legegyszerűbb szolgáló munkákat is szívesen végezte, és a kemény önmegtagadásokat örömmel fogadta, sőt kereste. Gyorsan és erélyesen leszoktatta nővér társait arról, hogy benne bármi módon is a királylányt tiszteljék. Margit buzgósága az istentiszteletek során is megmutakozott. A mise, szolozsma után magányosan folytatta az imádságot. Előfordult, hogy a sekrestyés nővér jóvoltából egész éjjel a templomban maradhatott.

Egy szolgáló, akit csodával határos módon mentett meg a megfulladástól, a szentté avatási akták szerint így tanúskodott: „Margit jó és szent volt, mindnyájunk példaképe. Alázatosabb volt, mint mi szolgálólányok.” Egész egyszerűen hangzik, amit Margit alapszabályul megjelölt, olyan tanítás, amelyet ő - mint mondta - egy szent embertől vett át, és tehsége szerint megvalósított. De a három egyszerű tétel az evangélium egész tökéletességét magában foglalja:

Istent szeretni;
Magamat megvetni;
Senkit meg nem utálni, senkit meg nem ítélni.
Az apja, IV. Béla és bátyja, István ifjabb király között dúló

hatalmi harc Margit számára volt a legfájdalmasabb, s imádságainak, vezekléseinek egyik fő célja az apa és fiú kibékítése volt. A szemben álló apa és fiú 1266-ban a Nyulak-szigetén, Margithoz közel kötötték meg a békeszerződést.

Egykor Istennek ajándékozták, mivel atya azt hitte, ezáltal kieszközölheti Magyarország megszabadulását a tatártól. Amikor Margit elég idős volt ahhoz, hogy önmaga felől szabadon döntsön, megerősítette ezt a felajánlást. Remélte, hogy Isten elfogadja őt, mint valamikor elfogadta Krisztus áldozatát, akinek haláláról ezt mondja az Írás: „jobb, ha egy ember hal meg, mint hogy egy egész nép elveszen.”

Huszonnyolc éves korában halt meg, a vezekléstől elemészve. Halála óráját derűs arccal előre megmondta a nővéreknek. Boldoggá-avatási perét sohasem fejezték be, de tiszteletét 1789-ben hivatalosan is engedélyezték. 1943-ban avatták szentté.

Magyarország, Budapest, a Domonkos-rend, ezen belül a domonkos apácák patrónája. Kezében lilimmal ábrázolják, a domonkos apácák fekete-fehér ruhájában.

Mosogat a konyhán a királylány,
Szívében az égi bárány.
Halat is tisztít, követ is sírol,
Példát vesz a szelíd Úrról.

Margit! Sápadtak látszol,
Sápadtan is virágszol,
Ugye, valaki vezet,
Valaki fogja a kezéd,
Szíved lánggal ég,
Jézus, Jézus a tiéd.

Kihalt a város, sötét a föld és messze még az ég.
De nem magányos, akinek Jézus fogja két kezét.

Oltár előtt térdel a királylány,
Nézi őt az égi bárány.
Hazája bűnét, egymaga bánja,
Hajnalig tart az imája.

Szegény királylány, magyar hazáért égő áldozat.
A bárány lakomáján, a mérhetetlen boldogság fogad.
(Ének Szent Margitról)

Hogy mindnyájan egy legyenek

Szálljon fel az imánk, és kérjük együtt Istent, „hogy mindnyájan egy legyenek” — hogy a keresztények együttes tanúskodásának az ő Országáról — hogy minden keresztény közösség együttes erővel törekedjen a teljes egységre — hogy megvalósulhasson minden keresztények tökéletes egysége, s így az Úr Krisztusban minden nép dicsőíthesse Istent — hogy a föld minden népe felülkerekedhessen a viszályon és önzésen, és tökéletes békét és kien-

gesztelődést találjon az Isten Országában. Emlékezzél meg, Urunk, Egyházadról — őrizd meg minden gonosztól — tedd tökéletessé a Te szeretettedben — szenteld meg és a világ minden tájáról gyűjtsd a Te Országodba, melyet neki készítettél. Mert Tied a hatalom és a dicsőség mindörökkön örökké.

Kedves olvasóink!

Újságunk év végi, évet is értékelő szerkesztőbizottsági ülésén úgy határoztunk, hogy egy új rovatot indítunk. A rovat neve: **EMBERKÖZELBEN**, igaz történetek a bennünk élő szeretetről, hagyományokról.

Szeretnénk hónapról-hónapra bemutatni egy-egy személyt, vagy családot, abból a meggyőződésből, hogy minden ember magában hordozza a gyermekkor felhőtlen örömeit, a családi otthon melegét, biztonságát. Ez az emlék az emberek többségét végig kíséri élte útján, és legtöbbször szeretnék (szeretnénk) felnőtt korban saját otthonunkban, saját családi körünkben megvalósítani saját gyermekeinkbe átplántálni gyermekkorunk szép és értékes, megőrzendő emlékeit. Hogy miért van erre szükség, és miért gondoltuk, hogy ezen írások olvasóink érdeklődését is felkelti? Évszázadokon át a család volt a legbiztosabb szegletkő az emberek életében, ahová mindig, mindenki haza térhetett, ahol mindig meghallgatták, ha segítségre volt szüksége, azt feltétel nélkül megkapta. Ez volt a családi biztonság. Generációk éltek együtt, segítettek, tanították egymást, átadva, szinte észrevétlenül az élettapasztalatokat. Így szálltak apáról fiúra, anyáról leányára a szokások, feladatok. Így vált a család megtartóerővé.

Sajnos a 20. század második felében olyan eszmék váltak – átmenetileg - uralkodóvá, amelyek megtépázták a családi hagyományokat, elválasztották a generációkat, sikk volt lábbal tiporni, kispolgári csökevénynek minősíteni a család összetartó erejét. Szerencsére elmúltak ezek az idők, de nyomaint még ma is hordozzuk. Két generáció felnőtt úgy, hogy sem otthon, sem az iskolában nem tanították, (mert nem taníthatták) meg az alapvető erkölcsi normákra, értékekre. Ennek köszönhető, hogy nem figyelünk kellően egymásra, sokszor tetten érhető az egymás iránti közömbösség, a gyengék – gyerekek, öregek és betegek – kiszolgáltatottsága, a gyermekáldás elutasítása, hogy csak néhány negatívumot nevesítsünk.

Azt az alapvető igazságot azonban senki se feledje, hogy csak az kérhető számon a mai fiatalokon, vagy akár középkorúakon is, amire megtanították őket, akár otthon, akár az iskolában!

Első történetünk egy endrődi családról szól, ahol a fiatalok és idősebbek nagy-nagy szeretettel és örömmel várták és fogadták a nem mindennapi gyermekáldást, 3 kisgyermek születését.

Egy évvel ezelőtt mi sem gondoltuk, hogy idén három új kis családtaggal ünnepeljük a karácsonyt. Akkor még csak álmodoztunk kislányunk, Panna testvékéjéről.

Kislány lesz, vagy kisfiú? Vajon jövőre megérkezik?

Aztán hamarosan kiderült, már útban van a várva várt kistestvér. Illetve kistestvérek! Kettő! Nem, nem is kettő! Hanem van egy harmadik pici is. Ez valóban igaz lenne?!

Lassan telt az idő, a várákozás, tele félelemmel, féltéssel és izgalommal. Hosszú volt a távollétem a családtól, a kis Pannától, a kórházban töltött idő.

A várákozás eredménye: október 7-én megérkezett közénk Zoli, Kata, és Zsóka.

Nem egy, hanem egyszerre három kis CSODA! Szépek és egészségesek!

Boldogok vagyunk, hogy ez velünk történhetett meg! Számunkra most már így természetes: Zoli, Kata, Zsóka és a kis Panna a mi szemünk fényei. Családunk így lett teljes!

A nagyszülőktől sok segítséget és támogatást kapunk, amit ezúton is köszönünk. Hálasak vagyunk érte. Mi szülők: Varjú Edit és Dinya Zoltán.

Nagymamák: Gellai Margit és Munkácsi Irén, nagyapák: Dinya Zoltán és Varjú Elek.

Dsida Jenő: Hálaadás

Köszönöm Istenem az édesanyámat!
Amíg ő véd engem, nem ér semmi bánat!
Körülvesz virrasztó áldó szeretettel.
Értem éjjel-nappal dolgozni nem restel.
Áldott teste, lelke csak érettem fárad.
Köszönöm, Istenem az édesanyámat.

Köszönöm a lelkét, melyből reggel, este imádság száll Hozzád, gyermekéért esdve.
Köszönöm a szívét, mely csak értem dobban - itt e földön senki sem szerethet jobban! -
Köszönöm a szemét, melyből jóság árad, Istenem, köszönöm az édesanyámat.

Te tudod, Istenem - milyen sok az árva,
Aki oltalmadat, vigasztalat várja.
Leborulva kérlek: gondod legyen rájuk,
Hiszen szegényeknek nincsen édesanyjuk!
Vigasztald meg őket áldó kegyelmeddel,
Nagy-nagy bánatukat takard el, temesd el!

Áldd meg édesanyám járását-kelését,
Áldd meg könnyhullatását, áldd meg szenvedését!
Áldd meg imádságát, melyben el nem fárad,
Áldd meg két kezével az Édesanyámat!

Halld meg jó Istenem, legbuzgóbb imámat:
Köszönöm, köszönöm az édesanyámat!!!

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szonda István

Gondolatok Uhrin Pál képeinek néprajzi vonatkozásairól

2005 novemberében nyílt meg a Vidovszky Képtárban Uhrin Pál „Emlékeim” című kiállítása. Az alkotó már korábban is bemutatta munkáit: 2000-ban, az Endrői Tájház és Helytörténeti Gyűjteményben és gyakran szerepel egy-egy képe városunk Őszi tárlatain.

A Póhalmi nevelkedett naív művész gyermekkorát a paraszti munkák mindennapjai és ünnepei hatották át. Nagypapa - az olvasóink előtt ismert - Ugrin Péter (parasztfestő) nyomdokain elindulva, a munkaképtelenség időszakában kezdte el rajzolni életképeit a gyermek- és ifjúkor időszakából. Szinte minden képe Póhalmi vagy az azt körülvevő pusztákon játszódik. Sorozatában tematikusan bemutatja a paraszti földművelés munkafolyamatait a szántástól egészen a betakarításig. Ez a tematikus egység alkotásainak első része. Második csoportba a paraszti világ ünnepei sorolhatók, melyet a karácsonytól a húsvévig gyönyörű és hiteles életképekben ábrázol. A harmadik nagy témája a pásztorkodás. A sorozat e képein, nyo-

mon követhetjük a pusztai, nagyállattartás munkálatait. A ménes, illetve a gulya elengedhetetlen tartozéka volt a tájnak, mely időszakban a póhalmi, ballai, teledi puszták gondozott, gulyajárásokkal és gémeskutakkal tagolt rendezett vidéke volt szűkebb hazánknak.

A negyedik csoport a cigányság életéből villantanak fel jeleneteket. Az erdő melletti cigánytábor című képén megjelennek az ősi cigány mesterségek. A cigány folklór kutatásában jelentős néprajzi adalékot hordoznak e sorozat képei.

Azt is mondhatnánk, hogy ezek a képek „vizuális mesék”; olyan adatközlések, melyek nem szóval írják le a megtörtént eseményeket, hanem a részletek szempontjából sokkal teljesebben vallanak az adott témáról. Ilyen megközelítésben a néprajzi gyűjtés fontos vizsgálati tárgyává válnak. S a megfelelő vizsgálatok és egyéb források feltárásával, oly gazdag anyaggal állunk szemben, mely a maga nemében egyedülálló. Elidőzve a képek vizsgálatában nagyon fontos szerepet

sokszor élesebb, mint a fényképezőgép objektívja) és az alkotó által hozzáfűzött tájékoztató riportok kiegészítésével, ki-jelenthetem, hogy néprajzi dokumentumokkal állunk szemben.

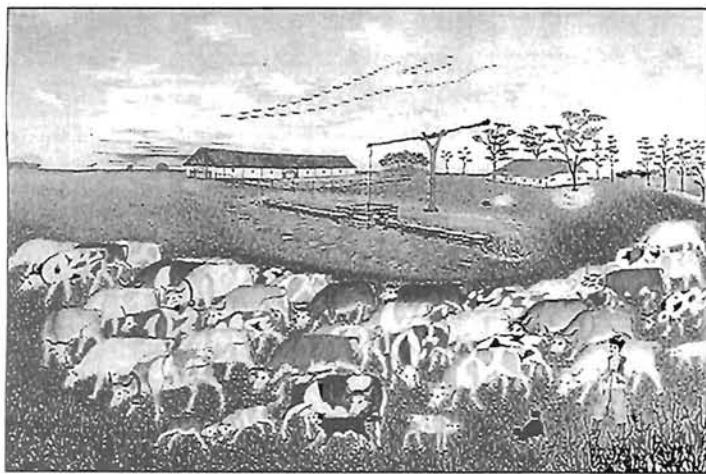
A több mint 40 képből álló sorozat már életműnek is tekinthető. De! - Uhrin Pál nem áll le a munkával, tovább folytatja a rajzolást, mindig megjelenítve egy-egy új részletét ifjúsága történetének. Képei nem ismétlik önmagukat, mindig új és újabb héjat bontanak le mikro-történelmükről.

Külön kell szólnom a lovak ábrázolásáról. A képeken mindig ott van a ló, mely éppen az ekét húzza vagy az ünnepi kocsi. Ott vágat a ménes keresztül a viharos pusztán, vagy pihen a csikós-gulyás oldalán. Uhrin Pál valódi ismerője a lovaknak (hiszen egész életét segítették ezek a kedves állatok), akik képein vágtnak, táncolnak, vagy éppen csak poroszkálnak. A lovak viselkedését egymáshoz és az emberhez való viszonyát is leolvashatjuk ezekről a képekről.

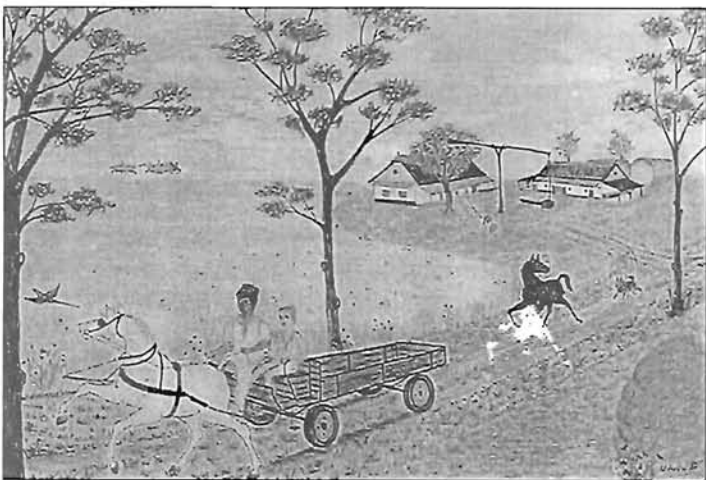
Összegezve: a paraszti naív ábrázolások az esztétikai élményen túl jelentős néprajzi forrást jelentenek. Az Uhrin Pál alkotásaiban megőrzött „mesék” Póhalmi történeti dokumentumai közé sorolhatók. Uhrin Pál kortársunk, vannak alkotó elődei kikerül keveset hallunk. Pedig fontos településünk kulturális emlékeinek feltárásában, hogy odafigyeljünk és megmentsük az enyészettől, az elfeledéstől Ugrin Péter, Papp Zsigmond, Bódi Károly munkásságát. Figyelemmel kísérjük kortársainkat és felfedezhessük a jövőben tevékenykedőket.

Köszönetnyilvánítás

Ézúton megköszönöm Szabó Béla és felesége, valamint a munkámat segítő adatközlők segítségét az előző számban megjelent „Kakas bácsi nótái” című írásomhoz.

Felső kép: Legelésző gulya a gyomai Község-tanyán - 2000.
Bal alsó: Póhalmi életkép - 1990.
Jobb alsó: „Ménesjáratás”

Gyoma néprajza

Konduktor: Cs. Szabó István

Emlékezés a KELET NÉPE folyóiratra

2005 októberében volt 70. évfordulója annak, hogy Komádiban megjelent a KELET NÉPE folyóirat első száma. Gyomán többen kaptak ebből – ennek decemberi számából – ún. „mutatványszámot”, azzal a céllal, hogy amennyiben arra érdemesnek tartják megrendeljük, illetve ismeretségi, baráti körükben másoknak is ajánlják. Írásunkhoz mellékeltem másolatban rendkívüli beszédesen foglalta össze a szerkesztőség és kiadóhivatala a folyóirat lényegét. PAPP Zsigmond gyomai gazdálkodónak, sokoldalú művészeti tehetséggel is megáldott „parasztpolgárnak” a főszerkesztő BARSÍ DÉNES személyes levelét is mellékelte (ld. másolatban). Az In Memoriamban ugyiszintén rövid életrajza, munkássága. A folyóiratot szerkesztik: BARSÍ DÉNES és SZABÓ PÁL, szóban forgó karácsonyi számot ilyen nevek jegyzik, mint: SIN-

KA István, PALOTAI Boris, DERKOVITS Gyula, és GÁBORJANI SZABÓ Kálmán fametszetei, VERES Péter, MUHORAY Elemér, nem utolsó sorban BUDAY György fametszetei, rajzai.

Külön érdekessége a számnak, egy finn író Järventausta Arvi írása; „Néhány vonás a finn irodalom fejlődéséről.” A „FIGYELŐ” rovatban MATOLCSY Mátyás: Az új földreform munkaterve, VERES Péter: Az Alföld parasztsága s több más érdekes írás olvasható.

Szükségesnek tartottam ezen irodalmi jelentőségű évfordulóról megemlékezni, hiszen manapság egyre kevesebbet, sőt szinte semmit nem tud a felnövekvő ifjúság elei küzdelmeiről, művelődés-műveltség-szomjának hiteles adatairól.

Cs. Szabó István

KELET NÉPE

SZÉPIRODALMI, MŰVÉSZETI, TÁRSADALOMTUDOMÁNYI ÉS KRITIKAI FOLYÓIRAT
I. ÉVFOLYAM 3. SZÁM
SZERKESZTIK: BARSÍ DÉNES ÉS SZABÓ PÁL

Felkérjük mindazokat, akik a Kelet Népe mutatványszámainak megtartásával előfizetési szándékukat nyilatkoztatták, hogy – amennyiben ezt még nem tették volna meg – előfizetésüket január elsejével okvetlenül szíveskedjenek a Kelet Népe Kiadóhivatala: Berettyóújfalun, Horthy M. u. 1. sz. címre postautalványon beküldeni.

JK.

Ismételten hangsúlyozzuk, hogy a Kelet Népe nem üzleti vállalkozás, hanem kifejezetten és maradéktalanul magyar élettevékenység és megmozdulás, mely egész magyar viszonylatban egyedül szerves, határozott és pontosan körvonalazott: sorsdöntő lesz a magyar jövő alakulásában.

Mivel e célját csak a merkantil tőke diktatúrájától függetlenül munkálhatja, ezért a tőke felajánlkozásának mellőzésével, kizárólag az öntudatos és öntudatosodni akaró magyar társadalom előfizetésekből megnyilvánuló támogatására kíván támaszkodni.

Hivatkozva az előfizetési díjaknak a szellemi segítségmunkások anyagi tehetőségeikhez mért csekély összegére is, ismételten kérjük és várjuk a díjak mielőbbi beküldését és vagyunk

magyar üdvözlettel
KELET NÉPE
szerkesztősége és kiadóhivatala

1
2
7
8
13
14
20
22
30
32
33
32
36
37
44
44
45
48
49
52
53

VERES PÉTER: Az Alföld parasztsága.
MARCONNAY TIBOR: Az ember ellen.

KELET NÉPE

SZÉPIRODALMI, MŰVÉSZETI TÁRSADALOMTUDOMÁNYI ÉS KRITIKAI FOLYÓIRAT
SZERKESZTIK: BARSÍ DÉNES ÉS SZABÓ PÁL
Kiadóhivatal: Berettyóújfalun, Horthy M. u. 1.

Komádi-Bitaragra, 193. 5. január 4.

Ngs.

Papp Zsigmond urnak
Gyoma.

Igentisztelt Barátom!

Mellékelten küldöm a Kelet Népe mutatványszámát, melyből az általunk több forrásból is ismert mély intelligenciáddal Magad is megállapíthatod, hogy micsoda ez a dolog. A Kelet Népe megindulása döntő harc a mi lenézett vérünkért, az értékekben dús gazdag parasztságért, s rajta keresztül a magyarság megmaradásáért. Kitűnő szemlédet szemeltük ki arra a méltó feladatra, hogy ennek az eszmének, melynek ugyan eddig is nagyszerű harcosa voltál, a Kelet Népével kapcsolatban is terjesztője légy. Az egész nagyszerű szerkesztőség nevében tehát arra kérlek, hogy a mellékelte előfizetési íven minél több embert léptess a táborunkba. Lehetőleg és legfőképpen természetesen értelmesebb gazdákat igyekezz megszerezni, akik megértve azt, hogy értük történik elsősorban ez a nehéz harc, öntudatosan tovább tudják adni eszméinket. Az előfizetési díjakat oly csekélyre szabtuk, hogy az akadály senkinél nem lehet. Ut előfizető szerzése esetén Te is, más barátunk is tiszteletpéldányul kapja a ~~xixxi~~ lapot. Mielőbbi szíves válaszodat Barsi Dénes, Komádi, címre várbarátsággal üdvözöl

Barsí Dénes
szerkesztő.

NEMZETET ÉPÍTENI CSAK TISZTA ERKÖLCCSEL LEHET

Ez volt a Kereszténydemokrata Néppárt december 10-i országos nagygyűlésének egyik üzenete.

Latorcai János, a választmány elnöke köszöntötte a megjelenteket, emlékeztetve advent üzenetére, mely szerint advent a várakozás mellett a számvetés ideje is. Válaszút elé értünk, gyökeres fordulatra, változásra van szükség! - hangsúlyozta.

Változás szüksége, a változás szövetsége! - hirdették a feliratok is a gyűlés termében.

Százharmincnyolc választmányi tag kezdte meg a munkát, elfogadva a hivatalos beszámolókat, és felhatalmazta a KDNP elnökét a szövetségi megállapodások aláírására.

A nagygyűlés vendége volt Adam Lipinsky lengyel kancellármiszter, aki beszédében hangsúlyozta, hogy a lengyel kereszténydemokrácia a kommunizmus ellen nőtt ki, célja volt, megszabadítani a világot a kommunizmustól nem harc útján, hanem a szolidaritás útján. Más eszközökkel akartak politizálni, 9 évig kényszerültek földalatti munkára. II. János Pál pápától kapták az ihletet. Európa gondolkodását kell megváltoztatni, a jog és az igazságnak kell győznie, „Igazságosságot mindenkinek” - a politika így lehet nemes dolog is, a választás üzenete a Tisztesség legyen! Elmar Brok, európai néppárti politikus, aki beszédében hangsúlyozta, hogy a kisebb országoknak is részt kell venni a világ történelmének és politikájának alakulásában, „Nagy esélyünk van arra, hogy Európában eltűnjenek a határok, és az emberek minél közelebb kerüljenek egymáshoz”. Konrad Adenauer, a legendás kancellár unokája beszédében szimpátiájáról biztosította a magyar kereszténydemokratákat, őszintén reménykedve a kereszténydemokrácia magyarországi győzelmében Beszédet mondott Turi-Kovács Béla, a Kisgazda Polgári Egyesület elnöke, Semjén Zsolt, a KDNP elnöke, Szászfalvi László, a Kereszténydemokrata Fórum (KDF) elnöke, és végül, de nem utolsó sorban Orbán Viktor, a FIDESZ MPSZ elnöke. Orbán Viktor beszédében a szövetségről szólva elmondta, hogy a KDNP megbecsült tagja ennek a szövetségnek, kiállta a próbatételt. A szövetség nem önfeladást és nem beolvadást jelent a kereszténydemokraták és a kisgazdák részéről, hanem éppen ez a megmaradás egyetlen útja. A továbbiakban hangsúlyozta, hogy a „mi küldetésünk a jövőről szól... a kereszténydemokraták nélkül nem tudunk új gazdaságot építeni, a kereszténydemokraták nélkül nem lehet kormányozni. A föld-kérdés tekintetében úgy fogalmazott, hogy „a magyar föld a magyaroké! A magyar föld a magyar gazdáké!” Elmondta, hogy a szövetség a tisztességes verseny híve, amelyhez a szabályos piacnak és az érdem szerinti boldogulásnak is társulnia kell.... „Így együtt erősek vagyunk! Meg tudjuk teremteni az emberhez méltó életet Magyarországon és az egész Kárpát-medencében. Olyan életet tudunk teremteni, ahol a gyermek nem teher, a hit nem szégyen, az egészség nem üzlet, a nyugdíj nem segély, a munka nem alamizsna.”

Császárné Gyuricza Éva
Magyar Kereszténydemokrata Szövetség
Békés megyei elnöke

Gazdafórumok országsszerte, a KDNP szervezésében

„Életet a magyar falunak és mezőgazdaságnak”. Ezzel a címmel hirdette meg a KDNP 12 pontba foglalt tudományos megalapozottságú, népszerűen fogalmazott javaslatait a kis és középes nagyságú családi gazdaságok jövőjének biztosítása érdekében. Egyben átfogó vidékfejlesztési törvényt sürget a kistéleplések infrastruktúrájának, óvoda, iskola és postahálózatának elsorvasztása helyett.

Kovács K Zoltán a Demokrata Néppárt volt országgyűlési képviselője (1947) elmondta, hogy az elmúlt fél évben a KDNP gazdafórumok sorozatát rendezte meg az ország különböző pontjain. Mindenütt a gazdakörök főelőadója Ángyán József, a gödöllői Szent István Egyetem tanszékvezető tanára volt, aki kidolgozta a KDNP agrárprogramjának tudományos alapjait.

MEGHÍVÓ

Január 20-án délután 5 órai kezdettel az endródi Művelődési Házban (Blaha út 21) az Endródi Gazdakör és a Gyomaendrődi Kereszténydemokraták közös fórumot rendeznek.

A fórum meghívott előadói:

Turi-Kovács Béla, Latorcai János és Domokos László országgyűlési képviselők.

A fórum előadói az aktuális politikai és gazdasági helyzetről adnak tájékoztatást.

Minden érdeklődőt tisztelettel hívnak és várnak a szervezők.

Közhasznúsági Jelentés

Farkas István, Dinya Zoltán, Farkas Máté, Dógi János és Németh Nikola alapította, bírósági bejegyzése: 2002. május 15-én volt.

A kuratórium elnöke: Szmola Magdolna, titkára: Császárné Gyuricza Éva, kuratóriumi tagok: Fülöp Imréné, Varjú Judit és Molnárné Vajó Katalin.

Az alapítvány célja: A Gyomaendrődi Napsugár Óvodák elnevezésű intézmények, (Fő út 85 és Szabadság u 85) óvodák működésének biztosításához való hozzájárulás, az ott tanuló gyermekek tanulási, játékos feltételeinek javítása. Ennek során az óvodák tárgyi feltételeinek bővítése, az ingatlan állagmegóvása. A 3-7 éves gyermekek sokoldalú harmonikus fejlődéséhez szükséges eszközök, játékok biztosítása, melyekkel átéljük az alkotás örömeit, sikerélményhez jutnak, önbizalmuk erősödik.

A gyermekek egészséges életmódjának támogatása, különböző kulturális sporttevékenységek, ismeretterjesztő kirándulások szervezése és anyagi támogatása.

Felzárkózó tanfolyamok szervezése.

Az alapítvány ezen célok megvalósítása érdekében együtt kíván továbbra is működni a város önkormányzatával, a Gyomaendrődi Cigány Kisebbségi Önkormányzattal és a településen működő más civil szervezetekkel.

Az alapítvány közhasznú, nyílt alapítvány, csatlakozhat hozzá minden hazai és külföldi, magán és jogi személy akár pénzbeli, akár vagyoni szolgáltatással, illetve bármilyen nemű ingó és ingatlan javak átruházásával, személyes közreműködéssel vagy munkavégzéssel. Ezzel a lehetőséggel már többen éltek, elsősorban szülők, például papírgyűjtéssel és abból befolyt pénzt befizették az alapítvány számlájára.

Az alapítvány induló vagyona 2002. május 15-én 105.000 forint volt, amely az alapítók által befizetett összegből jött össze. Ezt az összeget az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezetben megnyitott számlán helyeztük el.

Különböző pályázati lehetőséggel éltünk, és nyertünk összeget, eszközbeszerzésre, vásároltunk vizuális foglalkozásokhoz kesztyűt, újjababokat, játéktároló kosarakat, integrált foglalkozásokhoz fejlesztő játékokat. A Kulturális Örökség Minisztérium pályázatán nyert pénzüsszegebből kirándulást szerveztünk Miskolcra a Vadas Parkba.

Más pályázati pénzből színház, mozijegyeket vásároltunk és gyermeknapra vendégül láttuk a gyermekeket és szüleiket.

A város önkormányzatának Civil Alapjából 2004-ben 30 ezer forintot nyertünk, amelyet táncos ruhák vásárlásra fordítottunk. Ezekben a ruhákban szerepelnek a gyermekek a rendezvényeken, a szülők és nézők nagy örömeire.

2005-ben a Nemzeti Civil Alapból 100 ezer forintot nyertünk. Ebből vásároltunk fénymásolót és hozzá 2 db tonert, fénymásoló papírokat. Ezzel az eszközzel már saját magunk elő tudunk állítani fejlesztő és feladatlapokat, melyeket a foglalkozásokhoz sokszorozni tudunk. Ezek a feladatlapok különösen az iskola előkészítő programunkhoz nyújtanak nagy segítséget.

VAGYONELSZÁMOLÁS

	2002	2003	2004	2005 (ft)
Induló pénzvagyont	105	115	143	106
Záró pénz készlet	115	143	106	53 (nov.30)
Tárgyi eszköz	-	-	-	62

Gyomaendrőd, 2005. december 13

Az SZJA 1% engedményezhető a NAPSUGÁR ÓVODÁK Fő u 85. Adósz.:18386248-1-04

Bankszámla: Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet: 53200015-11056012

Szmola Magdolna kuratórium elnöke

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Pozsonyi látogatása során Sólyom László köztársasági elnök az államfővel találkozott, és kifejtette aggályait a bőszi vízmű negatív hatásaival kapcsolatban.

Sólyom László Nagyszombatra és Révkomáromba is elutazott, ahol meglátogatta a két éve létesült Selye János Egyetemet, és találkozott a szlovákiai magyar közélet képviselőivel.

Január elsején ledől a vasfüggöny a magyarok lakta Szelmencet két-tévágó szlovák-ukrán határon – ígérte Csáky Pál szlovákiai miniszter-helyettes, aki személyesen vitte a szlovák fővárosba a döntő ukrán kormányhatározatot.

A Vajdasági Keresztény Ifjúság az idei évben is megszervezte az ökumenikus gyertyagyújtásokat Szabadka keresztény templomaiban. Advent negyedik vasárnapján Gyulay Endre, a Szeged-Csanádi egyházmegye püspöke hirdetett ígét. Az adventi gyertyagyújtás szabadkai rendezvényét XVI. Benedek pápa levélben köszöntötte.

Ukrajnában ezentúl november 26-a a politikai elnyomás és a holodomor, vagyis a Sztálin parancsára mesterségesen létrehozott éhínség áldozatainak emléknapja. Az 1932-33 közötti tragédia csaknem 10 millió ember halálát okozta. Az ukrán államelnök az ENSZ közgyűlésén elmondott beszédében emlékeztette a világ országainak képviselőit az ukránok ellen elkövetett kegyetlen, szervezett népirtásra, a holomodorra. „Az egész világnak meg kell tudnia az igazságot, értesülnie kell azokról a brutális bűntényekről, amelyeket az emberiség ellen követtek el. Csak így lehetünk biztosak afelől, hogy múltbéli közöny nem ismétlődik meg a ma potenciális bűnözőinek előnyére” – mondta Viktor Jucsenko.

Szovátai árvaházi gyerekek is részt vettek azon a könyörgésen, amelyet Budapesten a Hold utcai református templomban tartottak december 5-én, a keresztény nemzeti felelősség gondolatkörében. „Nem találjuk a testvért, mert nem találjuk magunkat” – állapította meg Balog Zoltán lelképásztor. A könyörgést Babel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek, Bölcskei Gusztáv református püspök és Bőjte Csaba dévai ferences szerzetes vezette, jelen volt Mádl Ferenc volt köztársasági elnök, és Orbán Viktor volt miniszterelnök.

KARÁCSONYI ADOMÁNYGYŪJTÉS KÁRPÁTALJÁRA

A szeretet ünnepe sajnos nem mindenkinek jelenti ugyanazt, szeretetet, meleget, családöt, finom falatokat, szép új ruhákat, sok csillogó ajándékot. A mindennapok rohanásában, harcában megérinti szívünket az együttérzés, segítségnyújtás felelőssége, öröme. Akkor jusson eszünkbe, hogy vannak a Kárpát-medencében is magyar gyerekek tizezrei, kik télen fázhatnak, kiknek nincsenek szülei, elesettek, ne adja Isten, éheznek, mert sajnos higgyük el, ilyenek is vannak. Bármerre is tekintünk szét a történelmi Magyarország határain belül. Így körvonalazódik ki egy határokat átívelő összefogási szövetség, mely során most Kárpátalját célozzuk meg, talán a leginkább magára hagyott szörvány magyar közösséget. Bőjte Csaba testvért kerestük meg kérésünkkel, hogy ajánljon a Dévai Gyermekvédelmi otthon szellemiségének megfelelő szervezetet, alapítványt Kárpátalján. Így jutottunk el a magyar határtól alig pár kilométerre Beregszászi járásba, a Nagybégányban működő „Megmaradni” Alapítvány Kárpátaljai Ifjúságért szervezethez. Orosz István görög katolikus pap és felesége irányítása alatt van jelen az alapítvány a falu és az egész térség hétköznapiiban. István tiszteletes tizenöt éve költözött Magyarországról Kárpátaljára, ahol megalapította a Megmaradni Alapítványt, melynek az

alapító okiratban lefektetett céljai között szerepelnek a következő tevékenységek: - Kárpátalja keleti szertartású katolikus egyházainak szellemi és anyagi támogatása. A keleti szertartás lelkiségének és irodalmának művelése és terjesztése, ősi kulturális hagyományok ápolása. - A katolikus ifjúság keresztény nevelésének, hazai és külföldi tanulmányainak, papok, papnövendéke és világi lelképásztori kisegítők munkájának, továbbképzésének támogatása. - A katolikus ifjúság hazai és külföldi programjainak támogatása. - Ifjúsági kulturális rendezvények támogatása, keresztény kulturális intézmények támogatása, (könyvtár, ifjúsági klub, stb.) honismereti rendezvények támogatása. - Kapcsolatteremtés nem Kárpátalján élő-működő ifjúsági csoportokkal, közös rendezvények támogatása. - A fiatalok helyi gondjainak megoldásában segítségnyújtás, kiadványok létrehozásának támogatása. - Ifjúsági kulturális csoportok támogatása, pl. kották, utazások, hangszerek, stb. A fiatalok mentálhigiénés nevelése, felvilágosítása életmód, betegség megelőzés, stb. - Fiatalok helyben történő elhelyezkedésének segítése, munkahelyteremtéssel is. Az alapítvány székhelye: Debrecen, Komlói út 86. második emelet 2. ajtó. Orosz István tiszteletes telefonos interjú során elmondta három fő kapcsolati körük van: - Görög Katolikus Egyházközség parókusai, - „Háló” Katolikus Közösségek Kárpát-medencei kapcsolatrendszere, Helyi szintű találkozók, közös segítségnyújtás az adott problémákra (10 éve működik). - A harmadik magyarországi pályázatok, közalapítványok, Illyés és az Apáca közalapítvány „Mobilitás” szervezeteknél próbálkoznak rendezvényeik finanszírozásával. A Megmaradni Alapítvány a világhálón nincsen jelen, a helyi újságokban jelennek meg róluk hírek, így a jövő heti „Kézműves foglalkozás gyerekeknek” című rendezvényről is. Az alapítvány rendszeresen rendez összejöveteleket idősebbek között is, például egy mikrobusznyi pelenkát hordanak széjjel az idős fekvő betegek között, így karácsony és Húsvét előtt. A Megmaradás, az emberek öntudat nevelése, hogy megszeressék azt a földet, ahol élnek, rájöjjenek, hogy értékes emberek attól, hogy esetleg szegényebbek azoktól a nemzetzsaitól kik nyugatabbra élnek. Nem utolsó sorban, természetesen a keresztény öntudat erősítése is cél: „Merjünk szűk kapun és keskeny úton járni!” ahogy a Szentírás mondja. A legutolsó népszámláláson már csak 150 ezren valottak magukat magyarnak. Több magyar szervezet jelezte részvételét a gyűjtésben, a Kárpát-medencében és a nyugati Magyarság körében is. Továbbra is várjuk magánszemélyek, szervezetek jelentkezését. Pápai Szabolcs, Hagyaték Örző Egyesület www.hagyatekorzoi.org
Bővebb felvilágosítás: szabolcspapai@yahoo.com, vagy a 1917/627-0082-os telefonszámon

Hűz gyermek, tizenhat unoka - ötvenheten a karácsonyi asztalnál

Szeretett Jó Magyar Testvéreim!

Amikor Karácsony este Jézus születésének örömeiben lesz együtt családok a fenyőfa alatt vagy az ünnepi asztalnál, kérlek, egy pillanatra gondoldok arra az újszülöttre is, aki nemrégiben Tolna-Szigeten két bátor magyar szülő huszadik gyermekeként látta meg a napvilágot.

Két szülő, hűz gyermek, tizenhat unoka és tizenkilenc hozzátartozó - ötvenhét boldog ember - ül majd ennek a magyar családnak a karácsonyi asztalánál szeretetben és az élet örömeivel. Igazi nagycsalád.

Gondviselő Istenünk a Magyarok Világszövetsége figyelmét is erre a nagycsaládra irányította. Segélyszolgálatunk meglátogatta, házuknál erőt, bátorságot és életet talált. Együtt vagyunk velük, és lélekben Karácsony estéjén is együtt leszünk.

Hívunk Benneteket is, Karácsony estéjén gondolatokat erre a családra, a magyar élet élő példájára. Szeretettel és gondoskodással forduljatok felénk, példájuk erőt és hitet adjon Nektek is!

Mint a Magyarok Világszövetsége Segélyszolgálatának új elnöke, tisztelettel szoltam, Hozzatok, kedves magyar Testvéreim.

Kolozsvár - Budapest, 2005. december 12-én

Tokay Rozália

Magyar Segélyszolgálat Alapítvány

1068 Budapest, Benczúr u. 15.

Bankszámlája:

Országos Takarékpénztár Bank Rt - OTP

1052 Budapest, Semmelweis u. 11.

SWIFT Kód: OTPVHUHB

Számlaszám: 11742001-20031543

A Magyar Segélyszolgálat Alapítvány közhasznú szervezet, amely a támogatóknak adóigazolást tud adni. Ennek segítségével magyarországi adományozók adományuk teljes összegét, azaz 100%-át vonhatják le adóalapjukból.

Evangélikus Oldal

Újévi bátorítás

Igy szól az Úr:

Nem maradok el tőled, nem hagylok el.

Józsue könyve 1,5c

Kedves Olvasó!

Az evangélikus bibliaolvasó Útmutató 2006. évre szóló igéjével kívánok a Gyomai Evangélikus Egyházközség nevében Áldott és boldog Újesztendőt!

Reménység szerint mindenkinek vannak tervei a most kezdődő évre. A fent olvasott ige akkor hangzott el, amikor az Isten választott népe is nagy vállalkozás előtt állt. Ott volt előttük az ígért földje, amelyet az Úr még ösátyjuknak, Ábrahámnak ígért. Hosszú vándorévek után végre elindulhattak, hogy elfoglalják. Szinte már el sem tudták képzelni, hogy végre találhattak egy olyan lakóhelyet, ahol letelepedhetnek. Vége a nélkülözésnek, a vándorlásnak, a létbizonytalanságnak.

Józsue feladata az volt, hogy bevezesse a honfoglaló törzseket Kánaánba. Nem önként vállalta, hanem Isten választotta ki őt erre. Nagy feladat volt, hiszen már egyszer megtorpant Izrael népe e föld határain, mert megijedtek az ott lakóktól. Hiába is bátorította őket Józsue: „Ha az Úr kedvel bennünket, akkor bevisz arra a földre...” Hiányzott a népből az a bátorság, ami a nagy vállalkozásokhoz kell, az a bizalom, amivel az Úr vezetésére hagyatkozhattak volna.

„Ne félj, és ne rettegj, mert veled van Istened, az Úr, mindenütt, amerre csak jársz.”

Sokszor gondolunk szorongva évkezdéskor az előttünk álló időszakra. Egész egyszerűen azért, mert nem tudjuk mi vár ránk. Lesz-e erőnk, egészségünk, szeretetünk és humorunk helytállni életünkben és hitünkben. Ránk is ránk fér a biztatás: Nem kell egyedül küszködnünk, hiszen a hatalmas, gondviselő Atyánk velünk van minden percünkben, és szeretetével támogat, és a tenyérén hordoz bennünket.

Ezt a bátorítást fogalmazza meg egyik hittestvérünk irodalmi formában, fogadják szeretettel!

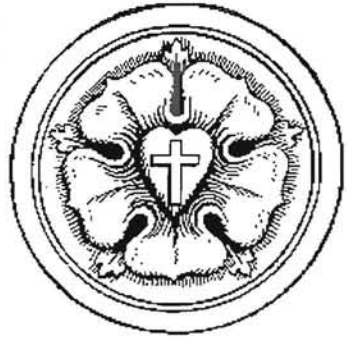
Horváth Anikó evangélikus lelkész

Álmodom

Óévből jövet átlép elém az Újév, és komolyan megkérdezi:

- Aztán van-e új lábad, vagy csak úgy közönségesen a régivel akarsz járdogálni bennem, mintha annak minden lépte csodálatos remeklés lett volna? Hát tudd meg: én máris új vagyok, te meg olyan régi, amilyen még sose voltál. Tudom, azt szeretnéd, ha minden napodra valami kedved szerint valót hoznék, aztán a végén még elégedetlenkednél, ha nem volt mindegyik jótéteményem leg-

alább egy fokkal kellemesebb az előzőnél! Csak sose áltasd magad: ha azt akarom, hogy megerősödj és okosabb, sőt bölcs légy egy s más valóban jóra, meg kell jártnom téged néhány szokatlan úton, sötétben-viharban is. Minden új évhez új láb dukál, új léptek, új utakhoz új látás, mert sokféle réginek megfakul az érvénye. Ami tavaly jó volt, az netalán utat kell, hogy adjon a jobbnak. Ügyelj: az a legkockázatosabb, ha minden kockázatot ki akarsz kerülni kényelmességből és gyávaságból! A te utad nem a tiéd, hanem a Gazdádé!

- Miért horgasztod le a fejed? Nézz föl az Égre, és indulj! Az új lábakat menet közben kapod meg, ha megbecsüled azt az Utat!

Visszhang – Imádságok, olvasmányok (Luther Kiadó, Budapest)

Türmezei Erzsébet: Lábnyomok

Álmomban Mesteremmel tengerparton jártam, s az életem nyomai rajzolódtak ki mögöttünk: két pár lábnyom a parti homokon, ahogy Ő mindig ott járt velem.

De ahogy az út végén visszanéztem, itt-amott csak egy pár láb nyoma látszott, éppen ahol az életem próbás, nehéz volt, sorsom mostoha.

Riadt kérdéssel fordultam az Úrhoz:

„Amikor életem kezembe tettem, s követődnek szegődtem Mesterem, azt ígérted, soha nem hagysz el engem, minden nap ott leszel velem. S most visszanézve, a legnehezebb úton, legkínosabb napokon át mégsem látom szent lábad nyomát! Csak egy pár láb nyoma látszik ott az ösvényen. Elhagyta a legnagyobb inségben?”

Az Úr kézenfogott, s szemembe nézett:

„Gyermeke, sose hagytalak el téged! Azokon a nehéz napokon át Azért látod csak egy pár láb nyomát, mert a legsúlyosabb próbák alatt téged vállamon hordoztalak!”

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

Minden vasárnap 9 órai kezdettel a gyülekezeti teremben.

Gyülekezeti Bibliaóra:

Januárban elmaradnak ezek az alkalmak.

„Asztali beszélgetések” – ifjúsági bibliaóra

Minden hónap 1. és 3. hetének péntekén (január 6. és 20.) délután 16.00 órai kezdettel.

Hivatali elérhetőség

Telefonon egyeztetett időpontban.

Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 06 56/352-437

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK GYÁRTÁSA
EGYEDI MÉRETEK IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Négy vándor

A világ végétől kilenc lépésnyire volt egy hegy. A hegy mögött egy erdő. Vidám élet volt az erdőben, de a legvidámabban a négy testvér élt, akiknek a házuk az erdő közepén volt.

A testvérek neve: Tavasz, Nyár, Ősz, és Tél... Persze ez még a világ legelején volt, és a világ kezdete után hamarosan összeveszték a testvérek. Ugy tudom, azon civódtak, hogy a veréb vagy a rigó ugrik-e nagyobbat. De nem tudott válaszolni se az ösvény, se a patak, se a pillangó. Végül a Tavasz így szól testvéreihez: Ezen elveszekedhetünk a világ végéig. Inkább elmegyek közületek szerencsét próbálni. Ezzel aztán el is indult. Ment- ment mindaddig, míg a világ közepéig ért. Beletelt vagy három hónap, amíg visszatért testvéreihez. Akkor eldicsekedett, hogy az emberek mennyire örültek érkezésének. Azt mondták, hogy a Tavasz a legszebb a világon... Ezt bizony nem hagyta annyiba a Nyár. Ő is útra kelt, és ő is dicsekedve tért haza: Én hoztam bizony így szóltak az emberek: Te vagy a legjobb, te vagy a legkedvesebb! Te érlelted meg a búzáinkat, hogy lisztjéből puha kenyeret süthessünk...

Hát, ha így van, én is útra kelek, gondolta az Ősz. Nem is gondolta kétszer, túl volt már az erdőn, a patakon a réten. Aztán mikor visszatért így szól: Láttátok volna, hogy örültek nekem az emberek! Nem is csoda, mert teli volt a tarisznyám, almával, körtével, dióval, szőlővel, amikor közéjük mentem...

A Tél sem hagyta magát. Ő is útnak indult. Szaladtak előtte a szelek, hogy hírül vigyék érkezését. Visszafelé is pajtásaival a szelekkel jött, és álló napig dicsekedett és mesélt arról, hogy a gyerekek mennyire örültek a hónak, a jégnek, és hogy mennyi ágat fördelt le a fákról, hogy fűthessenek a szegény emberek...

Ezt a mesét már csak a Nyár és az Ősz hallgatta, mert a Tavasz ismét útnak indult. Azóta is így vándorolnak, mióta világ a világ, és persze el is kerülik a békétlenséget.

Gabi óvó néni

Bukva Csilla: Reménytündér

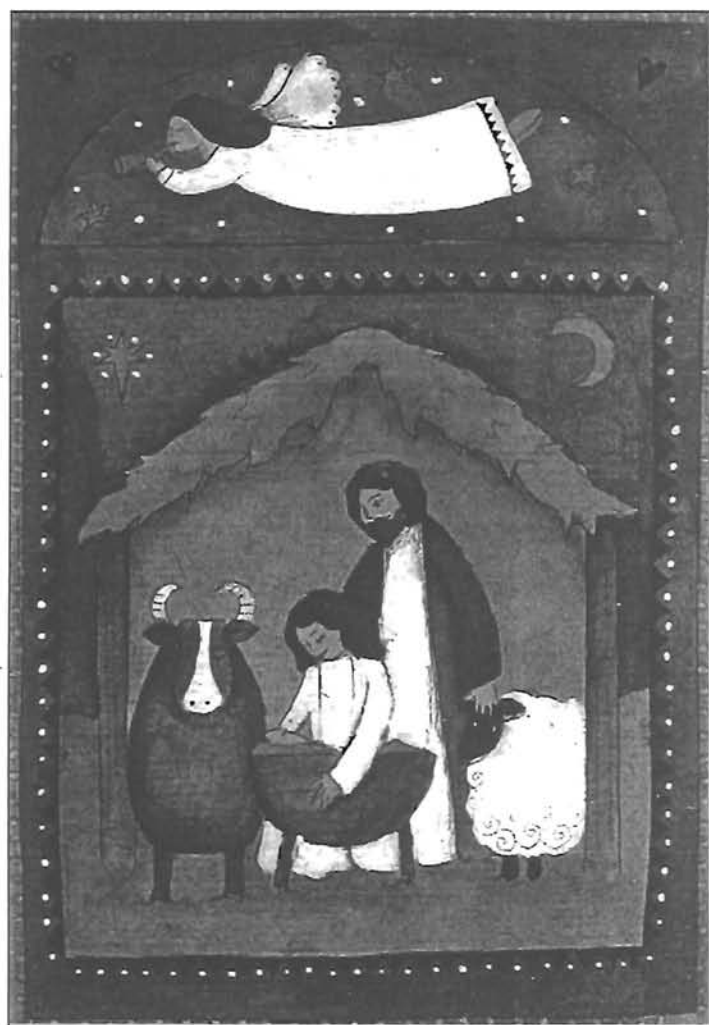
Január, január
Lágy hópárnán fut a szán
Rajta ül a Reménytündér
Hidd el néki, amit ígér.

Azzal biztat, azt ígéri
Az újévtől nem kell félni,
Bár még nem tudjuk, hogy mi vár,
Bőven van, mi rajtunk is áll!

Hó olvadhat, jöhet nagy sár
Lelked sem marad hó-szín tán
Csüggedésre mégsincs okod,
Ne rontsa el ez a napod.

Vihar után nézd az eget,
Kiderül az, nem kesereg.
Tudja, segít a napocska,
Könnyét hamar felszárítja.

Neked is van jó barátod,
Neve: Remény, s majd meglátod,
Vele minden bajt legyőzhetsz,
S leked újra hófehér lesz.

Altató

Máriácska kisfiát, sírdogáló Jézuskát
El akarja altatni,
így énekel öneki:

Ó NAPFÉNY, Ó ÉLET, Ó ÉDES JÉZUS,
ÓH ÉDES JÉZUS,
Napom édes szép fénye, ó életem reménye
A barmoknak jászlában, aludj a lágy szénában,
Ó NAPFÉNY, Ó ÉLET, Ó ÉDES JÉZUS,
Ó ÉDES JÉZUS.
Aludj édes virágom, gyenge bimbóm, zöld ágom
Aludj gyenge gyöngvirág, amíg enged a világ.
Ó NAPFÉNY, Ó ÉLET, Ó ÉDES JÉZUS,
ÓH ÉDES JÉZUS.

A világ fenyegető veszedelme hamarosan megjelent a kis Jézus életében. Heródes király nagy haragjában és félelmében megparancsolta katonáinak, hogy az egy évesnél fiatalabb kisfiúkat – köztük az újszülött Jézuskát – gyilkolják meg. Ennyire féltette a hatalmát...

A meggyilkolt kisgyermek volt az első ártatlan mártírjai az isten fiának. Az egyház APRÓSZENTEKNEK nevezi őket. Örjúk emlékezünk a karácsonyi ünnepkörben, december 28-án.

Gabi óvó néni

Két újabb templomos lovag Endrődön

Leányfalu, 2005. december 17-én

Lovagavatást tartott a Templomos Lovagrend Magyarok Praeceptorája 2005. december 17-én, szombaton a Leányfalui Szent Anna templomban. A három lovag mellett, egy dámát is avatott a harmadik napja Magyarországon tartózkodó Öccellenciája, a Templomos Lovagrend Nagymestere, dom. Marcello Alberto Cristofani della Magione gróf, akit elkísért ezen az úton dom. Andrea Capelli kancellár is, valamint egy német szerzetes templomos lovag testvér is.

„megmutatták magukat” Istennek és a jelenlévőknek. Milyen jó lett volna, ha megkapjuk az engedélyt arra, hogy Endrődön lett volna ez a szép ünnep. Így is az itthon maradottak közül léleken sokan velünk voltak és együtt imádkoztak a fiatalokért, az avatottakért.

Az ünnep fényét emelte, hogy Tóth Mihály Úr, az endrődi kántor is a Nagymester Úr kérésének eleget téve eljött, és énekhangjával emelte a tridenti mise és az avatás méltóságát. Külön öröm volt mindnyájunknak, hogy Városunk polgármestere, Dr. Dávid Imre Úr is megjelent az ünnepségen az avatottak tiszteletére. Köszönjük.

A Nagymester Úr magyarországi tartózkodása alatt tárgyalt több vezető egyházi személyiséggel is, így a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia két tagjával is; Dr. Ladocsi Gáspárral, az

ves jelzőtől és irányzattól - a sienai érsek jóváhagyásával működik. A Nagymester a fiataloknak példaképeket mutatva szervezte újra a katolikus lelkeség megőrzésére és elhatárolja magát mindenféle olyan megnyilvánulástól, mely összetéveszt bennünket bármilyen fenti irányzattal. Fontos ezt megjegyezni akkor, amikor még ma is ezt sokan nem tudják, mert nem mindenkinek van Internet elérése, ahol ezt Honlapunkon teljes terjedelmében megtalálhatják.

Isten áldása kísérelje lelkületes és áldásos munkájukat, hogy az Úr szőlőjében munkálkodva megtalálják feladatukat az ifjúsági munka területén, és örökre legyenek méltók erre a meghívásra, amit ezen a napon kaptak. Feleljenek meg minden nap az Úr akaratának, és építsék Isten országát a templomosok jelmondatával:

„Ne nekünk Uram, ne nekünk, a te nevednek szerezz dicsőséget!”

Templomos Lovagrend
Tiszántúli Komtúria

Városunknak, továbbá a Tiszántúli Komtúriának fontos nap volt ez, mert a négy jelőtből - avatottból - két endrődi és egy borsodnádasi novíciával gazdagodott a Templomos Lovagrend Magyarországi létszáma. Névszerint ifj. **Varjú László** és **Uhrin Zoltán városunk lakói**, továbbá **Érsek Barnabásné Vass Beáta borsodnádasi tanárnő** személyében. A negyedik avatott **Pánczél János** volt **Budapestről**. A zsúfolásig megtelt kistemplomban senki sem fázott a fagyos hideg ellenére, mert a Szentlélek ereje és az Úr kegyelme olyan áldást adott erre a napra, amitől senki sem didergett. A fiatalok felkészültek voltak. Az engedelmisségi fogadalmat tett lovagok és a dáma a Nagymester által a vállukra terített palásttal és a lovagkeresztel a vadászkiáltás hangjára

Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspökével, illetve Dr. Beer Miklós váci megyéspüspökkel is.

Ez a Templomos Lovagrend, Krisztus Szegegy Lovagjainak Rendje - mely megkülönbözteti minden szabadkőmű-

Irodalmi oldal

Vörösmarty Mihály (1800-1855)

A Szózat írójára
emlékezünk...

Honszeretet

Szeresd hazádat és ne mondd:
A néma szeretet
Szűz mint a lélek, melynek a
Nyelv még nem véthetett.

Tégy érte mindent: életedet,
Ha kell csekélybe vedd:
De a hazát könnyelműen
Kockára ki ne tedd.

S nem csak dicsőké a haza,
A munkás pór, szegény
Bár észrevétlenül dolgozik
A hon derülétén.

Tűrj érte mindent ami bánt,
Kint, szégyent és halált;
De el ne szenvedd, el ne törd
Véred gyalázatát.

S ne csak veszélyben légy serény,
A béke veszesebb,
S melyet vág álmos népeken,
Gyógyíthatlanb a seb.

Gondold meg mennyit érsz: eszed,
Szived, pénzed, karod,
S fukar légy, alkván a honért
Ha azt feláldozod.

S midőn a legtöbb emberek
Csüggednek várni jót
Családjok-, társaik- s magokért,
Ha sorsok csalfa volt;

Midőn nem méltatott erény
És bűn, mely célt nem ér,
Kifárad újra küzdeni
A vágyott javakért;

Midőn a legbuzgóbb anya
Remény- s munkálatlan,
S a veszni indult gyermekért
Csak sóhajtása van;

Te még, oh honfi, ébren állj,
Remélni, tenni hő,
Míg a honból kin lelked függ,
Van egy darabka kő.

S midőn setét lesz a világ
És minden tűz kiég,
A honfiszívben fennmarad
Egy szikra még.

S hol honfi húnyt, e szikra ég
Fenn a sírhalmokon,
Bal századoknak éjén át
E lángban él a hon.

S kihűlt hamvából a dicső
Görögön újra kél,
Felhossa régi hőseit
E szikra fényinél.

E szikra a hon napja lesz,
S hol fénye hön ragyog,
Az élet a hon kebelén
Ujúlva feldobog.

És újra felvirul a föld,
Amerre a szem néz,
És minden, aki rajta él,
Munkára tette kész.

S a nemzet isten képe lesz,
Nemes, nagy és dicső,
Hatalma, üdve és neve
Az éggel mérkező.

Oh honfi, őrizd e tüzet,
S ne félj, ha vész borúl:
E szikra fényt ad és hevet
S ég olthatatlanul.

SZABADSÁG. Ez a legnehezebb tanulmány, vagyis inkább végcélja minden emberi küzdelem- és tanulmánynak, miknek oda kellene irányozva lenni, hogy általok a szabadságot kívánatosabbá és tiszteletessé, boldogítóvá és dicsővé tegyük. A történetírás sokat beszél szabad nemzetekről, szabad társaságokról, elésorolja a nagy királyok, hősök harcait, erénnyel, feláldozással, dicsőséggel telvük lapjai; de ne fertőztessük meg a szabadság nevét, azt állítva, hogy mindez – gyér kivétellel – egyéb volt, mint az erő büszkeségének nyilvánítása: szabadság kevésnek, rabszolgaság millióknak, lakomája a föld isteneinek, hogy megszámlálhatlan szolgálk az elhányt csontokon rágódjanak.

EGYENLŐSÉG. Midőn az egyenlőségről szölok, nem akarok azon szójátékokra kitérni, hogy például a nagyobb embereket a kisebbek kedvéért el kell köszörülni, mint az egykori muzska könyvtárnokról mondják, hogy pakolás közben a szekrénybe nem férő nagyobb könyveket elfűrészeltette. Ez gúny az egyenlőség fogalma ellen – sem azon merész kísérleokről, kik, mielőtt egy megállható s elfogadható példát mutathatnának fel, ad novam divisionem (új birtokelosztásra) szeretnék megidézteni a világot. Ez a bujtogatók s ragadozók tana, mely, ha őrszemmel nem tartjuk, csak arra fog szolgálni, hogy a szabadság és egyenlőség eszméit félelmissé tegye.

TESTVÉRISÉG. A legszentebb eszme, ha létesíthető. De nem ez-e Sisyphus köve, mely midőn a hegytetőt érinti, természetes súlya szerint ismét visszagördül!...

A testvéri szeretet nemcsak emberek, s nemzetek számára is hirdették. Meglehet, hogy e szép szó a viszályok dühének ordítása, a nemzetek harcainak mennydörgései közt hangzandik el. De az emberiség kebelét most közelebről s mélyebben érintette e szó, hogysen egészen felejténé. Egy pillanatra legalább a fejedelmek szövetsége helyett a nemzetek szövetsége, a testvéri szeretet ezen legszebb kifolyása foglalta el a kebleket. De hogy ezt most már mint az emberiségnek biztos szerzeményét, mint bevégzett tényt róhatnók fel a világtörténet könyvébe, ki ezt hinné, az igen csodálatosan álmodoznék. Mi magyarok a testvériséget úgy értettük, hogy minden régi s újabban szerzett jogainkat a hon minden lakójával megosztottuk.

Megjelent: Pesti Hírlap, 1848. jún. 4-i számában

EMLEKSOROK

Fáy Andrásnak

A kétes csillag mily sorsot küld le hazánkra,
Nincs bölcs a földön jóslatot adni tudó;
De ha erős akarat fűz láncot honfi szivekből,
És soha nem fordult arccal az ügyre tekint,
Aggodalom nélkül mehetünk a sorsnak elébe:
Élni fog a nemzet s állni szilárdan a hon.

Másnak

Sok, rideg álomként az egekben kergeti üdvét;
Más a földi javak kélözönébe merül:
Téged boldoggá lelkednek erénye avasson,
S áldását szerelem hú keze adja reá.

Álom és való

Álmodjál örömet, s ha fölébredtél, ne csalódjál,
És ha: csalódásod szebb öröm anyja legyen.

Álmodd ifjúság szép álmait, és ha fölébreds,
A sejtett szerető karjai fogjanak át.

Bú és öröm

Ismerj meg bút és örömet: rövid éj legyen a bú,
És az öröm hosszú, boldog aranykori nap.

A természet örök könyvét forgatni ne szünjél:
Benne az Istennek képe leírva vagyon.

Ízes Ízek

Január

Dupla párizsi

A párizsit vékony szeletekre vágjuk. Kettőt-kettőt mustárral összeragasztunk. Sűrű, borssal ízesített palacsinta tésztát keverünk. A dupla párizsikat belemártjuk és forró olajban mindkét oldalát pirosra sütjük. Savanyúsággal tálaljuk.

Seidl Ambrus

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszerkeket.

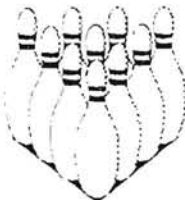
Corvo bianco
Cipőipari Bt.

MAGÁNVÁMRAKTÁR

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Madizel

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó
márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák,
mosógépek, háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanyzerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

THERMIX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előgyártott szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsaru, keretes állvány, útpanel...)

**BO-TI
BT**

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.)

mezőgazdasági üzemek, kis-termelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vetőmagot és vegyszert. Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: boti.bt@bekesnet.hu, boti.bt@mailbox.hu

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

és az unokák.

FÜLÖP MENYHÉRTNÉ Gellai Ilona, volt hunyai lakos, december 10-én 91 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: menyje, unokái, dédunokái.

GONDA BOLDIZSÁRNÉ Gubucz Jolán, volt gyomai lakos november 26-án 78 éves korában az Örökkévalóság Honába költözött. Gyászolják: családjá.

HORNOK BÁLINTNÉ Kiszely Aranka, aki Hunyán az Ady utcában élt, december 9-én 92 éves korában megtért Teremtőjéhez. Gyászolják: lánya, veje, unokái, dédunokái és a rokonság.

KALMÁR IMRÉNÉ Timár Margit hunyai, korábban endrődi lakos november 29-én 93 évesen rövid betegség után elhunyt. Gyászolják: gyermekei, unokái, és dédunokái.

KORCSOK GELLÉRT volt gyomai lakos, december 20-án 85 évesen hosszú betegség után befejezte földi pályáját. Gyászolják: felesége, leánya, 3 unokája párjukkal és dédunokája.

SZUJÓ PIROSKA ETELKA, aki korábban Putnokon élt, 49 éves korában befejezte földi életét, elköltözött az élők sorából. Gyászolják: testvérei, Margit és Lajos és családjai, és a rokonság.

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

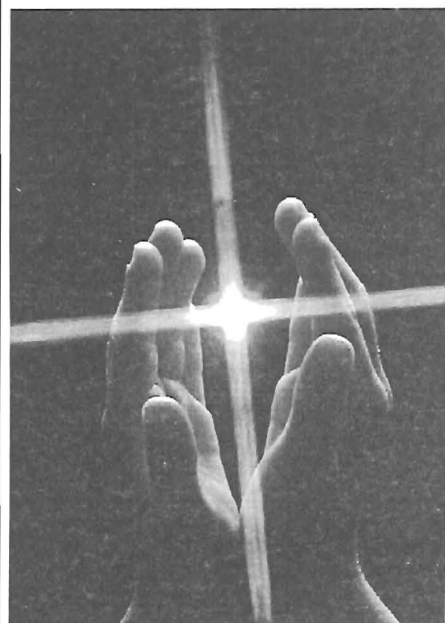
Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

*„Nem múltak el ők. Látjuk szívünkben élnek:
Híába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BANETH ZOLTÁN december 20-án 63 éves korában váratlanul befejezte földi pályáját. Gyászolják: felesége, gyermekei,

Fényképalbum

Hegedűs Mihály és neje Timár Emerencia az 1940-es évek végén.

Timár Lajos

Pintér Terézia szül. 1854. október 26.
Endrődön

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

Magyar Juhtenyésztő Szövetség Gyomaendrődön!

Kovács Viktor István vagyok a Magyar Juhtenyésztő Szövetség területi instruktora. Rövid bemutatkozással kezdeném: 1981. 10. 08-án születtem Szentesen. Kétgyermekes családapa vagyok. Családom, beleértve szüleimet és nővéreket, juhtenyésztéssel foglalkozik családi gazdaság formájában, persze szinte mindenki dolgozik még mellette, mert a mai ágazat helyzete nem teszi lehetővé, hogy csak ezzel foglalkozzunk. Fő ágazatunk a juh, jelenleg 430 db-al rendelkezünk, ebből 50 db Magyar merinó törzsállomány és emellett, szarvasmarhát és sertést is tartunk. Szakmai tapasztalataimat tehát otthon szereztem, de 1997 óta minden évben indulok a hőmezővásárhelyi juhászversenyen, ahol előkelő helyezéseket értem el. Iskolai végzettségem mezőgazdasági mérnök. Röviden ennyit magamról, családomról.

A Magyar Juhtenyésztő Szövetség 1991 áprilisában alakult és azóta folyamatosan fejlődésben van. Ma már szinte teljeskörű szolgáltatást tud nyújtani a tenyésztőknek /tetoválás, krotáliázás továbbtartásra meghagyott jérék esetében, árubarány-krotália megrendelése és az ezekhez szükséges dokumentumok terjesztése, tenyészet regisztrálása és bejelentése az ENAR-ba/ röviden ennyi persze a teljesség igénye nélkül.

Ma jelenleg Gyomaendrődön 41 regisztrált tenyésztő van, aki szerepel az ENAR rendszerben, és ez hozzávetőleg 1100 db nőivarú juhot jelent.

Jelenleg az én területem Csongrád megye északi része és Békés megye déli részére terjed ki, 17 településen 300 tenyésztőt, 24000 juhot jelent. Sajnos a létszámból adódóan nem tudok olyan sűrűn megjelenni a termelőknel, mint ahogy ezt igényelnék és az szakmailag is indokolt volna. De amikor találkozunk, kérem a termelőket, bátran kérdezzenek, és ha tudok azonnal válaszolok, segítek, ha pedig azonnal nem tudok, akkor rövid időn belül megpróbáljuk orvosolni a problémát, persze ha arról van szó.

Röviden ennyit szerettem volna elmondani, és ezúton szeretnék köszönetet mondani Várfi András falugazdásznak, aki lehetőséget adott erre a kis bemutatkozó cikkre. Ha netán valaki konkrét dologról bővebben szeretne hallani, olvasni, úgy kérem, keressenek, és ha még lesz rá lehetőség, válaszolok a kérdésekre.

Elérhetőségeim: Lakcím: 6600, Szentes Munkás u.8.
Tel: 30/ 641-77-59
E-mail: kovacs.vikt@t-online.hu

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

SPORT

Az őszi utolsó szakasz mérkőzésein úgy tűnt, hogy a mezőny közepén zárunk. A közbejött problémák miatt nem sikerült...
Fő gond az erőnlét további erősítése.

Mérkőzések:

November 19.

Gyomaendrőd VSE - Kondoros: 0:1
Minden remény megvolt a győzelmünkre. Mégis kikaptunk 1:0-ra. Mélyen tudásuk alatt játszottak a fiaink. Csak Kurilla, Timár, Dénusz és Matusz érdemelnek említést.

Gyoma FC - Tótkomlós:2:1
Megérdemelt győzelem. Gól: Werle (2).
IFI.: Gyoma -Tótkomlós: 3:0
Kondoros - Endrőd VSE: 0:5

November 24.

Gyomaendrőd VSE - Szabadkígyós: 2:2
Jóirámú mérkőzés, 70 percig vezetett a hazai együttes. Az utolsó 20 percben visszaestek. Így csak 1 pontot szereztek. Gól: Nagy (25 és 53. percben). Jó: Gellai, Timár, Alt, Csejtej, Nagy.
Méhkerék - Gyoma FC: 2:0
Ennyivel jobb volt a hazai együttes. Jó: Vaczér, Dobó, Karati.
IFI.: Endrődi VSE - Szabadkígyós: 2:2
Méhkerék - Gyoma FC: 1:5

December 3.

Gyomaendrőd VSE - Békésszentandrás: 1:2
Sok hibával játszott csapatunk és a játékvezető súlyosan és sokat tévedett ellenünkre.
Jó: Kurilla, Csejtej, Beinschrót.
Békés - Gyoma FC: 0:2 Kiegyensúlyozott játék. Gól: Tóth (2)
Tabella: Első Gyoma FC 13, 2, 3, 52:20. 41
Tizenegyedik Gyomaendrőd VSE 4 6 8 18-26 18
IFI.: Békés - Gyoma FC: 3:2

December 10.

Magyarbánhegyes - Gyomaendrőd VSE: 3:1
Közepes iram és színvonal. Jó: Uhrin, Hornok, Tóth.
Gyoma FC - Orosházi Rákóczi: 3:1
A pályaválasztók jól kihasználták a lehetőséget. Gól: Bela (2), és Szegedi.
Tabella: Első Gyoma FC 14, 2, 3, 55-21, 44
14. Endrőd VSE 4, 6, 9, 19-29 18

EGYEDI CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.

MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT
Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@bekesnet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Sóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XIII. évfolyam

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2006. január

januári melléklet - a Templárius Alapítvány támogatásával

„Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket...”

Már az őskeresztények is a templomokba vitték adományait, amit utána szétszortottak a rászorulóknak között.

Így tettek a Gyomaendrődi Szent Imre templomban is, idén immár 4.-ik alkalommal a Templomos Lovagrend Tiszántúli csoportja, a Gyomaendrődi és a Hunyai Karitászcsoport, a helyi kereszténydemokraták közös összefogásával nagy – nagy helyi, országos, sőt európai adakozás eredményeként összegyűjtött adománnyal.

Az ajándékozás ünnepség keretében történt idén is. A lovagok és a vendégek díszes bevonulása után következtek a köszöntő, üdvözlő beszédek. Elsőként Iványi László a lovagok lelki vezetője köszöntötte a megjelenteket, név szerint is a lovagok olaszországi Nagymesterét, Alberto Cristofani della Magione gróf urat és a fővédnököket. Üdvözlő beszédét azzal kezdte, hogy áldjon meg az Isten mindannyiunkat, akik eljöttek, és azokat is, akik nincsenek itt, de segítettek adományainkkal.

Advent van, karácsonyvárás ideje. Az igazai karácsony az, ha a kis Jézus születését ünnepeljük. Hódoljunk Isten fia előtt, aki karácsonykor érkezett a földre, az isteni szeretet ajándékaként.

A lovagok nagymestere rövid beszédében Isten bőséges kegyelmét kérte jutalmul azok számára, akik segítették a mai napot. „A vallás és a világ egymásra talált” - hangsúlyozta. Elmondta, hogy személy szerint mindig szívesen jön Magyarországra, csodálja népünket, mert már 1000 éve őrzi és meg is tartotta hitét. „Ezt a népet senki sem győzheti le, ha továbbra is megtartja hitét.” Szép ez a mai karitatív program, hangsúlyozta, amit személy szerint Iványi László plébánosnak és Ungvölgyi János lovagnak, valamint minden segítőnek őszintén megköszönt. Reményét fejezte ki, hogy jövőre újra, ugyanitt találkozhat a jelenlévőkkel.

Az ünnepség színvonalát méltóképpen emelte a Szegedi Egyetemi Énekkar mintegy 40 fős éneke, akik Mozart, Bárdos, Farkas Ferenc műveit és karácsonyi dalokat adtak elő. Nagy-nagy tapsal köszönte a hallgatóság éneküket.

Kitüntetések és emléklapok átadása következett, amelyet egy lovag trombita kísérete tett meghatóan ünnepélyessé.

A Templomos Lovagrend Barátja kitüntetést kapta: Kis Pál, aki a Szent Gellért Katolikus Iskola igazgatója; 50 éve pedagógus. Az iskola énekkara is köszöntötte az igazgató urat:

„Világosítsa meg az Úr arcát terajad, és adjon békét...” énekeltek az iskola diákjai.

Az oklevelek átadása után egy megható pillanat következett. Az egyik gyermek nehéz sorsú nagymamája néhány szál szegfűt hozott a vendégeknek, köszönete jeléül, amit személyesen adott át a nagymesternek és az adományozók közül néhányuknak. A szegfűk a Mária oltárra kerültek...

Ezután következett a gyermekek által már olyan régen várt pil-

lanat. Elsőként a játékokat tartalmazó csomagokat osztották szét. Minden csomagba került egy-egy hittankönyv is, abban a reményben, hogy előbb-utóbb beleolvassanak a gyermekek, vagy akár szüleik is...

Az igen értékes élelmiszer-csomagokat a tanítók, óvónők és a megjelent szülők vehették át. Többük arcán látható volt a megelégedés és a meghatódottság is.

Besütött néhány percre a Nap, és én úgy láttam, hogy még a szentek is mosolyogtak ezen a délelőttön az endrődi Szent Imre templomban, hiszen 154 gyomaendrődi család 325 gyermeke karácsonyát sikerült szebbé, gondtalanabbá tenni.

A jelenlévő adományozók és segítőknek is biztosan szebb lett a karácsonyuk, hiszen az adakozás, és az öröm megosztása az igazi ajándék mindnyájunk számára és az a tudat, hogy: ADNI JÓ!

Császárné Gyuricza Éva

Tudósítás a jótékonyági koncertről

A Segítsünk a rászoruló gyermekeknek akció részeként került sor a jótékonyági koncertre 2005. december 9-én este a Déryné Művelődési Házban.

Az emeleti teremben tartott rendezvényen 147 néző foglalt helyet. Az eladott jegyek száma ettől jóval több volt, 247 jegy kelt el, összesen 54 ezer forint bevétel gyarapította a segíteni akarás nemes célját.

A több mint két órás műsort megtisztelte jelenlétével Dr. Dávid Imre polgármester úr is, aki köszöntötte a jelenlévőket. A TV2 is készített felvételt Uhrin Benedek műsoráról.

Elsőként a Zeneparatók Kamara Kórus lépett fel, ezt követően Kis Alexandra, a Bethlen Gábor Szakképző Iskola növendéke

mutatta be énektudását, Pólus Viktor kíséretével.

Ezután került sor Pólus Krisztián (képünk) moderntánc bemutatójára. Az országos versenyen második helyezést elért táncos színvonalas, igényesen megformált produkciójára biztosan sokáig emlékezni fogunk. Az est műfaji sokszínűségét igazolja Bíró Károly és Schwalm Gyula, akik balladákat is adtak elő.

Majd Uhrin Benedek előadóstje következett. Ő volt az, akiben elsőként fogalmazódott meg a koncert gondolata. Jó hangulatban telt műsora, sok kellemes percet szerezve közönségének. Fellépése befejezésekor megható pillanatok következtek. Az est fővédnöke, Domokos László képviselő, – aki más irányú elfoglaltsága miatt személyesen nem tudott jelen lenni – 50 szál fehér szegfűt és egy levelet küldött az énekművésznek. Levelében kifejtette, hogy nagyra becsüli a rászoruló gyerekek segítése iránti törekvést, hisz „...sok olyan gyermek is van, akinek családja nem engedheti meg a drága ajándékokat. Azért vagyunk itt – írta – hogy egy kis gyogyírt adjunk lelki sebeikre és enyhítsük szomorúságukat. Legalább az ünnepek ideje alatt hadd legyenek ők is gondtalanul boldogok...”

A Gyomaendrődi Színfolt – Mazsorett csoport fergeteges táncbemutatója zárta az estét.

Talán a Mikulás sem számított ekkora sikerre, aki szintén végig jelen volt a műsoron, és egy-egy szegfűvel, kisebb ajándékokkal jutalmazta a fellépőket.

Azzal a szívet melengető érzéssel távoztak ezen a barátságos, hideg, ködös estén, hogy segített a rászorulókon és még ajándékot is kapott, hisz kellemes, önfeledt kikapcsolódással ajándékozták meg a Jótékonyági Koncert szereplőit.

Bukva Csilla

További nagylelkű támogatóink voltak:

1. Németh Ferenc és családja (Budaörs);
2. Papp Lajos vezérigazgató Kner Nyomda Rt. (Gyomaendrőd);
3. Henkel Magyarország Kft. (Körösladány);
4. Máltai Szeretetszolgálat Szarvasi csoportja;
5. Alföldi Közlekedési Kft. (Gyomaendrőd);
6. Hományi Zoltán (Budapest);
7. Koloh Elekné;
8. Bula Teréz;
9. MKDSZ-KDNP. helyi szervezete;
10. Andódy György könyvkötő és családja (Gyomaendrőd);
11. Dr. Csoma Antal, FISH-COOP Kft. (Gyomaendrőd);
12. Dr. Giricz Katalin (Gyomaendrőd);
13. Bukva Csilla (Gyomaendrőd);
14. Interfloor Kft (Gyomaendrőd - Nagylapos);
15. Szt. Gellért Katolikus Általános Iskola (Gyomaendrőd);
16. Városi Gondozási Központ, (Gyomaendrőd);
17. Poharelec László, Fészek Panzió (Gyomaendrőd);
18. Magyar Posta Rt. Gyomaendrődi 1. sz. Postahivatal (Gyomaendrőd, Kossuth L. u. 28);
19. Iványi Gergelyné (Gyomaendrőd);
20. Újkígyósi Egyházközség (Újkígyós);
21. Timárné Kozma Ágnes (Gyomaendrőd);
22. Borsodnádasi Szt. István Egyházközség;
23. Schäffer László (TELKI);
24. Horváthné Eötvös Klára (NAGYKÁTA);
25. Sárosi Judit (Budapest);
26. Sikér Kft. (Gyomaendrőd);
27. Gyomaendrődi Polgárőrség (Gyomaendrőd);
28. Endrődi Szt. Imre Plébániahivatal (Gyomaendrőd);
29. Endrődi Szt. Imre Plébánián befizetett személyek Duda Benedek, Elek Miklósné, Dr. Jánosik Bertalanné, Gellai Gizella, Bukva Sándorné, Püski Sándorné, Iványi Vincéné, Szakálos Tiborné, Szabó Zoltánné, Szabó Dezsőné, Gabriella Haramis (Athén-Görögország, Névtelen, Eötvös Benjaminné (Nagykátá), Ambrózi Lászlóné, Eötvös Klára (Nagykátá), Dinya György, Gonda Pálné, Egyéni befizetés-névtelen, további névtelen, Szosznyák Imréné;
30. Szt. Gellért Katolikus Általános Iskola kamarakórusa (Gyomaendrőd);
31. Gyomaendrőd bölcsődéje, minden óvodája, iskolája,
32. Gyomaendrődi Családsegítő központ (Gyomaendrőd);
33. Magyar Katolikus Karitás Endrődi Szt. Imre csoportja (Gyomaendrőd)
34. Magyar Katolikus Karitás Hunyai Szt. László csoportja (Hunya)
35. Élet-másokért Egyesület, (Gyomaendrőd)
36. Berény - Süti Kft (Mezőberény);
37. Julika Virágbolt (Gyomaendrőd);
38. Déryné Művelődési Ház (Gyomaendrőd);
39. Gallicoop Pulykafeldolgozó Rt. (Szarvas);
40. Univerzál Kereskedelmi Rt. (Békéscsaba);
41. 100 éves cukrászda" (Gyula);
42. Művészeti Akadémia, Zelnik József, (Budapest);
43. Dr. Palya József (Gyomaendrőd)
44. Kisfalvi László (Budapest);
45. Katona Lajos (Gyomaendrőd)
46. Csányi István (Gyomaendrőd)
47. Hangya Lajosné (Gyomaendrőd);
48. Békés Megyei Szociális Közalapítvány (Békéscsaba);
49. Templárius alapítvány (Tamási - Gyomaendrőd);
50. Templomos Lovagrend lovagjai és dámái;
51. Gyomaendrőd Város Önkormányzata, Ifjúsági Alap (Gyomaendrőd);
52. = MINDÖSSZESEN: 629. 000,- Ft befizetés történt!

Gyomaendrőd, 2005. december 15.

Fr. Ungvályi János
commendator

A Templárius Alapítvány részére a Tolna Megyei Apeh Igazgatósága az adó 1 %-ból 2004. november 11-én 58. 536,- Ft - ot; 2005. október 13-án 107. 527,- Ft-ot utalt át a felajánlásokból. Az összegből az alapítvány célkitűzéseinek és feladatainak ellátására fordította és fordítja a felajánlott összeget. Isten fizesse meg minden jószándékú ember adományát és felajánlását.

Fr. Ungvályi János
kuratóriumi elnök

a Nagymester

A Templomos Lovagrend Magyarországi Praeceptória Lovagrend Barátja kitüntetést veszi át Kiss Pál Igazgató, a Szt. Gellért Katolikus Általános Iskola Igazgatója

Fővédnökeink voltak:

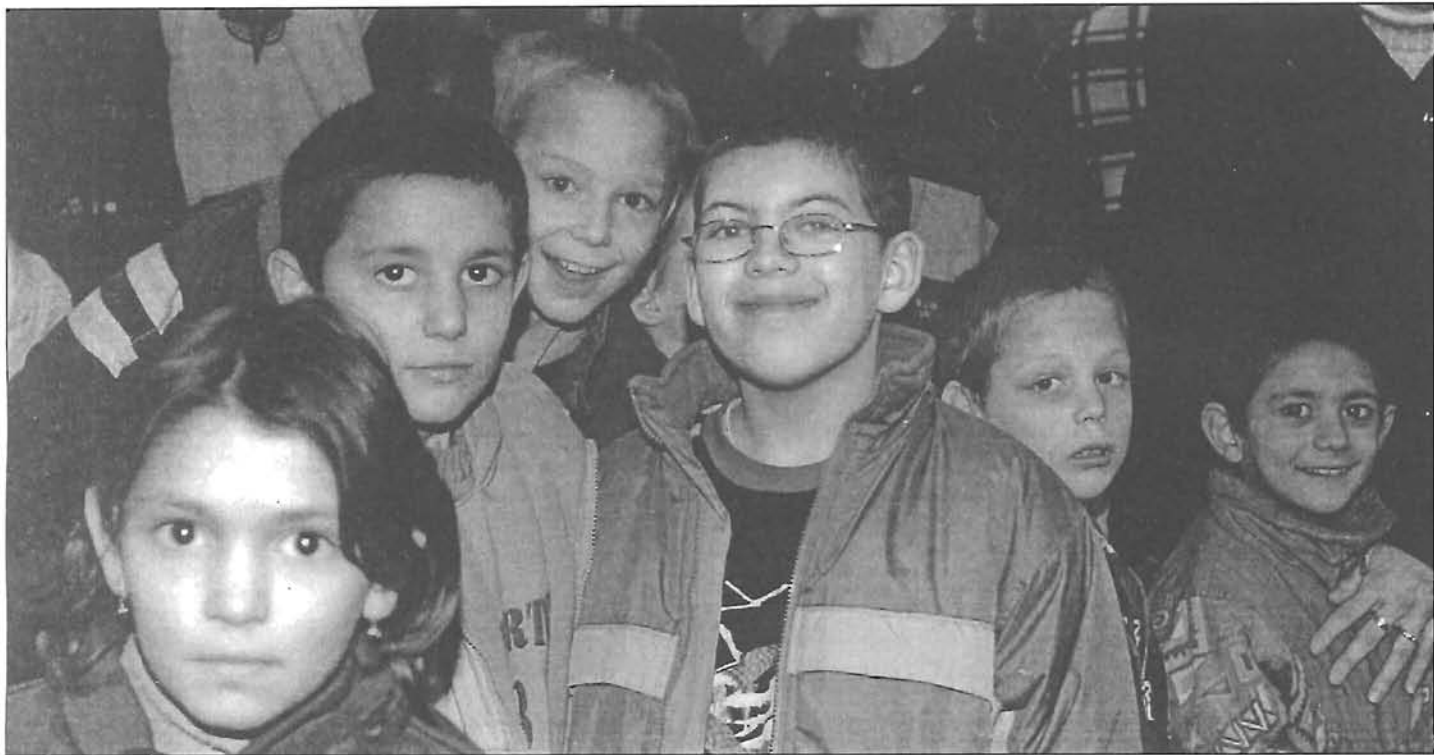
1. Öexcellenciája Gyulay Endre megyéspüspök - Szeged-Csanádi Egyházmegye (Szeged)
2. Öexcellenciája Alberto Cristofani della Magione - A Templomos Lovagrend Nagymestere (Olaszország)
3. Dr. Becsey Zsolt - Európai Unió Parlamenti Képviselője (Brüsszel)
4. Molnár Ferenc - Európai Unió Küldöttségi Elnöke (Budapest-Brüsszel)
5. Zelnik József - A Művészeti Akadémia Elnöke (Budapest)
6. Domokos László - Országgyűlési Képviselő (Gyomaendrőd - Budapest)
7. Dr. Dávid Imre Polgármester - Gyomaendrőd Város Polgármestere (Gyomaendrőd)
8. Ferenczi Andrea - Magyar Női Karrier Fejlesztési Szövetség Elnöke (Budapest)
9. Alföldi Andrea - „NEBÁNCSVIRÁG” Nemzetközi Gyermekek - és Ifjúságvédő Közhasznú egyesület Elnöke (Budapest)
10. Molnár Györgyné kuratóriumi elnök - Országos Foglalkoztatási Közalapítvány - OFA (Budapest)
11. Rákóczi Szövetség (Budapest)
12. Cseh Krisztián Ügyvezető Igazgató - Kárpát Computer Kft. (Budapest)

Balog Tímea és a Nagymester...
Tími készítette a meghívó és a kártyanaptár rajzát.

Védnökeink:

- Dr. Szóke Judit egyetemi docens kuratóriumi elnök - Gyermekünk Egészséges Fogaiért Alapítvány (Budapest);
- Szegedi Egyetemi Énekkar - Szegedi Tudományegyetem (Szeged);
- Karamell Snack” Kft. (Kalocsa);
- Masterfoods Bt. (Budapest);
- ClubNetCet Egyesület (Budapest);
- Tourinform Gyomaendrődi Iroda (Gyomaendrőd);
- Uhrin Benedek (Gyomaendrőd)
- Johannita Lovagrend (Bereczky Zoltán református lelkész);
- Dávid Máté (Gyomaendrőd);
- Molnár Lajos (EU-DROM Országos Egyesület elnöke, Budapest)

„Megáldom ezt a napot!”

Ezt üzenté az Úr 2005. december 15-re és megáldotta a sok áldott kéz munkáját. A Templomos Lovagrend tagjai, a Karitás, a kereszténydemokraták és az Élet-másokért Egyesület tagjai nevében a következő imával szeretnénk megköszönni a 154 családot, a 325 megajándékozott gyermeket, támogatókat, a sok segítőt, a fővédnököket és védnököket, a médiát és azon ismeretlen segítőt, akikről még nem is szoltunk, mert imáikkal segítették e nemes célt, hogy megszervezhettük ezt a szép adakozást.

Isten nevében köszönjük.

Az elfogadás imája

„Uram,
segíts, hogy mindenki számára barát legyek,
aki nem fárad bele a várásba,
aki jósággal befogad,
aki szeretettel ad,
aki nem fárad bele a meghallgatásba,
aki örömmel hálálkodik.
Olyan barát, akit biztosan megtalálnak,
ha valakinek szüksége van rá.
Segíts, hogy biztos jelenlét legyek,
akihez bárki fordulhat,
amikor óhajtja;
hogy tudjak megnyugtató barátságot kínálni,
örömteli békét sugározni,
a te békédet, Uram.
Tedd, hogy készséges és szívélyes legyek,
főleg a leggyöngébbek
és védtelenek iránt.
Így, anélkül hogy rendkívüli
dolgokat tennék, hozzá tudom
segíteni a többiek, hogy közelebb
érezzenek magukhoz Téged,
minden gyengédség Urát.”

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

fi keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 130 Ft

XIII. évfolyam 2. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2006. február

„A TETT AZ ELSŐ, A SZÓ MÁSODIK”

DOMOKOS LÁSZLÓ A FIDESZ, A KERESZTÉNYDEMOKRATÁK, A GAZDASZÖVETSÉG KÉPVISELŐJELÖLTJE

Gyomaendrőd város és lakossága abban a kitüntetésben részesült, hogy itt, városunkban tartotta kampánynyitó gyűlését Domokos László, jelenlegi országgyűlési képviselőnk.

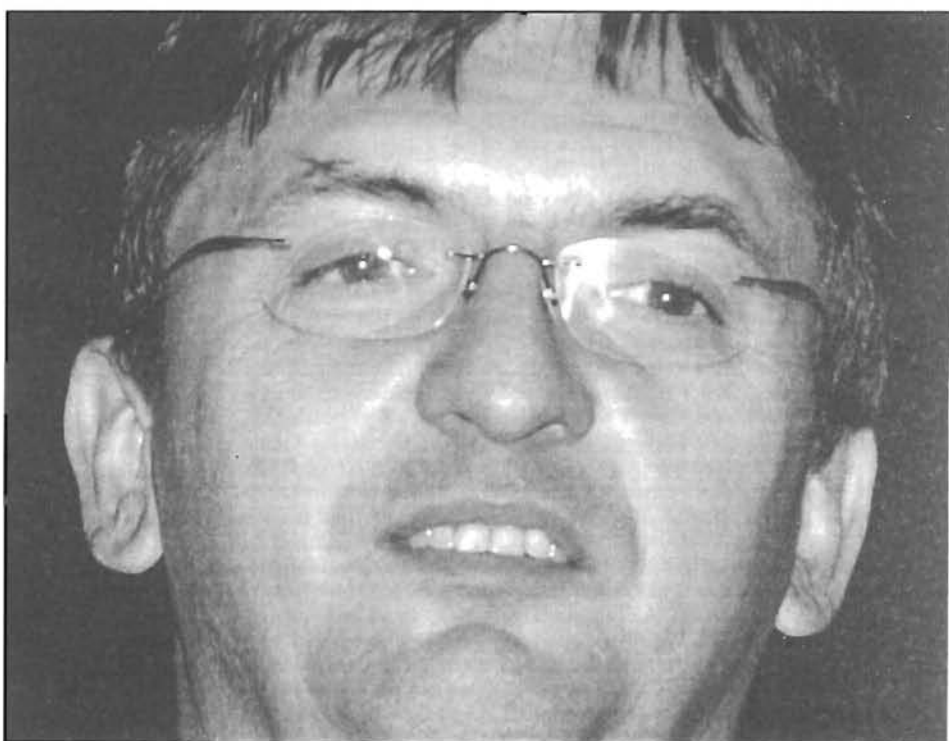
Felkérték, felkértük, és ő vállalta az újbóli megmérettetést. A kereszténydemokratákkal a Fidesznek már 1998-tól van választási szövetsége, amelyhez csatlakoztak a gazdák és más civil és érdekképviseletek is.

Az Endrődi Gazdakör és a Gyomaendrődi Kereszténydemokraták együtt szervezték meg a kampánynyitó fórumot, amelyre meghívták a környék érdeklődőit is. Sokan eljöttek, Szarvasról, Hunyárol, Kondorosról, Mezőberényből, sőt még Nagyszénásról is. Más irányú elfoglaltsága miatt nem vett részt a fórumon városunk polgármestere.

Domokos László az elmúlt 8 év alatt sokat tett körzetének minden településéért, sőt a megyehatárokon túl is, hiszen Békés megye megközelíthetőségét nagyban segítő és javító Tiszaugi híd újraépítése, is az ő nevéhez fűződik.

Olvasóink közül legtöbben személyesen is ismerik a képviselőt, hiszen az elmúlt években a város szinte minden jelentős rendezvényén részt vett, fogadóóráin rendszeresen találkozok az emberekkel. Aki ügyes-bajos dolgaiban megkeresi, mindig megtalálja őt. A parlament Költségvetési Bizottságában mint gazdasági szakpolitikus dolgozik, sokat lehet hallani őt a rádió és a televízió gazdaságpolitikai műsoraiban, a költségvetési és államháztartási kérdésekben mint szóvivőt. Nagy szakmai elismerésnek számít, ha egy képviselő ilyen jelentős országos feladatokat is kap.

Az ország gazdasági helyzete az egyik legfontosabb tényező a jelen és a jövő szempontjából, ezért a most induló kampány elsősorban az emberek sorsáról, a gazdaság kérdéseiről kell hogy szóljon, annak reális megítéléséről és a kilábalás reális lehetőségeiről. Többször elhangzott a fórumon más képviselők szájából is, hogy a gazdaság NAGY BAJBAN VAN! Úgy gondolom ezt nem kell részletezni,

hiszen mindenki a saját, családi „költségvetésének” helyzetén ezt jól érezheti.

Domokos László a tettek embere, mint ahogy azt „jelmondata” is jelzi. A tett az első, a szó második. Szinte mindenki tudja, de azért jó felidézni, hogy településünk az elmúlt 8 év alatt milyen beruházásokat is tudott végrehajtani: útépítés, szennyvízberuházás, korszerű hulladéklerakó, Gondozási Központ fejlesztése (16 szociális bérlakás, 50 fő számára emeltszintű bentlakásos ellátás, korszerű konyha kialakítása, támogató szolgálat működtetése, fogyatékosok nappali klubja, 10 ágyas férőhely Öregszőlőben), gyógyfürdő rekonstrukció, Kis Bálint iskola részbeni felújítása, ipari park kialakítása. Ez a felsorolás legalább 5 milliárd forint befektetést jelent, amihez megvolt a város saját ereje, de ha nem lett volna, aki ezt támogassa, akkor nem itt tartanánk! Támogatta a város elképzelését a jelen fórumon megjelent további három ország-

gyűlési képviselő is, amit ezúton is tisztelettel illik megköszönni: Domokos László, Latorcai János, Turi Kovács Béla, valamint Babák Mihály képviselőknak. Ők voltak azok, akik a város képviselőtestületének döntéseit maradéktalanul támogatták az elmúlt 8 évben.

Domokos László kampánybeszédében nem hangzatos ígéretekkel halmozta el a hallgatóit. Mint felelős politikus a szükséges és reális lehetőségekkel számolva az alábbiakban foglalta össze a következő időszak legfontosabb feladatait hangsúlyozva, hogy: Változást a településekkel együtt lehet és kell végrehajtani; ezért fontos, hogy Gyomaendrőd is megtalálja a kistérségi helyét (mint ismeretes a város kilépett a Körösszögi kistérségből, majd a Békési kistérségbe került), ha önálló kistérség kialakításában gondolkodik a város, akkor annak meg kell teremteni a feltételeit. **Munkahelyekre van folytatás a 36. oldalon**

Önnnek joga van tudni...

hogy miről döntött a képviselő-testület ez év első ülésén

Letette képviselői esküjét Gellai Józsefné, aki a január 14-i időközi választáson a legtöbb szavazatot kapta. A választáson a megjelentek száma alig haladta meg az érvényesség minimumát, azaz 25%-ot. A képviselőnő a pénzügyi-gazdasági bizottságba került.

2006. évre átmeneti költségvetési rendelet készült, a végleges rendelet tervezet a februári ülésre készül el. A jelenlegi számítások még nem véglegesek, igaz ez a most kimutatott 287 millió forint hitelszükségletre is.

Az Endrődi Községi Ház működtetésére kiírt pályázat győztese a Templárius Alapítvány lett. A szerződés megkötéséhez még meg kell várni a Művelődési és Kulturális Örökség Minisztériumának véleményét is.

A helyi autóbussz menetrendje február 1-től változik. A változtatások ellenére, aki Endrődről akar vonattal utazni, az a menetrendszerinti járatok fele esetében az állomáson kénytelen fél óránál is többet várakozni. Így van ez a megérkezés után is. A buszjáratok a reggeli munkába-járást és az iskolába járást időben tudják biztosítani.

Jóváhagyólag tudomásul vette a testület az orvosi ügyelet 2005. évi beszámolóját. 2005 év folyamán az ügyelet által ellátott betegek száma: 4397 volt, akikből 472-t kellett kórházba szállíttatni. A hívásos otthoni betegforgalom 1522, a járó betegek száma 2875 volt. A lakosság részéről az orvosi ügyelettel kapcsolatban nem volt eddig panasz, ezt megköszönte a Humánpolitikai Bizottság elnöke.

Az Erzsébet liget és a Népliget faállományának szakmai véleményezése elkészült. Mindkét ligetben a geodéziai térkép alapján fajok vonatkozásában azonosítja az egyedeket, fizikai és fiziológiai állapotukat minősítve. Az Erzsébet ligetnek készül a kertépítészeti terve, ami egyeztetésre kerül a város lakóival, készül növénykiültetési és kivágási terv, majd a holtág parti részének rendezése. 2005 év tavaszán 40 db faskolban előnevelt díszfa került kiültetésre. A növényállomány ifjítása érdekében megkezdtek a part menti cserjesáv visszametszését, amit a növények a következő évben erőteljes hajtásnövekedéssel és gazdag virágzással hálának meg. Az Erzsébet ligetben 27 fafaj van, a Népligetben a fő állományalkotó a kocsányos tölgy és a magas kóris. Mindkét ligetben problémát jelent az idős és egyben legértékesebb fák lombkoronájában lévő sok a száraz ág, helyenként sűrű a fiatal állomány, így nem tud kifejlődni a koronájuk. Az előregedett faállomány felújítása el kezdődött. A Népligetben kivágásra kijelölt fák száma 56, amelyek szórtaan helyezkednek el, öszre 5 db fát fognak elültetni a következő fafajokból: liliomfa, vasfa, csertölgy, fekete fenyő. Az Erzsébet ligetben 22 db fát kell kivágni, öszre 15 db-ot fognak elültetni, tiszafa, feketefenyő, feketedió, vöröstölgy, piramis tölgy, vadkörte, vasfa kaukázusi szárnyas dió fajokból.

A településünkön a kőbor ebek befogását a mezőőrök és közterület felügyelő fogja végezni. Az ehhez szükséges tárgyi feltételeket meg kell teremteni. A befogott kőbor ebeket legalább két hétig őrizni kell, illetve el kell látni, arra alkalmas kennelekben. A tulajdonosok a befogott kutyát a költségeik megtérítése után elvihetik, az a kutya, akinek nem kerül gazdája, sajnos elatlatásra kerül.

A Fő út 5. sz. alatti ház (volt Kalmár ház, vagy kisegítő iskola), nyílt árverésre kerül, a Városháza kistermében. Az árverés ideje: február 28. de. 10 óra. Az induló licit: 4,6 millió forint. Aki licitálni akar, február 28-án de. 9 óráig a kikiáltási ár 10%-át bántépénzként be kell fizetnie a Polgármesteri Hivatal pénztárában.

Az endrődi Vásártér területéből legalább 2000 m²-t megvásárolhat a SZACI Kft, a telken csak üzemanyagtöltő állomást létesíthet, mezőgazdasági, vállalkozói, állattartó tevékenységet nem folytathat a testület döntésének értelmében.

Az Anipharma Kft. (Békéscsaba) képviselőjében Dr. Koleszár József és Dr. Annaházi László a Fő út 2. sz. (volt Községháza alsó épületének) épület résztulajdonosai vásárlási szándékot jelentettek. A 800 m² nagyságú területre. A terület határos a helyi Önkéntes Tűzoltó Egyesület által használt területtel. Az ÖTE írásban kérte a Testületet, hogy a város védelmi központjának jövőbeni kialakítási terve miatt, ne adja a kért területet.

Az ülésen Koleszár doktor részletesen ismertette azt a sajnálatos

helyzetet, amiben a város került amiatt, hogy ezen a településrészen nincs praktizáló állatorvos. A vételi szándékot bejelentő kft. egy állatorvosi centrumot akar éppen itt kialakítani, ami egy rendelőből, egy állat patikából, és egy szolgálati lakásból állna. Parkolót is szeretnének építeni.

Márciusban kerül újból terítékre az ügy, addig egyeztet a polgármester az ÖTE vezetőivel, akik időközben benyújtották azt a levelet, amelyben a BM Katasztrófavédelmi Főigazgatóság közölte, hogy Gyomaendrőd szerepel a jóváhagyott országos katasztrófavédelmi korszerűsítési programcsomagban.

193 belvízkárt szenvedett ingatlan tulajdonos kap helyreállítási költség fedezetként támogatást, 8 ház újraépítésre kerül. A támogatások végösszege: 99 millió forint. A támogatási szerződések megkötését megkezdtek.

Csúzda létesítésére pályázik a Liget fürdő. A fejlesztés végösszege 24.1 millió forint. Amelyhez 7,2 milliót kell a városnak adni sajáterőként.

A Megyei Önkormányzat belvízrendezésre címzett pályázatot nyújt be. Városunk beruházási összköltsége 163 millió forint, amelyhez 10% sajáterő kell. A testület egyhangúlag támogatta.

Császárné Gyuricza Éva

Köszönet az 1%-ért!

Az alábbi gyomaendrődi civil szervezetek köszönik az eddigi jóindulatot mindazoknak, akik adójuk 1%-ával korábban is támogatták alapítványukat, egyesületüket. Remélik és kérik, az ez évi támogatást is.

Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitásával kapcsolatos költségek fedezése, a templom belső felújításának támogatása.

Adószám: 18380761-1-04.
Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.

Adószám: 19182030-1-04.
Élet Másokért Közhasznú Egyesület, célja a rászoruló gyermekek és felnőttek segítése, támogatása.

Adószám: 18384215-1-04
Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrődi Füzetek, stb.

Adószám: 19056274-1-04
Hittél a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gellért Katolikus Iskola támogatása.

Adószám: 18372276-2-04
Cukorbeteg Gyomaendrődi Klubja, célja a cukorbeteg oktatása, segítése.

Adószám: 18378272-1-04
Önkéntes Tűzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyon védelme városunkban és környékén.

Adószám: 18371608-1-04.
Hallható Hang Alapítvány, célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása.

Adószám: 18379383-1-04
Gyomaendrődi Városi Sportegyesület, célja a helyi ifjúsági és labdarúgó sport támogatása.

Adószám: 18370827-1-04.
Dr. Farkas János Alapítvány, célja a külterületen felnövő tehetséges, hátrányos helyzetű fiatalok tovább tanulásának támogatása.

Adószám: 19062255-1-04
Öregszülői Gyermekekért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása.

Adószám: 18376184-1-04
Selyem úti Óvodáért Alapítvány célja az óvodás gyermekek kirándulásainak támogatása, az óvodai felszerelések színvonalának javítása.

Adószám: 18379778-1-24
Gyomaendrődi Siketek és Nagyothallók Közhasznú Alapítványa, célja a gyomaendrődi siketek és nagyothallók segítése.

Adószám: 18380558-1-04
Kincs Az Életed Közhasznú Alapítványa, célja a Gyomaendrődön fogyatékkal élők segítése, a Gondozási Központ ez irányú tevékenységének támogatása, felszereléseinek javítása.

Adószám: 18386932-1-04
A Napsugár Óvodákért Közhasznú Alapítvány, célja a Szabadság úti és a Fő út 85 sz. alatti óvodák gyermekeinek tanulási, játszási feltételeinek jobbitása, az óvodák tárgyi feltételeinek javítása.

Adószám: 18386248-1-04
Templárius Alapítvány támogatja a „Segítsünk a rászoruló gyermekeken!” jótékony célú adakozást.

Adószámunk: 18856617-1-17

A Gyomaendrődi Városi Sport Egyesület 2005. októberében az APEH által átutalt 64.478 forintot az ifjúsági csapatok futballcipő vásárlására fordította.

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Január 12-én azokra a hősi halált halt magyar katonákra emlékezünk, akik 63 éve a „Csendes Don”-nál élet-halál harcot vívtak a túl-erőben lévő szovjet katonákkal. 1943 február közepéig a 2. Magyar Hadsereg szinte megsemmisült, több mint 120 ezer hiányos fegyverzetű, kiéhezett, kimerült és agyonfagyott magyar katona vesztette idegen földön az életét, vagy került hadifogságba. Rájuk mindig emlékezünk! Apáink, nagyapáink voltak ők, akik ott alusszák örök álmukat az orosz hótakaró alatt. Nyugodjanak békében.

Január 16-án a Magyar Kultúra Napja tiszteletére a Katona József Művelődési Központban, Gyomán irodalmi est volt, József Attila költészete címmel. Közreműködött: Józsa Mihály előadóművész.

Január 19-én a köztársasági elnök kihirdette a 2006. évi országgyűlési képviselők választásának idejét; április 9. és 23. A kihirdetés napjától a pártok hivatalosan is a kampány startvonalára állhattak, és beindult a kampány. Ez az időszak elvileg lehetne a politika egyik legszebb időszaka is, ha a rivalizálás a programok mentén maradna... sajnos eddig nem így volt. A köztársasági elnök újravi beszédében hangsúlyozta: „A politikusok felelőssége, hogy időszerű, világos és elérhető célokat határozzanak meg. Az embereknek éppúgy szükségük van a pontos tájékoztatásra, mint az önálló ítéletalkotásra, hogy ne lehessen olcsó reklám-fogásokkal befolyásolni őket...” „Arra lenne büszke, ha Magyarországon nem lehetne lejárató kampánnyal választást nyerni... a szegénységet megszüntetni, a tisztességes anyagi gyarapodást lehetővé tenni, a kultúrát és tudományt fenntartani, a magyar nemzetet határoktól függetlenül megtartani csak úgy lehet, ha mindegyikünk lelkiismeretesen végzi a maga feladatát.”

A Budapest Airport Rt. privatizációjából származó 464,5 milliárd forint nagy részét az államadóság csökkenésére fordította a Pénzügyminisztérium. A Fidesz javaslata az volt, hogy az összeg nagy részét az egészségügyre kellene fordítani. Mikola István elmondta, hogy az egészségügy helyzete megkívánja, hogy ennek a pénznek egy részét, vagy akár a teljes összeget az ágazat kapja. Ezt a javaslatot az Egészségügyben és Szociális Ágazatban Dolgozók Demokratikus Szakszervezete is támogatta (sajnos hiába).

ENDRÓDIEK BARÁTI TALÁLKOZÓJA

Március első hétvégéjén, március 4-én Budapesten a szokott helyen, a SZÁMALK éttermében, Etele út 68. Hívjuk és várjuk tagjainkat és szimpatizánsainkat. Ezen a találkozón tartjuk rendszeres évi közgyűlésünket is, amelyen új vezetőségválasztásra is sor kerül, ezért feltétlen számíthatunk tagjaink részvételére. A közgyűlés fél 11 órakor elkezdődik, az ebédre legkésőbb fél egykor kerül sor. A részvételi szándékot kérjük telefonon jelezni: Császárné Gyuricza Éva 66-386-323; Fülöp Imréné 66-284-435; Timár Imre 06-1-326-75-67.

Endrődről autóbusszal tervezzük az utazást, ezért kérjük az Endrődön élőket, mielőbb jelentkezzenek, és hozzák barátaikat is!

„Mozgalom a nemzetfogyás ellen” címmel hívott össze tanácskozást a Nagycsaládosok Országos Egyesülete. Egy országos méretű tájékoztató mozgalom megszervezését tartják szükségesnek, és szó esett arról is, hogy a demográfiai gondok mögött az is áll, hogy megszakadt a generációk közötti több évezredes kapcsolat. A nyugdíj, a társadalombiztosítás elszakította az emberek tudatában azt a szálát, amely az egyént a távolabbi jövőjével összekötötte, s az a hamis képzet alakult ki, hogy öregkori ellátásunk, eltartásunk teljesen független az utódok számától.

Kedves Olvasóink! A Szerkesztőbizottság meghatottan köszöni Önöknek, előfizetőknek a gyors pénzügyi intézkedést, amellyel biztosították, hogy lapunk ebben az évben is biztos anyagi háttérrel folytathatja munkáját.

Még a februári számot is megkapja minden tavalyi, előfizető. Akinek február hónapban nem érkezik meg a tárgy évi előfizetése, sajnos annak nem áll módunkban a továbbiakban küldeni a lapot.

Több bátorság és istenhit szükséges a világbékéért. XVI. Benedek pápa újév napján szentbeszédében elmondta, hogy a terrorizmus, a nihilizmus és a fanatikus fundamentalizmus fenyegeti a világbékét. Ezért kérte az embereket egyénenként, a népeket, a kormányokat, a nagyhatalmokat, hogy összefogva küzdjenek a fenyegetések ellen és mindenki vállalja a rá háruló felelősséget az igazság és a szolidaritás elősegítésére a világban, amelyre ma leginkább a globalizáció jelensége nyomja rá a bélyegét.

Hazánkban a nemzet megújulásáért és az idej esztendő jeles évfordulói okán (1456, 1956!) imaévet hirdetett a Magyar Katolikus Egyház. Az erről szóló körlevelet minden katolikus templomban felolvasták. A körlevél imára buzdítja a nemzet egészét, hangsúlyozva, hogy Jézus nem csüggedésre, hanem reményességre hívott meg mindenkit.

Megyénk két kórházában, Gyulán és Békéscsabán épülhet pályázati pénzből mentőhelikoptereknek leszállópálya. Békéscsabán a földön, Gyulán a diagnosztikai tömb tetején. A leszállópályák egy éven belül elkészülnek, de vajon lesz-e hozzá elegendő mentőhelikopter?...

111 millió forintot költött a kormány arra a jégpályára, amely december végén 10 napig üzemelt a Parlament előtti Kossuth téren. A költségek a szilveszteri programok megszervezését is magukba foglalták.

110 ezer fővel csökkent a szegények száma a 2003-as helyzethez képest, állítják a szocialisták, de a KSH adatai szerint továbbra is sok a szegény Magyarországon. A TÁRKI jelentéséből kitűnik, hogy 2000-ben a Fidesz kormány idején volt a legalacsonyabb a szegények száma, majd ezt követően, 2003-ra a mutatók drámaian megugrottak. Tehát csak a megnövekedett, 2003-as adatokhoz képest csökkent a szegények száma. Ma a legalacsonyabb és a legmagasabb jövedelem átlag között az arány ugyanakkora, azaz több mint hétszeres, mint a Bokros csomag idején volt.

A Honvédelmi Minisztérium újabb 3 ezer fővel csökkenti a honvédség létszámát. Az elmúlt időszakban 15 ezer katonától váltak meg laktanyák bezárása miatt.

Február 3-án az O-Mart Könyvesboltban Szilágyi Ferenc költő Hon-vágy című verseskötetéből előadói est volt. A kötetről lapunk irodalmi rovatában olvashatnak.

MEGHÍVÁS! Aki az endrődi ugari iskolában tanult, találkoztát szerveznek, május 21-én vasárnap.

Minél előbb várják minden volt ugari diák jelentkezését, az alábbi telefonszámokon, lehetőleg az esti órákban: Altné Salamon Terike 06-66-284-538; Oláhné Szabó Éva 06-66-283-312; Buláné Gellai Irén 06-66-283-032

Aki olvassa, adja át!

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kó...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Timár Máté

TÓTH VILMOS szabómester

1921 - 2006

Endrődön született 1921. augusztus 7-én a Sugár utcai házukban, Tóth Károly kovács mester és Szujó Katalin első gyermekeként. Apját jönevű kovácsmesterként jól ismerte a falu, anyja ügyes kezű varrónő lévén, az egész környéken jó hírben levő kézimunkásként „csipkés” ragadvánnyéven volt ismert.

Vilmos fiú az elemi iskola 6 osztályát elvégezve „szolgálni” kezdett. Elszegődött módos gazdákhöz, hogy „kiscselédként” mint „kanász” segítse az időközben három gyermekkel élő családját. A paraszti munka nem az ő világa volt. A gazdasági – paraszti munkát hamarosan otthagya az utcájukban lakó szabómesterhez állt be „inas”-nak. Mesterségét alaposan megtanulta, majd Budapesten próbálta azt kamatoztatni.

Közbejött a II. világháború, katonának hívták be. Mezőhegyesen a lovasságnál szolgált. Rövidesen kikerült a frontra. A harcok során megsebesült, így került orosz hadifogságba. A szibériai gulágtábor egészségét és kedélyét aláásta, pedig jó szolgálatot tett a tábor vezetőinek. Három és fél év után szabadult a „pokolból”. Nehezen illeszkedett vissza az itthoni életbe. Szerencséjére megismerkedett, „összejött” Kondor Terikével, aki feléje lett nem sokára. Házasságukból egy kislány született, Zsuzsika.

Abban az időtájtban alakult meg Endrődön a szabók szövetkezete, ahol munkát talált, és rövidesen felfigyeltek jó munkájára. Mint kiváló dolgozó az országos versenyeken díjakat nyert, és jó hírű, jó kezű szabóként dolgozott élete végéig.

Életre szóló élmény volt számára, hogy 51 éves korában munkahelyének vezetői bizalmát élvezve ő volt a két szabómester közül az egyik, aki félévig Japánba mehetett tanulmányútra.

44 év és 76 napos szolgálati idő után nyugdíjba ment, de mint nyugdíjas szabóra szinte haláláig számíthattak a régi kuncsaftok.

Lendülete megtört szeretett felesége betegeskedése, majd halála miatt. 42 évi példás családi életének végeszakadt. Leánya is vidékre ment férjhez, aki igen gyakran látogatott haza az immár felcseperedett unokával és férjével, így próbálták „apunak” segíteni.

Élete során szülőházát államosították, így a közvetlen szomszéd épületét sikerült megvásárolnia, amit felújított, és az udvart is „kézbe vette”. Szép kis házi kertet alakított ki, gyümölcsöst és lugast telepített, amit nagy gonddal ápolt, virágjait büszkén mutatta a hozzá látogatóknak.

Egész életében mozgékony, tevékeny ember volt, aki szakmáját szerette és értette, közel 70 éven át varrt.

Az utóbbi időkből a szomszédságában lévő nyugdíjasház látogatója lett, szívesen beszélgetett, az ebédjét is onnan biz-

Krisztust hirdetjük mindenkinek

Magyar Katolikus Egyház
www.katolikus.hu

tosította.

Váratlanul érte halálhíre a sok ismeróst, barátot, rokont és a nyugdíjasház lakóit.

Január 21-i temetése előtt a nyugdíjasház kápolnájában kegyeleti emlékezést tartottak a volt ismerősei.

A Szarvasvégi temetőben felesége mellett alussza örök álmát, a temetés során elhelyezett sok-sok virágkoszorú alatt mint becsületes, jó endrődi munkásember.

Nyugodjon békében, béke poraira.

Márton Gábor által írt emlékezés adatait a nagyapáról a kedves unoka mondta el.

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

februári ajánlataim:

- Kandallók, kályhák,
- Hősugárzók, gázégők,
- Hőlapátok, kesztyűk, csizmák,
- Lánctűrőszek, kézi szerszámok,
- Főliák, takaróponyvák,
- Szivattyúk, esőruhák,
- Elektromos borotvák, hajszárítók,
- Szőnyegek, asztalterítők,
- Műanyagkukák, lábtörölők,
- Szegek, csavarok, dróthálók,
- Fagyálló folyadékok,
- Hideg indítók, jégoldók,
- Megérkeztek a tavaszi lemosó vegyszerek
- Vetőmagok,

Várom kedves vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

OKTATÁSÜGY ÉS NÉPTANÍTÓK A TANYÁKON ÉS KÜLTERÜLETEKEN A HÚSZAS ÉVEKTŐL

A KÖRZETESÍTÉSEKIG - (Szakdolgozat - részlet)

A HÁBORÚ UTÁN

A II. Világháború ismét nagy vereszeséget okozott a nemzetnek. Nem volt olyan család, ahol ne sirattak volna valakit, de nagy volt az élniakarás, az újrakezdés vágya is az emberekben. A népi mozgalom is nagy veszteségeket szenvedett. A népfőiskolák által kinevelt ifjú parasztpolgár jelöltek és a falvakért tenni képes fiatal értelmiség tagjai vagy a fronton veszttek el, vagy a hadifogság kenyerét ették valahol Szibériában. A számszerűleg megfogyatkozott mozgalom szellemi magja azonban mégis tette készen, pártokba, pártkezdeményekbe tömörülve ott volt Debrecenben az Ideiglenes Nemzetgyűlésben. – Veres Péter, Hegyesi János, Szabó Pál és Erdei Ferenc a Nemzeti Parasztpártban, Tildy Zoltán, Kovács Béla, a gyomai Rácz Lajos a Kisgazdapártban, Kerkay páter és követői pedig a Barankovics István vezette Kereszténydemokrata Néppártban. – A legfontosabb kérdésekben ekkor még látszólag egyetértés volt a népi pártok, a kommunisták, a szocdemek és a polgári pártok között. Megkezdődött a földosztás. Ebben már voltak viták: Hány hold hagyható meg a nagybirtokosok kezén, figyelembe vehető-e az „ellenálló” érdemek? – Egyszeriben mindenki ellenálló és hős antifasiszta lett, mint ahogy most mindenki ellenzéki, 56-os, samizdatos, stb. – A Parasztpárt elképzelése a földosztás tekintetében sokkal radikálisabb volt, mint a kisgazdáké vagy a polgári pártoké. Inkább a kommunistákéhoz állt közel. A földosztás technikai lebonyolításában tevékeny részt vállaltak a Győrffy-kollégisták, s a helyi földigénylő bizottságok megszervezésében segítkező vidéki tanítók is.

Az Ideiglenes Nemzeti Kormány első vallás- és közoktatási minisztere Teleki Géza volt. Néhány hónapos minisztersége alatt újra indult a kulturális élet, megkezdődött a közoktatás újjászervezése, ún. demokratikus átalakítása, a nyolcosztályos általános iskola megszervezése, a tankötelezettség 6-14 éves korig szóló kiterjesztése. 1945 novemberétől Keresztury Dezső a miniszter 47-ig. Kötődése erős a népi mozgalomhoz, maga is a Nemzeti Parasztpárt tagja. Működése alatt a falujárás, de a népfőiskolák és népi kollégiumok szervezése is erőre kapott. Megalakult a NÉKOSZ, amelynek fennállása alatt, 1945-1949-ig tizenötezer résztvevője volt. A művelt, polgárosodott falu, az új, népi származású értelmiség kinevelése elérhető célnak látszott. A falusi tanítók, lelkészek ismét fontos szerepet vállaltak a népi tehetségek felfedezésében, elindításában. Az ő bátorításuknak sokat köszönhet a népi kollégisták, a „fényes szellők” nemzedéke. 1947 márciusától Ortutay Gyula a kultuszminiszter. Ekkor már a kommunista nyomás - szovjet hátszéllel – egyre fokozódott. A köztisztviselőket, közalkalmazottakat, így a pedagógusokat is igazolásra kötelezték. Igazolniuk kellett, hogy korábbi tevékenységük során nem követtek el néppellenes vagy fasiszta bűnököt. A legkisebb gyanú elég volt ahhoz,

hogy valaki B listára kerüljön, elbocsásás, kényszernyugdíjazás, vagy meglévő nyugdíját elvegyék valakinek. A tanítók, tanárok 1939-től kötelezően részt vettek a levante kiképzésben. Emiatt a tanítóság nagy részét meghurcolták. Nem csoda, hogy az iskolák államosítását előkészítő intézkedések – a fakultatív vallásoktatás, egységes tankönyvek, stb. – ellen kevesen merték felemelni szavukat. Feloszlatták az egyházi ifjúsági szervezeteket is – KALOT, KALÁSZ, KIE, Soli Deo Glória -, helyettük a Magyar Ifjúság Országos Tanácsa - MIOT – lett hivatott a munkás, paraszt és diák ifjúság összefogására. A cserkészlet ellen már hamarabb megindult a támadás. Rajk László belügyminiszter már 1946. júl. 4-én feloszlatta a Magyar Cserkész Szövetséget, de a cserkészvezetők balszárnya által júl. 22-én megalakított Magyar Cserkészifjú Szövetségét engedélyezte. Így sikerült a mozgalom átmentése, de már itt volt a konkurens gyermekszervezet, a jún. 2-án megalakult Magyar Úttörők Szövetsége. 1948 szeptemberében a két szervezet egyesült. Az úttörő átvette a cserkészlet szervezeti formája – örsök, rajok, csapatok – mellett annak próbarendszerét is. A hajdani cserkésztsízt vagy levanteoktató tanítókat, tanárokat úttörővezetők lettek. A vallásérkölcsi nevelés helyett most másféle ideológiai tartalommal töltötték meg a készen kapott kereteket, de aki igazi pedagógus volt, megpróbált most is a lehetőségek határain belül igazi emberi értékeket közvetíteni, s a gyermekléleknek annyira szükséges közösségi élményekhez segíteni tanítványait. Az 1947. aug. 31-i választások a Magyar Dolgozók Pártja – a kommunisták - győzelmét hozták. A kék-cédulás manipulációk, a győzelemre esélyes Kisgazdapárt vezetőinek el lehetetlenítése, emigrációba, vagy visszavonulásra kényszerítése, a két munkáspárt egyesítése és a Nemzeti Parasztpárt beolvasztása tovább erősítette pozíciójukat. 1948 már a fordulat jegyében telt. Május 15-én bejelentették az egyházi iskolák államosítását. Az Országos Köznevelési Tanácsból már 1947-ben távoztak az olyan neves egyházi pedagógusok, mint Sík Sándor, tiltakozással a már említett fakultatív vallásoktatás és az egységes tankönyvek ellen. Az egyházak közül egyedül a Katolikus Egyház nem volt hajlandó kompromisszumra. A többi egyház vezetői, így Ravasz László református püspök is, folytatták a tárgyalásokat, s így a hívek lélekszámahoz viszonyítva több iskolát sikerült megtartaniuk, mint a katolikusoknak. A pócspetri eset, amikor is az iskola államosítása ellen tiltakozó, tanítójuk védelmére kelt szülők – nagyjából asszonyok – állítólag megölték egy rendőrt, amúgy is felbőszítette ellenük a hatalmat. A szerzetestanárookra internálás várt, a világi tanárok pedig súlyos lelkiismereti döntésre kényszerültek, vállaljanak-e munkát az állami iskolákban? – Többnyire vállaltak, pedig ezt Mindszenty bíboros egy körlevélben kifejezetten megtiltotta. A családok tanítóik rá voltak

erre kényszerülve, s még örülhettek is, ha hajlandók voltak őket tovább foglalkoztatni. – Az év végére befejeződött a közoktatás teljes átalakítása és a nyolcosztályos általános iskolára épülő négyosztályos középiskola kiépítése. Alapvető követelménnyé vált a materialista-ateista szellemű nevelés. Ugyanez év őszén megszervezték az első szakérettségi-tanfolyamokat, amelyek 1955-ig a középiskolát nem végzett munkás- és parasztfiatalok bejutását szolgálták az egyetemekre, főiskolákra. Ezt követően 1949 júniusában feloszlatták a NÉKOSZ-t, amely fennállása alatt mintegy tizenötezer fiatal indított el az értelmiségi és művészeti pályák felé. A helyébe lépő szakérettségi nem tudta betölteni ugyanezt a szerepet. Kétéves, bentlakásos, államilag irányított oktatási forma volt. Hiányzott belőle a népi kollégiumok közösségi, demokratikus szelleme, önszerveződő ereje, és még sok minden, ami hatékonyan segíthette volna az új értelmiség kinevelését. – A gondolkodó ember veszélyes minden hatalom számára, ezért nincs rájuk szükség. – Fontos különbség volt az is, hogy a szakérettséginek főleg városi munkásfiatalok vágtak neki, a népi kollégiumok bázisát pedig a vidéki fiatalok adták. Igen hamar, már 1950-re kiderült, hogy az új közoktatási rendszer nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. A tanulók egyharmada nem végezte el időben a nyolcadik osztályt. Nagy volt a lemorzsolódás a közép- és felsőoktatásban is. Leváltották a minisztert, az apparátus kétharmadát elbocsátották. Megszüntették az Országos Neveléstudományi Intézetet is, a kudarcokat pedig az ellenség aknamunkájának, a klerikális reakció összeesküvésének tulajdonították. Megfélemlítették az egész pedagógustársadalmat a minisztériumi tisztviselőktől a tanítóig. Darvas József lett az új miniszter, akire, ha csak író marad, talán jobb szívvel emlékezne az utókor. A vallásoktatást szigorúan szabályozták, a legaportább vétséget is keményen büntették. Előírták viszont Rákosi Mátyás születésnapjának megünneplését az iskolákban minden év március 8-án. Az ünneplés három szinten zajlott: felajánlások, dolgozatírás, ünneplés rendezése. A dolgozatok ajánlott témái: Miért szeretik a gyerekek Rákosi elvtársat? Mit köszönhet a magyar ifjúság Rákosi elvtársnak? – Az előírt penzumot írónk is, népi és urbános oldalon egyaránt, teljesítették több-kevesebb lelkesedéssel. A Rákosi hatvanadik születésnapjára készült reprezentatív kötet lapjain számos, később a nemzet lelkiismereteként fellépő író nevével találkozhat az olvasó. – Más furcsaságok is előfordultak. Bezűrésre ítélték például az ifjúsági könyvtárakból Benedek Elek, a Grimm-testvérek, Karl May, Sienkiewicz és mások műveit, nehogy klerikalizmust és más polgári csökevényeket ültessenek a zsenge lelkekbe. A pedagógusoknak ugyanezt elkerülendő, kétéves ideológiai tanfolyam elvégzést írtak elő.

Bula Teréz

Katolikus oldal

FEBRUÁRI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 17 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

február 12-én és 26-án vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 16 órakor,
hétfőn reggel 8-kor.

Szombaton 16 órakor vasárnapi előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

FEBRUÁRI ÜNNEPEK

2. csütörtök:	Gyertyaszentelő Boldogasszony
3. péntek:	Szent Balázs püspök, vértanú
5. vasárnap:	Évközi 5. vasárnap
6. hétfő:	Miki Szent Pál és társai japán vértanúk
8. szerda:	Emiliáni Szent Jeromos
10. péntek:	Szent Skolasztika szűz
11. szombat:	A Lourdes-i Boldogságos Szűz Mária
12. vasárnap:	Évközi 6. vasárnap
14. kedd:	Szent Cirill szerzetes és Szent Metód püspök
17. péntek:	A Szervita rend hét szent alapítója
19. vasárnap:	Évközi 7. vasárnap
21. kedd:	Damiáni Szent Péter püspök és egyháztanító
22. szerda:	Szent Péter apostol székfoglalása
23. csütörtök:	Szent Polikárp püspök, vértanú
24. péntek:	Szent Mátyas apostol
26. vasárnap:	Évközi 8. vasárnap

Püspöki körlevél a választások elé

Kedves egyházmegyes Testvéreim!

Az úgynevezett kopogtató cédulák begyűjtése elkezdődik. Nem szeretnék egyetlen párt mellett sem kiállni. De szeretnék segítségére lenni alábbi soraimmal híveimnek, hogy milyen szempontok szerint kellene kiválasztani az alkalmas személyeket.

A kétezere éves egyház sokféle tapasztalattal szerzett és hagyományában adott át egyik korból a következő idők embereinek. Voltak hibái, de ebből is próbált, legalább később, tanulni. E hibákért kért a jubileumi év alatt bocsánatot Istentől egyházunk előző vezetője, II. János Pál pápa és a régi tapasztalatokból újabb és újabb írásával és beszédével igyekezett segíteni mindnyájunkat abban, hogy eligazodjunk e mai, néha nagyon is ellentmondásos világban. Egyik olaszországi munkatársa, Ruini bíboros, pár éve, az olaszországi választások előtt írásában összefoglalta, hogy a keresztény embernek mire kell figyelnie, hogy milyen legyen, akit támogathat szavazatával. Az ő gondolatait alapul véve, amelyek az egyház tanítását foglalják össze, küldöm most soraimat hozzátok, megfontolásul és eligazításul a nálunk is következő választások előtt, hogy helyesen tudjátok megválasztani az alkalmas személyeket. Ismétlem, nem ajánlok pártot, sem pártprogramot, csak egyházunk tanítását próbálom szemünk elé állítani.

1. Élet: Az életet léte minden pillanatában védelem illeti. Ez jelenti az embrió tiszteletét, a bér-anyság, a klónozás és az euthanázia elutasítását. Valóban mennyire fontos az emberi élet értékelése és védelme. Isten saját képére és hasonlatosságára teremtette az embert!

2. Család: A család alapja a házasság, egy férfi és egy nő között kötött élethossziglani szeretet-szövetség. Nem lehet egy szintre hozni vele az együttélések egyéb formáit. A törvénynek jogilag is védenie kell a házaspárokat. Bizony életbe szólító gyermekáldás nélkül, a családi otthon szeretet melege nélkül, szociális közösségre nevelése nélkül, mi biztosíthatná nemzetünk jövőjét?

3. Egyenlőség: A nyilvános és egyházi iskolák egyenlő normatív támogatása, hiszen a keresztények éppen úgy adófizető polgárok, mint a nem hívők. A megkezdett gyakorlatot nálunk is vissza kell állítani, és tovább

fejleszteni. Az egyházi iskolák nevelése sokban hozzájárulhat a kábítószer használat kiirtásához és az életcél és hivatás-szeretet megtalálój fiatalok számának gyarapításához.

4. Szociális igazságosság: munkaalkalom, anyagi támogatás a társadalom peremére szorultaknak, az ország szegényebb vidékeinek, szabad és hatékony gazdasági rendszer. A globalizációval szemben a szolidaritás hangsúlyozása. Mint mondják, nem halat kell adni, hanem hálót és megtanítani halászni. Kultúrájuk növelését és segítő oktató-nevelést kell megszervezni, nem kevés honfitársunk felemelésére. „Bármit tettetek egynek is, nekem tettétek” - szól a jézusi tanítás.

5. Bevándorlás: befogadó, nyitott magatartás a jövevényekkel szemben, az értékek tisztelése, megfélemlítő jogi elrendezés, mely biztosítja az integrációt, az együttélés normáit, s ugyanakkor védi a többségi nemzet érdekeit is. De gondolnunk kell a határokon kívül élő testvéreink érdekeire, életére is.

6. Biztonság: Fontos a határozott szembeszégülés a korrupcióval, minden törvénytelenességgel, bűnözéssel, az ország törvényeinek és eszményeinek tiszteletben tartása. A prostitúció, a pedofília, a drogkereskedelem felszámolása. Jó lenne, ha nyugodtan mehetnének haza öregjeink a templomból, mert nem tépik le az arany nyakláncukat, vagy lakhatnak tanyán, anélkül, hogy rablógyilkosoktól kellene félniük. Vagy a templomok istentiszteleti kincseit nem kellene templomgyalázóktól féltetni.

7. Egészség, környezet, természet: szembe kell szállni azzal a növekvő veszéllyel, azokkal a hatásokkal, melyek szétrombolással fenyegetik életünk természetes feltételeit. Ne váljék hazánk gazdagabb nemzetek hulladék lerakójává, piacává. Az erdők kiirtása helyett levegőt adó sok fa létének biztosítása, a környezet óvása a szennyezésektől, vizeink védelme.

8. Intézményes reform: A helyi testületek és szociális intézmények legyenek szerves kapcsolatban az országos szervezetekkel. Az egészségügy stabilizálása. Kórházaink, orvosi rendelőink, idősek otthonai szükségleteinek biztosítása. Az egészségügy rendbe tétele. A betegségek megelőzése, a már betegek

lelkiismeretes ellátása mind megvalósítandó feladat.

9. Egyesült Európa: A kormány tegyen meg mindent az Európához való csatlakozás érdekében, de ne adja fel saját országának kultúráját, történelmi és erkölcsi örökségét. Ha az olaszországi bíboros atya ezt ilyen fontos szempontnak tartja ott, mennyivel még fontosabb nálunk!

10. Szolidaritás: Legyen meg a szolidaritás teljes vállalása, állítsák meg a társadalom kettészakadását, a banki szféra uralmát. Gyakoroljanak pozitív diszkriminációt a szegény rétegek érdekében, gátolják meg a polgári réteg elszegényesedését. Milyen nagy társadalmi összefogást kell biztosítani a szegények felemelésére és a szegénységbe történő letaszítás megakadályozására. Mint kell segíteni az alig valamiből élő magányos nyugdíjasokat, munkanélkülieket, hajléktalanokat.

Egyházunk az evangélium tanítására épült és a híveinket erre az életre buzdítja. Bár az örökélet felé haladunk, de földi életünk Istentől kapott felelősségét és kötelességeit is vállalnunk kell. Olyan vezetőket, törvényhozókat kell megkeresnünk és megválasztanunk, akik az evangéliumból következő igazságosságot maguk is gyakorolják, segítő szeretetben élnek, önzetlenek, a közjóért dolgoznak, az emberi méltóságot tiszteletben tartják. Országunk felemelkedése, a benne élők szabadsága és jogegyenlősége, a vallás szabad gyakorlásának megkövetelése és biztosítása, szemünk előtt kell, hogy legyen akkor is, amikor a megválasztandó embereket vizsgáljuk. Kell, hogy ők ezeket ne csak szavukkal mondogassák, ígérjessék, hanem eddigi életük is biztosíték legyen, hogy így gondolkoznak és így élnek. A fenti szempontok segítségé egyházmegyéim híveit döntésükben, hogy kinek adják kopogtatócédulájukat. S ha elérkezik a választásnapja, mindnyájan adják le voksukat, de átgondoltan, felelősséggel tegyék ezt.

Addig is kérjük Istent, naponta imádkozunk, hogy nemzetünknek méltó és alkalmas vezetői legyenek.

Szeged, 2006. január 20-án, Szent Sebestyén ünnepén.

Gyulay Endre megyéspüspök

†NYIZSNYÁNSZKY LAJOS atya

Született 1931. július 14-én Ungváron. Teológiai tanulmányait Szegeden végezte 1951-1956 között, 1956. június 17-én pappá szentelték.

Káplán: 1956-57. Körösladány, 1957-58. Debrecen Szent László Plébánia, 1958-60. Békésszentandrás, 1960-63. Endrőd, 1963-66. Debrecen Szent Anna Plébánia, 1966-71. Debrecen Szent László. Plébános: 1971-73. Derecske, 1973-tól nyugdíjazásáig Debrecen Jézus

Szíve plébánia.

Templomunk kétszáz éves ünnepségén jelenlétével megtisztelt minket.

Temetése január 30-án, a debreceni Szent Anna templom altemplomában volt.

Nyugodjék békében!

Templomunk (rejtett) értékei

Új sorozatot indítunk, melyben bemutatjuk templomunknak, vagy templomunk kegytárgyainak azokat a szép és értékes részleteit, melyeket egyáltalán nem, vagy csak nehezen, vagy ritkán látunk.

A betlehemi Kisjézus, melyet első képünkön láthatunk, karácsonyi időben, a tabernákulum tetején található. Valószínű, hogy kevesen ismerik.

MEGHÍVÓ

Február 18-án, este 6-kor az endrői Szent Imre Egyházközség jótekonysági farsangi vacsorát tart a Közösségi Házban. Mindenkit szeretettel várunk. Jegyek kaphatók a plébánián.

A Püspöki Konferencia őszi ülészakán az egyházi adóval kapcsolatban azt a határozatot hozta, hogy az ajánlott összeg a nettó éves jövedelem 1%-a. (tehát nem fix összeg van meghatározva – ez azért van így, hogy tehetségünkhöz mérten járuljunk hozzá az egyház fenntartásához).

Köszönetet mondunk azoknak, akik az elmúlt években is rendezték, és az idén is idejében, már az év elején hozzák a plébániára az egyházközségi hozzájárulásukat.

Ima nemzetünk lelki megújulásáért

Istenünk, eléd borulunk könyörögve hazánk lelki megújulásáért. Tudjuk, hogy ez a mi tennivalónk, de arra is emlékszünk, amit Jézus mondott „Nálam nélkül semmit sem tehettek”. A Szentlélek fényét és Jézus Szívének szeretetét önts belénk, hogy valódi munkálkodást kezdjünk magunk és népünk lelki megújulásáért.

Az első magyar Szent Család, István, Gizella és Imre, valamint boldog Batthyányi Strattmann László és Szent Erzsébet példája lebegjen szemünk előtt, hogy az ő pártfogásukkal és a te kegyelmeddel megújítsuk családjainkat. Válás helyett hűség, veszekedés helyett szeretet, abortusz helyett gyermekeknek életadása legyen jellemzője családjainknak. Vállalják a keresztséget és az azzal járó feladatok teljesítését. Isten ajándékeként kapott gyermekeik valóban Isten gyermekivé legyenek.

Szent Gellért és Szent Imre példája sarkalljon bennünket, hogy imáinkra köztünk is felelős nevelés, igazi földi és örök életre felkészítő nevelők formálják a magyar gyermekeket, ifjakat. Tudásuk valódi, tisztaságuk hősies legyen, s így felkészültek és alkalmasak legyenek a magyar jövő terheinek vállalására.

Szent Margit imádságos vezeklő élete adjon indítást nekünk is, hogy csak az imádságos élet tehet boldoggá bennünket, és csak ez mentheti meg hazánkat. Gyakran kell imára kulcsolni kezünket, sokszor kell a szentmise-áldozatban szívünkre ölelni az eukarisztia Krisztusát.

Szent László pártfogására szülessenek meg azok a magyar vezetők, aki maguk érdeke helyett mindig az ország érdekét tartják fontosnak s készek ezért önzetlenül küzdeni, népünkért minden áldozatot meghozni.

Szent Erzsébet a szegényekért mindent szétesztő, a betegekért saját munkáját is odaadó szeretete, töltse be népünk minden tagját, hogy ne menjen el egyikünk sem közömbösen a szegények és nélkülözők mellett, hanem az irtalmas szamaritanus lelkületével gyakoroljuk a felebaráti szeretetet.

Boldog Apor Vilmos és az üdvözült magyar papok, szerzetesek pártfogásával szülessen meg fiataljainkban az apostoli munkáért lelkesedés, akár a papságot, akár a szerzetességet akár a világi apostoli hivatást választva és azt Isten dicsőségére és népünk szolgálatában gyakorolva.

Urunk, segíts bennünket, hogy felismerjük: csak becsületes, hazájukat, egymást és Isten szerető emberek menthetik meg országukat. Segíts, hogy ilyenné váljunk és másokat mi is szavunkkal és példánkkal segítsünk ilyenekké formálódni. Ámen.

(Szeged-csanádi egyházmegyei hatóság 1641/2005. sz. engedélyével.)

BÉRMÁLÁS

2006. október 14-én, szombat délután Hunyán bérmálás lesz.

Adományvonal

- segítség a katolikus iskoláknak -

06/81/31-32-33

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia bizalommal fordul minden jóakarát emberhez, hogy havonta legalább egy alkalommal hívja fel emelt díjas telefonvonalunkat, mert azzal a katolikus iskoláügyet támogatja.

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

A kedvezményezett technikai száma:

0011

A kedvezményezett neve:

Magyar Katolikus Egyház

Tudnivalók:

Ezt a nyilatkozatot tegye egy olyan postai, szabvány méretű borítékba, amely a lap méretét csak annyiban haladja meg, hogy abban a lap elhelyezhető legyen.

Fontos!

Ahhoz, hogy rendelkezése teljesíthető legyen, kérjük, hogy a borítékon az Ön nevét, lakcímét és adóazonosító jelét pontosan tüntesse fel!

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

Szent Skolasztika

Ünnep: február 10.

Nursia, 480 körül †Montecassinó, 547 körül

Skolasztika a nagy Nursiai Szent Benedeknek, a nyugati szerzetesség atyjának nővére volt. Életét csak Nagy Szent Benedek-életrajzából ismerjük.

A testvérek Nursiából, egy a Szabin-hegyvidéken lévő városból származtak, jómódú szülők gyermekei voltak. Benedek a tanulmányainak szentelte magát, és így megtalálta saját választását kora igényeire, Skolasztika pedig teljesen a gyakorlati felebaráti szeretetnek élt az öregek és a betegek szolgálatában. Hű és áldozatos társa lett fivérének. Megértette az eszményekért folytatott küzdelmeit, segítette kiemelkedni csalódásából, és imádságával támogatta munkáját.

Amikor Benedek Montecassinon összegyűjtötte közösségét, és megalapította kolostorát, oda is követte, hogy ott is közelében legyen. Későbbi hagyomány szerint Skolasztika először Subiaco mellett a Roccatote-kolostorban élt, később Piumarolában, Montecassinó közelében. Évente egyszer találkozott a két testvér, hogy lelki társalgást folytasson. Utolsó találkozásuk egy hirtelen támadt zivatar következtében hosszúra nyúlt – Gergely pápa elbeszélése szerint Skolasztika imádságának eredményeképpen.

Egy Nápolyban talált, márványba vésett naptár szerint Skolasztikát február 10-én temették el.

Rómában a XII. század óta ülik az ünnepét ezen a napon.

Nagy Szent Gergely pápa elbeszéléseiből magunk elé képzelhetjük, hogyan játszódtott le Skolasztikának utolsó találkozása testvérel.

Skolasztikát halálsejtelmek töltötték el, de Benedeknek nem szólt rólok. Csak könyörögve kérte: „Ne távozz el tőlem, ha beáll az éjszaka. Beszéljünk hajnalhasadásig a mennyei örömről!”

Benedek elcsodálkozott: Hogyan beszélhetsz így nővérem? Teljességgel lehetetlen, hogy az éjszakát a kolostoron kívül töltsöm!

Skolasztika nem válaszolt. Úgysem tudta volna bátyját rávenni, hogy ne tartsa be a regulát.

Ezért Istenhez fordult könyörögő imádságával. Arcát tenyerébe rejtette, és fejét az asztalra hajtotta. Amikor ismét föltekintett, az ég elsötétült. Felhőszakadásszerű eső zúdult alá, mennydörgések reszkettették meg a levegőt; senki sem kockáztathatta meg, hogy kimerészkedjék az ítéletidőben. Benedek méltatlankodva ugrott fel: Nővérem, mit műveltél?

Skolasztika mosolyogva vont a vissza a helyére: „Látod, amikor téged kértelek meg, nem hallgattál meg. Most Istenhez imádkoztam, és ő rögtön meghallgatott. Most meg tudod tenni!” Ezzel a kedveskedéssel szemben Benedek ugyanolyan tehetetlen volt, mint a villámlással és az esővel szemben. Maradt tehát, és így

hosszúra nyúlt a búcsúzás.

Három nap múlva Benedek megtudta, hogy nővére örökre hazatért. Néhány testvér elhozta holttestét Montecassinóba. Ott abba a sziklasírba temették, amelyet Benedek magának készíttetett.

Szent Benedek és Szent Skolasztika

Orbán Viktor: Biztonságos Magyarországot!

Rendkívül nagy a 2006-os választás tétje, amely arról szól, hogy „a XXI. század felé indul-e el az ország, vagy visszacsúszunk a XX. századba” - jelentette ki Orbán Viktor a Fidesz-Magyar Polgári Szövetség „2006 - a változás éve” című évindító nagygyűlésén.

A biztonságos Magyarország megeremtését nevezte a XXI. század legfontosabb feladatának Orbán Viktor vasárnap Debrecenben. A Fidesz elnöke a párt évnyitó nagygyűlésén utalt arra, hogy rendkívül nagy a 2006-os választás tétje, amely arról szól, hogy „a XXI. század felé indul-e el az ország, vagy visszacsúszunk a XX. századba”. Magyarország legfőbb erőforrásának a munkát nevezte, és szerinte le kell számolni azzal a téveszmével, hogy „a teljes foglalkoztatás nem elérhető”. Orbán Viktor Debrecenben is megismételte, hogy eljött az idő a vadkapitalizmus lezárására, s „új gazdasággal, új állammal, új politikával emberséges Magyarországot szeretnénk építeni”. Bejelentette: pártja még a választások előtt „szdeményezi a Büntető törvénykönyv módosítását a legelesettebbek, a gyermekek és az idősek védelmének javítása érdekében.

Forrás: Forrás: Hír TV, Info Rádió
www.fideszfrakcio.hu

„Ha a család fellazul vagy megszűnik, ugyanaz történik a nemzettel is és végső soron az egész világgal, amelyben élünk.”

II. János Pál

A „Segítsünk a rászoruló gyermekeken!” jótékony célú adakozási listából néhányan akarattunktól és szándékunktól függetlenül kimaradtak, akiktől ezúton kérünk szíves elnézést.

A kimaradt adakozók a következők:

- Colgate-Palmolive Magyarország Rt. (Budapest);
- Kert-Kivi Kft (Gyomaendrőd);
- Ulrich Andrea (Szekszárd);
- Frey Mihály és felesége Giricz Klára (Gyomaendrőd);
- és még nagyon sokan, akik név nélkül segítettek és adakoztak.

Isten fizesse meg áldozatos munkájukat és a felajánlott adományokat.

Tisztelettel és köszönettel:

Fr.Ungvölgyi János commendator

EMBERKÖZELBEN AZ OLVASÓ

Aranyat, ezüstöt nem hagyok rátok...

Öregdiák találkozó

A múlt év végén találkoztak azok az endrődi gyermekből lett felnőttek, akik 1955-ben fejezték be általános iskolai tanulmányukat.

50 év! De nagy idő! Tanítóink közül már sajnos csak ketten vannak az élők sorában, akik jelenlétükkel megtisztelték a találkozót. Vaszkó Irénke, aki a lányok osztályfőnöke volt, és Márton Gábor, áldja meg az Isten további életüket. Mindnyájan sokat köszönhattünk az ő tanításuknak, nevelésüknek, példamutatásuknak. Sokunkba sikerült elplántálni a hazánk, családjuk iránti kötelességet, a helytállást, a tisztességet, a becsületet. Ilyen útravalót kaptunk az 50-es években, és indultunk sokan szélrózsa irányába, boldogulásunkat keresni.

Akik régen elkerültek itthonról, bizony szégyen ide, szégyen oda, előfordult, hogy be kellett mutatkoznunk egymásnak. Nagyon nagy öröm volt találkozni. Az örömben ürmöm is vegyült, fájdalommal emlékeztünk azokra a társakra, akik sajnos már nem lehetnek köztünk, mert az örökkévalóság hónapja költözött a lelkük. Nyugodjanak békében, lányok közül ketten, a fiúk közül 10-en!, pedig még csak most lennének 64 évesek... A találkozó előtti napon néhányan kimentünk a temetőbe és volt tanáraink sírján elhelyeztünk egy szál virágot, meggyújtottunk egy-egy gyertyát, és elmondtunk egy fohászt lelkük üdvéért.

A találkozón mindnyájan elmondtuk életünk rövid történetét, majd a visszaemlékezés során könnytől csillogó szemmel olvastuk fel egy már megsárgult fénykép hátára írt búcsú szöveget, amit Vaszkó Irénke osztályfőnökünk mindnyájunknak a ballagáskor ajándékozott. A fénykép rólunk szól, mi vagyunk rajta, a Gülbaba című - általunk nagy sikerrel előadott - operett jelmezében. Istenem, de szép volt!...

„Aranyat, ezüstöt nem hagyok rátok, de mihasznát is vennétek, hisz a gazdagság nem boldogít. Ennél sokkal többet hagyok rátok, amit nem vesz el soha, soha senki.

Rátok hagyom 4 év emlékét, hogy szeressétek ami szép, ami becsületes. Járjatok mindig az egyenes úton, töröljétek le a könnyeket és mosolyogjatok akkor is, ha a lelketek fáj!”

Nektek hagyom a Föld legnagyobb kincsét, mely magasra emel

Bella Imre (+), Bukva Imre, Czibulka György, Csáki István, Dinya Lajos(+), Farkasinszki Gyula(+), Farkas Vince, Fekécs János(+), Földvári Szabolcs, Fülöp István, Gellai László, Gyuricza Imre, Hegedűs Elek, Hegedűs Sándor, Hegedűs Tibor (+), Hornok József, Imre László, Kondacs János(+), Látkóczi Tibor (+), Matuska János(+), Nagy Imre, Piller János(+), Szmola József, Tímár Andor, Tímár Imre (+), Tímár Péter, Tóth János, Török Sándor, Varga Imre, Varga József, Varjú József, Fagyas Mátyás, Kovács Zoltán

A találkozó után pár hónappal levél érkezett:

Városunk Szerkesztősége
Császárné Gyuricza Éva főszerkesztő

Kedves Évám!

Megismétlem újévi jókívánságaimat, úgy látszik e-mail-em nem kaptad meg?

Nos, most kaptam f. évi első számát az általad szerkesztett újságnak. Örömmel és egyben várakozással lapoztam, várva, hátha sorra került már, hogy e lap oldalain is megemlékezzünk e nem mindennapi osztály - illetve évfolyam-találkozóról, mely a múlt századot 1955-t idézi; amikor végzett egy lelkes kis csapat, hogy megvívja szélmalomharcát a „nagybetűs” étellel.

Nos, ennek 50 éve volt, amelyre negyvenegyházan emlékeztünk.

Drága Osztályfőnökünk Vaszkó Irénke néni, valamint Márton Gábor, Marci bácsi társaságában.

Mindeddig vártam az emlékező, méltató sorokat, de mindhiába. Pedig „akinek lelkében szépen szól az ének, az hallja a mások énekét is szépen” (Babits M.)

Telefonon megettem, de ezúton is megköszönöm – azt hiszen valamennyiünk nevében tehetem – a szervezők, Giricz Eta és Gyuricza Éva – lelkiismeretes munkáját.

Jó volt ott lenni, a mosolyok mögött látni a valamikori 14 éves gyermekarcokat, mely minden tekintetben fellelhető volt.

Hála a jó Istennek, hogy ott lehattunk, jó lett volna egy gyertyát gyújtani a gyönyörű templomunkban, esetleg vásárolni egy fényképet a gyönyörű oltárokról.

Miután erre nem volt lehetőség, nagy lenne az örömöm, ha az újság közreadna egy gyönyörű oltárképet, s ugyancsak nagyszerű volna, ha Tímár Erzsike unokája által készített csoportkép leközlése is.

Békéscsaba, 2006. január 10.

Szeretettel üdvözlől és puszi! Dr. Kukola Mihályné Kiss Éva Békéscsabaról

Kedves Kiss Éva!

Köszönöm, hogy írtál, teljesen igazad van, szeretném kéréseidet teljesíteni.

Szeretettel öllelek: Gyuricza Éva

titeket: a szeretetet.

Legyen ez, ami mindig összeköt bennünket: Az együtt töltött szép évek emlékére: Sok szeretettel: Irénke néni

1955. jún. 4.

Az osztálynapló adatai:

1954/55 8b. Osztályfőnök: Vaszkó Irén, igazgató: Borbély Sándor

Borbély Eszter, Dinya Gizella, Forgács Erzsébet, Fülöp Irén, Giricz Etelka, Gyuricza Éva, Hegedűs Magdolna, Jakus Irma, Jánosik Margit, Katona Eszter, Kertes Magdolna (+), Kiss Éva, Kiszely Klára, Kovács Anna, Kurilla Mária Magdolna, Lizicai Ilona, Mészáros Margit, Rupcsó Anna (+), Szabó Edit, Szabó Éva, Szmola Ilona, Tandi Malvin, Tímár Erzsébet, Tímár Margit, Varjú Mária, Vaszkó Margit, Jakus Mária

8a. Osztályfőnök: Kovács Mátyás, igazgató Borbély Sándor

Endrőd néprajza

Rovartzerő: Szonda István

A téli ünnepkör szokásai az Endrődi Tájházban

Az újév január 14-én újra megpróbáltuk őseink népszokásait feleleveníteni, az elfeledett népszokásokat szokásainkká tenni. A téli ünnepkör hagyományait elevenítettük föl: a lucázást, a betlehemezést és a vízkeresztli háromkirályjárást.

Jól befűtöttünk a tájház kemencéjébe, mely a melegítésen kívül megsütötte a szereplőknek szánt ízletes káposztás lepényt is. A téli ünnepkör szokásjátékait bemutató előadásra szép számú nézőközönség érkezett. A szereplő gyerekek nagy izgalommal várták a játék kezdetét. A kalendáris téli ünnepek sorát a Luca-napi szokások kezdik. Luca-napi termékenységarázló játékkal erősítették a termékenység és egészség megőrzését. Az okányi gyermekek Luca-napi „kotyolós” mutattak be. Ezt követte a „Betlehemezés” végül a vízkeresztkor szokásos „Háromkirályjárás” játéka, melyet a hunyai gyerekek előadásában láthattunk. A házszenelést Prof. Dr. Dénes Zoltán újrírja plébános végezte. A műsor végén a gyerekeket igazi endrődinek tartott étellel, káposztáslepénnyel és meleg tejjel vendégeltük meg. A finom süteményt Lapatinczki Lajosné (Mariska néni) és Rituper Lajosné (Jolika néni) készítették és sütötték ki a tájház kemencéjében. Munkájukat és segítségüket ezúton is szeretném megköszönni. Az okányi gyerekeket Heit Lóránt néprajzkutató (PhD II. éves hallgató), a hunyai csoportot Sóczó Géza hitoktató tanította be.

A továbbiakban a Luca napi szokást mutatjuk be.

December 13. Luca napja. Neve a latin lux, azaz fény szóból származik. A téli napforduló kezdőnapja volt: „Szent Lucának híres napja, a napot rövidre szabja.” A magyar néphitben Luca alakja kettős, egyrészt kapcsolatban van Szent Lucával, másrészt egy boszorkányszerű, rontó nőalakkal (lucaasszony). A boszorkányok felismerésére készült az ún. „lucaszék”. Ez a nap házasság és időjósító (lucakalendárium, hagymakalendárium). A Luca-napi hiedelmek többsége a tyúkokkal kapcsolatos termékenységvarázlással függ össze.

Luca-napi kotyoló mondóka:

„Luca, Luca kitty, kotty.
Száz körtét várom!
Galagonya kettő, három.

Ha nem adnak szalonnát,
Levágom a gerendát.
Ha nem adnak hurkát,
Elviszem a Julcsát!

Luca, Luca kitty, kotty,
Galagonya kettő, három.
Ennek a gazdának annyi disznója legyen:
Egyik ólból kifusson, a másikba befusson,
A harmadikba is jusson!

Ennek a gazdának akkora disznója legyen, mint egy ház,
Akkora szalonnája, mint egy mestergereenda,
Annyi zsírja legyen, mint kútban a víz,
Annyi töpörtője legyen, mint Dunában a fővény!

Ennek az asszonynak annyi tojása legyen,
Mint égen a csillag, mint földön a kövecs.

Ennek a lánynak akkora nyelve legyen, mint egy tepsi,
Ugy forogjon, mint a nagypenteki kereplő.

Doktor, patika éhen haljon!
A barmuk a zsirtól megtulladjon!
A gazdasszony sose lustálkodjon!

Száz körtét várom!
Majd meg látom, mit adtok?
Amit adtok elveszem,
Van tarisznyám, elteszem.”

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

SIRATÓ

Kíséret egy földrajzi helynév lehetséges magyarozatára

HUSZÁR Máttyás mérnök 1822. évi leírása a Körös vidékről több máig ismeretlen értelmű vízföldrajzi nevet megörökített az utókor számára. Ilyen a szóban forgó „Sirató” is, mely önmagában vagy összetételében „zug” taggal bővíve öröklődött reánk. Békésszentandrás határában a Hármaskörös egyik kettős kanyarulatában élénk tűnik a térképről a nagy kanyarulatban „Nagy-Sirató”, a kisebbik kanyarulatban „Kis-Sirató”. Gyoma határában a mai „torzsási” (mely 1822-ben „Tengeris-Zug” néven szerepelt) holtág előtti nagy kanyarulatban 1822-ben „Egei-Zug” néven szereplő zug a gyomaiak emlékezetében „Sirató”. E néven szerepel a legújabbkori térképeken is. 18-19. századi térképeken ilyen néven soha nem jelölték, mindig is „Egei-Zug” volt a neve, mivel e-zug elején terült el a 18. század elején elpusztult Ege falu. Ehhez a volt faluhoz kötődik a gyomai hagyomány is tudniillik, hogy az egeiek itt siratták elpusztult falujukat. 1980-ban kiadott Békés megye térképen Békésszentandrás határában már csak „Sirató, Siratói-Holt-Körös” van feltüntetve. Ugyanezen térképen Szarvas határában a várostól DK-re egy régi kiszáradt hajdani folyómeder nagy kanyarulatában „Sirató, Sirató-Bezina szőlők”, valamint a Szarvas-Orosháza vasútvonalon „Sirató vasúti megállóhely” elnevezések tűnnek élénk.

„Sirató”: 1. vízer Szarvas város határában Békés megyében, írta PESTY Frigyes 1888-ban.

Magyarozatként a „Sirató-szőlők” helynévhez ugyanezen szerző nyilván helyi hagyomány útján azt jegyezte fel, hogy: a szarvasiak szerint valószínűleg gúnyos elnevezés, mert sok szikes földje van. Egy „Sirató-zug” mint település-földrajzi helynév is megmaradt az emlékezetben Túrkeve belterületén, de ma már nem ismerik (valószínűleg a község mellett folyó Berettyó kanyarulatára vonatkozhatott). Ugyancsak Túrkeve határában tűnik fel még egy „Sirató-zug” 1828-ban készült térképen a szabályozás előtti Berettyóba, annak jobb partján betorkolló Kadarcsa ér torkolat előtti nagy kanyarjában.

(HUSZÁR Máttyás: Vízrajzi értekezés. H.M. leírása s Körös vidékről. /Szerk.: Kósa Ferenc/ Gyula, 1985. Térképmelléklettel, Békés megye közigazgatási térképe 1980. Pesty Frigyes: Magyarország helynevei, történeti, földrajzi és nyelvészeti tekintetben Budapest, 1888. új kiadás Békés megyei Levéltár Gyula, 326 old., KISS Lajos: Földrajzi nevek etimológiai szótára I-II.

Bo., 1976 E kötetben Körös-Berettyó menti „Sirató” helynevek NINCSENNEK MEGEMLITVE!, BELLON Tibor: Nagykunság Bp., 1979. 168 old., Szülőföldem Túrkeve szerk.: Csajbók Ferencné Túrkeve, 2001. 193 old.

Békésszentandrásiak az ottani „Sirató” helynévről ma is úgy tudják, hogy a török időkben elpusztult falujukat siratni vonultak oda az akkori lakosok. A Sirató helynév régiségére lehet még néhány fennmaradt levéltári adat, peres jegyzőkönyvekből. „Nagy András mostani békési 74 esztendő lakos vallja, hogy 1722 januárjában 42 esztendővel ennek előtte Túron pásztorokdván, mindenkor szabadon járatta gulyájával melyet mostanig Öcsöd lakosai túri lakosok ellenire halásztak s halásznak, úgy mint a Lajt foknál lévő Köröst és Káka szegig és a Káka szegytől folyást egészen a szentandrás révig mindenkor túri földnek hallotta lenni, szentandrás lakosoktól is, s maga is addig legeltette a gulyát, onnan „Sirató szegig” az „Sirató szögtül” fogvást pedig egész az Mester szállásig őrzötte mindenkor az marhát, mint túri határon senkitül bántása nem lévén.... Csüt László 45 év körüli túri lakos vallja:...gyakorta vadászván tanú Öcsödön lakos Szűcs Györggyel, tülle hallotta.... ezen helyek Muharon telekje a szentandrás itatóig, és Sirató szeg, melyet az öcsödiek túriaknak ellenekre halásznak, és Káka szeg elejéig igaz túri határnak mondotta lenni... a szarvasi török aga is túri határnak tartotta lenni.” (Haan Lajos-Zsilinszky Mihály: Békés megyei Oklevéltár II. Bp., 1877. 257, 260 old.) Ez utóbbi „Sirató szeg” helynév a békésszentandrás határban leledző „Siratókkal” van kapcsolatban.

A ma ismeretes, közszájon forgó magyarozatok ezen elnevezésekre a „sirat”, keseregve emleget ige folyamatossá melléknevi igenevének értelmében használatos.

Cs. Szabó Annamária tanárnő húgom hívta fel a figyelmeztet arra, hogy a székel, illetve csángó nyelvjárásokban használatos „sírülni”-forogni, forgolódni, tétül, fordul, forgolódik kifejezések nincsenek-e kapcsolatban, szóban forgó helynévünkkel elhallás, jelentéssromlás bekövetkeztével „siratóvá” válna.

Kutatásaim meglepő eredményt hoztak.

Cs. Szabó István
(következő számban folytatjuk)

FARSANGI KÖSZÖNTŐ

A farsangi időben kikívánczok belőlem az alábbi köszöntő, melyet Balogh Lajos bátyámtól, a csejti kukások leszármazottjától hallottam és tanultam meg még 1947 decemberében, mikor náluk vendégeskedtem egy hangulatos disznótorban:

„Tisztelt Vendégeim!

Az úr felettünk való örökösét úgy alkalmazza, hogy kigyelmetek subája meg ne ázzék és ártatlanságának ködmöne meg ne harmatosodjék, hanem evickéljenek lélekvesztőjűnkben a viharos Óperenciás hullámain!

És tornyoztassék a kigyelmes Úristen tokajitól megtorjagosodott borfelleget a tájra és abból sültkappan mennykövek között gatyakötésig érő áradat zúdíttassék kentek udvarára az ég csatornáin.

Ha majd úgy gondolják, hogy idvezül-

ni vágy lelkük eme porhüvelyből kilopózní kívánczok, vezetessék be ama mennybéli kiskocsmába, vagy vendégfogadóba, hol Ábrahám, Jákob, Noé, a pátriárkák és a proféták, a szüzek, a vértanúk, hitvallók és a bűnbánók, és a királynők aranysujtásos nadrágban, sarkantyús csizmában, dolmányban, bokorugró szoknyában és pruszlikban járnak a Kállai kettöst, az oldalgót, a lopózkodót, a Radeckit, a mártóst vagy a hétországgra szóló tyúkverőt és kínáltassék meg kigyelmetek szuflája tepertős-túrós haluskával, töltött káposztával, lekváros-gombóccal, nyenyenyelőssel, túrós dödölyével, és nyenyenyunyával. Jólakottan boruljanak Péter urunk kebelére, ki örömben bokázva sündörög a porta kapuja körül. Az Úr ölelje kebelére átszellemült lényeteket és mondja: imé gyarló, hitvány lelkek, emeljétek kö-

högésig mellykasotokat és sűrű csuklások és bőfögések között valljátok meg, hogy együtt, szorozva, összeadva sem szerettétek úgy az én véretem szimbolizáló bort, mint eme idvezült, aki ki nem állta, hogy a szájában erjedjen, megsavanyodjon, keseredjen, vagy kipangjon, hanem rendületlenül nyelt, később csak vedelt, azt híven, hogy így léssen ez a Melkizedek áldozata és a zoltárok dallama szerint, most és mindörökké Ámen.”

A vendéglátó Balogh Lajos Sűrűcsejten levő portáján volt a török időben elpusztított templom és a mellette elterülő temető. A romokból kiszedett téglából épült fel a tanya, a temetőt pedig legelőnek hagyta, hogy „őseink végső nyugalma semmi ne zavarja.”

Márton Gábor

Kérdések és válaszok a MADÁRINFLUENZÁRÓL

Napjainkban a legfontosabb hírek között szerepel a madárinfluenza. A téveszmék, a pánikkeltés és a valóság tényei között igen nehéz eligazodni, épp ezért törekszünk a korrekt tájékoztatásra.

A MADÁRINFLUENZA MEGBETEGEDÉS ELŐFORDULÁSA

A madárinfluenza a különféle házi baromfiállományokban (elsősorban pulykákban, gyöngytyúkokban, tyúkokban), vízimadarakban világszerte előfordulhat. Fertőzötték lehetnek a vadon élő madárfajok, különösen a vízimadarak, (vadkacsák, vadlibák, hattyúk, gázlómadarak), amelyek többnyire a betegség tüneteitől mentesen is hordozhatják a vírust. Ezeknek a madaraknak főleg a bélsatornájában szaporodik, az ilyen állatok bélsarukkal fertőzik a vizeket és az odajáró – főleg vizibaromfi – fajok egyedét.

MIT JELENT A H5N1 VÍRUS KIFEJEZÉS?

Az influenzavírusok fehérjeburokkal rendelkező, belsejükben ribonukleinsavat (RNS) tartalmazó részecskék. A ribonukleinsavat körülvevő fehérjék tulajdonságai alapján az influenzavírusokat A, B és C típusokba sorolják. Az élővilágban a legszélesebb körben az A típusú influenzavírusok fordulnak elő, ezek az embert és a legkülönbözőbb állatfajokat képesek megbetegíteni. A B és C típusú influenzavírusok állatokban nem fordulnak elő, emberi megbetegedéseket is ritkán okoznak.

A madarak influenzáját az ún. A típusú influenzavírusok okozzák, amelyek fehérje-részecskéik speciális tulajdonságai alapján H és N altípusokba sorolhatók. Fontos tudni, hogy a HA fehérjérészecskéikkel szemben az élő szervezetben képződő ellenanyagok képesek a vírust semlegesíteni. A HA és NA fehérjérészecskék egymással változatosan kombinálódhatnak, ezért nagyon sokféle influenza altípus fordulhat elő.

Az influenzavírusok örökítő anyaga, genetikai állománya folyamatosan változhat, ezért ezek a legváltozékonyabb vírusok közé tartoznak. A kialakult új vírusváltozatok újabb és újabb influenzajárványokat képesek elindítani. Mivel az élő szervezet (ember és állatok) influenzavírussal szembeni védetségét a HA fehérjérészecskéikkel szemben az élő szervezetben képződő ellenanyagok adhatják, ezeknek a HA fehérjérészecskéknél a megváltozása a járványok kitörése szempontjából nagyon jelentős.

A madarakban bármelyik H altípusú influenzavírus megtelepedhet, bennük a vírustörzsek a legváltozatosabb HA és NA kombinációkban előfordulhatnak. A kutatók szerint a madarak és különösen a vadkacsák jelentős szerepet játszanak az A típusú influenzavírusok fennmaradásában, az influenzavírusok örökítő anyagának átalakulásában, az újabb vírusváltozatok kialakulásában és az állatfajok, valamint az ember közötti közvetítésben.

A madarakban a tünetekkel is járó megbetegedést leggyakrabban a H5-ös, és a H7-es altípusú A típusú influenzavírusok okoznak. Az azonos altípusú vírustörzsek megbetegítő képessége között is jelentős különbségek lehetnek. Az elmúlt években Ázsiában, az utóbbi hónapokban Oroszországban, Törökországban, Romániában és Görögországban észlelt madárinfluenzát a H5N1 altípusú influenzavírusok okozták.

MILYEN MÓDON TERJED A MADARAK KÖZÖTT A MADÁRINFLUENZA VÍRUSA?

Az influenzavírussal fertőzött madarak a vírusokat minden testvéradékukkal és a bélsarukkal (ürülékükkel) nagy tömegben ürítik. Az állatokból kijutott vírusok a természetes vizekben 1-2 hétig élet-, vagyis fertőzőképesek maradnak. Az állatok fertőződése bekövetkezhet közvetlen egymás közötti érintkezéssel, a vírus belégzésével, testvéradékokkal szennyezett takarmány felvételével, ivóvízzel, stb. A fertőzés gyakran vadmadarak, főleg vándorló vízi szárnyasok és gázlómadarak, különösen gyakran vadkacsák közvetítik, elsősorban bélsaruk útján.

A vadon élő és a vándormadarak fertőzést terjesztő szerepét az is alátámasztja, hogy a szabadban tartott baromfi-fajok (pulyka, kacska) influenzás megbetegedése sokkal gyakoribb, mint a többnyire zártan (iparszerű körülmények között) tartott csirkeállományoké. A vándormadarak az influenzavírusokat akár kontinensek között is képesek terjeszteni.

MEGBETEGÍTEHETI-E A MADÁRINFLUENZA VÍRUSA AZ EMBERT?

Általánosságban az a tapasztalat, hogy az állatok influenzavírusai közvetlenül nem ragadnak át az emberre, és fordítva sem. Extrém körülmények között, például ha valaki folyamatosan és nagy mennyiségben lélegzi be a madárinfluenza vírusát (is) tartalmazó port, akkor kivételesen előfordulhat az, hogy emberben közvetlenül a ma-

dárinfluenza vírusa okoz megbetegedést. Az Ázsiában észlelt emberi, de madárinfluenza vírus által okozott megbetegedések azok között jelentkeztek, akik a madarakkal nap mint nap, „hivatásszerűen” foglalkoztak, és a munkavégzés során egyéni védőmaszkot nem használtak. Teljes bizonyossággal kimondható, hogy a madárinfluenza vírusa emberről emberre nem képes áterjedni. Az influenzavírusok ellenálló képessége kicsi. A testvéradékok beszáradása, a különböző fertőtlenítőszerrel, a 60C fok feletti hőmérséklet az influenzavírusokat hamar elpusztítja. A hazánkban általában alkalmazott konyhatechnológiai műveletek (főzés, párolás, sütés) az influenzavírusok elpusztításához biztosan elegendőek.

A hazánkban közfogyasztásra forgalomba kerülő élelmiszerek, baromfi-hús madárinfluenza vírussal való fertőzöttsége és főleg azok fertőzést terjesztő szerepe kizártnak tekinthető, mert 35 éve mentesek vagyunk a betegségtől, s ha esetleg jelentkezne is, a nagyon szigorú állategészségügyi hatósági intézkedések megakadályozzák, hogy a fertőzött helyekről hús kerüljön forgalomba. Fontos hangsúlyozni, hogy a galambok és a vadon élő énekes madarak téli etetése nem növeli az emberi influenzás megbetegedések kialakulásának veszélyét.

MI A MADÁRINFLUENZA MEGBETEGEDÉS KÖZEGESZSÉGÜGYI, VAGYIS MEBERI EGÉSZSÉGÜGYI JELENTŐSÉGE?

A madárinfluenzával összefüggésben háromféle kórokozót kell elkülöníteni.

1. Az első maga a madárinfluenza vírusa, amelynek tulajdonságait a fentiekben már ismertettük. Ez a vírus emberről emberre nem terjed.

2. A második a mindenki által ismert igen gyakran jelentkező emberi influenzavírus, amely által okozott panaszok, tünetek közismertek. Ez ellen az emberi influenzavírus ellen évente javasolják a védőoltást, főleg a gyerekeknek és az idősebb embereknek.

3. A harmadik, ma még nem létező kórokozó a két fenti vírus kombinációjából alakulhat ki. Ehhez a feltételezések szerint például az szükséges, hogy egyazon ember szervezete egy időben fertőződjék mind a madárinfluenza, mind az emberi influenza vírussal. Ilyen esetben ugyanis a két vírus genetikai állománya részben kicserélődhet, kombinálódhat, és egy új, most már emberről emberre áterjedni képes vírustörzs alakulhat ki. Mivel az így létrejövő influenzavírus új genetikai állománnyal rendelkezik, ez ellen nem rendelkeznek immunvédelemmel az emberek. E miatt az így kialakuló, emberről emberre terjedni képes vírus pandémiát (az egész világra kiterjedő emberi influenzajárványt) okozhat.

CSIRKÉT AZÉRT MÉG EHETÜNK?

Igen. A madárinfluenza nem ételvírus, hatvan fokos hőmérsékleten elpusztul. Így hacsak nem nyersen fogyasztaná a csirkét, senkinek sem kell lemondani az ízletes csibefalatokról.

MIT TESZNEK A JÁRVÁNY MEGFÉKEZÉSÉRE AZ ÉRINTETT ORSZÁGOKBAN?

A madárinfluenza-járvány kitörése esetén egyet tehetnek, az érintett területeken a teljes házi madárállományt levágnak, a tetemeiket pedig elégetik. Romániában, Oroszországban, és Törökországban vesztégarakkal is védekeznek, a fertőzött területeket érintő személyeket, autótak fertőtlenítik.

HOGYAN KÉSZÜL MAGYARORSZÁG A JÁRVÁNYRA?

A kormány már nyilvánosságra hozta a járvány kezelésének vész-forgatókönyvét. A tervezet legdrasztikusabb intézkedései között a kényszerintézkedések rendőri betartatása, regionális vagy országos katasztrófhelyzet kihirdetése, nyilvános intézmények bezárása szerepel.

JELENTHET-E VESZÉLYT A TÉLI MADÁRETETÉS, IDÉN IS JAVASOLNI FOGJA-E EZT AZT EGYESÜLET?

Semmi veszélyt nem jelenthet. Természetesen lehet etetni az énekes madarakat.

MIT KELL TENNI, HA VALAKI ELPUSZTULT MADARAT TALÁL A KERTJÉBEN, LAKÁSA KÖZELÉBEN?

Azt, amit akkor tett, amikor még nem hallott a madárinfluenzáról. Ha tömeges pusztulást észlel, akkor értesítse az MME vagy a természetvédelmi hatóságot.

LEHET-E OLTANI A VADON ÉLŐ MADARAKAT?

Nem, és nincs is értelme.

Forrás: index.hu, valamint a MME munkatársai. Megjelent: Madárbarát Kert Hírlevél –ben.

Közre adta: Dr. Giricz Katalin

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Látogatókat vár Szabadka

Kosztolányi Dezső szülővárosa Szabadka, a turistákat télen is várja. A 100 ezer lélekszámú település terei, sétálóutcai, kávézóit, a kristálytisza levegő, többhektárnyi, sétára alkalmas parkja, a kisvendéglők és többszörös szállodák.

„Torkig vagyunk a kommunizmussal, és fél évszázad távlatából '56 szelleme arra kötelez, hogy az egyház, a civil szféra és a politikum összefogva harcoljon az autonómiaért” – mondta Tökés László a Királyhágómelléki Református Egyházkerület nagyváradi rendezvényén, ahol a „Közjó Szolgálatában” elnevezésű díjat is adták.

A cseh miniszterelnök – Jiri Paroubek a különböző nemzetiségűeket tömörítő Együttélés Mozgalomnak válaszolva kifejtette: „a cseh kormány tavalyi bocsánatkérése nemcsak a második világháború után meghurcolt német nemzetiségű, egykori csehszlovák állampolgárokról, hanem a magyar, a lengyel ajkú és más, ártatlanul szenvedett egykori polgártársainkra is vonatkozik.”

Súlyom László köztársasági elnök a cseh államfő meghívására Prágában volt, ahol találkozott meghívóján kívül a cseh törvényhozás két házának elnökeivel, majd megkoszorúzta II. Rákóczi Ferenc fejedelem prágai emléktábláját. Az államfőnk részt vett a prágai magyar követség új székházának ünnepélyes megnyitóján is.

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Január 22-én írta Kölcsey Ferenc nemzeti imánkat, a Himnuszt, ezért lett ez a nap a Magyar Kultúra Napja. Emlékezzünk az íróra, Kölcsey Ferencre, és nemzeti imánkra, amelyben a magyar történelem viharos évszázadai végigvonulnak, de az összetartozás is kicseng a sorok között.

Hymnus

A magyar nép zivataros századaiból

„Isten áldd meg a magyart

Jó kedvvel, bőséggel,

Nyújts feléje védő kart,

Ha küzd ellenséggel;

Bal sors akit régen tép,

Hozz rá vig esztendőt,

Megbűnhődte már e nép

A múltat s jövődőt!”

Keresztény társadalompolitikát sürgetett a Szentatya

A házasságon alapuló család és a magzati élet védelme, az idősek és a betegek gondozása. Ezeket a feladatokat jelölte meg a közigazgatási vezetők számára XVI. Benedek.

A Szentatya beszédére január 12-én került sor a Vatikánban, ahol a pápa Lazio régió és a római tartomány elnökeit, Piero Marrazzot és Enrico Gasbarrat, valamint Róma főpolgármesterét, Walter Veltronit fogadta.

A pápa hangsúlyozta, hogy nagy szükség van a fiatal párok támogatását érintő intézkedésekre, hogy családot alapíthassanak, a családoknak pedig, hogy gyermekeket hozhassanak a világra. Konkrétan megemlítette a lakások magas árát, a bölcsődék és óvodák hiányát.

A Szentatya súlyos hibának nevezte azt a tendenciát, amely megpróbálja kisebbiteni a család értékét azáltal, hogy más együttélési formáknak jogi elismerést biztosít, amelyre egyébként nincs reális társadalmi igény.

Minden eszközzel védelmet kell biztosítani a születendő életnek – fogalmazott a Szentatya, hozzátéve: a nehéz helyzetben lévő várandós nőknek valóságos segítséget kell nyújtani. Határozottan elnevezte az abortusztabletta alkalmazását, valamint olyan eszközök és módszerek alkalmazását, amelyek valójában elkendőzik az abortusz súlyosságát.

Korunk társadalmában egyre nagyobb igény van az idősek gondozására és általában az állampolgárok egészségügyi problémáinak megoldására. A Szentatya nem feledkezett meg a pszichiátriai betegségekben szenvedők súlyos problémájáról sem, és azt kérte a közigazgatás vezetőitől, hogy ne hagyják magukra a családokat, amelyek legtöbbször egyedül küszködnek súlyos gondjaikkal. Együttal köszönetet mondott mindazoknak a szervezeteknek, amelyek most is segítik a családokat ezekben a nehéz helyzetekben.

VR/MK

A Zeneiskola 2006-ban ünnepli önállósulásának 20. éves évfordulóját. Keressük azokat a régi diákokat, akik iskolánkban tanultak, kik fényképpel és bármely dokumentummal rendelkeznek, amellyel a munkánkat segíteni tudják. Határidő: 2006. március 1.

Jubileumi rendezvény időpontja: 2006. április 1-je.

Programok:

- Fotó- és dokumentumkiállítás
- Képző- és iparművészeti kiállítás
- Jubileumi gálahangverseny
- ünnepélyes vacsora

A Terror Napja (febr. 25) alkalmából Gyomán február 23-án csütörtökön az Apolló moziban vetítik a Kulák golgota című filmet. Belépés díjtalan! A filmet Sággy Gyula rendezte, aki már több dokumentum filmet is készített, többek között „Recski rabok a kövek árnyékában”, díjnyertes alkotása is van.

A Kulák golgota a magyar parasztság szétveréséről, üldözéséről szól, mielőtt nincstelenné tették őket. A filmben néhányan, a még élő üldözöttek közül –, endrődi lakosok is – vagy már csak leszármazottaik, sírásukat elfojtva idézik fel az szomorú emlékeket.

A kommunista rendszer sokféle módszerrel támadta a magyar nép különböző rétegeit. A film csak „ízeltőt” ad a parasztság sorsáról. Sokan – főleg a fiatalok – keveset, vagy talán semmit sem tudnak a valós történésekről.

Ráadásul sok primitív, gonosz-lelkű ember élte ki alantas ösztöneit „egyéni hatásos” módszereivel, mások megkárosításával, amelyekhez szabadkezelt kaptak a felsőbb szervektől. Sőt! Érdemeket szereztek vele. Ezekről ugyan még ma sem nagyon mernek nyilatkozni az érintettek.

A film rendezője is jelen lesz a vetítésen. Minden érdeklődőt szeretettel vár.

Hanyecz Margit

„ SZONDER ”

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélelés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

Evangélikus Oldal

ÁLTALÁNOS TISZTÚJÍTÁS EVANGÉLIKUS GYÜLEKEZETEINKBEN

Kedves Olvasó!

Ebben a hónapban gyülekezetünk belső életéről, annak működéséről olvashat röviden ezen az oldalon. Aktualitását az adja, hogy az idei évben jár le gyülekezetünkben, és egyben az ország összes többi gyülekezetében is, a megválasztott presbitériumok megbízatása, így általános tisztújítás keretében a Magyarországi Evangélikus Egyház egyházközségeinek újra tisztviselőket és presbitereket kell választania. Írásommal lehetőséget szeretnék nyújtani arra, hogy nem evangélikus olvasóink is tájékozottabbak lehessenek egy evangélikus egyházközség működésével kapcsolatban, másrészt gyülekezetünk tagjai is értékes információkat kapjanak a közelgő választások menetéről és mikéntjéről.

A gyülekezeti önkormányzatok működését és a választások rendjét a Magyarországi Evangélikus Egyház Törvényei szabályozzák.

Gyülekezeti önkormányzat

Evangélikus gyülekezeiteinket törvényeink szerint ma önkormányzat illeti meg. Ez azt jelenti, hogy a gyülekezetek maguk szervezik belső életüket, tisztviselőiket maguk választják, egyházközségi szabályrendeleteket alkothatnak, stb. amelyek során az egyházközségek dolgaiban, annak tagjai közösen döntenek a törvényes keretek között. Így az egyházközség irányítását, a lelkesítő szolgálatot végzők és a laikus egyháztagok együttesen végzik. Az evangélikus egyházban a magasabb kormányzati szinteket a paritás elve jellemzi, amely szerint egy-egy döntéshozó testületben (az egyházi törvényeket alkotó Zsinatot is beleértve) egyenlő számban képviseltetik magukat a lelkészek és a laikus (nem lelkész) egyháztagok. Ez valósul meg a legalsó kormányzati szint, az egyházközség vezetésében is, aminek elnökségét két személy alkotja, a parókus lelkész és a gyülekezet tagjai közül választott felügyelő. Őket a gyülekezet többi tisztviselőivel és presbitereivel együtt az egyházközség legfőbb döntéshozó testülete a Közgyűlés választja meg. A közgyűlés hatáskörébe tartoznak továbbá az egyházközség életének legjelentősebb kérdései, mint az intézmények létrehozása és megszüntetése, jelentősebb beruházásokról való határozatok, lelkészi állások szervezése, vagy az egyházközség szervezeti jellegének megváltoztatása. A közgyűlés az egyházközség nagykorú tagjaiból áll, akik közül azok rendelkeznek szavazati joggal, akiknek adatait a választói névjegyzék tartalmazza. A választói névjegyzékben az egyházközség azon nagykorú tagjai szerepelnek, akik részt vesznek a gyülekezeti élet anyagi terheinek vállalásában.

Az egyházközség általános hatáskörű képviselői szerve a Presbitérium, amelyet a közgyűlés választ rendezett életvitelű, konfirmált, egyházfenntartó tagjai közül 6 éves időszakra. A presbitériumnak tagjai továbbá a gyülekezet lelkészi és nemlelkészi tisztviselői. A presbitérium feladata, hogy részt vegyen az egyházközség lelki, szellemi és anyagi életének a szervezésében, irányításában és felügyeletében. A presbitérium dönt kisebb horderejű beruházásokról, dönt egyházközségi alkalmazottak foglalkozásáról és bérezéséről, megállapítja lelkészeinek javadalmazását, dönt az egyházközség költségvetéséről és zárszámadásáról.

Az egyházközség képviselői és végrehajtó/ügyviteli szerve az Elnökség. Két tagja a lelkész és a felügyelő, egyenlő joggal és felelősséggel vezetik és képviselik az egyházközséget. Az ő felelősségük, hogy végrehajtsák a közgyűlés és presbitérium döntéseit.

Nemlelkészi tisztviselők és feladataik

Az Egyházközségi felügyelő ügyel az egyházközség működésének feltételeire, segíti a gyülekezeti munkát, figyelemmel kíséri és irányítja a személyi, anyagi és jogi jellegű ügyek intézését. A lelkészsel együtt irányítja az egyházközségi tisztviselők szolgálatát, és vezeti a presbitérium és közgyűlés munkáját. Építi a gyülekezeti közösséget, és őrzi annak békéjét.

Gondnok feladata a gyülekezet anyagi és dologi természetű ügyeinek intézése. Másodfelügyelő hiányában gyülekezetünkben ő felügyelő helyettese is.

Az Egyházközségi számvevőszéki elnök a választott számvevőszékkel közösen a gyülekezet pénzügyeit és számadásait ellenőrzi.

Az Egyházközségi jegyző a gyülekezetek közgyűléseinek és presbitérium-üléseinek a jegyzőkönyveit vezeti.

Az Egyházközségi pénztáros az egyházközség pénzügyeit és gazdasági ügyintézését végzi.

A választások menete

A gyülekezeti presbitérium tagjainak száma helyenként eltérő, amelyet az egyházunk törvényei minimum 6 főben, maximum 40 főben állapítanak meg. Gyülekezetünkben az elmúlt választási ciklusban ez a lelkész mellett 5 nemlelkészi tisztviselőt és 6 presbitert jelentett, amely létszámon a gyülekezet nem tervez változtatni. Törvényeink szabályozzák a választásaink határidejét és e szerint állapították meg menetének rendjét. 2006. március 31-ig kell lezajlania a közgyűléseknek, amelyek megválasztják a gyülekezetek presbitériumát és tisztviselőit. Ezzel együtt egyházmegyei tisztviselőket is választunk, így esperest és egyházmegyei felügyelőt, valamint országos felügyelőt.

A választások előkészítésének a feladata a jelölőbizottságé, amelyet a választások kezdetét megelőzően gyülekezetünk közgyűlése választott meg a január 29-én. Ők készítik el a gyülekezeti tagok ajánlásai alapján a jelöltek listáját, amelyet terveink szerint február 19-én tartandó közgyűlés véglegesítene, és a választói közgyűlésünket március 12-én tartanánk az istentiszteletet követően.

Személyi kérdésekben a közgyűlés tagjai írásban, titkos szavazással választanak. Az erre a célra elkészített, pecséttel hitelesített szavazólapon a különböző tisztségek mellett ABC sorrendben olvashatják majd a felmerülő jelöltek neveit, akikre 'igen' vagy 'nem' jelzéssel lehet szavazni.

Kérjük a gyülekezetünk tagjait, a választásokat megelőzően ellenőrizni, hogy a fent olvasottak alapján tartalmazza-e nevüket a választói névjegyzék, amely február hónapban elérhető lesz a gyülekezeti teremben! További kérdéseikkel keressék bátran a gyülekezet lelkészét!

Gyülekezetünk életét, jövőjét imádságos szeretetükbe ajánlja!

Horváth Z. Olivér
evangélikus lelkész

RENDELKEZÉS A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

Szeretettel kérjük Testvéreinket, hogy adójuk 1%-ával támogassák a Magyarországi Evangélikus Egyházat, ezt úgy tehetik meg, ha személyi jövedelemadó bevallásukhoz nyilatkozatot csatolnak, melyen feltüntetik a kedvezményezett technikai számát. Ez a Magyarországi Evangélikus Egyház esetében: 0035.

Támogatásukat egyházunk nevében hálással köszönjük!

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK GYÁRTÁSA
EGYEDI MÉPÉTRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:
vasárnap 9 órai kezdettel a gyülekezeti teremben
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Biblióra:
Februárban elmaradnak ezek az alkalmak.

„Asztali beszélgetések” – ifjúsági biblióra
Minden hónap 1. és 3. hetének péntekén (február 3. és 17.) délután 16.00 órai kezdettel.

Hivatali elérhetőség
Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 06 56/352-437
Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

SEPRŰ KATI

Az új seprű réges régen vásárfia volt. Nem tűrhette maga körül a szemetet, meg a port. Cirok lába lójtott futott. Seprű Kati lesz a neved, nevezte el Terjke. Úgy szerette, hogy piros szalagot kötött a nyelére. Am a cirok egyre kopott, és úgy lehullott, mint a haj. Így került a fáskamrába.

Egy napon Teri végre érte jött. Seprű Kati ne unatkozz a lomok között, Szomszéd Pali nagy ügyesen gömbölygeti a havat. Büszke hőember lett a gömbölyített hólabdából. Kerek kék kalapot tett a fejére, szájába fapipát. Jobb karjával megmarkolta Seprű Kati derekát és napról napra gögösebb lett. Am a fagyon napok múltával hóruhája megkopott, fogyadozott, rogyadozott, sandán nézte a Napot. Mikor a tél végét járta, betegebb lett szegény. Végén a büszkeségből csak a seprű és a kalap maradt.

Nem sokáig unatkozott a seprű és a kalap. Teri apja értük ment, szekérre rakta őket a krumpliszák tetejére. Asónyombba, kapanyomba szállt a borsó szerte szét. A verebek örvendeztek: Csiri – biri – lesz ebéd!

- Itt a gyöngyszem, ott a gyöngyszem, ide pottyant, oda hullt. – hess el innen hasonlesők! Seprű Kati itt az úr!

Seprű Kati kapott lécből kezet, fejére kék kalapot, léckarjára ringyet-rongyot, szakadozott szalagot. Déli szellő lengedezve fújta a sok pántlikát, aki látta futott – futott világgá. Pedig sokan jöttek volna, segélyek, verebek, borsó magot reggelizni fűjecske is szeretett. Ilyenkor két rongykezével oda csapott, fújt a szél, a szarka is tova csörrent, azt gondolta, jobb ha fél.

Ettől fogva Seprű Kati le se hunyta a szemét, úgy őrizte éjjel-nappal gyöngye gyöngyszem gyermekét.

Borsó szüret után a söprűt eldobták. Szállt sisegve, szállt susogva zöldborsón és krumplin át, a kékvízű kis patakba rajzolt kört és karikát.

Jaj megfulladok! Meghalok! Seprű Kati körülnézett, erre is meg arra is. Fulladozó méh-nénét messze vitte már a víz. Seprű Kati úgy sietett, ahogy tudott. Méhe-néne alig élt, amikor az életmentő Seprű Kati odaért. Foszladozó zöld zsinegén egy cirokszál megmaradt, méhe-néne arra mászott, majd megszáradván tovább szállott.

Szomszéd Pali meglátta, hogy a tuta-
zó Seprű Kati felé tart. Egyet gondolt, ki-
halászta, hogy magának vándorbotot fa-
ragjon. Lettek rajta lepkék, kacskaringók,
meg szebbnél szebb madarak. A Napot is
belevéste, száz sugara nevetett. Palikával
azóta is vele megy. A seprűnyél hű barát-
ja, útítarsa, el nem hagyja semmiért.

Látjátok gyerekek, milyen sokféleké-
pen hasznosíthatjuk magunkat, még ha a
körülmények változnak is.

Gabi óvó néni

FARSANGRA

Ím elmúlt Vízkereszt
Gyertek, farsangoljunk,
Vidám maszkabálban
Mi is táncot ropjunk!

Bár még kinn a zord táj
Hideg télről mesél,
Tavaszt ébresszessen
Jókedv és nevetés

Bármilyen álarcot
Válasszunk kedvünkre,
Attól álarc mögött
Magunk leszünk benne.

És ha elfáradnánk
Az önfeledt táncban,
Várjon sok szalagos
Ízes fánk a tálban.

Míg el nem jön a böjt
Hamvazószerdával,
Így töltsük napjaink
Telve sok vígsággal.

Bukva Csilla

KALENDÁRKA

1. Jégenjáró január
2. Fagyot fúró február

Februári népi mondások:
Február 2. Gyertyaszentelő
Boldogasszony napja (Jézus
bemutatásának ünnepe)

Ezen a napon előjön a
medve a barlangjából. Ha
meglátja az árnyékát, vissza-
bújik és marad még a tél. Ha
nem látja meg az árnyékát,
akkor kívül marad, mert érzi a
tavasz jöttét.

Február 19. Zsuzsanna nap-
ján, ha megszólal a pacsirta,
jön a tavasz

Február 24. Mátyás (jég-
törő), ha talál jeget, akkor
megtöri, ha nem talál, akkor
csinál, azaz közeleg, vagy ké-
sik a tavasz.

„A TETT AZ ELSŐ, A SZÓ MÁSODIK”

DOMOKOS LÁSZLÓ A FIDESZ, A KERESZTÉNYDEMOKRATÁK, A GAZDASZÖVETSÉG KÉPVISELŐJELÖLTJE

(folytatás a címlapról)

szükség, hogy ne kelljen máshol munkát keresni fiatalnak, idősnek. Az iskolák felújítása, korszerűsítése szintén szükséges, nemcsak a Kis Bálint, de a Rózsahelyi iskolák és a Kner Gimnázium is rászorul korszerűsítésre, az utakat is tovább kell építeni és javítani. Megemlítette a Körösök hídjainak igen rossz állapotát, köztük az endrődit is. A mezőgazdaság helyzetéről szólva elmondta, hogy felelős politikai döntésre van szükség, amit a kormánynak kell majd megtennie, amivel megszűnik az egységes piacból adódó versenyhátrányunk, ami a késlekedő kifizetésű kiegészítő támogatások jelenlegi sajnálatos helyzetéből adódik, és a magyar mezőgazdaságból élöket ellehetetleníti. Ez azt jelenti, hogy ugyanabba a helyzetbe kell hozni a magyar gazdákat, mint ahol az unió többi országának gazdái vannak. A magyar föld ára sem versenyképes jelenleg. Sok a tennivaló, de ezek között is nagyon fontos hogy: a nemzet lelkében is megerősödjék, a nemzeti, keresztény értékek megtartása, a tudásalapú iskola-rendszer, a munkahelyek védelme, és újak teremtése.

„A Békés megyei Fidesz a választásra átfogó, együttes Körös-fejlesztési tervvel jelenik meg. A kampány jelentése azt, hogy a reményt senki sem veszíti el. Menjenek el minél többen szavazni, és döntsenek, hiszen közös jövőnk van szó!” - fejezte be gondolatait Domokos László képviselő-képviselőjelöltünk.

Latorcai János és Turi Kovács Béla képviselők konkrét, Domokos László eddigi szakmai ténykedésének ismertetésével bizonyították a hallgatókat arról, hogy Domokos László képviselő a térség gondjait igen alaposan ismerő, a térségért folyamatosan tenni akaró és tudó szakember, ezért jó szívvel ajánlják a következő időszak képviselőjének is. A fórum hallgatóinak elmondták a szónokok,

hogy miért is kell a változás, miért is kell a jelenlegi kormányt leváltani, mert ha maradnának: akkor minden mozdíthatót eladnak a nemzeti vagyonból privatizáció címen, már eddig is olyan mértékű adósságot halmoztak fel, amit még unokáink is fizetni fognak. Elsívárosítják a vidéket, a kistelepülések már most is nagy bajban vannak, hiszen iskola és posta nélkül maradtak, átadják a terepet a külföldi tőkének, elhajtják a fiatalokat külföldre, az önkormányzatok eladósodnak, a szociális ellátások támogatása beszűkül.

A MAGOSZ alelnöke, Dr. Kulcsár László is néhány gondolat erejéig ismertette, hogy a gazdák szövetsége, a gazdák is a változás hívei közé tartoznak, kidolgozták a Fidesz agrárprogramját és minden-

képpen a családi gazdaságok erősítését támogatják. A gazdák nevében Kulcsár

László is támogatja Domokos László képviselői jelölését.

Császárné Gyuricza Éva a kereszténydemokraták nevében megköszönte a jelenlévő négy képviselő eddigi szövettségét, a szövetség eredményeit, amelyek a városban és a megyében is tettenérhetőek voltak az elmúlt 8 évben. A kampány idejére erőt, egészséget, a választáson győzelmet kívánt mindnyájuknak, hogy a nemzeti kormány tagjaiként továbbra is szolgálhassák városunk és térségünk, országunk fejlődését.

Bejezésül Domokos László megköszönte a támogatást, hangsúlyozva annak a fontosságát, hogy mennyire fontos egy jelöltnek, hogy minél szélesebb körben támogatottsága legyen. Erre a választás után is szüksége lesz. Ismételten kérte, hogy minél többen menjenek el szavazni, és döntsenek jól saját sorsukról, képviselőjükéről.

Császárné Gyuricza Éva

Trodalmi oldal

SZILÁGYI FERENC: HON-VÁGY költemények

éli mindennapjait! Itthon... a hazájában... a szülőföldjén... meleg családi körben, szeretetteljes környezetben...

Igen, lehet. Hiszen a költők által oly sokszor megénekelte, minden korban újrafogalmazott érzés fizikai hollétüktől független.

A legbensőnkől fakadó, éppen ezért rendkívül személyes... lelki síkon megjelenő, lelkünkben megélt hiány... hiányérzet.

Szilágyi Ferenc, szülőföldjére visszatérő tudós-tanár nem rég megjelent verseskötete összegzés Szülőhelyről, Szülőházáról, Anyanyelvről, Sorsról, Hitről, Családról, ezek megtartó erejéről. S a hiányról...

Hon-vágy költemények – olvashatjuk a szép kiállítású kötet merített papírból készült címodalán. Így „Hon-vágy”. Kötőjellel... sokat sejtetően. Erről ezt írja: „A kötet címének többszörös jelentése van: az ember sokszor érezheti úgy magát saját hazájában is, hogy nincs igazán otthon, és vágyik egy igazságosabb hazára, ahogy ezt a Haza a magasban c. vers is kifejezi. Ugyanígy hordoz az ember egy álmot a családi otthonról is a szívében, ahol nyugalmat, békét talál végre, és hát örök a honvágy a szülőhely után, ahol az ember eszmélkedő éveit, álmódó, gondtalan gyermekkorát megélte.”

Milyen is a két világháború közötti Gyoma, a Bölcsőhely, mely maga a gyermekkor!

A vissza – hazatekintő költő emlékképeiben ott a szelíden kanyargó Körös, a Holt-Körös vidéke, a település kertjei fölé magasodó Református Templom barna tornya, mely hideg, lélektelen időkben is a megmaradást jelentette, így magasodik ki a múltból a bajszos nagyapa kucsmás, szálas alakja, ki vigyáz övéire, s irányt mutat bölcsességével, szeretetével. Ahogyan egy különösen kedves pillanat is felidéződik, s válik sugárzó, békebeli állóképpé. Egy találkozás emléke ez. A legendás gyomai gesztenyelombok alatt két öreg, a nagyapa és a világhírű agg nyomdász találkozása. Persze ott a gyermek, ki máig őrzi „az édes barackot” Kner Izidortól, mit akkor kapott „lurkófélére”.

Hangok, illatok, ízek idéződnek s velük az a szellemiség, melyet a Kner-család teremtett meg itt, Gyomán. Mely idevarázsolta Európát, a Világot, s adott életre szóló útravalót az itt élőknek, innen elszármazottaknak.

Egy másik versben egy másik híresség is feltűnik a Kossuth úti vadgesztenyesorban, a „zöld alagútban”. Bartók Béla, a Mester, aki Vésztőre utazván járt Gyomán. / „Alföld mélye, a szép, kintzött, csonk Magyarország, / melynek része, komoly csenddel, e gesztenyesor” /...majd faggatja az eltűnt időt: /Hol van a gesztenyesor! – de a Dal csak zendül a lombban/.../a susogó Emlék – hiszen itt

járt! – őrzi az útját / s ő is utunk: ahogy a Dal, ha merül, a Hazát –”.

Fehér Karácsony a gyermekkori teletet idézi: hó, cinke – nyomok, szántalp, bunda, bekecs, kucsmák, betlehemes... mintha az összes „gyermek-karácsony” belesűrűsödne ebbe az egyetlen versbe, áttörve az Idő korlátait, hirdelve a Csecsemő, a Béke és az Öröm megszületését. A Szülőhelyem versei között szerepel az a nagyvívú költemény, mely 2000-ben a Petőfi Irodalmi Múzeum Vörösmarty – pályázatára készült, s került a díjazottak közé, Gondolatok a (CD) Rom-tárban címmel. Korunk, a jelen Magyarországnak lételete ez a vers. A felelősen gondolkodó, írásaival szólni és megszólítani tudó költő aggodása nemzetéért. Aggodás a televízió, média, hírháló bűvöletében élő, a gondolkodásról, olvasásról leszoktatott és leszokott emberért. Aggodás a drog, kóla, klónozás, pénz, pornó függésében élő, egy teljesen el-és lebutított néperért. Aggodás a saját hazájában is idegenné váló, földjét, nyelvét, magyarságát, hagyományait elvesztő nemzetért.

A klasszikus 19. századi nagy kérdések, mint „ment-e a könyvek által a világ elébb!” vagy „mi dolgunk a világon?” mellé felsorakozott – Vörösmarty születése után kétszáz évvel – az a kérdés is, hogy a tudomány és technika fejlődésével ment-e előrébb az emberiség? Morálisan...!! A 21. századi, immár Európához tartozó jogállamiság keretei között élő Magyarországon „felébred-e álmából a nép”, meglátja-e az igazságot, lelepleződik és megoldódnak-e a rend, a demokrácia eddig meg nem oldott kérdései!

A kötet második, Szülőházam c. ciklusában nagy elődöket, kortársakat idéz meg: Kőrösi Csoma Sándort, Illyés Gyulát, Kányádi Sándort, és Sütő Andrást, „a félszemű Kölcseyt”, de helyet kaptak a satirikus, bökversek, Szilánkok címmel.

A Nyelvédesanyám verseiben már nem „csak” a költő, hanem a nyelvész is megszólal. Az Édes Anyanyelvünk hasábjain publikáló költő többször kifejtette, idegenné érzi magát hazájában, hiszen az idegen, elsősorban angol szavak elterjedésével kiszorulnak magyar szavaink, (A Bartók – streeten), de szóvá teszi a durva, trágár beszédet (Légy a rózsán), a hagyományok nélküli ünnepeket (Valentin napra), a médiában tapasztalt hibás, pongyola beszédet (Egy bemon-dónak).

Hosszú utat tett meg Szilágyi Ferenc, az ember, míg végül hazatalált. Hazaért. Örző csillagai mindig vele voltak, vannak. Az elveszített Édenből: Édesanyja, „szegény Aase” és Édesapja, a vidéki orvos, „parasztdoktor”, aki „haláláig híven” szolgálta betegeit. A megtalált Édenben: ott az asszonyi jó, az otthon fészek melege, „örökös ragyogása”.

„Boldog imám ez a vers” – írja feleségének, megköszönve a ké-sőn, de megtalált boldogságot, harmóniát.

„Írónak készültem, költőnek születtem – vallja önmagáról. Hogy jogos – e a szándékom és érzésem költő voltomat illetően, most mérle-gre teheti és eldöntheti az Olvasó”.

Sok könyv, tudományos munka után, 62 évesen jelent meg első verseskötete, majd még két másik kötet. E legutóbbi, a Hon-vágy költemények tanúsítják: Szilágyi Ferenc, a költő is hazaért.

Polányi Éva

Haza a magasban

Illyés Gyula versére

„Moimolj magadra varázsinget,
Kiáltsd az égbe Berzsenyinket –”

Illyés Gyula

Melyk sort, jó Bátyánk! A „Hervad már ligetünk”-et!

Mert óh, hervad már s láposul a haza el,
avagy a „Forr a világ” robajos, dúlt, zord sorait tán:
„Nem sokaság, lélek!” avagy a jóslat – ígét:
Hogyha az erkölcs dől, vele süllyed a porba a nemzet,
playboy-já satnyul, lesz szibaritái váz,
s a haza védfalait kéjlakhoz hordja a tolvaj,
s kerti medencékhez, míg merül aljra a nép,
mert a búzának, meg a tejnek apadoz csak egyre az ára –
elvész a haza ott, ahol a fej meg a kéz
széttart, nem tudván egyik, hogy mit tesz a másik,
mint Költőnk mondá: lelke ha dúlt, dül a nép!

Izges Izgek

Február

Hús-stangli

Sertéshúst vékony csíkokra vágunk, megsózzuk. Sűrű palacsinta tésztát kavarnak, tesztünk bele reszelt sajtot, snidlinget. A hús csíkokat először lisztbe forgatjuk, majd a sűrű tésztába és forró olajban aranyárgára sütjük, szűrőben lecsorgatjuk. Vajas párolt zöldséggel és tartár mártással tálaljuk.

Seidl Ambrus

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszerkeket.

Corvo bianco
Cipőipari Rt.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

MAGÁNVÁMRAKTÁR

MadiZol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó
márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák,
mosógépek, háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

THERMIX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

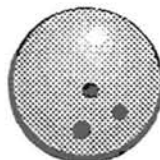
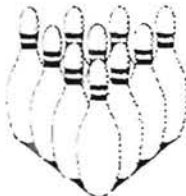
5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerzése
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Inter-span bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Inter-span bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

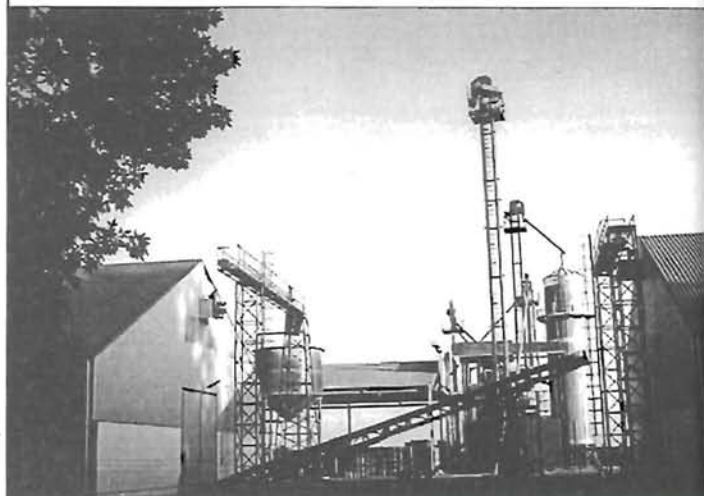

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.)

mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vetőmagot és vegyszert. Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.
E-mail: boti.bt@bekesnet.hu, boti.bt@mailbox.hu

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BÍRÓ BENEDEKNÉ KENYERES GIZELLA, aki endrődi születésű gyomai lakos volt, életének 83. évében súlyos betegség, rövid szenvedés után az Örökkévalóság honába költözött.

Gyászolják: fia, két unokája és a család

CZMARKÓ JÓZSEF, aki Endrődön a Templomzugban élt, 2006. január 5-én 92. évében rövid betegség után, az örökéletre felkészülve visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: családja és az ismerős jó barátok.

FORGÁCS ISTVÁNNÉ Dinya Ilona, endrődi lakos január 11-én 79 évesen rövid, súlyos betegség után befejezte földi pályáját. Gyászolja: fia, unokája és a rokonság.

FORGÁCS JÓZSEF, aki Endrődön élt, 79 éves korában 2006. január 17-én váratlanul elhunyt. Gyászolják: felesége, leánya és családja

FORGÁCS MÁTÉNÉ Hornok Olga, aki Nagylaposon élt, január 9-én 71 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolja: leánya és unokái.

GONDA IMRE, aki Endrődön lakott, 2006. január 21-én, életének 92. évében rövid súlyos betegség után elhunyt. Gyászolja: felesége, fia és családja.

Köszönetnyilvánítás

A gyászoló család hálás köszönetet mond mindazoknak, akik Czmarkó József földi maradványait elkísérték utolsó útjára, és a megemlékezés virágait elhelyezték és gyászukban osztoztak.

Az endrődi Katolikus Központi Temezőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhatalmú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálózási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

A 40-es évek végén elsőáldozók, akik 50 év után találkoztak

Dénes Izra és felesége Mancika, lányuk Imola az 50-es évek elején osztályukkal

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

Kezdődik az esztendő

Mire ezek a sorok megjelennek, addig a gazdálkodók már megkapták a 2005. évi területalapú támogatások uniós és nemzeti kiegészítő részét is. Azok a gazdák, akik agrár-környezetgazdálkodási támogatást igényeltek, szintén számlájukon találhatják a 2004/05. évre járó összeget. A következőkbe, most néhány megváltozott jogszabályról, és a soron következő feladatokról kívánok írni. Az őstermelői igazolvánnyal rendelkező termelők március 20-ig újíthatják meg igazolványaikat, hogy tevékenységük január elsejétől folyamatos legyen. Szintén év eleji feladat azon gazdálkodók számára, akik ezt még nem tették meg a 2005. évi gázolaj utáni jövedéki adó visszatérítés igénylése is. Fontos, ha a gazdálkodó támogatást akar igénybe venni, hogy regisztrációs számmal rendelkezzen. Célszerű tehát a regisztrációs szám igénylést, illetve bármilyen változás bejelentését a mezőgazdasági hivatal felé most megtenni. Nagyon fontos a gazdálkodók számára a naprakész információ, ezért az internettel rendelkezők rendszeresen látogassák az alábbiakban felsorolt honlapokat: www.fvm.hu, www.air.gov.hu, www.nfa.hu, és www.mvh.gov.hu. Természetesen nem mindenki rendelkezik számítógéppel, ezért javasolom, hogy kérdéseikkel keressék lakóhelyük

falugazdását.

Tájékoztató a 2005/06. gazdálkodási évre vonatkozó agrár-környezetgazdálkodási (továbbiakban AKG) támogatások kifizetési kérelmének benyújtásáról

Azok a gazdálkodók, akik AKG támogatási határozattal rendelkeznek, kifizetési kérelmeiket február 1-28-ig nyújthatják be az MVH illetékes megyei kirendeltségére. A gazdálkodók a kérelemcsomagot január hónapban a falugazdászoktól kapják meg. A gazdálkodók előnyomatott kérelemcsomagot kapnak, melynek kitöltéséhez kérhetik a falugazdász segítségét. A kitöltött, és aláírt kérelemcsomagot a melléklet térképekkel együtt szintén a falugazdásznak adhatják le. Nagyon fontos a pontos kitöltés és a megfelelő helyen a gazdálkodó aláírása. Aki február 10-ig nem kapja meg falugazdászától, vagy postán keresztül a kifizetési kérelemcsomagot, az keresse fel az illetékes MVH megyei kirendeltséget. A formanyomtatványok az MVH honlapján is elérhetők, de ajánlott az előnyomatott kérelemcsomag használata. Aki február 28. után postázza a kérelemcsomagot és késése nem haladja meg a 25 naptári napot, annak támogatása naponta 1%-kal csökken. A 25. napot követően benyújtott kérelem elutasításra kerül.

Változnak a gázolaj utáni jövedéki adó visszatérítés feltételei

A 216/1997. (XII.1.) Kormányrendeletet módosító 284/2005.

(XII.20.) Kormányrendelet szabályait 2006. január 1-től kell alkalmazni. Tehát azok a termelők, akik 2005. évi gázolaj-felhasználás után igényelnek visszatérítést még a régi jogszabályt alkalmazzák. Fontos változás, hogy a megművelt földterületeknél a blokkazonosító számokat kell feltüntetni, nem pedig a helyrajzi számokat. Szintén a MVH-hoz benyújtandó támogatás-igénylésekhez hasonló a földterületek kéttizedes pontossággal való meghatározása.

Földért életjáradékot

A 210/2004. (VII.9.) kormányrendeletet módosító 268/2005. (XII.14.) kormányrendelet rendelkezéseit a „Földért életjáradékot” negyedik programjában kell alkalmazni. A jogszabály igaz, hogy megjelent, de alkalmazni csak a „Földért életjáradékot” program meghirdetése után lehet.

Várfi András falugazdász

Akik sokat segítettek és segítenek városunkon:
Dr. Latorcai János, Domokos László és Dr. Turi-Kovács Béla képviselők.

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

EGYEDI
CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.
MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT

Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 130 Ft

XIII. évfolyam 3. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2006. március

TÖRTÉNELMI DOKUMENTUMOK, ESEMÉNYEK – 1848 Egy résztvevő emlékezése

A költők és filozófusok állítása, hogy az élet álom. Ez azonban nem a teljes igazság.

Csak ami az életben szép volt, és már régen elmúlt: tűnik föl később előttünk úgy, mint az álom. De amíg ez a múlt jelen idő volt: mindenki érezte benne az élet kemény valóságát: a gondot, fáradalmat, aggodást és küzdelmet.

Élénken emlékezem én is századunk legfényesebb tavaszára, 1848-ra, erre a csodálatos időre, mely e felnőtt gyermeket egyszerre küzdő férfivá tudta átalakítani. Egy nap még játéklabda s pár hét múlva már katona-fegyver volt a kezünkben.

Ki feledhetné, ha megérte e mesés idő hevét, lelkesülését, erélyes törekvéseit és hatalmas vívmányait. Most, egy félszázad múltán, minden csakugyan olyan, mint az emlékezet édes álma.

Pedig napról napra élvezzük valóságát, mert a nemzet nagy megpróbáltatása: a kiállott hosszú szenvedés és mély gyász után az akkori eszményies álmokból mily sok vált maradandó valóvá a hazai közélet kimondhatatlan javára, de nem minden reményünk teljesült, sőt nem egy akkor édesdeden ápoltt álmunknak ellenkezője állt be a társadalom kimondhatatlan kárára. Hittünk a nemzet egygyéforrásában. Álmodtunk a közeli jövő testvériségéről, midőn a műveltség és szeretet erősítő kapcsa fűzi össze a nemzet fiait és lányait, osztály, felekezet, rang és nyelv különbség

nélkül.

S mit értünk meg? Osztyálycerdek áldatlan harcát, nemzetiségi tozsalakodásokat, felekezetek békétlenségét, elavult előnevekkel való kérkedést, rangkorság lázát e külső kítüntetések gyarló hajhászatát. Együtt sem vagyunk nagyon sokan, s mégis időszerűtlen válaszfalakkal aprózzuk el magunkat.

1848 a politikai újjászűletés hajnalfénye volt. Százados előítéletek összeomlását ünnepeltük akkor a jobb jövő reményében. Most a társadalmi gondol-

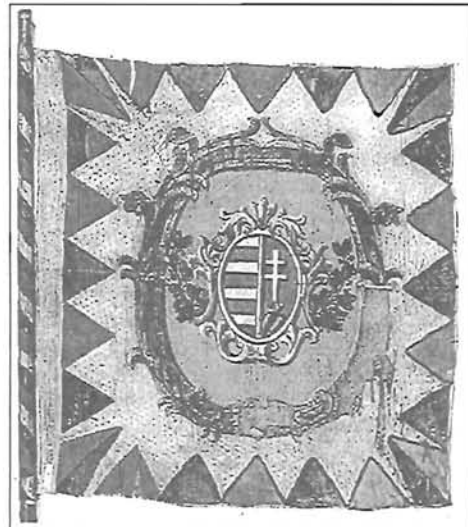
kodás újjászűletésére s korszerűtlen, bár divatosá vált előítéletek elpusztulására volna szükség.

Érje meg ezt az utánunk következő boldogabb nemzedék!

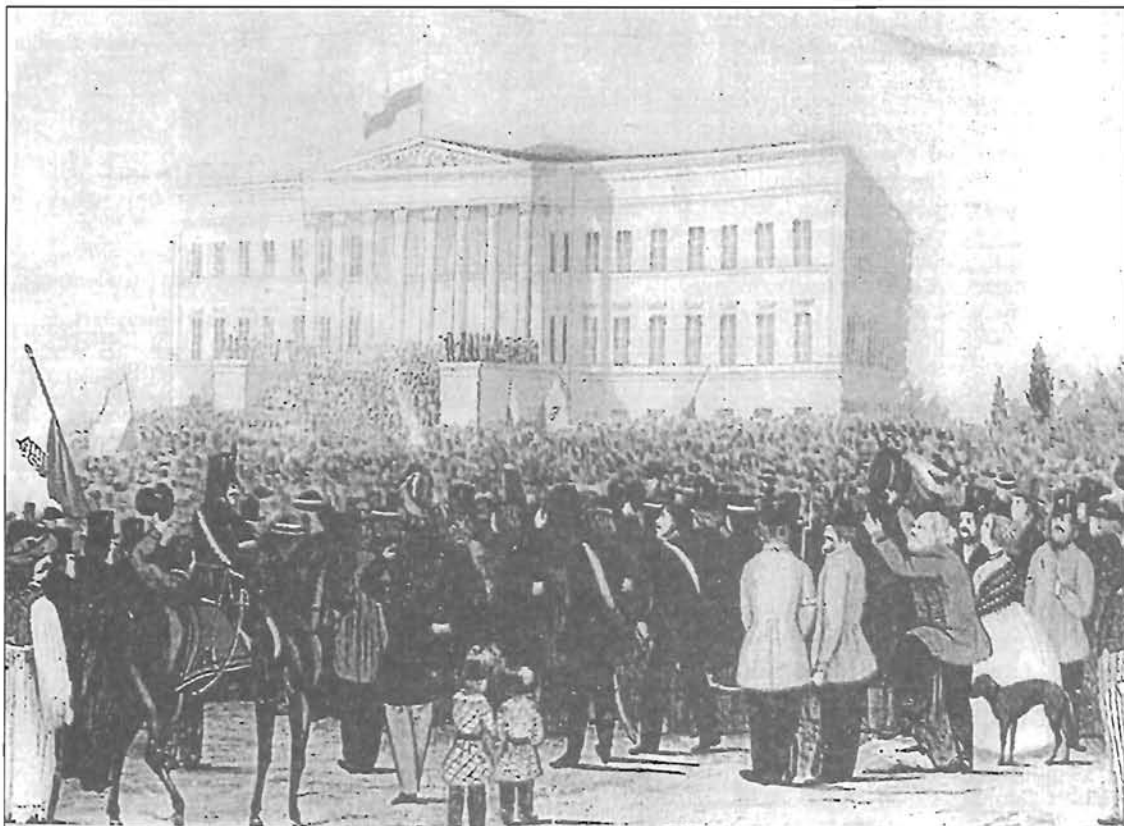
Budapest, 1898. január 8.

Vadnai Károly

Utóirat: Vadnai Károly (1832-1902): író, szerkesztő, az MTA tagja. A szabadságharcban önkéntesként vett részt; Világos után elfogták és besorozták az osztrák hadseregbe.

Petőfi 1848. március 15-én a Nemzeti Múzeum lépcsőjének korlátján elszavalja a Nemzeti dalt (egykorú vízfestmény)

Önnök joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület február 23-i ülésén

A polgármesteri beszámoló részletesen ismertette az egyre súlyosbodó belvíz helyzetet, ami már nemcsak a külterületet, hanem a belterületet is sújtja.

Az Ipari Park területén az elkészült gabonatórolók átadása március 2-án lesz 14 órakor. Gráf miniszter úr és államtitkára is részt vesz az átadó ünnepségen.

30 db mérgező, veszélyes hulladék hordót fedezett fel az ellenőrzés az ENCI területén lévő helyiségben, amelynek az ártalmatlanítása akár 6 millió forintba is belekerülhet. Hogy ki fogja ezt fizetni, még nem dőlt el. A szálak visszavezetnek egészen az Enci felszámolójához, hiszen a terület értékesítését a felszámoló végezte.

Elterjedt a városban a Kis Bálint Általános Iskola és a Kner Imre Gimnázium összevonásának rémhíre. A történetből jelenleg annyi az igazság, hogy az idei költségvetés tárgyalása során a hat-hét tornyosuló probléma között a polgármester felsorolta a két iskola egyre növekvő támogatási szükségességét, merthogy a normatívák igen lecsökkentek...

A polgármesteri beszámoló után a képviselők több helyről leleztek az utakkal, járdákkal kapcsolatos problémákat. Elsőként Császárné Gyuricza Éva a Zrínyi Ilona út építésével kapcsolatos műszaki problémát jelentette, amely most az olvadáskor és az esőzések után igen súlyos képet mutatott. Az úton nagyon sok helyen megáll a víz, nincs megoldva a csapadékelvezetés, és ugyanitt a járdákon is megáll a víz. A Fő úton a Jó Barát buszmegálló megközelítése és mellette a zebra elhagyása is csak sárban és vízben lehetséges.

Véhané Szedlák Ildikó a Polányi út sarkán lévő szennyvíz vizsfolásának problémáját jelezte. Hangyáné képviselőasszony a gyomai területen tapasztalt útépitési és útjavítási gondokra hívta fel a műszaki osztály figyelmét.

Elsőként a 2006. évi költségvetés tárgyalására került sor. A Pénzügyi Bizottság elnöke ismertette a költségvetés szempontjait, mely szerint a folyamatos működés, a megkezdett beruházások befejezése, a pályázati sajáterő alap a köztisztviselők 13. havi illetménye, a megkezdett utak befejezése biztosított, úgy, hogy a jelenlegi hiány: 71 millió forint, ami hitelfelvétellel kezelhető. A város az összes tartalékát és pénzmaradványát bevonta a finanszírozásba. A költségvetés végössége: 3,2 milliárd forint, melynek 23,56 %-a fejlesztés, 74,22%-a működés, 2,22% -a hitel. A költségvetést 17 igen, és 2 tartózkodással elfogadták.

A Gyomaendrődi Református Egyház a Nagy Sándor utca melletti lezárt temető területére elkészített szabályozási terv alapján az engedélyeztetések és egyeztetések után részben kegyeleti parkot, részben pedig mintegy 33 építési telket tervez kialakítani.

Gyermekek részére nyújtható pénzbeli és természetbeli ellátás változott! Megszűnt a rendszeres gyermekvédelmi támogatás, helyébe a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény került. A jegyző állapítja meg 1 év időtartamra, a feltételek fennállása esetén. A legjelentősebb az egyszerű támogatás, amelyet július hónapban fizet az önkormányzat, ideén: 5.000 Ft/gyerek, a tankönyvtámogatás, és a gyermekétkeztetés normatív kedvezménye.

A támogatást kérni kell, az önkormányzat által közzé tett időben, vagy a többletkiadást jelentő esemény után 30 napon belül! A határidők elmulasztása jogvesztő!

A települési folyékony hulladék szállítására és szippantására vonatkozó díjtételek:

Lakosságnak 5 km-en belül: 1-3 m³: 2042 Ft/m³, 3-8 m³: 1.950Ft/m³

Vállalkozás: 5 km-en belül: 1-3 m³: 2.180 Ft/ 3-8 m³: 2.088Ft/m³

Arnyékszék, WC-gödörök, szennyvíz szippantás: 7.332 Ft/m³

Vízművek RT vízterhelési díjteleve március 1-től: lakosság: 15 Ft/m³+ÁFA, szippantott szennyvíz: 33,7 Ft/m³ + ÁFA.

A helyi építészeti örökség védelméről szóló tervezetet a testület továbbdolgozásra alkalmasnak ítélte. A felmérésre és értékvizsgá-

latra árajánlat érkezett.

Támogatási alapok, amelyekre pályázni lehet: civil szervezetek, Ifjúsági, Sport Alap. A pályázat benyújtásának határideje: 2006. március 31. 12 óra. A pályázati űrlap letölthető: www.gyomaendrod.hu honlapról, vagy a Polgármesteri Hivatal oktatási előadóájától kérhető.

Óvodai és általános iskolai beíratás időpontja: 2006. március 20, 21, 22.

121,4 hektár termőföldet, 229,49 AK értékben a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Miniszter az önkormányzatunk kérésére szociális földprogram célra jóváhagyott. Az eredeti kérelmünk 622 hektárra, illetve 16ezer AK-ra vonatkozott. A földalapról kivont terület tulajdonosa továbbra is a Magyar Állam, vagyonkezelője a Nemzeti Földalapról Szervezet. A Nemzeti Földalapról tartozó termőföldek értékesítésére és hasznosítására jogszabály intézkedik. (Részletek a megyei FVM Hivatalban)

Pályázik az önkormányzat az FVM Agrár és Vidékfejlesztési Op. Program keretében mezőgazdasághoz köthető infrastruktúra fejlesztés, vízkárelhárításra a Szenáskerti, a Görböküti-csatornák felújítása és a Révzugi szivattyútelep kapacitásbővítésre. Bruttó összeg: 93,1 millió forint, amelyen belül a sajáterő 14 millió, a támogatás: 79,1 millió forint.

Császárné Gyuricza Éva képviselő

Köszönet az 1%-ért!

Az alábbi gyomaendrődi civil szervezetek köszönik az eddigi jóindulatot mindazoknak, akik adójuk 1%-ával korábban is támogatták alapítványukat, egyesületüket. Remélik és kérik, az ez évi támogatást is.

Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitásával kapcsolatos költségek fedezése, a templom belső felújításának támogatása.

Adószám: 18380761-1-04.
Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.

Adószám: 19182030-1-04.
Élet Másokért Közhasznú Egyesület, célja a rászoruló gyermekek és felnőttek segítése, támogatása.

Adószám: 18384215-1-04
Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrődi Füzetek, stb.

Adószám:19056274-1-04
Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gellért Katolikus Iskola támogatása.

Adószám:18372276-2-04
Cukorbeteg Gyomaendrődi Klubja, célja a cukorbeteg oktatása, segítése.

Adószám: 18378272-1-04
Önkéntes Tűzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyon védelme városunkban és környékén.

Adószám: 18371608 -1-04.
Hallható Hang Alapítvány, célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása.

Adószám:18379383-1-04
Gyomaendrődi Városi Sportegyesület, célja a helyi ifjúsági és labdarúgó sport támo-

gatása.

Adószám: 18370827-1-04.
Dr. Farkas János Alapítvány, célja a külterületen felnövő tehetséges, hátrányos helyzetű fiatalok tovább tanulásának támogatása.

Adószám: 19062255-1-04
Óregszőlői Gyermekekért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása.

Adószám: 18376184-1-04
Selyem úti Óvodáért Alapítvány célja az óvodás gyermekek kirándulásainak támogatása, az óvodai felszerelések színvonalának javítása.

Adószám: 18379778-1-24
Gyomaendrődi Siketek és Nagyothallók Közhasznú Alapítvány, célja a gyomaendrődi siketek és nagyothallók segítése.

Adószám: 18380558-1-04
Kincs Az Életed Közhasznú Alapítvány, célja a Gyomaendrődön fogyatékkal élők segítése, a Gondozási Központ ez irányú tevékenységének támogatása, felszereléseinek javítása.

Adószám: 18386932-1-04
A Napsugár Óvodáért Közhasznú Alapítvány, célja a Szabadság úti és a Fő út 85 sz. alatti óvodák gyermekeinek tanulási, játszási feltételeinek jobbitása, az óvodák tárgyi feltételeinek javítása.

Adószám: 18386248-1-04
Templárius Alapítvány támogatja a „Segítsünk a rászoruló gyermekeken!” jótékony célú adakozást.

Adószám: 18856617-1-17
Gyomaendrődi Mentőalapítvány: célja a mentőállomás berendezésének, felszerelésének és a mentéstechnikai eszközöknek a bővítése.

Adószám: 18376713-1-04

NYUGDÍJASOK, ROKKANT NYUGDÍJASOK FIGYELEM!

Üdülési csekkkel kapcsolatos felvilágosítással szívesen szolgálok, telefon: 06-30 29-73571

Hírek innen-onnan és házuknk tájáról

A BALATON festője - Vidovszky arcképevel emlékbélyeget készített a patinás, több mint 32 éve fennálló és ezren felüli taglétszámú Művészetbarátok Egyesületének Vidovszky Béla Emlékbizottsága (székhelye: Balatonalmádi). Vidovszky Bélát a háború előtt Európa legkiválóbb enteriőrístájaként tartották számon. A háború után egyrészt már nem voltak ecset alá való kastélyok, másrészt nem is volt divat az ilyesféle téma, így lett már a 60-as évek elejére a Balaton fejtője. Amikor azokban az években kiadták a balatoni festők műveinek képeit levelezőlapon, már ott szerepelt az ő tihanyi festménye is. Nem sokkal halála előtt mondta a művész: „Örülök, hogy még volt jó másfél évtizedem az ezerarcú Balaton megörökítésére. Almáditól Keszthelyig jártam a valóban festői partjait, ahol csak a bőség zavarával küszködtem.” Vidovszky Béla a Békés megyei Gyomán (ma Gyomaendrőd) született 1883-ban, és Budapesten hunyt el 1973-ban. A gyomaendrői Vidovszky Béla Városi Képtár ize-lítőt ad munkásságából.

Láng Miklós
(Balatonalmádi)

FELHÍVÁS A „KLEBELSBERGI” ISKOLÁKHOZ

Gróf Klebelsberg Kuno vallás- és közoktatásügyi miniszter, a XX. század első felének legjelentősebb művelődéspolitikusa terjesztette az országgyűlés elé és fogadtatta el „az 1926. évi VII. tc. a mezőgazdasági népesség érdekeit szolgáló népiskolák létesítéséről és fenntartásáról” szóló törvényt, amelynek értelmében öt év alatt több mint ötezer oktatási objektumot (tantermet és tanítólakást) kellett felépíteni. A nemzet példátlan áldozatkészségéből induló munka nagy lendülettel folyt, már az indulás évének októberében átadtak 361 külterületi iskolát és „az 5000. népiskola ünnepélyes felavatása a kormányzó, Horthy Miklós és a kultuszminiszter, Klebelsberg Kuno jelenlétében 1930. október 25-én 14 órakor a zsúfolásig megtelt tornacsarnokban megtörtént.” Tudósíthattat az örömteli hírről a Szegedi Új Nemzedék című újság.

2005-ben már 75 éve, hogy mindez történt Szegeden a Rókus Iskolában. Az új iskolaépület átadásával szimbolikusan felavatták az előző öt évben épült ötezer objektumot is. Szeretnénk méltóképpen emlékezni a hajdani eseményekre és az eltelt háromnegyed évszázadunkra. Szeretnénk felkutatni a többi 4999 „objektumot”! Tudjuk, hogy sok közülük – főként a körzetesítés következtében már az enyészeté lett. De talán vannak még hírmondók, akik emlékeznek létrejöttükre, virágzásukra és működésük végnapjaira, utójára ott működő tanítóikra. Vajon hogyan hasznosultak a masszív építmények bezárásuk után?

Kérjük az illetékes önkormányzatokat, amelyek területén utójára működtek ilyen intézmények, adjanak hírt, mikor zárták be, hányan jártak oda utójára, ki volt az utolsó tanító, mi lett az iskolával?

Kérjük a már bezárt klebelsbergi iskolákban tanító tanítókat, írjanak rövid beszámolót, küldjenek fényképeket a hajdani iskola életéről!

Kérjük a volt tanítványokat, számoljanak be diákkori emlékeikről, amelyek ezekhez a klebelsbergi iskolákhoz fűződnek!

Kérünk valamennyi ma is működő olyan iskolát, amely az 5000 „testvér” valamelyikeként ápolja a klebelsbergi hagyományokat, hogy ünnepeljen és emlékezzen velünk együtt!

A hiteles dokumentumok gyűjteményét szeretnénk kiállítani, közzé tenni. Minden segítőt, együttműködő jelentkezését várjuk az alábbi címen:

Levelezési cím: Kókai Gyula igazgató Rókus Általános iskola 6724 Szeged Kossuth Lajos sgt. 37, Tel./fax:62/541-500; 62/541-501; E-mail: rokus@rokus-szeged.sulinet.hu – Honlap:www.rokus-szeged.sulinet.hu Kapcsolattartó tanár: Juhász Nándor: juhasz.rokus-szeged.sulinet.hu

Öregszőlői híradás - Meghitt esemény színhelye volt február 7-én az Öregszőlőben működő Idősek Klubja és Átmeneti Otthona. A klubrész immár 22 éves fennállását ünnepelte.

Gondos előkészítés eredményeképpen egy jó hangulatú délelőttöt tölthettek együtt a szépszámmal megjelent klubtagjaink. Az ünnepséget Gellai Józsefné intézményvezető nyitotta meg, röviden elmondta az elmúlt 22 év történéseit, emlékeztetve a bizony nem könnyű kezdetekre. Az eseményt megtisztelte jelenlétével a polgármester úr, Dr. Dávid Imre, valamint Dr. Csorba Csaba jegyző és Jakus Imre képviselő urak, Hangya Lajosné képviselő-asszony, valamint Pésó Béláné nyugdíjas tanárnő, akinek jelentős szerepe volt abban, hogy létrejöhetett a klub. Hangyané képviselő-asszony a Gyomaendrői Idősekért Alapítvány nevében DVD-közvetta csomaggal leptte meg az ünnepelőket. A Kincs az Életed Közhasznú Alapítványt Bukva Csilla kurátor képviselte, aki az Alapítvány nevében egy Grundig CD-s magnós rádiót adott át a klub részére. A családias hangulatú közösen elfogyasztott ebédig Sándor Teréz dalaiban gyönyörködhattunk, aki városunk Zeneiskolájának volt növendéke.

Előkerültek a megsárgult fotók, amelyek némán vallottak az elmúlt két évtized sokszínű klubéletéről, s felidéztek azok arcát is, akik már nem lehetnek itt és nem emlékezhetek velünk együtt...

Köszönjük a klub részére adott ajándékokat, és mindazok munkáját, akik segítettek, e sokáig emlékezetes emlék-délelőtt megszervezésében és lebonyolításában.

Dávid Józsefné klubvezető

Megújult a gyomaendrői Mentőállomás

Városunk mentőállomását a Gyomaendrői Mentőalapítvány is támogatja, amelynek kuratóriuma úgy döntött, hogy adófigetők által felajánlott 1%-ból befolyt összeg egy részét a mentőállomás felújítására fordítják. Az állomás dolgozói vállalták, hogy a szabadidejükben a festési munkálatokat elvégzik, ami nagyon időszerű volt, hiszen már 13 éve festették utójára. A falfestéket az Országos Mentőszolgálat biztosította, az egyéb szükséges felszereléseket az Alapítvány vásárolta meg. A munkák összköltsége 110 ezer forint volt. Időszerű és szükséges volt a világítás korszerűsítése is, az armatúrák cseréje 45 ezer forintba került. A 39 éves függönyök is lekerültek, színes, új függönyöket vásároltak, ami 106 ezer volt. Beszerettek egy új személyi számítógépet, egy faxkészüléket, amelyek összköltsége 241 ezer forintot tett ki. A további tervek között szerepel a nagykapu teljes felújítása, automatizálása és egyéb mentésmechanikai eszközök beszerzése, mint például: újraélesztési fantom, égési sérülést el-látó kötszerek, gyógyszerek, defibrillátor akkumulátor.

Az Alapítvány kuratóriuma ezúttal is köszönetét fejezi ki az eddigi és jövőbeni támogatóinak, hogy lehetővé tették a fenti felújításokat, és kéri a további támogatást.

Adószámuk: 18376713 – 1 – 04

Gyomaendrői Mentőalapítvány Kuratóriuma

A kommunizmus magyar áldozatira emlékeztek Gyomaendrődön dokumentumfilmek bemutatásával február 23-án és 24-én. A Kulák-Golgota, Recski rabok, A kövek árnyékában című dokumentumfilmek bemutatása előtt Domokos László országgyűlési képviselő vendégei voltak azok az endrői, gyomai, hunyai, és kondorosi emberek, akik átérték, megszenvedték ártatlanul a meghurcoltak, kitelepítettek, kisemmizettek keserűségét. Jó néhány áldozat is jelen volt, akik a kommunizmus rémtetteiről saját tapasztalataikat mondták el. Az élők és holtak együtt vádoltak...

„Helyére kell tenni a múltat” – így szólt Domokos László meghívó levelének első mondata. Igen, minden népnek meg kell ismernie saját múltját –közelit és távolit – hogy a jövőjét biztos alapokra építhesse. A film vetítés befejezése után Sággy Gyula a rendező, bemutatta a jelenlévők közül, akik közreműködtek a dokumentumfilmben, Nagy Sándorné gyomai, Hanyecz Margit, és Hunyad Simon Péter endrői, és Határszéli Dezső kondorosi „szereplőket”, akiket a nézők nagy tapssal és könnyes szemmel köszöntöttek.

In memoriam

Szülőföld: Bölcso, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

DOBÓ IMRE kereskedő

1925 - 2005

Gyomán született 1925. december 5-én Dobó Imre kerékgyártó és Szabó Róza harmadik gyermekeként. Négyen voltak testvérek, de a korai gyermekhalálozás miatt a szülők csak két gyermeküket tudták felnevelni, Imrét és Rózát.

Imre hat elemi iskolát és négy polgárit végzett. Kereskedelmi iskolai tanulmányait Szegeden, inas éveit „Sánta” magánkereskedőnél (Sánta Béla) töltötte. A második világháború alatt elvitték levé-
tének. Dunántúlon érte a „felszabadulás”, a front vége, ezt követően hazajött Gyomára.

A háború után kertészkedéssel, majd kereskedéssel foglalkozott. 1950-ben átkerült Endrődre, az ÁFESZ-hez. Itt élelmiszerboltban dolgozott, majd háztartási boltvezető lett. Ebben az időben aktívan részt vett Endrőd kulturális életében mint színjátzó.

A 60-as évek táján helyezték át az endrődi „Vegyes-Kulturciikk” kereskedésbe. Ő lett mindenki „Dobó bácsija”. Az emberek akkori-ban nem a papírboltba mentek vásárolni, hanem „Dobóhoz”, igen népszerű ember volt, szerették tisztességét, becsületességét, igazságosságát.

Nyugdíjazása után még hat évig dolgozott nyugdíjasként.

Fiatl korától rúgta a „bört”, aktívan futballozott az endrődi csapatban, majd később ő volt a Spartacus később a Barátság SE intézője. Lealkalmas, odaadó futball szerető élete munkásságáért 2001-ben a Barátság Sport Egyesület vezetősége kitüntetésben részesítette, amit meghatottan vett át az általa oly nagyon szeretett endrődi sportpályán, régi sportbarátaival együtt örült.

1962-ben feleségül vette Kozma Katalint, akivel kocorhegyi házukban három gyermeket neveltek fel: Editet, Imrét és Zoltánt, és később az öt unokájukat.

Amíg aktívan dolgoztak, Kocorhegyről jártak nap mint nap feleségével a papírboltba dolgozni. Példás családapa, jó üzletvezető és lelkes, odaadó sportintéző volt.

2005. december 30-án helyezték végső nyugalomra az Endrődi Köztemetőben.

Gyászolják szerető családja, barátai, ismerősei és a sportbarátok. Uhrin Erzsébet (jegyezte le a család elmondása szerint)

Nyugdíjasok a „forgószínpadon”

Az elmúlt hetekben az egész magyar média, (tv és az újságok) igen nagy terjedelemben foglalkozik a nyugdíjasoknak tett ígéretekkel. Az ígéretek mellett persze elhangzanak riogatások is. Egy biztos, a nyugdíjasok nagy szavazótáborra miatt minden választás előtt felélénkül a nyugdíjasok iránti érdeklődés, pedig sokkal jobb volna, ha a jelenlegi kormány a kormányzás első napjától fontos kérdésként kezelné a nyugdíjasok helyzetét, nemcsak a kampányidőszakban kerülnének reflektorfénybe! Jó ha tudjuk, hogy a nyugdíjak és társadalombiztosítási ellátások fedezetét, ha a Nyugdíjbiztosítási Alap nem tudja teljes mértékben biztosítani, akkor azt az állam köteles a költségvetésből fedezni, ezt nevezik az állam garanciavállalási kötelezettségének. (1997. évi LXXXI. törvény 2§ (2)). Hogy jobban el tudjanak igazodni a nyugdíjasok az őket érintő ígérethalmazban, így február 15-én városunkba látogatott és fórumot tartott Korózs Lajos politikai államtitkár, akit elkísért Dr. Pongrácz Tibor az Időügyi Tanács tagja. A vendégek a város polgármesterének, és néhány nyugdíjas klub meghívásának is eleget tettek látogatásukkal.

Az államtitkár elsőként röviden bemutatkozott, amelynek során közölte, hogy a félreértések elkerülése végett ő MSZP-s, majd részletesen ismertette az öt évre szóló 8 lépésből álló nyugdíj korrekációs programot. Ez a program vállalható és finanszírozható, ezért a parlamentben a FIDESZ is egyhangúlag megszavazta.

Az Időügyi Tanács javaslatára az a döntés született, hogy elsőként azok özevgyi nyugdíján változtatnak, akik nem rendelkeznek saját jogú nyugdíjakkal, ez az intézkedés mintegy 200 ezer embert érint. Az özevgyi nyugdíj 36 ezer forintról 43.200 forintra fog emelkedni.

A rokkantsági nyugdíjmelés 5-600 ezer embert fog érinteni.

Az, hogy ma kinek mennyi a nyugdíja, az nemcsak attól függ, hogy mennyi időt dolgozott, és mennyi jövedelem után fizetett járulékot, hanem attól is, hogy mikor ment nyugdíjba. Azaz vannak, akiknek úgy mond „rossz évben” állapították meg a nyugdíját, és ez okozhat akár 10 ezer forint nagyságrendű hátrányt is. „Rossz évek”-nek számít 1991-1995. közötti időszak, valamint az 1987. december előtti idő.

Kiemelt nyugdíjmelésre számíthatnak azok az édesanyák, akik 1988 előtt mentek nyugdíjba, és nem vették figyelembe a nyugdíj megállapításakor a gyermekük születése után otthon töltött éveket.

A mezőgazdasági járadékosok várhatóan 2007. január 1-től 3500 forinttal kapnak többet, ez mintegy 17 ezer embert érint.

Nem a nyilvánosság előtt, de elmondta az államtitkár, hogy az 55 évnél idősebb munkanélküliek előrehozott nyugdíjazásának kérdései még tisztázatlanok. Az elképzelések szerint mind a férfiak, mind a nők, ha már legalább 31 éves munkaviszonyra rendelkeznek, és legalább 2 éve nyilvántartott munkanélküliek, és eredménytelenül keresnek állást, a megelőlegezett előrehozott nyugdíjra lesznek jogosultak, és a nyugdíjuk 60%-át kapják. A 400 ezer nyilvántartott munkanélküliek közül 30 ezer tehető ezen érintettek száma.

Az államtitkár előadása után hozzászólások következtek. Két-három hozzászóló részletesen méltatta és üdvözölte a kormány nyugdíjasokat érintő intézkedéseit, majd három kérdést tett fel az államtitkár úrnak e sorok írója.

Az első kérdés kissé személyes jellegűnek hatott, hiszen az államtitkár úr az elmúlt héten szinte minden nap szerepelt a tv-ben a 14. havi nyugdíj bevezetése elleni érveivel.

Ezért megkérdeztem, hogy fenntartja-e még a tiltakozását a 14. havi nyugdíj bevezetése ellen, miközben a miniszterelnök már a 15. havi differenciált nyugdíj bevezetését ígérgeti.

Az államtitkár úr határozottan kiállt eddigi e témában tiltakozó tv nyilatkozataival mellett, annak ellenére, hogy Orbán Viktor elnök meghatározta a 14. havi nyugdíj forrását is: ami a többletmunkából eredhet. Tehát nem üres ígért, hanem egy megoldási javaslat arra, hogy ha csökkentik a bérek közterheit 29%-ról 19%-ra, és ennek hatására a „fekete” gazdaság némileg „fehéredik”, és érdemes lesz több munkahelyet teremteni, aminek hatásaként a munkanélkülieknek fizetendő munkanélküli járadék is megmarad. Ezen számítások szerint a következő ciklus végére reális esélye van a 14. havi nyugdíj fizetésének. Ha a FIDESZ kormányra kerül, akkor ez megvalósítható minden riogatás ellenére, a tisztességes munkát kell biztosítani, nem a munkanélküli segélyt! Ezt a gazdaságpolitikai és foglalkoztatás-politikai irányt változtatta meg a jelenlegi kormány. Ebben rejlik a FIDESZ és az MSZP közötti egyik leglényegesebb szemléletbeli különbség!

A második kérdés az igazságos elosztásra vonatkozott, konkrétan arra, hogy egy tavalyi kormányhatározat értelmében, miért csak a távfűtési támogatásokhoz kaphattak támogatást az arra rászoruló kisnyugdíjasok, hiszen nemcsak a távfűtési árak emelkedtek. Emelkedett a gáz 67%-kal, az áram 35%-kal, és a szén, a fa ára is nőtt. Hangsúlyoztam, hogy nem tőlük sajnáltam a támogatást, hanem a vidéken élőkért emeltem szót. Hiszen Békés megyében 2005. január 1-jén 137.901 fő volt a nyugdíjasok létszáma, ez

folytatás a 48. oldalon

OKTATÁSÜGY ÉS NÉPTANÍTÓK A TANYÁKON ÉS KÜLTERÜLETEKEN A HUSZAS ÉVEKTŐL

A KÖRZETESÍTÉSEKIG - (Szakdolgozat - részlet)

FORRADALOM ÉS MEGTORLÁS

1956. okt. 23-án kitört a forradalom. Ismét Nagy Imre került kormányra. Az egyetemi hallgatók tüntetéséből kinőtt, és az egész országban futótűzként szétterjedt forradalom túl rövid ideig tartott ahhoz, hogy az oktatásügyre számottevő, pozitív hatást gyakorolhatott volna. Az Oktatásügyi Minisztérium új utasítástervezete nov. 2-ára készült el. A megvalósításra már nem maradt idő. Nov. 4-én bevonultak a szovjet csapatok. Az azt követő időszak tragikus eseményei nem tartoznak szorosan dolgozatom tárgyához, ezért azokat bővebben csak az oktatásügyet közvetlenül érintő esetekben tárgyalom.

A Kádár-kormány eleinte mind a munkás-ságnak, mind a parasztságnak, mind az egyetemistáknak és az értelmiségnek mindent megígért. Sérelmeiket jogosnak ismerte el, és az ún. Rákosi-Gerő klikk népelnyomó politikájának tulajdonította. Kedvező döntést született a vallás-oktatásról is, amely szerint a részvétel vagy részt nem vétel szabadságát mindenkinek tiszteletben kell tartani.

Májusban azonban már minden tekintetben megmerevedett a kormány álláspontja. Az egyetemi felvételeknél ismét tiltó szempont lett a származás, amit súlyosított az esetleges „ellenforradalmi” tevékenység, a népi demokratikus államrend elleni izgatás, stb. Megindult a megtorlás. Börtön, halálos ítéletek, jobb esetben pályák, életek keréketörése várt a forradalom résztvevőire. Százerek menekültek nyugatra. F fiatal értelmiségiek, diákok, az ország jövőjéért tenni képes emberek egész nemzedéke veszett el a Haza számára. – Újabb beszélnek a Szovjetunióba hurcolt fiatalok ezreiről is, de ezt hivatalosan ma is tagadják. – A számonkérésben a pedagógusok közül az egyetemi oktatók, a nagyobb városok középiskoláinak igazgatói és tanárai voltak leginkább érintettek vagy személyükben, vagy diákjaik révén. Vidéken a tanítókat, lelkészeket és a kulákokat hurcolták meg.

Mindenki félt. A pedagóguszakaszervezet és az iskolai pártaktivák kinyilvánították: „Az ellenforradalmároknak és reakciósoknak nincs

helyük az iskolákban és az iskolát irányító szervezetekben. Őket nem agítaljuk, hanem eltávolítjuk. Szilárd, kommunista pedagógusokkal erősítjük meg az iskolák és az oktatási osztályok vezetését.” Hasonló szellemben adták ki augusztusban a minisztériumi útmutatót is az általános iskolák osztályfőnöki óráihoz. 1958. júl.22-i ülésén a párt PB-a határozatot hozott „a vallásos világnézet elleni eszmei harcról, a vallásos tömegek közötti felvilágosító- és nevelőmunka feladatairól”. Hasonlóan kemény hangnemű az MSZMP művelődéspolitikájának irányelveit meghatározó dokumentum is, amely az oktatás, a népművelés, a művészet és a tudomány legfőbb feladataul „a kultúra valamennyi sajátos eszközeinek és lehetőségének felhasználásával a marxista-leninista eszmék terjesztését” tüzte ki. Szeptembertől minden felsőfokú oktatási intézményben kötelezővé tették a marxizmus-leninizmus államvizsgát. Így volt ez a pedagógusképzésben is.

ÚTBAN AZ ISKOLAKÖRZETESÍTÉS FELÉ

Az ötvenes évek végén a falvakban nagy erővel folyt az erőltetett TSZ-esítés. Benke Valéria akkori művelődési miniszter ötvenkilenc tavaszán sürgette a pedagógusok részvételét is a Tsz-szervezésben. Ezzel lehetetlen helyzetbe hozták a falusi tanítókat nagy tömegeit, s egyúttal felgyorsították a tanyavilág felbomlását is, hiszen a földek TSZ-be adásával megszűnt a tanyán lakás indoka. Ez a tendencia az oktatásügy céljaival is egybevágott. Az osztatlan iskolák színvonala a személyi és tárgyi feltételek hiánya miatt valóban sok kívánnivalót hagyott maga után. Az osztatlan iskolák problémáival már korábban is foglalkozott a pártvezetés és a szakma. Így az 1954-es – Nagy Imre első miniszterelnöksége alatt keletkezett – párthatározat, az ötvennégy novemberében megtartott Falusi Pedagógusok Országos Konferenciája és az 1956. okt. 1-6-ig Balatonfüreden megrendezett szakmai tanácskozás is. 1960 februárjában pedig a Művelődési Minisztérium közreadta az Útmutató

az összevont I-VIII. osztályú tanulócsoporthoz vezető nevelők részére c. kiadványt, amely részben az ötvennégy novemberi konferencia ajánlásait felhasználva a körzeti iskolákat propagálta, de igyekezett az osztatlan rendszerben történő oktatáshoz is használható módszereket adni. Az osztatlan iskolákban – de nem csak ott – nagy számban tanítottak képesítés nélküli nevelők. Ez újabb érv volt a körzeti iskolák mellett, amelyekről a KÖZNEVELÉS 1961. júniusi száma Körzeti iskoláink hálózatának továbbfejlesztése címmel közölt tájékoztatót. Eszerint „úgy kell fejleszteni az iskolahálózatot, hogy a kistéleplélek felső tagozatos tanulói számára még több központi, körzeti iskolát hozzunk létre.” A tájékoztató adatai szerint az 1960/61-es tanévben 749 körzeti iskolába 1038 tagiskolából mintegy 30 ezer felső tagozatos tanuló jár be. Többségük gyalog, vonattal kb. 2400, autóbusszal 5700, az állami gazdaságok és a TSZ-ek járművein 1100, de 110 ezer felső tagozatos tanuló még mindig összevont osztályokban tanul.

Az 1961. évi oktatási törvénnyel összhangban felgyorsult a körzetesítési program. Előbb a tanyai iskolák szűntek meg. Ahogy fogyott a népesség, ha tíznel kevesebb gyermek volt, be kellett járniuk a legközelebbi tanyaközpontban vagy településen lévő iskolába, majd a hetvenes évek elején – részben az 1969-es átgondolatlan településfejlesztési koncepció hatására – a kistéleplélek iskoláit is megszüntették.

A körzetesítés ütemével még 1965-ben is igen elégedetlenek voltak. A KÖZNEVELÉS júniusban megjelent cikke szerint még ekkor is 1100 osztatlan iskola működött az országban. 1966 áprilisában Szegeden ankétot szerveztek a tanyai és falusi iskolák hátrányos helyzetű tanulóiról. A körzeti általános iskolákba történő bejárás nehézségeit tanyai kollégiumok tömeges építésével kívánták enyhíteni. Csongrád megyében az ankét idején már hat ilyen kollégium működött.

Bula Teréz

PÉLDAKÉPET KERESÜNK!

Gyomaendrőd Város Önkormányzata egyetért a Pannon GSM Példakép Alapítvány Példaképet keresünk pályázati felhívásával, ezért kéri Gyomaendrőd Város civil szervezeteit, hogy arra alkalmas személyek jelölésével segítse az Önkormányzat munkáját abban, hogy méltó személyt tudjon javasolni a díj elnyerésére. A város Képviselő-Testülete maximum két személyt fog jelölni, azonban minden civil szervezet jogosult önállóan is jelölt állítására, amit a Pannon GSM Példakép Alapítványhoz kell beküldeni.

Gyomaendrőd Város Önkormányzata a beérkezett ajánlások továbbküldéséről a 2006. március 30-i testületi ülésen dönt, ezért az ajánlásokat március 10-ig lehet írásban eljuttatni a Hivatal titkárságára.

Példaképet keresünk pályázati felhívásának rövidített változata:

A Pannon GSM Példakép Alapítvány célja, hogy a nyilvánosság erejével és anyagilag is támogatja azokat a honfitársainkat, akik értéket teremtő tevékenységükkel mindannyiunk számára követendő

példákat mutatnak. Az Alapítvány egyenként 1 millió forinttal ismeri el azok munkáját, akikre az egész ország felnézhet. Az Alapítvány kuratóriumának elnöke: Bereczki Lóránd, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója.

Példakép lehet bárki, aki életével, tevékenységével kiérdemli az Alapítvány elismerését. Az Alapítvány nem kívánja korlátozni, hogy milyen tevékenységet végző honfitársaink közül kerüljenek ki a példaképek. Évi 12 Példakép Díjat ítél oda. A díjátadásokra negyedévente kerül sor, egy alkalommal 3 személy kapja meg az elismerést.

Az Alapítvány az egész országból, mindenkitől folyamatosan vár javaslatokat arra, hogy kik legyenek a díjazottak, kik és miért hivatottak arra, hogy példaképként tekintsin rájuk.

A jelölt lehet családtag, barát, munkatárs, akár olyasvalaki is, aki személyesen nem ismeri a jelöltet. A jelölt személye nem kerül nyilvánosságra.

A jelölésnek tartalmaznia kell: a jelölt nevét, postai, és/vagy e-mail címét és telefonszámát,

- a javasolt személy nevét, postacímét, telefonszámát, és/vagy e-mail címét (nem nyilvános adatok közlése előtt kérje az érintett hozzájárulását)

- ha a javasolt személy tevékenysége intézményhez kapcsolódik, az intézmény nevét, és címét, - rövid összefoglalót arról, hogy a javasolt személy Ön szerint miért érdemes arra, hogy Magyarország példaképe legyen.

Magyarország határain kívül élő személyeket is lehet jelölni.

Mit vár az Alapítvány a díjazottaktól? Elsősorban azt, hogy folytassák tevékenységüket. Az Alapítvány emellett fontosnak tartja, hogy a példaképek személyét, munkáját minél többen megismerjék a nyilvánosság segítségével, hiszen csak azokat a példaképeket tudjuk követni, amelyekről tudunk.

A kiválasztott díjazottaknak az alábbi kritériumoknak kell megfelelniük:

- valós probléma felismerése, és a megoldásban nyújtott eredeti, különleges ötlet, tevékenység, - elszántság és kitartás a probléma megoldásában,

- az adott személy által bér, térítés ellenében végzett munkakör, feladat lelkiismeretes elvégzésén túlmutató tevékenység,

- olyan magatartás, mely az egész ország számára lehet példamutató, követendő, gondolat- vagy lelkiismeretébresztő, - megkérdőjelezhetetlen etikai alapállás.

A jelölteket kizárólag tevékenységük alapján értékeli a kuratórium, rászorultsági szempontok a döntésben nem játszanak szerepet. A jelöltek tevékenysége az esetek túlnyomó részében nem mérhető, még kevésbé összemérhető.

A Példakép Díj nem verseny! Aki a díjkiosztó alkalmával nem részesül elismerésben, nem esik ki; a kuratórium a későbbiekben is foglalkozik az erre érdemes jelöltekkel.

Az Alapítvány felhívásáról bővebben a www.pannongsm.hu Internet oldalon, és a Polgármesteri Hivatal Titkárságán az oktatási előadótól kaphatnak felvilágosítást.

Katolikus oldal

MÁRCIUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 17 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor.
Nagyböjt péntekjein 5-kor, vasárnap fél 5-kor keresztül.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

március 12-én és 26-án vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 5-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.
Nagyböjt péntekjein fél 5-kor keresztül.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 17 órakor,
hétfőn reggel 8-kor.
Szombaton 17 órakor vasárnapi előesti mise.
Nagyböjt péntekjein fél 5-kor keresztül.

MÁRCIUSI ÜNNEPEK

1. szerda: Hamvazószerda
5. vasárnap: Nagyböjt 1. vasárnapja
12. vasárnap: Nagyböjt 2. vasárnapja
19. vasárnap: Nagyböjt 3. vasárnapja
20. hétfő: Szent József, a Boldogságos Szűz jegyese
25. szombat: Gyümölcsoltó Boldogasszony
26. vasárnap: Nagyböjt 4. vasárnapja

Nagyböjti lelkigyakorlatok:

Gyomán: március 27-28-29-én (hétfő, kedd, szerda)
Endrődön és Hunyán: április 3-4-5-én (hétfő, kedd, szerda)
Mindhárom helyen vezeti:
Czank Gábor békésszentandrásai káplán

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

NÓTADÉLUTÁN HUNYÁN

A hunyai Karitászcsoport február 11-én nótadélutánt szervezett a plébánián. Délután 2 órakor kezdődött, a résztvevők pontosan meg is érkeztek. Az énekesnő Gádorosról érkezett, a zenekar már várta, mivel egyikük a hunyai Iványi László, a másik zenész Kondorosról jött, ők a hangszerek beállítása miatt hamarabb jöttek. A mikrofont a Plébános Úrtól kértük el, azt is beállították a kezdés időpontjára. Karitászcsoportunk egyik tagja Cserven Béláné üdvözölte a megjelenteket, Petri Józsefné énekesnőt, a zenekar tagjait, és mindenkit, aki részt vett ezen a szép délutánon, majd elkezdődött a műsor. Nagyon szép régi nóták hangzottak el, Rózsika, az énekesünk fáradhatatlanul, megállás nélkül énekelt, a zenekar pedig gyönyörűen kísérte. Egy óra múlva szünet következett. A Karitászcsoport tagok teával és süteménnyel készültek és kínálták meg résztvevő vendégeinket. Miután mindenki megkóstolta a süteményeket és a teát is elfogyasztotta, újrakezdte a szebbnél szebb nótákat az énekesnő. Közben a hangulat egyre jobb lett, a közönség is bekapcsolódott a nótázásba, és szünni nem akartapssal nyilvánította tetszését.

Négy órakor lett vége a nótázásnak, amely igazi kikapcsolódást jelentett mindannyiunknak, akik ott voltunk. Ezúton megköszönjük résztvevőinknek, akik támogatásukkal segítettek a Karitászcsoportot, valamint az énekesnőnek, Rózsikának és Iványi Lacinak, akik felajánlották, hogy ingyen szórakoztatnak bennünket, illetve így járultak hozzá, hogy ezt az értékes délutánt megszervezhettük. Köszönjük az önkéntes segítők fáradozását is.

Hanyecz Vencelné

Egyházközségi vacsora Endrődön

Immár hagyomány, hogy farsangi időben rendezzük meg egyházközségi vacsoránkat. A vacsorán több mint százan vettünk részt, és kellemes hangulatban, finom birkapörkölt elfogyasztásával és zenés-táncos mulatsággal töltöttünk együtt néhány órát ismerősök, barátok és segítők, akik eljöttek szórakozni 2006. február 18-án, szombaton este az Endrődi Községi Házba. A helyieken kívül velünk voltak hunyaiak és gyomaiak egyaránt.

Számos tombolatárgyat kaptunk. A tombolajegyeket 50Ft/db

áron lehetett megvásárolni. Közel 80eFt bevétellel gyarapíthattuk az Endrődi Szt. Imre Egyházközségi Közhasznú Alapítványt, mellyel egyházi temetőink rendbetételéhez járultunk hozzá.

A vacsorát megtisztelte jelenlétével Domokos László országgyűlési képviselő, Dr. Dávid Imre polgármester és P. Tímár Mihály gyomai plébániai kormányzó. A jelenlévőket Iványi László endrői plébános köszöntötte, majd Domokos László üdvözölte a megjelenteket a polgármester nevében is. A Szt. Imre Alapítvány nevében Szabó Zoltánné kuratóriumi elnök szövegezte a jelenlévőkhez.

A farsangi multság hangulatát a Gyomaendrői Szinfolt Ma-

zsorett csoport adta meg, akik táncukkal és tehetségükkel elbűvölték a jelenlévőket. Ezután következett a vacsora és az éjfélig tartó tánc.

Az egyházközség nevében ezúton köszönjük meg Varjú Lászlónak és családjának, Ambrózi Lászlónak és családjának, számos segítőnek és adakozónak, akik az est sikeréhez és megrendezéséhez hozzájárultak munkájukkal és anyagi áldozatukkal egyaránt.

Az Endrői Szt. Imre Egyházközségi Képviselő Testület nevében:

Fr. Ungvölgyi János

GYÁSZHÍR

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy iskolánk kedves tanulójának, Erdei Esztikének édesanyja 2006. február 21-én elhunyt.

Példamutató feleség és édesanya volt. Igazi anyai szeretettel gondozta, ápolta Esztikét, mindig mellette volt műtetei során. Sokat fáradozott érte. Kisfiát, Kristófot is nagy gonddal,

szeretettel nevelte, aki még két éves sincs. Boldog várakozással várták a harmadik gyermek születését, aki orvosi segítséggel meg is született, de édesanyja nem ölelhetette magához.

Iskolánk mindennapos vendége volt. Szívesen segítette iskolai rendezvényeinket gitározással.

Nagyon fog hiányozni!

Tímárné Dózsa Szilvia pihenj békében! Isten veled!

Kiss Pál
igazgató

Kedves Esztike!

Karácsonykor csodálattal hallgattunk, ahogy iskolánk színpadán a szeretetről énekeltél. A szép hosszú dalt Édesanyád tanította neked, ahogy a szeretetet is Tőle tanultad. Onnan főnről továbbra is szeret téged, és ne feledd Őt az örök viszontlátásig.

„Addig megmarad a hit, a remény és a szeretet, ez a három, de közülük a legnagyobb a szeretet.” 1Kor 13.13

Iványi László
plébános

NEMZETI IMAÉV

Magyar litániák

Engesztelő litánia magyarságunkért

Istenünk, halát adunk neked, hogy történelmünk alakításával meghívást kapott népünk az igaz hitre. Köszönjük Urunk, hogy minden hűtlenség ellenére kiemeltél bennünket a bajból, kivettél minden kilátástalanságból. Az elpártolás, lanyhaság, divatos anyagelvűség kísértése ma sem múlt el a fejünk fölül. Ezért kérünk, Istenünk, fogadd el engesztelésünket és fekezd meg a ránk leselkedő erkölcsi veszélyeket.

Engesztelünk téged Istenünk, népünk történelmi botlásaiért.

– **Irgalmazz magyar népünknek, Urunk!** (minden sor után)

A pogánysághoz véres harcok árán való ragaszkodásért.

Árulásainkért.

Türelmetlenségeinkért.

Ellenségeskedő nagyravágyásunkért.

Felesleges harcainkért.

Az egyházzal való szembefordulásainkért.

Engesztelünk téged az igazságtalan uralkodók bűneiért.

A társadalmi igazságtalanságokért.

A köztünk élő szegények és nyomorultak cserbenhagyásáért.

A házasságtörésekért, paráznságokért.

Az elpusztított magzatokért.

Az egymással és másokkal szembeni becstelenségeért.

Minden esetért, amikor vagy vert, vagy ölt magyart.

Az elhagyott vidékek népének lelki felkarolásának elhanyagolásáért.

Trianon tragédiájának elfelejtéséért.

Elszakadt területeink magyarságának elhanyagolásáért.

A kommunizmussal való megalkuvásért.

A liberalizmus befogadásáért.

A hitélet elhanyagolásáért.

A magyartalan divatok bálványként imádásáért.

A magyarság és kereszténység ellenségeinek támogatásáért.

Az egymás közti széthúzásért, feltékenkedésért.

Környezetünk megóvásának elhanyagolásáért.

A szellemi kincsünkben való művelődés elhanyagolásáért.

Minden meggondolatlan gyűlölködésért.

Az egyéni haszonlesések rombolásáért.

Az ifjúság hitre és magyarságra nevelésének elhanyagolásáért.

Minden szentségek nélkül felnőtt gyermekért, fiatalért.

A részegeskedésekért, amelyek nemzetünkre szinte háborús csapást mérnek.

A kábítószeres elterjedése elleni harcban történt meghátrálásunkért.

Minden fajtalanságért, embertelenségért, természetellenességért.

A nemzeti elkényelmesedésért.

Minden családi béke elhanyagolásáért.

Főpapjaink, papjaink megrágalmazásáért.

A templomainkról, papjainkról való gondoskodás elmulasztásáért.

A papi és szerzetesi hivatások visszautasításáért.

A katolikus sajtó elhanyagolásáért.

Betegségükben szentségekkel el nem látott halottainkért.

Beszenteletlen sírjainkért.

Nemzetünk lelki újjáéledésének reményében engesztelve kérünk.

Az 1935-ös **CSENDŐRSORTÚZ** áldozataiért szentmisét mutatunk be március 20-án, hétfőn délután 5 órakor. A szentmise után kimegyünk az emlékműhöz gyertyát gyújtani, koszorúzni. Jöjjünk minél többen!

Az 1% felajánlása:

0011

MAGYAR KATOLIKUS EGYHÁZ

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

**SENTE JÓZSEF,
A BOLDOGSÁGOS SZŰZ MÁRIA JEGYESE**

Ünnepe: Március 19. (1621 óta) május 1. (a munkás Szent József ünnepe 1955 óta).
† 15 körül

Az Újszövetség szerint Dávid házából származott, ácsként munkálkodott Názáretben, eljegyezte Máriát. Amikor Máriát titokban el akarta bocsátani, mert az gyermeket várt, álmában egy angyal felvilágosította: Mária a Szentlélektől van áldott állapotban. Betlehembe mentek a népszámlálás miatt, ahol Jézus Krisztus megszületett.

Heródes elől Egyiptomba menekültek, viszatértük után Názáretben éltek. A 12 éves Jézussal felmentek Jeruzsálembe, a templomba, majd hazatértek Názáretbe, ahol Jézus engedelmesskedett szüleinek. Jézus nyilvános működése idején már nem említik Józsefet.

Szent József életét az evangélium alapján úgy ismerjük meg, amint át meg át van itatva az Úr Jézus életével, és elválaszthatatlan tőle. Ez Szent József igazi élete, amelyben magas hivatása gyökeredzik. Amit az evangélium mond róla, az csak csíra, gyökér, melyből tiszteletének fája sarjadt, hatalmas ágakat bontva és lombjátort fejlesztve.

De van Szent József életének egy másik szakasza is, ez az ő misztikus élete, melyet az Egyházban, mint annak védője, gyermekei javára folytat tovább. A hívőknek Szent József iránt való mélyesleges tisztelete s az a sok elnyert kegyelem ez az élet, melyet példája áraszt tiszteletre.

II. János Pál pápa „a Megváltó őrzője” (Redemptoris custos) kezdetű apostoli buzdításában olvassuk: „József egész élete hitbéli zárándokút volt. Ennek folyamán akárcsak Mária, ő is hű maradt Istentől kapott hivatásához. Mária élete tökéletes beteljesítése annak az első „fiatnak” (legyen), amelyet az angyali üdvözléskor mondott. József ellenben, amikor az angyal hírül adta neki Isten üzenetét, egyetlen szót sem szólt. Egyszerűen „úgy tett, ahogy az Úr angya-

la parancsolta neki” (Mt1,24). Ez az első „tett” lett „József útiának” kezdete. Az út folyamán az evangéliumok egyetlen szót sem említenek, amit József mondott volna. József hallgatása azonban különleges jelentőségű. Eppen hallgatásából olvassuk ki teljesen azt az igazságot, amelyet az evangélium ítélete tartalmaz róla: „igaz ember volt” (Mt1,19).

IMA Szent Józsefhez

Szent József, légy házunk ura,
Kis családunk pártfogója!
Egyetértés, hű szeretet
Egyesítse szíveinket!
Az ég felé mutass utat,
Bátorítsd az ellanckadat!
Küzdelmünkben légy segélyünk,
Érénységben példaképünk!
Atadjuk a ház kulcsait,
Oltalmazd és védj lakóit!
Zárd ki mindazt, ami káros,
Ami üdvünkre hátrányos!
Engedd be az Isten-áldást,
Minden jóban gyarapodást!
Ajánlj minket Jézusodnak,
Szeplőtelen Szűzanyánknak,
Nagy családunk kised háza,
Názáretnek legyen mása!

Mivel Jézus életének több eseményében szerepet játszott, -alakja a keresztény művészet sok alkotásán szerepel. Jelen van sok-sok ábrázoláson, amelyek Jézus születését, a pásztorok és a napkeleti bölcsek imádatát, Jézus templombéli bemutatását jelenítik meg. Ritkábban a műhelyében foglalatostkodó ács mestert látjuk a felserdült Jézus társaságában. Az endrődi templomban a szószék mellett a falon található Szent József faszobra, karján a kis Jézussal.

Az egyház védőszentje (1870-ben IX. Piusz pápa emelte erre a rangra), valamint a munkásoké (XII. Piusz 1955-ben rendelte el). Jó halálért, tisztaságért, szerzetesekért, házasságért és családért, árvákért imádkoznak hozzá. A menedékházak, oltalomkeresők, asztalosok, ácsok, favágók védőszentje.

folytatás a 44. oldalról a megye lakosainak (392.800) 35,1%-a, az országos átlag 30,3% volt. Gyomaendrődön ebben az időben 5409 fő volt a nyugdíjasok száma, ami a 15180 főnek a 35,6%-a volt. A megyei átlagnyugdíj: 50.105 Ft, a gyomaendrődi átlagnyugdíj 48.413 Ft. A megye lakosainak 76,5%-a azaz 105 ezer nyugdíjas élt tavaly 55 ezer forint alatti nyugdíjból, de a legszomorúbb kép, hogy a 35 ezer forint alatti nyugdíjasok száma 35 ezer volt.

A válasz szerintem nem volt elfogadható, kb. így hangzott: „merthogy ennyi pénz volt... és azoktól is el lehet venni...”

A harmadik kérdésem a házastársi pótlékra vonatkozott, ami a 2005. jan. 1-jei statisztika szerint országosan 35.489, megyénkben 2173 főt érint, és havonta 12-13 ezer forint. Azokról az idős asszonyokról van szó, akik annak idején a TSZ-ben a férjük munkaeységére dolgoztak, a család megkapta a végzett munka

utáni járandóságot, de ezek az asszonyok nem szereztek szolgálati időt, és most kapják ezt a méltatlanul kis összegű házastársi pótlékot.

Az államtitkár úr egyetértett, a felvetést ebben az egy esetben jogosnak találta. Én őszintén remélem, hogy meghallgatásra kerül előbb-utóbb, ezért is volt jó, hogy jelen volt az Idősügyi Tanács képviselőjeként Dr. Pongrácz úr is.

A következő felszólaló Gellai Józsefné képviselő, a Gondozási Központ vezetője volt. Felszólalásában emlékeztetett egy korábbi javaslatra, amelyről mostanában nem lehet hallani. A javaslatnak az volt a lényege, hogy a gyerekek segíthessék adójuk bizonyos százalékaival az idős szüleiket. Erre az volt a válasz, hogy nagyon sok igazságtalanságot eredményezne, mert van akinek nincs gyermeke, van akinek nagy vagy kis keresetű gyermekei vannak, van akinek a gyermeke munkanélküli, tehát ezen

indokok alapján vetették el a korábbi javaslatot.

A fórum után megkérdeztem országgyűlési képviselőnk, Domokos Lászlót, hogy mivel egészítené ki az elhangzottakat?

Azzal a gondolattal mindenképpen, hogy a nyugdíjasoknak nemcsak a nyugdíj összegének nagyságával van, vagy lehet problémájuk. Nagyon lényeges feladat, hogy legyen végre egy olyan családpolitikai rendszer, -amit a mi kormányunk el is kezdett - amibe a nyugdíjasok is beletartoznak, mint a család tagjai. Biztos, hogy ennek a komplex családpolitikának többletforrás igénye is lesz, de az megteremthető a FIDESZ gazdaságpolitikájával, amely a minél szélesebb foglalkoztatásra, a munka becsületének visszaállítására irányul, és megteremti a nyugdíjak 14. havi kifizetésének forrását. Nagyon fontos feladat ez, hiszen a család a társadalom alapköve, és a család biztonságának elsődleges!

EMBERKÖZELBEN AZ OLVASÓ

Beszélgetés egy örökifjú sportbaráttal

Véletlenül jött az ötlet. Fényképet kerestem a 40-es évek focistáiról Bella János most között verséhez.. És láss csodát! Id. Németh Dezső bátyámmal hozott össze a jó szerencse, aki elmondása szerint éppen ezen a délelőttön (is) éppen ezeket a képeket nézegette otthonában. Valóban még az asztalán voltak a képek... Én nem hiszek a véletlenekben...

Dezső bátyám néhány szavas visszaemlékezése kíváncsivá tett, megkértem és vállalata a beszélgetést.

Hogy is kezdődött a gyermekkor óta, immár több, mint 75 éve tartó futball rajongás?

Kisgyerekként minden vasárnap az Endrődi Torna Klub labdaszedő gyerekei között a kapu mögött szorgoskodott.

A gyermekkori futball rajongást követte a serdülőkorai atlétikai sportsikere.

Kisiskolásként a Kiszely (Szarvas-végi) iskolába járt, ott nem volt külön tornatanár, Klinghammer László volt a tanító, a 4-ik osztály után a polgári iskolába került, ahol Kovács Mátyás volt az osztályfőnök. Az iskola befejezése után a kötelező leventeoktatás és az inas évek következtek, ahol hamar kiderült, hogy az atlétikához van tehetsége. A Járási Atlétikai Versenyen a 100 méteres síkfutásban, és a 4x100-as váltófutásban első helyezést ért el. 1942-ben a Levente Futball Csapatba került.

Az első két meccsen jobbszélőt játszott, de a kapust besorozták katonának, és ettől az időtől ő, Totyó lett a kapus. A Levente csapat nemcsak itthon játszott, voltak Nagyváradon. Nagyszalontán, Békéscsabán, Gyulán és Orosházán is. A máig is egyik legemlékezetesebb meccs, az a nagyváradi volt, aminek az eredményét még a rádió is bemondta, ekkor az Endrődi Levente Csapat 14:0-ra kikapott a NAC II-től...

Ki volt az edző, kitől tanultak futballozni, ki támogatta az együttest?

Edzőjük nem volt, az idősebb játékosokkal gyakoroltak, tőlük tanultak. A csapatnak edzője csak 1945-től volt, amikor megalakult a MADISZ futballcsapat. Ettől az időtől Német Bandi és Lapusnyik Lajos volt az edző. A háború után jött a csere világ. Ekkor már a Debrecenből jött Kollár volt az edző. A futballcsapat tagjai adták össze a szalonnát, zsírt, kolbászt, krumplit, babot, ki mit tudott ott-

honról hozni, ezt a két intező Kiszely Misi és Hegedűs Laci felvitték Pestre, és ott a „Piatnik Kártyagyár” üzemi csapatának intezőjével elcserélték az ételment felszerelésre. Így állt össze az endrődi MADISZ csapat felszerelése, a piros-fehér mez, cipő, lábszárvédő, alsonadrág.

1946 nagy fordulatot jelentett a MADISZ csapat életében. A csapat átkerült az Endrődi Önkéntes Tűzoltó Egyesülethez. A MADISZ lányok tűzoltójelvényt hímeztek a fiúk mezére. A tűzoltók majálist, bált szerveztek, aminek a bevételéből is támogatták a labdarúgócsapat működését. Az emlékezetes, nagy MADISZ-BARÁTSÁG mérkőzés előtti este a Széchenyi út betonjára (ma Fő út) feliratot meszeltek: „Repül a kánya, irány a pálya!” A mérkőzésre több ezer ember ment ki, szinte feketélt a gát...

Miért kellett két csapat? Ki támogatta a csapatokat?

Sokan voltak a fiatalok között, akik szerették a futballt. A fiatalok szórakozása akkor nem a tv, rádió, számítógép volt, mint manapság. Pedig még szertárosa sem volt a csapatnak, mindenki hordta haza a saját felszerelését, otthon hozták rendbe. Akkor a játékosok nem pénzért játszottak, egy-egy jó meccs után a Domszögön a drukker vendégül látták egy-két pohár borra a játékosokat. Emlékezetes volt egy csorvási mérkőzés is. Csorváson a pap endrődi ember volt, aki meghívta a csapatot a pályaszentelő meccsre. Tóth Imre bácsi a csapatnak odaadta az utazáshoz a „lobuszt” lovak nélkül, lovakat a község adott, amit a játékosok hajtottak. Amikor jöttek vissza a csorvási meccset követő mulatságról, már kora hajnal volt, Endrődön már hajtották ki a csordát...

Az ő korosztálya a játék kedvéért, a sport szeretetéből futballozott...

Régóta tart a magyar és mondhatnánk a helyi futball válsága. Mi erről a véleménye?

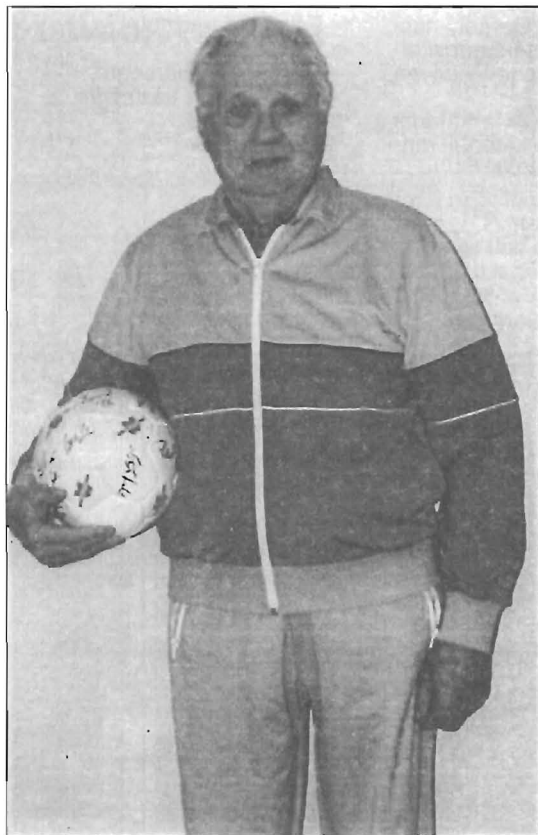
A baj ott kezdődik, hogy a kis gyerekek már nem a szabadban játszanak, nem rúgják a „bört”, hanem szabadidejükben benn ülnek a tv, a számítógép előtt. Így nincsenek meg az alapok, sok az iskolai tanulnivaló, kevés idő jut a sportra. Aki átlagon felül tehetséges, az ha szerencsés, akkor versenyez, de belőlük van kevesebb. A többi gyerek nincs edzésben. Sajnálatos dolog, hogy már idén négy tehetséges fiatal focista halt meg, nem bírta a szívük az iramot, nagy kár értük.

A másik nagy probléma, hogy ma már mindent a pénz határoz meg. A játék szeretete, a játék szenvedély háttérbe került, sajnos a kevésbé tehetségesek is megengedik maguknak: „kis pénz, kis foci”-t, amit csak az igazán nagyok mondhatnának. Sokan akarnak a sportból megélni, csak nagy pénzért focizni, pedig akinek nincs meg a tehetsége, hiába kapná meg a bank összes pénzét, az eredmény elmaradna...

Mivel tölti a napjait?

80 éves volt, amikor el kezdett festegetni, főleg virágcsendéletet fest. Fiatalabb korában sok dekoráció készítésben vett részt, dískapukat, bemutatótermeket dekoráltak. A kerti munka az, amit már most tél végén nagyon vár, kertjében nyáron sok virág pompázik, amit ő ápol. Gyönyörűek a kert fenyőfái, és most február végén az ő kertjében láttam idén az első hóvirágot.

Császárné Gyuricza Éva

Németh Dezső 18 és 81 éves korában

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szonda István

Gergelyjárás

Tisztelt Olvasó!

Endrői néprajzi barangolásaink során felelevenítettük azokat a népszokásokat, melyekhez őseink sajátos szövegváltozatot költöttek, melyek így évtizedeken, esetleg századokon keresztül csiszolódtak. Sokszor helyi alakok és színhelyek is megjelennek a népszokás szövegekben. Azonban vannak olyan szokások, melyeket Endrődön is jártak csak éppen helyi szövegváltozatai nem alakultak ki, vagy nem maradtak fenn. Ilyen országosan ismert szokás a gergelyjárás. A balázsolás és a gergelyjárás ismert volt falunkban is, visszaemlékezések utalnak erre, csak nem volt annyira népszerű, mint a Betlehemezés és a Háromkirályjárás.

A Gergely napja (március 12.) ünneplését IV. Gergely pápa rendelte el 830-ban, aki elődjét, I. Gergely pápát, az iskolák alapítóját, a gregorián énekítés megteremtőjét az iskolák patrónusává tette. A gergelyjárás eredte a középkorra vezethető, amikor a szegény diákok kéregettek, mendikáltak. A diákok életének velejárója volt, hogy kéregetéssel teremtsék meg tanulásuk alapjait. A XVI. század második felében vált általánossá, hogy a tanulók nemcsak maguk, hanem tanítóik számára is adománygyűjtöttek. A XVII. században az adománygyűjtés-melyet sok esetben a tanító díjlevelében rögzítettek- az új tanulók iskolába hívogatásával bővült. A reformáció idején egymás után alakuló protestáns iskolákba a tanulókat a tanítók toborozták, mivel a kötelező iskolába járást csak a XIX. század végén vezették be. A tanévkezdés és -zárás ideje a Gergely-nap körüli időszakra esett, az őszi tanévkezdés csak az 1860-as évektől vált általánossá. A Gergely-napi ünnepséget a tanítók szervezték, irányították, és abban eleinte maguk is tevékenyen részt vettek.

A gergelyjárásban szereplők a katonai toborzás mintájára különféle katonai ran-

gokat viseltek, és Szent Gergely vitéznek nevezték magukat.

„A gergelyjárás szövege:
Beköszöntek, majd az előljáró vitéz engedélyt kért a bebocsájtásra:

Szent Gergely vitézei vagyunk. Társaink, kik künn vannak, engem bíztak meg, hogy engedelmet kérjek kegyelmeitektől énekünk elmondására, hallgassanak meg kegyelmeitek bennünket, hisz nemcsak az imádság, hanem az ének által is a Mindenható Isten dicséretetik.

Majd a belépő vitézek rákezdnek a következő dalra:

Szent Gergely doktornak,
Híres tanítónknak,
Az ő napján,
Régi szokás szerint,
Menjünk Isten szerint,
Iskolába.

Lám a madarak is,
Hogy szaporodjanak,
Mind eljönnek,
A szép kikeletkor,
Sok szép énekszóval,
Zengedeznek.

Jertek el hát velünk,
Mert értetek jöttünk,
Jó gyermekek!
Menjünk iskolába,
Istennek házába,
Tanulásra!

Nem jó tudatlanul,
Felnőni parasztul,
Ez világban,
Mert úgy emberségre,
Nem juthatsz tisztségre,
Ez országban.

Ily helyben királyok,
Urfiak, császárok,
Taníttatnak.
A szegény árvák is,
Elhagyott fiak is,
Oktattatnak.

Ott kell megtanulni,
Miképp kell szolgálni,
Az Istennek,
Hittel, szeretettel,
Kegyes szent étellel,
Felségének.

Hogyha nem adhattok,
Minekünk diákot,
Házatokból,
Papírosra való,
Adományt adjatok,
Javatokból.”

(Részlet Volly István:
Népi játékok. I-III. (1941.) kiadványából)

Sok helyen a gergelyjárás szokása leegyszerűsödött és köszöntő formájában élt tovább.

„A, a, a, ma vagyon Gergely napja,
melyben szegény diákok járnak,
mint a szegények.

E, e, e, hozzanak minékünk ide
egy teli csutorát
vagy darab szalonnát!

I, i, i, örülünk most ezen mi,
hogy hiába nem járunk
e becsületes házba.

Ó, ó, ó, valamit adnak mind jó.
Azért erszényt nyissanak,
egy-két garast adjanak!

N, n, n, erre mondjunk mi ament.”
(Magyar Népzene Tára II. 112. sz.)

MEGHÍVÁS! Akik az endrői ugari iskolában tanultak, találkozót szerveznek, május 21-én vasárnap.

Minél előbb várják minden volt ugari diák jelentkezését, az alábbi telefonszámokon, lehetőleg az esti órákban: Altné Salamon Terike 06-66-284-538; Oláhne Szabó Éva 06-66-283-312; Buláné Gellai Irén 06-66-283-032. Aki olvassa, adja át!

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

márciusi ajánlataim:

- Kandallók, kályhák,
- Hősugárzók, gázegők,
- Kesztyűk, csizmák,
- Lánctűrőszek, kézi szerszámok,
- Főliák, takaróponyvák,
- Szivattyúk, esőruhák,
- Elektromos borotvák, hajszárítók,
- Szőnyegek, asztalterítők,
- Műanyagkukák, lábtörölők,
- Szegek, csavarok, dróthálók,
- Fagyálló folyadékok,
- Hideg indítók, jégoldók,
- Megérkeztek a tavaszi lemosó vegyszerek
- Vetőmagok, virághagymák

Várom kedves vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XIII. évfolyam

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2006. március

márciusi melléklet

A MI ISKOLÁNK

ÍGY LÁTJUK MI - TANULÓI ÉS TANÍTÓI SZEMMEL

MácZ István: Az iskola

Lecke, órarend, kötelesség. – Ó, mennyivel több! Tudom. Érzed. Elkezdem mondani. Kérlek, figyelj és egészítsd ki, amit te tudsz, amire te emlékszel.

Emlékszem az első iskolára, hová hatévesen vezettek be. Ácsolt fakapu. A padok négyes sora. A tanító bácsi apásan jó és szigorú arca. Körülöttem a sok-sok hatéves emberke.

Aztán az első ámulás a betűkre, számokra. A fekete tábla ablakot nyitott a tudományra. Egyszeregy. Ének. Ima. Barátom lett Guszti, tetszett Marika. – Valahogy így emlékszem. Emlékeim között nincs lecke, órarend, kötelesség. Mert az iskola annál több. Amivel több, az többnyire az öröm.

Óránként a szünet tíz-, húsz perce. Percek? Nem! Valami időtlen jóézés a tízórai, a játék, a nevetés, a leckemásolás, és a várakozás izgalma. Hiszen mennyi szorongás. Félelem, amikor becsöngetnek! Ez utóbbit őrzi szívem.

Téli, tavaszi, nyári vakáció. Végső soron az iskola adja, hogy heteken át örülni tudjunk.

Iskola: az első közéleti szereplés színtere. Kudarcok, sikerek. Elfelejtett sérelmek, egy életen át őrzött dicséretetek. A tanár elismerése egy életre örömmel ajándékozott meg.

Most neked kell folytatnod a gondolatot, hogy elmondhasd magadnak vagy a barátodnak: naponta lehet örömmel találkozni az iskolában.

Az iskola az álmok bölcsője. Tervek műhelye. Ki leszek, ha nagy leszek? Félelmek és soha igazabb vágyak önmagadról. Eszmélés önmagadra, és éppen az iskola életében a másokra.

Iskola – kezdem, és így folytathatom: barátság. Hiszen hol találni barátot, ha nem ott, a sok kortárs között? Van választék. Lelked megérzi, kiben él a másik fele. Aki barátod az iskolában, életedben is az marad. Találd meg. Kincset találsz benne és örömet.

Közben a sok-sok arc közül kitűnik egy arc. Az Ó arca. Szívedben muzsikál a szerelem. Lám, ez is az iskola ... diákszerelem. A szív szárnypróbálgatása, hogy megtanuljon szeretni.

Szeretném, ha felismernéd, hogy az iskola a tudás, a rend, a fegyelem mellett örömmel gazdagítja életed. Mindennap, mikor belépsz a kapuján, és mindennap, amikor az évek múlásában visszagondolsz rá.

ÜNNEPEK GYERMEKSZEMMEL

A Szent Gellért nap

Ez a nap iskolánk védőszentjének napja, amikor Szent Gellért püspökről emlékezünk meg.

Reggel megérkezünk, és szentmisével kezdjük a napot. Dél előtt játékos vetélkedők vannak, mely során nekünk, gyerekeknek állomásokon kell végigmennünk, ahol különböző feladatokat kell végrehajtanunk. Az állomáshelyeken pontokat kell szereznünk, minél többet szerzünk, annál több esélyünk van arra, hogy megnyerjük a versenyt.

A vetélkedők után egy kis szünet jön, ami alatt megebédelünk. Az ebéd általában valamilyen sütemény. Ezután következnek a délutáni programok. Ha jó idő van, kint az udvaron a lányok röplabdázhatnak, a fiúk focizhatnak, viszont ha rossz idő van, ezek a programok bent történnek az új tornatermünkben. Ezekkel egyidőben számítógépezés, rajzverseny és az általunk kiválasztott filmek nézése folyik. Négy óraker a délelőtti és délutáni versenyek eredményhirdetése van, a helyezettek oklevelet, csokit és különböző finomságokat kapnak. Ezek után, akinek van kedve, maradhat a discón.

Így zárul ez az eseményekben gazdag nap.

Gyuricza Márk, Neubort Nelli, Narancsik Fatime, Pápai Gréta

Gellai Norbert vagyok, a Szent Gellért Katolikus Általános iskola 8. osztályos tanulója. Az itt eltöltött évek alatt rengeteg élményben volt részem, amelynek többsége pozitív. Amikor ebbe az iskolába megérkeztem, mint minden elsős én is nagy lelkesedéssel ültem neki minden nap tanulni. A tanárok segítségével megismerkedtem a betűkkel, számokkal, bár ma már visszagondolni erre furcsa élmény. Az iskolában minden évben van Szent Gellért nap, ami nagyon jó mulatság. Itt játékos vetélkedőkkel, fejtörő feladatokkal látják el a tanárok a diákokat. Az 5. osztályban új osztályfőnököt kaptunk, akivel kezdetben még szokatlan volt, de most már nem szívesen búcsúzunk el tőle.

Évente mentünk kirándulni egy vagy két napra. Ezek nagy részében csak a mi osztályunk ment, de előfordult, hogy más osztállyal fogtunk össze. Ez a pár nap mindig élménydús volt, és sok új ismeretre tehattünk szert. Ebben az évben életünk fontos szakaszához érkezünk, amit még nem tudunk kellőképpen felmérni, „diákésszel”. El kell döntenünk, hogy hol akarjuk ismereteinket bővíteni, vagyis egy új iskolát választani. A tanárok sokat segítenek ebben: előkészítő órákat tartanak, délután szakköröket és persze az osztályfőnök minden nap elmondja „szentbeszédjét”, hogy tanuljunk.

Most visszagondolva ezekre az évekre, nagyon sok mindent kaptam: tudást, tapasztalatokat, barátokat, érdekes információkat. Bár voltak nehéz pillanatok, mégis jó szívvel gondolok vissza az itt eltöltött estendőkre.

Fenti és lenti kép: karácsonyi műsor iskolánk színpadán:
E. T. A. Hoffmann: A diótörő

Templom és iskola

Ti nem akartok semmi rosszat,
Isten a tanútok reá.
De nincsen, aki köztetek
E szent harcot ne állaná.
Ehhez Isten mindannyitoknak
Vitathatatlan jogot ad:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Ti megbecsültök minden rendet,
Melyen a béke alapul.
De ne halljátok soha többé
Isten ígéjét magyarul?!
S gyermeketek az iskolában
Ne hallja szülője szavát?!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

E templom s iskola között
Futkostam én is egykoron,
S hűtöttem a templom falán
Kigyulladt gyermek-homlokom.
Azóta hánször éltem át ott
Lelkem zsenge tavasz-korát!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

A koldusnak, a páriának,
A jöttmentnek is van joga
Istenéhez apái módján
És nyelvén fohászzkodnia.
Csak nektek ajánlgatják templomul
Az útszélét s az égbolt sátorát?
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Kicsi fehér templomotokba
Most minden erők tömörülnek.
Kicsi fehér templom-padokba
A holtak is mellétek ülnek.
A nagyapáink, nagyanyáink,
Szemükbe biztatás a vád:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Reményik Sándor, 1925

Emlékek, eredmények, hitvallások

2005 szeptemberében tizenegyedszer hívott a kisharang tanévnyitóra. Hangja új feladatokra, munkára, kihívásra biztatott gyermekeket, felnőtteket.

Elszállt az idő! – Mintha csak tegnap lett volna a kezdet. Egész városrész izgult, hogy időben befejezzék az építők az iskolát. Jöttek – jöttek napokon át az emberek takarítani, hozták a nagy virágokat a folyosókra, könyveket a könyvtárnak.

Igaz, az utolsó pillanatban, de minden készen várta a 43 első osztályost, a kis „alapítókat”, a szülőket, a vendégeket. Videoszalag is őrzi az első tanévnyitó áhítatos, ünnepélyes pillanatait.

Csak a hófehér falak álltak, az üres tantermek. De a lelkesedés, az akarás le tudja győzni az akadályokat. Még az olyanokat is, melyeket a rosszindulat, a rágalmozások vezérelnek.

Sokat köszönhetünk a Máltai Szeretetszolgálatnak, akik az első évben szinte teljesen bebutorozták iskolánkat nyugati adományokból. Itt név szerint kiemelném Szalay Ildikót és Tímár Ágostont, akik szívükön viselték kis iskolánk sorsát az induláskor.

Az eltelt időben, az egyre növekvő nevelői és gyermeklétszámmal, a szülőkkel kialakítottuk az iskola szokásait, rendjét, arculatát. Előrelátó, gondos takarékoskodás mellett felszerelésünk, szemléltető eszközeink, tantermeink egyre bővültek. Sőt a tornatermünk is felépült. Elmondhatjuk, ez már a XXI. század iskolája.

Minden, ami itt született e falak között, ami ide tartozik, szívünkhez, lelkünkhez illeszkedik. Felnőtt, gyermek egyaránt jól érzi magát.

Kodály Zoltán mondta:

„Csak boldog gyermekből
lehet boldog felnőtt,
s ezekből lehet
boldog ország.”

Ha valamikor, akkor most, a mai eldurvult világban igazán igazak – és szükségesek ezek a gondolatok.

Személyiségük fejlesztése mellett igyekszünk biztos tudással felvértezni tanulóinkat, melyre a későbbiekben építeni lehet – amelyből élni lehet.

A „TTT” gyakran elhangzik, ha gond van, ami azt jelenti: „Tőled, Több, Telik!”

Ez örök igazság, mely iskolánkban nemzedékről nemzedékre száll. Alapja: tisztelünk, ezért követelünk.

Iskolánkból eddig kikerült három nyolcadik osztály bizonyított, - megállták helyüket az új körülmények között is.

Szeretet, szigor, igényesség a vezérelv a nevelőtestület munkájában.

Igen, dolgozunk - hatékonyan, mindent megtervezve, korszerű eszközökkel, színvonalon -, de engedjük énekelni, és játszani is őket.

Annyi terhet rakunk rájuk, hogy az arcok mosolygósak maradjanak. Engedjük, hogy legyen szabad idejük játékra, pihenésre, olvasásra is, s arra is, hogy elcsöndesedhessenek, hogy odafigyeljenek a bennük élő lélek rezdüléseire. Akinek kedve van, vagy tehetséget érez magában: zenélhet, táncolhat, (társastánc, néptánc), énekelhet, sportolhat, kézműveskedhet.

Engedjük, hogy legyenek ötleteik, legyen érzésük rácsodálkozni a világra, engedjük, hogy gondolkodjanak – alkalomadtán, hogy tévedjenek, s kijavítsák tévedéseiket.

Sok időt fordítunk arra, hogy beszélgessünk tanítványainkkal. A szó az, ami felkelti a lélek emlékezetét. A szó, az, ami felkelti a szívet. A szívet meg kell őrizni, mert a szív a szeretet székhelye. Hinni kell a szeretet erejében!

Higgyük el, hogy tudunk egymás számára fény, napsugár lenni. – És fogadjuk el ezt a szeretetet!

Ennek a szeretetnek a melege egész életén át el fogja kísérni – más ember lesz. De nem kevesebb, azért, mert tud szeretni és hinni.

Anyagilag is, a lehetőségekhez képest iskolánk igyekszik nyújtani valamit az ide járó gyerekeknek és szüleiknek: pl:2006/2007-os tanévben az első osztályosok ingyen kapják a füzetsomagot és a tankönyveket.

Induláskor 11 évvel ezelőtt elhangzott:

„Szeretnének, hogy iskolánk olyan mécses legyen, amiből az olaj sosem fogy ki.

Amit azért gyűjtünk meg, hogy messzire világítson.”

Ez az iskola nem azért jött létre, hogy csak a falakon belül maradjanak értékei – hanem távolabb is melegítse a lelkeket a szeretet, a tudás szépsége, keresztény hit és értékrend.

Kiss Pálné tanító

„Szeretted meg magad, hogy annál jobban megszerettethesd Istent”

Don Bosco

Szülőként a fent idézett mondattal tudnám kezdeni azt a szakmai és nevelői munkát, amit gyermekeinkért tesznek a gyomaendrői Szt. Gellért Katolikus Általános Iskolában.

A híres pedagógus, Don Bosco pedagógiája álljon előttünk példaként, aki azt mondta: „A legfontosabb, hogy a nevelő nyerje meg a gyermek bizalmát. Ehhez elengedhetlen a családi szeretet, az atyai gondoskodás és a bajtársias viselkedés légkörének megteremtése az intézetben.”

Szülőként mondom, hogy csak a gyerekekkel – pedagógussal – szülővel való közös akarat és munka hozhat sikert és eredményt. Ennek eredményét magam is már sokszor megtapasztaltam.

A többi iskolát azért tiszteltem, mert az endrői Rózsahegyi Kálmán Általános Iskolában végeztem, a gyomai Kis Bálint Általános Iskolában sok ismerősöm van. Sokat fáradoznak ők is a tehetséggondozás területén.

Az egyházi iskola annyiban más, hogy Szt. Gellért lelkiisége hatja át az intézmény munkálkodását. Fenntartója a Szeged-Csanádi Egyházmegye mindenkor püspöke. A többszáz éves hagyományokkal rendelkező, nagy múltú katolikus iskolák között ez még nagyon fiatal, mint egy gyermek életében is a 11 év. Idő kell ahhoz, hogy a hagyományok újraéledjenek, és tudatossá váljanak. Ha jól megnézzük az oltárképet, ott is láthatjuk, hogy Szt. Gellértnek is idő kellett ahhoz, hogy Imre Hercegből (Szt. István fia) egy bölcs fiataalt faragjon. Jól példázza ezt Gellért püspök lábai alatt a talaj repedezettsége, és Imre Herceg lábainál a kivirágzott rétt megfestése a festőművész által.

Bízom abban, hogy a néhai Lékai bíboros jelmondatával: „A meggyesett fa kizöldül”. Lehetnek jó és rossz tanítók, tanárok vagy igazgatók; lehetnek jó és rossz szülők: ha hitet nem adunk gyerme-

keink lelkébe, az később megbosszulja magát. Hinni kell az Isteni gondviselésben, ami a problémákat mindig orvosolni tudja. Attól más ez az iskola, hogy ennek az igényét itt megadják a gyermekeink számára. Ettől egyházi, és ettől más. Ha megtesszük közösen (tanítók, tanárok és szülők) a tőlünk elvárható legtöbbet, akkor sikerülhet. Ebben az iskola igazgatója, a tanári kar és szülők sokat fáradoznak. Közös programokkal, lelkinapokkal, kirándulásokkal teszik élményszerűvé az itt töltött diákéveket.

A oktatás-nevelés eredménye nem látszik egyik napról a másikra, de később érezteti hatását a kisdíák, majd felnőtt életében, családjában és munkájában. Ha az iskolának ez sikerült, már sokat tettünk, tettek értünk, és Hazánkért, hitünk megmaradásáért, a magyar ifjúságért. Ha van hitünk, akkor megszerettettük önmagunkat, akkor bízunk magunkban és lesz sikerélményünk. Ez a hit vezessen mindenkit abban, hogy élete értelmet nyerjen, és a sok nehézség ellenére ember maradhasson.

Természetesen az oktató-nevelő munka nélkül a fentebb leírtak nem érnének semmit. Egy diák akkor érzi jól magát egy oktatási intézményben, ha megtapasztalja, hogy biztonságban van, érzi a családi légkört, a szerető gondoskodást és azt, hogy megbízhat tanítóiban, nevelőiben. Úgy érzem, ez ebben az iskolában megvan.

Amikor gyermekének iskolát választ, erre is gondoljon, és ennek szellemében döntsön gyermeke jövőjéről.

„Ha veszel, megtelik a kezed,
Ha adsz, megtelik a szíved.”

(Mararete Seemann)

Ungvölgyi János
szülő

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@bekesnet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Sóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

Gyoma néprajza

Rendkívüli Cs. Szabó István

SIRATÓ

Kísérlet egy földrajzi helynév lehetséges magyarázatára - II. rész

Ma már meggyőződésem, hogy a széles, szoros bejáratú, kezdő és zárópontján egymagasságban visszakanyarodó nagy vízfolyás-kanyarulatoknál törvényszerűen sebesebben folyó víz kanyarulatait régen elfeledett nyelvjárási szóval nevezték „sirittő”-nek, „sérítettőnek”, „sűrítettőnek”, s ezek jelentése homályosodva a „siratással” lett összemosva. Lásuk a példákat: „Sirittő, siringő=vízforgó, keringő, örvény.”, KRIZA János: Erdélyi tájszótár. Bp. 1996. 87. old. „Siritt a folyó ahol sebes a folyása, Serittő, sirittő= örvény, vízforgó. SZINNYEI József: Magyar tájszótár II. Ó-Zs. Bp., 1897-1901. 374-375 old. Előbbi forráshoz tartozik még, hogy a Nagykunságon (!) is felgyűjtötték „sírít”=fordul., örvény, vízforgó értelemben. Jelen kis dolgozatomban csak a legjellegzetesebb példákat hoztam fel a „sirató” szó lehetséges „elmosódásának jelentésbeli romlásának” valamiféle bizonyítására. Azért vagyok rendkívüli óvatos ebben a témában, mert nem vagyok nyelvész! Itt csak a „termékeny bizonytalanságra” (LASZLÓ Gyula néhai régészprofesszor mondása) apellálok. Néhány példát csupán arra, hogy miként is veszítenek szavak, helynevek eredeti értelmükből: Endrőd és szarvas között a Hármaskörös balpartján volt valaha Tölgy falu. Elpusztult a hódoltság végén. Ennek a határban volt „Tölgy-fok”, később „Kügy foka” – „Kötty foka”, sőt „Hölgy-ere”. Nagyjából Gyoma „túl a körözi” határrészbe olvadt Apróhalomegyháza-Póhalom-Pósár. A mezőtúri határban Bári halom az elpusztult Bánréve falu határában: Bánrivi-Bánri-Bári halom. Révhely-Rihely-Réhel (Dévaványa), Gyoma: Rév Laposa, Rilapos, vízörvény – örmény, Mária-laka-Marjalaka. Egy Dunántúli példa: a Kál nemzetiség birtokából kihalított s a Szent Benedek rendnek adományozott falu neve lett: Szentbenedekkája – amiből mára lett Szentbékka. Dévaványa eredeti neve nagy valószínűséggel a kora-árpádkorban elterjedt János Iván alakban használatból jött elő: Iváné – Iványa – Ványa. Eredeti alakjának bizonyítéka maradt fent a ványai-gyomai határvidéken: Iván ere – Iván foka – Ivánfenék. S lásd még Gyoma gyomos helyből való helyi magyarázata, holott igen régi személynév (ld.: Gyomaendrődi Ki-kicsoda)

Adattár a „SIRATÓ” földrajzi helynévhez

BÉKÉSSZENTANDRÁS határában „KIS-SIRATÓ” HUSZÁR Mátyás 1822. évi Körös-Beettyó szabályozási térképén, a kisebb kanyarulat KIS-SIRATÓ, nagyobb kanyarulat NAGY-SIRATÓ. A kanyarok egymás után következnek. (Forrás: Vízrajzi értekezés HUSZÁR Mátyás leírása a Körözsvi-

dékről Gyula, 1985 Szerk.: Kósa Ferenc térképmelléklet).

Az 1980. évben kiadott Békés megye hivatalos térképén már kisebb (szabályozott) Körös kanyarulatban: Kis Sirató – és Nagy Sirató zug”.

„SIRATÓ SZEG, SIRATÓ SZÖG” nagy valószínűséggel a Békésszentandrási és Ócsödi határvidéken lehetett. Okleveles adat a következő: „Nagy András békési lakos 74 év körüli tanú vallja 1722. jan.-ban, hogy 42 esztendővel előtte Túron pástorkodván, mindenkor szabadon járatta gulyájával melyet mostanig Ócsöd lakosai turi lakosok ellenire halásztak és halásznak, ugymint a LAJT FOKnál lévő Köröst és KÁKA SZEGIG és a KÁKA SZEGTÚL folyvást egészen a SZENTANDRÁSI lakostól is, s maga is addig legeltette a gulyát, onnan SIRATÓ SZEGIG az SIRATÓ SZÖGTÚL fogvást pedig egész az MESTER SZÁLLÁSÁig őrzötte mindenkor az marhat mint túri határon, senkitül bántása nem lévén.” „Csüt László 45 év körüli turi lakos vallja: gyakorta vadászván tanú ÓCSÖDÖN lakos Szűcs Györggyel, tőle hallotta: ezen helyek MUHARON telekje SZENTANDRÁSI ITATÓIG, és SIRATÓ SZEG, melyet ÓCSÖDIEK túriaknak ellenekre halásznak, és KÁKA SZEG elejéig igaz túri határnak mondotta lenni, a szarvasi török Aga is túri határnak tartotta lenni.” (Haan Lajos-Zsilinszky Mihály: Békés megyei Oklevéltár II. Bp., 1877.257, 260 old.)

KIS-és NAGY SIRATÓ Békésszentandrásan a Hármaskörös folyó kanyarulataiban úgynevezett ZUGOK. Hozzáfüződő helybéli magyarázat szerint: „a török-és rácdúlások után idevonultak vissza e mocsaras helyre a lakosok elpusztított falujukat siratva.” (PENTALLER Attila református lelkészpásztor helyben, illetve Szarvason, 2004. okt. 3-án vasárnapi prédikációjában említette itt Békésvsában).

GYOMA az 1822. évi HUSZÁR-féle térképen a gyomai határban a TENERIS ZUG” és

„HOSSZÚ SZIGET” nevű HÁRMAS-KÖRÖZS nagy kanyarulatok között ÉK-DNY irányú keskeny területet átölelő kanyarban „EGEI-ZUG” földrajzi helynév jelölés látható. Ennek elején a TENERIS-ZUG” DK-i oldalán terült el az elpusztult EGE falu. Ezt a területet a gyomaiak mind a mai napig „SIRATÓ-nak mondják (2005), mert az „ösi hagyomány szerint ide szaladtak az egeiek siratni elpusztult falujukat”. Az 1980. évben kiadott Békés megyei térképén a szabályozáskor átmetszett kanyarulat immár jobb partra esett része van „SIRATÓ”-ként jelölve.

Cs. Szabó István
(folytatjuk)

Január 31-én a Városi Zene- és Művészeti Iskola endrődi képzőművészeti tagozatának kiállítását a Déryné Községi Házban Hunya Elek né tanárnő nyitotta meg.

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

HUNGELL KFT

**EGYEDI
CIPŐGYÁRTÁS!**

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.

MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT

Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

Szervezett galambtenyésztés története városunkban

Bemutatkozik A Magyar Galamb és Kisállattenyésztők Szövetsége
243. Egyesülete Gyomaendrőd

1950. június 18-án Forgács József szervezésében megalakult a Gyomai Magyar Galambsport Egyesület 23 fővel. 1953. évben már az egyesület saját székházzal rendelkezett Gyomán a Dózsa Gy. út 13. sz. alatt.

1959. február 8-án két egyesület alakult, Gyomán a díszgalambokat és postagalambokat tenyésztők. A postagalambokat tenyésztők azóta is a P 5. egyesület nevében működnek és röptetnek. A fenti időpontban újjá alakult a 47. sz. Egyesület, amely rendszeresen rendezte kiállításait a gyomai és endrődi tenyésztők részvételével. A 60-as évek elején megalakult a 177. sz. Egyesület Gyomán, 18 fővel, Gózon Lajos vezetésével. 1969-ben Endrődön Deák Mihály 21 fővel megalakította a 199. sz. Egyesületet. A három egyesület egyenként sikeres kiállításokat rendezett Gyomán a 48-as Kaszinóban, a Pavilonban és Endrődön az Iparosok Házában és a Népházban. A 70-es évek elején a galambhús program megvalósítására megalakult az ÁFÉSZ keretein belül a Kossuth Kisállattenyésztő Szakcsoport. Ebben az időszakban a galambtenyésztők száma Gyomán és Endrődön 300 fő körül volt.

1965-1975 közötti időszakban Forgács József kitenyésztette a Húsprogramba beillesztett Magyar Autósex tyúkgalambot. Nagyon jó szapora fajta az ivarjelzésével közkedvelt lett a lakosság körében.

1981-ben a galambászok akaratával egyesült a három egyesület és megalakult a V. 243. sz. Galamb- és Kisállattenyésztők Egyesülete Gyomaendrődön, 43 taglétszámmal. Gyűléseinket felváltva Gyomán és Endrődön rendeztük. Jó kapcsolatot alakítottunk ki a Déryné Községi Ház vezetőjével, így a „főhadiszállásunk” a Községi Ház lett. Szívesen végeztünk munkát a „háznál”, tetőjavítást, zárjavítást, festést, mázolás, szennyvíz bekötést. Rendszeresen ott tartottuk a kiállításainkat. A kiállítás rendezésében tetten érhető minőségi eredményt hozott az új fehér műanyaggal bevont ketrecek vásárlása, így az un. „egysoros” rendezésben helyeztük el a galambokat, a 90-es évek végétől.

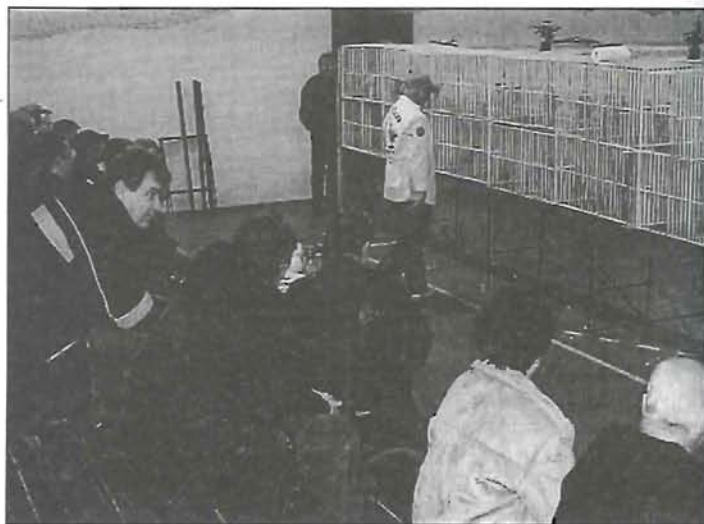
1994-ben a Magyar Galamb- és Kisállattenyésztők Országos Szövetsége I. Nemzeti Fial Szárnyasállat Kiállítására pályázatot írt ki. Egyesületünk sikeresen pályázott, így Gyomán a Katona József Művelődési Házban közel 500 egyeddel színvonalas kiállítást rendeztünk.

Egyesületünk több alkalommal sikeresen rendezte meg az amerikai Óriásposta és a Strasser tenyésztők országos kiállítását.

2001. novemberben megpályáztuk és meg is nyertük a VIII. Nemzeti Fial Szárnyasállat Kiállítás rendezési jogát. A rendezésnél biztonságot ad a 36 fő egyesületi tagunk tenni akarása és lelkesedése. Egyesületünk vezetése maximálisan figyelembe veszi az önkéntes szerveződést, és csak a közösen eldöntött dolgok érvényesülnek.

A VIII. Nemzeti Fial Szárnyasállat Kiállítás rendezése nagy siker volt. A város vezetésének támogatásával, a Sportcsarnokban rendezhettük meg a kiállítást.

A tenyésztők és az idelátogatók igénybe vehették és vették is

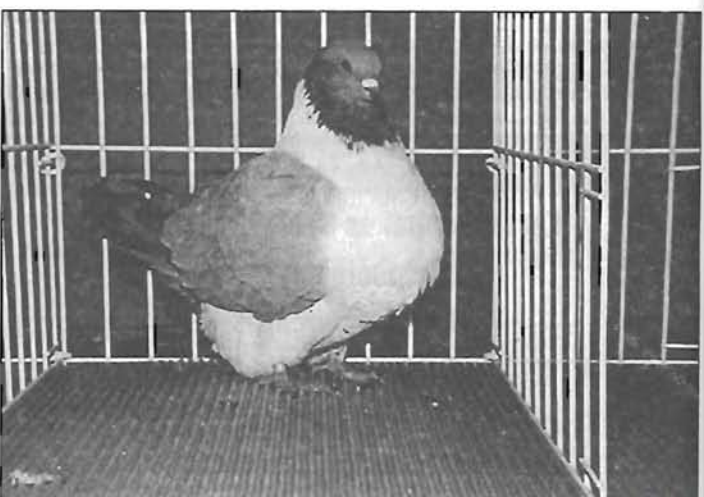
a helyi vendéglátók szolgáltatásait.

Idén január 7-8-ig a Magyar Galamb és Kisállattenyésztők Országos Szövetségének a 9 fajtaklubot tömörítő Nagytetű Alakgalamb Szakosztályának Kiállítását rendezte meg Egyesületünk. Örömmel vállaltuk a feladatot, és a 32 egyesületi tagunkból 30-an aktívan részt vállaltak a megrendezésben. A kiállítás ismét a Sportcsarnokban volt, a városvezetés ismét támogatta rendezésünket.

A madárinfluenza miatti korlátozások sajnos gondot okoztak, de az előírások és szabályok szigorú betartása mellett a Békés Megyei Állategészségügyi Állomás engedélyezte a kiállításunkat. Erre a kiállításra országunk és a környező országok fajtaklubjainak tenyésztői jelentős számban jelentkeztek és részt is vettek. A King és az Amerikai Óriásposta minősítését amerikai bírálók végezték. A több mint 2000 galamb bemutatása szakmailag egyedülálló az országban, „hiszen a 9 fajtaklub tagjai a legszebb galambjaikat hozták el”, hangzott el a megnyitó beszédben. A díjak odaítélését és átadását a klubok önállóan rendezték. A kiállítás ideje alatt megalakult a Gyomán kitenyésztett Magyar Autósex Tyúkgalamb Tenyésztők Fajtaklubja 13 fővel. A fajtaklub megalakulása garancia a fajta színvonalas tenyésztésére. A klub megalakulásával a Magyar Galamb- és Kisállattenyésztők Országos Szövetségének Nagytetű Alakgalamb Szakosztályának 10 országos klubja lett. Ezen a kiállításon 2500 fő vett részt. Közülük sokan ismerkedtek városunk nevezetességeivel, elsősorban az új fürdőt, és más vendéglátói szolgáltatást is igénybe vettek.

Az Egyesületünk köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik segítettek a munkánkat, elsősorban az Önkormányzat civil alapról történő segítségét.

Knapcsek Lajos
V. 243. sz. Egyesület elnöke

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

A kelet-szlovákiai Eperjesen állami gyászszertartáson vettek végső búcsút 42 szlovák katonától, akik a koszovói misszióból hazafelé tartva az észak-magyarországi Borsó-hegyen légiszerencsétlenség áldozatai lettek. A szlovák védelmi miniszter köszönését fejezte ki a magyarországi mentőalakulatok és a hejceiek önfeláldozó segítségéért.

A Kolozsvári Társaság 12 erdélyi szobrászművészt kértek fel, hogy pályázzanak az 1956-os forradalom 3-4 méteres emlékművének megalkotá-

sára. A pályamű nyertese Szakáts Béla. Terve kaput ábrázol, egyik oldalán a börtönajtókat idéző rácsokkal és rezesekkel, a másik oldalon pedig a reményt, a szabadság vágyat, a jövőbe vetett hitet sugárzó Napot.

A szobrot a Kis-Szamos partján akarják felállítani. A kolozsvári városvezetés az engedélyt a szoborterv bemutatása utánra ígérte, előzetesen nem zárkózott el az emlékmű felállításától.

Felújították a Mikszáth – emlékházat, szülőfalujában, Szklabonyán. A ma-már teljesen szlovák ajkú faluban az író szülőháza évtizedekkel ezelőtt már az enyészete lett, ezért 1977-ben szüleinek későbbi lakóházában állítottak emléket a legnagyobb palócnak. A felújítást támogatta a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma és a pozsonyi művelődési tárca, és több szlovák és magyar intézmény. Az itt élte át... című kiállítás mostantól megtekinthető.

Csehország államfője Václav Klaus tragikus tévedésnek nevezte, hogy a cseh parlament elfogadta az egyenműek kapcsolatát engedélyező törvényt. A cseh államfő mellett az egyházak és a kereszténydemokrata politikusok is ellenzik a törvény elfogadását, mert ez nem illik a hagyományos családmodellbe. Az államfő valószínű nem írja alá a törvényt, ami így visszakerül a képviselőházba.

Szlovákiában kormányválság alakult ki: a Kereszténydemokrata Mozgalom bejelentette, hogy kilép a koalícióból. A Vatikánnal kötendő szerződés miatt robbant ki a konfliktus.

A kormányfő előrehozott választásokat javasolt, amelyet június 17-én tarthatnának meg, átmenetileg Bugár Béla a Magyar Koalíció Pártja vezetőjét bízták meg a szlovákiai parlament elnöki teendőivel.

A szlovákiai Körmöcbánya önkormányzata a város lakosaival egyetértve elutasított egy kanadai céget, amely ismét aranyat akart bányászni a város övező nyíltszíni területén. Mint ismeretes egykor Európa legnagyobb aranybányája itt működött.

Az Endrődi nagy focisták

(Bella János emlékezése Németországból)

Ki az, aki még emlékezik az endrődi nagy focistákra? A maiak el sem hiszik, amit mesél a Körös gátja,

a nagy Tribün! Egyfolytában a szurkoló-sokaság foglalt helyet az oldalában, vagy a tetején kiabált,

csemegével a zsebekben, Tökmagos Giza nénitől, mert az izgalmat lehetetlen lett volna kibírni e nélkül.

Bukva Janó beintésére a gyerekek kórusba kezdtek, Adván a csapat értésére, hogy most csak nyerhet, nem veszhet!

Hej, micsoda rangadókat vívott ott Szozdem és Madisz! A felejthetetlen gólokat emlegetik bizony ma is!

Micsoda testcselekkel haladt egy-egy csatár a kapu felé, Jobbra-balra tőle elmaradt, nem egy kemény ellenfele.

Minek után bombát eresztett, az ellenfelek az ellenfélnek kapujára! Hányhatta magára a keresztet a kapus, hogy el ne találja.

Megesett, hogy nem is látták a lövést, csak azt, hogy a háló Megrezent és a labdát távolról hozta a megtaláló!

És a meccsnek szünetében sokan a liget fái alatt Fagyaltért álldogáltak szépen... helyük a gáton üres maradt.

Eper, citrom és vanília, külön-külön, vagy vegyesen! Mérté a Vinkovics familia, soha, senkinek se szűkösen!

Akinek meg kiszáradt torka inkább folyadékot kívánt, Az olyan pedig megcélozta az asztalt, hol málnaszörp állt!

Vagy ihatott „tisztán” jégbehűtött szódavizet Gyuricza Elektől! Ameddig volt az erre gyűjtött forintokból, fillérekből!

És máris hajrá! Mindent bele! Folytatódott a küzdelem, A meccsnek a második fele, a gyorsan múltó percek...!

S máris taccs, kornel, szabadrúgás, váltakoztak egymásután! Felszabadulás és szorongás, úgyszintén a küzdelem során!

„Szamarat a bíró alá!” kiáltott egyhangún a tömeg! „Tizenegyes!”, - tették hozzá, de a bíró nem adta meg!

Majd megadta a másik oldalon – „az anyja betyár mindenét!” Hördült fel a sokadalom; de Totyó véd!

–Még nagyobb hajrá, biztatás! folyik a harc a percek ellen, még jó, ha a bíró, vagy más játékos ép marad ebben!

S legvégül egy húsz méteres, szabadrúgást ad meg a bíró! Vajon a kiegyenlítéshez lehetőségnek lesz-e elég jó?

-Fölé! – fölé! – mindennek vége! a labda a ligetbe repül! Ót-hat gyerek rohan érte, de késő már mire megkerül

mert a mérkőzést időközben az éles sipszó le is fújta! S elindultak az öltözőbe a focisták s a bíró, Matúska!

Két hét múlva kerül majd sor ugyanitt a visszavágóra. Meglehet még az is, akkor, a vesztes álma válik valóra!

Focisták, nézők elvonulnak, itt rossz kedv az úr, ott meg az öröm, De az ellentétek elismulnak hamarosan a Domszögön!

Én is jóízűn iszom a bort... néhány jókedvű már dalol... Mikor megkérem Márton Gábort, szólna a régi focistákról!

Mert ő kiváló krónikása Endrőd nagyközségének, Kinek szóbeli előadása, Timár Mátéval vetekedhet!

„A harmincas évekre Endrődön, még elég jól emlékezek! Állítom, nem volt a földön kapusnak olyan fenegyerek

Mint Büngödsdi! aki megtette, hogy a kapu tetejére állt! És magát le onnan vetette, megkaparintani a labdát!

-Elképzeltető az ujjongás a szurkolók széles körében, mikor egy óriási rúgás ott ragadt a kapus ölében!

De hadd nevezem meg az akkori nagy focistáit Endrődnek, Akikről még elég gyakori, hogy hallani öregeket:

Timár Laci, Kertes Imre, Simon Pista, Matúska Imre, Kovács Pali, Kovács Imre, Kertes Lajos és Tóth Imre,

Kurilla Vince... s még egy csatár Pelyva! eszembe jutott már, és a fenegyerek: Büngödsdi Géza!

De ha már e neveknl tartunk! Nevezük meg Gábor bátyám, Akiket ma focizni láttunk az Endrődi ligeti pályán!

„Hát kezdjük el a Szozdemekkel, kiket „Barátság”-nak is neveznek! Találkozni esténként ezekkel az ipartestületben lehet.

A dressz, amit viselnek: kék-fehér! S jelszavuk: „Egy mindér s mind egyér!”

Csákány Jancsi, Puskás Zoli, Szabó Ernő, és Alt Laci, Márton Gábor, Timár Vince, Kiszely Géza, Kurilla Vince, Talán Mátyás, Timár Sándor, Duda Imre, mind a javából!

Most pedig a piros-fehérek jöjjenek a teljesség végett. A nevük: Endrődi Madisz! S található a Népházban csakis!

Németh Dezső: Totyó! - és Gyula, Lapusnyik, Fülöp Janika, Feuerwerker, Németh András, Vinkovics Jóska, Sárhegyi András, Sóczó Vince, Nehéz Johny, s a fiatal Polányi Zoli

És aki előre is lát, láthatja már az ETK-át, immár az ötvenes években, A híres zöld-fehér színekben:

Korcok, Pintér, és Nagy Imre, Timár Sada, Dobos Imre, Giricz Bandi, Fülöp Imre, Miszkin Antal, és Papp Imre, Németh Dezső, és Lapusnyik, Giricz Jancsi, s Gubuznait

kell még ezek közt említsem. Nem hagytam ki tán senkit sem.

*Endrődi Bella János
(2005. november 27)*

Evangélikus Oldal

Jézus mondja: „Akinnek van füle a hallásra, hallja!”

Gondolatok a magvető példázata alapján

Kedves Olvasó!

Arra kérem, vegyük együtt kézbe a Szentírást, és gondolkodjunk együtt Jézus példázatán a magvetőről. Megtalálható Lukács evangéliumában, a 8. rész 4. versétől a 15.-ig.

Fent kiemeltem egy mondatot a szövegből: „Akinnek van füle a hallásra, hallja!”

Ez a mondat szembesít engem azzal, amit most a legfontosabbnak tartok, mégpedig, hogy mi a sorsa a magnak, vagyis Isten igéjének bennem?

A technika fejlődésének köszönhetően ma már nem csupán a templom és a gyülekezet területén találkozhatunk igehirdetési és hallgatási lehetőséggel. A rádió, televízió és az Internet jóvoltából az is részese lehet az Isten üzenetének, aki távol él templomtól, gyülekezettől. Mégis folyton kesergünk azon, hogy fogy a keresztyények száma Európában és Magyarországon.

Keressük az okokat, a miertre a válaszokat.

Sokan csak legyintenek, vagy mosolyognak, ha megüti a fülüket egy-egy „vallásos szöveg”, egyszerűen másra tartozik, nem rám, vallják. – s útféltre esik a mag, nem hozhat termést.

Sokan vannak olyanok, akik szimpatikusnak tartják, amit halanak, talán saját magukra ismernek, de arra már nincs idejük, vagy kedvük, hogy rendszeres igehallgatókká váljanak. A távolmaradásra, pedig annyi ürügy kínálkozik! – íme a sziklás föld, nem fordulhat termőre a mag.

Előfordul az is, mikor alighogy kilépünk a templomkapun, már nem is tudjuk, mit hallottunk. Mert azon jár az eszünk, hogyan éljük túl a mai napot, hogyan birkózunk meg a betegségünkkel, mi-ből fizetjük ki a gázzsámilát, veszünk a gyerekeknek télikabátot. Sok a tövis, érezzük, tényleg fojtogatnak, és a gondok között elmerülve süket a fülünk az Isten vigasztalását meghallani.

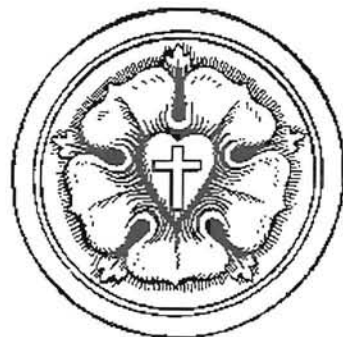
Ahányan vagyunk annyiféle élethelyzetben, lelkiállapotban találhat az üzenet, néha szinte kényszerítenem kell magamat arra, hogy odafigyeljek. Pedig bármikor előfordulhat, hogy a legjobb pillanatban talál meg, amikor a legnagyobb szükségem van útmutatásra, tanácsra vagy bátorításra.

Lehet, hogy az zavar meg, hogy nem értem miről szól, régiesek, idegenek, vagy éppen tudományosak a kifejezések. Nagy kincs, ha vagyok olyan bátor, és merek kérdezni, felvállalni a kétségeimet is. Ne gondoljuk, hogy az igehirdető megharagszik, ha hozzá fordulunk a kérdéseinkkel, ő is épülhet belőlük, vagy más nézőpontból kiindulva gondolkodhat tovább.

Hogy termést hozzon bennem a mag, az Isten üzenete...

Jó értelemben vett kalandnak is felfogható az igehallgatás, de több mint egy kiadós séta a bibliai tájakon és korokban. Sokan elbátortalanodnak egy-egy „rossz” élmény után, mert nem volt érdekes, vagy pergő, vagy túl hízogó, amit hallottak. Tévedés néhány alkalomból véleményt alkotni, bármily meglepő, az igehallgatáshoz

is kitartás kell. Újabb és újabb lehetőségek, hogy találkozhasak az igében hozzám érkező Jézus Krisztussal. Nyitott fül és nyitott szív, hogy megérintessen, amit mondani akar nekem.

A következő segítség a közösség, ahol megélhetem a vele való találkozást. Egymás hite által épülünk – szoktunk mondani, s ennek az igazságát átélheti az, aki részese olyan alkalmaknak, ahol lehetőség van együtt tanulmányozni a Szentírást. Egy gyülekezeti bibliára olyan áldott közösség lehet, ahol a résztvevők megosztják tapasztalataikat, az ajándékokat, amiket Istentől kaptak, de megosztják kérdéseiket és terheiket is, hiszen megtehetik.

Ahhoz, hogy a mag termőre forduljon bennem, szükség van csendre és időre. Talán ezek azok a dolgok, amelyek legjobban hiányoznak. Engedjék meg, hogy idézzem Ady Endre versét: Mikor elhagytak, / mikor a lelmem roskadozva vittem, / csöndesen és váratlanul átölelt az Isten. / Nem harsonával, / hanem jött néma, igaz öleléssel, / nem jött szép, tüzes nappalon, / de háborús éjjel.”

A csendben ott a találkozás lehetősége, a zajban pedig a veszély, hogy egymást elkerülhetjük.

Végül, de nem utolsósorban maga a Szentlélek Úristen az, aki termőre fordítja igéjének magvát bennünk. Annak, aki hallgatja az ígét, és annak, aki hirdeti azt, egyaránt szüksége van rá. Jézust senki sem értheti meg a természetes eszével, ő maga mutatja meg magát, fedi fel titkait. A tetteiben, személyében, tanításában mutatkozik meg Isten személye és országa. János evangéliumában ezt mondja tanítványainak: „A Pártfogó pedig a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, ő tanít majd meg titeket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek.” (Jn 14, 26)

A magvető mindenhová bőségesen hinti a magokat, de csak ott fordulhat termőre, ahol jó földbe jut, csak ott növekedhet, ahol megfelelő körülményeket talál. Növekedéséhez az erőt az Isten adja. Kívánom, hogy az ő segítségével a kedves Olvasóban is növekedhessék, és örök életre szóló gyümölcsöt teremjen Isten dicsőségére és mindannyiunk javára.

Horváth Anikó
evangélikus lelkész

RENDELKEZÉS A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

Szeretettel kérjük Testvéreinket, hogy adójuk 1%-ával támogassák a Magyarországi Evangélikus Egyházat, ezt úgy tehetik meg, ha személyi jövedelemadó bevallásukhoz nyilatkozatot csatolnak, melyen feltüntetik a kedvezményezett technikai számát. Ez a Magyarországi Evangélikus Egyház esetében: 0035.

Támogatásukat egyházunk nevében hálásan köszönjük!

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

Vasárnap 9 órai kezdettel a gyülekezeti teremben.
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Bibliára:

Március hónapban új időpontban, minden csütörtökön 15.00 órai kezdettel a gyülekezeti teremben.

„Asztali beszélgetések” – Ifjúsági Bibliára

Március 11-én és 25-én, szombati napokon 15.00 órai kezdettel.

Hivatali elérhetőség

Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 06 56/352-437
Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK GYÁRTÁSA
EGYEDI MÉRELTRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

Virág- ének

Költögetlek kisvirág,
Ébredj, ne aludj tovább,
Bújj ki hópaplan alól,
Jól megvetett ágyadból.

Ugyan, mért tennék ilyet?!
Kétkedve kérdezheted,
De ha mégis megteszed
Magad adsz feleletet.

Pajtásod a hóvirág
Rég talpon van, s köszönt már,
Ő legfrissebb köztetek
Példáját te is kövesd.

Csalogatlak pompás krókusz,
Csillagvirág, tulipán,
Tovább szunyókálni most már
Hidd el, oly hasztalanság.

Ha felkelsz, langy zápor mosdat
Szél fésűli szirmodat,
Melengető meleg napon
Töltheted napjaidat.

§ ha kedved van, kérlek segíts
Ébresztgetni énvelem
Többi alvó virágtársad,
Hogy a kertem szebb legyen.

Bukva Csilla

Mondóka

Sándor, József, Benedek,
Fagyoskodtunk eleget.
De fukarul őrzitek a meleget!
Három ravasz zsupori,
Bontsátok a zsákot ki!
Fusson a hideg, jusson a meleg
Erdőről, mezőre, libalegelőre.
Kiskertekbe, házba, házunk udvarára.
Gyertek szaporán!
Hozzátok a zsákot, bontsátok a zsákot!
Irgum-burgom-murgum,
Meddig várjunk rátok?

Gabi óvó néni

Szepesi Attila: Virágmondóka

Hóvirág,
hószőnyegen bújjik át.

Ibolya,
sűrű erdők mosolya.

Kankalin,
fény a liget árnyain.

Százszorszép,
virágozzál százszor még!

Kedves Szülők!

Közeledik az iskolások első osztályba való beiratásának ideje.

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola szeptembertől várja az új elsősöket.

Jöjjön el, ismerkedjen meg velünk!

Szeretettel meghívjuk Önt iskolánkba
március 8-9-10-én (szerda, csütörtök, péntek) tartandó
nyílt napra,
délelőtt 8-10 óra között.

Lehetőséget szeretnénk nyújtani
óralátogatásokra, beszélgetésekre, tájékozódásra.

**Beiratás a város mindhárom általános iskolájában:
2006. március 20-21-22-én (hétfő, kedd, szerda)
8-17 óra között.**

Farsang a Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában

Fiatalokról fiataloknak

Bálint-Valentin Napi Kavalkád a Kis Bálint Általános Iskolában

A Kis Bálint Általános Iskola Diákönkormányzata (DÖK) hagyományaihoz híven, iskolanévadójának tiszteletére, 5. alkalommal rendezte meg - 2006. február 14-én - a Bálint-Valentin Napi Kavalkádot. Ez a mostani programsorozat a „Szívhez szóló...” mottó jegyében zajlott.

Az alsó- és a felsőtagozaton egyaránt változatos és színes előzetes feladatokkal hangoztak rá a diákok a Bálint-Valentin napra. Megválasztották diákigazgatójukat, helyettesüket és a DÖK patronálójukat. Szívhez szóló plakáton tárták ki szívüket, érdekes interjúkat készítettek, Szívhez szóló dalokkal készültek az osztályközösségek. A kisdíjak emlékkönyv-kiállítását is rendezték, amelyek közül a legrégebbi az 1800-as évek végéről való.

Február 14-én 20 perces rendhagyó órák és 40 perces, érdekes feladatokban bővelkedő szünetek követték egymást. A Bálint-Valentin Napi Kavalkád megnyitóján részt vett Dr. Dávid Imre, városunk polgármestere, Dr. Csorba Csaba jegyző, Hangya Lajosné képviselő asszony, Keresztesné Jáksó Éva oktatási előadó, Ácsné Papp Katalin az iskolai Szülői Munkaközösség elnöke, valamint R. Nagy Tibor alapítványunk elnöke. Rendezvényünkre minden osztály egy szülő is meghívott, aki segítette munkájukat.

A diákönkormányzat patronáló pedagógusai megtartották nyitóbeszédüket, majd a diákvezetők ismertették bemutatkozó programjukat, feladatot adtak a „leváltott vezetőknél”, valamint a tanároknak. Ezután a diákigazgató (Gyenis Alex 8.a), helyettese (Molnár Zoltán 8.b), valamint a DÖK patronáló (Csatári Anita 7.c) átvette a hatalmat, és a diákság megbízásából petíciót nyújtott át Dr. Dávid Imrénének, Gyomaendrőd város polgármesterének.

A diákok többek között az alábbi kéréseket

tolmácsolták a város az iskolára vonatkozóan:

„- Szeretnénk a felső tagozatosok részére is egy jól felszerelt, tágas, egészséges környezetű, a 21. század követelményeinek megfelelő iskolát, ahol egy épületben, egy udvaron lehetnénk.

- Szeretnénk Fő úti iskolaudvarunk burkolatának felújítását, aszfaltozását, hiszen jelenleg balesetveszélyes, valamint ebédlőnk szebbé tételét.

- Szeretnénk a világítás további korszerűsítését, a tantermekben a táblák cseréjét, tantermeink folyamatos felújítását.”

A diákoknak a városukra vonatkozóan is voltak javaslataik, elképzeléseik:

„- Szeretnénk több munkahelyet.

- Szeretnénk, ha a kamionoknak elkerülő út épülne a város körül.

- Szeretnénk, ha a kerékpárutakat tovább építenék.”

- Szeretnénk még több lehetőséget a szórakozásra, művelődésre, sportolásra.”

Végezetül megköszönték a város vezetőinek a Hősök úti felújított és kibővített iskola-épületet; a virágos parkokat, és a Kner teret; a szelektív hulladékgyűjtőket; a felújított fűrdőt, mely biztosítja a kisdíjaknak az úszás-tanulás lehetőségét.

Ezután került sor iskolánk két Bálintjának és egy Valentinjének királlyá avatására, akik a szeretetet, barátságot és szerelmet jelképezték. Nekik ezen a napon kiváltságai voltak, teljesülhettek kívánságaik, a diákönkormányzat ajándékkal köszöntötte őket.

A felsős diákokat szünetekben a következő feladatok várták: képfelismerés, ajándékkészítés, ügyességi feladat, villámkérdés, csatakiáltás, szívhez szóló történet, reklámszöveg írása, totó, valamint szívhez szóló dal bemutatása.

Az alsós osztályok pedig a rendhagyó órák keretében szívhez szóló ajándékokat készítettek, a kisdíjak a tanítóikkal együtt váltóversenyen mérték össze ügyességüket, szívhez szóló dalokkal mutatkoztak be egymásnak. A tanítók és a kisdíjak teljesítették az első Bálint és második Valentin kívánságait.

A diákönkormányzat az iskola Gyermekért Alapítványa jóvoltából minden osztályközösséget értékes jutalomban részesített, melyet ezúton is köszönünk az alapítvány kuratóriumának. Munkájuk elismeréseként oklevéllel és egy-egy tollal jutalmaztuk diákvezetőinket. A kapott feladatot jól teljesítő tanárok és a „leváltott vezetők” is meglepetés ajándékban részesültek. A Valentin napon nem feledkeztünk el vendégeink megajándékozásáról sem.

Úgy hisszük, ezen a napon minden diáknak, pedagógusnak, szülőnek sok, szép, Szívhez szóló élményben volt része.

A Kis Bálint Általános Iskola
Diákönkormányzata

Irodalmi oldal

IRODALMI EST AZ OMart Könyvesboltban

Szilágyi Ferenc Hon-vágy című kötetének bemutatójáról

A nyolcvanas évek elején a Honti Galériában Gregor József hallgatva éreztem meg, milyen más családi környezetben, kötetlen formában találkozni a kultúrával. Az előadások után a művészek és a közönség egy kis uzsonna mellett beszélgethettek. Az udvaron tartott rendezvényekre a közel lakók otthonról hozták a székeket, egyszóval minden olyan közvetlen, emberközeli volt. Tóni bácsi egészségének megrendülése után ritkultak, majd elmaradtak ezek a találkozások. Férjemmel többször eljátszottunk a gondolattal, miképpen tudnánk folytatni ezt a kezdeményezést, de könyvesboltunk megnyitásáig erre nem adódott lehetőség.

2005 őszén aztán elindult a régi álmom a megvalósulás útján. Először Balogh Tamás második önálló kötetét, a Nemlétező dolgokat mutattuk be az érdeklődőknek. Decemberben egy gyermekrajz-pályázat szép munkáiban gyönyörködhetek a betérők. Ezt követően Molnár István Tamás különleges természet-fotói készítették lassításra a vásárlókat. A Zabhegyezők születésnapját Hüse Julcsi és Veresné Margó néni élménydús skóciai beszámolójával ünnepeltük egy szép gobelin kiállításal a háttérben. A gobelineket Margó néni igényes kalocsai himzései, majd Sinka Beáta különleges biokollázsai váltották. Gyermekeknek hirdett vers- és prózaíró pályázatunkat az év végén a 12 éves Harmati Dániel nyerte.

2006. február 3-án elérkeztünk eddigi legnagyobb rendezvényünkhöz, Szilágyi Ferenc Hon-vágy verseskötetének bemutatásához. Hogy ez az este jelentősebb lesz, mint az addigiak, a gyomrunk állapota előre jelezte. Meghívót is többet küldtünk szét, a visszajelzések is nagyobb érdeklődést mutattak, és a műsor is sokrétűbb előkészületeket igényelt az előzőeknél. Meglévő 40 darabos családi székgyűjteményünket a Kis Bálint Általános Iskola segítségével megkésztettük, s bár az időjárás aznapra zordra fordult, örömmel teli izgalommal tapasztaltuk, hogy nem maradtak üres helyek.

A közönség szeméből áradó biztatás aztán csodát tett. Így utólag elárulhatom, hogy a műsort teljes egészében sohasem próbáltuk össze. A versmondók – Molnár Anna Lívia, Oláh Gizella, Polányi Éva és Vaszkó Ildikó – a Tűzmenedék zenekartól – Molnár Albert, Szilágyi Zoltán, Szujó Zsolt, Tóth Ferenc, Valuska Lajos – függetlenül készültek, és az előzetes egyeztetések után, csak ott a helyszínen kapták meg a forgatókönyvet. Mégis sikerült a teljes egymásra hangolódás. Többször tapasztaltam már, hogy a főpróbák jobbak, mint az előadás, de mert nekünk ez volt a főpróba és az előadás is egyben, rendkívül figyelniünk kellett a többiek rezdülését. Ugyanakkor ránk is az újdonság erejével hatottak a még nem hallott produkciók, s ezek az élmények csak fokozták saját előadásunkat. A közönség pedig folyamatosan küldte felénk a pozitív impulzusokat, amiből még többet tudunk nyújtani nekik. Az arcköröl leolvasható reakciók alapján a Molnár Albert által megzenésített Ki a télből című verset a zenekar ráadásaként még egyszer eljátszotta. A szerkesztett műsort Feri bácsi kedves, bensőséges anekdotázó megnyilatkozásai követték: vallomások a pályáról, szülőfalujáról (finoman beleszóve megismerkedését feleségével), jelenlegi munkájáról, terveiről. A kötött programok utáni személyes beszélgetések meleg hangulata tovább növelte a jelenlévőkben a jó érzést olyannyira, hogy a fél hatkor kezdődő bemutató utolsó vendége fél kilenckor távozott.

A túlpörgöttség miatt hajnali háromkor még nem tudtam elaludni, s másnap kiderült, nem csak én jártam így. Szombaton többen visszajöttek hangot adni elragadtatásuknak, hogy mennyire kellemesen érezték magukat, s milyen jó lenne több ilyen szellemi együttlét.

A következő napok és hetek is hávelkedtek a hasonló megje-

zésekben. Komolyan elgondolkodtatott, mitől volt az az este olyan különleges. Úgy érzem megfejtettem.

A mesteri versek erejét a találó zene és a személyes előadás mindig fokozza; ez az együttes hatás a fogékony lélekben érzelmi felindulást okoz. Ez történt a költészet napi műsorunkon is, akkor írta Feri bácsi a vendégkönyvünkbe: „Ez a legkedvesebb irodalmi sarok, nemcsak Gyomaendrődön, egész Békés megyében.”

Csakhogy itt valami sokkal többről van szó. Ezt az estét a szeretet tette olyan felejthetetlené. A jelenlévők nemcsak a költészetet, és a zenét szerették, hanem a költőt, a vendéglátókat és a szereplőket is. Szilágyiné Németh Eszter, Feri bácsi felesége évekig vezette a gyomai könyvtárat, szervezte a kulturális életet, színjátszó- és irodalmi szakkört vezetett a gimnáziumban; az ő személye sokakat elcsalt erre a bemutatóra. A beszélgetésekből kiderült, hogy Feri bácsi régi és új barátai is szeretettel teli várakozással készültek erre a találkozásra. Polányi Évi és Vaszkó Ildikó versmondásait mindig örömmel hallgatják a barátok, családtagok, de a Tűzmenedék együttes tagjai is évek óta szórakoztatják zenéjükkel a város felnőtt és gyermek közönségét. S talán nem szerénytelenség megemlíteni, hogy könyvesboltunk rendezvényeinek törzsközönségét is többek között a szeretet hozza el köznék újra és újra.

S lám a szeretet ereje ilyen rendkívüli. Napokig, hetekig képes hatása alatt tartani bennünket. Kiemeli azokat a dolgokat, amelyek igazán fontosak: a személyes kapcsolatokat, a mély érzéseket és az érdeklődést, önzetlen tudást. Hogy stílusosan Feri bácsi gondolataival zárjak: „a poros Alföldön font kaptárt fél Európa csodálja / ahol a szellem szent színarany illata leng.”

Oláh Gizella

Szilágyi Ferenc:
Magyar ének 1997-ből

Kitépelt szívnyi kicsi Magyarország
mint csöpp madár, a fészkeből kivert,
mégis tépdesik szárnya tollát
kaján, karmos kamaszkezek
Pozsonyban, Huszton és Kolozsvárt,
Szabadkán-

Oh, Uramisten,
Ki az Édent teremtéd, s benne
millió élet, hogy a Földnek,
nevednek éke lenne,
s ki a Kánaánt megígérted,
s egykor népednek meg is adtad:
védd meg és add meg szabadságát
letépett szárnyú madaradnak:
hadd szálljon újra s szóljon újra
egedben, a dicsőségedre –
kitépelt szívnyi kicsi ország,
kitépelt szárnyú árva ország
Ura:

Emeld szent tenyeredre!

Ki a télből

Mindig azt figyelj: az eget
ahogy a télből kisimul,
s lányos mosollyal rád nevet –
Surrogó vadgalamb-csapat
Tollán eső szeme gurul.

Vén fűzek megújulnak,
ókatuk felbuzdulnak,
bújt bimbók kibomolnak,
esőszemek kigyúlnak,
szívárvánnyá indulnak.
Csitt! Csikócsengők szólnak,
sebes széllel játszódnak,
tulipánok táncolnak,
s ezer arany haranggal
s milliónyi ércel csilingel
csengőz a csillogó Nap -

Izès Izék

Március

Liptói burgonya

1 kg burgonyát megfőzünk héjában, majd meghámozzuk és karikákra vágjuk. 30 dkg liptói túrót 10 dkg olvasztott margarinnal összekeverünk, adunk hozzá metélőhagymát, 10 dkg füstölt szalonnát pörce sütünk és zsírával együtt hozzákeverjük, majd összekeverjük óvatosan a burgonyával. Kivajazott morzsával behintett tálba tesszük, gyengén megsózzuk és 15-20 percre sütőbe tesszük. Savanyúsággal tálaljuk.

Seidl Ambrus

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszerket.

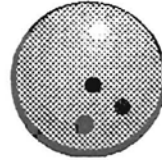
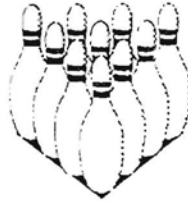
Corvo bianco
Cipőipari Bt.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

MAGÁNVÁMRAKTÁR

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Madizol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó
márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák,
mosógépek, háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelpek, mosogatók
Villanyszereleési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

THERMIX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydarú, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

Tisztelt Érdeklődők! 2006. március 1-től az **Endrői Községi Ház** (5502 Gyomaendrőd, Blaha Lujza u. 21. sz.) a **Templárius Alapítvány** (A Templomos Lovagrend civilszervezete) Gyomaendrőd Önkormányzatától közművelődési megállapodás formájában működteti. Az eddig működő könyvtár, klubok és szervezetek megtartása mellett kérem azok jelentkezését, akik családi esemény megszervezésére, egy kellemes zenés-vacsorára, bálra, nosztalgia estre, gyermekműsorokra, műsoros estre, csocsózásra, pinpongozásra vagy számítógépes elérésre vágnak, különböző klubokat működtetnek és nincs helyük. Nagyobb létszám esetén jelezzék a Községi Ház három alkalmazottjának a rendezvény előtt legalább két hónappal:

- Erdősi Klára művelődés-szervező menedzsernek;
- Takács Zoltán kulturális szervező munkatársnak
- Szilágyi Józsefnének.

Minden ötletet és javaslatot szívesen fogadunk. Nagycsaládos programok lebonyolítását is vállaljuk oly módon, hogy a szülőknek is, és a gyerekeknek is a program ideje alatt külön elfoglaltságot és játékot biztosítunk felnőtt felügyelet mellett az épületen belül. A program ideje alatt tájélegű süteményekkel kedveskedünk.

Nyitvatartás: hétfőtől-péntekig reggel 8-tól este 8-ig. Hétvégén igény szerint.

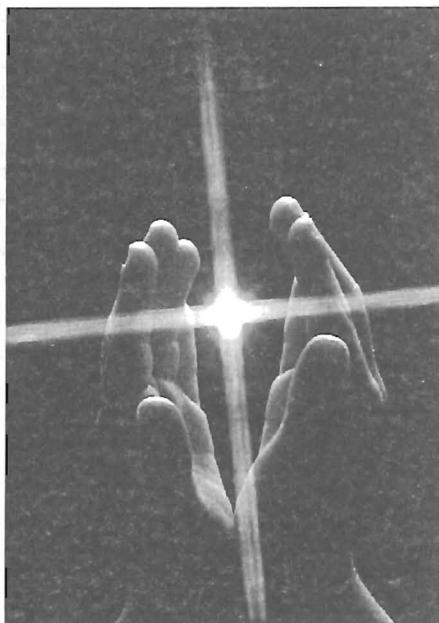
Telefonszám: 06-66/386-917; E-mail: kozosseghaz@beskesnet.hu

Ungvölgyi János
Templárius Alapítvány kuratóriumi elnök

Mobil: +36 (30) 294-0650, Tel/fax: +36 (66) 284-155
E-mail: ungvolygi@globonet.hu, ungvolygi@citromail.hu
Honlap: www.templomosok.hu,
Skype (Internet telefon): Jancsi1964

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

és azok családja, rokonok, ismerősök.

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

ARNÓTSZKY GYÖRGYNÉ HANYECZ GIZELLA, aki Hunya, Rákóczi u. 1. sz. alatt élt, február 15-én, 66 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: férje, gyermekei, unokái, testvérei és a rokonság.

ERDEI FERENCNÉ Kerekes Gizella január 16-án váratlanul befejezte földi életét, lelke az Örökkévalóság Honába költözött. 61 éves volt. Gyászolják: férje, leánya és fia

PELYVA SÁNDOR, aki Endrődön élt január 27-én 86 éves korában rövid, súlyos betegség után befejezte földi életét. Gyászolják: leánya, veje, unokája, dédunokája, a rokonság és a barátok.

SZABÓ BÉLA, aki életének utolsó szakaszát Debrecenben élte családja körében, január 31-én visszaadta lelkét Teremtőjének. Debrecenben helyezték örök nyugalomba. Gyászolják: Felesége, gyermekei, unokái, testvérei és azok családja, keresztyereke, rokonai, ismerősei.

SZILÁGYI JÓZSEF, aki Endrődön lakott, 2006. február 17-én 66 éves korában tragikus hirtelenséggel elhunyt. Gyászolják: felesége, gyermekei és családja

SZILÁGYI KÁROLYNÉ SZABÓ IRMA, aki endrödi lakos volt, de korábban hosszú éveken át Budapesten élt, 77 éves korában hosszú, súlyos betegség után elhunyt. Gyászolják: keresztlányai, és családjuk, és az Endrődiek Baráti Köre.

SZUROVECZ LÁSZLÓ, aki Endrődön, a Fő út 53. szám alatt lakott, 2006. február 21-én 84 éves korában rövid, súlyos betegség után elhunyt. Gyászolják: gyermekei és családjuk

TÍMÁR LÁSZLÓNÉ FORGÁCS MÁRIA volt hunyai lakos, aki Üllő, Liliom u. 6. sz. alatt élt; január 15-én, 86 éves korában megtért Teremtőjéhez. Gyászolja: fia, menyje, unokái és a rokonság.

URBÁN EDE, aki Endrődön élt, január 29-én 76 éves korában, rövid, súlyos betegség után elköltözött az élők sorából. Gyá-

szolják: felesége, és a rokonság, ismerősök, szomszédok és a barátok.

Köszönetnyilvánítás

A gyászoló család hálás szívvel mond köszönetet mindazoknak, akik Erdei Ferencné elkísérték utolsó útjára, és gyászukban részvétellel osztoztak.

Az endrödi Katolikus Központi Temezőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrödi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrödi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrödi Szent Imre Egyházközségért Közhatalmú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrödi templomban, a katolikus szertartás szerint eltávozott halottokról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálünnepi évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Endrödi MADISZ 1945.

Németh Dezső, Németh András, Sóczó Vince, Sárhegyi András, Nehéz János, Nádudvari Mihály, Feuerwerker Gábor, Gubuznai Máté, Fülöp János, Vinkovics József, Lapusnyik Lajos

Fényképalbum

1951/1952. EPOSZ csapata

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

MEGINT A VÍZ AZ ÚR?

Az elmúlt esztendőben sok csapadék hullott, különösen sok kárt okozott az augusztusi közel 200 mm eső, mely jelentős területek betakarítását tette lehetetlenné, okozva a térség gazdálkodóinak több százmillió forintos kárt. Akkor mindenki védte a magáét és a legfontosabb feladat a kármentesítés volt, de felmerült a kérdés: mit tehetünk a későbbiekben? A beszélgetések során határozta el több gazdálkodó a falugazdással együtt, hogy a tél folyamán egy összejevetelen tisztább képet kellene kapni a csatornák helyzetéről. Melyiknek ki a kezelője, és mi az oka, hogy a víz fizikai sajátosságánál fogva mégsem arra folyik, amerre kellene. A fórum megrendezésére február 16-án került sor, és sajnos oly annyira aktuális volt ez az időpont, hogy lehet, aki most ezt a cikket olvassa, az imént ért haza földjéről, ahol a belvízzel küszködött.

Az összejevetel házigazdája az Endrői Gazdakör volt, Hunya Lajos elnök vezetésével.

A fórum levezetője Várfi András falugazdász először üdvözölte a megjelenteket, a meghívott intézmények képviselőit és nem utolsósorban a közel százfőnyi gazdálkodót.

Meghívott vendégeink voltak:

Körösi Vizgazdálkodási Társulat, Gyula - Nánási János igazgató

Körös Berettyói Vizgazdálkodási Társulat, Békés - Miklós Lajos igazgató főmérnök

Körösvidéki Vizgazdálkodási Igazgatóság, Gyula - Szabó János osztályvezető

Nemzeti Földalapkezelő Szervezet, Békéscsaba - Koltay Zsolt

FM Hivatal, Békéscsaba - Markó István Vizgazdálkodási Főfelügyelő

Gyomaendrőd Város Önkormányzata - Katona Lajos alpolgármester, Csányi István képviselő

A fórum során először a meghívottak mutatkoztak be, és mondták el a térségre vonatkozó problémáikat. A vízgazdálkodási társulatok vezetői szerint kevés a csatornák fenntartásához a pénz; az ilyen célra korábban folyósított állami támogatás 2005-ben megszűnt. Gondot jelent a múlt is, mikor Gyomaendrődön nem történt meg a komplex melioráció. A csatornák és vízkezelő művek állapotát jól mutatta az augusztusi belvíz. 2006-ban várhatóan AVOP és nemzeti források állnak, majd rendelkezésre, amire pályázni lehet. A Körösvidéki Vizgazdálkodási Igazgatóság képviselője is a pénzhányról beszélt. Az igazgatóság törvény és rendeletek által meghatározott feladatokat lát el, és a pénzeszközöket tervszerűen osztják szét. Markó

István az FM Hivatal képviselője elmondta, hogy sajnos 2004-től nem jelent meg jogszabály az elemi károk (jég, belvíz, aszály) rendezésére. Az önkormányzat szerepéről Csányi István képviselő beszélt, aki vízügyi szakemberként is ismert Gyomaendrődön. Elmondta, hogy az önkormányzat szerepe a külterületi védekezésben kicsi, az idei rendelkezésre álló összeg 6 millió forint, ami a külterületi holtágak leürítésére elegendő. Katona Lajos alpolgármester a város vezetése nevében üdvözölte a megjelenteket, majd gazdálkodóként folytatta mondanivalóját. Felszólalásában hiányolta a komplex szemléletet, valamint, a különböző kezelő szervek közötti összhang hiányát. A belvízkezelést meg kell oldani, mondta! A következőként felszólaló Ratkay János szövetkezeti elnökként maga és gazdátársai nevében bírálta a társulatok munkáját. A további felszólalások során többször a Békési Társulat hozzáállását pozitívabbnak ítélték. Melyik csatorna ki? - volt ilyen kérdés is, és mellé javaslatként, hogy egy ilyen térképet el kellene helyezni a falugazdász irodájában. Püski Sándor gazda emlékezve az elmúlt augusztusra, elmondta, hogy nem működtek a vízkormányzó művek, „ezeket a csatornákat nagyapáink ásóval készítették, mi pedig nagy gépekkel nem tudjuk tisztán tartani”. A többi felszólalásban konkrét eseteket soroltak, amikor nem, vagy később volt megoldás, és így a kukoricát vagy napraforgót kipusztította a víz. Több felszólaló felvetette az önálló társulatalakítás lehetőségét. Miért kell ott is érdekeltségi hozzájárulást fizetni, ahol nincs szolgáltatás? Mi lesz a közeljövőben a már nyakunkon lévő belvízzel a megoldás? A kitakarított csatorna partjáról kinek a feladata a kotralék elszállítása? Ilyen és ezekhez hasonló kérdések voltak, amelyekre a meghívottak nem mindig tudtak kielégítő választ adni. A fórum célkitűzésének megfelelően Katona Lajos foglalta össze a tennivalókat:

1. Azonnali cselekvés. A Telki - Peresi csatorna kitisztítása a tavaszi belvíz elvezetésére.

2. Hosszabb távra szóló, átfogó terv készítése Gyomaendrőd területére, mely hozzáférhető a gazdák számára, hogy a tervhez kapcsolódva pályázhassanak.

3. Átláthatatlan a csatornák tulajdonosi rendszere. Térképen legyen feltüntetve, mely a falugazdásznál megtekinthető.

4. Az érdekeltségi hozzájárulás korrekt szabályozása szükséges jogszabályi módosítással.

A fórum befejezésekként Koltay Zsolt Úr az Nemzeti Földalapkezelő Alap feladatait ismertette.

A több mint három órás rendezvény igaz, hogy nem oldotta meg a gazdák belvízes gondjait, de hasznos információkhoz jutottak.

Várfi András

2006. február 10-én tartotta a Gyoma-Felsőrészi Olvasó és Gazdakör farsangi vacsoráját, melyet részvételével megtisztelt Domokos László országgyűlési képviselő. Képeink a vacsorán készültek.

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@bekesnet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Szóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 130 Ft

XIII. évfolyam 4. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2006. április

**A feltámadt Krisztus dicsősége, öröme és fényessége jusson
el minden Kedves Olvasónk szívébe.**

Krisztus feltámadt, valóban feltámadt. Alleluja!

**Áldott Húsvéti Ünnepet kíván a
Szerkesztőség!**

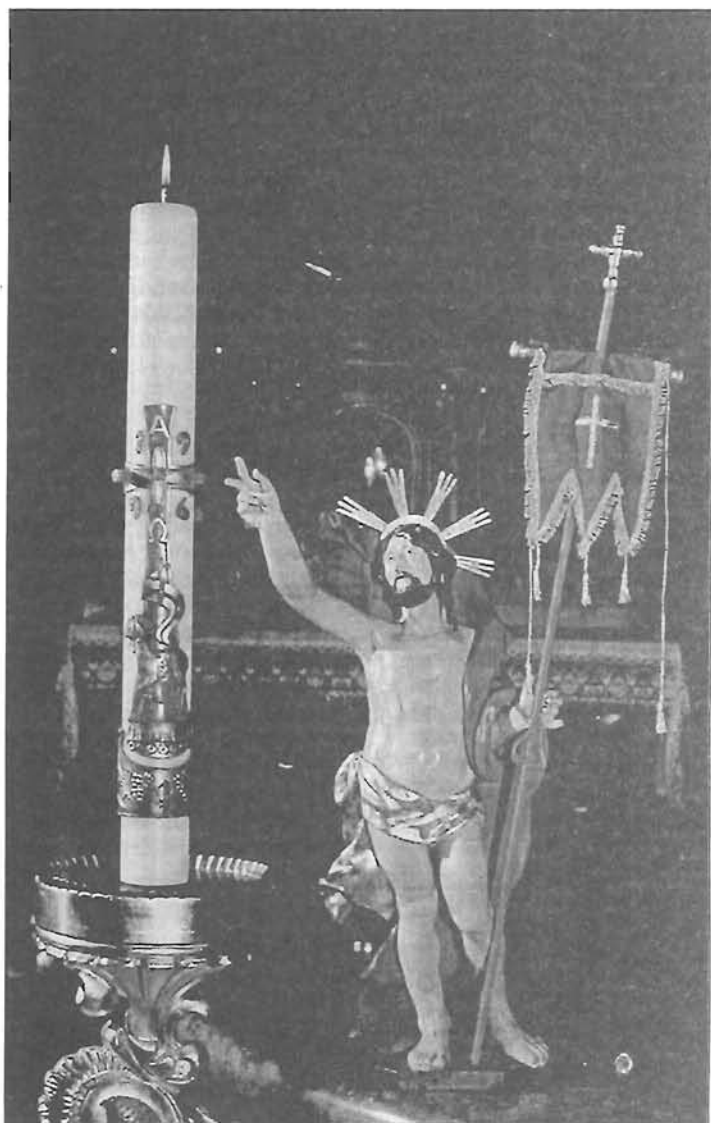
HÚSVÉT VÁRTÁN

*Kegyetlen télben szálfenyők repednek,
fagyott barkák mogyoróbokrokon,
de hitünk mélyének Olajfák-hegyn
reménység dereng a magyar sorsokon...
Kenyér s bor színben, élet-áldozattal
megváltott minket az Ember Fia,
s hisszük, annál közelebb a reggel,
minél sötétebb az éjszaka.*

*Körülöttünk megtépett kis ország,
jobb-sorsára százszor érdemes,
ha a hitét jellemmel fedezné,
s maffiák nélkül nem drogban jeles.
Mert a betört templomablakok
nem útjelek- boldogság fele,
s az sem, ha a jó-szót pénzre mérik,
a gazdag is koldus lesz vele...*

*Kegyetlen télben, ott a Körös partján
kóborol lelkem s szélbe szórt imám:
Édes Jézus, Megváltó Krisztusunk,
tekints népünkre és tekints reám.
Tavasszá szépüljön ez a morc tél,
s napfényezze Béke, Kegeyem,
szívárványozza Feltámadás,
s pacsirta-ének, benne énekem.*

'99. II. 16. Tímár Máté

Önök joga van tudni...

hogy miről tárgyal a hó utolsó napján a Képviselő-testület soron következő ülése

A bizottsági ülések anyagának tárgyalásakor a polgármester tájékoztatta a bizottságokat, hogy március 30-i testületi ülésre meghívta az 5. sz. Választókerület képviselőjelöltjeit 5-5 perces bemutatkozásra, és 3 témával kapcsolatban szeretné, ha elmondanák a jelöltek a megvalósításra vonatkozó elképzelésüket: 1./ Kis Bálint Általános Iskola rekonstrukciójának folytatása; 2./ Rózsahegy Általános Iskola tornatermének megépítése; 3./ Önálló kistérségi elképzelésünk támogathatósága.

A meghívottak: Balogh Károlyné (MDF), Domokos László (FIDESZ-KDNP), Földesi Zoltán (MSZP), Illés János (Centrum), Kovács Máttyás (SZDSZ), Marton József Zsolt (MIÉP-Jobbik)

Beszámoltt továbbá arról, hogy sikeresnek mondható a város megjelenése az Utazás 2006. Kiállításán, ahol a fürdő mellett a legnagyobb érdeklődés a Sajt-Túró fesztivál iránt volt. A város ismét két standon jelent meg, a korábbi szokásnak megfelelően, tehát nem közeledtek egymás felé a vendéglátó vállalkozók és a város vezetése. Elgondolkodtat, hogy vajon valóban csak az hiányzik, hogy ki tegye meg az első lépést a közeledésre? Úgy látszik erre a gesztusra már ebben a ciklusban nem kerülhet sor. Kár, hogy így van. Változás kell ebben is!

Elkészíti a város „Esélyegyenlőség programot”, ami a testületi ülésen kerül előterjesztésre.

A Humánpolitikai Bizottságon az a döntés született, hogy a város minden lehető segítséget megad annak a szerencsétlenül járt családnak, ahol az édesanya hirtelen és váratlan halála 3 kis árva hagyott, és az édesapa Tímár István egyedül vállalja a most született csecsemő, kis Balázs, a 1,5 éves Kristóf és a 8 éves Eszterke felnevelését. Adjon a jó Isten hozzá erőt, egészséget, és az Önkormányzat részéről, ami segítség adható, megadjuk. Ez az igazi szolidaritás, amikor nem hagyjuk magára a valóban rászorult embertársainkat.

Megjelentek a bizottsági ülésen a belvízrendezésben érintett külső társaságok képviselői.

A helyzet valóban nagyon nehéz, hiszen a 40-50 éve felelőtlen rablógazdálkodása, vasút-rekonstrukciók során elkövetett hanyagság következtében a betemetett, felszántott vízelvezető csatornák bizony nagyon hiányoznak. A víz nem tud hová folyni, emiatt valóságos nagy veszély fenyegeti a felszín alatti víz miatt, (ami Mezőberény felől is jön) az alacsonyabb fekvésű településeket, így városunkat is. Arról nem is beszélve, hogy amikor baj van, akkor derülnek ki olyan alapvető problémák, hogy néhány csatorna esetében tisztázatlanok a tulajdonviszonyok, nem lehet tudni, hogy ki a kezelője, kinek kellett volna karbantartani stb. Az egyértelművé vált, hogy a megoldást nem településenként, nem egyenként kellene keresni, hanem nagytérségi megoldásra lenne szükség! Ehhez persze nagyon sok pénzre van szükség, mert az évenként kifizetett vis-maior pénzek csak pillanatnyi bajokra adnak megoldást, de nem szünteti meg a bajokat előidéző okokat. Teljesen kikristályosodott, hogy szükség van az átfogó térségi tervek megvalósítására. A város benyújtotta addig is a vis maior védekezési költségének térítési igényét 34,9 millió forintban.

A külterületi vízrendezés, azaz a Görbekút-Vidólaposi és Szénaskerti csatornák(Fűzfás-zugi holtág vízgyűjtő területe), rekonstrukciójára és a 3 holtág (Fűzfás, Csókási, és Rév-zug) összekötésének és a város belterületi csapadékvíz elvezetésének beruházási és

Magyar Vöröskereszt Területi Szervezete értesíti a tisztelt lakosságot, hogy április 18-án és április 27-én 8-12 óráig VÉR-ADÁS lesz a Katona József Művelődési Házban. Minden segíteni tudó véradót szeretettel várunk.

Közlük továbbá, hogy használt ruha, háztartási eszköz stb. gyűjtő akciót is szerveznek.

A háztartásban főlegessé vált tiszta, jó állapotban lévő ruhaheműket, takarókat, cipőket szívesen fogadják a nehéz sorsú családok részére.

Az adományokat munkanapokon 8-14 óra között a Fő út 3/1 z. alatt fogadják.

Kurilla Jánosné területi vezető

rekonstrukciós tervének megvalósítása megoldaná a holtág-rehabilitációját is. A Békés Megye Önkormányzata 6 településre vonatkozóan készítette el a beruházási koncepciót - aminek része Gyomaendrőd is -, a megvalósítás ütem 2005-2007-ig, a pályázattól Gyomaendrődre 209 millió forint jut, amelynek önrésze: 19 millió forint. A beruházást a Megyei Önkormányzat koordinálja. A közbeszerzési eljárást már lefolytatta, amit sajnos megtámadtak, így a kivitelezés még nem kezdődhetett meg.

Az állattartással kapcsolatos ebtartás helyi szabályai május 1-től lépnek érvénybe. Emlékeztetem olvasóinkat, hogy a szabályzat értelmében a város belterületén a kóbor ebeket befogják és a gyepmesteri telepen kialakított kennelekben 2 hétig tartják. A befogott kóborló ebeket ki lehet váltani, a 14 napi tartási költségek megfizetése esetén. A 14 napon túl befogott kutyák értékesíthetők, vagy kiirthatók. Vigyázzunk kutyáinkra, ne hagyjuk őket gazdátlanul az utcán csavarogni! Érző lények, és tisztességgel szolgálják gazdájukat vigyázzunk rájuk!

A Körösmenti Vadásztársaság felajánlotta a tulajdonát képező Arany János úti ingatlanját megvételre. A bizottság döntése, hogy nem él a felkínált vásárlási lehetőséggel.

Császárné Gyuricza Éva
Képviselő

Köszönet az 1%-ért!

Az alábbi gyomaendrődi civil szervezetek köszönik az eddigi jóindulatot mindazoknak, akik adójuk 1%-ával korábban is támogatták alapítványukat, egyesületüket. Remélik és kéri, az ez évi támogatást is.

Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitásokkal kapcsolatos költségek fedezése, a templom belső felújításának támogatása.

Adószám: 18380761-1-04.

Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.

Adószám: 19182030-1-04.

Élet Másokért Közhasznú Egyesület, célja a rászoruló gyermekek és felnőttek segítése, támogatása.

Adószám: 18384215-1-04

Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrődi Füzetek, stb.

Adószám:19056274-1-04

Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gellért Katolikus Iskola támogatása.

Adószám:18372276-2-04

Cukorbeteg Gyomaendrődi Klubja, célja a cukorbeteg oktatása, segítése.

Adószám: 18378272-1-04

Önkéntes Tűzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyon védelme városunkban és környékén.

Adószám: 18371608 -1-04.

Hallható Hang Alapítvány, célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása.

Adószám:18379383-1-04

Gyomaendrődi Városi Sportegyesület, célja a helyi ifjúsági és labdarúgó sport támo-

gatása.

Adószám: 18370827-1-04.

Dr. Farkas János Alapítvány, célja a külterületen felnövő tehetséges, hátrányos helyzetű fiatalok tovább tanulásának támogatása.

Adószám: 19062255-1-04

Öregszülői Gyermekéért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása.

Adószám: 18376184-1-04

Selyem úti Óvodáért Alapítvány célja az óvodás gyermekek kirándulásainak támogatása, az óvodai felszerelések színvonalának javítása.

Adószám: 18379778-1-24

Gyomaendrődi Siketek és Nagyothallók Közhasznú Alapítvány, célja a gyomaendrődi siketek és nagyothallók segítése.

Adószám: 18380558-1-04

Kincs Az Életed Közhasznú Alapítvány, célja a Gyomaendrődön fogyatékkal élők segítése, a Gondozási Központ ez irányú tevékenységének támogatása, felszereléseinek javítása.

Adószám: 18386932-1-04

A Napsugár Óvodáért Közhasznú Alapítvány, célja a Szabadság úti és a Fő út 85 sz. alatti óvodák gyermekeinek tanulási, játszási feltételeinek jobbítása, az óvodák tárgyi feltételeinek javítása.

Adószám: 18386248-1-04

Templárius Alapítvány támogatja a „Segítsünk a rászoruló gyermekeknek!” jótékony célú adakozást.

Adószám: 18856617-1-17

Gyomaendrődi Mentőalapítvány célja a mentőállomás berendezésének, felszerelésének és a mentéstechnikai eszközöknek a bővítése.

Adószám: 18376713-1-04

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Gyomaendrődi Múzeumi Napok

2006. április 28-29.

Az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjtemény várja az érdeklődőket a programjaira.

1.) A Magyarországi Tájházak Szövetségének Regionális Találkozója

április 28. péntek Közösségi Ház (nagyterem)

10.00. Köszöntőt mond Dr. Dávid Imre polgármester

10.10. Szabylár Péter a Tájházsövetség ügyvezető elnöke megnyitja a tanácskozást

10.20. Fuchszné Benák Katalin

(a Tájházsövetség dél-alföldi régiójának elnöke):

Gyűjtemények, tájházak a Dél-Alföldön

10.40. Andó György (a Békés Megyei Múzeumok

Igazgatóságának igazgatóhelyettese):

A magyarországi szlovák tájházak és a Legátum KHT helyzete

11.00 Szünet

11.20. Dr. Füzes Endre (a Szentendrei Skanzen

nyugalmazott főigazgatója):

A gyűjtemények feltárása

11.40. Ebédszünet

14.00. Batári Zsuzsanna (a Szentendrei Skanzen muzeológusa):

Hitelesen berendezett tájházak, színvonalas programok

14.20. Szonda István (az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjt.

néprajzos- muzeológusa):

A tájházak és helytörténeti gyűjtemények szerepe a

szaktudományos képzés vérkeringésében

2.) 2006. április 28. 17.óra, Városi Képtár (Gye. Kossuth u.11.)

E. Kovács László gömörszőlősi festőművész kiállításának megnyitója

A kiállítást megnyitja: Dr. Vitéz Ferenc főiskolai docens

3.) április 29. szombat Endrődi Tájház és Helyt. Gyűjt. (Gye. Sugár u. 19-20.)

Kiállítások

10.00 A Múzeumbarátok Köre gondozásában

felújított régészeti kiállítás megnyitója

A kiállítást megnyitja:

Gulyás András régész (szarvasi Tessedik Múzeum)

10.20. Háborús emlékek című kiállítás megnyitója

A kiállítást megnyitja: Dr. Zakar István történész

11.00. Lóvontatású mezőgazdasági eszközök

című kiállítás megnyitója

A kiállítást megnyitja:

Dr. Cserenyák László a Szatmári Múzeum igazgatója

11.40. Lovas felvonulás indul az Endrődi Tájház elől

a Sajt és Túró Fesztiválra

4.) április 29. szombat Közösségi Ház (nagyterem)

III. Gyomaendrődi Tudományos Néprajzi Konferencia

A konferencia fővédnöke:

Dr. Ujváry Zoltán professzor emeritus

Konferencia elnök: Dr. Dénes Zoltán egyetemi tanár

15.00. Köszöntőt mond Dr. Dávid Imre polgármester

15.10. Dr. Zakar István (történész): Az 1848. emlékezet

15.30. Sági Tibor (borsodnádasi helytörténész): Első világháborús emlékek a borsodi térségből

15.50. Szünet

16.00. Kész Barnabás (történész, néprajz PhD hallgató):

A „málenkij robot” Kárpátalján

16.20: 1956-ról előadás

A belgiumi koncertközpontban, Antwerpenben egész napos rendezvénysorozattal ünnepelték Bartók Béla születésének 125. évfordulóját. A Belga Királyi Könyvtár Bartók-archívuma külön kiállítással járult hozzá az ünnephez.

Diákolimpiai aranyérmeket hoztak haza a gyomaendrődi fiatalok Debrecenből. A judósok diákolimpiai országos döntőjének A-korcsportjában a Kis Bálint Általános Iskola fiataljai szép eredménnyel szerepeltek: a 35 kilósak mezőnyében Tóth Dominika aranyérmes, a 34 kilóban induló Pintér Béla bronzérmes, az 54 kilós Katona Ákos ötödik helyezést ért el. Szívvel gratulálunk a szép eredményekhez, és további sok sikert kívánunk az olvasókkal együtt.

Az Országgyűlés utolsó ülésnapján a kormánypárti többség elutasította a Fidesz 14. havi nyugdíjra, illetve a magánlakások javításának és felújításának, illetve a szociális lakásépítés áfájának 20%-ról 5 százalékra csökkentéséről szóló javaslatát. A rendkívüli parlamenti ülés összehívását ezért is kezdeményezte a Fidesz, ami szintén eredménytelen volt a szocialisták távolmaradása és az SZDSZ érdektelensége miatt!

A kormány nevében Gyurcsány miniszterelnöknek a nyugdíjasoknak tett újabb ígéretcsomagjából ismét hiányzik az idő faktor, hasonlóan a 2002-es ígéretükhöz, amikor is a kampányban elfelejtették közölni, hogy a 13. havi nyugdíjat nem egyszerre, hanem fokozatosan, 4 év alatt fogják bevezetni. 2006-ban értük el a negyedik évet, így a 13. havi nyugdíj felét márciusban a nyugdíjasok megkapták, hiszen áprilisban választás lesz! Az újabb ígéretcsomagból egy tünik biztosnak: a mezőgazdasági szervezetekről járulékból élők ellátása idén július 1-től 3500 forinttal emelkedik. A többi ígéret idejét majd később tudhatjuk meg!?

'56-os Akadémia Debrecenben. Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc közelgő 50 éves évfordulója alkalmából Debrecenben szabadegyetem jellegű előadás-sorozat kezdődött. A program célja, hiteles képet adni a forradalom előzményeiről, történéseiről, és világtörténelmi jelentőségéről. A program mindenki számára nyitott, és ingyenes. A regisztrált látogatók júniusban az akadémia végeztével bizonyítványt kapnak.

Március 15-én Washingtonban Magyarország két dicső forradalmára, az 1848-as, és az 1956-os forradalomra emlékeztek abban a helyiségben, amelyben hajdan Kossuth is szónokolt. Egyesült Államok elnöke, George Bush méltatta a magyarországi forradalmakat, és Tom Lantos is emlékezett.

A gyomaendrődi Városi Zene- és Művészeti Iskola hangszeres növendékei ebben a tanévben is kiemelkedően szerepeltek a megyei versenyeken. A Battonyán megrendezett gitár versenyen Vaszkó András 1. Ágoston Boróka 3. helyezést ért el, Nagy Bence dicséretben részesült. A IV. korcsoport 1. helyezette Cserenyecz Dóra lett. Felkészítő tanár: Szabó Mária. A három megyét magába foglaló Zákányszéken megrendezett hegedűversenyen Bela Gréta külön dicséretben részesült. Felkészítő tanára: Pappné Németh Hedvig.

Gratulálok a szép eredményekhez, és további jó tanulást és sok sikert kívánunk az olvasók nevében is.

Az Endrődi Ugari iskolában végzeteknek öregdiák találkozót szerveznek, MÁJUS 21-ÉN VASÁRNAP. A találkozóra jelentkezni lehet május 15-ig: Altné Salamon Terike 06-66-284-538, Oláhné Szabó Éva 06-66-283-212, Buláné Gellai Irén 06-66-283-032 telefonokon.

A találkozó részvételi összege: 2.500 forint/ fő.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

HANYECZ ILLÉS kereskedő

1929 - 2006

Endrődön született Hanyecz Illés és Salamon Margit tősgyökeres parasztszülők gyermekeként. Szeretetteljes családi környezetben, sok kedves rokon- és szomszédifü társaságában ideális gyermekkort mondhatott magáénak. Elemi iskolái után gimnáziumba járt, de a szovjet megszállás után onnan kimaradt. Nem szeretett tanulni. Ifjúvá cseperedvén 1948-ig – másokhoz hasonlóan – re-

ménykedett az egészséges mezőgazdasági életben s tanulás helyett boldogabban gazdálkodott volna a 65 holdas szép kis családi birtokon.

Beköszöntött a vészorszak. Hentességet tanult, de a kuláküldözés fiatal kora ellenére őt sem kímélte. 1949-ben - rágalmak alapján – órák hosszúg úgy verték a kondorosi rendőrök, hogy csoda volt életben maradás. Ezt követően tilos vágásért háromhavi elzárásra ítélték, és ezt az időt a sajobábonyi rabtáborban töltötte. Alig szabadult, munkaszolgálatos katonának lett 1951-1953-ig. Szabadulása után mire tért haza? Szülei börtönviselt arcát, elárverezett bútordaraboktól, eszközöktől hiányos szülői házat talált itthon. A családi földet akkorára már mind elvették, a tanyát lebontották, a gazdasági felszereléseket elorozták. Teljes volt a kifosztás. A lelkek, remények összetörtek...

Budapesten próbált munkát találni, mint annyi sok endrődi fiatalember. Kezdetben vendéglőben dolgozott, majd kereskedő lett.

1963-ban feleségül vette Száfián Máriát, és közösen vezették üzletüket az utolsó tíz évben, mint vágott baromfi kereskedők.

Illés mindig az endrődi családi házat tekintette igazi otthonának. Nem tudott gyökeret verni a zajos fővárosban. Eladták a szép kőbányai lakásukat, és már nyugdíjasként haza költöztek. Kedvtelésből éveken át kolbászt készített eladásra is. Ősszel rendszeresen csinálta a finom borokat, azonos helyeken vásárolva a Tisza-vidéki szőlőt. Szerette a vendégeket, rokonokat, barátokat, az otthon kényelmét.

Szüleink fájdalmas elvesztése után ijesztő számban fogytak a rokonok, barátok, ismerősök. Felesége 2004-ben halt meg. Ezt követően régebbi betegsége súlyosbodott, és március 4-én engem is itthagytott. Istennel megbékélve, igaz hittel.

Fáradságot nem ismerve törődtem vele, életének utolsó percéig mellette voltam. Nem óhajtott kórházba menni. Nemcsak a szülői házban, hanem abban a szobában kívánt megválni az élettől, amelyben született.

Kedves, aranyos, jó testvérem volt mindig.
Nyugodj békében!

Hanyecz Margit

A BUDAPESTI TALÁLKOZÓ

Az Endrődiek Baráti Köre Egyesület március 4-én tartotta éves rendes közgyűlését Budapesten, ami egyben szívélyes találkozó is volt. Mintegy 70-en gyűltek össze a barátságosnak nem mondható tél végi napon. A közgyűlésen az ügyvezető testület nevében lemondott a titkár Császárné Gyuricza Éva, tekintve, hogy a mandátumuk lejárt.

Az új testület megválasztásának eredménye: Elnök: Dr. Latorcai János, titkár: Császárné Gyuricza Éva, Ellenőrző Bizottság elnöke, egyben a budapesti titkár: Timár Imre, az Ellenőrző Bizottság tagjai még: Fülöp Imréné és Szabó Zoltánné, az Ügyvivő Testület további tagjai még: Iványi László, Buczkó Imre, Szabó Béla és Vargáné Földvári Krisztina.

A titkár beszámolt a 2005 év legfontosabb eseményeiről, de részletes visszaemlékezést tartott az elmúlt 4 év legfontosabb eseményeiről, amelyek az alábbiak voltak:

- A Baráti Kör kezdeményezésünkre széles összefogással 2001-ben felállítottuk Timár Máté író szobrát,
- Széles körű lakossági és önkormányzati támogatással felújítottuk a II. Világháború emlékművét, 2002-ben,
- Csernus Mihály apátplébánosnak emléktáblát állítottunk az endrődi plébánia falán,
- Vaszkó Irén és Szilágyiné Németh Eszter tanárnőket sikeresen ajánlottuk a Kultúra Lovagja címre,
- Rózsashegyi Napok keretében endrődi származású képzőművészek munkáit mutattuk be,
- Varjú Vilmos Olimpiai bronzérmes súlylökőt sikeresen javasoltuk posztumusz Gyomaendrőd Díszpolgára címre,
- Iványi László plébános urat sikeresen javasoltuk Gyomaendrődért Emlékplakett kitüntetésre,
- Évrol évre megrendezzük május utolsó vasárnapján a Hősök napi ünnepséget,
- 2005-ben közreműködünk a Csejtről elszármazottak találkozójának és az emlékmű felállításának és ünnepélyes szentelésének ünnepségén.

A kitűzött és meg nem valósult tervek közül az endrődi templom kőkeresztjének felújítását a közgyűlés megerősítette, hogy továbbra is szerepeljen az elvégzendő feladataink között.

Az elmúlt év, 2005 pénzügyi beszámolóját számszakilag részletesen ismertette a titkár.

A pénzügyi és a szöveges beszámolót a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

A közgyűlés egyhangúlag támogatta a vezetőség azon javaslatát, mely szerint Kunkovác Lászlót terjessze fel az Egyesület vezetősége a Pannon Példakép díj pályázatra.

A Közgyűlés Alapszabályt is módosított, amelynek értelmében az ügyvivő testület létszámát 14 főről 9 főre csökkentették.

A felszólalók sok értékes javaslattal és segítőkészséggel támogatják az újonnan megválasztott testületet, amely az ebéd után meg is tartotta első ülését.

Császárné Gyuricza Éva
Titkár

Megállapodás

Az endrődi Községi Házat március 1-től a Templárius Alapítvány működteti. Képünk: Dr. Dávid Imre gyomaendrődi polgármester, és Lakatos Sándor a Templárius Alapítvány részéről aláírják a megállapodást, 2006. március 1-jén a Polgármesteri Hivatalban.

A MAGYAR NÉV MEGINT SZÉP LESZ

A város méltón ünnepelte az 1848-as Forradalom és Szabadságharc emlékét március 15-én. A zord télies idő miatt az ünnepséget mindkét városrészben templomban tartottuk. A koszorúzás természetesen a Hősök emlékműveinél volt.

Az ünnepi szónok Giricz László tanár volt, az ünnepi műsort a Kis Bálint Általános Iskola tanulói szolgáltatták. Íme az ünnepi beszéd:

Petőfi Sándor az alábbi sorokkal emlékezik március 15-e eseményeire:

Magyar történet műzsája,
Vésőd soká nyugodott,
Vedd föl azt s örök tábládra
Vésd föl ezt a nagy napot!

Nagyapáink és apáink,
Míg egy század elhaladt,
Nem tevének annyit, mint mink
Huszonnégy óra alatt.

Az 1848 előtti három évszázadot a függetlenség hiányában élte meg a nemzet.

Mohács után, amikor a török elfoglalta Budát, megszűnt az önálló magyar királyság. Az ország három részre szakadt. Viszonylagos függetlensége csak az Erdélyi Fejedelemségnek volt.

A török kiszorítása után a Habsburgok országunkat mintegy hadizsákmánynak tekintették. Idegen hadiszállítók kaptak hatalmas birtokokat. Az ország egységét nem állították helyre. Az egyes országrészeket (mint pl. Erdély) külön kormányozták. A telepítési politika egyértelműen az elnémetesítést szolgálta.

Felkelések, szabadságharcok jelezték, hogy a magyarság nem nyugszik bele a gyarmati sorsba. Mi az, ami megtartott minket magyarnak? Elsősorban a nyelvünk, amely minden németesítési szándék ellenére megmaradt.

Vajon maradt-e államteremtő erő a nemzetben 300 esztendei szünet után? Igen!

A XIX. század elején egy csodálatos nemzeti megújulási folyamat indul el, a reformkor, amikor egy egész nemzedék készül a változtatásra.

Nemzeti függetlenség és polgári átalakulás a cél.

Az előbbi helyreállítás 1541 óta célja a magyarságnak.

A polgári átalakulás pedig a feudális kötöttségektől való megszabadulást jelenti és parlamentáris rendszert felelős kormányval.

Széchenyi gróf felismerte, hogy az ősi- ség 1351-ből származó törvénye 500 évvel később már elavult, mivel így a birtokok hitelképtelenek. Végiggondolta azt is, hogy az Isten áldása a jól megfizetett és a jól elvégzett munkán van, nem a kényszermunkán. Márpedig az ország gazdasága a jobbágnak a kényszermunkáján alapult. Széchenyi ebből arra következtetett, hogy nemcsak az ősiség törvényétől kellene megszabadulni, hanem a jobbágságtól is. Ebből az is következik, hogy ne csak a jobbágy fizesse az országnak a terheit, hanem a nemesség is. Tehát közteherviselés legyen. Ezekhez a társadalmi és gazdasági követelésekhez csatlakoztak a politikai követelések is. Mindenekelőtt az, hogy megőrizsük az alkotmányosságot, és legalább a birodalom belüli függetlenségünk megvalósuljon.

Magyarországon ugyanis alkotmány volt, több száz éves rendi alkotmány. A birodalom nyugati felében, az osztrák örökös tartományokban pedig nem volt sem alkotmány, sem országgyűlés. Magyarországon csak akkor gyakorolhatta az uralkodó a felségjogait, ha megkoronáztatta magát, ha kiadta a koronázási hitlevelet, letette a koronázási esküt, és törvényt akkor is csak az országgyűléssel együtt tudott alkotni.

Pozsonyban az országgyűlésen a magyar politikai vezetők, Kossuth Lajos és Batthyány Lajos gróf hangot adtak ezeknek a követeléseknek.

Pesten a márciusi ifjak csattanós tömör- séggel foglalták össze mindazt, amit Kossuth a pozsonyi diétán megfogalmazott. Ez a 12 pont. Ebben világosan, tömören fejezték ki mindent. Petőfi Nemzeti dala szintén egy radikális tömörítés. Két szöveggel készültek tehát a fiataljaink. Mi a céljuk? Az, hogy Pest adjon támogatást Pozsonynak, az alsótábla ellenzékének.

Az volt az elgondolásuk, hogy a József- napi híres vásáron majd aláírásokat gyűj- tenek, és ezeket elküldik Pozsonyba. Ekkor híre ment annak, hogy az elképzelhetetlen megtörtént. Bécsben március 13-án kitört a forradalom.

Ez az esemény hihetetlenül felgyorsította a törvénykezési folyamatot.

Kossuth március 14-én már nyíltan be- szélt a követelésekről.

A fiatalok is rájöttek arra, hogy nem sza- bad várni József-napig, hanem már másnap cselekedni kell.

Ha 1848. március 15-e eseményeit ele- mezzük, akkor három helyszínről kell meg- emlékezni. Pest, ez az akkor születő világvá- ros csak az egyik helyszín a három közül. Itt a márciusi ifjak megvalósítanak a 12 pontjuk- ból annyit, amennyit azon a napon meg lehet valósítani. A többihez azonban az országgyű- lés kell, amely Pozsonyban ülésezik. Mivel az országgyűlés csak az uralkodóval együtt tud törvényt hozni, ezért kell hozzá a császárváros Bécs is. Ez a három helyszín van tehát: PEST, POZSONY, BÉCS.

Március 15-én Pesten sikerül kivívni a saj- tósabadságot és a cenzúra eltörlését. A poli- tikai fogoly Táncsicsot kiszabadítják.

Óriási a siker Pesten, és óriási a siker Po- zsonyban is, ahol az országgyűlés küldöttsége útnak indul Bécsbe, és ki tudja küzdeni azt, hogy Batthyány mint kinevezett magyar mi-

nisterelnök térjen vissza. A fiatalok számára az volt a fontos, ami Pesten történt. Kossuth számára az, ami Pozsonyban és Bécsben.

A király, V. Ferdinánd április 11-én szen- tesíti a 31 törvényt. Békés, törvényes, vértelen küzdelemben elértük célunkat. A birodalom belüli függetlenségünk megvalósult. Az ausztriai uralkodóházzal most már csak a király személye köt minket össze. Létrejött az alkotmányos monarchia.

Az erdélyi országgyűlés is elfogadja az uniót, a király ezt is szentesíti. Megalakul az első népképviselői országgyűlés. Szépen in- dul minden.

Kiderül, hogy bécsi udvar polgárháború szításával és katonai intervencióval szándéko- zik megsemmisíteni az áprilisi törvényeket.

Hazánkban a XIX. sz. első felére jelentő- sen megnőtt a nemzetiségek lélekszáma. A meglévő ellentéteket kihasználva a Habsbur- gok az oszad meg és uralkodj elv alapján ko- moly hányadukat ellenünk fordították.

Szörnyű vérengzések voltak a Délvidéken és Erdélyben.

Tehát nem mi támadtuk meg Ausztriát, hanem belekényszerültünk a fegyveres harc- ba, amelyben jelentős sikereket értünk el. Az orosz cár segítségével levert önvédelmi har- cunkban Magyarország mint a szabadságáért küzdő állam született újjá a világ népei előtt. Úgy, mint ahogy 50 évvel ezelőtt 1956-ban is történt.

1848. március 15-e a modern értelemben vett nemzet születésnapja.

Ez a nép által választott ünnep. Soha sen- kinek, sem koronás főnek, sem kommunista diktátornak nem sikerült ezt elvenni a ma- gyar néptől.

A monarchia utolsó két évtizedében a hivatalos ünnep ápr. 11-e volt. Gróf Klebels- berg Kunó kultuszminiszter javaslata alapján 1927-ben lesz március 15-e állami ünnep.

Az elmúlt több mint másfélszáz évben volt ez letagadott, kisajátított, elikkasztott ünnep, de mindezt túlélte. Időszerűségét is megőrizte.

„Nem engedünk a 48-ból!”

Az 1960-as évek végén véletlenül elkerülte a cenzúra figyelmét és megjelent Utassy József verse:

ZÚG MÁRCIUS

Én szemfedőlapod lerántom:
kelj föl és járj, Petőfi Sándor!
Zúg Március, záporos fény ver,
suhog a zászlós tűz a vérben.
Hüvelyét veszti, brong a kardlap:
úgy kelj föl, mint forradalmad!

Szedd össze csontjaid, barátom:
lopnak a bőség kosarából,
a jognak a szétlalanál lopnak,
népek nevében! S te halott vagy?!
Holnap a szellem napvilágát
roppantják ránk a hétszer gyávák.
Talpra, Petőfi! Sirodat rázom:
szólj még egyszer a szabadságról!

Endrődön és Gyomán,
2006. március 15-én

Katolikus oldal

ÁPRILISI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 18 órákor. Hétköznap reggel fél 8-kor.
Nagybőjt péntekjein 6-kor, vasárnap fél 6-kor keresztút.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

április 23-án, fél 12-kor

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 6-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.
Nagybőjt péntekjein fél 6-kor keresztút.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 18 órákor,
hétfőn reggel 8-kor.
Szombaton 18 órákor vasárnapi előesti mise.
Nagybőjt péntekjein fél 6-kor keresztút.

ÁPRILISI ÜNNEPEK

2. vasárnap	Nagybőjt 5. vasárnapja
9. vasárnap:	Virágvasárnap
13. csütörtök:	Nagycsütörtök
14. péntek:	Nagypéntek
15. szombat:	Nagyszombat
16. vasárnap:	Húsvétvasárnap
17. hétfő:	Húsvéthétfő
23. vasárnap:	Az Isteni Irgalmasság vasárnapja
24. hétfő:	Szent György vértanú
25. kedd:	Szent Márk evangélista
28. péntek:	Chanel Szent Péter áldozópap, vértanú
29. szombat:	Sienai Szent Katalin, Európa társvédőszentje
30. vasárnap:	Húsvét 3. vasárnapja

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

AZ EGYHÁZ BŰNEI? 12. (Mi igaz, mi nem igaz?) - befejező rész

A LEGGYAKRABBAN IDÉZETT TÖRTÉNELMI BŰNÖKRŐL - Dr. Toma Ferenc írása

AZ EGYHÁZ TÖRTÉNELMI BŰNEIRŐL ÉS A MI BOCSÁNTKÉRÉSÜNKRŐL

Az egyház gyengeségei és az emberi-társadalmi törvényszerűsége

Az előzőeket összefoglalva megállapíthatjuk: Az egyház szent és bűnös. Szent, mert isteni életet hordoz. Bűnös, mert emberekből áll.

- Mivel az egyház emberekből áll, hordozza a lehetséges emberi hibákat tagjaiban. Vannak szentség útjára lépett tagjai, de még ők sem mentesek minden büntől; hát még azok, akik csak formálisan - valamilyen külsőség betartása által - a tagjai, és igazán sosem adták át életüket hittel Jézus Krisztusnak.

- Mivel az egyház emberi közösség, hordozza mindazokat a hibalehetőségeket, amelyek az emberi közösségek, társadalmak jellemzői. Minél inkább átadta magát valaki, vagy egy csoport Krisztusnak, annál inkább Krisztus törvényei diadalmaskodnak életükben, s minél kevésbé adta át magát, annál inkább az önzés és az önző világ törvényei érvényesülnek.

Az egyház bűnei a jelen tükrében

Az egyház történelmi mulasztásairól, bűneiről csak a történelmi (és szociológiai) háttér ismeretében beszélhetünk. S ha ma beszélünk e mulasztásokról, a helyes egyensúly kedvéért kell egy pillantást vetnünk a mai korra is, illetve azokra, akik az egyház elleni vádakat kielezeten megfogalmazzák.

Századunkban az egyházat és a kereszténységet legerősebben a nemzeti szocializmus és a kommunizmus támadta. A nemzeti szocializmus egyház- és kereszténység ellenes támadásaira ma már alig emlékszik az emberiség, annyira elfeledtették azokat a náciizmus egyéb gaztettei, amelyekre hamar fény derült. A kommunizmus embertelenségéről, haláltáborairól, mintegy 100 millió ember kiirtásáról

(amelyet sokan ma is szeretnének elhallgatni) csak az utolsó években kezdünk tudomást szerezni (vö. pl. A kommunizmus fekete könyve c. kötet). Pedig a kommunizmus vallásellenes vádaskodásai sem tehetők mérlegre e rendszer sötét voltának ismerete nélkül.

Napjainkban pedig évente sok 100 ezer életet olt ki az abortusz, terjed az eutanázia, a prostitúció, az erkölcsnélküliség, a kábítószerek, a gazdasági maffiak; gazdag országok és pénzügyi hatalmak hagyják éhen halni szegények millióit, vagy tétlenül nézik egész népek - örmények, kurdok, bosnyákok vagy különböző afrikai törzsek - kiirtását. - Korunknak a nyomorúságai nem teszik jóvá az egyház mulasztásait, csak arra irányítják figyelmünket, hogy minden korban hemzsegnek a gyilkos emberi tévedések.

Helyes tehát, hogy az egyház bocsánatot kér mulasztásaiért Istentől, az emberiség nyilvánossága előtt, hiszen - mint emberi közösségnek - voltak súlyos vétkei a történelem folyamán. De azt is megállapíthatjuk, hogy minden nagyobb emberi csoportnak, világnézetnek vagy vallásnak megvoltak a maguk - emberségükből következő - súlyos mulasztásai. Viszont senki sem tett annyit az emberiségért, mint a kereszténység, illetve a katolikus egyház. - Remélhetjük, hogy a többi közösség, párt, vallás vagy világnézeti csoport is eljut arra a bölcsességre és alázatra, hogy ki-ki megvallja saját mulasztásait.

A mi bocsánatkérésünkről

Az előzőekben, amikor egyrészt pontosítottuk, másrészt a maguk történelmi társadalmi összefüggésébe állítottuk az egyház bűneiként leggyakrabban emlegetett eseményeket, sok szempontból „védelmünkbe vettük” az egyházat. Ez jogos. De a mondottak akkor felelnek meg az igazságnak, az evangélium szemléletének és az egyház szándékának, ha gondolatmenetünk a helyes magunkba nézéshez, a másokkal való kiengesztelődéshez, illetve a lelki megújuláshoz vezet.

Bár a szélsőséges egyház elleni vádaskodá-

sokat vissza kell utasítanunk, de mindig újra meg kell vallanunk, hogy az egyház bűnös emberekből áll, és követett és követ el súlyos tévedéseket. Az egyház gyengeségének titkát akkor sejtjük meg a maga valóságában, ha önmagunkba nézünk és rádöbbenünk, hogy mi is minden nap botló emberek vagyunk. És akkor jogos feltennünk a kérdést: Vajon mi, a magunk körülményei között, gyakran nem hasonlóan hibázunk-e, mint azok, akik az egyház egy-egy sajátos korszakában úgy éltek, hogy viselkedésüket a történelem az egyház csődjeként, bűneként tartja számon. - A mi mai mulasztásunk sokféle lehet: hogy hanyagul végezzük munkánkat, hogy nem építjük aktívan egyházunkat, plébániai közösségünket, hogy nem vagyunk a szeretet tanúi, a hit apostolai, hogy nem eléggé építünk jézusi kapcsolatokat más vallású vagy másként gondolkogó embertársainkkal stb.

Így kérjük tehát bocsánatot Istentől és minden embertársunktól, akiket az egyház történelmi vagy jelenbeli bűnei, vagy a mi kereszténytelen magatartásunk, tartanak távol Jézustól és az egyháztól.

A Szentatya - 2000 nagybőjtjében nyilvánosan tartott - bocsánatkérésének gondolatait követve kérjük bocsánatot elsősorban saját bűneinkért:

Hogy sokszor „ahelyett, hogy a hívő élet tanúságát adtuk volna a világ számára, úgy gondolkodtunk, cselekedtünk, hogy ellen-tanúságot tettünk”; s így felelősek vagyunk abban, hogy sok embertársunk, rokonunk nem közeledett Jézushoz, az egyházhöz, vagy egyenesen eltávolodott tőlük, vallástalaná lett;

hogy „megoszlottunk egymás között, kölcsönösen elítéltük és támadtuk egymást” - akár a katolikus egyházon és helyi közösségünkön belül, akár a különböző hitvallású keresztények közösségeiben, vagy a nagy emberi közösségben;

hogy gyakran - esetleg éppen a hitről, egyházzal vitatkozva - „engedtünk a türelmetlenségnek, és nem követtük a szeretet parancsát”;

hogy szavainkat, tetteinket gyakran a góg, a gyűlölet, az uralkodási vágy, a más vallásúak, fajúak, gyengébb társadalmi csoportok iránti el-
lenségkedés vagy lenézés vezérelte;

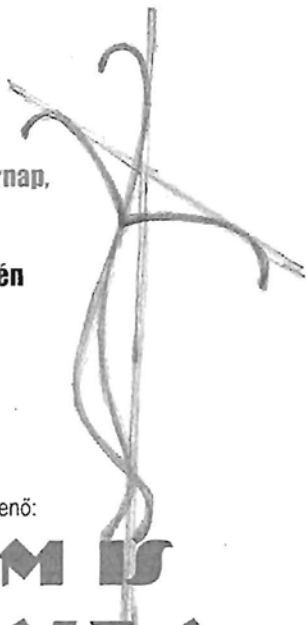
hogy sokszor nem ismertük fel Jézust a más neműben, fajuban, a szegényben (a hajléktalanban, a menekültben, a cigányban), a ruhátlanban, az üldözöttben!

Ha beismerjük a tegnap bukásait, s tudunk hinni Isten bennünket – gyengeségeink ellenére – elfogadó szeretetében, akkor készebbek leszünk arra, hogy megértéssel legyünk mások hibái iránt, elinduljunk a megújult élet, a szeretet és a testvéri párbeszéd útján: a kereszténység megújulásának útján.

S mit tegyünk, amikor az egyház bűneit szemünkre vetik?

Ha embertársaink az egyház bűneit – ahogyan gyakran halljuk: egyoldalúan, és hiányos ismeretek alapján – emlegetik, először is próbáljuk megérteni őket (mi az, amiben igazuk van!), s fájlalni, hogy az egyházban valóban sok mulasztás történt és történik. Esetenként – ha ily módon ki tud alakulni köztünk a párbeszéd – nem is kell többet tennünk. Máskor, illetve a kapcsolat megfelelő fokán, kell tudnunk tisztázni a vádak egyoldalúságát (ehhez is szeretnének segítem a fenti szempontok); illetve miközben megvalljuk az egyház gyengeségeit, kell keresnünk a módot, hogyan mutathatunk rá az egyház, illetve a jézusi élet lényegére, s törekedjünk arra, hogy az ilyen témákról folyó beszélgetés is a hit felé vezető lépcsővé váljon!

2006. április 9-én, Virágvasárnap,
dél előtt 10 órakor
az endródi templomban
a virágvasárnapi passió helyén
felhangzik:

Sillye Jenő:

ÉRTEM IS MEGHALT A KERESZTEN

- ORATÓRIUM GITÁROKRA ÉS
ÉNEKANGRA-

Előadják:
a debreceni Szent Anna Székesegyház énekesei

NEMZETI IMAÉV

Magyar litániák

Litánia magyarságunkért, a hit ajándékáért

Istenünk, a Te meghívásod tudata mindig reménységet ad, a legkilátás-
talanabb helyzetekben is tudunk hinni abban, hogy Te, a leghatalmasabb Ur,
aki küldetését adtál nemzetünknek, erőt is adsz a fennmaradásra. Adj nekünk
párfogásodba vetett bizalmat, hogy ebből naponként és korszakonként meg-
újult erővel legyünk képesek önzetlenül cselekedni a közösségért, akaratom
szerint. Ámen.

Urunk, segítsd nemzetünket, hogy elegendő pap és szerzetes legyen a plébá-
niák ellátására.

– **Erősítsd meg hitünket, Urunk!** (minden fohász után mondjuk!)

Juttasd el az evangélium fényét a legelrejtettebb településekre is!

Élénkítsd fel az emberek szívében a legfontosabb igazságokra irányuló hiány-
érzetet, hogy minél több család áttörhesse magát a tömegkommuni-
káció romboló hatásán.

Adj, hogy eleven példaként hasson törekvéseinkre magyar szentjeink élete és
számtalan küzdelme hazánkért, egyéni és családi életszentségükért.

Segíts, hogy minden történelmi nehézséget próbatételként fogjunk fel és így
próbáljunk helytállni bennük.

Adj, hogy a közös hitvallás testvérisége az emberi ellentét felé emeljen ben-
nünket.

Segíts, hogy nemzetünkön teljesülhessen Szent Fiaid terve, mellyel a világ min-
den népének megtérítését az apostolokra bízta.

Segíts olyan vezetőket országunk élére, akik minden erejükkel az igazságos-
ság, a tisztesség, a lelkiismeret és az alapvető keresztény erkölcsi
értékek szerint igyekeznek formálni a közgondolkodást.

Ne engedd gyermekeinket hitetlenül felnőni.

Fékezd meg Istenünk a szekták és minden rólad hamis képet festő irányzat
térhódítását.

Adj egyháznak olyan példaadó erkölcsi tisztaságot, amely vonzó tud lenni az
egészséges lelkiismeretű emberek számára.

Adj püspökeinknek, papiainknak, híveinknek olyan apostoli lelkületet, amel-
lyel folytathatják az apostolok küldetését.

Erősítsd meg a szenvedőket, hogy felfogják szenvedésük értékét, türelemmel
viseljék és örömmel ajánlják fel a Te országod nagy céljaiért.

Segíts valamennyiünket, hogy nagy megbecsüléssel vegyük körül idős, beteg,
magányos és bajba jutott testvéreinket, meglátva bennük Krisztus
arcát.

Adj meg egész nemzetünknek az imádság és az áldozatvállalás lelkületét.

Világosíts meg mindannyiunkat, hogy történelmünk tanulságait a Te szempont-
jaid szerint tudjuk értékelni.

Adj, hogy családjaink vállalják a téled érkező bőséges gyermekáldást, és fele-
lősséggel fogadják az élet ajándékát.

Urunk, szabadítsd meg népünket a rosszindulatú, értékromboló, a sötétség
küldetésében járó hatalmaktól.

Adj meg, hogy a magyar jövő egyértelműen keresztény jövő legyen.

Urunk, Jézus Krisztus, teljesedjék be rajtunk terved, hogy egész nemze-
tünk elfogadjja az evangéliumot, és egyházzal által törekedjék az üdvösség
elnyerésére, addig pedig a keresztény életszemlélet elsajátítására és elterjesz-
tésére, aki él és uralkodik mindörökké. Ámen.

Nagyböjti lelkigyakorlat:

Endrődön és Hunyán: április 3-4-5-én (hétfő, kedd, szerda)
Vezető: Czank Gábor békésszentandrás káplán

Az 1% felajánlása:

0011

MAGYAR KATOLIKUS EGYHÁZ

Nagyhét és Húsvét templomainkban	Endrőd	Hunya	Gyoma
Virágvasárnap	10, 18	8	10
Nagycsütörtök, az Utolsó Vacsora miséje	18	16	18
Nagypéntek			
keresztút az Úr szenvedése	9 15	16,30 17	17,30 18
Nagyszombat			
Adoráció a szentsírnál Vigília, feltámadás miséje, körmenet	8-18 18	9-15 15	9-18 18
Húsvétvasárnap, Húsvéthétfő	10, 18	8	10

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Söczó Géza

SZENT ADALBERT (BÉLA)
püspök és vértanú

Ünnepe: Április 23.

*Libice (K-Csehország), 956 k.

†Tentiken (Danzig közelében) 997. Április 23

Adalbert neve eredetileg Vojtech, és a kelet-csehországi Libice várában született 956 táján a szlavnik nemzetségből. Anyja, Adilburg I. Henrik rokona volt, így a szász uralkodói családhoz rokoni szálak fűzték.

Mivel a hét fiú közül a hatodik volt, szülei a súlyosan megbetegedett gyermeket Istennek ajánlották, ha felgyógyul. Vojtech kezdetben otthon nevelkedett, majd Magdeburg híres katedrálisiskolájába küldték tanulni (972).

Az érsek, Adalbert is figyelemmel kísérte a nevezetesebb növendékek tanulmányait. A 15-16 éves Vojtech bérmálásban kapta az érsek nevét, aki lelkiatyjaként támogatta a fiatalembert. Férfitársa derekán maga Adalbert is lelkiatyjává, aiai barátjává vált két kiemelkedő személyiségnek: Szent Istvánnak és III. Ottó császárnak.

981-ben visszatért Prágába, ahol két év múlva a város első püspöke, Dietmár pappá szenteli.

Néhány hónappal később, Dietmár súlyosan megbetegedett, s Adalbert szemtanúja volt a püspök szörnyű lelkiismeret-furdalásainak, kínos haláltusájának, őszinte bűnbánatának. Dietmár ugyanis ekkor döbbsent rá, hogy rossz pásztor volt, mert engedett a világ csábításainak. A fiatal pap ekkor ébredt lelkipásztori felelősségére. „Még azon éjjel vezeklővet öltött, fejére hamut szórt és imádkozva végigjárta az egyházakat, vagyonát szétosztotta a szegények között, magát pedig teljesen Istennek ajánlotta.”

Az üressé vált püspöki székre II. Boleszláv, a papság és a nép őt választotta püspökké.

A Veronában, 983. május hó folyamán tartott birodalmi gyűlésen II. Ottó császár megerősítette püspöki székében. Adalbert alázatos egyszerűségben érkezett vissza Prágába, szívében komoly elhatározással: nyájának igazi pásztorra les. A városba gyalog, mezítláb vonult be, jelezve a legkisebbek, a szegények iránti szeretetét. Támogatta a nélkülözőket, beteget. Annál nehezebb dolga volt, amikor hívei életvitelét akarta megjavítani. Minden erejével arra törekedett, hogy népet az igaz kereszténységre vezesse. A pogány csehek szilárd vallásossága miatt nem fogadták el. Hat év küzdelem után, arra jutott, hogy Jeruzsálembé zarándokoljon és magányban

töltse életét. Mivel Rómában szétosztotta pénzét csak Monte-Cassino híres monostoráig jutott. Az apát javasolta, hogy inkább Rómába menjen és az aventnoi görög kolostorban éljen (990).

A manzi érsek kérésére Magyarországon keresztül visszatért 12 barát kíséretében, (992 őszén) ám a prágaiak a kezdeti szíves fogadtatás után ismét ellene fordultak, most is minden törekvését megghiúsították. Nem tartották meg az ünnepeket, nem tisztelték az egyház menedékgóját. Ekkor ismét elhagyta püspöki székét, Rómába indult. Előtte azonban 993. január 14-én fölavatta a breznovi monostort. Az első szerzetesek többsége Rómából jött Prágába Adalbert kíséretében.

Már 988 előtt többször megfordult Magyarországon, Géza fejedelem udvarában. Adalbert Istvánt, a trónörökösöt a bérmálás szentségében részesítette. Rómába ment; Rómából jövet valószínűleg többször keresztülhaladt hazánkban, és időzött a fejedelmi udvarban. Adalbert 994 telén Aachenbe ment a fiatal III. Ottó császárhoz, és itt, majd 996-ban Mainzban sokat beszélgetett vele. 995 őszén Adalbert társait az ellenpárt legyilkolta, breznovi szerzetesei pedig Magyarországra jöttek, és Szent Márton-hegyén (Pannonhalmán) Géza fejedelem, majd az ő halála után István támogatásával monostort építettek. Adalbert 996 őszén fölkereste Nyugat-Európa leghíresebb szentjeinek sírját (Szent Márton, Szent Benedek, Szent Dénes, Szent Mór). A karácsonyt Kölnben töltötte III. Ottó császárnál, majd útnak indult Gnieznoba, és onnan hajóval Gdanskba utazott. Két társával kelet felé hajózott a tengeren a poroszok közé, és ott tértett, 997. április 23-án a miseáldozat

után nyolc porosz tört rájuk, és lándzsával megölték Adalbertet. Adalbertet először a gnieznoi katedrálisban temették el, tetemét a csehek 1036-ban magukkal vitték Prágába. 999-ben avatták szentté. Erekléit Prágában, Esztergomban és a római Szent Bertalan-templomban őrzik. Esztergomban az első székesegyházat az ő tiszteletére építette Szent István király 1010-ben. Az Esztergom-Budapest Főegyházmegye védőszentje. Szobra az esztergomi székesegyház oltárán látható, kezében a vértanúságot jelképező három lándzsával.

Az endrődi templomban az ún. „iparos” sekrestye ajtaja fölött látjuk Vajk (későbbi Szent István) megkeresztelkedését, amelyet Szent Adalbert püspök végez, ill. a jobboldali bejárat felett található a Szent Adalbertet ábrázoló festett ölomüveg-ablak.

Köszönet a bizalomért

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola Igazgatója: köszöni a kedves szülőknek, hogy ezt az iskolát választották.

A leendő első osztályosok válogathattak a sok egyéb lehetőségek közül is - német, angol nyelv tanulásból, az emeltszintű matematikából, vagy a különtornából.

A bővített iskola még több helyet biztosít a kiscsoportos foglalkozásokhoz is.

Megemlékezés az áldozatokról

Mint minden évben, az idén is március 20-án megemlékeztek az endrődi templomban szentmisével az 1935-ös csendőrsortűz áldozatairól. Mise után a hívek kivonultak az emlékműhöz koszorúzni, virágot elhelyezni, gyertyát gyújtani. Az Önkormányzat nevében Dr. Dávid Imre polgármester és Dr. Csorba Csaba jegyző is részt vett a szentmisén, és elhelyezte a tisztelet és kegyelet koszorúját. Az egyházközség nevében Iványi László plébános koszorúzott.

EGY DÉDUNOKA MEGHATÓ MEGEMLÉKEZÉSE

A hűség jutalma

Felemelő szép ünnepségnek volt tanúja Endrőd község tanácssterme. Az előljáróság, képviselőtestület és községi alkalmazottak jelenlétében adta át Tóth János községi kertésznek dr. Sorbán Jenő járási főszolgabíró bajczai Beliczey Miklós főispán megbízásából a m. kir. Földművelésügyi miniszter elismerő okiratát és 80 pengő pénzjutalmát. Sorbán főbíró magasszárnyalású beszédben mutatott rá a munka szeretetére, kötelességszerű vállalására és hűségese teljesítésére. A mai időben – mondotta Sorbán főbíró – sokan menekülnek a rendszeres, állandó, alkotó munkától. Kevés fáradtsággal nagy keresethez szeretnek jutni az emberek. A liberális világnézet „könnyűélése” és kapzsi felfogása érvényesül sok helyütt, szellemi, és fizikai munkások seregében egyformán, pedig ebben a szörnyű világégésben – az ithoniak alkotó, serény, minden erőt kimerítő munkásságának kell pótolni a szörnyű pusztítás felmérhetetlen értékeit.

Örömmel köszönti a jubiláns Tóth Jánost, aki 38 éves községi szolgálata alatt soha nem csökkenő energiával, tetőtől-talpig becsülettel megbízhatóságával példaként áll a község minden alkalmazottja és polgára előtt.

A jelenlévők élénk helyesléssel kísérték a főbíró valóigaz fejtegetéseit, és lelkesen üdvözölték a kitüntetett községi kertészt, aki meghatva mondott köszönetet a nemvárt kitüntetésért. Mi is meleg szeretettel köszöntjük János bácsit, a katolikus Népszövetség többmint 30 éves csoportvezetőjét, s az eucharisztikus férfi-liga buzgó, érdemes tagját. A jó Isten még nagyon sokáig áldja meg erővel egészséggel.

(Megjelent a Hármas Körös
1941. év X. hó 15-i számában)

Megemlékezés Tóth János kertészről és családjáról

Tóth János született: Endrőd, 1871. május 25., elhunyt: Endrőd, 1951. december 27. Felesége: Bula Mária született: Endrőd, 1876. március 25., elhunyt: Endrőd, 1953. július 10.

Gyermekeik: Tóth János 1904-1968, Tóth Mária 1905-2000, Tóth Lajos 1911-1949, Tóth Elek 1911-2002

Tóth János községi kertész

A Hármas-Körös újság 1941. évi számában megjelenő újságcikk méltó emléket állít dédnagyapám, Tóth János községi kertész emlékének, aki 38 éven át szolgálta szülőfaluját. A község kertésze lévén nagy szorgalommal, és elhivatottsággal végezte munkáját az endrődi liget, a „Népliget” karbantartása, szebbé tétele érdekében. Aradon tanulta mesterségét a Ménesi Magyar Királyi Vincelléri Iskolában, ahol a kertész szakma mellett elsajátította a borászat, és szőlészet tudományát is. 1902-ben fejezte be tanulmányait. Szakértelmét kitűnően hasznosította a liget, és a mellette lévő gyümölcsös karbantartása során. A megtermelt gyümölcsöt árverésen értékesítette, de az is előfordult, hogy házuk ajtajában kosárból árulta az almát a ligetben sétálók örömére.

A gondozott liget sétányain szívesen töltötték szabadidejüket a község lakói, de a közepén lévő teniszpályán inkább csak a módosabb családok tagjai teniszeztek. Tóth kertész féltő gondnal és szigorral őrizte a liget rendjét, nem volt szabad füre lépni, vagy a bokrokról, fákról ágat szakítani.

Saját tulajdonú szőlős és gyümölcsös kertje a Kondorosi úti szélmalom közelében lévő, úgynevezett Hunya-kertben volt. Edesanyám gyakran vitt a nagypapának ebédet, amikor hajnaltól késő estig a szőlőben tevékenykedett.

A Tóth család első lakása a „Kálvária” közelében volt, ahonnan igen hosszú utat kellett megtenni a családtagoknak a „munkahelyig” illetve az iskoláig. Nagymamám elmondása szerint télen iskolába indulás előtt egy-egy kemencében, héjában sült meleg krumplit kaptak a gyerekek a kabát zsebbe, amely kesztyű helyett szolgált, de meg volt belőle az uzsonna is.

Később beköltözött a család

a Népliget mellett lévő családi házba (később Borbély Sándor igazgató úr lakott ott családjával együtt), amely a község tulajdona volt. Az utolsó átlomás a Hősök tere 4. sz. alatt lévő lakás volt, melyet a családtagok napszámok segítségével 1924 tavaszán építettek újjá.

A Tóth házaspár végső nyughelye a Szarvasvégi temetőben lévő családi sírhely...

A 38 éves, hosszú szolgálat után a legidősebb fiú, János vette át a stafétát és folytatta egy ideig a kertészkedést, a liget karbantartását. Később a gyomai Gépállomáson dolgozott lakatosként, és 1968-ban meghalt a háborúban szerzett tüdőbetegségben. A következő gyermek Mária, (Árvai Imréné szeretett drága nagymamám), kertész Marikaként emlegették – hosszú, dolgozó élete során követte édesapja példáját, hiszen a Zrinyi Ilona utcai családi háza kertjében a gyümölcsfák alatt minden évszakban nyíltak a virágok, melyeket gyakran a piacon adott el. De a piacnak ettől fontosabb funkciója az volt, hogy ismerősökkel, barátokkal találkozhatott, beszélgethetett. Azt hiszem, nagyon sokan tiszteltük és szerettük őt, nagymamám.

1911. április 6-án ismét gyarapodott a Tóth család. megszületettek az ikerfiúk, Lajos és Elek. Lajos szabó szakmát tanult, Elek a kertész szakma felé kanyarodott, de ő már magasabb szinten is képezte magát, hiszen a négy elemi és 8 gimnázium elvégzése után Budapesten mezőgazdasági-mérnöki és gazdasági szaktanár diplomát szerzett. Életét a kutatásnak szentelte, jelentős eredményeket ért el a gyümölcsfajtaik nevesítésére, új szilvafajták kikísérletezése terén. Ismereteit szakkönyvekben tette közzé.

Elődeink példája nyomán öröklődik tovább családjunkban a kert, a növények szeretete, de sajnos a felgyorsult világunkban ma már egyre kisebb kertekben tudjuk megvalósítani álmunkat, nagy- és dédszüleink álmait.

Békéscsaba, 2006. február 10.

Varga Ferencné született Uhrin Katalin Magdolna (dédunoka)

EGY ENDRŐDI FŐKERTÉSZ EMLÉKÉRE (Tóth János 1871. 05.25 – 1951. 12.27)

A Gyomaendrődi Polgármesteri Hivatal főkertésze – Dobó Anita – 2005-ben felkért, hogy két városi liget, az Erzsébet és a Népliget fakataszterét mérjem fel és a felújításra vonatkozó fejlesztési javaslatokat készítsem el.

Amikor az ember ilyen feladatokat kap (remélem más is), én megtiszteltetésnek veszem, és nem csak egy mechanikus begyakorlott munka szellemében kezdem el, hanem a történetével is szeretnék tisztában lenni, mert ezt egyszer valakik megalkották.

Érdekel, hogy mikor telepítették e gazdag faállományú ligetet, és ki tervezte ide a Hármas-Körös páradús kitűnő klímájú területére, Endrődre. Az is érdekel, hogy kik ápolták és őrizték meg közel 100 éven keresztül az utókor számára, kik voltak azok a természet- és emberszerető szakemberek, akik szakmai tudásuk mellett szívükön viselték a Népliget eddigi sorsát.

Szerencsém volt, mert egy Endrőről származó kedves kolléganőm – Vargáné Uhrin Katalin – felfigyelt a munkámra, és egy napon különös dokumentummal lepett meg, ugyanis az ő dédapja volt a II. Világháború előtti utolsó főkertésze Endrődnek. Ő volt Tóth János bácsi, aki 38 évig állt a község szolgálatában mint főkertész, és többek között ő viselte gondját a Népligetnek is. Igen, a liget a Népligete volt, úgy az „uraknak”, mint a köznépnek is.

A 38 éves szolgálatáról szóló újságcikk szépen méltatja, elismeri értékes munkáját.

Az Ő egykori elbeszélését és emléket a dédunokától tudhattam meg, hogy egykoron a napszámok ültették a népligetet, amelynek teniszpálya volt a közepén.

Ennek tudatában kezdtem megbízatásom a Népliget faállományának felméréséhez, átvizsgálásához. Tóth János munkája, a természethez fűződő hite és szeretete szinte minden fánál eszembe jutott, s ekkor határoztam el, hogy javaslataim között elsőként fogom leírni, az öreg fák védelmét, megőrzését, még ha kiszáradt akkor is! Nem szabad kivágni csak a biztonságos visszavágását kell elvégezni a fáknak, mementőként meg kell hagyni, hiszen egy nagyszerű ember, főkertész emléket is őrizni valamennyi fa.

Én személy szerint nagyon örülök, és hiszem, hogy János bácsi is ezt tenné, hiszen egy kitűnő, fiatal utódja akadt Dobó Anita városi főkertész személyében, aki nagy lelkesedéssel és hittel újra felállalta és szívén viseli az öreg Endrődi Népliget sorsát.

Szelekovszky László

Endrőd néprajza

Közelítő: Szonda István

Gergelyjárás

Tisztelt Olvasó!

Néprajzi rovatunkban az endrői lakodalmi hagyományokból közlünk (sajnos csak néhány) töredéket. A lakodalom a falusi társadalom fontos közösségi eseménye, mely által az ifjú pár befogadást nyert nemcsak egymás családjába, hanem a falu felnőt, teljes jogú tagjai közé. A házasságkötés, az új család alapítása mindig fontos eseménye volt az emberi életnek. Az élet nagy szükségei közül ez a második helyen áll. A lakodalom szertartásának „tudorai” a násznagyok, a későbbiekben a vőfények voltak. A násznagyok a család rokonságából kerültek ki, a vőfények már fogadott, sokszor a családhoz nem tartozó, jó hangú és jó verselő természetű emberek voltak. A vőfények rigmusaikat elődeiktől tanulták és versfordulataik egyik nemzedékről a másikra szálltak. A következőkben a menyasszony és vőlegény búcsúztatókból és köszöntőkből idézünk. Az utóknak ezeket a szövegeket Vaszko Irén gyűjtötte és jegyezte le.

„Beköszöntő a menyasszonyi háznál:

Ma hajnalban alig, hogy virradt a reggel,
Összegyülekeztünk szép számos sereggel,
Jöttünk aztán tisztos hajlékukhoz végre,
Kedves menyasszonyunk tiszteletére,
A násznagy urakhoz van egy kis kérésünk,
Ott kint várakozik szép sereg vendégünk,
Legyenek szívesek őket befogadni,
Mi sem fogunk érte adósok maradni.

Búcsú a lányoktól:

Hajadon pajtásim, szűz virágok, lányok,
Amikor töletek nagy sirva elváltak,
Egyben nektek szívből, egyet kívánok,
Adja a teremtő, ki gondol ránk sokat,
Találjátok meg hamar párotok,
Akivel járjátok együtt utatokat,
Boldogság mezején szedvén virágokat,
Hogy ez megtörténjék, én is esedezek,
Szeretett lánytársak az ég veletek.

Búcsú a legényektől:

Álljatok élémbe sok híres legények,
Akkor személyemet gyakran szemléltetek,
Sokszor nekem annyit, szépet beszéltek,
De mégis hiába nem lettem tiétek,
Már jó egészségben elhagylak titeket,
Az ég áldása legyen hát veletek.

Új pár köszöntő:

Tisztel vendégsereg,
Kérek egy kis csendet,

Mert így lesz értelme,
Rövid beszédemnek,
Most nemcsak a nyelvem szívem is beszél,
És a jó akarat, amely énbennem él.

Szívem kívánságát, szép szavakba öntöm,
És mindnyájunk nevében, az új párt köszöntöm,
Ök most léptek az új élet útjára,
Ragyogjon rájuk a boldogság sugara.

Szívemből kívánom az ifjú párnak,
Szerezzenek ők sok örömet egymásnak,
Legyen életük hosszú, boldog, áldott,
Hogy soha meg ne bánják ezt a házasságot.

Ök rájuk ürítsük poharat mindnyájan,
Kik vigadozunk ebbe a szobában,
Bennem jó szándék van, kezem sem remeg,
Kövesse példámat a szép vendégsereg.

Felköszöntő-vőfény önmagáért:

Illő az üveget nékem is felvenni,
Tisztelt barátaimat és mindenkit szeretni,
Azért hivatott meg e háznak gazdája,
Hogy álljak vendégi mulattatására,
Mulasson hát ki-ki, és öröme legyen,
Tánra férfi, asszony, leány készen legyen,
Előbb is magamért egy kortyot iszom,
E köteleességet senkire sem bízom,
Éljen én!

Köszöntő (töredékes):

Piros rózsza bubola,
A vőlegény viola.
A pecsenye iró-piros,
Menyasszonyunk barna-piros.
Vőlegényünk sem utolsó,
Szeme, szája szép mosolygó.
Gyöngykoszorú a fejemen,
Semmi bú nincs a szívemen.

Az indulásra való felhívás:

Megkapta immáron az új pár az áldást,
Majd otthon isszuk meg rá az áldomást.
Azt üzeni általam a kedves szakácsné,
Ha még soká várunk, mind elpuhul a lé.
Tessenek, hát szépen sorba állni,
S a menyasszony, vőlegény után elindulni.
És, hogy jóízűen kezdjék meg a tálat,
Kívánok szívemből nagyon jó étvágyat!”

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemenőék, oserépkályhák, kandallók,
kerti sütők építését határidőre, kifogás-
talan minőségben vállalom! Megrendelés
alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

SIRATÓ

Adattár a „SIRATÓ” földrajzi helynévhez - III. rész

„EGEI ZUG a 'ZÖLD LAPOSI legelőre éjszaknak be nyulva, -EGE faluról neveztetve, - másként hívják SIRATÓ ZUGNAK is, öly hagyományról, miként, a 'tatárjáráskor a' közeli EGE faluról oda vonulván a' lakosok egy része, a' mint a' falu elpusztított, ott siránkoztak a' bevonultak.” /Békés megye Pesty Frigyes helynévgyűjtésében Bev. S. jegyzetek; Jankovich B. Dénes Békéscsaba, 1983. 48 old./

SZARVAS SIRATÓ „vizer SZARVAS város határában, Békés megyében.” /Pesty Frigyes: Magyarország helynevei, története, földrajzi és nyelvészeti tekintetben Bp., 1888. 326 old./

„SIRATÓI SZÖLLŐK –valószínűleg gúnyos elnevezés, mert sok szikes földje van.” /Pesty Frigyes helynévgyűjtése Békés megyében Szerk.: Jankovich B. Dénes Békéscsaba, 1983. 95 old./

SZARVAS várostól DK-re egy kiszáradt hajdani ér, (illetve Körözs meder) nagy kanyarulatában; SIRATÓ – SIRATÓ – BEZINAI SZÖLLŐK, Szarvas – Orosháza vasútvonalon SIRATÓ vasúti megállóhely. /Békés megye 1980. évi hivatalos térképén/

TÜRKEVE belterületen 18-19. századi elnevezés, közel az akkor még élő-Berettyó folyóhoz; SIRATÓ-ZUG, mint lakott hely /Bellon Tibor: Nagykunság Bp., 1979. 168 old./

SIRATÓ ZUG 28.139 TÜRKEVE jelű helynév /Pesty Frigyes helynévtárából I. Jászkunság Megyei Könyvtárak Kecskemét-Szolnok, 1978./

1828. évi térképen (melléklet) a BERETTYÓ jobb partján betorkolló hajdani KADARCSA ÉR torkolat előtti nagy kanyarjában; „SIRATÓ-ZUG”. /Szülőföldem, Túrkeve Szerk. Csajbók Ferencné Túrkeve, 2001, 193 old./

Sering, Siring forog, örvénylik /Háromszék m./, Nézd csak Pista, hogy siring ott a víz' /Alföld/. Seringezik, Siringezik: forog, örvénylik /Háromszék m./, össze siringezik, összesodródik /a fonal/ Székelyföld/, Seringő, Siringő: örvény, vízforgó /Székelyföld, Alföld/, szerpentin út /Háromszék, m. Csik m./ Serit, Sirit, Serit, Seritt, Siritt: sűrít, sűríteni /Szatmár megye Nagybánya/, /Háromszék m./, sűrít: Nagykunság, Seringöz, Siringöz: Seringözik, Siringözik: örvénylik, serit, seritt, sirit, siritt: sodor, pödör /Cegléd, Székelyföld, Udvarhely m. Háromszék m., Brassó m. Hétfalu, Siritt a folyó/ ahol sebes a folyása /Háromszék m./ Serittő, Sirittő: örvény, vízforgó /Háromszék m./, /Szinyeyi József: Magyar tájszótár II. Ó-Zs. Bp. 1897-1901. 374-375 old./

Siringő vagy Sirittő: vízforgó, keringő, örvény /Krizsa János: Erdélyi tájszótár 1926. Gladiátor Kiadó Bp., 1996. 87 old./ Erdélyi magyar szótörténeti tár XI.R-Szaj. Bp., -Kolozsvár, 2002. 771-772 old./

Sirit – fordít /Kallós Zoltán-Szabó T Attila: Balladák könyve

Bukarest, 1971. 652 old./

Siringetett, siringet – fordított, fordít, Siritett-sirit, fordít. Megsiritette-megsuhintotta, Sirülhetett-sirül-fordul, fordulhatott, Odasirült-odaforodult, Megsirült-megfordult, Felsiritette- felfordította, Elsirült-elfordult, Ki es sirült-kifordult, Siringettni-forgatgtni, Siritsd-forditsd /Kallós Zoltán: Világszárnya moldvai magyar népmesék Studium Könyvkiadó Kolozsvár, 2004. 22, 34, 46, 56, 76, 80, 120, 143, 146, 147, 148, 158, 178-179, 207, 227, 251 old./

„Hang nélkül, zaj nélkül, sietve mint egy rakás egér sirültek ki a gyermekek az ajtón” – „Azzal választ se várva sirülni kezdett föl a házhoz szaporán” /Vass Albert: Zsoltár és trombitászó Örökösök Pomáz, 2003, 275, 316 old./

„Mikor a sár igen ragadós mázgás, hajlós fűzfavessző végre sárgombócot szúrnak, s versenyre kél a gyermekcsapat, ki tudja messzebb vagy magasabbra hajítani a vesszővel MEGSERDITETT sárcsomót”. 28 old. /Bangó Aliz: Az agyag gyógyító ereje I. 22-31 old. In Rálátás Zsáka község helytörténeti kiadványa V. évf. 2. sz. 2004. II. negyedév/. Gyomáról, Köröstarcsáról is emlékezetes számomra ez a játék gyermekkoromból.

Kiss Lajos: Földrajzi nevek etimológiai szótára I-II. Budapest, 1988. kiváló művében nem említi meg a Berettyó-Körös menti „Sirató” helyneveket /mintahogy a „Danca” vízföldrajzi helyneveket sem, a „Mirhó”-t is jóval kevesebb előfordulásban/, csupán Nagykörös régi temetőjének „Sirat” valamint Magyarándor, Apc, Pásztó /Nógrád m./ területén álló „Siratóhegy” helyneveket adja meg, mint a „sirat”, keseregve emleget ige folyamatos melléknévi igenevének értelmében használatos eseteket.

Cs. Szabó István

„ SZONDER ”

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

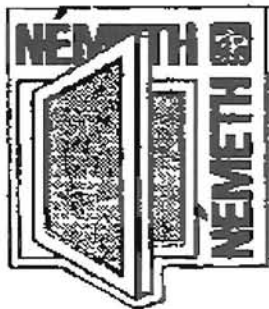
Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK, ABLAKOK GYÁRTÁSA EGYEDI MÉRETE IS.

5502 Gyomaendrőd, Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

EGYEDI CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.

MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT
Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

„BÁTRAN ÉS GYŐZELMI HITTEL LÉPJÜNK EGY ÚJ KORSZAKBA”

A címbeli madáchi gondolat hatotta át a FIDESZ XIX. Kongresszusát március 19-én a tavasz első napján.

A kongresszus napirendjén a 2006. évi országgyűlési választás, miniszterelnök és miniszterelnök-helyettes megválasztása és a Cselekvő Nemzet Programjának ismertetése volt. Ez a program 3 millió magyar ember véleményét ötvöző, munkaalapú gazdaság nemzetegyesítő programja, amely megsokszorozza az ország erejét, értékeit, sikereit. „Egy kormány csak akkor sikeres, ha az emberek is sikeresek és jobban élnek...”

A program lényege: siker és szolidaritás. A siker alapja pedig a „munka és az összefogás” hangsúlyozta beszédében Orbán Viktor, akit a kongresszus megválasztott miniszterelnök-jelöltnek, és helyettesének pedig Mikola Istvánt.

A Cselekvő Nemzet Programjának legfontosabb gondolatai, fejezetei (a teljesség igénye nélkül):

A munka a biztos megélhetés garanciája.

Állítsuk saját lábára a magyar gazdaságot, több tőkét a kis és közep vállalkozásoknak, a szolidáris gazdaságpolitika nem hagyja, hogy a hazai vállalkozások versenyhátrányba kerüljenek.

Magyar gazda, magyar föld. A termőföld maradjon magyar tulajdonban, kedvezményes hiteleket a magyar gazdáknak. A gazdák önkéntes összefogásának, beszerzési, tárolási, feldolgozási és értékesítési társulások létrehozásának támogatása.

Gyors és biztonságos közlekedés, megfizethető áron. Közúthálózat felújítása, közlekedésfejlesztési program, autópálya-építés hazai és uniós forrásokból finanszírozva.

Busztraszások járműparkjának korszerűsítési támogatása.

Az otthon, mindenki saját birodalma. Új Széchenyi terv, lakásprogramja, bérlakások építése, Panel plusz program, lakáskorszerűsítés társas és családi házakban.

Félelem nélküli élet, a kiszolgáltatott emberek (idősek és gyermekek) fokozott védelme.

Több felkészült, becsületes rendőrré van szükség.

A főváros a nemzetért, és a nemzet a fővárosért. Budapest a magyar nemzet, az európai és a magyar kultúra fővárosa legyen.

A vidék sikere nélkül nincs magyar siker. Életerős vidéki városok és falvak, az Új Széchenyi terv keretében lehetőséget kapnak a náluk

működő kisvállalkozások számára, munkahely-teremtési támogatásokra, és az uniós forrásokból közlekedésfejlesztési támogatásokra.

A család, ahol a szolidaritás megszületik. A család erőforrás. Ha erősek a családok, erős a nemzet. Családbarát adózás, távmunka, rész-munkaidő-program, 14. havi nyugdíj.

Szolidaritás és szabadság. A luxusprofit és monopóliumok árainak letérése. Az állam az állampolgárainak érdekében éljen törvény adta lehetőségeivel, szabjon gátat az áremelkedéseknek, ahol lehet csökkentse az árakat. Az áram, a gáz, a távfűtés, a gyógyszerek, a fővárosi és a helyi tömegközlekedés területén.

Népegészség - kevesebb beteg, könnyebb gyógyulás. A kórházak nem eladók! Az egészség nem üzlet! Az állam köteles garantálni az egészségügyi ellátórendszer működését.

Gyógyszertárak magyar kézben! Kiszámítható egészségügyi élet-pálya és fizetésemelés.

Tanulás. Lehetőség és munka gyermekeinknek. Az iskola és az oktatás és a nevelés intézménye. Olyan iskolákra van szükség, amelyek elvégzésével fiataljaink tisztességes munkát kaphatnak - a világ bármely pontján. Falun is otthon legyen az óvoda, iskola.

Szakképzés: munkára váltható tudás akkor lesz, ha a gyakorlati képzést megerősítjük, és bevonjuk a kis- és középvállalkozókat, gazdasági és szakmai kamarákat. A tanítás legyen biztos, megbecsült hivatás, pedagógus életművelőprogram megvalósításával.

A Cselekvő Nemzet Programja a megvalósítások mikéntjét is tartalmazza, ezért nem üres ígéretek halmaza. Ez az első program a magyar demokrácia 16 éves történetében, amit nem politikusok, hanem az emberek véleménye alapján írtak, a Nemzeti Petíció, a Gazdasági Konzultáció, az Országértékelő beszélgetések és találkozó alkalmával szerzett információk alapján... Idősek, fiatalok, férfiak, nők, vállalkozók, munkavállalók, vidékiek, gazdák, mérnökök, munkások, orvosok, tanárok, művészek, politikusok vettek részt a munkában.

A Cselekvő Nemzet Programjának megvalósítását az április 9-i választásokon mindazok támogathatják, akik elmennek szavazni, és szavazatukkal a FIDESZ-t és a FIDESZ jelöltjét támogatják.

Császárné Gyuricza Éva

EMBERKÖZELBEN AZ OLVASÓ

Múlt – jelen – jövő

Beszélgetés

Oláh Elekné Hunya Margittal

Az idős asszony 1912. január 31 – én született. Most töltötte 94-ik életévét.

Az ok, hogy felkerestem: kíváncsi voltam, hogy egy sokat megélt ember, hogyan látja a jövőt, Magyarország jövőjét. Beszélgetésünk során mesélt nekem a múltból, a jelenről és egy elképzelt új Magyarországról.

Először arról beszélt, hogy milyen is volt az élet a II. világháború utáni Magyarországon:

„- Heten voltunk testvérek, de mára sajnos csak én maradtam egyedül. Családom 13 kis hold földön gazdálkodott. A háború utáni zavaros időben hétszer kellett tanyáról tanyára költöznünk, még meg nem épült Póhalmom a kis házunk. Ekkor úgy gondoltam, hogy innen már csak a temetőbe megyek. De az élet nem volt ilyen egyszerű, az 1945 – 1956 – ig tartó időszak, az maga volt a szenvedés a paraszt-ember számára. Mindent be kellett adni a tsz – be, mert ha nem, börtönbe viszik az embert.

A férjem 14 évig dolgozott ott, én nem iratkoztam be, de így is dolgoznom kellett benne. De a legjobban az fájt, hogy 1952. február 12 – én el kellett hagynunk a tanyát. Ott maradt minden, a disznó, a kocsiszín, az istálló, a nyarász és az életünk egy darabja. Egy lóval és egy kocsival jöttünk el onnan. És a kiscsikónk, még berohant a régi tanyára, és ott nyírított, sírt, ahogyan mi is. Aztán 1953-ban kiléphetünk a tsz-ból. Mi egy régi kulák földjét kaptuk, akivel sok vitánk volt, a végén újra visszakapta ő is a földjét, és mi is Póhalmot. De aztán jött újra a tsz, ami aztán újra csődöt mon-

dott, és a pénzesek elvettek mindent. Nekünk is csak egy kis föld maradt, de munkaeszköz az semmi. Ézért mondom azt, hogy itten háromszor fosztották ki az országot, 1945-ben, 1960 –ban és most.”

–És mikor tetszettek végleg Gyomára költözni?

„- 1970-ben, de nem akartam. Jobban szerettem volna kint maradni, hiszen nekem az volt az életem.”

- És ezután hogyan alakult az élete?

„- Hát erről nehéz beszélni, a férjem mindig azt mondta, hogy ne dolgozzak, mert az én keres, az az ő halála után lesz annyi, hogy megélek belőle. Szerencsétlenségemre nem maradt szinte semmi utána. A nyugdíjam is jó hogy 30 – 40 ezer forint körül van, és tudja, hogy hány ember él most 30 ezer forintból? Családot nevel, de hogyan? Inkább életben próbál maradni. Orbán Viktortól, a miniszterel-

nőktől kaptam egy kis emelést. De mennyire bántották Orbán Viktort, hogy nekünk adott egy kis nyugdíjat, hogy felhozzon egy kicsit minket a nyomorból, a „nincsenből”. És mégis mindig avval támadták, hogy elvette tőlünk a nyugdíjat.

Sajnos az ember a rossznak hisz, de én mondom, hogyha továbbra is így halad az ország, akkor a végén nem lesz hazánk, ahol éljünk, és ahol fiataljaink családot alapítsanak. Mert, hogy él így meg az ember, a fiatal. Nincs munkahely, és négy év alatt süllyedt ide az ország. Nem tudják gyermekeink a hiteleket kifizetni, ha nincs miből.”

- És tessék mondani, hogyan látja a jövőt, fiataljaink jövőjét?

„- Ha a Fidesz nyeri a választásokat, csak adná az ég, akkor a jövő belátható lenne, nem mint most, hogy lassan már ételre sem telik. Osztoztatják itt a segélyeket, ami csak annyit tesz, hogy az emberek elhiszik a hazugságokat.”

- Látom, hogy a Fidesszel szimpatizál. Mikor kötelezte el magát?

„- Amikor Nagy Imre újrateremtésén Orbán Viktor ott, a tévéképernyő sarkában (nevet) felállt, és kimondta, hogy márpedig innen az oroszok menjenek haza. Ekkor én úgy a szívembe zártam ezt a kis embert, mintha a saját fiam lenne. Azóta én mindig rájuk adom a voksom, és csak a jó Istenke adja meg nekem, hogy most is el tudjak menni szavazni, és megéletem a Fidesz győzelmét, mert akkor nyugodtan halok meg, mert tudom, hogy gyermekeinknek jó élete lesz.”

- Köszönöm szépen a beszélgetést, és kívánom, hogy még sokáig éljen.

Várfi Péter

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Szlobodan Milosevics, háborús bűnökkel vádolt volt szerb elnök hágai börtönében meghalt március 11-én. Temetésének színhelyéül előbb Moszkvát tervezte a családja, végül családi házában udvarán helyezték örök nyugalomra. Tizenkét évet volt hatalmon. Ezalatt négy vesztes háború, totális gazdasági csőd, tömérdek vér és szenvedés kíséri miniszterelnöki múltját. Posztjának megszerzése után azonnal megszüntette Koszovó és Vajdaság autonómiáját. A Nemzetközi Bíróság a diktátort olyan büntetlenné is változtatta, mint a vukovári kórházban elkövetett tömeggyilkosság 1991-ben, és a 8 ezer áldozatot követelő srebrenicai mészárlás 1995-ben. 1998-ban valóságos háború tört ki Koszovóban, a szerbek harckocsikkal hajtották keresztül a hegyeken, az otthonukból elűzött albánokat. A harcoknak 1999-ben a NATO vetett véget. Milosevics hatalmának a 2000 végére kiírt elnökválasztási csalásokat követő tömegtüntetések vetettek véget. 2001-ben kénytelen volt lemondani, és a nyarat már Hágában töltötte...

Konstanca megyében több román városban legalább 10 napig tartó vesztésgárat rendeltek el a román hatóságok - ott is ahol az ország egyetlen atomreaktora van -, a madárinfluenza fertőzés miatt. A hatóságok megkezdték a településeken lévő baromfik elpusztítását.

Legyen a Vajdaság ügye az Európai Unió bővítési stratégiájának része: sürgeti az a néppárti javaslat, amelyet négy magyar európai parlamenti képviselő és a szlovák néppárti delegáció magyar tagja kezdeményezett. A magyar képviselők így kívánják orvosolni azt a korábbi jelentést, amely nem tért ki a Vajdaság soknemzetiségű

voltának megőrzésére.

Jótekonysági hangversenyt rendezett a Magyar Csodaszarvas Egyesület és a Magyar Kultúra Alapítvány a délvidéki magyar egyetem javára.

A Kassai Egyházmegyében lévő Bodollón havi rendszerességgel tartanak ima- és engesztelő találkozót, csatlakozva a Magyar katolikus Püspöki Kar által meghirdetett nemzeti imaévhez.

Erdő Péter bíboros március 20-án együtt imádkozott és engesztelt a kassai érsekkel, a régió papjaival és híveivel. Erdő Péter bíboros ereklye ajándékot vitt a felvidékieknek, amit a makranczi templom új oltárába helyeznek el.

Köröstárkány népe minden Nagypénteken megemlékezik az 1919-es magyarirtásról. Sajtószolgálatunk részletekben közli a korabeli szemtanúk elmondása alapján készült visszaemlékezést.

A Köröstárkányban 1919-ben történt vérengzésről méltatlanul keveset ismerünk a magyar történelemből és történelemkönyvekből. Mintha a magyar történetírók szégyellnék, vagy nem mernék vállalni azokat az embereket, akik mindig és mindenkor merték vállalni nemzetiségüket. Nem így a román történészek, illetve az akkori idők román feldolgozói, elemzői. Ők minden alkalmat megragadtak, hogy befeketítsék a tárkányiakat és fehérre mossák az akkori rémségek elkövetőit. Több írásműben is úgy próbálják beállítani az akkori eseményeket, mintha a tárkányiaknak minden, románokat ért sérelemben részük lenne. Még a Ciordas és Bolcas román ügyvédek meggyilkolását is megpróbálták a nyakukba varrni. Tény az, hogy az 1925-ben megrendezett gyilkosság-bizonyítási perben még tanúként sem hallgattak ki tárkányit. Különben a két román ügyvédet 1919. április 3-án gyilkolták meg tisztázatlan körülmények között a Lunca nevezetű faluban. A 11 gyanúsított közül (a Székely hadosztály volt katonái) kettőt ítéltek el, Magos Józsefet kilenc év kényszermunkára és Hinrich Sachsot egy év és három hónapra !?!

A tárkányiak ellen soha semmilyen eljárás nem folyt. A befeketítő írárok azután jelentek meg, hogy fény derült a rablógyilkosságokra. A szomszédos Kisnyégerfalva is a megtorlás áldozatává vált, 19 embert lőttek agyon a faluszéli malomárok partján. A vegyes lakosságú faluban nem akadt senki, aki szót emeljen mellettük. Meg kellett haljanak, mert magyarok voltak és a Székely hadosztály és a tárkányiak mellé álltak. Az áldozatok bűne annyi volt, hogy becsülettel védtek akkori hazájukat, otthonukat. Írásom nem számonkérés és nem vádolás, de igenis a tények és az akkori események, történések igaz feltárása. Tanulság a múltból a jövő számára. Üzenet a hitetleneknek, hogy igenis van Isteni igazságszolgáltatás. Az árvák emberré cseperedtek, erősek testben és lélekben. A falak visszakapták diszeiket, a falu is, a régi, ha hittel, önbizalommal bíró emberek lakják meg.

Köröstárkány, 2006. március 14.

Gábor Ferenc
MVSZ küldött

MEGHÍVÓ

Április 5-én este 5 órakor az Endrődi Népházban
(Blaha út 21) fórum lesz.

A CSELEKVŐ NEMZET PROGRAMJÁBÓL

ismertetésre kerül:

A vidék sikere nélkül nincs magyar siker
című fejezet.

A fórum előadói:

prof. dr. Ángyán József, egyetemi tanár
(Szent István Egyetem),

Domokos László országgyűlési képviselő – és jelölt,
Jakab István a MAGOSZ elnöke

Tisztelettel és szeretettel várunk minden érdeklődőt.

Rendezők nevében:

Hunya Lajos
Endrődi Gazdakör elnöke

Császárné Gyuricza Éva
MKDSZ Békés Megyei
elnöke

Április 9-én várom szavazataikat!

Evangélikus Oldal

Nagyheti Mozaik

Kedves Olvasó!

Nagyon sok pozitív visszajelzés érkezett a decemberi Evangélikus Oldal tartalmával kapcsolatban, így Húsvét előtt is álljon itt egy válogatás a 'Visszhang' című imádságos kötetből.

Ezen imádságokon keresztül kívánok minden Olvasónknak áldott Ünnepeket!

*Horváth Z. Olivér
evangélikus lelkész*

Keresztedre nézek

Ez a legmélyebb pont s a legmagasabb csúcs is.
Szemlélni keresztedet, Uram!

Ez a legmélyebb pont.
Mert félelmetes látni, hogyan fuldokolsz a kereszten,
ahová hűtlenségem, árulásom, gyöngeségem vitt.
Megalázó tudni azt, hogy miattam szenvedsz.
Miattam győz le téged a halál.
És rémisztő elképzelni is, hogy helyettem
a pokolra szálltál, mikor azt kiáltottad:
„Éli, éli, lamá sabaktáni!”

Ez a legmagasabb csúcs is.
Mert a súlyt, amit hordtam,
hogy bűneimtől szabadulni nem tudok,
most levettéd rólam örökre.

Nagypéntek

Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen.

Vannak szavak, amelyeket nem elég megérteni. Közéjük tartozik a bűn is. Mit sem ér a módszeres megközelítés, az óvatos izlelgetés – míg egyszer teljesen be nem tölti a szánkat a keserűség mindazon dolgok felett, amit elhibáztunk, elrontottunk, leromboltunk; ami tévútra vitt, megtévesztett és megebzett, hitgetett és becsapott, kifosztott és megalázott. A keserűség, amely hirtelen összerántja a szívünket, az idegeinket, minden érzékünket – és vele az egész világot. Ilyenkor nincsen kedvünk mellébeszélni, mert szorít az élet dolgainak komolysága és szentsége: a legmélyebb összeomlásban a legszentebb utáni vágy. Szembefordulnánk a bűnnel: elárulnánk, leköpnénk, gúnyolnánk, keresztre feszítenénk. Íme az ember! Erőtlen és összeroskadó – mint az Isten Fia, aki hordozza és elveszi a világ bűnét.

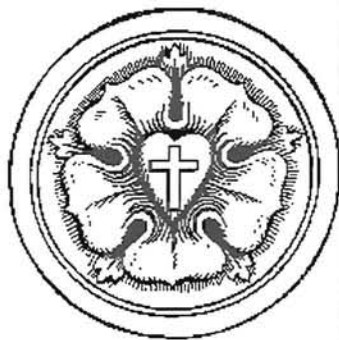
„Jaj, hány lélekben vannak mindig hárman: Kétfelől két bűn két keresztre verve, S köztük az Isten egyszerűlt fia, Nem értve, nem ismerve.”

Íme, a szenvedéstörténet, a keresztfá titka: „Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen.”

Húsvét

A halál végső esemény, ugye? Az élet vége. A meghalni készülő tudja, hogy minden félbeszakad, ami addig az életet jelentette. Ezért félelmetes a halál. Ha valaki pedig vágyik a halálra, az arra számít, hogy elviselhetetlen szenvedéseinek majd véget vet a halál. Tudom, hogy többeknek is azok közül, akik életük során valaha nagy bajba kerültek, és perceként múlt az életük, különös élményben volt részük. Hosszú alagúton mentek keresztül, amelynek a végén nagy fényesség várta őket, amiből szeretet áradt. Ez azért eléggé megváltoztathatja az ember életét, nem? Ez volna a második születés? Lehet, hogy a halál nem is olyan borzalmas? Van, aki azt gondolja. Ettől azonban még meg kell halni. Márpedig ha meg kell halni, akkor ez épp elég félelmetes. Persze a honvédő katonák hősiessége felülmúlja a halálfélelmüket. Állítólag. A hősi halottakat erről már nem kérdezhetjük meg. Mindenesetre úgy tűnik, hogy a halálfélelem, sőt, még az életösztön is legyőzhető. A halál viszont nem. Ezért jó megünnepelni, hogy te, Uram Jézus visszatértél a halálból. De nem úgy, ahogyan a klinikai halál állapotából visszatért emberek, aki továbbra is halandók maradtak. Te győztesként kerültél ki ebből a küzdelemből. Úr lettél a halál felett is. Van hatalmad,

hogy újra életre szólítsd azokat, akiket elnyelt ez a szörnyű ellenség. Te ezt mondd: „Halott voltam, de íme élek örökkön-örökké, és nálam vannak a halál és a pokol kulcsai.” Már értem ezt a mondatot. Mivel lesz dolgom a halállal, ezért szükségem van rád. Persze nem csak ezért, de köszönöm, hogy ezen is elgondolkozhattam.

Feltámadott

Zárt ajtók
széttört remények
Sötét konok csönd
már minden mindegy
vége
nem!
talán mégsem –
még csak most kezdődik –
valami
valaki –
nem adja fel!
Sziklahasadéknyi pirkadat
boldog bizakodás
életre tárt kapu
Feltámadott!

Húsvétkor boldog vagyok

Egész életemet, Uram, a szenvedés, a halál elleni küzdelemnek, az élet védelmének, tisztelőtének szántam oda, és csak kudarcaim vannak. Adódnak részsikerek, örömek, gyógyulások, de mindig ott a fájdalmas igazság, halandók vagyunk.

Húsvétkor boldog vagyok. Az üres sír tesz boldoggá. A feltámadás az egyedüli csoda, ebbe kapaszkodik nehéz órákban hitem. Ez erősödik meg minden húsvétkor. A töled kapott hitben valósággá válik a csoda, a remény, a győzelem a halál felett.

Ísmersz, Uram, tudod, hogy szeretem a csodatételeidet, a gyógyításokat, a több ezer ember megvándékelését, Zákus életének megújítását. És szeretem megérteni, magyarázni a csodákat, ettől még inkább nyilvánvaló számomra, hogy az emberi élet kiváltsága, csodája a veled való találkozás. Azért gyógyultak emberek, laktak jól több ezren néhány kenyérral, változott meg Zákus élete, mert találkoztak veled.

A feltámadás az egyedüli, az igazi csoda, a természetfeletti valóság. Őrizd meg, Uram, hitemet a feltámadásban, add meg az üres sír örömét, hogy legyen erőm küzdeni a szenvedés, a halál ellen, mert van remény.

A kiadó engedélyével a Visszhang – Imádságok, olvasmányok (Luther Kiadó, Budapest) kötetből.

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

Vasárnap 9 órai kezdettel a gyülekezeti teremben.
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Bibliaóra:

Minden csütörtökön 15 órai kezdettel a gyülekezeti teremben.

„Asztali beszélgetések” – Ifjúsági Bibliaóra

Április 8-án és 22-én, szombati napokon 15 órai kezdettel.

Ünnepi alkalmaink

Ünnepi istentiszteletek:

Április 9. reggel 9 órakor	Virágvasárnapi istentisztelet
Április 13. délután 16 órakor	Nagycsütörtöki istentisztelet úrvacsoraszertással
Április 14. délután 16 órakor	Nagypéntek Passió-istentisztelet
Április 16. reggel 9 órakor	Húsvét ünnepi istentisztelet úrvacsoraszertással
Április 17. reggel 9 órakor	Húsvét 2. napi istentisztelet

Hivatali elérhetőség

Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 06 56/352-437

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

RENDELKEZÉS A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

Szeretettel kérjük Testvéreinket, hogy adják 1%-os támogatásukat a Magyarországi Evangélikus Egyházat, ezt úgy tehetik meg, ha személyi jövedelemadó bevallásukhoz nyilatkozatot csatolnak, melyen feltüntetik a kedvezményezett technikai számát. Ez a Magyarországi Evangélikus Egyház esetében: 0035.

Támogatásukat egyházunk nevében hálással köszönjük!

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Bukva Csilla:
Húsvétra várva

Ígéretes jön el,
Sugárzó tiszta fény,
S e fényben benne él
Megannyi szép remény.

Reménye annak, hogy
Nem veszti el lélek,
Bűnödtől megváltott
Az Úr fia téged.

Isten mily nagyra tart
Kell, hogy ezt megérezd!
Egyetlen fiát is
Feláldozta érted.

Légy gyermek vagy felnőtt,
Emlékezzél rája,
Mily drága volt egykor
Üdvösségünk ára.

S hogy Jézus kínjait
Enyhítsd a kereszten,
Parancsa szerint élj,
Igaz szeretetben!

Egy tapsifülesről

Ismerek egy tapsifülest,
Ugy becézik: Nyuszi Gyuszi
Locsoláskor félenkségét
Szél felkapja, s messze viszi.

Bátran lépked erdőn-mezőn,
Bekopogtat mindenhova,
Ahol tudja, kedves vendég
Húsvétkor ő évek óta.

Nem kell néki bor vagy sonka
Kedvence a répatorta
De mivel ez nem túl ismert
Répát kap, mit termett kiskert.

Mikor délután haza ér,
Szalad rögvest a konyhába,
És a sok-sok ajándékból
Hamar elkészül tortája.

Bukva Csilla

Zsadányi Lajos:
Fut a nyúl

Fut a nyúl, fut a nyúl,
A füle lekonyul.

Nagy bokor, kis bokor,
Itt bújkál valahol.

Gyere csak, pajtikám!
Keressük szaporán.

Papsajt és laboda,
Nincs már csak a nyoma.

SPORT

2006. március 11.
Gyomaendrőd VSE – Dé-
vaványa: 2:1
250 néző. Játékvezető: Rác
Z

Hanyecz, Uhrin, -Bali, Csej-
tei, Beinschróth, (Kurilla), Tí-
már, Mátyus, Gellai, (Kővágó),
-Balogh, Farkasinszki (Alt).

Nehéz talajú pályán végig
hazai fölény. Megérdemelt győ-
zelem. Gól: Alt és Kővágó.

14. Gyomaendrőd VSE 5, 6,
9, 21-30, 21

Mezőberény – Gyoma FC:
mérkőzés a pálya használhatat-
lansága miatt elmaradt.

Március 18.

Mezőhegyes – Gyomaend-
rőd VSE: 4:1
110 néző.

Hanyecz, Kurilla (Tóth),
Uhrin, Bali, Csejtei, (Fekécs),
Nagy M., Nagy L. Gellai, Alt,
Farkasinszki, Beinschróth, Ba-
logh, Edző: Pelyva Miklós.

Végig hazai fölény, O:O fél-
idő. Első gólt mi rúgtuk. A csere
nem vált be. Jó: Nagy L. Uhrin.

14. Gyomaendrőd VSE
5,6,10, 22-34, 21.

Gyoma FC – Szeghalom:
2:3

Gól: Toldi (2), Jó: Bóczér,
Dinya.

3. Gyoma FC 14, 2, 4, 57-24. 44

AGRO
ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Áprilisi ajánlataim:

- Májustól az árukészlet bővül festékáruval
- zománctestékek, falfestékek, szigetelők
- kukorica vetőmagok, műtrágyák
- zöldség, virágmagok, vegyszerek
- dughagyma, tűmag, virághagymák
- fóliák, takaróponyvák
- búvárszivattyúk, tömlők
- gumicsizmák, védőkesztyűk
- kertszerszámok, fűnyírók
- virágföldek, virágcserepek
- szegek, csavarok, létrák
- permetezők, +alkatrészek
- láncfűrészek
- bioburgonya, vetőgumók

Várom kedves vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

Franciák a megyénkben

A „Dél - Alföld - Európai Unió” Gazdasági, Kulturális, Oktatási, Integrációs Együttműködést Koordináló Egyesület meghívásából 2006. március 13 - án 13 francia vállalkozó érkezett megyénkbe. Ez a látogatás a Békés és Deux - Sevres megyék sokrétű kapcsolatainak fontos állomása. A csoport a „Bienvenue á la Ferme” (Isten hozta a farmon) szövetség tagja, mely a vidék fejlesztése, a tradíciók megőrzése érdekében tevékenykedik Franciaországban. A repülőtéren Davidovics László, az Egyesület elnöke, és a vendégül látó vállalkozók fogadták a francia delegáció tagjait. Gyomaendrődről Tímár János, a Tímár Panzió tulajdonosa, Tímár András, a Pizzeria és Holler szálloda tulajdonosa és Várfi András falugazdász biztosította a programok lebonyolítását.

A vendégeknek egy hét állt rendelkezésükre, hogy betekintést nyerjenek a magyar mezőgazdaság, a vidéki turizmus és az agroturizmus különböző formáiba.

A második nap a Mezőhegyesi Ménesbirtokot tekintették meg, majd a délután folyamán Frankó Pál, vidéki turizmussal foglalkozó családi vállalkozó vendégei voltak Szarvason. Itt köszöntötte őket városunk országgyűlési képviselője, Domoos László.

Szerdán egy Békés megyei vállalkozó, Bényei Gábor és felesége meghívásának tettek eleget a vendégek, és megnézték a híres békési szilvapálinka gyártási technológiáját, a Bélmegyeri Vadásztanyát, majd a család öko-kecskefarmját. Ezt követően Szőke Lajos, Köröstarcsai gazda vendégei voltak.

A csütörtöki nap járt a legtöbb fáradsággal, ugyanis az érdeklődő franciák a Budapesti Turisztikai kiállítást látogatták meg, ahol találkoztak Békéscsaba város polgármesterével, és a Csabai kolbászfesztivál főszervezőjével. Ugyanakkor látogatást tettek a gyomaendrődi standoknál, melyek közül az egyik városunkat, másik pedig

Termálfürdönket népszerűsítette. Este a Tímár Panzióban vacsorázott a társaság. A fő fogás a finoman elkészített sült kecske volt, mely vendégeinknek nagyon ízlett. Örültek a családi hangulatnak, amely a Panziót jellemzi, értékelték Tímár János magas fokú hozzáértését a vendéglátáshoz. A pénteki nap folyamán a Megyeházán Davidovics László programkoordinátor ismertette Magyarország és Békés megye turisztikai vonzerőit. Az előadáson képviseltették magukat az FVM, francia külképviseleti és szakmai szervezetek is. Ezt követően Varga Zoltán, a Békés Megyei Közigyelés Elnöke köszöntötte őket, és beszélt a két megye közötti kapcsolatok fontosságáról. Délután a békéscsabai sétáló utcán néztek körül, és vásárolták meg a haza szánt kisebb-nagyobb ajándékokat. Ezt követően a Bethlen Gábor SZKI sajtüzemében tettek látogatást, majd este az iskola vendégeiként az egyik gyakorló helyet a Kilenc farmer kft állattartó telepét tekintették meg. Az iskola vendége volt Benke László mesterszakács és cukrász, olimpiai bajnok, aki szeretettel üdvözölte a francia munkacsoportot. Gazdaságában vacsoráztak Az intézmény diákjai színes és érdekes programokkal szórakoztatták a vendégeket (felkészítő tanárok: Miklovicz Lajosné és Gubucz Józsefné). Szombaton Tóth András a Gyoma-Trade Bt. Ügyvezetője mutatta be szarvasmarha telepüket,

ahol a Holstein Friz fajtán kívül magyar szürke szarvasmarhákat is láthattak a vendégek. Még a délelőtti program részeként a Pfeiffer - Varjú családi méhészetet tekintették meg, majd Czikkely Imre méz-gazdaságában tettek látogatást. Délben Vaszkó Imre, az Endrődi Vadásztársaság elnöke vendégelte meg a társaságot és beszélt a magyarországi és azon belül a gyomaendrődi vadászat helyzetéről. Majd Várfi András falugazdász ismertette Gyomaendrőd és a térség mezőgazdasági tevékenységét. A mezőgazdasági szakember 1960-tól napjainkig, érdekes és tartalmas áttekintést adott a magyar mezőgazdaság és az élelmiszeripar helyzetéről. Sok kérdésre kaptak választ francia vendégeink. Délután a gyomaendrődi Termálfürdőt és Püski Sándor mintagazdaságát látogatta meg a csoport. A szakmai program zárásaként a búcsúvacsorára a Kondorosi Csárdában került sor, ahol a vendéglátó, Tímár András bemutatta a Csárdamúzeumot, majd hagyományos élőzene mellett kötetlenül elbeszélgetett a francia-magyar munkacsoport.

A francia vendégek jól érezték magukat megyénkben és Gyomaendrődön. A városunkban működő „Dél-Alföld-EU” Egyesület több éve a mozgatórugója és lebonyolítója ezeknek a kapcsolatoknak.

Várfi Péter

gazdaköri vacsora (március 18-án)

Prodomi oldal

A BENNEM NÖVEKVŐ IGE

Emlékezés Karol Wojtyła

Költői szépségű jelenet: Vatikánváros... Húsvétvasárnap... Fönn a magasban tárt ablakszárnyak... keretbe zárt fehérség... arc, felfelé kémlelő tekintet... a szenvedés látható lenyomatai... a lélek sugárzó derűje... s karnyújtásnyira egy galamb fehér szárnycsapása...

Lenn az elcsendesülő tömeg... táguló erőter... befelé, felfelé irányuló figyelem... mélyülő lélegzet... a levegő lassú áradása... ima... fent és lent közös lélegzete... majd a közös öröm, a Feltámadásé.

„A művészi alkotás mindig váratlanul születik, mindenkor valamilyen helyzet, esemény, emberekkel való találkozás, gondolat hívja létre. Az ihlet a lélek titka. Soha nem világos, mi készíti a költőt a vers megírására. A költői alkotás az írónak mindig meglepetés, amelyet pontosan csak annak megírása után tudatosít” – vallja Karol Wojtyła, a költő.

Londonban egy antológia jelent meg 1971-ben, amelyben lengyel papköltők versei szerepeltek. Bevezetőjét az a Karol Wojtyła bíboros írta, akit 1978-ban II. János Pál néven választottak a pápai székbe.

„A papság szentség és hivatás. A költői alkotás a tehetség megnyilvánulása, de szubjektív értelemben a tehetség is hivatást jelent” – írja e bevezetőben.

Pappá szentelése után már nem kapcsolódott be úgy a művészeti életbe, mint korábban, de továbbra is írt verseket, drámákat. Álnéven jelentek meg művei, több álnevet is használt: Andrzej Jawien, Stanisław Andrzej, Grudaj Piotr Jasien. Csak szűk körben tudták, hogy írói tevékenységet folytat. Barátai között írók, tudósok, művészek voltak, s később is fontosnak tartotta a tudomány és a művészetek támogatását.

Költészete: kontemplatív, azaz szemlélődő, elmélkedő, „belsejét megvilágosító fénye misztikus eredetű.”

Egyes katolikus szerzetesrendek a kontempláció, elmélkedés céljából alakultak, vagyis hogy tagjai az elvonult életmód, az imába és a hittitkok feletti elmélkedésbe való elmerülés útján keressék a tökéletesedést.

E versek megértéséhez a Valóságon túlra kell tekintenünk. Az emberi és az azt körül vevő világ mögé. Hiszen a szeretet titkát, az életet és halált, az „Egyház anyaságát és atyaságát”, a természet csodáit nagyobb összefüggések mentén érthetjük, érezhetjük és élhetjük meg igazán. A Szépség értelme is a szavakon és formákon túl keresendő.

Mi, olvasók részesei vagyunk annak a folyamatnak, amelyben a szerző Isten és ember titkát, kapcsolatát tárja fel.

Költői hitvallása: a költészet autonómiája, vagyis a költészet saját törvényei szerint irányítja magát. Művészi tevékenységében, annak megítélésben ezt tiszteletben tartja. Több művét nem engedte kinyomatni, mert nem tartotta elég érettnek azokat.

A bennem növekvő Ige Karol Wojtyła válogatott írásait tartalmazza.

Aztán a verssorok mögött újra a jelenet erőteljes vonzása... tárt ablakszárnyak zárt keretében újra a sugárzás... a lélek sugárzása... a mélyülő kép előterében egy galamb fehér szárnycsapása...

Polányi Éva

Az Anya

I.

I. A megdicsőült test első pillanata

Helyem elhomályosul az emlékezetben. De nem tűnik el a megszűnő csöndje, a változatlan látóhatár, mint az üveg, mely megcsillan a szem tükrén a fényben és zafírban - Mennyire közeli még a gyermeki szó, ahogy visszhangzik a csöndben: „Mama – Mama”.

És felröppen megint lenről az utcáról, mint láthatatlan madár. Visszatér messziről, a gondolatokban, a lét minden pillanatában minduntalan kitágul az élet, magába gyűjtve a sosem tapasztalt lényegeket. Így szoros egységben az érzelmekkel, a gondolatokkal – mint ahogy a vér lüktet meg nem zavarva a nyugalmat – életre kel a lélegzet ritmusára, együtt a gondolattal és a dallal. Ez talán imádság, Fiam, ezek az egyszerű napok, melyek elsuhanak és halkán visszatérnek a szemem tükrében – és a vérben terhűttől megszabadítva.

Ezek az egyszerű napok, Fiam – messze ragadva az utcáktól, ahol gyermeki hangodat rejti a csönd – másként, a távolból, idézik föl a te szavad, s amit valaha ajkad suttogott – de lelkemben most is ugyanolyan gondolatokat ébreszt és épp oly őszintén beszél.

2. A BENNEM NÖVEKVŐ IGE

A gondolatok, hirtelen, elszakadnak a fennhangon kimondott szavaktól, az arcoktól, amelyeket beárnyékolnak a magas falak. Színében elváltozik az emberi sors: ők a minap még meghitten társalogtak – visszahangzott bennük a távoli, mégis közeli változás.

Szavaiktól elragadott az első csodálatos pillanat, amely Rólad tanúskodott – ő, szeretett Fiam!

Egyre növekszik ez a pillanat, és átalakul benne az egész életem – megtörik a kihúnyó szemben, mint a fehér viaszceppben. Ez a pillanat: a teljes élet, minthogy akkor ismertem meg az Igét, mióta megtestesült bennem, vérem táplálta őt, oltalmaztam elragadtatással –

míg szívem alatt növekedett csöndben, mint Új Ember, és csodálatos gondolatok közt, s kétkezi munkával teltek napjaim. Megint oly teljes ez a pillanat, mint amikor a csúcáig ért, mert újra megtaláltalak – nincs, csak ez a könnyecsepp, melyben a friss szellőtől elmosódnak a szemsugarak, de a roppant fáradtság immár megtalálta fényét és egyetlen értelmét.

Ízes Ízek

Április

Rejtett tojás

Lapos tűzálló tálat kikenünk margarinnal. Egy fél doboz tejfölt öntünk bele, meghintjük zsemlemorzsával, majd ráütünk nyers tojásokat úgy, hogy a sárgája egészben maradjon. Sózzuk, borsozzuk, majd ráöntjük a maradék tejfölt, meghintjük zsemlemorzsával, beborítjuk reszelt sajttal és kevés margarint teszünk rá. Előmelegített sütőben legalább addig sütjük, amíg a tojások fehéreje meg nem keményedik.

Seidl Ambrus

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszerkeket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Corvo bianco
Cipőipari Bt.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

MadiZol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó
márkából és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák,
mosógépek, háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

THERM U X
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

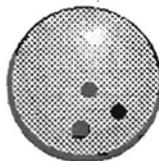
5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Inter-span bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Inter-span bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Tisztelt Érdeklődők! 2006. március 1-től az Endrői Községi Házat (5502 Gyomaendrőd, Blaha Lujza u. 21. sz.) a Templárius Alapítvány (A Templomos Lovagrend civilszervezete) Gyomaendrőd Önkormányzatától közművelődési megállapodás formájában működteti. Az eddig működő könyvtár, klubok és szervezetek megtartása mellett kérem azok jelentkezését, akik családi esemény megszervezésére, egy kellemes zenés-vacsorára, bálra, nosztalgia estre, gyermekműsorokra, műsoros estre, csocsózásra, pinpongozásra vagy számítógépes elérésre vágnak, különböző klubokat működtetnek és nincs helyük. Nagyobb létszám esetén jelezzék a Községi Ház három alkalmazottjának a rendezvény előtt legalább két hónappal:

- Erdősi Klára művelődés-szervező menedzsernek;
- Takács Zoltán kulturális szervező munkatársnak
- Szilágyi Józsefnének.

Minden ötletet és javaslatot szívesen fogadunk. Nagy-családos programok lebonyolítását is vállaljuk oly módon, hogy a szülőknek is, és a gyerekeknek is a program ideje alatt külön elfoglaltságot és játékot biztosítunk felnőtt felügyelet mellett az épületen belül. A program ideje alatt tájfellegű süteményekkel kedveskedünk.

Nyitva tartás: hétfőtől-péntekig reggel 8-tól este 8-ig. Hétfévégén igény szerint.

Telefonszám: 06-66/386-917; E-mail: kozosseghaz@bekesnet.hu

Ungvölgyi János
Templárius Alapítvány kuratóriumi elnök

Mobil: +36 (30) 294-0650, Tel/fax: +36 (66) 284-155
E-mail: ungvolygi@globonet.hu, ungvjanos@citromail.hu

Honlap: www.templomosok.hu,
Skype (Internet telefon): Jancsi1964

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

HANYECZ ILLÉS, aki Endrődön, Dóza György utcában lakott, 2006. március 4-én, 77 évesen, 2 éves özvegység és hosszú betegség után elhunyt.

Gyászolják: testvére és a rokonság

PORUBCSÁNSZKI VIKTÓRIA, volt endrődi, kistréti lakos, 2006. március 3-án, 98 évesen hosszú gyengeség és rövid szenvedés után elhunyt.

Gyászolják: keresztgyermekai és testvéreinek családjai

id. **KOCZKA JÓZSEFNÉ TURCSÁNYI ILONA**, aki Endrődön, a Bartók Béla utcában lakott, 2006. március 11-én, 76 évesen, hosszú, súlyos betegség után elhunyt.

Gyászolják: a családja.

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

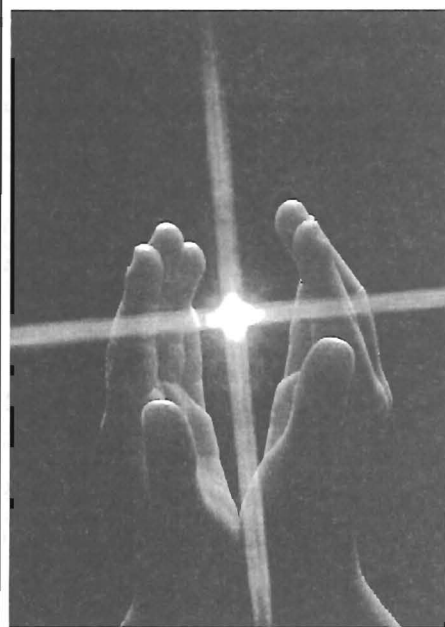
Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Kézpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk haláluk évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven től évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Híába szállnak árnyak, álmok, évek.

Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Fényképalbum

Tóth János és Bula Mária (cikk a 69. oldalon)

Tóthék családi házának ujjáépítése 1924-ben

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

„Grammokkal a tonnákért!”

A KALÁSZOS GABONÁK GYOMIRTÁSA

A hótakaró olvadását, a belvizek elvonulását követően az ősszel elvetett gabonátábláinkon sajnos kevés helyen fogad olyan kép bennünket, mint amelyet szeretnénk. Már az őszi sem kedvezett a gabona fejlődésének.

- A szeptemberi csapadékok után, nedves, tömörödött talajon kellett magágyat készíteni.
- Az idő előrehaladtával a talajállapot javult, de ugyanakkor a túlzott kiszáradás jelei is mutatkoztak.
- A tarlómaradványok bedolgozása nehezen volt megoldható.
- Egyre erősödött a mezei pocok kártétele.
- Az őszi csapadék csak későn érkezett, a magvak csírázása elhúzódott, így a **gabona fejlődése lényegesen elmaradt a kívánatostól.**

Ilyen viszonyok között kell a **gyomirtás** tekintetében hamarosan választ keresni három kérdésre!

„Mikor?” „Mivel?” „Mennyiért?”

„MIKOR?”

Termékeink között, minden termelő megtalálhatja a megfelelőt, az is aki **korán**, az is aki **később** és az is aki **későn**, akár a zászlós levél megjelenésekor végzi el a gyomok irtását.

„MIVEL?” Természetesen DuPont készítményekkel:

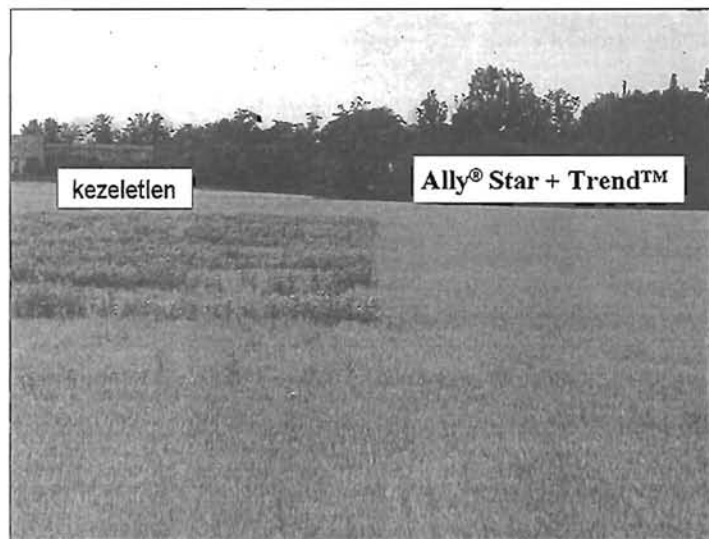
Ally®

A gabona gyomnövényeit, többek között a mezei acatot kiválóan irtó készítmény, széles hatású gyomirtószer őszi búzában, őszi árpában és tritikalében.

Az **Ally® 20 DF** kettős hatású – a talajon és a leveleken keresztül is felszívódik. A kezelés a magról kelő kétszikű gyomfajok 2-4 leveles állapotában, a mezei acat tölevélrózsás állapotától a 15 cm-s hajtás hosszig - javasolt.

Adagja csupán 20-30 g/ha. A 30 g/ha-os dózis javasolt, ha a terület mezei acattal és/vagy mezei árvcáskával fertőzött.

Az **Ally®** használatával elkerülhető a hormon tartalmú szerek alkalmazásából adódó hátrányos következmények. Alacsonyabb hőmérséklet esetén is (8 °C alatt) alkalmazható, hatását ekkor is kifejti, ugyanakkor igen alacsony ha-költséggel jelent a termelő számára.

Ally® Star

Csaknem valamennyi, a kalászosokban előforduló kétszikű gyom ellen hatékony. A kombinációt úgy állítottuk össze, hogy abban a galaj ellen kiváló hatékonyságú Starane* lett az **Ally®** kombinációs partnere.

Az **Ally® Star** természetesen nemcsak a ragadós galaj, hanem a mezei acat ellen is tartós hatást ad. Az **Ally® Star** csomagja 3 hektár gyomirtására elegendő (a csomag 90 g **Ally®**-t és 0,9 l **Starane***-t, tartalmaz, ami 30 g/ha **Ally®** és 0,3 l/ha **Starane*** dózisznak felel meg).

A gyomokat a levelén keresztül felszívódva is irtja, valamint erőteljes talajhatása is van. A később kelő gyomokat, vagy a későn kihajtó acatot is irtja. Ennek a tulajdonságának nagy jelentősége lesz ebben az évben, ugyanis a gabonák természetes gyomelnyomó képességére alig számíthatunk, tekintettel a bevezetőben leírtakra.

Granstar®

Egyedülálló hatékonysága a legfontosabb kalászos gyomfajok ellen (pl. szikfű- és pipitér fajok), alacsony dózisa (15-25 g/ha) és könnyű kezelhetősége régóta a gazdálkodók kedvelt gabona gyomirtó szerévé tette.

Rugalmas felhasználási ideje - bokrosodástól a zászlóslevél megjelenéséig - kiváló lehetőséget biztosít a gyomirtási technológia megvalósításához, gyakorlatilag bármikor permetezhetünk vele. A gabonát az engedélyezett dózis többszörösében sem károsítja és nincs utóveteménykorlátozása. Kedvező tulajdonságai a legszélesebb körben használt gabonagyomirtóvá tették.

A **Granstar®** hatása **absztrikfű** ellen közismert. A mezei acat kihajtása elhúzódó, főleg kemény telek után csak **később** jut a védekezés szempontjából optimális, 10-15 cm-es nagyságba. A **Granstar® 20-25 g/ha (+ Trend™ 0,1 %)** alkalmazása mellett döntve biztonságos gyomirtásunk lehet, mert még a zászlósleveles állapotig kijuttatva sincs negatív hatással a termésre.

Bizonyára jó hír Önnek, hogy legtöbb termékünk ára csökken 2006-ban! Kérem érdeklődjön kereskedőjénél!

Megoldás a napraforgó hatékony állomány gyomirtására

2006. március elejétől forgalomba kerül, elérhető és nagy területen természetesen az **Express® 50 SX™-toleráns** napraforgó, amely a **Pioneer PR63E82**-es hibridje, lehetővé téve az állomány-gyomirtást a napraforgóban.

Megoldhatóvá válik a napraforgóban az eddig nehezen vagy egyáltalán nem irtható gyomok elpusztítása is. Kiváló hatékonyságot ad a Jász-Nagykun-Szolnok megyében is nagy területen fertőző olyan veszélyes gyomok ellen, mint a mezei acat, a parlagfű, a selyemmályva, a szerbtóvis, a csattanó maszlag, parlagfű, az Iva ellen. Emellett a többi gyomnövény irtását is megoldja úgy, hogy a napraforgó hibrid (**PR63E82**) eközben megőrzi az alaphibrid (**PR63A82**) jó tulajdonságait és kiváló termőképességét.

További információkkal kapcsolatban szívesen állunk mindenki rendelkezésére. Fazekas Károly, DuPont területi képviselő (Tel.: 30/9702-853).

® = a DuPont bejegyzett márkaneve

* a Starane a Dow Agrosiences márkaneve

** A Dual Gold a Syngenta márkaneve

Termékeink felhasználása előtt olvassa el és kövesse a csomagolóanyagon lévő címke felhasználási utasításait.

DuPont Mezőgazdasági Termékek

The miracles of science®

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@bekesnet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Szóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 130 Ft

XIII. évfolyam 5. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2006. május

ANYÁK NAPI KÖSZÖNTŐ

ÁLDÁS

Áldott legyen a szív, mely hordozott,
és áldott legyen a kéz, mely felnevelt.
Legyen áldott eddigi utad,
és áldott legyen egész életed!

Legyen áldott benned a fény,
hogy másoknak is fénye lehess,
legyen áldott a Nap sugara
és melegítse fel szívedet,

hogy lehess meleget osztó forrás
a Szeretetre szomjazóknak,
és legyen áldott támasz karod
a segítségére szorulóknak!

Legyen áldott gyógyír szavad
minden Hozzád fordulónak,
legyen áldást hozó kezed
azoknak, akik Rád bízottak...

Áldott legyen a mosolyod,
légy vigasz a szenvedőknek,
légy Te áldott találkozás,
minden Téged keresőnek!

Végül legyen immár áldott
minden hibád, bűnöd, vétked,
hiszen Aki megbocsátja,
végtelenül szeret Téged!

Őrizzen hát ez az áldás
örömdobban, bánatodban,
fájdalmodban, szenvedésben,
bűnök közti kísértésben.

Őrizze meg kedvességed,
őrizze meg tisztaságod,
őrizzen meg önmagadnak
és a Téged szeretőknak!

KÖSZÖNTJÜK ORSZÁGGYÜLÉSI KÉPVISELŐNKET: DOMOKOS LÁSZLÓ URAT

Olvásóink többsége feltehetően részt vett az április 9-i országgyűlési választásokon, és így hozzájárult ahhoz, hogy Békés megye hét választási körzetéből egyedül a mi képviselőjelöltünket az első fordulón ismét bejuttassuk a parlamentbe.

Kívánunk jó egészséget, törtetlen kitartást a megyei, a körzeti, a helyi, valamint az országos feladataihoz. Nyolc éve ismerjük munkabírástát, odaadó, következetes helytállását, érdekeink képviseletét. Sokat köszönhet városunk az ő személyes közreműködésének, amelyek tetten érhetőek, a megépült utakban, a csatornahálózatban, az ipari parkban, a felújított fürdőben, a hulladéklerakóban, az iskolák fejlesztésében, az idősek otthonának fejlesztésében, hogy csak a legjelentősebbeket említsük.

Köszönjük eddigi munkáját és kérjük - a történetek ellenére - városunk érdekeinek, fejlődésének további maradéktalan képviseletét. Gratulálunk, és együtt örülünk sikerének és őszintén örülünk, hogy a következő négy évben ismét együtt dolgozhatunk városunkért, megyénkért a Körös Fejlesztési Program keretében!

Császárné Gyuricza Éva

Simon András rajza

Édesanyámnak

Mikor megszülettem,
sirtam,
Te máris szerettél.
Felneveltél, dédelgettél,
óvtál és védteél.
Köszönöm néked, hogy
segítettél, köszönöm,
hogy megértettél.
Meghálálni a sok jót
nem tudom,
míg élek szeretetem
Neked adom,
és büszkén mondhatom:
Az én Édesanyám
egy csodálatos asszony.

Önnek joga van tudni...

Önnek joga van tudni, hogy miről tárgyal a Város Képviselő-testülete április 28-i ülésén

A gyomai részen kerékpárút épül, amelynek megvalósítása két ütemben tervezett. Az I. ütem Bajcsy Zs. úttól a Szabadság térig, a II. ütemben Szabadság tértől a Semmelweis utcáig. Jelenleg a II. ütem engedélyezéséhez szükséges tervek készítéséről született döntés a Városfenntartó és Környezetvédelmi Bizottság ülésén.

Az Önkéntes Tűzoltó Egyesülettel történt egyeztetést követően értékesítésre kerülhet az Endrői Kirendeltség udvarrészéből 800 nm terület a rajta lévő építménnyel az Anipharma Kft. (Békéscsaba) részére, azzal a kikötéssel, hogy a már ott működő állatgyógyászati ellátást folytassák, és állategészségügyi feladatokat lássanak el.

Révlaposi lakosok aláírást gyűjtöttek azzal a céllal, hogy a régi melegvizet kútjukból ismét hordhassák a vizet. A fürdő felújítása során ugyanis a régi kút kerítésen belülré került, így számukra már nem hozzáférhető. Ennek következtében kénytelenek a Holler mellett lévő melegvizet kútra járni. A kérelmezők anyagi hozzájárulást is vállalnának az új közközfolyó létesítése esetén.

A bizottság szakmai okokból nem támogatta a kérelmet. (Megjegyzés: az endrői településrészen lakók 6 km-ről kénytelenek hordani a meleg vizet, már aki meg tudja oldani. Milyen jó lenne az endrői településrészen is egy melegvizű kút. Régen annyi artézi kút ontotta a jó és egészséges vizet, amennyire a lakosságnak szüksége volt.

Az épülő és épített utak garanciális felülvizsgálata megkezdődik. A hibajegyzékek helyszíni bejárás és reklamációk bejelentése alapján készülnek. A lakosok forduljanak az észlelt problémákkal a képviselőjükhöz.

A tisztább és ápoltabb Gyomaendrődért c. környezetszépítési verseny indul!

A lakossággal, civilszervezetekkel, intézményekkel összefogva együtt próbáljuk megvalósítani, hogy környezetünk kulturáltabb legyen, a városkép szépüljön. Ennek egyik eszközeként hirdetünk környezetszépítési versenyt.

A versenyre 3 kategóriában lehet nevezni:

1. a legszebb virágos közintézmény (óvodák, iskolák, egészségügyi, kulturális intézmények stb.)
2. a legszebb virágos magánház – kertés ház, társasház, lépcsőház, stb.
3. a legszebb virágos utca – utca vagy tagolt utca esetén utcaszakas, legalább 10-10 egymás mellett lévő ingatlan együttes nevezésével.

Jelentkezhetnek: magánszemélyek, intézmények, civil szervezetek, jogi személyek

Nevezési határidő: 2006. június 30. 12 óra

Nevezési lap megtalálható Gyomaendrőd város honlapján, vagy a Városüzemeltetési Osztályon kérhető.

A verseny bírálati szempontjai:

- Az ingatlan előtti közterület gondozottsága, parkosítása;
- Hangulatos előkertek kialakítása;
- Lakóházak, intézmények virágosítása, növényi díszítése,
- A parkosítás, virágosítás környezetszépítés minősége és esztétikai hatása;

Intézménynév, cégfelirat esztétikus kivitelezése, házszámok megléte, és állapota

Értékelés: a benevezett ingatlanokat 7 tagú zsűri bírálja, önállóan pontoznak, 0-30-ig terjedő skálán.

Díjazás: az értékelést július 3-28. között végzik el a zsűri tagjai. A díjakat a zsűri által adományozott pontszámok alapján állapítjuk meg.

1.kategória díjazása: (75 ezer Ft összértékben)

I. helyezett: 30.000Ft-os vásárlási utalvány

II. helyezett: 25.000Ft-os vásárlási utalvány

III. helyezett: 20.000Ft-os vásárlási utalvány.

Valamint az első három helyezett művészi kialakítású emléktáblát kap.

2. kategória díjazása: (45 ezer Ft összértékben)

I. helyezett: 20.000Ft-os vásárlási utalvány

II. helyezett: 15.000Ft-os vásárlási utalvány

III. helyezett: 10.000Ft-os vásárlási utalvány

Valamint a helyezettek társasház esetében művészi kialakítású emléktáblát, kertés ház esetében 10x13 cm-es emlékfotót kapnak.

3. kategória díjazása: az első három helyezett művészi kialakítású utcatáblát kap, amelynek szövege: A legszebb virágos utca/utcaszakasz 2006 helyezés

A zsűri mindhárom kategóriában 1-12 db 5000 forint értékű különdíjat adományozhat azoknak is, akik a versenyre nem jelentkeztek, de kiemelkedő színvonalú környezet-alakításukkal elnyerték a zsűri tetszését.

A vásárlási utalványok a gyomaendrői Agro Áruházban (Fő út 15), vagy a Gazda Áruházban(Pásztor János u 39) válthatók be.

A díjak átadására az Augusztus 20-i Sokadalom c. városi rendezvényen kerül sor, a díjazottak augusztus 11-ig levélben kapnak értesítést.
Császárné Gyuricza Éva

Köszönet az 1%-ért!

Az alábbi gyomaendrői civil szervezetek köszönik az eddigi jóindulatot mindazoknak, akik adójuk 1%-ával korábban is támogatták alapítványukat, egyesületüket. Remélik és kéri, az ez évi támogatást is.

Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitásával kapcsolatos költségek fedezése, a templom belső felújításának támogatása.
Adószám: 18380761-1-04.

Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.
Adószám: 19182030-1-04.

Élet Másokért Közhasznú Egyesület, célja a rászoruló gyermekek és felnőttek segítése, támogatása.
Adószám: 18384215-1-04

Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrői Füzetek, stb.
Adószám:19056274-1-04

Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gellért Katolikus Iskola támogatása.
Adószám:18372276-2-04

Cukorbeteg Gyomaendrői Klubja, célja a cukorbeteg oktatása, segítése.
Adószám: 18378272-1-04

Önkéntes Tűzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyon védelme városunkban és környékén.
Adószám: 18371608 -1-04.

Hallható Hang Alapítvány, célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása.
Adószám:18379383-1-04

Gyomaendrői Városi Sportegyesület, célja a helyi ifjúsági és labdarúgó sport támo-

gatása.
Adószám: 18370827-1-04.

Dr. Farkas János Alapítvány, célja a külterületen felnövő tehetséges, hátrányos helyzetű fiatalok tovább tanulásának támogatása.
Adószám: 19062255-1-04

Öregszőlői Gyermekekért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása.
Adószám: 18376184-1-04

Selyem úti Óvodáért Alapítvány célja az óvodás gyermekek kirándulásainak támogatása, az óvodai felszerelések színvonalának javítása.
Adószám: 18379778-1-24

Gyomaendrői Siketek és Nagyothallók Közhasznú Alapítvány, célja a gyomaendrői siketek és nagyothallók segítése.
Adószám: 18380558-1-04

Kincs Az Életed Közhasznú Alapítvány, célja a Gyomaendrődön fogyatékkal élők segítése, a Gondozási Központ ez irányú tevékenységének támogatása, felszereléseinek javítása.
Adószám: 18386932-1-04

A Napsugár Óvodáért Közhasznú Alapítvány, célja a Szabadság úti és a Fő út 85 sz. alatti óvodák gyermekeinek tanulási, játszási feltételeinek jobbítása, az óvodák tárgyi feltételeinek javítása.
Adószám: 18386248-1-04

Templárius Alapítvány támogatja a „Segítsünk a rászoruló gyermekeknek!” jótékony célú adakozást.
Adószám: 18856617-1-17

Gyomaendrői Mentőalapítvány célja a mentőállomás berendezésének, felszerelésének és a mentéstechnikai eszközöknek a bővítése.
Adószám: 18376713-1-04

Az 1% felajánlása:

0011

MAGYAR KATOLIKUS EGYHÁZ

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

MEGHÍVÓ - Az Endrődiek Baráti Köre Egyesület és a Honismereti Kör idén is megrendezi a HŐSÖK NAPI megemlékezést május utolsó vasárnapján, (május 28-án).

Az ünnepség engesztelő szentmisével kezdődik az endrődi Szent Imre templomban, ezt követően a Hősök terén ünnepi műsor és közszórás lesz.

A baráti kör haza várja tagjait, szimpatizánsait és elvár minden itthon élő és a hősi halottakra fájdalommal és tisztelettel emlékezőket. Azokra emlékezünk, akik az I, II, világháború és az 56-os forradalom hősei voltak, és házánkért adták életüket.

Túl a választásokon - Április 23-án volt a választás második fordulója. Városunk kivételével az 5. sz. körzet többi választói már az első fordulóban bejutott a Fidesz-KDNP jelöltjét Domokos Lászlót, ezért mi nem szavaztunk a második fordulóban.

A második forduló országos eredményeként az elmúlt 4 éve kormánykoalíciója folytathatja a következő időszak kormányzását, tehát nincs kormányváltás!

Békés megye valamennyi választókerületében eldőlt a mandátumok sorsa, a ma még nem ismert külföldi szavazatok nem befolyásolhatják a végeredményt. A megyénkben a szocialista párt 5 - 2 arányban nyert, a részvétel szinte azonos volt az országos átlaggal, ami 64% volt.

Domokos László tegnap gratulált a szocialistáknak ahhoz, hogy nyertek. „Hogy a választók nyertek-e, az majd később derül ki”. Ezt követően mint a Fidesz megyei elnöke megköszönte a választók szavazatait, és hangsúlyozta, hogy „mi továbbra is a megyéért fogunk dolgozni”.

Nagyszabású SAJT-TÚRÓ fesztivál ismét városunkban április 28-29-én. A helyszín vagy a gyomai liget, vagy a Szabadság tér (időjárástól függően).

ELADÓ! - ENDRÖD központjában 3 szobás összkomfortos családi ház eladó, vagy Vásártéri ltp-i csere az első emeletig is számításba jöhet. Érdeklődni: a 66-285-159 -es telefonon lehet.

Tempfli József 75 éves

A nagyváradi megyés püspök virágvasárnap töltötte be 75. születésnapját. Márton Áron szabadulása után jelentkezett a gyulafehérvári papnöveldebe, s az ottani székesegyházban Áron püspök 1962. május 31-én szentelte pappá. Püspöki jelmondata: „Petra Christus”!

„A szikla Krisztus!” II. János Pál pápa 1990. március 14-én nevezte ki nagyváradi megyés püspökké.

Jezsó Ákos: Horgony és vitorla című kötetében leírja Tempfli Józseffel készített riportjait, amelyben a következő kérdésekre keresi a választ: mi változott Trianon óta, mit felejtünk el mi, magyarok, s mi az, amit nem? És mi az, amit sohasem lehet, sohasem szabad elfelejtenünk? Milyen morális állapotban van most a magyarság? Milyen a nemzet tudatunk? Aki olvassa a Horgony és vitorla című könyvet gyakran lehet az az érzése, hogy e legendás hírű főpap gondolatban mily sokszor öleli magához szeretett népének minden egyes fiát. De azt is megtudhatja az olvasó, hogy e szelíd püspök milyen kérlelhetetlenül erélyes, ha hitetlenséget, önzést, kishitűséget lát, s milyen félelmet nem ismerő szabadsággal emeli föl a szavát a „korszellemnek” kikiáltott szabadság, a féktelen törtetés, a harcácsolás, mások eltiprása ellen.

Egy kis nosztalgia

Egykori csejti kedves tanítványom, Novák Katalin tanító, összegyűjtött és csodás kivitelen megjelentetett 1000 magyar nóta és csárdás, népdal gyűjteményt: „Taníts meg kismadár” címmel. A gyűjtemény megtekinthető és megvásárolható Endrődön az Apponyi út 3. alatti ruházati boltban, hétfőtől péntekig.

Márton Gábor

Április 4-én tartották a Gyomaendrődi Kertbarátkör szervezésében a már hagyománynak számító Bor és kolbász versenyt. Tizenegy kolbász és 20 bor féleség versenyzett. A verseny eredménye:

Szalámi: I. Vaszkó András, II. Hanyecz Vincéné
Vékony kolbász, mangalica és pulykahúsból: Béres János
Vörös bor: Csáth Sándor
Fehér I. díj (arany) megosztva: Varga Sándorné és Vaszkó András
Rosé: ezüst díj: Hanyecz Vincéné
Gyümölcsbor: Valuska Lajos
Must: Ádám József

Gyomaendrődi Múzeumi Napok rendezvényei április 28-29-én. Az előadások április 28-án pénteken kezdődtek a Blaha úti Községi Házban, délelőtt 10 órakor.

28-án 17 órakor a Vidovszky Béla Városi Képtárban É Kovács László gómorszólósi festőművész kiállításának megnyitója.

Levél Bela Jánosnak (Bachnaung Németország)

Kedves Jancsikám!

Alaposan megkésve küldöm üdvözlőnkét szülőfaludból. Az „évek szállnak, mint a percek” felettünk. Jobb volt fiatalnak lenni...!

Ha jó és szép napot, illetve napokat akarunk, visszakalandozunk gondolatainkban az elmúlt évtizedekbe és elővesszük a „Verses naplót, remekművedet. Sokadszor is elolvassuk. Ilyenkor megfiatalodunk és várjuk a következő verseket, a következő köteteket. Te vagy a mi Csoma Sándorunk.

Családoddal együtt szeretettel gondolunk rátok, és ha megkésve is, de áldott békés Húsvétot kívánunk: Márton Gábor és családja, és szülőfölded régi ismerősei.

Gyulay Endre szeged-csanádi megyés püspök munkásságáért a Mindszenty Társaságtól Mindszenty emlékérem kitüntetését kapott.

Az Endrődi Ugari iskolában végzeteknek öregdiák találkozót szerveznek, MÁJUS 21-ÉN VASÁRNAP. A találkozóra jelentkezni lehet május 15-ig: Altné Salamon Terike 06-66-284-538, Oláhné Szabó Éva 06-66-283-212, Buláné Gellai Irén 06-66-283-032 telefonokon.

A találkozó részvételi összege: 2.500 forint/ fő.

ÚJRA ÉL A KÁRPÓTLÁSI TÖRVÉNY!

Megjelent a 2006. évi XLVII törvény az életüktől és a szabadságuktól politikai okokból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1999. évi XXXII. Tv. és az 1997. évi XIX. Tv. meghatározott határidő ismételt megnyitásáról és a kárpótlás lezárásáról.

Hatályos: 2006. április 1-től június 31-ig.

Igényüket bejelenthetik az 1938 és 1989 között politikai okokból ártatlanul elítéltek és hozzátartozóik, valamint volt hadifogságban börtönben elítéltek, 56-osok, kitelepítettek, munkaszolgálatosok stb.

Az igényelhető összeg: 400 ezer forint, melyet kárpótlási jegyben vagy életjáradékban lehet kérni.

A határidő elmulasztása jogvesztő!

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könnyű sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

FOTÓ HORNOK ENDRŐD

Hornok Lászlóné 1922. márc. 10 – 1977. október 12
Hornok László 1923. szept. 1 – 1980. febr. 3

Hornok Lászlóné 1922. március 10-én született Budapesten. Édesapja halála miatt korán árvaságra jutott, édesanyja munkába kellett hogy álljon, ezért anyai nagynénje saját gyermekeivel együtt nagy szeretettel nevelte, Gyomán.

Négy polgári elvégzése után Schröder fényképésznél Gyomán tanulta meg a szakmát, a mestervizsgát Budapesten tette le 1944-ben.

23 éves volt 1945-ben, amikor önálló fényképész üzletet nyitott Endrődön.

Megismerkedett Hornok Lászlóval, akivel 1946. augusztus 14-én kötött házasságot.

Házasságukból egy leány gyermek – Klárka – született 1948-ban, aki Gyomán érettségizett 1966-ban, azóta Budapesten él és dolgozik, fiatalon meghalt a férje, így özvegyen nevelte fel fiát.

Hornok Lászlóné 1977. október 12-én ment el az élők sorából.

Hornok László 1923. szeptember 1-jén született Endrődön, Hornok Vince asztalosmester fiaként. Apja örökébe lépett, amikor kitanulta az asztalosmesterséget.

Kovács Klárával megkötött házassága után ő is kitanulta a fényképész mesterséget, és mestervizsgát tett.

Igy lett a Hornok házaspár Endrőd legendás hírű fényképész házaspárja, akikre még mindig szeretettel és tisztelettel gondolnak, akik ismerték őket.

Hornok László 1980. február 3-én fejezte be földi pályáját. Mindketten az endrődi temetőben alusszák örök álmukat.

Leányuk visszaemlékezése:

Édesanyám a háború alatt 1944-ben tette le a fényképész mestervizsgát. Budapesten egy igen híres jó nevű budai fényképésznél dolgozott, de a szakmát Gyomán Schröder fényképész úrtól tanulta meg. A háború után 1945-ben nyitott üzletet Endrődön a Kossuth utcában Varjú Mariska néni házában. 1946. augusztus 14-én megesküdtek édesapámmal, így ő is abbahagyta tanult szakmáját (asztalos volt) kitanulta a fényképészetet, majd letette a mestervizsgát. Több helyen volt üzletük Endrődön, voltak a KTSZ tagjai is. Halálukig a Kossuth utcában Szedlák Ilonka néni házában volt az üzletük 1980-ig. 34 évig voltak Endrőd megbecsült kisiparosai, szerették a szakmát, az embereket, akik megbíztak bennük. Rengeteg család nőtt fel az Ő képeiken, kezdve a óvodai csoportképektől, esküvői képeken át gyermekeik ill. unokáik képeit is ők készítették. Jó megélhetést adott ez az általuk szeretett szakma az emberek és saját megbecsülésükre.

Nagy Lászlóné

MADÁRINFLUENZA ÉS MATEMATIKA

A Földön 6 milliárd ember él. Az elmúlt 10 évben 91 fő halt meg madárinfluenzában. Ez évente 6,1 halálozás a 6 milliárdból. Ez nagyjából azt is jelenti, hogy 1 milliárd emberből 1 fő hal meg a madárinfluenza miatt. Magyarországon 10 millió ember él, a 10 milliárdból évente 4000 fő hal meg kórházi fertőzés miatt, tehát nem abban a betegségben, amivel kórházba került, hanem azért, mert a kórházban nem megfelelő higiénés állapotok miatt fertőzést kapott, és ez okozta a halálát. Egyébként 200 ezren betegszünek meg évente a magyar kórházban kórházi fertőzés miatt, s ebbe halnak bele 4 ezren.

A dohányzás miatt ma naponta 77 fő hal meg Magyarországon. A rák miatt napi 100 főnél nagyobb ez a szám. Szívinfark-

tus és egyéb szív- és érrendszeri betegségek miatt szintén 100-nál többen. Közlekedési balesetben is átlag négyen halnak meg naponta hazánkban.

Miért a madárinfluenza élvez ilyen prioritást, s nem mondjuk, a kórházi fertőzés, vagy a rák, illetve a Lyme-kór? Természetesen az üzlet miatt, ugyanis a globalizálódó világunkban csak a pénz számít és az emberek félrevezetése, birkásítása...

Folytassuk a matematikát! Madárinfluenza miatt a Földön több mint 300 millió háziszárnyast öltek meg, holott a tollat fertőtleníteni lehet, a beteg állat húsában pedig 70 Celsius fok feletti hevítés (sütés-főzés) hatására elpusztulnak a madárinfluenza korokozói...

A leölt sokszázmillió baromfi így nem

került be a táplálékláncba, nem került oda az üzletek polcaira, a polcok mégsem maradtak üresen. Ki és honnan szállított a polcokra madárinfluenza-mentes baromfi-húsfeleségeket? Ez egy újabb üzlet, egy újabb bevételi forrás, amelyre felkészültek azok, akik terjesztették a madárinfluenza tömeghisztériát, amelyhez jó asszisztáltak a különböző rendű és rangú médiumok is... A végén még igaza lesz Dr. Drábik Jánosnak, aki könyvében leírta, hogy a háztáji termelést adminisztrációs eszközökkel meg fogják tiltani, hogy csak az iparszerű nagyüzemi állattenyésztésből származó állatok húsát szabad fogyasztani. (Forrás: Zöldújság, megjelent a Postagalamb 2006. márciusi számában.)

OKTATÁSÜGY ÉS NÉPTANÍTÓK A TANYÁKON ÉS KÜLTERÜLETEKEN A HÚSZAS ÉVEKTŐL A KÖRZETESÍTÉSEKIG - (Szakdolgozat - részlet)

Az V. Nevelésügyi Kongresszus és a körzetesítés

1970. szept. 28-i kezdettel tartották meg az V. Nevelésügyi Kongresszust. A háromnapos tanácskozás záródokumentumaként megfogalmazták a kongresszus ajánlásait, amelyben a „pártunk és államunk” előtti tiszteletköroeknek eleget téve a család, a társadalom, az ifjúsági szervezetek, sportegyesületek, a fegyveres erők, a tudományos és a kulturális élet, a közművelődés intézményei és a munkahelyek szerepét hangsúlyozták a „mindenoldalúan fejlett, szocialista-humanista embertípus” kinevelésében.

A kötelező bikkfanyelvű bevezetők után végre foglalkozhatott a kongresszus azzal is, amiért összehívták, „a társadalom fejlődésére vonatkozó prognózisokkal összefüggésben az intézményes nevelés továbbfejlesztésével”. A kiadott záródokumentumokban szorgalmazták a kutatásokat és az intézkedéseket az alábbi tárgykörökben: 1. az oktatás és a munka korszerű összekapcsolása, 2. az iskola- és pályaválasztó rendszer kiépítése, az e tekintetben meglévő szociális hátrányok kiküszöbölése, az óvodai hálózat szélesítése és korszerűsítése 3. közgazdasági gondolkodásnak az életkori sajátosságoknak megfelelő kifejlesztése, 4. az egyéni hajlamok és képességek kiművelése, 5 a művészeti nevelés kiteljesítése, valamint a testi nevelés tárgyában.

A köznevelés rendszerének fejlesztésében az általános iskolákra és az óvodákra vonatkozóan a következő feladatokat tűzték ki:

- az óvodai hálózat szélesítése és korszerűsítése
- a körzeti iskolai hálózat fejlesztése
- az általános iskolai szakrendszerű oktatás teljes megvalósítása
- a fizikai dolgozók és a nagycsalád gyermekeinek tanulmányi és szociális segítése

Megfogalmazták a pedagógus hivatással, a képzéssel és a továbbképzéssel kapcsolatos ajánlásait is. Elemezték a neveléstudomány feladatait, megtárgyalták a közoktatás-irányítás korszerűsítésének kér-

déseit. A szakrendszerű oktatás minél teljesebb kiterjesztése a körzeti iskolai hálózat fejlesztése által a tanyák és kistelepülések gyermekeinek hátrányát kívánta csökkenteni. Témánk szempontjából ez a kongresszus legfontosabb ajánlása. A külterületi és osztatlan iskolákkal kapcsolatban azonban a szekcióüléseken mégis alig hangzott el felszólalás. Ezért különösen érdekes Mándics Mihály bács-kiskun megyei küldött hozzászólása, amely tükrözi a kor viszonyait, a pedagógusi elhivatottságot és a körzetesítéshez fűzött jó szándékú reményeket is.

„... Olyan iskolavezető vagyok jelenleg, a szülőfalumban, ahol a körzetesítést megoldottuk, és nagyrészt társadalmi erőből diákothont létesítettünk. A tanyák aprónépe tanul új, kulturált körülmények között itt. Ezzel valóban segítjük az eddig hátrányos helyzetben volt tanulókat, bár a kedvezőtlen körülmények még most sem szűntek meg teljesen. S a nehézségek mindenekelőtt a kétkezi dolgozók, a munkások és parasztok gyermekeit sújtják. ... Az előttem felszólalóhoz csatlakozva kérem, fordítsanak sürgősen figyelmet a legilletékesebbek a tanyai tanulók gondjaira és azzal párhuzamosan az ott folyó nevelői munka feltételeinek biztosítására! ... A munkakörülmények javítása egy percre sem tűr halasztást. Különösen érezzük ezt a mi megyénkben, ahol a lakosság 36 %-a jelenleg is külterületen él, s egyes községekben ez az arány még rosszabb, helyenként eléri a 90 %-ot is. Több általános iskolai diákothonra van szükség. A kecskeméti járásban 10-12 ilyen intézmény létrehozása is csak a gondok enyhítését jelentené. ... Ha valóban segíteni kívánjuk a fizikai dolgozók gyermekeit, sokat tehetünk azoknak érdekében, akik ma is kilométereken keresztül tapossák az utat, hóban, sárban bandukolnak az iskolába. ... Hiányos ismereteik miatt bizony előfordul, hogy nem tudják megállni a helyüket a középiskolában. ... Itt tulajdonképpen történelmi versenyfutásról van szó. ... Ezekben az

intézményekben olyan nevelési feltételeket kell biztosítani, hogy ezek a gyerekek kiváló szakmunkások lehessenek, vagy fel tudják venni a versenyt majd az egyetemi felvételi vizsgákon jobb körülmények között végző társaikkal. ... Ehhez megfelelő nevelőesetület kell! Az otthonban levő nevelőket legalább nyári tanfolyamokon kellene speciális szakképesítéssel segíteni. A tanulók indulási hátrányainak leküzdésére az általános iskolában szaktárgyat tanító valamennyi nevelőt korrepetálásra kellene beosztani a diákothonba, egyrészt, hogy részt vegyen az ott folyó oktató-nevelő munkában, másrészt, hogy megismerje az otthon életét. ... Úgy érzem, mindez társadalompolitikai kérdés is. Az innen kikerülő fiatalok talán inkább visszamennek falura agronómusnak, orvosnak, tanárnak, oda, ahonnan elindultak. ... Ne vegyék szerénytelenségnek, ha elmondom, hogy mi a veszélyeztetett környezetben élő tanulók számára a bajai járásban 120 férőhelyes diákothont építettünk, amelynek költségét önkéntes felajánlásokból szedtük össze felerészben, a másik felét a megyei tanács finanszírozta. Úgy gondolom, hogy ezt a kezdeményezést propagálnunk kellene, hogy más is kövesse a példát. ...”

1972 júniusában az MSZMP Központi Bizottsága is határozatot hozott az állami oktatás helyzetéről és továbbfejlesztéséről. 1957-ig visszamenőleg áttekintették az iskolareform eredményeit és hiányosságait. Különösen az oktatás-nevelés hatékonyságával voltak elégedetlenek. Szerintük a legfőbb teendő: „Marxista világnézetű, szocialista erkölcsű szakemberek, egyre sokoldalúbb közösségi személyiségek” nevelése, valamint „az általános iskola fejlesztése és a közöttük lévő színvonalbeli különbségek csökkentése.” – Ez utóbbi témánk szempontjából különösen fontos, hiszen érinti a kistelepülési és tanyai iskolák kérdéskörét.

Bula Teréz

Az Európai Parlament tavaly döntött arról, hogy a volt szovjet blokkot Nyugat-Európától elválasztó vasfüggöny nyomvonalán létesüljön 6800 kilométeres túraút a Balti-tengertől egészen a Fekete tengerig.

A Fertő-táj Világörökség Magyar Tanácsa Egyesület bejelentette: túraútvonalat alakítanak ki az egykori vasfüggöny mentén a magyar-osztrák határ közelében. A munkát a Fertő tó és a Vas megyei Felsőszölnök között kezdik.

További nyugtalanító hírek élelmiszerekről:

Génmódosított termékek a magyar üzletekben! Demonstrációt szervezett a Greenpeace környezetvédő szervezet a GMO génmódosított élelmiszerek forgalmazása ellen a Budapesten a Fogarasi úti Tesco áruházban. Eu előírás szerint minden olyan terméken, amely 0,9 százalék feletti génszennyezést tartalmaz, azt jelezni kell. A génezelt szója és kukorica többsége ma amerikai importból származik. Vásárláskor mindenki figyelje a termékeken a jelzéseket, és csak megbízható helyen vásároljanak bármilyen hústerméket!

Katolikus oldal

MÁJUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 19 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor.
Hétköznap este 7-kor májusi litánia, vasárnap az esti misén.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

május 7-én, 15 órakor Anyák napja, és május 14-én, fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 6-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.

Hétköznap este fél 6-kor májusi litánia, vasárnap a mise előtt.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 19 órakor,
hétfőn reggel 19-kor.

Szombaton 19 órakor vasárnapi előesti mise.
Misék előtt fél órával májusi litánia.

MÁJUSI ÜNNEPEK

1. hétfő:	Szent József, a munkás
2. kedd:	Szent Atanáz püspök, egyháztanú
3. szerda:	Szent Fülöp és Szent Jakab apostolok
4. csütörtök:	Szent Flórián vértanú
7. vasárnap:	Húsvét 4. vasárnapja
8. hétfő:	Boldog Gizella
12. péntek:	Szent Néreusz, Achilleusz és Pongrác vértanú
13. szombat:	A Fatimai Boldogságos Szűz Mária
14. vasárnap:	Húsvét 5. vasárnapja
16. kedd:	Nepomuki Szent János
18. csütörtök:	Szent I. János pápa vértanú
20. szombat:	Sienai Szent Bernardin áldozópap
21. vasárnap:	Húsvét 6. vasárnapja
22. hétfő:	Szent Rita szerzetesnő
23. kedd:	Boldog Apor Vilmos püspök, vértanú
24. szerda:	Szűz Mária, keresztények segítsége
25. csütörtök:	Tiszteletreméltó Szent Béda áldozópap
26. péntek:	Néri Szent Fülöp áldozópap
27. szombat:	CAnterbury Szent Ágoston püspök
28. vasárnap:	Urunk mennybemenetele
30. kedd:	Szent István király ereklyéinek átvitele

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

MEGHÍVÓ

Május 14-én, este 7-kor az endrődi templomban **Biacsi Dávid SJ** jezsuita atya újmisést tart. Ezen a szentmisén újítja meg a Templomos Lovagrend Tisztántúli Komtúriája a Szűzanyának tett fogadalmát.

Hunyán május 13-án, szombaton este 6-kor lesz Biacsi atya újmiséje.

Jöjjünk minél többen e szép ünnepekre!

Msgr. dr. Pénzes János, szabadkai megyéspüspök, 2006. április 21-én az Avilai Szent Teréz székesegyház-bazilikában Szabadkán, áldozópappá szentelte Biacsi Dávidot, a Jézus Társasága tagját.

Dávid, miután pappá szentelték, arra a kérdésre: „hogyan érzi magát áldozópapként”, ezt válaszolta: „Egy kicsit „megszégyenülve” érzem magam. Olyan kegyelemben részesültem, amire sohasem leszek méltó. Fantasztikus érzés Krisztus papja lenni, de szerintem a legfontosabb Isten akaratát teljesíteni.”

Iványi László endrődi plébános kinevezése

360/2006

GYULAY ENDRE

Isten irgalmából és az Apostoli Szentszék kegyelméből
szeged-csanádi püspök

ÜDVÖT AZ OLVASÓNAK!

Elismeréssel kívánok lenni Tisztelendőséged immár sokéves papi szolgálataért, különösen a gyomaendrődi iskola fölépítése körüli gondos munkájáért, az ott folyó tanítási munkát azóta is szemmel tartó gondosságáért, valamint az oldallagosan ellátott Hunya leégett templomának felépítéséért, és ugyanott a plébánia felépítéséért. Mindezekért elhatároztam, hogy számára a jelen sorokkal a

**SZEGED-CSANÁDI SZÉKESKÁPTALAN
TISZTELETBELI KANONOKI CÍMÉT
adományozom.**

Ezen címmel járó öltözékét a Sacra Congregatio pro Clericisnek 1970. október 30-án kelt Körlevele, továbbá a Magyar Püspöki Kar 1975. szeptember 30-án tartott Konferenciájának határozata szabályozza.

Amikor ezt a kinevezést Tisztelendőségednek tudomására hozom, szívből kívánom, hogy ez a kitüntetés a jogos örömet ébressze lelkében és adjon további munkakészséget.

Egyebekben magamat buzgó imáiba ajánlottan vagyok

FŐTISZTELENDŐSÉGEDNEK

jóakaró főpásztora

Főpásztori meghagyásra

Endre
megyéspüspök

Ábrahám István
püspöki irodaigazgató

Szegeden, 2006. március 27.

László atyának kinevezése alkalmából szeretettel és tisztelettel gratulálunk. Isten áldását, jó egészséget, hosszú, tartalmas életet kívánunk.

Hívei és olvasói

Szent Margit az engesztelés példaképe a 2006-os nemzeti imaévben

Legendája szerint Árpád-házi Szent Margit szüntelenül imádkozott és áldozatot vállalt elpusztított, romba döntött hazájáért. Szomorkodott az egyház bajain, hazájának sebeit érezte szívének mélységében. Ezt írták róla: „Metélik tagjait mikor az egyház szenved, könnyek jelennek meg a szemében, amikor országáról kap rossz híreket.”

Gondoljuk meg mi, ma élő keresztény magyarok, milyen mértékben érezzük át a felelősségünket egyházunk és nemzetünk iránt? Tudunk-e sírni? Mit teszünk, hogy jobbra forduljon az élet körülöttünk és szeretett országunkban? Meg kell tanulnunk szolgálni a közösséget, hiszen a közösség és az egyén egymásra szorul. Mindannyiunk feladata, hogy a közösségük valóban rendezett szeretetközösség legyen. Fel kell ismernünk a közös célt, le kell küzdenünk önző hajlamainkat.

Az egyik szentbeszédben Margitot a következő mondat nagyon megragadta: „Istent szeretni, embert szeretni, senkit meg nem utálni, senkit meg nem ítélni.” Margit szívében az önmegtágadás nem fojtotta meg a szeretetet. Tudta szeretni szüleit, családját, akik sokszor rossz néven vették, hogy ő a saját útját járja. Szerette, szolgálta, ápolta nővértársait, akik nem értették életszentségét. Az Isten szeretete nem képzelhető el anélkül, hogy embertársainkat – még ellenségeinket is – ne szeretnénk. Jézus megtiltotta a haragot, a gyalázkodó és sértegető beszédet, mert ebből származik a gyűlölet és minden gyilkosság. Küzdenünk kell a rossz ellen, de ebben a küzdelemben csak a „szerelem fegyvereit” szabad használni.

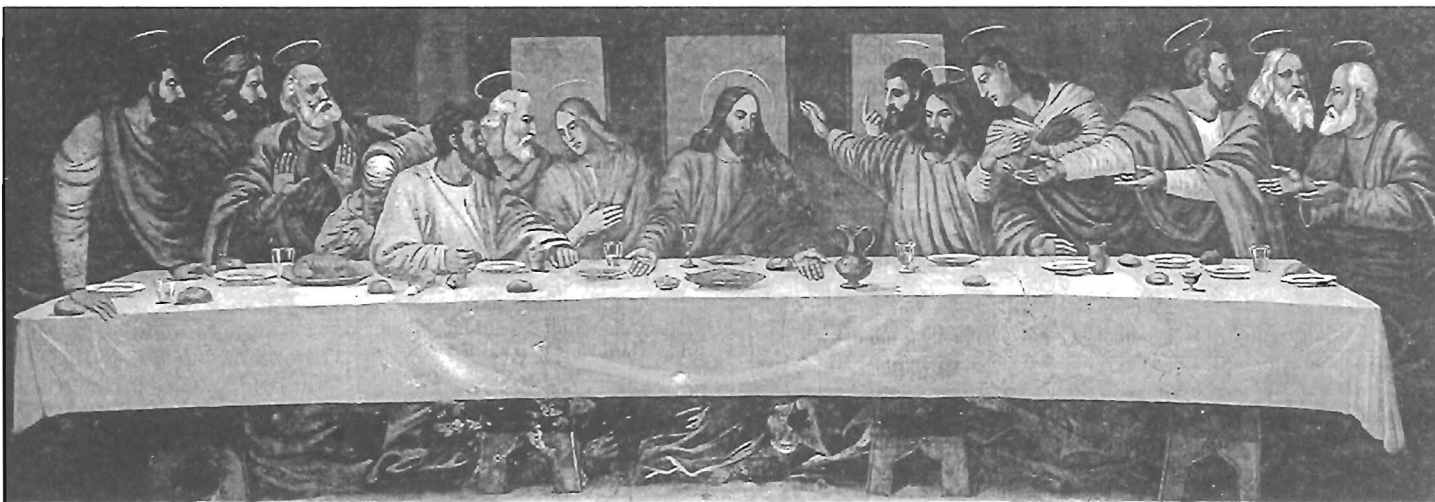

Április 9-én, Virágvasárnap a debreceniek eljöttek, és előadták az endrői templomban Silye Jenő: Érted is meghalt a kereszten c. oratóriumát.

Ez a közösség 1982-ben alakult Debrecenben, amikor Iványi László plébános volt ott a káplán. Azóta az akkori fiatalok családapák, családanyák lettek, és már gyermekeik is felnőnek. Azóta is összetartanak, és hitüket gyakorló katolikusok, gyerekeikkel együtt.

Templomunk (rejtett) értékei

Az Utolsó vacsora - mennyezetkép az endrői templomból. Millye Kálmán nagyváradi akadémiai festő alkotta (1894)

NEMZETI IMAÉV

Magyar litániák

Litánia ÁRPÁD-HÁZI SZENT MARGIT tiszteletére

Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, kegyelmezz nekünk!
Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, hallgass minket!
Krisztus, hallgass meg minket!
Mennybéli Atyaisten, – **Irgalmazz nekünk!**
Meváltó Fiúisten,
Szentlélek Úristen,
Szentháromság egy Isten!

Szűz Mária, Istennek Szent Anyja, – **Könyörögj érettünk!**

Árpád-házi Szűz Szent Margit,
Szent Margit, akit senki és semmi el nem vont Isten szeretetétől,
Szent Margit, aki senkit meg nem vetettél és meg nem ítélte,
Szent Margit, aki elsőként igyekezted teljesíteni előjáróid parancsát,
Szent Margit, aki Krisztus szegénységét akartad utánozni,
Szent Margit, aki szerzetesi fogadalmadhoz erős akaratoddal mindig hű maradtál,
Szent Margit, aki tudatosan kerested az utolsó helyet,
Szent Margit, aki az alázatos Jézus követője voltál,
Szent Margit, aki a betegek ápolásában nem kímélted magadat,
Szent Margit, aki mások szolgálatát mindennél előbbre helyezted,
Szent Margit, akit az Eukarisztikus Jézus életet,
Szent Margit, akit Krisztus szenvedése könnyekig meghatott,
Szent Margit, aki közösségekben és családotokban segítettél békét teremteni,
Szent Margit, aki megvigasztaltad a szomorkodókat és a gyászolókat,
Szent Margit, aki sohasem feledkezted meg a szegényekről és a nélkülözőkről,
Szent Margit, aki a keresztények bűneiért vezekelve engeszteltél,
Szent Margit, aki imádságban virrasztva imádtad az Urat,
Szent Margit, aki a szűzi tisztaság példája vagy,
Szent Margit, aki a betegekkel és szenvedőkkel együttérettél,
Szent Margit, az Anyaszentegyház igazi leánya,
Szent Margit, aki a rendi szabályok megtartásában mindenkit megelőztél,
Szent Margit, aki megbocsátó jóságoddal és szelídségeddel nővéreid épülésére voltál,
Szent Margit, aki csodáiddal halálod után is sokakon segítettél,
Szent Margit, a domonkos nővérek magyarországi kongregációjának védőszentje.

Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, – **Kegyelmezz nekünk!**
Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, – **Hallgass meg minket!**
Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, – **Irgalmazz minékünk!**

Könyörögjünk! Istenünk, Árpád-házi Szent Margit a te kegyelmedből fonta egybe a szűzi élet szépségét a jó cselekedetek érdemével. Engedd, kérünk, hogy könyörgésére az üdvösséges bűnbánattal visszaszerezzük lelkünk tisztaságát. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a Te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön-örökké. – Ámen.

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

SZENT FLÓRIÁN

Ünnepe: május 4.

†Lorch (Felső-Ausztria), 304. Május 4.

Magas rangú katonatiszti családból származott, s maga is a császári hadsereg tisztje lett. A 3. sz. második felében szolgált, s mint sok más katona, ő is keresztény lett. Flórián kitöltvén a szolgálat éveit, békeességben vehetett búcsút a hadseregtől.

Diocletianus császár alatt, 303-ban ismét kitört az egyházüldözés. Amikor Flórián megtudta, hogy az Enns-parti Laureacumban (ma: Lorch) elfogtak negyven keresztényt, útra kelt, hogy amiben csak tud, segítségére legyen a foglyoknak. Mielőtt még beért volna a városba, önként feltárta keresztény voltát. Elfogták, és Aquilinus bíró elé vitték, aki megbotoztatta, és arra ítélte, hogy nyakában kövel vessék a folyóba. Az ítéletet 304. május 4-én hajtották végre. Az Enns hidjáról taszították le Flóriánt.

Holttestét egy Valéria nevű özvegy kiemelte a vízből, és eltemette. A sír fölé később templomot építettek, mely a bencések, majd a lateráni kanonok gondozásába került. Körülötte épült ki a mai híres kegyhely, St. Flórian. (Linz-től D-re).

A 17. sz. óta alig van olyan magyar helyiség, ahol Szent Flórián képét vagy szobrát meg ne találánk templomokban, házakon, utak mentén. Katonaruhában, égő házzal ábrázolják, melyre dézsából vizet önt. Erre az ábrázolásmódra legendája két magyarázatot is kínál. Az egyik szerint Flórián még gyerek volt, amikor imádságára csodálatos módon kialudtak egy égő ház lángjai. A másik magyarázat szerint egyszer egy szénégető nagy máglyát rakott, melyet annak rendjé-
módja szerint portakaróval fedett be. Amikor a farakás belseje már izzott, egy nagy szélvihar megbontotta a portakarót, és az egész lángba borult. A szénégető próbálta újra befödni a máglyát, de eközben ő maga is a lángok közé esett. Nagy veszedelmében így fohászzkodott: „Szent Flórián, aki vízben lettél vértanú, küldj vizet segítségemre, és mentsd meg az életemet!” Azonnal víz öntötte el a máglyát, és a szénégető megmenekült.

Legendája szerint ami-

kor Lorchba indult, a keresztények után kutató katonákkal találkozott. Így szólt hozzájuk: „Ne fáradjatok tovább a keresztények kutatásával, hiszen én magam is keresztény vagyok. Forduljatok meg, és jelentsétek a parancsnoknak.”

Aquilinus először nyájasan beszélt az elébe állított Flóriánhoz: „Jöjj velem, és bajtársaidal együtt áldozz az isteneknek, s vele együtt ismét élvezni fogod a császár kegyelmét”.

Ő ezt megtagadta, s amikor Aquilinus kínpaddal fenyegette, így imádkozott: „Uram Istenem, tebenned reméltem, tehát soha meg nem tagadhatlak. Kész vagyok érted szenvedni, és föláldozni életemet, csak adj erőt a szenvedésre, és végy fel választottaid sorába, kik előttem megvallották szent nevedet.” Aquilinus ennek hallatára rákiáltott:

„Micsoda badarságot beszélsz, hogy dacolni akarsz a császár parancsával!” Mire Flórián: „Míg földi fegyvert hordtam, titkon szolgáltam Istenemet, és a sátnak soha nem bírt elidegeníteni tőle. Most a testem ugyan hatalmadban van, de a lelkemnek nem árthat, mert az egyedül Istené. Engedelmeskedem parancsainak. Amennyiben mint katona ezzel tartozom, de arra senki nem kényszeríthet, hogy bálványokat imádjak!” Miközben botozták, ezt mondta: „Tudd meg, semmiféle kínzástól nem félek. Gyújtass máglyát, és én Jézus Krisztus nevében örömmel lépek rá. Íme, most áldozatot mutatok be Uramnak. Istenemnek, aki megerősített, s ezen megtiszteltetésre méltatott engem.”

Egykori katonatársai vitték a kivégzésre. Megkötözték, követ kötöttek a nyakára, és fölállították a híd korlátjára, de egyikük sem merte a vízbe taszítani. Hosszú idő után jött egy fiatal katona, aki nem ismerte Flóriánt, ő odaugrott és belökte a folyóba. Amikor azonban kíváncsian utána tekintett, hogy lássa elmerülését, megvakult.

Tisztelete főként Bajorországban, Ausztriában és Magyarországon terjedt el. Árvizek és tűzvészek ellen védőszent. A hunyai Szent László templom kis-harangja az ő tiszteletére van szentelve.

Az egyik oldalán Szent Flórián képe látható, „Szent Flórián, könyörögj érettnünk!” felirattal. A másik oldalon: „1999. Júniusi tűzvészben elpusztult harangok emlékére újraöntve Gombos Lajos harangöntő mester által Órbottyánban 2000. Évben. Öntette: Kiszely Imre és családja”.

A nagyobbik harang Szent László, a kisebbik Szent Flórián tiszteletére szentelve.

EMBERKÖZELBEN AZ OLVASÓ

MÉG NÉHÁNY GONDOLAT A SZILÁGYI-EST KAPCSÁN

Úgy lett volna az igazi, ha rögtön az előző cikkemet követően van időm megírni ezt a pár sort, de mert csak a kiinduló pontja a kötetbemutató, így két hónap elmúltával sem tartom haszontalannak megosztani gondolataimat a kedves olvasókkal.

A Szilágyi-est utáni hetekben egy kedves időm vásárolt a könyvesboltunkban. A pénztárnál kis gondolkodás után a következő kérdéssel fordult a férjemhez.

- Ugye, maga is tagja annak a zenekarnak, amelyik szerepelt Szilágyi Ferenc barátom könyvének bemutatóján?

- Igen, én vagyok az egyik elkövető – felelte a párom.

- Tudja, nagyon tetszett nekem, amit csináltak. Fel is hívtam az egyik komám, sajnálhatja, hogy nem jött el. Próbáltam neki elmesélni, miről maradt le, említettem a zenészeket is. Nehéz volt elmagyarázni, hogy miféle zene az, amikor fiatalemberek gitárral verseket énekelnek. Végül azt mondtam, ez nem afféle csinnadratta – már meg ne haragudjon -, ez amolyan „ember-zenekar”.

Nos, nem haragudtunk meg, sőt! Soha még ilyen egyszerűen, szépen nem fogalmazta meg senki – mi magunk sem -, mi is a célja kis együttesünknek, a Tűzmenedéknek. Emberi módon (kis térben, erősítő nélkül), emberként, emberi hangon szólni az emberekhez.

Ezzel az élménnyel napokig birkóztam az agyam, és több korábbi történetet előhozott emlékeimből. Ezek közül három igazán emberit hadd meséljek el.

Mióta iskola van, szokás örszemet állítani becsengetéskor, aki figyelmezteti a többieket, mikor jön a tanár. Saját magamra vonatkoztatva mégis rossz hallani a jól ismert mondatot: - Jön a tanár! Előfordult néhányszor, hogy megpróbáltam elmagyarázni tanítványaimnak, én nem vagyok a tanár, abban az értelemben, ahogy ez ilyenkor elhangzik. Én pedagógusnak érzem magam, ha a hivatásomról van szó, egyébként pedig leginkább ember szeretnék lenni. Első középsikolai osztályom, egy csupa fiúkból álló vagány csapat is végighallgatta egy alkalommal eszmefuttatásomat, majd megkérdezték, akkor hogyan szólítsanak a jövőben; a tanárnő maradhat-e, esetleg van valami egyéb fiúvánságom. Jópofáskodtak még egy sort, de úgy éreztem, a lényeg megértették. Pár nap elteltével ismét hozzájuk mentem órára; az egyik diák az ajtóban állva figyelte a folyo-

sót. Amint észrevett, már kezdte is a szokásos mozdulatsort: az ajtó berántása közben szólni a többieknek, jön a tanár. Aztán ahogy rám nézett, mégis megállt, kezében tartva a kilincset ott maradt az ajtóban, majd amikor odaértem, kicsit meghajolt, és az orra alatt somolyogva csak ennyit mondott: - Asszonyom!

Legkisebb gyermekem, Anna még alsó tagozatos korában egy nap nagy izgalommal érkezett haza. A zeneiskolába menet látta, amint egy idős néni be szeretné tolni kerékpárját a kapun, de az ajtó szüntelenül visszacsapódott a kerékre. Anna odaérve letámasztotta biciklijét a kerítéshez, és megtartotta a kaput. A néni hálálkodott, Anna pedig boldogan száguldott tovább, s mint mesélte, a nap hátralevő részére különösen jó hangulata kerekedett. Itthoni beszámolóját a következő mondattal zárta:

- De anya, olyan jó érzés volt segíteni... olyan volt...nem is tudom...olyan...mint egy pohár víz!

Épp negyven éve 1966-ban költöztek be szüleim a tanyáról. Ezidő alatt a szomszédok kicserélődtek, kivéve az előttük lakó néni, aki nekünk gyerekeknek a maga 54 évével már akkor is öregnek számított, mikor először láttuk. Tartottunk is tőle szüntelen zsörtölődései miatt, s mi tagadás nem lopta szívünkbe magát azért sem, mert gyakran felbosszantotta édesapámat, aki hol nevetve, hol kiabálva reagált a kicsinyes, rosszindulatú bántásokra, rágalmakra. Aztán ha a nádtető vagy a kerítés megrongálódott a szomszédban, apuka ment és javíttatta, a kertben megálló esővizet segített levezetni. Már felnőttünk, mikor az egyik nyáron a néni csúnyán megbántotta az édesapámat. Mindannyiúnknak fájt tehetetlen szomorúsága, erősen orroltunk a néni, még köszönni is nehezünkre esett. Novemberben az első disznóvágáskor felhangzott a szokásos utasítás: a sült véréből vigyetek át a szomszédba! Dohogtunk, makacsokdtunk, egyikőnk sem akart átmenni.

- Nem is érdemli meg! - próbálkoztunk kibújni a megbízatás alól.

- Én nem segítek senkinek haragudni! Ezt jól jegyezzétek meg! - mondta ellentmondást nem tűrő hangon édesapám.

Oláh Gizella

Az OMart Könyvesbolt őszinte barátsággal köszöni meg a költészet napján szereplő versmondók: Cserenyecz Éva, Polányi Éva, Turner Mariann és Vaszkó Ildikó különösen szívhez szóló előadásait; de köszönet illeti a közönség soraiból kiálló bátor önkénteseket is, akik hozzájárultak az est meghitt, családias hangulatához.

Értesítjük a művészet-kedvelőket, hogy könyvesboltunkban június végéig B. Molnár Zsuzsa verseivel illusztrált önarckép kiállítása látható.

John Masefield: C.L.M.

Méhe mélye, anyám drága élete kinlódott világra. Lét előtti néma csendben szépsége táplált már engem: úgy kaptam fényt csak, levegőt, hogy megfosztottam tőle őt.

A sír sötétjén odalenn nem látja már, mi van velem. Bárhogy szerettem, meg nem mérhet: mily öre lettem örökének s poros ajtókat el-elvétve keresgél: a fiában él-e?

A sír kapuja nyílva bárha, nem ismerne rá a fiára, úgy megnöttem. Ha kinn az utcán rám tekintne, tán meg se tudnám, hacsak égő belső szemem rá nem rebbenne: kim nekem.

Mit tettem, hogy jogos adómat lerójam az életadónak? Mi ér a pár napnyi csekély öröm, a keserveier? hogy piócaszájam már szitta, míg föl nem oldta méhe kínja.

Mit adtam én tettekben, szóban cserébe, hogy vesztét okoztam? A férfi most is trónol fennen, átcsörtet az asszonyi csenden, önzése ront fékeveszteszen.

Ne nyílj, sír, elnyelsz szegyenemben!

John Masefield angol költő és író (1878-1967) költeményének - némileg szabad - fordítása, Szilágyi Ferenc által

Köszönet az őrzőknek

Húsvét napjától éjjel-nappal vigyázták, és még most is vigyázzak helyi önkéntesek, Karcagról jött cigány fiatalok, és Debrecenből jött katonák a megáradt és komoly veszélyt jelentő Körös mindkét partján lévő gátat.

A biztonságos éjjelünket és nappalunkat mindnyájunk nevében köszönjük a gáton helytállóknak, akik fáradtságot nem kímélve szolgálták, és sokszor heroikus küzdelmet folytattak. A Körös és a többi Kárpát-medencei folyó szinte egyszerre telt meg, elárasztva az ártereket, és azóta is áztatva a gátakat. Néhány helyen a gátak némileg alacsonynak bizonyultak, meg is repedtek, így erősítésre volt szükség. Mi civil lakosok talán nem is tudtuk, hogy mekkora volt a veszély, ami még nem szűnt meg, csak némileg csökkent e sorok írásakor, a víz szintje naponta 2-3 centiméterrel csökken.

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szonda István

Lakodalmi szokások Endrődön (II. rész)

„Udvarlás, háztűznézés, lakodalom Endrődön”

(Részlet Vaszkó Irén saját gyűjtése alapján írt dolgozatából)

Kevés olyan falu vagy község van megyénkben, ahol a fent említett eseményekhez ne fűződött volna valamilyen helyi szokás, rigmus, vers. De olyan falu is kevés van, amelyek a népszokásokat a mai napon eredeti formájában gyakorolná. Van, ahol még használatosak, de csak részben, van, ahol felújították egy-egy alkalommal.

A falu népe a paraszti életforma megőrizte és alkalmazta a hagyományokat évszázadokon keresztül. Leikes gyűjtők munkáiból csodálattal olvashatunk olyan dolgokat, melyet már a mai ember nem ismer, sőt nem is hallott. Pedig voltak, vannak s sokáig éltek ezek a népszokások. Így volt ez Endrődön is. Mivel Endrőd a környező falvaktól vallásban is különbözött, egy kicsit elzárt terület volt. Ennek egyik előnye a megőrzött népszokások.

Udvarlás:

A mai értelemben vett udvarlás abban az időben nem létezett. Tudnunk kell, hogy a falu apraja-nagyja nehéz munkával dolgozott a mindennapi kenyérért. A családok fiataljai ép úgy, mint öregei. A fiatalok csak szombat délután vagy vasárnap és ünnepnapokon találkozhattak. Hol is találkoztak? Közös munkákon: aratás, cséplés, kenderáztatás, kender kihúzás a vízből. Ősszel a Radnai Búcsúra menet, de itt se korlátlan ideig, hiszen a búcsúsgazda vigyázott a közkerécsre. Télen disznótorban vagy fonókában hetente egyszer, de mindig öregek felügyelete mellett. Nyári, tavaszi és őszi időben még a folyóban való nagymosás is adott alkalmat, hogy pár szót váltsanak egymással a fiatalok. A kimosott ruhát a kasszal hazahozhatta a fiú a lányos ház kapujáig. Ott aztán a lányt már beszélgették a szülők, mert mit mond a falu népe, hogy olyan sokáig beszélgetnek kint a kiskapuban. Itt azután megbeszéltek, hogy vasárnap a nagymisén vagy azután hol tudnak találkozni. A vasárnap délután a fiataloké volt egészen etetésig. Ez úgy 4-5 óra között volt. A faluban vagy a falu szélén kiültek a mamák a kispadra, a lányos szülők pedig „cikáztak”, azaz különféle népszokásokat játszottak. Télen a fonóba mehettek, de az öregek ott felügyeltek rájuk. Ha lefonták a megállapított fonalmennyiséget, azután lehetett csak táncolni és kurjongatni. Hogy mennyire szigorúak voltak a fonóban az erkölcsök az kitudni egy régi iratból, amikor egy-két fiú kilengése miatt a bíró bezáratja a fonókat.

„1790-ben Iványi Pál bíró szigorú rendelete: a község hadnagya esti harangszó után mindenkit hazahajtatnak.”

(Az esti harangszó nyáron 8, télen 7 órakor volt.) A fiatalok kicsapongása oly szembetűnően kezdett jelentkezni, hogy Binges János bíró 1828-ban betiltotta a fonókák látogatását. (Historia Dómus). Ez egy másik hasonló tilalom. Ezek a kicsapongások: egyszerű dalolás vagy nevetgélés az utcán, kurjongatás a fonókában és hasonló ártatlan „tobzódásokból” álltak.

Az udvarlás nem tartott hosszan, hiszen jött a katonáskodás és addig, amíg a katonaidőt le nem töltötte nemigen lehetett megősnülni a fiúnak. A katonáskodás 4-5 évig is eltartott. Bizony ez megmérte a lányok hűségét. Messze földre vitték a fiúkat katonának, ritkán járt arra a posta. Csak a sóhajok vitték a szerelmes szívek üdvözlését, vagy egy-egy levelezőlap hozott hírt a messze lévő kedvestől. A kiszolgált, leszerelő katona első útja a templomba vezetett. Ott volt az első találkozás a kedvessel, aki várt rá. Ha nem várt, akkor ott szemelt ki magának új kislányt, akivel már délután sétálhatott, akinek ruháit hazahozhatta a folyóról. Ha a szülők is úgy akarták kukoricatörés után meg is, esküdhettek. Volt fiú -nem is egy- akinek az édesanyja azt mondta: „Édes fiam, kiszolgált katona vagy. Kerestem neked egy jóra való lányt, vedd el feleségül. Már a szülőkkel meg is egyeztünk. A fiú elment, megnézte a lányt. Megtetszett neki és következett a hivatalos leánykérés. A fiú keresztapja ment el meg tudni adják-e, jön-e a lány, miye van a lánynak. Ha igen üzentek a fiús házhoz és a szülők elmentek leánykérőbe. Szépen felöltöztek erre az alkalomra. Ott nagy készüléttel várták őket. A tisztaszobában új abroszt tettek az asztalra. A párnákat kitétek az ágy tetejére, hogy jobban lássák a háztűznézők, nem akármilyen helyre jöttek. Majd bemutatták a gazdaságot. Hány tehén van, „gyenge célzást tettek egyik-másikra- ezt a lányunk viszi hozományba”.

Majd a tisztaszobában letelepedvén, borral és fonott kaláccsal kínálták a vendéget. A borozás végén – ha minden megfelelt a várakozásnak - a fiú édesapja elővezette a piruló lányát, majd kezüket egymásba téve Isten áldását kérte rájuk. Ez családi esemény volt. Ez után jött a hivatalos kérő a vőfély, aki mindezt vers formában is elmondotta.

„Bor, búza békesség adassék a háznak,
S benne jó egészség minden lakójának!
Jó szándék vezesse ide lépésemet,
Hogy elősoroljam komoly kérésemet.
Kalapomról tudom, már ki is találták,
Hogy léptemet ide mily okok diktálták.
Vőfélybotomról hiányzik egy szalag,
Mivel elküldömnek bizonyágot adjak.
Ha megkapom hozzá lobogtatva viszem,
Örül majd a szíve istenemre, hiszem.
Csokkrétát, szalagot és virágot kérek!
Ha megkapom, megyek, tovább nem beszélék.
Ne várjon rám a vőlegény hiába,
Had gondoljon boldog szívvel mátkájára.

Míg a kötözés tartott, a házigazdát kínálta meg először a kulcsból, utána a háznépét, majd így folytatta:

Köszönöm nevében csokkrétát, szalagot,
Nem mondom, elkapta a legszebb virágot.
Nem loptom úgy adták, legyen boldog vele,
Hisz róla álmodok már pár esztendeje.”

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók,
kerti sütők építését határidőre, kifogás-
talan minőségben vállalom! Megrendelés
alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

„ SZONDER ”

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Részletek a Gyomai Református Egyház 18-19 századi néprajzi, helytörténeti értékű adataiból - V. rész

1828. Februárius 5-én Szilágyi Mihálynak kosszedésre ki adtam 2 izbe 200 Forintokat, Febr. 13-án újfent adtam Kosokra Szilágyi Mihálynak 101 Forintokat.

Cs/apó/é. Krutsó János Curátor Uram Számadása az 1828-1829 Esztendőkről;

1828. Máji 23-án az Ekklezsia javára szedődött 23 font Birka Gyapju (megjegyzés: ez már az új fajta juh, a merinó gyapja volt, ezt mondták akkor birkának, az ősi fajta juh a racka, magyar juh néven szerepelt megkülönböztetés végett) Ára 17 Frt. 5 karajczár. -1828. Junius 6-án bėjött a Kosok Gyapja ára 872 Frt. 36 karajczár. -1828. July 23-án Elesett (elhűlt) Kosok bőriért jött be 12 Frt. 21 Kr. -1829. Április 22-én Kos pásztor meg fogadásakor áldomásra s a Bojtárjának is 30 Krajcz. -Április 28-án G. Szabó Ferentznek Kosért fizettem vissza 1 Forintot, Diószegi Györgynek ugyszinte 1 forintot, Az Kosok őszveszedésekor áldomásra 24 Krajcz. Máj.3.Mónár Isvának a Kos árát pótoltam vót 30 Kr. Máj. 6-án Kosok ősztatásakor áldomás 18 Krajcz. (nyírás előtt a juhokat a Körözsben megűsztaták, hogy a nagyja szennyeződés „kiázzon” a bundájából. Megjegyzés Cs. Szabótól) -Nyíréskor áldomás 30 Krajcz., - Nyírésért darabjair 1 Krajcz. Őszvesen 8 Frt. 45 Kr.

1829.Máj.12. Kos Pásztor Bojtárjának Conventiójába 1 Frt. 36 Krajcz. -Máj.20. Kos Pásztorinak 2 font Só, 4 font Szalonna, 1 Frt. 59 Krajcz. -Máj. 21-én Kospásztorinak vettem 1 Köből Buzát, 2 Veka Árpát, a Buaz vót 9 Frt., Árpa 2 Frt. 45. Krajcz. Máj 28-án Kospásztor bojtárjának adtam 91 Frt.-ot, -Mái 28-án Kosoknak gyógyítására Kikkövet vettem, 6 Krajczár, - Június 17-én Kos Pásztorinak 2 Vika Búza, 1 Vika Árpa őszvesen 6 Frt. 24 Krajcz. 4 font Szalonna 2 font Só őszvesen 1 frt. 59 krajcz., July 11-én az Bojtárjának 1 Frt. 33 Krajcz. - Az Kosok el adásakor Pásztorinak áldomás 12 krajcz.

Zöld Istvány Kováts Mester Uram Számlája;

1828/29-ik Esztendőben 18 Ősztörüt tsináltam hozzá való Szeg 2 Frt. 42 Krajcz. (ősztürü az házvégenek tetőcsúcsán kovacsoltvas dísz, többnyire virág forma - tulipán, lándzsás véggel), A' Víz Hordó Lúnak a szájját tisztítottam 6 Kr., Bilyegvasat tsináltam 5 Frt. (ezzel a bilyogzóval sütötték be az állatok tulajdonjegyeit különböző testtájakra, marhák szarvába, lovaknál nyeregtájra, nyakra, farra), Tajjás Lúra két patkót tettem fel 21 krajcz., Víz Hordó Lú szájját újfent tisztítottam 12 Krajczár -

Bátsi Mihály Curátor Uram el számolása az 1829-1830-ik Esztendőkről;

Anno 1829. Augusztus 27-én az Ekklezsianak egy lúir adtam 41 Frt.-ot,-

Kis Dániel Curátor Uram Számadása az 1836-1837-ik Esztendőkről;

Gabonabéliekből Bé vétel;

I. Felső-Riszi Egyházi beadása 72 Köből Búza, 1 Vika

71 Köből Árpa és ¼ Vika
II. Alsó-Riszi Egyházi bé adott 52 Köből 1 Vika Búza, 53 Köből 3 és ¼ Vika Árpa
III. Rígebbi Egyháziaktól 3 2/4 Vika Búza, 2 Vika Árpa
IV. Ekklezsia Föggye Termise 7 Löből 3 Vika Búza,
V. Küsebb Oskolás Gyermekektől bé jött 20 Köből 1 Vika Búza s 20 Köből 1 Vika Árpa

VI. Felső-Riszi Malombul 22 Köből Vám-Búza, 15 Köből Vám-Árpa.

VII. Alsó-Riszi Malombul 26 Köből Búza, 11 Köből Árpa Őszvesen 200 Köből 1 és 2/4 Vika Búza, 171 Köből 3 és 2/4 Vika Árpa
Belső Személyeknek Ki adódott 201 Köből 1 és 2/4 Vika Búza 98 Köből Árpa

Cselédeknek, Dolgozóknak Kéregetőknek 32 Köből 20 Vika Búza, 21 Köből 1 Vika Árpa

Kató Benedek Curátor Uram Szmadása az 1841/42 Esztendőről

-1842. Mártz.23 Éva Istvánnak 10 napi Tengeri Hántásir per(napi) /20 Krajcz.-val 3 Frt. 230 Kr.

Egy Kenderhámot istrággal edgyütt vettem 50 Kr. Az Ujj temetőbe (ez a mostani Őreg Temető) adott Kurátor Uram vetis alá 3 Köből Árpát (a temetlen részen szántóföldi hasznosítást folytattak, illetve kaszálnak használták).-Szendrei Dániel 11/4 Telek (kb. 8 kh), Föld kaszállóért fizetett 75 Köből Buzát s 75 Köből Árpát, Dbreczenyi András a Bódor halmi kaszállóért 23 Köből Buzát s 23 Köből Árpát, Kis Bálint a Temetőbe termelt perjeir egyessig szerint fizetett 10 frt. 50 kr.-t. őszvesen vót 3 rudas perje szina. Nájmann Ignázt izraelita kereskedő 2 mázsa 25 font here magir (mázsája 25 frt.) adott 57 frt. 25 kr. Ekklezsia Lovas meg dögölvénn bört el adtam Kováts János Timárnak adott irte 7 frt.-ot. -Az Új Temetői here magból 1853/54-ben bé jött 3 mázsa 50 fontért (per 52 frt. 30 kr) 184 frt. 15 krajcz. Kiss M. Bálint az Ujj temetői anya here fúir 125 frt.-ot Kováts Ferentz Gondnok Uram az egyik tavaji bogjsa heréir 30 frt.-ot, Nyilas József az Ujj Temetői 2 ráta Sarjúir adott 37 frt. 30. kr.-Ifjú Erdei Sándor a Nagy Temetői Első ráta kaszállóért 67 frt. 55 kr. Viszneki János Csirkeszedő itt létibe vett 1 Köből 2 Vika Árpát 10 váltó forintjával őszv. 15 frt.-ir. Grim Farkas Izrael vett 100 Köből Árpát 10 frt.-jával őszv. 1000 vfrt.-ir. Gömör Vármegyei Simon János vett 25 Vika Árpát 10 vfrt.-jával őszv. 250 frt.

- A „kospásztor” felügyelete alatt legelt a „kosnyáj” kiveréstől szeptemberig, míg a kosokat az anyajuhok közé nem eresztették „berregtetésre”, pázásra.

Az „ősztürü” a Kárpát-medence magyar lakta tájain főleg hegyes vidékeken -széna - és más célú szárító nyársak, állványok elnevezésére is szolgál.

Cs. Szabó István

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK GYÁRTÁSA
EGYEDI MÉRETRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

EGYEDI CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.

MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT
Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

TÖKÉS LÁSZLÓ PÜSPÖK NYILATKOZATA

Országainkban kísért a múlt, Magyarország újabb mandátum elnyerésére készülnek a volt kommunisták.

A Securitate Irattárát Átvilágító Bizottság (CNSAS) körüli romániai viták, másfelől a küszöbön álló magyarországi parlamenti választások az időszerség erejével vetik fel újból a kommunista diktatúra, illetve az általa elkövetett bűnök megítélésének kérdését.

Annak ellenére, hogy az Európai Néppárt már 2004-ben, külön határozatban ítélte el a kommunista rezsimet, az Európai Parlament pedig 2005 májusában, a II. világháború 60. évfordulóján emlékezett meg a kommunista diktatúrák bűneiről, sőt utóbb, 2006 januárjában az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése is elítélő határozatot fogadott el ebben a tárgyban - országainkban még mindig kísért a múlt, az utódkommunista pártok levitelt képviselői még mindig, minden szinten jelen vannak a társadalmi-politikai közéletben, sőt Magyarországon újabb országgyűlési mandátum elnyerésére készülnek a volt kommunisták.

Ezt a kérdést nem pártpolitikai megközelítésben, hanem az emberiség, az igazságosság és a társadalmi, illetve nemzeti érdekek oldaláról szükséges megközelíteni. Amint a híres Temesvári Kiáltvány (1990) fogalmaz: „a kommunista párt népirtásra vetemedett, és ennél fogva végképp kirekesztette magát a társadalomból”.

A Kiáltvány 8. pontja azt szorgalmazta, hogy „a választási törvény tiltsa el a jelölés jogától három egymást követő ciklusban a volt kommunista aktivistákat és a volt állambiztonsági tisztakat”. Sajnos, a temesvári forradalmárok radikális, méltányos és igazságos követelésének se Romániában, se több más posztkommunista országban nem lett foganatja. Tulajdonképpen a diktatúra örökségét megszenvedő társadalmaink mind a mai napig ennek isszák a keserű levét. Annak, hogy még mindig várat magára a kommunista múlttal való szembenézés. Annak, hogy miközben a nemzeti szocializmus az öt megillető megítélésben részesült - Európa még mindig kettős mércét használ, amikor a kommunizmus emberiség ellen elkövetett, súlyos következményeiben máig ható, történelmi bűneivel nem tud, vagy nem mer szembenézni. A magyarországi választások kapcsán merő megszerzés a jobb- és a baloldali demokratikus megméretkezéséről beszélni. Egy valódi demokráciában senkinek semmi kifogása nem lehet a „baloldal” értékrendje és felfogása ellen, és létjogát, legitimitását senki meg sem kérdőjelezi. A posztkommunista országokban látnunk kell viszont, hogy - itt - nem tisztán „jobb-” és „baloldali” szembenállásról van szó, hanem utódkommunistákról és rendszerváltókról beszélhetünk. Ráadásul a mi esetünkben - különösképpen 2004. december 5-e nyomán - ez az ellentétpár a nemzeti és a nemzetietlen jelzőkkel egészíthető ki. A magyaromán alapszerződés megkötése, a budapesti Kempinsky-szállóban megsejt koccintás, valamint a tavaly ok-

tóberi román-magyar közös kormányulés Bukarestben élesen világítanak rá a kádári kommunizmus idejéből örökölt, Grósz Károly-i nyomvonalon haladó határon túli magyar politikának a lényegére. Több más vonatkozás mellett: a magyar nemzetpolitika terén is gyökeres változásra van szükség Magyarországon. A választások téje nem annyira pártpolitikai ügy, hanem sokkal inkább nemzetpolitikai kérdés számunkra. A társadalom minden területén és a magyar nemzet életének minden vonatkozásában az 1989-1990-ben elkezdett rendszerváltozás folytatására és bevezetésére van szükség. Ugyanígy: a határok feletti nemzetegyesítés európai uniós összefüggésben való véghezvitele tekintetében. Súlyos helyzetben élő határon inneni és határon túlra szakadt nemzetünk jól felfogott érdeke ezt kívánja. És ugyanerre a rendszerváltozásra van szükség idehaza, erdélyi magyarságunk politikai életében is, az RMDSZ házatáján. A szövetségi elnök a minap „a kommunizmus elítélését” kérte számon a kormányzó Demokrata Párton. „Bagoly mondja verébrek”. Az RMDSZ-nek mindenképp saját, a román utódkommunista erővel folytatott, tartós kollaborálását szükséges felülvizsgálnia, valamint a neptuni és a Kempinsky típusú politikájáért kell bocsánatot kérnie, és azon kell változtatnia.

A Kárpát-medencei magyarságnak nemzeti létérdeke a kommunista múlttal való szembenézés, valamint az annak örökségével való teljes szakítás. A mostani magyarországi választásoknak is ez a legfőbb téje. A magyar nemzet számára ez a „lenni vagy nem lenni” történelmi horderejű kérdése.

Az 1956-os pozsnai felkelés, valamint az 1956-os magyar forradalom félszázados évfordulója alkalmából felállított lengyel-magyar emlékmű avatásán fejezte ki Sólyom László államelnök azt a reményét, hogy: „Nincs még veszve Magyarországi”.

Kijelentése bizodalommal felel rá a Római Katolikus Egyház imaévi körlevelének az aggodva bizakodó megállapítására: „Nemzetünk nagyon nagy bajban van, csak Isten irgalma menthet meg minket”. A hitből fakadó nemzeti szolidaritás és cselekvő nemzetünk összefogása lehet képes arra, hogy - Isten kegyelméből - magyarságunk tovább haladjon a felemelkedés 1956-ban, majd 1989-ben elkezdett útján. Nemzeti Ökumenikus Imaévünkben ezért imádkozunk!

Nagyvárad, 2006. április 5.

Tökés László, püspök
az EMNT elnöke

Olvasóinknak is feltehetően érdekes olvasmányt jelentenek a fenti nyilatkozatok, hiszen amikor olvasni fogják, már túl vagyunk a választások második fordulóján is, akkora a kérdések dilemmái eldőlték és tudni fogjuk, hogy a választások eredményeként merre tart Magyarország.

75 éves a Szegedi Szeminárium

2006-04-25-én de. 10 órakor 75 éves fennállást ünnepelte a Szegedi Szent Gellért papi szeminárium és Hittudományi főiskola. Az ünnepi szentmisét a szegedi Dómban Dr. Paskai László nyugalmazott esztergomi érsek, bíboros, az intézet volt tanára celebrálta mintegy 70 az intézetből kikerült pap kíséretében. Jelen volt a koncelebránsok között Katona István egri segédpüspök és Gyulay Endre megyéspüspök is, valamint a szeminárium kispapjai és a SZHF tanárai és növendékei. Az ünnepi szentmisét tudományos előadás kísérte, amelyen előadott Dr. Tarján Béla az apostolok egymás és Jézus iránti szeretetéről. Dr. Fila Béla XVI. Benedek enciklikájának dogmatikai vonatkozásáról és Dr. Somfai Béla SJ. Az enciklika új szeretet fogalmáról és annak hatásáról egy jövőző házassági spiritualitásra.

A Szeminárium története

Szegedi Hittudományi Főiskola története eléggé változatos. Elődjét Temesvári római katolikus püspökség (1930-tól) kell keresnünk, 1030-tól marosvári majd csanádi püspökség irányítása alatt. Ez az intézmény a Trianon után 1923-ban Szegedre települt és 1930-tól ott folytatódik története.

Remetei Kőszeghy László (1800-1828) alapította meg Temesvárott a szemináriumot 1806-ban. Addig az egyházmegye kispapjai, Nagyszombatban, Nyitrán, Egerben tanultak. 1784-ben Zágrábban, de utána 1786-tól Budán. A temesvári papi szeminárium első rektora a püspök testvére Kőszeghy József lett, aki egri egyházmegyes pap volt, de bátyja hazahívta. 1801-1805-ig volt Szeged Palánkban található most belvárosinak nevezett plébánián vezető, majd temesvári örkanonok és szemináriumi rektoraként halt meg 1812-ben. A szegedre került papi szeminárium és Hittudományi Főiskola a jezsuiták rendházában működött először. 1912-ben a városrendezés „áldozata” lett ez az intézmény és ekkor építette fel Glattfelder püspök az új szemináriumot, mely ma is áll. A szeminárium 1930-tól 1948-ig működött. Ez idő alatt a tanítás nyelve a román volt.

Glattfelder püspök áttelepülve Magyarországra 1923-ban kisszemináriumot nyit Újszegeden. A kispapok azonban még mindig Esztergomban tanulnak. 1930. aug. 28-án kelt az a római dekrétum, hogy Szegeden egyházmegyei szeminárium nyílik a csanádi, nagyvári és szatmári kispapok részére a jezsuiták vezetése alatt. Ekkor költözött Szegedre a rend filozófiai kurzusa is. Így működött 1951-ig. Akkor Magyarországon is megkezdődött a szemináriumok feloszlása, mindössze 5 maradt meg. Így Szegedre jött a Kalocsai Érseki Szeminárium, majd 1952-ben a veszprémi, 1953-ban váci és székesfehérvári kispapok is itt tanultak a továbbiakban.

1952-től kezdődően az intézet fokozatosan a csanádi püspök és a világi papok irányítása alá került. Az 1970-es évek elején az országban először Szegeden indult meg a világiak teológiai képzése. Hivatalosan 1978-ban a levelező tagozatos képzést Budapesten, a Hittudományi Akadémia keretében hirdették meg. 1983-ban Szegeden is lehetővé vált, először levelező tagozaton, majd a rendszerváltás után nappali tagozaton is, világi hallgatók (leendő hittanárak és hitoktatók) képzése. A 1980 után a ferences rendi teológushallgatókat is Szegedre küldték tanulni előjáróik. 1991-ben a római Nevelési Kongregáció átvilágította az intézetet. 1991-től az Szegedi Universitas társult tagja lett. 1995-ben a SZHF egyetemi teológia szakja a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Teológiai Karához affiliálódott. Az affiliációt (a római Congregatio de Institutione Catholica) is megerősítette. Ezáltal főiskolai intézményként jogosulttá vált egyetemi teológiai és egyetemi hittanári diploma kiadására. 1997-ben a Magyar Akkreditációs Bizottság elfogadta a minősítést.

Dr. Benyik György

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Eltérően vélekednek a választásról a határon túlon Markó Béla a demokrácia jeleként értékeli, hogy a második fordulóban dől el az eredmény

2006. április 10. 9:41

MNO

Különbözőképpen értékelték a választás első fordulójának eredményét a határon túli magyar politikusok. Szász Jenő, a Magyar Polgári Szövetség elnöke szerint az MDF bejutása reményt jelenthet a jobboldalnak, Bugár Béla, a szlovákiai Magyar Koalíció Pártjának elnöke úgy látja, marad az MSZP-SZDSZ koalíció, ha nem lesz nagyobb változás a második fordulóban. Ágoston András, a Vajdasági Magyar Demokrata Párt elnöke úgy vélte, az eredményektől függetlenül a határon túliak problémáit csak kétharmados törvényekkel lehet rendezni. Markó Béla, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség elnöke szerint a demokrácia jele, hogy a második fordulóban dől el a választás. A politikus külön kiemelte az MDF jó szereplését.

Szász Jenő, a Magyar Polgári Szövetség elnöke negatív meglepetésről beszélt, de úgy vélte, az MDF bejutása reményt adhat a jobboldalnak.

Bugár Béla, a szlovákiai Magyar Koalíció Pártjának elnöke úgy látja, valószínűleg marad az MSZP-SZDSZ koalíció, ha nem lesz nagyobb változás az egyéni körzetekben a második fordulóban.

Kovács Miklós, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnöke szorosan látja az eredményt. Ágoston András a Vajdasági Magyar Demokrata Párt elnöke azt hangsúlyozta, hogy az eredményektől függetlenül a határon túliak problémáit csak kétharmados törvényekkel lehet rendezni.

Kasza József, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) elnöke úgy nyilatkozott, függetlenül attól, hogy két- három- vagy négypárti a parlament, minden párttal eddig is korrekt kapcsolatot tartottak, és ezután is ezt teszik. Kasza örömet fejezte ki amiatt, hogy az MDF bekerült a parlamentbe.

Józsa László, a Magyar Nemzeti Tanács (MNT) vezetője szerint a négypárti parlament jobban tükrözi a magyarországi társadalmi szerkezetet, mint a két- vagy hárompárti. Az MNT elnöke reményét fejezte ki, hogy sportszerű lesz a két választási forduló közötti kampány. (Forrás: Magyar Rádió, MTV Teletext)

Választási krimi Magyarországon - A német nyelvterület sajtószemléje 2006. április 10.

9:46 Keresztes Lajos A szociál-liberális kormány vékonyka vezetéséről ír a Spiegel című német lap. Berliner Umschau milliommósként emlegeti Gyurcsányt, aki kampányában további liberalizációt hirdetett, hogy Magyarországot nemzetközi gazdaság termelőhelyévé tegye, míg Orbán Viktor - miként azt miniszterelnökként is tette - az ország védelmét hirdette a spekulatív tőkével szemben. Die Welt (welt.de)

A konzervatív német napilap A magyar választók az irányról döntenek címmel tudósít a magyarországi voksolásról. Az elemzés szerint a szocialista Gyurcsány Ferenc vezetete balközép kormányt látja és használni kívánja a globalizáció előnyeit. Az Orbán Viktor vezetete jobboldali ellenzék ezzel szemben egy a nemzeti érdekek által vezetett gazdaságpolitikát képvisel, például a most privatizált budapesti repülőteret ismét államosítanak.

Tagesschau (tagesschau.de)

Magyarország választott: Az első forduló után úgy tűnik, hivatalában maradhat a baloldali liberális koalíció, de a második forduló még megváltoztathatja az eredményt - olvasható a bécsi keltezésű tudósításban, mely kiemeli: a választások éjszakáján a szocialistáknál a parti-hangulat uralkodott, Gyurcsány Ferenc ünnepeltette magát. Ő lehet az első budapesti kormányfő, akinek sikerült a hatalmon maradás - amennyiben az egyéni választóköri körökben megtartott

második forduló nem dönti halomra a terveit - írja a lap, idézve a Fidesz elnökét, Orbán Vikort, aki „este bátorságot kívánt önteni a híveibe”. Négy évvel ezelőtt a második forduló nem hozott döntő változást a parlamenti többségben. Ennek ellenére a szocialista győztesnek, Gyurcsány Ferencnek ezt az akadályt is vennie kell, hogy végül kormány alakíthasson.

Mindegyik párt felkészült a második fordulóra - olvasható a német lapban.

Der Spiegel (spiegel.de)

A baloldali hírmagazin Választási krimi Magyarországon: A szociál-liberális kormány vékonyka vezetése címmel foglalkozik a voksolás első fordulójával. A budapesti pártközpontban lelkes hívei előtt Gyurcsány Ferenc történelmi győzelemről beszél:

„Magyarországon valami olyan történt, aminek a fordulat óta még nem voltunk tanúi: a kormány tovább kormányozhat” - idézi a lap, hozzátéve, hogy amennyiben Gyurcsány tényleg győzne, ő lenne az első újraválasztott (sic!) kormányfő az 1989-90-es „fordulat” óta. A Spiegel is megjegyzi, hogy az első forduló után a választásokon még minden lehetséges.

Berliner Umschau (rbi-aktuell.de)

A berlini hírportálon Heiko Wenzel A kormánykoalíció vezet Magyarországon, A Fidesz a második fordulóban még utolérheti az MSZP-SZDSZ szövetséget című írásában elemzi a voksolás első fordulóját. A szerző a választás első fordulós eredményeinek ismertetését követően megjegyzi, hogy Magyarországon a rendszerváltást követő 15 évben végérvényesen eltolódott a politikai koordináta-rendszer. A szocialisták gazdasági értelemben sokkal inkább jobbra állnak, mint a Fidesz. Gyurcsány Ferenc, aki a 2004 szeptemberében összeomlott Medgyessy Péter vezetete kormány romjait megörökölte, kemény neoliborális irányt képvisel. A milliomos kampányában további liberalizációt hirdetett, hogy Magyarországot nemzetközi gazdaság termelőhelyévé tegye. Orbán Viktor a kampányában - miként azt miniszterelnökként is tette - az ország védelmét hirdette a spekulatív tőkével szemben.

Vajdasági Magyar Demokrata Párt

Temerin

Magyarkanizsa, Választmány 2006. április 8.

A VMDP magyar autonómiát akar

Állásfoglalás

A Vajdasági Magyar Demokrata Párt választmányának Magyarkanizsán megtartott ülésén megvitatta a Kostunica-Kasza találkozórol eddig tudható információkat.

Megállapításai a következők:

1. A VMDP választmánya helyesli, hogy a párt intézőbizottsága és választmánya, valamint a vezetők mindent megtettek azért, hogy most, amikor a nemzetközi közösség a Kosovo státusával kapcsolatos tárgyalásaival összefüggésben fokozottan figyel a térségre, a vajdasági magyarság tényleges autonómiaigényének megfelelően, napirendre kerüljön a vajdasági magyar (perszonális) autonómia ügye mind a nemzetközi, mind a szerb politikai szinten. Indokoltnak, és részben hatásosnak tartja mindazokat az erőfeszítéseket, amelyeket a párt vezetői annak érdekében fejtettek ki, hogy a vajdasági magyar pártok közös követeléssel lépjenek ki a politikai szintérre. Helyesli, hogy a VMDP a vajdasági magyarság autonómiaigénye érvényesítésének érdekében politikai tevékenységét az egyidejűség és a reciprocitás elve köré csoportosította.

A VMDP választmánya elutasítja mindazokat az igaztalan bírálatokat, amelyek a Vajdasági Magyar Szövetség egyes vezetői, valamint néhány szerbiai párt részéről érik. A bírálat melynek lényege Kasza József, a VMSZ elnöke szerint az, hogy nem kell megnehezíteni a szerb tárgyalók Kosovóval kapcsolatos erőfeszítéseit és ezért a magyarság nyílt és megoldatlan kérdésének rendezését nem most, az egyidejűség és a reciprocitás elvének alkalmazásával kell megoldani, hanem majd máskor, ha sorra kerül az új szerb alkotmány meghozatala, vagy ha a Vajdaság státusának kérdése kerül napirendre, több okból kifolyólag is elfogadhatatlan. Nem a vajdasági magyarság hibás azért, mert a tényleges autonómia iránti igényét a Kosovo státusáról folytatott tárgyalásokkal párhuzamosan igyekeznek napirendre tűzni. a Milosevic, majd Djindjic és most Kostunica - a történelmi VMDK, majd a Vajdasági Magyar Demokrata Párt követelésének megfelelően - tényleges magyar (perszonális) autonómiát biztosított volna a vajdasági magyaroknak, akkor most nem lenne szükség az ezzel kapcsolatos követelésnek a nemzetközi szinten történő megjelenítésére.

Mivel a szerb hatalom tizenöt éve, kettős mércét alkalmazva, mellőzte a vajdasági magyar autonómiaigény kielégítését, sőt a kétpólusú vajdasági magyar politikai elit hozzá húzó szárnya, a VMSZ a közreműködésével igyekezett kijátszani a vajdasági magyarság demokratikus és világosan kifejezett követelését, nincs sem jogi, sem erkölcsi alapja arra, hogy berzenkedjen a VMDP, illetve most már a három vajdasági magyar párt konkrét politikai lépései miatt. A tény, hogy a magyar autonómiát a mindenkori magyar kormányok is csak elvben, a gyakorlati támogatást mellőző formában szorgalmazták, nem lehetett ok arra, hogy a szerb kormány, újra a VMSZ segítségével, mára olyan kisebbségi érdekvédelmi intézményrendszerrel dolgozzon ki és léptessen életbe, amelynek semmi köze a tényleges autonómiához. S amelynek a csúcán, a köztársasági kisebbségi tanács vezetőjének posztján maga Kostunica kormányfő áll.

Evangélikus Oldal

„Amikor pedig eljött a pünkösöd napja, és mindnyájan együtt voltak ugyanazon a helyen, hirtelen hatalmas szélrohamhoz hasonló zúgás támadt az égből, amely betöltötte az egész házat, ahol ültek. Majd valami lángnyelvek jelentek meg előttük, amelyek szétoszlottak, és leszálltak mindegyikükre. Mindnyájan megtelek Szentlélekkel, és különféle nyelveken kezdtek beszélni, úgy, ahogyan a Lélek adta nekik, hogy szóljanak.” (Apostolok Cselekedetei 2, 1-4)

Kedves Olvasó!

Karácsony? Húsvét? Pünkösöd?

Melyik a legnagyobb ünnepünk? Attól tartok, hogy biztosan nem a Pünkösdre esik a választásunk. Mert talán ez az a nap, amelyet igazán sehová sem tudunk tenni.

Mit is ünneplünk ekkor egyáltalán?

Nagyon egyszerűen azt mondhatjuk, hogy a Pünkösöd a Lélek ünnepe. De legyünk teljesen őszinték: nem érint meg bennünket úgy, ahogyan a Karácsony, vagy a Húsvét megérinthet. Odáig talán eljutottunk: A mi mennyei Atyánk úgy szerette a világot, hogy megszületett Fiát küldte hozzánk emberként; és hogy Jézus Krisztus meghalt és feltámadt a mi üdvösségünkre.

De bizonytalanokká válunk, amikor a Szentlélek területére elérkezünk. Gondoljunk csak az Apostoli Hitvallásra: „Hiszek egy Istenben...”, hiszek Jézus Krisztusban – eddig talán meggyőződéssel és értelemmel is eljutunk. De mit jelent: Hiszek a Szentlélekben?

Kicsoda ő? Mit jelent? Mit munkál?

Megtörténhet, hogy odáig is eljutunk, amit Reményik Sándor ír a versében, melynek Pünkösdi szomorúság a címe:

„A Lélek ünnepén a Lelket lesem én,
a Lelket, amely több mint költemény
a Lelket, amely sosem volt enyém,
a Lelket, amely sosem lesz enyém,
A Lélek ünnepén szomorún zendül egyetlen igém:
Hogy születethet újja, aki vén?”

Értetlenül állunk a Pünkösöd előtt, éppúgy, mint azok, akik tanúi is voltak az eseménynek. Csak a szélzúgást hallották, és azt, amint különféle nyelveken kezdtek el beszélni az apostolok. Mindenki értette, amit mondtak, de a csoda előtt értetlenül álltak. Megtapasztalták a Lélek munkáját, de nem tudták, hogy mire való.

Keressük meg most azokat a vonásokat, ahogyan ma is dolgozik, és azt, amit bennünk is el tud és el is akar végezni.

Először is a Lélek mozgást támaszt. Megmozdít, sőt kimozdít. Az apostolokon látszott ez meg először. Végre ki mertek mozdulni abból a szobából, ahová Jézus halála óta a félelem miatt elbújtak. Ki mertek állni az emberek elé, miután a Szentlélek rájuk szállt. Bátorságra kaptak, végre elindultak, kiálltak az emberek elé, akik összefutottak. A Lélek a szájukba adta, hogy mit mondjanak. A feltámadott Jézus Krisztusról szóló örömhírt adták tovább. A Megváltóról szólót, a beteljesült ígéretekéről szólót. Az életről szóló hírt.

Egy életújító hírt. Mert a Lélek második munkája éppen ez. Ahol ő működik egy új, egy más élet indul el. Minden megváltozik, kimozdul a régi kerékvágásból. Távolatok nyílnak meg, tekintetek találhatnak egymásra, emberek indulnak el egymás felé. Ezt talán már éreztük is. Amikor felfedeztük a másik emberben az értékeset, a kedveset, vagy éppen a segítségre szorulókat.

A Lélek mozdit, újít, figyelmet kelt. Így teremt hitet, közössé-

get, kapcsolatokat: egyházat. Hitet teremt - nélküle Isten és Jézus Krisztus csak távoli, ismeretlen. Esetleg közömbös információ.

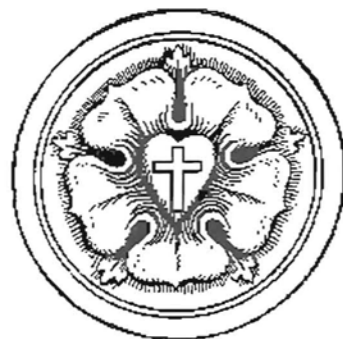
Közösséget teremt – így érezhetem igazán szívből testvéremnek a mellettem élő, azt, akivel naponta találkozom. Még akár azt is, akit nehéz elviselni.

Egyházat teremt – mindenkit hív Krisztushoz, Istenhez. Szeretközösségre, egységre, hogy hangosan szóljon az istencsere az énekekben, hogy közösen imádkozzuk a Miatyánkot. Állandóan hív, állandóan hangzik általa az igehirdetés az örömhír. Nélküle csak szavak és mondatok lennének, nem életújító, vagy akár életet mentő üzenet.

János evangéliumában Jézus Pártfogónak, Vigasztalónak nevezi. Hiszen a Megváltó felment a mennybe, az Atyához, de Szentlélekén keresztül mindig itt van. Láthatatlanul és mégis érezhetően, hiszen ő embereken keresztül, rajtunk keresztül működik. Rajtunk keresztül vigasztal, valaki mellé állít, a mi szavainkon keresztül bátorít, sőt a mi szavainkat felhasználva hitet is adhat.

Képviseli Isten és Jézus Krisztust, hiszen egy velük. Atya, Fiú, Szentlélek, Szentháromság egy igaz Isten, akinek nevében minden munkánkat, istentiszteletünket kezdünk. Karácsonykor, Húsvétkor, Pünkösdkor. De minden napon, nem csupán ünnepen. Élő valóságként van velünk, és segítségül is hívható, ahogyan Luther Márton egyik énekében énekeljük: „Jövel Szentlélek Úristen, töltsd be szíveinket bőven! Mennyei ajándékkal, szívbeli szent buzgósággal. Melynek isteni ereje sok népet egy hitre víve. Légy velünk is, te népeddel, hogy teljünk be dicsérettel. Halleluja, halleluja.”

Horváth Anikó
evangélikus lelkész

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

Vasárnap 9 órai kezdettel a gyülekezeti teremben.
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Bibliaóra:

Minden csütörtökön 15.00 órai kezdettel a gyülekezeti teremben.
Június 1-től, a nyári időszakban szünetelnek ezek az alkalmak.
Őszi újraindításuk szeptember 14-től várható.

„Asztali beszélgetések” – Ifjúsági Bibliaóra

Május 13-án és 27-én, szombati napokon 15.00 órai kezdettel.

Az idei nyáron ifjúsági tábor helyett a két évente megrendezésre kerülő Szélrózsza evangélikus ifjúsági találkozóra készülünk a fiatalokkal.

Időpont: Július 19-23, helyszín: Szolnok.

További információ a <http://www.szelozsatalalkozo.hu/> honlapon található.
Szeretettel hívjuk minden fiatal, és magát fiatalnak érző testvérünket! Részvételi szándékát kérjük jelezze a hivatal telefonszámán!

Hivatali elérhetőség

Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 06 56/352-437

Lelkipásztori látogatást igénylő családoknak, testvéreinknek, készséggel ajánljuk fel ezt a szolgálatot. Üzenet a lelkesi hivatal telefonszámán hagyható.

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

RENDELKEZÉS A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

Szeretettel kérjük Testvéreinket, hogy adják 1%-avlag támogatásukat a Magyarországi Evangélikus Egyházat, ezt úgy tehetik meg, ha személyi jövedelemadó bevételükhez nyilatkozatot csatolnak, melyen feltüntetik a kedvezményezett technika számát. Ez a Magyarországi Evangélikus Egyház esetében: 0035.

Támogatásukat egyházunk nevében hálásan köszönjük!

Meddig ér a rigófűty?

Megjött a tavasz, leterítette köpenyét, és leült a dombra. Körülnézett a kertekben. Csak a csupasz bokrokat meg a kopasz fákat látta. Elmosolyodott és odaszólt a szellőnek:

- Eredj szolgám és suttogd közhírére a fák és bokrok között, hogy aki megmondja meddig ér a rigófűty?

dig ér a rigófűty, azt elsőnek öltöztetem tetőtől talpig aranyvirágba.

Illant is már a szellő, térült-fordult és egy szempillantás alatt szétsuttogta mondanivalóját. Nagy mozgás támadt a szellő nyomában. Minden fa és bokor azt hitte, hogy ő tudja igazán a feleletet a tavasz kérdésére. Készülődtek is. A parti fűzek legényesen pödörgették pelyhedző barkáikat. Nem akartak kimaradni a reketyebokrok sem, de még a gyümölcsfák sem, a meggy, a cseresznye, szilva, alma, de még a diófa sem, hiszen rajta szokott egész nap fűtyülni a rigó. Ő ne tudná? – hogy meddig ér a rigófűty?

De bizony egyik se tudta. El is csendesedtek.

- Hát ennek fele se tréfa – kottantotta el a cseresznye.

- Kerek egy kérdés – gondolta az alma s a körte.

- Kemény dió – sóhajtott a vén diófa is.

- Ha legalább egy rigónk volna savanyodott el a meggy, - akinek a hangjáról mértéket vehetnénk. De nem volt még egy rigófiú sem.

A kert fái tudták, hogy a rigó a lombos fákat kedveli, elkezdtek csendben rügyet nevelni és gyönyörűen lom-

bosodni.

- Mi az a nagy csönd odafent? - kapaszkodott a szellőbe a sombokor a domboldalon.

- A töprengés csendje. Azt kell kitalálni, hogy meddig ér a rigófűty? - felelte a szellő. És aki kitalálja? Aranyvirág lesz a jutalma, nevetett a szellő s azzal már fel is suhant a tavasz mellé a dombra. Ott ültek és várták az eredményt.

Egy idő múlva, amikor már szépen zöldelltek a fák, megjelent az első rigó is. Sehova másra, mint a diófára szállt. El is fűtyentette magát. Hegyezték ám fülüket a fák, de hegyezhették is, mert innen is meg onnan is abban a pillanatban felharsant a rigófűty. Zavartan álltak a fák a nagy fűtyögésben. Ekkor megszólalt a kis sombokor a domboldalon:

- Én megmondom, hogy meddig ér a rigófűty! - Húzza ki magát a bokrocska. Rigótól rigóig és ilyenkor körbe éri a földet.

Nagyot hallgattak a bölcs fák, mert igazat is adtak a sombokornak. A tavasz is abban a minutomban aranyvirágba borította a kicsi bokrot. Példájára a többi fa is bimbót bontott.

Gabi óvó néni

Anyák napi vers

Szűz anya, Mária
Fogadd a kérésem:
Földi édesanyám
Soká, vígan éljen.

Adj neki erőt, hogy
Sose legyen fáradt,
Jóságos arcára
Ne üljön ki bánat.

Szeme csak boldogság
Könnyétől csillogjon,
Mérhetetlen jóért
Mindig hálát kapjon.

Ha szomorítanám
Szívből megbocsásson,
Hozzá visszatérve
Karjaiba zárjon.

§ ha majd fenn, teveled
Unnepel a mennyben,
Akkor is, míg élek
Aldón emlegessem.

Bukva Csilla

A munkás Szent Józsefhez

Szent József kérek, hogy
Aldd meg napi munkám,
S minden embertársét,
Ki a jóért munkál.

Isten akarata
Teljesedjék bennünk,
-Világot formáló
Erővé kell lennünk-.

Hűen kövessük őt
Bárhová is rendel,
Munkánkat végezzük
Mindig becsülettel.

Bukva Csilla

SPORT

2006. április 8.

Gyoma FC – Gyomaendrődi
VSE: 1:1 (0-0)

A gyomai pálya használhatatlansága miatt (talajvíz) az endrődi pályán volt az összecsapás, mintegy 800-as „nézőcsúcs” született. Végig igazi derbi hangulatban volt részünk. A hazaiak igaz lelkesedésben felülkerekedtek, míg a vendégek technikában voltak jobbak.

Csejtei a 46. percben rúgta gólját, míg a „volt endrődi osán” az 54. percben kiegyenlített. Jók: Nagy, Gellai, Bali, Csejtei, illetve Osán, Tanács, Szilágyi, Kárászi.

Pelyva Miklós edző: Küzdeniakarásból jelesre vizsgáztak a fiúk.

Szegedi edző: Igazságos eredmény született.

Tabella: 4. Gyoma Fc 15,3,5,63-29, 48.

15. Gyomaendrőd VSE

5,7,12,25,-44 22

Ifi csapatban 2:1-re Gyoma került ki győztesen
Április 15.

Méhkerék – Gyomaendrőd
VSE: 3:1

270 néző. Jobbak voltak a hazaiak. Megérdemleten győztek. Gólunkat Balogh szerezte. Jók voltak: Hanyecz, Tamás, Balogh.

Gyoma FC – Kondoros mérkőzés a pálya használhatatlansága miatt elmaradt.

Tabella: 4. Gyoma FC 16,3, 5,

66-29 51

15. Gyomaendrőd VSE

5,2,13,26-47 22

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Májusi ajánlataim:

- Májustól az árukészlet bővül festékáruval
- zománccfestékek, falfestékek, szigetelők
- kukorica vetőmagok, műtrágyák
- zöldség, virágmagok, vegyszerek
- dughagyma, fűmag, virághagymák
- fóliák, takaróponyvak
- búvárszivattyúk, tömlők
- gumicsizimák, védőkesztyűk
- kertszerszámok, fűnyírók
- virágföldek, virágcserepek
- szegkek, csavarok, létrák
- permetezők, +alkatrészek
- láncfűrészek
- bioburgonya, vetőgumók

Várom kedves vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

Fiatalokról fiataloknak

MEGHÍVÓ

A Rózsashegyi Kálmán Kistérségi Általános Iskola tanulói és dolgozói szeretettel meghívják Önt Gyomaendrődre, a névadás 10. évfordulója alkalmából tartandó

RÓZSAHEGYI NAPOK

rendezvényeire.
Időpont 2006. május 11-12-13.

Diszvendégeink:

RÓZSAHEGYI MARIKA és családja,
GERGELY ÁGNES író, író,
SAS JÓZSEF színművész, a Mikroszkóp Színpad igazgatója

Rendhagyó órát tartanak:

DR. DINYA LÁSZLÓ főiskolai főigazgató,
GÁL FERENC történész, GIRICZ LÁSZLÓ mérnök, utazó,
HORVÁTH CSABA riporter,
SZABÓNÉ KOLESZÁR EDINA közgazdász,
DR. SZILÁGYI FERENC irodalomtörténész,
SZUJÓ ZOLTÁN, BLASKÓ JÁNOS modellezők

PROGRAM

Május 11. csütörtök

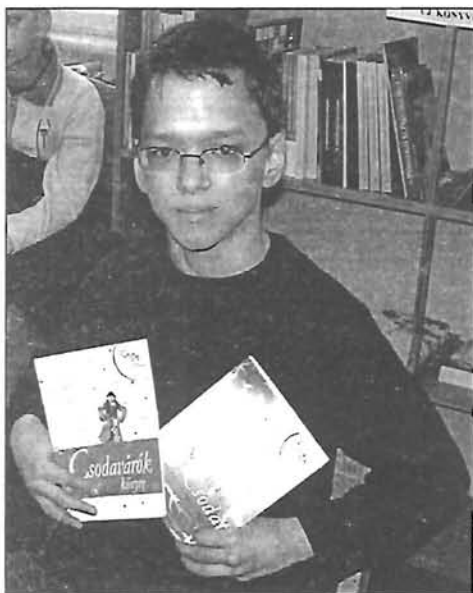
- 13.30 Alsó tagozatosok vetélkedője a névadóról
Helyszín: színházterem
15.00 Felső tagozatos tanulók vetélkedője a névadóról
Helyszín: tornaterem

Május 12. péntek

- 09.00 Megnyitó
Ünnepi beszédet mond SOLYMOSI OTTÓ,
a Magyar Rádió vezető rendezője
09.45 Emlékeim - SAS JÓZSEF mesél mesteréről,
Rózsashegyi Kálmánról
Helyszín: tornaterem
11.00 Rendhagyó órák
12.00 Ünnepélyes eredményhirdetés és díjkiosztás
13.00 Ebéd
13.30 Az elmúlt 10 év eseményeinek felidézése képekben
Helyszín: színházterem
15.00 A Kner Nyomda jelene és jövője
PAPP LAJOS vezérigazgató előadása
Helyszín: Rózsashegyi Könyvtár
17.00 A Tüzmenedék együttes előadása
Helyszín: színházterem
20.00 Tábortűz, ünnepélyes faültetés
Helyszín: ridegvárosi játszótér

Május 13. szombat

- 09.00 Tanár-diák futballmérkőzés
Helyszín: sportpálya
10.00 Tanár-diák-szülő ügyességi vetélkedő, siklóernyő
bemutató - Helyszín: sportpálya
14.30 Író - olvasó találkozó
GERGELY ÁGNES endrödi születésű Kossuth-díjas
íróval - Helyszín: Rózsashegyi Könyvtár
17.30 Az iskola diákjainak gálaműsora
Helyszín: tornaterem
20.00 Baráti beszélgetés a meghívott vendégekkel
Pohárköszöntőt mond:
DR. DÁVID IMRE polgármester

Harmati Dani sikere

A Kis Bálint Általános Iskola könyvtárában szokatlan író-olvasó találkozóra került sor áprilisban. Iskolánk irodalmat kedvelő diákjai találkozhattak a szintén iskolánkba járó, tehetséges ifjú íróval, Harmati Dániellel.

Dani bemutatkozásából megtudhattuk, hogy a Kis Bálint Általános Iskola 6. b osztályos tanulója, és már kis korától ír elbeszéléseket, verseket. Szülei és nagymamája segítik ebben, és ők küldték el először írásait különböző újságoknak, ahol aztán megjelent közülük több is. 2004-ben az Accordia Könyvkiadó Budapesten tehetséges fiatal íróknak, költőknek kívánt teret adni és megjelentettek egy antológiát Fényvarázs címmel. A válogatásba Harmati Dániel, akkori 5. osztályos tanulóink művei is belekerültek. Az azóta megjelent válogatások

szerzői között Dani már állandó tagnak számít.

A találkozón Dani elmondta, hogy legszívesebben prózai műveket, elbeszéléseket, meséket, regényeket ír, és eddigi elbeszéléseit a görög mítoszok világába illette. Most egy mai kisfiúról ír napló formájában regényt. Verseket pedig inkább csak alkalmakra költ.

A bemutatkozása után a 6. a osztályosok olvastak fel műveiből, amit oldott hangulatú beszélgetés követett.

Az író-olvasó találkozón felbuzdulva iskolánk az Accordia Könyvkiadótól szeretné beszerezni a kiadott antológiákat, hogy minél többen elolvashassák Harmati Dániel írásait.

Gratulálunk Dánielnek, büszkéek vagyunk rá.

Harmati Dániel: A karaván

Bent a forró Szaharában
nyugalom van a karavánban.
Elöl a vezetőjük egy indiai,
mellette egy csúnya kínai.
Ki nagyképű, lovagol lován,
tovább araszol a karaván.

Mögöttük lépked nyolc arab,
de fegyveres csak hat darab.
Mellettük sétálnak a rabok,
nem néznek ránk az arabok.
Csak maguk elé néznek bután,
tovább araszol a karaván.

Mögöttük gurul két szekér,
rajtuk ivóvíz és kenyér.
A szekereket húzza négy teve,
egynek sincs neve.
Csak egy teve lépked sután,
tovább araszol a karaván.

Egy öreg rab forgatja ostorát,
azzal csapkodja vén lovát.
Felügyelője egy aszab,
az sem udvariasabb.
Buzdítja a lovát haragosan, durván,
tovább araszol a karaván.

Mögöttük érkezik a zsákmány,
tíz rab cipeli a hátán.
A táskákban harci fegyverek,
építőanyagok és ékszerek.
A tíz rab már alig áll a lábán,
tovább araszol a karaván.

Az ég már lassan pirosodott.
a hold is lábadozott.
A karaván felverte a szállást,
örökre bízták az őrállást.
És innen a verset takarja paraván,
lefeküdt aludni a karaván.

Prosalmi oldal

Mácz István: Örülj velem!

„Tanulj meg örülni. Azt akarom, hogy soha ne szenvedj hiányt vidámságban. Azt akarom, hogy egész hajlékodat betöltse. És be is tölti, ha te magad vidám leszel. Mindig veled marad, ha egyszer rájössz, miből merítsd...”

Fordulj az igazi érték felé. Örülj tulajdon birtokodnak. De hát mi is a birtokod? Tenmagad és legértékesebb valód! (Seneca)

Örülj velem! - szólított meg sok évvel ezelőtt Mácz István – számomra legkedvesebb – könyvével, s hívott, gondolkodjunk együtt életről, boldogságról, örömről. Kézen fogott és lépésről lépésre jártuk be együtt azt az utat, mely az öröm természetrajzát tárta föl, jelenlétét, fontosságát emberi életünkben. Tette ezt úgy, hogy utunk során az eddig lényegtelennek hitt lényegessé, a hétköznapi ünnepivé, a megkopott fényessé, az élettelen élővé vált.

„Örülni hívlak. Nem lehet, hogy ne jöjj. Élni csak örömben érdemes, és csak örömben szeretheted az életed” - írja az elején.

S az öröm életre kel, és életre kelti az embert. Be- és átjárja a testet, a fizikait, a láthatót és tapinthatót, a tükörből visszatekintőt, az egyedít. Arc, homlok, szem, fül, orr, ajkak, kéz, láb... egyszeri és megismételhetetlen.

„Aki önmagát szereti, a világmindenséget és embertársait sem gyűlöli. Aki értékeli önmagát, az másban is sok-sok értéket talál. Aki saját énjének kútjából örömet tud meríteni, az az öröm más forrásait is naponta megleli.” S az öröm áramlik tovább, folytatja útját a kimondhatatlanba, a szavakkal csak nehezen megfogható világba, a könyvek, titkok, képzelet, érzések, emlékek, fájdalmak, magány világába. „Még a fájdalom sincs öröm nélkül... a fájdalomban is nyílnak örömök.”

Mindenki főszereplő a saját életében. Hogy mennyi szépség, jószág, játék, öröm, hit, tudás, remény kap szerepet benne és milyen mélységig, azt mindenki maga határozza meg! És persze a Gondviselés, Sors, Végtet, Véletlen aszerint, hogy ki miben hisz. Örömünk nem lenne teljes, ha nem áradhatna ki, s nem kapcsolódhatna össze másokkal, a másokéval. Csermekkel-felnőttel, ismerőssel-ismeretlennel, barátokkal-kedvessel... Láthatóan és láthatatlanul. Térben és

időben... tér és idő korlátain túl... s nem oldódhatnánk föl bennük...

Mindenben ott a lehetőség: minden lehet öröm. Vers, könyv, séta, ének, víz, állat, növény, otthon, templom, iskola, munka...

„Ismerd meg magadat!” - szegezi nekem, nekünk az ősi bölcsességet kalandozásaink végén, s hangsúlyozza az önismeret fontosságát. Ennek segítségével találhatjuk meg belső egyensúlyunkat, ismerhetjük meg öröme való képességünket, igényünket, élhetjük meg mélyebben saját és mások örömét... juthatunk át zárt ünnekkön... „lélektől lélekig”... s Istenig.

„A magad örömét csak te élheted meg úgy, hogy érezd élni szép, élni érdemes, élni örömi!”

A gyomai születésű, ma Cegléden élő Mácz István valamennyi könyvét szívből ajánlom minden befelé és felfelé figyelő Olvasónak.

Polányi Éva

ISTEN ÉS AZ ÖRÖM

Eddig nem szóltam Istenről. Nem szóltam? Sík Sándor „Bocsásd meg” című versének szavaival vallom:

Bocsásd meg énnekem, Uram,
Hogy jobban szerettem nálad
A meggyet, a mézet, a hársfavirágot,
Felhők mesekönyvét,
Apró gyerekek gügyögését,
Fiúk-lányok mosolya lobbanását,
Férfiak írott homlokát,
Kezed játéka műveit.

Bocsásd meg énnekem, Uram,
Hogy szorgosabban látogattam
A Sixtusi Máriát a názáretinél,
Hogy Tamásnál, Teréznel
Szomjasabban lestem az öreg Aranyt,
Berzsenyi mennydörgését
meg Hamlet töprengéseit,
Hogy a zsoldár orgonaszavát is
Boldog voltam, ha átlophattam
Paraszt magyar szó furulya-dalára...

De mondd meg, Uram:
Behúnyhattam-e szemem előlük,
Mikor belőlük Te néztél reám?
Bedughattam-e szavukra fülem,
Amikor Te búgtál bennük
Kimondhatatlan sóhajtásokkal?

...eltöltöttél számtalanszor
Csodálatos poharaidból,
Millió poharaidból...

Hallgattam Istenről! – Simone Weil állítja: „Az öröm a valóság érzékelése.” Isten maga a Valóság. A szív, mely örül, érinti, izleli az Istent.

Az öröm nem egyéb, mint „a természeti élet kiegészítése - s aki örömet akar elérni, az a létet teljessé akarja tenni.” (I-Hamvas Béla)

Az örömről írtam, igaz. Ám minden „gondolatom alján”, mondataim szívében az az emberi vágy élt és él

hogy teljesebbé legyen életem,
hogy teljesebbé váljak életem
az öröm által.
Isten által.

Örülj velem! Kértem könyvem elején.
Mefogtad a kezem.
Köszönöm.
Már nem ketten vagyunk.
Hárman.
Örülünk együtt!

Mácz István

Tedd meg, ami tőled telik!
És kérjed azt, amire gyöngye vagy!
Szent Ágoston

Izges Izgek

Május

Almás csirkecomb

6 csirkecombot sóval, borssal és őrölt rozmaringgal dörzsölünk be, és margarinon átsütjük. Tűzálló táliba tesszük és betakarjuk vékony alma szeletekkel. 1 dl fehér bort a visszamaradt peccsenyelével összeforralunk és leöntjük vele a táliba tett combokat. 1 evőkanál kristálycukorral meghintjük és forró sütőben 40 percig sütjük. Párolt rizsszel tálaljuk.

Seidl Ambrus

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszerkeket.

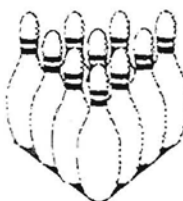
T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó
márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák,
mosógépek, háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

Tisztelt Érdeklődők! 2006. március 1-től az Endrői Községi Házat (5502 Gyomaendrőd, Blaha Lujza u. 21. sz.) a Templárius Alapítvány (A Templomos Lovagrend civilszervezete) Gyomaendrőd Önkormányzatától közművelődési megállapodás formájában működteti. Az eddig működő könyvtár, klubok és szervezetek megtartása mellett kérem azok jelentkezését, akik családi esemény megszervezésére, egy kellemes zenés-vacsorára, bálra, nosztalgia estre, gyermekműsorokra, műsoros estre, csocsózásra, pinpongozásra vagy számítógépes elérésre vágnak, különböző klubokat működtetnek és nincs helyük. Nagyobb létszám esetén jelezzék a Községi Ház három alkalmazottjának a rendezvény előtt legalább két hónappal:

- Erdősi Klára művelődés-szervező menedzsernek;
- Takács Zoltán kulturális szervező munkatársnak
- Szilágyi Józsefnének.

Minden ötletet és javaslatot szívesen fogadunk. Nagycsaládos programok lebonyolítását is vállaljuk oly módon, hogy a szülőknek is, és a gyerekeknek is a program ideje alatt külön elfoglaltságot és játékot biztosítunk felnőtt felügyelet mellett az épületen belül. A program ideje alatt tájélegű süteményekkel kedveskedünk.

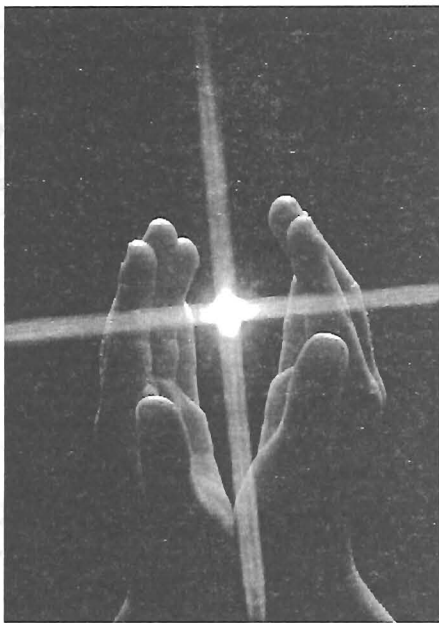
Nyitva tartás: hétfőtől-péntekig reggel 8-tól este 8-ig. Hétfévégén igény szerint.

Telefonszám: 06-66/386-917; E-mail: kozosseghaz@beskesnet.hu

Ungvolgyi János
Templárius Alapítvány kuratóriumi elnök

Mobil: +36 (30) 294-0650, Tel/fax: +36 (66) 284-155
E-mail: ungvolygi@globonet.hu, ungvjanos@citromail.hu
Honlap: www.templomosok.hu,
Skype (Internet telefon): Jancsi1964

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hídba szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Guhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

HANYECZ DÁNIEL, aki Hunya, Kossuth u. 34. sz. alatt élt, március 28-án 92 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: felesége, lányai, vejei, unokái, dédunokái.

JÁNOSIK ELEK, aki Endrőd, Tamási u. 34. alatt élt, 56 évesen, 2006. április 6-án rövid szenvedés után elhunyt.

Gyászolják: leánya és családja, édesanyja, húga és keresztfia

SZMOLA IMRE, aki Hunya, Alkotmány u. 6. sz. alatt élt, március 31-én 86 éves korában megtért teremtő Urához. Gyászolják: felesége, rokonai, ismerősei.

UHRIN IMRÉNÉ CZIKKELY JOLÁN, aki Hunya, Kossuth u. 35. sz. alatt élt, április 6-án, 81 éves korában az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: rokonai, ismerősei, gondozói.

VARJÚ JÓZSEFNÉ UHRIN TERÉZIA, aki Endrődön élt, 2006. április 4-én 80 évesen váratlanul, rövid szenvedés után az örökkévalóságba távozott.

Gyászolják: gyermekei, unokái, dédunokája és a rokonság

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni.

További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Kézpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhatalmú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálózási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Géza

László, hősi halált halt

Édesapa, I. világháború

Fényképalbum

Vaszkó család - az apa és fiai - a Haza szolgálatában

Ambrus

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

AGRÁRTÁMOGATÁSOK 2006

Mikor a tél elmúlik, a parasztember bizakodva néz a jövőbe. Figyeli az időt, mikor lehet elkezdni a tavaszi munkákat, tervezi napjait, hogy mindenre időben kerüljön sor. Génjeiben hordozza a teendők végzésének sorát, melyet tapasztalataival és a tanultakkal egészít ki. Tudja például, hogy az árpavetés ideje márciusban van, mert a mondás is úgy tartja, hogy „áprilisi árpa maradjon a zsákba”. Ugyanúgy tudja, hogy a kukoricavetés ideje Szent György-napkor van. Ezen kis múltba tekintés után elmondható az is, hogy a ma gazdálkodója tanulmányaiból ismeri a természetett növények csírázási hőmérséklet igényét és az agrometeorológiát sem csupán a népi bölcsességek szintjén alkalmazza. Az idej esztendő gazdapróbáló. Már az elmúlt évben is sok csapadék hullott, de a tél és az eddig eltelt tavasz erre még jócskán ráélt. Amerre járunk víz, víz és víz mindegyik. Áprilisban alig lehetett talajt előkészíteni, árpa és zab vetésére is csak néhány száz hektáron került sor. Gyomaendrőd művelt területének 10%-a víz alatt van és a termőterület többi része is vízzel telített. Mi a teendő, mit vessenek a gazdák, hogyan hasznosítsák szántóföldjüket? Sokan leszerződtek, vagy megvásárolták a vetőmagot, de az idő nem kedvez. Ahogy más években most is tavasszal közlik az aktuális agrártámogatási jogszabályokat. A mezőgazdaságból élő lételeme a támogatás, míg a laikus azt mondja kit és mit támogatnak. Tulajdonképpen mi is a támogatás? A MAGYAR ÉRTELMEZŐ KÉZISZÓTÁR meghatározása szerint: „támogatás (főnév) Az a tény, hogy valakit, valamit támogatnak. (Anyagi, erkölcsi, illetve katonai segítség.)” Valóban támogatást kapnak a gazdálkodók, de nem azért, mert rosszul végzik a dolgukat. A mezőgazdasági támogatás tulajdonképpen kompenzáció, annak ellensúlyozása, hogy az élelmiszerek ára ne szökjön az égig, hanem mindenki elfogadható áron megfelelő minőségű élelmiszerhez jusson. És most a legfontosabb idej támogatásokról kívánok szólni.

Területalapú támogatások

A 24/2006. (III. 31.) FVM rendelet az egységes területalapú támogatást szabályozza, ezt uniós vagy SAPS nevén is ismerjük és minden művelt területre igénybe lehet venni, ahol a gazdálkodó vállalja a helyes mezőgazdasági és környezeti állapot betartását. A 25/2006.

(III. 31.) FVM rendelet az előző nemzeti kiegészítése és idegen kifejezéssel TOP UP a neve. Ez a támogatás a GOFR (gabona, olajos, fehérje és rost) növényekre és a vetőmagtermesztés céljára vetett növényekre jár. Mindkét támogatásra egy tá-

bal oldali kép: Várfi András falugazdász nyilatkozik a Duna Tv-nek a belvízhelyzetről

jobb oldali: Víz, víz és víz

moztási kérelem szolgál, melyet az idén a falugazdásztól vehetnek át a termelők és szintén a falugazdásznak kell átadni. Fontos tudni, hogy az elmúlt évben új térképek készültek, és így a blokk-azonosító számok megváltoztak. Az MVH által rendszeresített formanyomtatványokat 2006. április 15-től 2006. május 15-ig lehet benyújtani. Késedelmes benyújtásra június 9-ig van lehetőség, de ebben az esetben a támogatás összege napi 1%-kal csökken. Térségünkben nagy gondot okoz, hogy a belvizek miatt sok gazdálkodó azt sem tudja tud-e vetni, illetve, hogy mit. Az igénylőlapot mindenképpen ki kell tölteni, és amennyiben változás történik azt május 31-ig szintén az MVH által rendszeresített nyomtatványon lehet bejelenteni. A belvíz elháríthatatlan külső oknak számít, melyet a megszűnésétől számított 10 napon belül vis majorként kell bejelenteni. A támogatás összegét egy később megjelenő rendelet határozza meg.

Hízottbika-tartás támogatása

A hímivarú szarvasmarhák után akkor igényelhető támogatás, ha 2006. január 1. és 2006. December 31. közötti időszakban a koruk kilenc hónap vagy annál idősebb, és vágóhídon levágtak vagy exportáltak. Aki 2004. és/vagy 2005. évben támogatási kérelmét benyújtotta annak nem kell azt megismételni. Annak a termelőnek, aki korábban nem adott be kérelmet, annak 2006. május 31-ig illetve a vágás napjáig kell kérelmét benyújtania. A támogatható minimális 1 egyed.

Anyatehentartás támogatása

Az elmúlt évihez hasonlóan változatlanul 3db húsmarha vagy magyartarka fajtájú anyatehenre igényelhető támogatás. A kérelem 2006. június 1 és 2006. július 31. között nyújtható be. Fontos tudni, hogy a benyújtás időpontjában 8 hónapot elért vagy azt meghaladó korú nőivarú szarvasmarhák után igényelhető a támogatás. A birtokontartási kötelezettség 6 hónap. A birtokon tartási idő alatt az üszök aránya legfeljebb 40 % lehet és legalább a támogatási év során 30%-nak van ellése.

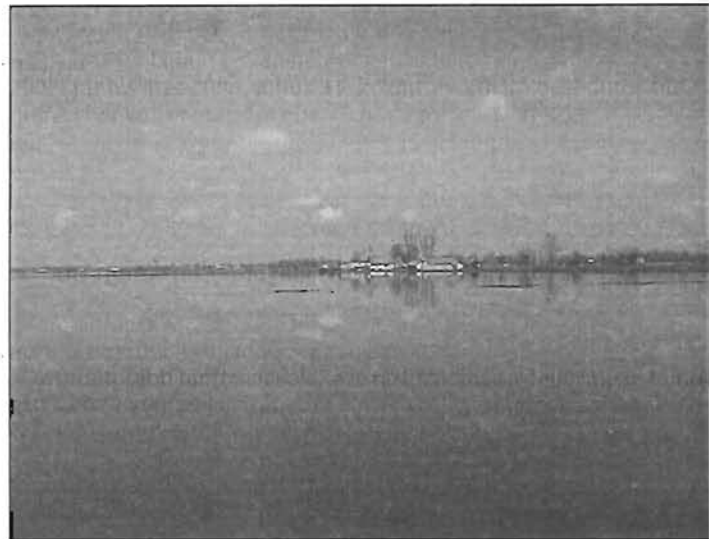
Anyajuhtartás támogatása

A támogatási kérelmek beadási határideje: 2006. április 7-től május 8-a. Minimális állatlétszám 10 egyed.

A fontosabb támogatások közé tartozik még a Tejtermelés támogatása, az Extenzifikációs szarvasmarha-tartási támogatás és a Kedvezőtlen adottságú területeken történő anyajuhtartás támogatása.

A fent leírt és még sok egyéb támogatás elnyeréséhez fontos a gazdálkodók jól informáltsága, melyben segíti őket településük falugazdája.

VÁRFI ANDRÁS

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endródiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Dan. Janich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@bekesnet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Sóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-seged.hu

GYOMAENDRŐD KÖNYVTÁR
 733066
 Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 130 Ft

XIII. évfolyam 6. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2006. június

A HŐSÖK TISZTELETE

**Egy magyar katona imája
 1942-ből, az orosz fronton (részlet)**

„Istenem, köszönöm, hogy a pokoli éjszaka után életben vagyok. Légy irgalmas hősi halott bajtársaimhoz, és gondoskodj családjaikról. Tudod, mennyire félek. Adj erőt órárdi órára, hogy ne vétsek se az engedelmesség, se a becsület ellen...”

„Istenem, olyan szörnyű és érthetetlen az egész, segíts, ne engedd győzni a gonoszt, hanem törd meg hatalmát, hogy békében élhessünk otthon...”

A magyar történelem 1000 éves Kárpát-medencei múltja sajnos bőven adott okot arra, hogy emlékezzünk azon fiainkra, akik a legdrágábbat, az életüket áldozták hazájukért. Ha csak a 20. század történelmére tekintünk vissza; mennyi fájdalom, mennyi könny, mennyi értelmetlen halál...!

Az 1917. évi VIII. törvénycikk elrendelte, hogy:

„Minden község (város) anyagi erejének megfelelő, méltó emléken örökítse meg mindazoknak a nevét, akik lakói közül... a hazáért életüket áldozták.”

Éndrőd község is arra törekedett, hogy méltó emléket állítson hősi halottainak.

1924-ben megalkották azt a törvényt, amely kimondta: az 1914-1918. évi világháború hősi halottai emlékének megünneplését, „Hősök Emlékünnepé” néven. Március 15. és augusztus 20. mellett - nemzeti ünnepé nyilvánították május mindenkor utolsó vasárnapját.

Budapesten a Hősök terén található Hősök követ minden évben a Honvéd vezérkar főnöke koszorúzza meg a kormányzó nevében és jelenlétében, továbbá állami, egyházi és katonai vezetők részvételével. 1944-ig sok emlékeztető esemény fűződik e naphoz. 1934-ben ezen a na-

pón nyitották meg a tornász-világbajnokságot, 1937-ben ezen a napon avatták fel Szegeden a Hősök kapuját, és Budapesten a Diákstadiont, 1937. május 29-én nyitotta meg a kormányzó jelenlétében kapult a budai Várban a Hadtörténeli Múzeum, 1940. május 26-án avattak országzászlót a Vereckei-hágóban, 1941-ben a Hősök napján avatták fel a 600. országzászlót. 1944-ben volt az utolsó nagyszabású rendezvénysorozat, a szovjet Vöröslov marsall vezette Szövetségi Ellenőrző Bizottságnak nem tetszett ez az ünnep... 1946-tól el is maradtak a hivatalos megemlékezések. 1989. május 29-én ismét rendeztek Magyarországon hivatalos megemlékezéseket, állami szintű megemlékezést újból 1990. május 27-én tartottak.

Városunkban az Éndrődiek Baráti Körének és a Honismereti Műhelynek a kezdeményezésére az önkormányzat és a II. világháború éndrődi áldozatai élő hozzátartozóinak széles körű összefogásával felújításra került az alig 10 éve készült II. világháború áldozatainak emlékműve.

2002-ben a felújított emlékmű előtti tiszteltadást megelőzte az ökumenikus engesztelő szentmise az I. és II. világháború, valamint 1956 forradalom és szabadságharc hőseiért.

A templomból az ünneplő közönség zászlók kíséretében, zúgó harangszó mellett vonult a Hősök terére, ahol Iványi László plébános, Sípos Tass Töhötöm tiszteletes és Gergely Agnes Iróné mondott emlékező imát. Ezt követően méltó ünnepség keretében emlékeztünk hőseinkre, áldozatainkra.

Idén az éndrődi településrészen ötödik alkalommal emlékeztünk hőseinkre. Az időjárás miatt az engesztelő szentmise után az ünnepséget is a templomban tartottuk. A koszorúzás és a hála virágainak az emlékműveknél való elhelyezésével ért véget az ünnepség.

Az ünneplő szónok Dr. Túri Kovács Béla országgyűlési képviselő volt. A Városi Zene- és Művészeti Iskola növendéke, Gera Nikolett - felkészítő tanára: Imre Mária - csengő hangján csodálatos népdalokat énekelt, Polányi Éva és Vaszkó Ildikó szavalattal idézték fel a múltat.

Az ünnepséget megtisztelték az áldozatok hozzátartozói, az egyház képviselőjében Iványi László tiszteletbeli kanonok, a város képviselőjében Katona Lajos alpolgármester, Erdős Attila Gyulyás László, és Tóth Péter örnagyurak, a képviselő-testület több tagja, valamint éndrődi, hu-

nyai lakosok, és az Éndrődiek Baráti Körének más településen élő tagjai.

Nem gyászoljuk, hanem ünnepejlük hőseinket!

Gyönyörű hagyomány, amit az éndrődiek te-remtettek, köszönet *folytatás a 109. oldalon*

Önnel joga van tudni...

**hogy miről tárgyalt Gyomaendrőd Város Önkormányzata
Képviselő-testülete május 25-én**

Befejeződött az árvízvédelmi munka az ország egész területén. Ismeretésre került két levél:

Magyar Köztársaság Honvédelmi Miniszterének levele: (részlet)

„Dr. Dávid Imre Polgármester Úr Gyomaendrőd Város Önkormányzata Tisztelt Polgármester Úr!

Minden idők legnagyobb árvizével kellett megküzdenünk az elmúlt hetekben.

Bebizonyosodott, hogy az áldozatos küzdelem eredményes volt. Hazánk lakosságát és értékeit döntő részét sikerült megvédeni a természet erőivel szemben. Telesre vizsgázott az ország, kiválóan helyt álltak az önkormányzatok, a települések, a vízügyi és katasztrófavédelmi szakemberek s nagyszerűen mutatkozott be a katasztrófavédelmi feladatok végrehajtásában az önkéntes magyar haderő.

...A Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Honvédség vezetése nevében köszönetünket fejezzük ki az árvízvédelmi erőfeszítésekben résztvevő önkormányzatok teljes vezetésének, a helyi lakosságnak a kiváló helytállásért, áldozatvállalásért, a bizalomért, amellyel katonáinkat fogadták. Ez egyszersmind biztatást jelent az önkéntes magyar haderő számára.

A helyreállítási munkálatokhoz kívánunk Önnek és a település minden lakójának erőt, és egészséget!

Juhász Ferenc miniszter,

A Magyar Honvédség Szárazföldi Parancsnokság Parancsnoka is írt köszönő levelet a város polgármesterének.

A város Képviselő-testülete a 2006. évi nagy tavaszi árvízvédekezésben Gyomaendrődön szolgáló és annak sikeres védelmet kimagasló szinten és önzetlenül ellátó MH 5. Bocskai István Könyű Lovászdandár személyi állományát Gyomaendrődért emléklapok kítüntetésben részesítette. A dandár csapatzászlajára „A 2006-os árvízvédelem emlékére – Gyomaendrőd Város Önkormányzata” feliratú emlékszalagot, illetve Gyomaendrőd jelképeivel díszített Hollóházi porcelánból készült emléktárgyat adományozott.

Az átadás országos ünnepélyen városunk is kapott az MH 5. Bocskai István Könyű Lovászdandár parancsnokától egy emléklapot és emlékermetet az árvíz- védekezési munkálatok során tanúsított példatértékü együttműködésért.

A város elkészítette a 2006. áprilisi árvíz védekezés és árvízkarok költségeinek vis maior kérelmét, a végösszeg: 127-137 millió forint. Ebben a költségösszesítésben 6 db lakóingatlanral kapcsolatos épület vásárlási költség, és minden közvetlen és közvetett árvíz okozta védekezési és helyreállítási költség is szerepel.

2006. július 1. napjától a rendszeres szociális segély a felnőtt korú, jövedelemmel nem rendelkező személy és egész családja részére nyújtott szociális támogatással alakul át.

A jelenleg segélyben részesülők esetén a tartalmában teljesen megváltozott szociális segély a családok jövedelmi helyzetének a felülvizsgálatát igényli. Az új rendelkezés külön választja az együttműködési kötelezettség megszegésének súlyos és kevésbé súlyos eseteit. Az együttműködési kötelezettség megszegésének számít, ha az aktív korú nem foglalkoztatott személy a kirendeltség és a családsegítő által előírt kapcsolattartási kötelezettségének az előírt időpontban nem tesz eleget, a számára írásba foglalt programot nem teljesíti, a szervezett tanácsadásról, foglalkoztatásokról igazolatlanul távol marad, az ellátást befolyásoló kötelezettségének nem tesz eleget. Az együttműködési kötelezettség megszegése esetén a támogatás 6 hónapig 75%-os mértékben folyósítható.

A Városi Zene- és Művészeti Iskola az intézményben fizetendő térítési és tandíj összegét 2006. szeptember 1. napjától módosítja, az érdekeltek a fizetendő tandíjról részletes tájékoztatást kaphatnak az iskolában.

VÁLTOZÁS A HELYI AUTÓBUSZ KÖZLEKEDÉSBEN!

Helyi autóbussz közlekedéssel kapcsolatban a jogszabályok jelentősen megváltoztak, melyek érintik a szolgáltató kiválasztását, az üzemeltetés feltételeit, valamint a finanszírozás feltételeit. Az előzetes egyeztetések, forgalom számlálás alapján megállapították, hogy a járatszám és a menetrend tekintetében is megszorítások szükségesek a költségcsökkentés érdekében. A jelenlegi járáshossz hétköznap 390 km /nap, hétvégén: 120 km/nap, a megszorítások következménye lesz: járáshossz: hétköznap 240-250 km, hétvégén: 50-60 km/nap, az eddigi 2 ciklus helyett 3 lesz, azaz tavasz/ősz, nyár és tél. 2006 júniusától a gyomai Erzsébet ligetbe is lesz előreláthatólag napi 3 járat a fürdőhöz, további változás lehet, hogy az Öregszőlői buszjáratok a Szarvasi és a Kondorosi út érintésével járhatnak, mivel elkészült az Iskola út. A jelenlegi koncessziós szerződés közös meg egyezéssel július 1-jével megszűnik, az új megbízás határozott időre szól, 2007. április 30-ig.

Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszerhez NEM csatlakozik városunk, 8:6 szavazás eredményeként. A tavaly őszi közmeghallgatáson a jelenlévők érdeklődtek erről az ösztöndíjrendszerrel, és a csatlakozás feltételeiről. Röviden: ennek az ösztöndíjrendszernek az a célja, hogy a hátrányos helyzetű szociálisan rászoruló fiatalokat a felsőoktatásban való rész-

vételben anyagilag támogassa. Ez egy többszintű támogatási rendszer, a helyi önkormányzat havi támogatási összegét a megyei önkormányzat kiegészítheti, a megyei önkormányzat által kiegészítő ösztöndíj összege minimum 1000 Ft/hó, az Oktatási Minisztérium a felsőoktatásban már tanuló, vagy majd tanulni kívánó szociálisan hátrányos helyzetű fiatalokat az önkormányzati támogatási összegeknek megfelelő mértékben kiegészíti.

A szavazás eredményeként az eddigi gyakorlatnak megfelelően továbbra is egyedi tanulmányi szerződést köt az Önkormányzat abban a reményben, hogy akit támogat, az valóban itt fog dolgozni. Jövőhagyták ezen az ülésen egy újabb tanulmányi szerződés: Kocsis Andrea Gyomaendrőd Katona J. utcai lakossal főiskolai tanulmányai befejezéséig. Nevezett védőnőként fog végezni 2008 júniusáig, ezt követően városunkban fog védőnőként dolgozni.

Idén ketten fejezik be felsőfokú tanulmányaikat, akikkel tanulmányi szerződése van a városnak, és akik itt fognak dolgozni: Szujó Márta Szent István Egyetem gazdasági agrármérnök, EU agrármenedzser, francia szakfordító és Porubcsánszki Zita ELTE Pszichológia szak.

Elkészült a 26 belterületű lakóút, valamint annak a tényleges költsége alapján a lakosság által fizetendő hozzájárulás összege. Az előzetes irányár számai az ÁFA kulcs változása miatt is változtak:

Hunyadi út IV. ütem, 84.448 Ft; Mikszáth Kálmán II. ütem, 86.465 Ft; Rózsa Ferenc út, 57.873 Ft; Kárász út, 100.000 Ft; Népliget út, 72.366; Szabó Ervin, 55.717; Décsi út, 64.055; Polányi II. 100.000; Mohácsi, 56.324; Zsák-Tulipán, 64.427; Martos Flóra, 79.928; Köztársaság, 53.254; Budai N. Antal I., 87.100; Könyves Kálmán, 56.377; Liliom, 68.271; Kinizsi, 68.271; Dózsa Gy, 63.515; Polányi I. ütem, 100.000; Gárdonyi II. 64.704; Bartók, 66.079; Körgát, 71.122; Pásztor J. 81.944; Ságvári (16-20 kivételével) 100.000; Lehel, 57.722; Szent Antal, 63.515; Hantostkert, 100.000; Ságvári 16-20, 120.503Ft.

A haszonbérbe adott önkormányzati tulajdonú földterületek közül amelyeknek a szerződése 2006. szeptemberében lejár, a helyi rendeletünk alapján újra meg kell hirdetni. A hirdetés a Gyomaendrődi Híradóban, valamint a polgármesteri hivatal hirdetőtábláján, valamint az internetes portálon fog megjelenni. Az ajánlatot írásban kell benyújtani legkésőbb 2006. június 20-án 12 óráig egy példányban. A haszonbérletre a minimum ajánlat: nettó 27 kg étkezési búza/AK érték. Kizáró ok, akinek lejárt földhaszonbérleti díjartozása van.

Az ár- és belvíz sújtotta lakóépületek újrabeépítéséhez és felújításához nyújtandó önkormányzati támogatáshoz kérelmet lehetett benyújtani, a korábbi kár bejelentések helyszíni szemléje után.

Támogatásban az részesülhet, akinek biztonságos lakhatását az ár vagy belvíz veszélyezteti.

Császárné Gyuricza Éva
képviselő

„A BOGRÁCS NAPJA”

IV. PAPRIKÁSKRUMPLI-FŐZŐ VERSENY
2006. JÚNIUS 10-én egész napos program az
Öregszőlői Szent Imre Idősek Otthonának udvarán (Kondorosi út)

8.30-10 óráig	A főzőhelyek elfoglalása, előkészületek a főzéshez
10.-	Megnyitó – Tűzgyújtás
10.30.-	Iskola út átadása (Kondorosi út felől)
11.15-	A felújított és kibővített 20 férőhelyes Szent Imre Idősek Otthonának átadása
11.45-	Harangszentelés
12.-	Déli harangszó
12.10-	Emlékfaültetés
12.15-	Jó ebédhez szól a nóta: Mraucsik – Tímár duó
14.-	Eredményhirdetés
14.30-	Komedias kör előadása
15.30-19-	GYERMEKNAPI MŰSOR
15.30-	Somvirág Együttes Szarvas – gyermeknapi koncert
16-19.	Légyvár – Forgó – Gyermekmek megvendéglése – Kocsikázás
17.-	Tombola sorsolás
18.-	Sándor Teréz műsora
18.30	Horváth Béla MI+ánk műsora
19.20	Kadlott Károly – Lakodalmas rockműsora
20.30	„Színfolt” Majorette csoport előadása
21.-	Örömtűz

8-22 óráig **VENDÉGLÁTÓ PAVILON**

Főzési kategóriák:

I. Paprikás krumpli bármilyen adalékanyaggal

II. Egyéb kategória (bármilyen étel, amit bográcsban főznek)

Nevezés: részletes információ: június 9-ig a 06 30 9538 664;

06 70 635 3345 telefonokon

TÖLTÖN EGY KELLEMES NAPOT ÖREGSZŐLŐBEN!

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Az endrői Községi Ház júniusi programjai:

I. sz. Nyugdíjas klub: minden hétfőn 18 órától
Barátság klub: minden szerdán 17 órától
Endrői Gazdakör: kéthetente csütörtökön 19 órától

Június 3. szombat: Barátság klub – Férfinapi bál
Június 6. kedd 17 óra: Kereszténydemokrata gyűlés
Június 9. péntek 16-20 óráig: Tinidisco 5-8. osztályosoknak
Bélepő általános iskolai diákigazolvánnyal: 100 Ft
Június 13. kedd 15 óra: Cukorbeteg klubjának összejövedele
Június 16. péntek 19 óra: Asszonykám, adj egy kis kimenőt!
Operett előadás
Buszjárat indul a vasútállomásról: 18.10-kor, visszafelé: 20.30-kor.
A busz költsége: ingyenes! Bélepő: felnőtt: 500 Ft, diák: 300 Ft
Június 23. péntek 21 óra: latin és arab est
Latin tánc tanulás, hastánc bemutató, vízipipa, gitárszóló
Bélepő: felnőtt: 500 Ft, gyermek: 300 Ft
Június 26. hétfő 18 óra: Nyugdíjas klub – fél éves vacsora
Július 1. szombat 10-15 óráig: Hallgass a szívedre!
a Kor Kontroll Társaság Egészség Napja
Egészségügyi mérések mindenkinek. Szárvendég: Karda Beáta
Keszytűs Ferenc festőművész egy alkotását jótékony célú árverésre
ajánlja fel a gyomaendrődiek számára.
Bélepő: felnőtt: 500 Ft, gyermek: 300 Ft

Alakuló zenekaroknak helyet biztosítunk.

Az első latin estről
Május 6-án az endrői Községi Házban került sor a latin zenét megszólaltató kolumbiai zenész bemutatkozására, aki kongán játszott. (konga: dobfejta)
Szép számmal eljöttek az érdeklődők, minden korosztály képviseltetve magát ezen a táncesten.
A ritmusos jó zene mediterrán hangulatot idézett. Mód nyílt tánctanulásra is a Kner Művészeti Iskola táncosai segítségével. Ez alkalommal koktél bár, büfé is működött.
Ungvölgyi János a Templárius Alapítvány kuratóriumának elnöke megnyitójában elmondta, hogy hagyományt szeretnének a szervezők teremteni azzal, hogy havonta rendeznek latin esteket. Ezzel is minél szélesebb érdeklődési körben szeretnék biztosítani a kulturált szórakozás lehetőségét itt az endrői Községi Házban. A polgármester úr is megítélte jelenlétével a táncestet, sok sikert kívánt a tervek megvalósításához.

Május 20-án a Gondozási Központ Rózsakeri Idősek Otthona (az endrői részen) negyedik alkalommal tartotta meg nagy sikerrel a Csáládi Nap rendezvényét, amelyet nagy családi ünnepi közös ebéd és sok-sok szívvidítő program tarkított, és tett emlékeztetéssé.
Az ott élők rokonaikkal, ismerőseikkel múltatták az időt és örültek egymásnak.

Országos engesztelő zárandoklással emlékezett a hívők sokasága Mindszenty József, Magyarország volt hercegprímására, halálának 31., és újratemetésének 15. évfordulóján.
„Istennel a hazáért” – ez volt Mindszenty bíboros jelszava, ezért hirdette meg az imádság és az engesztelő országos mozgalmát. Az Ő imádságát és engesztelését folytatjuk idén, az 56-os forradalom félszázadik évfordulója emlékére, a nemzeti imaév keretében.

Az ország középiskoláiban megvoltak az érettségi írásbeli vizsgái. 91 ezer 340-en középszintű, 6251-en emelt szintű feladatsorokat töltöttek ki magyar nyelv és irodalom tantárgyból.

Budapesten a budavári önkormányzat szakhatósága kiadta a bontási határozatot a XII. kerületben a közelmúltban felállított turulszoborra. A II. világháborús emlékmű eldózerolására 180 napot adtak, a határozat nem jogerős!

Az Európai Bizottság közzétett jelentése szerint az idén és jövőre is Magyarország marad az Európai Unió legnagyobb költségvetési hiányát produkáló tagállam.
„Duzzadó államadósság és költségvetési hiány, romló helyzetű államháztartás, növekvő kamatterher, magas szintű munkanélküliség” jellemzik a magyar gazdaságot -, állapította meg a jelentés.

Budapesten a Margitszigeten mintegy ezer fiatal követelte a könnyű drog legalizálását. Ezen a zenés-bulizós tüntetésen képviseltette magát az SZDSZ is, az ügyet támogató szórólapon terjesztettek. A Kereszténydemokrata Szövetség Ifjúsági Tagozata, az IKSZ tagjai az elnökökkel együtt ugyanitt tiltakozott a könnyű drog legalizálása ellen

Lezárult a Magyar Tudományos Akadémia 175. közgyűlése, melyen a reform volt a kulcsszó. Vizi E. Szilveszter, elnök az MTA jelenlegi 11 osztálya helyett négy területtel számol a jövőben – élő és élettelen természettudomány, bölcsészeti és társadalomtudományi – ami óriási leépítést jelent.

XVI. Benedek pápa jóváhagyta azt a dokumentumot, amely kihirdeti Salkaházi Sára vértanúságát. Ezzel megnyílt az út a boldoggá avatás kihirdetése előtt. Salkaházi Sára szociális testvérként, 1944-ben a budapesti rendházban üldözött zsidó nők és gyermekek százait rejtgette, s miután feljelentették, a nyilasok az általa bújtatottakkal együtt a Duna-parton kivégezték.

Orbán Viktor ismét alelnök
Az Európai Néppártban újra választották Orbán Vikort a Néppárt alelnökévé. A Fidesz elnökének sikere egyben Magyarországnak is elismerés, hiszen lehetőség nyílik arra, hogy a magyar nemzeti érdekekért eredményesen tudjon küzdeni.

Az Európai Néppárt római tanácskozásakor XVI. Benedek pápa üzenetben fordult a néppárti politikusokhoz.

A kormány feloldotta az árvízi vészhelyzetet, így megszűnt a rendkívüli készültség a Hármaskörös, a Tisza, a Zagyva és a Maros összesen 710 kilométeres szakaszán. Az árvíz elleni védekezés költsége meghaladta a 19 milliárd forintot. (városunkban a becsült kár és védekezési költség: 127-137 millió forint).

Május 20-án tartotta a Fidesz XX. Kongresszusát Pokorni Zoltán és Orbán Viktor részletesen, az egymás iránti felelősség tudatában elemezték az elveszített választás okait. A FIDESZ – KDNP: 2,272.979, az MSZP 2,336.705, az SZDSZ:351.612, az MDF: 272.831 szavazatot kapott. A józan, kritikus elemzésen túl, a jövőbeni hitről a jelen és a jövő kreatív feladatairól is szóltak.

A kongresszusi küldöttek egyik felelős feladata volt, Orbán Viktor elnök és a 4 alelnök mandátumára vonatkozó ún. bizalmi szavazás. Az elnökök és a vezetőknek a mandátuma ugyan csak jövőre jár le, de tekintve, hogy az áprilisi választások nem hozták meg a győzelmet - ami a kormányváltás lett volna -, ilyen esetben a demokrácia iratlan szabálya szerint az elnökség bizalmi szavazást kér. A jelenlévő küldöttek 87%-a megadta az elnököknek és az alelnököknek a bizalmat munkájuk további töretlen folytatásához. Orbán Viktor bejelentette, hogy három szakember kapott megbízást arra, hogy elkészítsék az ország gazdasági-pénzügyi helyzetének valóságos helyzetjelentését. Hangsúlyozta továbbá, hogy az országnak meg kell tudnia, hogy kik vezették félre a miniszterelnököt a kampány során, amikor a dübörgő magyar gazdaságról és a gondtalan jólétünkről győzködtek a választókat. A kormány csak a választás után közölte az államháztartás soha nem látott időarányos hiányát, s a választás után alig egy hónappal nap mint nap olyan hírek látnak napvilágot, amelyek a várható megszorító intézkedések ügymond „reform” csomagjait sejtetik. A Fidesz létrehoz egy Társadalmi Önvédelmi Testületet, amely azokat is meg fogja védeni, akikkel meg akarják fizettetni az elmúlt 4 éves MSZP-SZDSZ kormányzás felelőtlen intézkedéseit.

Ugyanezen a napon tartotta az MSZP is a kongresszusát, ahol a kormányprogram ismertetése nélkül az ügyvezető miniszterelnök megkapta a megbízást a kormánykoalíció megkötésére az SZDSZ-szel.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kó...
Isten áldjon! Te légy végső álunk,
s ivadékaikba szebb Jövő!

Timár Máté

Endródi Mária Anzelma (Szurovecz Emerencia 1914-2005)

2006-ban a húsvéti ünnepek 3. napján, föltámadott Údvözítőnk magával vitte a mennyei hazába Szent Szívének hűséges tisztelőjét, Mária Anzelma nővért.

1914. október 11-én született Endrődön, mélyen vallásos, gazdálkodó családban. Édesapja a Missziós Társulat vezetője volt, így a fejlődő leány sokat olvasott a misszióban működő szerzetesek életéről. Egy Endrődön elhunyt nővér rövid életrajza ezzel a kérdéssel fejeződött be: „Vajon lesz-e, aki a helyembe lép?” Emerencia, a plébános tanácsára teljes elhatározással fogalmazta meg a választ: „Igen, lesz, mégpedig én leszek”. Ettől kezdve egyre erősödött lelkében a vágy, hogy valóban Isten dicsőségét és a lelkek üdvét szolgálja

életével. A család eleinte ellenezte a fiatal leány tervét, két évbe telt, míg végül az édesapa kijelentette: „Hát menj, nem akarok a boldogságod útjába állni.” Ezidőben már Hunyán laktak az ún. Zsidósoron, innen kérte felvételét az iskolanővérek Kongregációjába.

16 évesen a battonyai főiskolában kezdte meg jelölt-életét, de jó eredményei miatt már a következő, 1931-es évben Debrecenbe küldték gimnáziumi tanulmányok folytatására. Érettségi után a szegedi egyetem fizika-kémia szakos hallgatója lett. Közben, éppen hazánkban tartott Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus évében, 1938. augusztus 18-án érkezett el számára a beöltözés napja. A következő év nyarán fogadalmat tehetett, így folytatta tanulmányait, közben a szegedi anyaházban működő Ipari Középiskolában is teljesített óraadó feladatokat. Nem volt ez könnyű, mert olyan tantárgyakat is tanítania kellett, amelyekkel addig nem foglalkozott, így újfajta ismeretszerzéssel kellett felkészülnie azok átadására. Szerette a diákokat, szívesen tanított és a készséges szívvel vállalt engedelmesség is segítette az új típusú feladatok megoldásában. 1942-ben szerezte meg középiskolai tanári oklevelét fizikából és kémiából, 1944-ben ehhez még a matematika szakos képesítést is megszerezte. Az 1948 júniusában bekövetkezett államosításig az Ipari Középiskola tanára maradt. A következő két évben a csanádpalotai egyházközségben teljesített hitoktatói szolgálatot, amikor ezt már nem engedélyezték, a plébánia háztartási munkáit vállalta, és örömeire szolgált, hogy a Leánykör vezetése mégis lehetővé tette a jó magok elhittését a fogékony lelkekbe.

A ludányi internálás után Budapesten folytatja tanári működését, négy év múlva Debrecenbe újabb négy évig, majd 1958-tól 20 éven át ismét a Patrona Hungariae Gimnáziumban, az utolsó négy évben igazgatóhelyettesként. 1978-ban bekövetkezett nyugdíjazásakor sem vált meg az iskolától, sokáig vezette a fotó-szakkört, és apostoli buzgósággal terjesztette a vallásos irodalmat, szentképeket. Igazi nevelői egyéniség volt, derűs, következetes. A tudás átadása mellett sohasem feledkezett meg a nevelői célokról. Szelíd, türelmes, rendkívül lelkiismeretes szerzetes volt. Az idős korról, betegségekkel járó nehézségeket Istennek átadott életéhez méltóan, alázattal viselte, és előre megfogalmazott imáival készült a megváltásra e földi élettől. Látogatói többször elismerték ezt előtte, amikor agyvérzéssel kórházba került.

„Téged választalak, Szentséges Szív, szeretetem egyetlen tárgyának, életem Védőjének, üdvösségem biztosítékául, állhatatosságom gyógyszerként, életem minden hibájának kiengeszteléséül és halálom óráján biztos menedékkemnek”.

E biztos Menedékre bízunk, a föltámadás és az örök élet hitében Mária Anzelma nővért.

Haldokló imája

Én, Mária Anzelma nővér, átadom és felajánlom a mi Urunk Jézus Krisztus Szentséges Szívének személyemet, életemet, tetteimet, gondjaimat és szenvedéseimet, hogy ne használjam többé lényem egyetlen részét sem másra, mint hogy téged szeressen, tiszteljen és dicsőítsen.

Ez megmáshatatlann akaratom, hogy egészen az Övé legyek, mindent iránta való szeretetből tegyek, lemondva teljes szívemből mindarról, ami visszatetszhetnék neki.

Téged választalak tehát, Szentséges Szív, szeretetem egyetlen tárgyának, életem Védőjének, üdvösségem biztosítékául, állhatatosságom gyógyszerként, életem minden hibájának kiengeszteléséül, és halálom óráján biztos menedékkemnek.

Légy tehát jósnak Szíve, igazolásom az Atyaisten előtt, és fordítsd el tőlem igazságos haragját. Ó szerető Szív, minden bizalmamat beléd helyezem, mert félek gyöngösesemtől, de jósgódtól mindent remélek.

Semmisítsd meg bennem mindazt, ami neked nem tetszik, vagy neked ellenállhat, és kérek, szereteted oly mélyen vésődjék szívembe, hogy soha el ne felejthesselek Téged, és soha el ne váljak Tőled. Nagy jószágod által könyörgök hozzád, hadd legyen nevem Szívedbe írva, mert azt akarom, egész boldogságom az legyen, hogy mint a Te rabszolgád éljek és haljak.

Ó drága Jézusom, megajánlom Neked magamat. Előre elfogadok mindent szentséges kezdeből, amit a mai nap vagy éjszaka küldesz: minden szenvedést, kínt, gyötrelmet, halált. Előre egyesítem szentséges szenvedéseiddel, Szűzanyám szenvedéseivel, s az ő szent kezei által felajánlom engesztelésül vétkeimért. Mindent Teérted, Jézus Szentséges Szíve! Jézus nevében,

Jézussal, Jézusért!

Istenem, hiszek Tebened, drágálatos Szeretet, emlékek Tebened, hatalmas Szeretet, szeretlek Téged, végtelen Szeretet, és a felebarátokat, Érted, ó Jézusom, én egyetlenem és drága mindenem. Ámen.

Uram, a Te irgalmadba helyezem múltamat, a Te szeretetedbe helyezem jelenemet, a Te gondviselésedbe helyezem jövőmet.

Örök Atya, felajánlom Neked a mi Urunk, Jézus öt szent sebé, azokból kifolyó drága szent Véret, azok érdemét engesztelésül az egész világ bűneiért. Szepőlentül fogantatott drága Szent Szív, zárd a te szepőlentelen anyai Szívedbe különösen azokat a lelkeket, amelyek Istentől, Egyháztól elpártoltak és súlyos bűnökben megátalkodtak. Szerzd meg nekik a bűnbánat kegyelmét, jó Mennyei Atyánk irgalmát.

Jézusomnak édes Szíve, lelkem drága kincse, Te légy halálomban oltalmam és menedékkem. Egy a lelkem, várja őt az ég, megmenteni vajon lesz-e időm? Oly rövid az élet, de biztos a halál. A rettenetes óra vajon hogyan talál? Megváltó Jézusom, add, hogy megmentsem lelkemet. Bármilyen bűnös vagyok is, szabad az égbe jutnom. Bármennyire elfecséreltem kegyelmedet, mégis kötelességemmel teszed a reményt, hogy szeretetben és szentségben, a Te örök közelítettedben fogok élni. Üdvözlégy Mária...

Égyes és irgalmas Jézus, lelkek szeretője, Szentséges Szíved haláltusájára és Szűzanyád fájdalmaira kérek, tisztítsd meg véreddel mindazon bűnösöket az egész világon, kik most a halállal vívódnak és még ma kimúlnak. Jézusnak a halállal tusakodó Szíve, irgalmazz a haldoklóknak.

- Ó Jézusom, irgalmazz, midőn gondolatainkat megitéled!
- Ó Jézusom, irgalmazz, midőn kívánságainkat szemléled!
- Ó Jézusom, irgalmazz, midőn szavainkat megszámlálad!
- Ó Jézusom, irgalmazz, midőn tetteinket mérlegeled!
- Ó Jézusom, irgalmazz, midőn szívünket megvizsgálod!
- Ó Jézusom, irgalmazz, midőn érzéseinket megbírárod!
- Ó Jézusom, irgalmazz! Minden lehelettel, minden érveléssel, szünet nélkül, alázatos és töredelmes szívvel esedezem. Ó Jézusom, irgalmazz! Annyi milliószor, ahányszor Isten végtelensége azt megszámlálni képes: Mindent Isten nagyobb dicsőségére. Ámen.

Krisztus lelke, szentelj meg engem!
Krisztus Vére, ihless meg engem!
Krisztus oldalából kifolyó víz,
tisztíts meg engem!
Krisztus kinszenvedése, erősíts engem!
Ó édes Jézus, hallgass meg engem!
Szent seibeidbe rejsd el engem!
Ne engedj, hogy elszakadjak Tőled!
A gonosz ellenségétől oltalmazz engem!
Halálom óráján hívj magadhoz engem,
hogy szentelddel együtt magasztalhasalak Téged mindörökké. Ámen.

Szent Sebek rózsafüzére... Irgalmasság rózsafüzére... Fohászok... Rózsafüzérek... Litániák...

G E R G E L Y Á G N E S I T T H O N

Az endrődi születésű Gergely Ágnes Kossuth-díjas költő a Rózsashegyi Kálmán Napok egyik díszvendége volt.

Szombaton délelőtt érkezett vonat. Kedves, boldog mosolyával üdvözölt — én ezt endrődi mosolynak nevezem magamban, mert csak itt látom rajta—, majd bemutatta a barátnőjét, Buday Mariann angoltanárt: — Annyit beszéltem már neki Endrőről, hogy eljött velem megnézni, milyen is ez a csodahely...

Első úti célunk a gyomai szálláshely — lett volna. Mentünk a Kossuth úton kocsi-val, útközben mutogattam a nevezetességeket. — Jó, jó, mondta feszülten Ágnes, de mondd, nem mehetnénk át előbb egy kicsit Endrődre? Csak egy kört... Átmentünk, megnéztük Ágnes szülőházát (ma a Tímár-bolt a Blaha Lujza úton), egy-két percig állodogáltunk a ház előtt, azután Ágnes megnyugodva mondta: — Köszönöm. Most már mehetünk a szálláshelyre.

Délután fél háromra hívtuk az endrődi könyvtárba a vendégeket. Vendégeket?! Barátokat, régi ismerősöket. Úgy láttam, hogy mindenki élvezte a kötetlen beszélgetést az írónővel. Verseket hallgattunk meg, információkat, magyarázatot kaptunk a versekhez. Ritka pillanata a költészetnek: amikor az alkotó nemcsak a művet ajándékozza az olvasónak, hanem a körülményeket is, amelyek között azok megszülettek. Így egy pillanatra belelátottunk a vers megszületésének folya-

matába; abba, hogy az általunk is sokszor megélt élethelyzetekre mennyivel másképp — összetettebben — reagál a költő. Örülök, hogy ott lehettem. A verseket közismert előadók: Polányi Évi, Vaszkó Ildikó és Oláh Gizella mondták el.

Gergely Ágnes írói útja nem göröngytelen. Mégis, azt látjuk, hogy ő megy a maga útján, dolgozik, a magyar irodalmat európai szintre emeli, igaz és őszinte mondataiba belekapaszkodhatunk. A költő érvel, de verseiben az indulatok közül csupán a szeretettel találkozhatunk. A kérdésem így szólt: a bántásokra is szeretet a felelet? — Igen, föltétlenül. — válaszolta az író. — Minden írásom a szeretetről szól. A 137. zsoltár és az Ír fohász c. verseket hallgattuk meg bizonyággal.

Ágnes beszélt még a családjáról, akinek „emléke napszínű falakban / a falak hült helye a Napban”, édesanyjáról, akinek emléke egész költészetét áthatja. Az Őrizetlenek c. regényt Polányi Évi ismertette.

A találkozó vendégei egy emlékfüzetet kaptak ajándékba Gergely Ágnes-versekkel. A füzet lapjai merített papírból vannak, egy helyi nyomdász, Kovács Károly műhelyéből.

Ezzel a színvonalas, értéket adó élménnyel mi magunk ajándékoztuk meg magunkat, gyomaendrődiek. Gergely Ágnes endrődi születésű; eddigi életútjáról én, a nyugdíjas helyi könyvtáros beszélgettem vele, a remek tanulmány - az Őrizetlenek c. regény - szintén helyi

szakember tollából született, az előadók is, a merített papír elkészítői is közülünk valók. Minden rendezvényt, amely helyi értékeket mutat be, különösen fontosnak tartok, hiszen jogos büszkeséggel tölthet el mindannyiunkat.

Este a Rózsashegyi iskolás gyerekek gálaműsorban mutatkoztak be. Gergely Ágnes láthatóan őszinte élvezettel figyelte produkcióikat. — Mennyi tehetséges gyerek! Nagyon szépen beszélnek, jól hangsúlyoznak. Sok munka van mögötte — mondogatta az egyes műsorszámok között. Az iskola igazgatója ezen a rendezvényen köszönte meg, hogy az író tehetséges diákok jutalmazására Gergely diák díjat alapított.

Másnap délelőtt megnéztük az endrődi templomot. Körbejártunk a falak mentén, majd Szent Antal szobra előtt Ágnes megállt. — Mondd, ez a Szent Antal-szobor lehetett itt nagymamám idejében is? — Biztosan. Ágnes megnyugodva bólintott, és halkán emlékezett: — Laci bátyám (Fenákel Lajos, a nagybácsi) után nagymamának három fia is kicsi korában meghalt. Nagymamám elment a rabbihoz is, a plébánoshoz is. Mindketten megígérték, hogy imádkozni fognak a következő babáért, csak azt kérték, nagymamám ne feledkezzen meg a szegényekről. Így maradt életben édesanyám — mondta Ágnes. — Azóta mindig fontos nekem — egyebek közt — a Szent Antal persely is.

Ezután kimentünk a második világháborús emlékköhhöz; Ágnes fejére tette kendőjét és csendben imádkozott halottaiért. — Mindig úgy megnyugszom azután, hogy itt imádkozom — mondta, amikor a kocsi felé mentünk.

Délután barátokkal beszélgettünk, hazai ízek is kerültek az asztalra, emlékeinkből is előhívtuk a régieket: — Hogy is volt... Emlékszel? Hányan voltak testvérek? Mi lett velük?

Hamar eltelt az idő, menni kellett a vonathoz. — Viszontlátásra! Ígérték mindketten, Ágnes is, Mariann is. Úgy legyen.

Szilágyiné Németh Eszter

Gergely Ágnes dedikál a Rózsashegyi Könyvtárban

Katolikus oldal

JÚNIUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 19 óraker. Hétköznap reggel fél 8-kor.
Pünkösöd mindkét napján (június 4-5) és Úrnapkor (június 18.) délelőtt 10-kor és 19 óraker. Úrnapkor utcai körmenet a 10 órai mise után!

Szent Gellért Iskola kápolnájában

A nyári vakáció alatt nincs mise!

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 6-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.
Pünkösöd mindkét napján (június 4-5) és Úrnapkor (június 18.) reggel 8-kor. Úrnapkor köremenet lesz a mise után.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 19 óraker,
hétfőn reggel 19-kor.
Szombaton 19 óraker vasárnapi előesti mise.

BÚCSÚK:

Hunya: június 24-én, szombaton délelőtt 10 óraker.
Gyoma: június 25-én, vasárnap 16 óraker.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

JÚNIUSI ÜNNEPEK

1. csütörtök:	Szent Jusztinusz vértanú
2. péntek:	Szent Marcellinusz és Szent Péter vértanúk
3. szombat:	Lwanga Szent Károly és társai ugandai vértanúk
4. vasárnap:	Pünkösðvasárnap
5. hétfő:	Pünkösðhétfő
6. kedd:	Szent Norbert püspök, vértanú
8. csütörtök:	Prágai Szent Ágnes szűz
9. péntek:	Szent Efrém diakónus, egyháztanító
11. vasárnap:	Szentháromság vasárnapja
13. kedd:	Páduai Szent Antal álðozópap, egyháztanító
15. csütörtök:	Árpád-házi Boldog Jolán szerzetesnő
18. vasárnap:	Úrnap
19. hétfő:	Szent Romuald apát
21. szerda:	Gonzága Szent Alajos szerzetes
22. csütörtök:	Nolai Szent Paulinus, Fisher Szent János püspök, Morus Szent Tamás vértanú
23. péntek:	Jézus Szentséges Szíve
24. szombat:	Keresztelõ Szent János születése
25. vasárnap:	Évközi 12. vasárnap
26. hétfő:	Alexandirai Szent Cirill püspök, egyháztanító
27. kedd:	Szent László király
28. szerda:	Szent Iréneusz püspök, vértanú
29. csütörtök:	Szent Péter és Pál apostolok
30. péntek:	A római Egyház első szent vértanúi

ÚJMISE HUNYÁN ÉS ENDRÖDÖN

Május 13-án szombaton este Hunyán, 14-én vasárnap este Endrődön volt felemelő szép ünnepben részünk. Biacsi Dávid SJ jezsuita

atya újmisést tartott mindkét helyen. A kézvezetõ plébános e szavakkal mutatta be az újmisést, és köszöntötte.

Őseink azt mondták, hogy „egy újmisést áldásáért érdemes egy pár csizmat elköpötni.” Ez azt jelenti, hogy egy újmisére nagyon messziről érdemes elmenni áldásért. Nálunk fordítva történt. Az újmisést jött hozzánk, távolról, hisz most érkezett Párizsból.

Biacsi Dávid 1975-ben született Szabadkán, a Délvidék legjelentősebb magyar központjában. Mind nagybátyja (Mons. Nikolaus Lenner) és nagynénje (Dr. Elisabeth Fessl de Alemany), mind német-francia származású, a délvidéki magyarság sorsát vállaló édesapja, Antal (volt élsportoló, majd újságíró, országgyűlési képviselő) és magyar nemzetiségű édesanyja, Mária (szociológus) nemzeti közösségük és szülőföldjük szolgálatának elkötelezettjei. Őccse, Aron főiskolai hallgató.

Dávid szülővárosában nevelkedett, az irodalom és a nyelvészet, illetve a matematika s az informatika bűvkörében. Első szakmai tapasztalatát is ez utóbbiban szerzi, majd tizenkilenc évesen az anyaországba távozik, hogy tanulmányait Veszprémben (informatika szakos középiskolai tanár), később Budapesten (matematika, iranisztika) folytassa. Alkalmazott nyelvészeti kutatásai kapcsán bejárja csaknem egész Európát, illetve azon is túl Kanadát, Törökországot, Iránt. Ezek az esztendőök egyúttal — szakfordítóként — új szakmai tapasztalatot is jelentenek számára. De ugyanakkor középiskolai hittanári szakot is végez Veszprémben, és a lelkipásztori szolgálatban (pap nélküli istentiszteletek vezetése) szin-

tén elkötelezi magát, így járva a hit mélyülésének útját.

Egyetemi éve alatt, az esztelen délszláv háború idején az endrői plébánián talált menedéket, és másodikként otthont.

1999-ben lép be Jézus Társasága szegedi noviciátusába a magyar rendtartomány tagjaként. Az újoncúgy gyakorlatait nemcsak a magyar jezsuita misekönyv szerkesztése, hanem értelmi fogyatékosok, vakok, hajléktalanok között töltött hosszú hónapok is jellemzik. Egyszerű szerzetesi örököfogadalmi után (2001, Budapest) két évig Miskolcon, a Fényi Gyula Jezsuita Gimnáziumban tanít informatikát, matematikát és hittant 10—18 éveseknek. A két Lengyelországban töltött nyári szünidő a jezsuita pedagógia és intézményvezetés tanulmányozásával telik.

2003-ban teológiai licenciat szerzése céljából Párizsba küldik előjárói, ami alkalmat ad számára arra, hogy (TGV-módszerrel) megtanulja ősei anyanyelvét, a franciát. Tanulmányai mellett három évig önkéntesként tevékenykedik a francia Caritas keretében működő Menedékkérőket, Menekülteket és Bevándorlókat Segítő Központban (C.E.D.R.E.), ahol főleg Afganisztánból, Iránból és a Balkánról érkezőket fogadja. 2005 áprilisi párizsi diakónusszentelési óta pedig rendszeres lelkipásztori szolgálatot végez az egyiptomi kopt katolikus plébánián, valamint a magyar és a horvát katolikus missziókban.

Nem szünik meg azonban érdeklődése az arab és a muzulmán világról: az iraki kereszt-

Ilyen étket még Párizsban sem főznek!

A birkapörkölt szakértői: Szilágyi András és Hanyecz Vencel

nyek helyzetét és az algériai muzulmán közösség életét tanulmányozza, 2005-ben pedig ismét hosszabb tanulmányutat tesz Észak-Afrikában és a Közel-Keleten. Jezsuita közösségében szakavatott informatikai szolgálatával, illetve a társasjátékok kedvelésével tűnik ki.

2006. április 21-én, msgr. Pénzes János szabadkai püspök, a szabadkai Szent Teréz székesegyházban pappá szentelte.

Jezsuita szerzetesi és papi életét Nyártól Egyiptomban kezdi.

Imádkozunk, hogy Isten akarata szerint teljesítse küldetését. Imádkozunk új papi és szerzetesi hivatásokért.

Hunyán, az újmise után egyházközségi vacsora volt. Szilágyi András főnséges birkapörköltje után magyarnóta és tombolajáték szórakoztatta a híveket.

Endrődön, az újmise keretében Iványi László tb. kanonok, plébános megújította a Templomos Lovagrend felajánlását a Szűzanyának.

Felejthetetlen ünnepben volt részünk.

Elsőálzozás:

Endrődön Pünkösdszombat 10-kor, Hunyán Pünkösdhétfőn 8-kor.

NEMZETI IMAÉV

Magyar litániák

A Szentlélek segítségül hívása magyarságunkért

Urunk, Mennyei Atyánk! Minden érték és minden nemes emberi szándék töled származik, mellyel Szentlelked által igyekszel testvérré, a nemes lelkű gondolkodásban közösségbe vonni minket. Kérünk, gyarapítsd népünk körében az igazlelkűséget, a tiszta és építő kultúrát és a lelkes igényességet és érdeklődést mindezek iránt.

– Áraszd ki nemzetünkre Istenünk a Pünkösdkor apostolaidra elküldött Vigasztaló Lelket, amely őket is reménnyel, lelkesedéssel és bölcsességgel halmozta el.

– **Küldd el magyar népünkre Szentlelkedet Urunk!**

– Add, hogy minden felszines és romboló hatással szemben azt válasszuk, ami bölcsességet, lelki kifinomultságot nyújt és hozzád vezet.

– Adj fiataljaidnak kedvet a tanuláshoz, a műveltséghez, a szellemileg igényes élethez.

– Adj ellenállóképiséget a szabadelvűséggel, erkölcsi szabadossággal, önkényes vallási fantáziálással szemben! Áldd meg művészeink, tudósaink munkáját, hogy a Te gondolataidat közvetítsék munkájukkal, és az embereket igyekezzenek összhangba hozni a teremtett világgal.

– Add, hogy a művészet minden területén előtérbe kerüljön a keresztény-nemzeti eszmévilág, ezáltal pedig a valóságos esztétikai értékrend.

– Ne engedd Urunk, hogy a közszellem megmérgezői, a konkolyvető emberek, háttérbe szoríthassák a Te bölcsességedet és dicsőségedet tükröző, töled tehetséget kapott egyéniségeket.

– Ne engedd, Urunk, hogy a tudomány a pénzvilágot és a hatalmat szolgálja, inkább add, hogy megfelelő etikai iránnyal az emberiség és a nemzet fejlődését segítse elő.

– Adj családjainknak természet szeretetet, hogy ezáltal teljesebben fogadjassanak be Téged, ajándékozó, teremtő Atyánk mindennapi életükbe.

– Segítsd a szülőket, hogy tudatosan odafigyeljenek gyermekeiknek a Te örök törvényeid szerinti nevelésére.

– Adj türelmet a szülőknél, hogy szeretettel tudjanak távol tartani gyermekeik életétől minden ostromló, káros hatást.

– Adj bölcsességet, és minél nagyobb hozzáértést a nevelőknek, pedagógusoknak a tudás helyes szemléletben való átadásához.

– Add, hogy gyermekeinkkel, ifjúságunkkal foglalkozó pedagógusaink valóban erkölcsi példaképeink lehessenek.

– Adj fiataljainknak igaz, hűséges és jó barátságokat!

– Adj fiataljainknak, olyan tiszta és a Te országoddal összeegyeztethető szerelmet, amely boldog családi életek bölcsője lehet.

– Adj a házastársaknak következetességet mindabban, amit házassági esküjükben megfogadtak.

– Add, hogy családjaink sejtékként egyházzal megjelenítői és jelei lehessenek a közös imádság, erkölcsi rend és a szentségek közös és rendszeres vétele által.

– Adj nemzetünknek szenteket, akiknek példája lelkesíti és helyes irányba tereli a közgondolkodást.

– Adj nemzetünknek olyan vezéregyéniségeket, akikre felnézhetünk, mert a Te erőd és a Te gondolataidat tükrözik a közigazgatásban, történelem formálásában is!

– Adj békés és fegyelmezett rendet a társadalomnak, amely alkalmat ad arra, hogy mindenki lelkiismerete szerint élhessen.

Istenünk, Atyánk, jó néhányszor érezzük úgy, hogy már csak a Te erőd segíthet nemzetünk fennmaradásához. Kérünk vezess minket benső megújuláshoz, hogy sorsunk a helyes és neked tetsző eszmék felszításával alakuljon tovább a megerősödés felé. Ámen.

Köszönetnyilvánítás

Tiszteletbeli kanonoki kinevezésemhez sokan gratuláltak szóban, levélben, E-mailben, telefonon, dísztáviratban, valamint e lap hasábjain keresztül. Köszönöm mindenkinek. Ez a kinevezés további szoros és közös munkára kötelez. Kérem ehhez a további segítséget. Köszönöm.

Iványi László
tb. kanonok, plébános

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

Szent László király

Ünnepe. Június 27.

Lengyelország, 1046 körül - †1095. július 29.

„Mikoron László, a kegyes emlékeztű király ült a királyságnak trónján – olvassuk Szent István Kis legendájában –, Istvánnak sírját felbontván megnyitották, és az illatnak olyan elszélesedése szállott fel, milyen a körülállóknak soha meg nem jelent, és mindenkinek beteg tagjai, kik is odafutottak, legott meggyógyultak, és mindenek, kiket a fájdalomnak néminemű megszállása tartott, gyógyulásukat érdemelték.”

1046 körül született Lengyelországban. Atyjától, I. Béla királytól a lovagi erényeket és az ország kormányzás elveit, anyjától, Richeza lengyel hercegnőtől a szilárd katolikus hitet és a mély vallásosságot örökölte. 1077-ben került a magyar trónra. Az ország kereszténnyé tételét, amelyet Szent István és a többi apostoli lelkületű hittérítő útnak indított, eredményesen befejezte.

VII. (Nagy) Szent Gergely pápa (1073-1085) engedélyével 1083-ban emelte előttra a „kegyes emlékeztű király” Szent Istvánt, Szent Imrét, Szent Gellértet, apostoli munkájának egyik biztosítékaként, lelki háttérül, támogatóul.

„Szinte állandóan a tenyerén hordja, kardja élén hordja az életét: minden pillanatban kész odaadni azt Egyháznak, hazának, egyeseknek mindenk és mindenknek, akikben, amiben azt a két szentséget látja testet öltetni, amelyért élt: a magyar ügyet és az Isten ügyét” – írja róla Sík Sándor.

Egész élete, eljárásai, intézkedései a szentség jegyeit viselik magukon. Vigasztalta a bajtól sújtottakat, felemelte az elnyomottakat, az árvák kegyes atyja volt. Az ország minden lakosa csak kegyes király néven emlegette.

Egyik legszebb jellemvonása a megbocsátás volt. Amikor tehetette, szeretett félrevonulni és imádkozni. Imáinak hatásossága nyilvánul meg az alakját körülfonó legendákban is.

A történetírás István folytatójának tartja: békét szerzett a besenyőkkel és a kunokkal szemben (1085, 1091, 1092), megszilárdította a belső közrendet. Seregei vitézül harcoltak vele együtt, legendák fonódtak köré. (Tordai hasadék, Szent László

ló pénze, füve, forrásfakasztás, stb.) A háborúskodás számára keserű teher volt.

Az országban is rendet teremtett, szigorú törvényeket hozott. Nagyváradon és Zágrábban püspökséget alapított, több bencés monostort létesített, 1092-ben Szabolcs városában zsinatot tartott. Ennek intézkedései hathatósan emelték a papság és a nép vallási, valamint fegyelmi színvonalát. Megalapította a Szent Jobb apátságot a Szent Jobb őrzésére. A szenvedőket és a szerencsétleneket atyai szeretettel felkarolta.

1095. július 29-én Nyitra mellett halt meg. Egy ideig a somogyvári monostorban nyugodott „boldog teste” (Arany János) majd a nagyvárdi székesegyházban temették el. Kultusza halála után hamarosan kifejlődött. Tulajdonképpen maga a nép avatta szentté, mielőtt az Egyház hivatalosan megtette volna. Sírjánál csodák történtek. Ezeket, valamint erényeit és érdemeit megvizsgálva III. Celesztin pápa, követe, Gergely bíboros által Váradon 1192. június 27-én a szentek sorába iktatta. Leánya, Szent Piroska, Iréné néven bizánci császárné lett. László halála után is (1095) a néphitben sokszor mentette meg övéit (reggel sokszor látták verítékező szobrát, csatából érkezett): „Utunkban, te nemes lovas, segíts meg, Hajrá, fogyjon az út, társak, siessünk.” (Janus Pannonius)

A nagyvárdi székesegyház előtt állították föl híres lovas-szobrát, a Kolozsvári-testvérek alkotását, amely az ének szerint: „fénylik, mint a nap, ragyog, mint arany: Nem elégszik senki tereád nézni.” Állítólag ennek mása a győri székesegyház hermája, amely fenséget, erőt, s egyúttal nyájasságot is sugároz; ez volna a szent király igazi arca.

Magyarország, nagyvárdi püspökség, több száz templom védőszentje. Ő a patrónusa a hunyai templomnak is. Szobra a szentélyből tekint reánk „Te arcul tellyes, szép piros valál, Tekéntettedben embereknel kedvesb”. Az endrődi templomban a szentély jobb oldalán a falon látható Szent László aranyozott faszobra.

Várad a török hódoltságig nemzeti szentélynek számított. Utána tiszteletét elsősorban a Győrbe került koponyareklye-tartó (herma) tartotta ébren, és a szétszóródott

ereklyék az ország számos templomában.

Művészi ábrázolásokon öltözet: királyi palást vagy páncél, díszmagyar a barokk korban. Jelképe a lándzsa, bárd, kard. A Szent László-legenda középkori jelképei külön fejezetet alkotnak. Falfestményei, köztéri szobrai számos helyen megtalálhatók.

Emlékezzünk...

azokra a magyar testvéreinkre, akiket ez az igazságtalanság arra kényszerít, hogy bár szülőföldjüket soha sem hagyták el, mégis egy idegen ország polgáraiként kisebbségben éljenek.

Több mint 80 éve megszakítás nélkül nagyon nehéz a sorsuk, kisebbségbe kerül-

tek saját hazájukban, és így kell a magyarságukat, a hagyományukat, a nyelvüket őrizni. Ennek a diktátumnak köszönhető a Vajdaságban, Erdélyben, Kárpátalján élő magyarokat erő napi atrocitás, éppen a napokban történt, hogy szlovák területen magyar tanárokat őrizetbe vettek amiatt, hogy anyanyelvükön meséltek el a magyar gyerekeknek a magyar királyok Koronázási templomának történetét Pozsonyban ...

Minden magyar, bárhol is éljen a Földön, június 4-én szomorúan emlékezik a világtörténelem legigazságtalanabb diktátumára, amely az 1000 éves történelmi Magyarországot a Kárpát-medencében élő magyarokat szétszakította. Húsz évszázad történelme nem ismer ehhez hasonló igazságtalan döntést, amelytől több mint 80 év óta szenved több millió magyar ember. Emlékezzünk és tisztelettel gondoljunk

folytatás a cimoldalról érte - ezzel a gondolattal kezdte ünnepi szónoklatát Dr. Túri Kovács Béla országgyűlési képviselő.

A hagyományt meg kell tartani, mert a nyelv és a hagyomány tisztelete az, ami megtartó egy nemzet életében.

További beszédét László atya szentbeszédében kimondott gondolat köré fonta, „a hőseinket ma már nem gyászoljuk, hanem ünnepeljük”.

Ennek tovább gondolása, hogy május utolsó vasárnapján azokat ünnepeljük, akik a legtöbbet, - amit ember adhat -, az életüket adták Endrődért, Gyomáért és az egész nemzetért. Ünnepeljük őket azért, mert olyat tettek, amit a hon kívánt tőlük, és megtették még az életük árán is...

Ünnepeljük azokat is, akik itthon voltak hőskök, mert a nehéz nyomorult időkben az aggodalmat, a félelmet úgy éltek meg, hogy a távoli harctéren lévő szeretteik, ebből semmit se érezzenek meg.

Fontos a hagyományörzése, mert erőt ad. Az elmúlt évszázad történelme úgy alakult, mint talán azelőtt soha, hogy mindig a győztesek írták a történelmet, mindenkit elsöpörve, kíméletlenül, úgy, hogy a veszteseknek már ünnepelni se lehessen, elvették még az önbizalmat is. Hosszú évtizedeken át, csak titokban, otthonunkban emlékezhattünk az I. világháború áldozataira, akik mint hőskök hitték azt, hogy a nemzetet védtek, ott ahol voltak.

A II. világháború hősei is a hont akarták megvédeni, még mindig hitték abban, hogy azt a hont védik, amely a két világháború között testvéreink millióit tudta ide visszazakapcsolni!

Gondoljunk, a néhány nap múlva bekövetkező trianoni gyászos emléknapra, de gondoljunk arra is, hogy 2004. december 5-én a magyarok is tettek valamit ehhez a gyászos évfordulóhoz...

Az előttünk álló, elkövetkező évek arról is szólnak, hogy ha túrnunk kell, akkor túrni fogunk! De emlékezzünk Deák Ferenc szavaira: „Türelemmel és végtelen türelemmel a történelem igazságot fog nekünk szolgáltatni”.

Emlékezzünk az 50 év előtti forradalomra, az 56-os hősökre és azokra a katonákra, és katonai vezetőkre, akik nélkül nem teljesedett volna ki nemzetünk történelmének e fényes korszaka. Ezek a katonai vezetők, akik a II. világháborúban is szolgáltak, pontosan tudták, hogy meddig kell, meddig szabad vállalni az áldozatot, a harcot. November 3-án az egyik katonai vezető azt mondta a harcoló fiainak: „... fiaim ennek a harcnak most vége

Üzenem az otthoni hegyeknek: a csillagok járása változó. És törvényei vannak a szeleknek, esőnek, hónak, fellegeknek és nincsen ború, örökkévaló. A víz szalad, a kő marad, a kő marad.

Üzenem a földnek: csak teremjen, ha sáska rájga is le a vetést. Ha vakond túrja is a gyökeret. A világ fölött örökdió a Rend s nem vész magja a nemes gabonának, de híre sem lesz egykor a csalánnak; az idő lemarja a gyomokat. A víz szalad, a kő marad, a kő marad.

Üzenem az erdőnek: ne féljen, ha csattog is a baltások hada. Mert erősebb a baltánál a fa s a vérző csonkból virradó tavaszra új erdő sarjad győzedelmesen. S még mindig lesznek fák, mikor a rozsdá a gyilkos vasat rég felfalta már s a sújtó kéz is szent jóvátétellel hasznos anyaggá vált a föld alatt... A víz szalad, a kő marad, a kő marad.

Polányi Éva szavalóművész

van, de soha nem lehet vége a lelketekben!”

Nézzünk szét a világban! Valóban mindenhol béke van?... A feszültségek arra intenek, hogy beszálljunk meg a nemzet egységét, ami mindennél fontosabb.

Őrizzük meg hőseink emlékét, őrizzük meg a templomot és az iskolát, amit őseink hoztak létre, őrizzük azt a kis közösséget, amely bár töredéke a réginek, de megvan! És biztosítéka egy új és boldogabb jövőnek!

A szónok személyes vallomással fejezte be gondolatait: „Őszinte és komoly boldogsággal tölt el, hogy az időjárás miatt abban a templomban mondhattam el gondolataimat, amelybe szüleimmel, nagyszüleimmel kisgyermekként jártam, ahol megéltem a II. világháború borzalmait, és ahol elsőáldozó voltam”.

Császárné Gyuricza Éva

Wass Albert: Üzenet haza

Üzenem a háznak, mely fölnevelt: ha egyenlővé teszik is a földdel, nemzedékek őrváltásain jönnek majd újra boldog építők és kiássák a fundamentumot s az erkölcs ősi, hófehér kövére emelnek falat, tetőt, templomot.

Jön ezer új Kőműves Kelemen, ki nem hamuval és nem embervérrel köti meg a békesség falát, de szenteltvízzel és búzakenyérrel és épít régi kőből új hazát. Üzenem a háznak, mely fölnevelt: a fundamentom Istentől való és Istentől való az akarat, mely újra építi a falakat. A víz szalad, a kő marad, a kő marad.

És üzenem a volt barátainak, kik megtagadják ma a nevemet: ha fordul egyet újra a kerék, én akkor is a barátjok leszek és nem lesz bosszú, gyűlölet, harag.

Tűz Tamás: Hazám

Mint zúgó szél a rétek csókját, hazám magammal hoztalak. Itt vagy velem. Fáradt agyamban dalolsz, mint csobbanó patak. Játékszerét a gyermek jobban nem örízné: ha jó az éj, tündéri képedet szorítom szívem fölé.

Te drága táj, zöld lombjaiddal szelíd körtáncot lejtész itt. Folyóid karcsú, kék szalagja még él, még bennem rejtezik. A város is, ahol születtem, halvány rajzával itt lebeg. a régi tornyok, csöndes utcák és halk terek.

Kibomlik minden friss csokorként. A játékszin benépesül. Arcok villannak föl a multból, csaták és zászlók s egyre gyűl a hősi vér piros folyója s a hömpölygő évszázadok vad ütemében, mint a fákllya lelked lobog.

Mint édesanyám könnyes csókját, hazám, magammal hoztalak. Itt vagy velem. Lángolsz a számon, miként a lobbanó szavak. Majd ha kigyúl a szép reménység, mint tündöklő gyümölcs a fán, öledbe hullok mindörökké áldott hazám.

Kezet nyújtunk egymásnak és megyünk és leszünk Egy Cél és Egy Akarat: a víz szalad, a kő marad, a kő marad.

És üzenem mindenkinek, testvéreink, rokonnak, idegennek, gonoszoknak, jónak, hűségeseink és alávalónak, annak, akít a fájás űz és annak, kinek kezéhez vércseppek tapadnak: vigyázzatok és imádkozzatok! Valahol főtt a magos ég alatt mozdulnak már lassan a csillagok. A víz szalad, a kő marad, a kő marad.

Maradnak az igazak és a jók. A tiszták és békességeseink. Erdők, hegyek, tanok és emberek. Jól gondolja meg, ki mit cselekszik! Likasszák már az égben főtt a rostát s a csillagok tengelyét olajozzák szörgalmas angyalok. És léssen csillagfordulás megint és miként hirdeti a Biblia: megméretik az embernek fia, s ki mint vetett, azonképpen arat. Mert elfut a víz és csak a kő marad, de a kő marad.

Endrőd néprajza

Rozsnyai Sándor István

Gyomaendrőd Múzeumi Napok

(2006. április 28-29)

Tisztelt Olvasó!

Az endrődi kötődésű emlékek kutatásakor gyakran ki kell tekintenünk a falu határán túlra. Hiszen a sártói, ballai, ecsegi, stb. pusztai területeket benépesítő lakosság jelentős részét képezték az Endrődről kitelepült családok.

A jelen esetben is az endrődi gyökerű Varga családnak, a dévaványi határban felállított keresztjének megújításáról közlünk korabeli dokumentumot.

„1896”

„Nagyméltóságú és Főtisztelendő Érsek Úr!
Kegyelmes Uram!

A dévaványai határban, az úgynevezett köleshami dűlőben álló fakeresztet mely a kidőlés megakadályoztatása végett már évekkel ezelőtt támoszlopfákkal lett megerősítve, annyira elkorhadt már, hogy a legkisebb szélnek alkalmával kidől s magasztos rendeltetésének többé, meg nem felelhet.

Mínt hogy a kereszt fenntartására az alapítványt tevő néhai Varga András és neje Balla Amália itt lakó örökösei is nagyon óhajtják, hogy a teljesen elavult fakereszt helyébe még ez évben egy új kökereszt állíttassék, mi annál is inkább kivihető miután az úgynevezett Varga-Balla Kereszt alapítvány ez időszertől összege 522 forint 14 kr.-ból áll. Ennél fogva több kőfaragótól kértem be ajánlatot és költségvetést, de a legolcsóbb s legmegbízhatóbb volt a Starciskay Soma szarvasi szobrász ajánlata, a ki a keresztet kemény szürke kőből 4 méter és 26 cm magasságban, s rajta gazdagon aranyozott nem vaspléh, hanem színvas öntvényi Krisztus alakkal 165 forintért elkészíteni hajlandó. Míg az általam felszólított vállalkozók, ugyanezen kiállításban 220-300 forintot kérnek munkájukért. Ennél fogva a Starciskay Soma szobrász / alatt tiszteletteljesen ide mellékelt költségvetését azon legalázatosabb kérelemmel van szerencsém beterveztetni./

Varga-Balla kereszt mai állapota

Miszerint egy új kökereszt felállítását engedélyezni s a beterveztett költségvetést egyháztanárságilag jóváhagyni kegyeskedjék.

Starciskay Soma már a múlt évben is itt dolgozott, midőn a templom előtt álló Gr. Hunyady féle márvány keresztet nagyon jutányosan, valamint a templom munkában két oszlopot az egész hitközség teljes megelégedésé-

re kijavította, s megaranyozta.

Többiben atyai és főpásztori magas kegyelmibe ajánlottan, felszentelt kezeinek csókolása mellett, a legmélyebb tisztelettel vagyok

Nagyméltóságodnak

Déva Ványán 1896. Március 4-én

Krisztusban engedelmes fia
Moldoványi Gyula
Dévaványai lelkész”

Városunk kulturális életében fontos szerepet vállal az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjtemény. A 2000. évi bővítés óta a kiállító hely minden évben gyarapszik, és új kiállításokkal bővül.

2004-ben útjára indítottuk tudományos konferencia sorozatunkat, mely az idén harmadik alkalommal ülésezett. A múzeológiai munkák mellett részt veszünk az országos Tájházzövetség munkájában is. Ennek eredményeképpen került rendezésre a szövetség regionális találkozója városunkban. Az országos hatáskörű tájházzövetség a magyarországi tájházak szakmai és érdekvédelmi szervezete. Szakmai továbbképzései, melyet a szentendrei Skanzennel közösen szervez, gyakorlati útmutatásokkal segíti a tájházak működését és a tájház vezetők munkáját. A gyomaendrőd tanácskozást városunk polgármestere, Dr. Dávid Imre nyitotta meg. A levezető elnökségi tisztet Szabylár Péter a szövetség ügyvezető elnöke töltötte be. A tanácskozáson részt vettek a helyi érdeklődőkön kívül a dél-alföldi régió tájházai és muzeológusai.

Előadások:

- Fuchszné Benák Katalin (a Tájházzövetség dél-alföldi régiójának elnöke):

Gyűjtemények, tájházak a Dél-Alföldön

- Andó György (a Békés Megyei Múzeumok Igazgatóságának igazgatóhelyettese):

A magyarországi szlovák tájházak és a Legátum KHT helyzete

- Dr. Füzes Endre (a Tájházzövetség elnöke, a szentendrei Skanzen nyugalmazott főigazgatója):

A gyűjtemények feltárása

- Batári Zsuzsanna (a szentendrei Skanzen muzeológusa):

Hitelesen berendezett tájházak, színvonalas programok

- Szonda István (az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjt. néprajzos - muzeológusa):

A tájházak és helytörténeti gyűjtemények szerepe a szaktudományos képzés vérkeringésében

A konferencia után került sor a Vi-

dovszky Képtárban É. Kovács László gómörzslősi festőművész „Gömöri örökség” című kiállításának megnyitójára. A tárlatot Dr. Vitéz Ferenc főiskolai docens, művészeti író nyitotta meg 17 órakor.

A rendezvényünk következő nap délelőttjén, a Helytörténeti Gyűjteményben nyitlak meg a kiállítások.

Kiállítás megnyitók az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjteményben: április 29. szombat (Gyomaendrőd, Sugár út 18-20)

- A Múzeumbarátok Köre KHE. gondozásában felújított régészeti kiállítás megnyitója

A kiállítást megnyitotta: Gulyás András régész (Tessedik Múzeum, Szarvas)

- Háborús emlékek című kiállítás megnyitója

A kiállítást megnyitotta: Dr. Zakar Péter Ph.D. történész

- Lóvontatású mezőgazdasági eszközök című kiállítás megnyitója

A kiállítást megnyitotta: Dr. Cserenyák László Ph.D. (a Szatmári Múzeum igazgatója)

- Lovas felvonulás indult az Endrődi Tájház elől a Sajt és Túró Fesztiválra

A nap második felében megrendezésre került a -

III. Gyomaendrőd Tudományos Néprajzi Konferencia

2006. április 29. szombat Közösségi Ház (nagyterem)

(Gyomaendrőd, Blaha u. 19.)

A konferencia fővédnöke: Dr. Ujváry Zoltán professzor emeritus

Konferencia elnök: Dr. Dénes Zoltán egyetemi tanár

Előadások:

- Dr. Zakar Péter Ph.D. (történész): Az 1848 emlékezete

- Nagy László (a szeghalmi Sárreai Múzeum igazgatója):

A katonáskodás és a háborúk emlékei a sárreai hagyományban

- Kész Barnabás (történész, néprajz PhD hallgató):

A II. világháború és a „málenkij robot” emléke Kárpátalján

- Dr. Dénes Zoltán (egyetemi tanár): Az egyházak helyzete Magyarországon 1956-ban

Dr. Cserenyák László és Szonda István

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Részletek a Gyomai Református Egyház 18-19. századi néprajzi, helytörténeti értékű adataiból - VI. rész

Sorozatunk következő részeiben az 1782-1791 közötti években történt templomkörüli munkálatokról majd ezt követően az 1791 évtől (ekkor kezdték a ma is fennálló torony alapjait lerakni)- 1812-ig tartó jelenlegi templomunk építési munkálatairól adunk közre bizonyára érdekes – esetleg eddig nem ismert adatokat.

Az 1705-1720 között még romlott állapotában is fennálló gyomai középkori templomot – melynek helye mindeztideig régészeti feltárások elmaradása miatt is ismeretlen. – 1733-ra lebontották, illetve a vármegyei felmérés tanúsága szerint, annak csak alapfalai látszanak. Ezt a volt római katolikus templomot akkor már 1540 évek óta reformált vallású hívek használták és a „Sáros ér - Nagy Körözs” torkolatánál állott. A „Nagy - Körözs” alatt a mai Hármaskörös község alatti „lemetszet” ága –holtága értendő.

A „Sáros ér” nagy valószínűséggel megegyezett az 1816 évi „regulációs” (mai értelemben településrendezési) térképen feltüntetett Danca ér, a mai városháza helye táján a Körözsbe torkolló „időszakosan vízzel teli –eső, hólé, szennyvíz árokkal”. Így a régi középkori templomok helyét is e tájon - ha nem is a református nagy templom pontos területén – kell feltételeznünk. Amikor a mostani nagy templom alapjait ásták az építőmesterrel kötött szerződés szerint – aki Fischer Agoston kecskeméti építőmester (vállalkozó), volt – „oda (az alapba) a mostan még fennálló régi templom alapfalában feltalálható megegyezett téglákat mind berakatom”. Természetesen előbbi szerződéspontban az is benne volt, hogy a régi templomot lebontja – „tetejétől az aljáig” – s a még használható faanyagot is az új templomba építi. Hiteles okmány van arról, a Békés vármegyei Nemesi Közgyűlési iratokban 1755 évről, hogy a gyomaiak igen régi és szűk templomukat mely részint téglából, vājuból s fából építődött, megújítani s bővíteni óhajtanák. Amire aztán jó 10 év múlva kerülhetett sor, hosszas utánajárásokkal. 1805-ben Fischer Agoston „májszter uram” embereivel ezt bontatta le. E mellett vagy ezzel szemben állhatott egy régi parókia, illetve lelkész lak, kántori lakkal, mert amikor 1887-ben új városháza építését határozta el az előjáróság, ezen épületek portáit cserélte el az egyház a mostani Kossuth Lajos utca – Hősök útja sarkán álló lelkészlak területével (ami mellett most valamiféle áruház épült) s e mellé épült az új kántori lak is. A régi ámbitusos, oszlopos-tornácos nádfedeles városháza a mai tornacsarnok helyén állt, a Hollerfele halvá mellett állott a jegyzői lak, majd követte az orvosi és gyógyszerési lak.

Hát ennyit az „előzményekről”.

1782 esztendőben a 'Kováts Mesternek a Toronyhoz való eskábákért fizettem; 'Harang tengejiér s egy dézsa abrontosásír 51 krajcárt, Olajat vettem a 'Haranghoz 30 kr., A templomot körbe tapasztóknak 45 Forintot, A Templomot Tapasztóknak a' munkák végzetivel áldomásba Husár, Borír 7 Frt. 9 kr., A Görög Vasír botosnak Vasír meg szegekír a' Catedrához (=szószerkezhez) 1 frt.20 kr., Kun Mihálynak mikor a Cathedra tsinálásír 9 frt., a' Görögnek Létz szegekír, Harang Kötélír 33 kr., Vitkainak Templom Tapsztásír s még

Oskolák, Parochiális Ház tapasztásír 7 frt. 52 kr., Kun Mihálynak a Templom meszelísír 51 kr.,

1783-ban Egy Lámpásír s Toronyba 12 kr., egy font olajír a 'Harangokhoz, 1 frt., 4 rúd vasír és festikír a Cathedrához 5 frt.

1781. ápr. 19. A Görögnek a harang ütőjét szorítani két száll szíjjír 9 kr., Juhász Jánosnak egy tőgyfa deszáír a Toronyba 17 kr., Templom ablakok fódózásír 3 frt., Templombéli Székekre Pántokír 24 kr. Templomhoz való Seprű rúdjaír 4 kr., A' Torony építetésihez való készületekre; 253 Szál Deszkákír, részint á.kr, rész szerént á. 12 kr., rész szerént á 13 kr. És fél, úti köccsiggel edgyütt Váradrúl, áldomással 62 frt.19 kr. Áldomás külön 18 kr. 1792. július 8-án téglatetőket kifizettem 62 frt. 5 és fél kr., Seböknének Deszkákír 2 frt.45 kr., 'A' Torony felvetetése alkalmatosságával a Leginyeknek 2 frt., még egy kis vatsorára 6 frt. 11 kr. Két Meszes Láda vasasztásír és két mészkeverőír 48 kr. Egy Dé'sáír 24 kr., 111 Darab Létz Szegír 30 kr.

1792. November 6-án a' Tégla vető Leginyeknek 21 frt. 15 kr., Téglatető Mesternek 68 frt. 50 kr. December 20-án a' Simai 34 Öl Sing fáír á.Frt. 2 öszvesen 68 frt. A' Gyulai Tégla Mester keze alatt lévő Leginyeknek 135 frt. 17 és fél kr.,

1792. Május 7-én fizettem LIMSBAUER KÜMÜVES Mesternek a' Torony fundamentumának felvetésekor elő pénzbe 50 frt.ot. Szept. 14-én Ugyan Üneki 150 frt.-ot Cselei István, Kováts Jó'sef, Leleszi István, Faragó Jánosnak Téglák Kementzébe hordásír 3 frt.-ot fizettem, Máj. 13.Csapó Sámuelnek mikor nagy Kérbe ment a' Mész eránt való tudakozásra Levéllel úti köccsigbe 43 kr. Túron Lakos Lakatos Leginytől vettem az Toronyhoz zárat 7 frt.,

1793. Mártz. 12 Latzka György Mész égetőnek fel pénzben 24 frt.-ot fizettem.

Cs. Szabó István

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK GYÁRTÁSA
EGYEDI MÉRETRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

EGYEDI CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.
MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT

Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

lovasbemutató a Tájház előtt

KANONOKI BEIKTATÁS

2006. április 28-án a szegedi Dómban, Gyulay Endre szeged-csanádi megyéspüspök a Szeged-Csanádi Székeskáptalan tiszteletbeli kanonokjai sorába iktatott két szeged-csanádi egyházmegyes és két határon túli magyar papot. A beiktatási ünnepségen jelen volt Martin Roos temesvári püspök is.

Az ünnepi főpásztori szentmise kezdetén Dr. Kisházi-Kovács László, a Szeged-Csanádi Székeskáptalan jegyzője olvasta fel a négy újonnan kinevezett tiszteletbeli kanonok kinevező dekrétumát. A kinevező okiratok kiemelik a 975 évvel ezelőtt Szent Gellért vértanú püspök által alapított ősi Csanádi Egyházmegye utódpüspökségeinek egységtörekvését. „Hogy a Szent Gellért vezetésével elindult három egyházmegye lelki egységét biztosítsuk és bizonyítsuk, ezért a Nagybecskereki Egyházmegye főpásztorának, a Temesvári Egyházmegye főpásztorának és a helyi Székeskáptalan beleegyezésével Főtisztelendő Bogdán József pápai káplán, törökkanizsai plébános úrnak és Böcskei László temesvári általános helynök úrnak a Szeged-Csanádi Székeskáptalan tiszteletbeli kanonoki címét adományozom” – írja oklevelében Gyulay Endre szeged-csanádi püspök.

Lelkipásztori munkájuk elismeréseként és megbecsüléseként a Szeged-Csanádi Egyházmegye két plébánosát, **Bajnai István** battonyai plébánost és **Iványi László** gyomaendrői plébánost is tiszteletbeli kanonoki címmel tüntette ki a szeged-csanádi főpásztor.

Az új beiktatott tb. kanonokok, balról jobbra: Iványi László endrői plébános, Böcskei László temesvári helynök, Bogdán József pápai káplán, törökkanizsai plébános és Bajnai István battonyai plébános

Amit Isten egybekötött...

2006. május 6-án kötött házasságot az endrői templomban **Ajtony Ákos** és **Kézi Zsuzsa**.

2006. május 27-én **Szujó Zsolt** és **Bálint Edit** is házasságot kötött az endrői Szent Imre templomban.

Mindkét pár életét kísérije szeretet, boldogság, Isten áldása.

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.”

Kós Károly, 1925.

AZ EGÉSZSÉGES ÖREGEDÉS 30 PONTJA

Cél: „Fenntartani a test töretlen egészségét, a szellem állandó élénkségét és nyugalmát és megőrizni ezeket a késő öregségig, amikor betegség és küzdelem nélkül a test és lélek búcsút mond egymásnak.” (van Borehaave, XVIII. Szd.)

Szemponctok és jótanácsok:

1. Nem naptári évek, hanem saját személyes életünk szerint öregszünk, ezért - ismerkedjünk önmagunkkal, kössünk békét magunkkal, és tudatosan törekedjünk arra, hogy vágyaink, képességeink és lehetőségeink között egyensúlyt teremtsünk.

2. Vegyük tudomásul, hogy a JÓ ÖREGEDÉST megszabják: az egészség, tevékenység, érzelmi-hangulati állapotunk, ön- és közbizalmunk, - társas kapcsolódásunk, - valakihez, valamihez, valahová tartozásunk, - anyagi biztonságunk, - hasznosságunk tudata és a folyamatos érdeklődéssel kísért tanulás, kíváncsiság, ezért ezek karbantartása SAJÁT FELADAT is.

3. Figyeljünk megszokott napirendünkre, és szükség szerint módosítsuk, - napi feladataink, teherbírásunk és igényeink figyelembevételével.

4. Testi - lelki változásaink és panaszaink egészséges idősödésünkkel is velejárhathatnak, - ezért ne essünk pánikba, - kérjünk orvosunktól tanácsot, - lehetőleg ne „diagnosztizáljuk magunkat”.

5. Az egészségre, betegségre, öregedésre vonatkozó rengeteg reklám és ajánlás szolgai alkalmazását kerül-

jük, - orvosunk tanácsa nélkül ne alkalmazzuk.

6. Lehetőség szerint kerüljük a több órás passzív TV nézést, a közbeni naszolgatást, sörözgetést, vagy egyéb iddögálást, félóránként álljunk fel, mozgassuk meg végtagjainkat.

7. Hallgassunk naponta kellemes és megnyugtató zenét, ha tudunk énekelgessünk, dudorásszunk, - adjuk át magunkat a muzsika csodálatos hatásának - vegyünk részt ilyen rendezvényeken, - akár mi magunk is muzsikáljunk.

8. Ne dohányozzunk, - kerüljük a dohányfüstöt.

9. Többször és kevesebbet együnk, étkezésünk ne gépies legyen, - hagyjuk meg a kellemes feltételeit, örömmel együnk, még csekély-égeket is, - figyeljünk arra, hogy csökkentsük a kalória bevitelt, az állati zsírokat tartalmazó ételeket, a puffasztó és gázosító tápanyagokat és italokat, (szénsavas üdítők), étkezéseink lehetőleg megszokott ritmusban legyenek, - és problémák esetén különösen, de egyébként is MERJÜNK VÁLTOZTATNI TÁPLÁLKOZÁSI SZOKÁSAINKON A KORSZERŰ IRÁNYELVEK FELÉ (gyümölcs, zöldség, saláta).

10. Oldjunk a görcsösséget, a szorongató aggályosságot, az előítéletek nyomasztó hatásait, rajtunk kívülálló és ható események befolyását és ne szégyenkezzünk kopásaink, korosodásunk velejáró jellemzői miatt - oldjuk fel ezeket derűs bizakodással.

11. A vizeletet, székletet erőltetetten ne tartogassuk (eltekintve kivételes helyzetektől) ilyen gondok esetén napi folyadékbevitelünket ne szorítsuk vissza tudatosan.

12. Naponta legalább fél órát tempósan gyalogoljunk és - ha orvosi külön tiltás nincs - lépcsőzzünk óvatosan, - ahová csak lehet gyalogoljunk - kerülve lehetőleg a kifejezetten kockázatos helyeket, átkelőket, szennyezett környezeti hatásokat, - de legalább heti háromszor másfél óra testgyakorlás kell.

13. Az általánosan ajánlott „ideális testsúlyt” 10%-nál többel ne haladjuk túl.

14. Naponta, hacsak nincs orvosi ellenjavallat - legalább 6-8 pohár (2 dl-s) vizet fogyasszunk el, - akár teával, levestel, rostos itallal.

15. Fogyasszunk rendszeresen magvakat: gabona, szezám, szója, kukorica, napraforgó, tökmag, grépfrütmag, és amennyiben nincs rá allergiánk, - virágport. Naponta néhány dióbelet, mézzel, esetleg mazsolával ugyancsak fogyasszunk, - valamint durvaőrlelésű barna kenyert.

16. Nincs szükség alkoholos italra, kábító hatású szerekre, izgató és ajzószerekre, mesterséges nyugtatókra és altatókra (kivéve az orvosi javaslatot).

17. Ne csak testünket, hanem szellemünket is tartssuk frissen, edzésben! Lehetőségek: ismétlődő tanulás, új tanulás, (nyelvek, számítógép, kreatív tevékenységek),

társasjátékok, keresztrejtvény, sakk, kártya, dominó, tudáserősítés, tudásfejlesztés, beszélgetések, tanácsadó tevékenység, klubtevékenység, munkavállalás, korrepetálás, egyéb szellemi tréningek, írás, önéletrész, naplóiírás.

18. Hetente legalább egyszer gondoljuk át, hogyan tudunk megküzdenni gondokkal, problémákkal, feladatokkal, terhelésekkel, milyen tanulságokat tudunk levonni, - miként használhatjuk fel tapasztalatainkat a jövőben, - elmélkedjünk.

19. Legyünk érdeklődők szeretteink, barátaink, ismerőseink, rokonaink lakó- és szomszédosági társaink iránt, - figyeljük meg környezetünk életét, eseményeit, - fogalmazzuk meg mit hogyan tettünk volna, vagy mit szeretnénk.

20. Vegyünk részt gondolatban, akár napi tevékenységgel is a közösségi, társadalmat érintő ügyekben, segítő magatartással, tanácsadással és segítségnyújtással, - ne zárkózzunk el jobbitó politikai, társadalmi, intézményes kezdeményezésektől. Jelöljük meg önmagunkkal világunkat.

21. Este azzal fekdjünk le, hogy holnap mindent újrakezdhetünk és hittel, bizakodással vágunk bele a holnapba.

22. Mások bajait és gondjait ne „átvegyük”, hanem szükség szerint álljunk segítségükre.

23. Kerüljük a közvetlen napozást, a déli órákban különösen, - és inkább tartózkodjunk lombárnyékban.

24. Ugyan divatos mostanában az idősök „világlátó utaztatása”, mégis megfontolás ajánlható, mivel az idősödéssel gyengülő szervezeti védőműködések miatt idegen fertőzésekkel szemben fogékonyabbak lehetünk (környezeti ártalmak, klímahatások, táplálkozási különbözőségek).

25. A „lelki mérgekkel” szemben is esékényebb az idősödő ember, ezért az élet dolgait kissé „kivülről” kell szemlélnünk.

26. Éljük bele magunkat abba az öntudatba, hogy voltunk, és vagyunk valakik, - hogy szervek részesei és meghatározó láncszemei voltunk és vagyunk történelmünknek - nemzedékek kapcsolat-hálózatában. A magány nem törvényszerű, magunk társai is vagyunk.

27. A hívő ember előnyben van a hitével, - mert végső kérdésekre válaszai vannak, bizonyossága és biztonsága segíti a végső elbúcsúzáshoz.

28. Megoldatlan dolgainkat az „idő” is mérsékli, - bízzuk azokat az időre.

29. Célkitűzéseinket, programjainkat mindig mérjük önmagunk lehetőségeihez, - mert a csalódások, kudarcok rontják életkilátásainkat.

30. Ne kiszolgálói legyenek szeretteinknek, hanem együttérző és segítő társaik.

Prof. Dr. Iván László

Közreadta:
Császárné Gyuricza Éva

Evangélikus Oldal

„Ez az én szolgám, akit támogatok, az én választottam, akiben gyönyörködöm. Lelkessel ajándékoztam meg, törvényt hirdet a népeknek. Nem kiált, nem lármáz, és nem hallatja szavát az utcán. A megrepedt nádszálat nem tör össze, a füstölő mécses nem oltja el, igazán hirdeti a törvényt. Nem alszik ki, és nem török össze, míg a törvénynek érvényt nem szerez a földön; tanítására várnak a szigetek.” (Ézsaiás 42,1-4)

Kedves Olvasó!

Csodálatos képek, gyengéd és bátorító vigasztalás olvasható a fenti igében, amely mellett durvának és otrombának tűnik minden más leírt vagy kimondott szó. Néhány mondat, néhány vers, amellyel egészen közel hajol hozzánk az Úr, szinte tenyerére vesz, és úgy óv, ment és emel ki a kilátástalanságból bennünket is.

Nem véletlenül, hiszen ez az ének azokhoz szól, akiknek megtört az életük, akik elveszítettek minden távlatot. Isten babiloni fogságban sínylődő népéhez, akik távol hazájuktól, otthonuktól szenvednek megannyi mérhetetlen fájdalmat hordozva. Már nem csupán a fogság okozta gyötrelmek miatt, hanem a saját mulasztásai és bűneik miatt is, amikor önelégült magabiztosságukban, hátat fordítottak minden értéknek. Önállóságra vágyva, eltaszították maguktól a segítő kezet. Elfordultak még az Úr követőitől is, akiket megmentésükért küldött. Azok számára a „megrepedt nádszálat” és „füstölő mécsesek” számára íródtak ezek a sorok, akik az önmaguk által kialakított kettős mérce létbizonytalanságában bukdácsolnak. Önmagukat helyezték mindenek és mindenki fölé. Gögös magabiztosságban sodródtak távol minden védelmet nyújtó menedéktől, és életükkel olyan terhet vettek magukra, amelyet nem tudtak elhordozni. Mindkét kép az értéktelenséget és a mulandóságot ábrázolja, ahol egy fuvalat is elég, hogy mindez elmúljon. Egy szövetségben oly sokszor megbukott népet, amely minden hitelét elvesztette. Értéktelenné lett, ami már nem való semmire. Ítélet alatt van, egy saját maga által hozott ítélet alatt, de mégis mérhetetlenül szomjazik az irgalomra. Hozzájuk szól a vigasztalás, Isten egészen közel jövő szeretetéről tanúskodva.

Természetesen, mint minden prófétai kép, ez is túlmutat egy adott történelmi korszakon, és egy szűk csoporton. Megrepedt nádhoz és füstölő mécseshez hasonló életű emberek mindig is voltak, és most is itt vannak körülöttünk, közöttünk. És azt is tudjuk, hogy nem kellene a templomtornyunkat megtépázó viharhoz hasonló szelek, hogy a nádszál végleg eltörjön és a mécsesünk végképp kialudjon.

Önnön kettős mércénket nagyon is jól ismerjük. Mindazt, ami szerint alakítjuk értékrendünket, egész életünket. Ítéletet tartunk mi is magunk felett, amikor elfordulunk Teremtőnkől, amikor azért küzdünk, hogy megszabaduljunk azoktól a kötelekektől, amelyek Istenhez kapcsolódnak bennünket, hogy önmagunkat isteniszük. Szabadulnánk a törvényétől, hogy a magunk alakította szabályok szerint rendezhessük be életünket, de törvényeink önmagunk felett mondanak csak ítéletet. Súlyos láncként neheznek ránk azok az íratlan szabályaink, amelyek a természetben is uralkodnak, de kegyetlen törvények azok. Mi mégis ezt akartuk, ezt tanítjuk, ezt oltjuk bele a gyermekek szívébe.

Egy olyan világot, ahol a verseny uralkodik, ahol nincs irgalom a gyengének, nincsen helye a selejtnak. Egy olyan világot, ahol az erősebb az úr, és a hangosabban szólónak van igazsága. Egy olyan világot, ahol a pillanatnyi érdekek alakítják a törvényeket, és aki vesztes, annak nincs kegyelem, végleg derékba törhet az élete. Ki törődik vele, amikor az emberi élet is csak addig érték, amíg kihasználható, amíg a 100% feletti teljesítmény is kiprélhető belőle, és ha már fakulni kezd, vagy gyengülni a kezében az erő, akkor már csak a fizetett szerződések – egészségbiztosítás, nyugdíjbiztosítás, balesetbiztosítás és ki tudja még milyen biztosítás – garantálhatják az úgynevezett emberi bánásmódot?

A magunk alkotta szabályrendeletek zavaros paragrafusrengtegekben, harsogó félígazságaink között azonban egy egészen halk, gyengéd és tiszta hangon szólal meg újra és újra a Isten igazsága. Nem kiáltva, nem lármázva, mégis annyira mas tónust megütve. Olyan csodálatos igazságot hirdetve, amely kitűnik minden kép-lékeny meghatározás közül, amivel az emberiséget értelmezzük. Isten perifériára szorított törvénye nem rablánc, mint némelyek állítják. Nem korlátozni akar, hanem az igazi szeretetre felszaba-

dítani.

Tudjuk, ismerjük, hiszen szívünkbe íródtak Jézus szelíd szavai, és hallhatjuk is evangélikus istentiszteleteinken minden úrvacsorát megelőzően a gyónás alkalmával: Szeresd az Urat a te Istenedet, teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből ... és felebarátodat, mint magadat! És halljuk nyomtatékosan: Nincs más parancsolat, ami nagyobb ezeknél. Ez Isten törvénye: a szeretet parancsa, ez Isten igazsága.

És hogy mennyire közel került hozzánk ez az isteni igazság? Mennyire nem üres választási ígéretként hangzott az Ézsaiási prófécia? Az a gondviselő mennyei Atyánk tetteiben mérhető csak, ahogyan mellénk lép, egészen közel hozva kegyelmét Jézus Krisztusban. Nem csupán Teremtőként mérve az emberi sorsot, hanem a Fiúban vállalva is azt. Vállalva a megtöretést, vállalva értünk, a felettünk kimondott ítéletet. Csendesesen érkezett, egy betlehemi jászolgyba, egy kisgyermek törekénységével, egészen közel jött hozzánk az Isten, hozva szabadítását.

A Magyar Testvéri Börtöntársaság emblémájában szerepel az Ézsaiási kép, a megrepedt nádszállal, és a börtönmissziói szolgálatban igazán megtört életsorokkal lehet találkozni, ahol Izrael népéhez hasonlóan, nem csupán a körülmények terhei alól vágyódnak a rabok a szabadulásra. Jézus megszabadító ereje még ilyen körülmények között is képes célhoz érni, és képes megtört életet, repedéseket beforrasztani. De az életünk első hajszárepedései, nem egy fegyház falai között keletkeznek, igazi rabságunk nem a valós börtönök rácsaihoz kötődnek. Káros szenvedélyek, görcsös öngizolási vágy, gögös magabiztosság, és a saját túlmutató igazságtól való rettegés mind-mind olyan fal, amely elzár minket az igazi valóságtól. Élő Krisztusunk azonban most is meg akar szabadítani, és itt van, hogy sebeinket begyógyítsa. Ez az irgalom az ő szeretetének parancsolata.

Horváth Z. Olivér
evangélikus lelkész

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

Vasárnap 9 órai kezdettel a templomunkban.
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Bibliaóra és „Asztali beszélgetések” – Ifjúsági Bibliaóra:

Június 1-től, a nyári időszakban szünetelnek ezek az alkalmak.
Őszi újraindításuk szeptember 14-től várható.

Az idei nyáron ifjúsági tábor helyett a kétévente megrendezésre kerülő **Szélrózsa** evangélikus ifjúsági találkozóra készülünk a fiatalokkal.

Időpont: **Július 19-23**, helyszín: **Szolnok**.

További információ a <http://www.szelrozsatalkozo.hu/> honlapon található.

Szeretettel hívjuk minden fiatal, és magát fiatalnak érző testvérünket! Részvételi szándékát kérjük jelezze a hivatal telefonszámán!

Hivatali elérhetőség

Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 06 56/352-437

Lelkipásztori látogatást igénylő családoknak, testvéreinknek, készséggel ajánljuk fel ezt a szolgálatot. Üzenet a lelkészi hivatal telefonszámán hagyható.

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Pedagógusnapra

Mint kertész, ki évek alatt
Csemetéből fát varázsol,
Azáltal, hogy nap-nap után
Kitartóan gondoz, ápol.

Erős hittel ezért fárad,
Dacol minden nehézséggel,
S jutalma a gyümölcs, melyet
Egykori csemete érlel.

Nevelő is hasonlóképp
Így tesz minden tanítvánnyal,
Hogy az felnőttként szilárdan
Álljon élet viharában.

Tovább adva sok értéket
Amit tanárától kapott,
Mely egykoron még diákként
Reá olyan mélyen hatott.

Kellően becsüld meg ezért
Érezd át, hogy mit is vállal,
Szülők mellett ró is gondolj,
Mindig jó szívvel, hálával!

Bukva Csilla

Gyermeknapra gondolatok

Van egy olyan nap az évben
Mikor őket ünnepejük,
Hálával Istennek értük,
S reájuk áldását kérjük.

Áldjon meg és féltőn óvjon
Az Úr minden gyermeket,
Kapjanak a szüleiktől
Nagyon sok szeretetet.

Bár seholy szenvednének,
Ne kéne éhezniük,
S lenne mindig ki segítsen
Enyhíteni terheik.

Bukva Csilla

Gyermeknapra köszöntők

CSODA!

Egy pici hang
fénylő tekintet,
tétova mozdulat.

Felfedeztél,
észrevettél,
S megszületett köztünk
a várva várt kapcsolat.

Rád vártam,
pici kisbabám
Nőjj fel,
tanulj
s Tied lesz a Világ
ezer kincse és a Boldogság!

Kisbabám,
Szemünk fénye,
Érzem és hiszem
Téged a Csillagok küldtek
Nézek és érzem:
szívemből egy darab örökre a Tied.

Elvarázsolsz:
rózsaszín köddé lesz a világ,
Mint egy álom,
Ha itt vagy velem.
Ha rád gondolok,
hangosan ver a szívem:
óvlak, féltetek.
Kisunokám nagyon szeretlek.

Magdi mama
(Mikó Lászlóné nagymama írásai)

SPORT

Az egész tavaszi szezonban kiemelkedő mérkőzést vívtunk, április 9-én Gyomával, melynek igazságos pontosztás: 1:1; volt a végeredménye. Lelkesek, határozottak voltak fiaink.

Április 18-án Méhkeréken csapatunk kikapott 3:1-re.

Gyoma - Kondorost fogadta, de a sok eső miatt nem játszották le a mérkőzést.

Április 23-án az endrődiek Békést fogadták. Küzdelmes csatában 1:0-ra győztek a mieink.

Szabadkigyós - Gyoma FC: 0:1, Osán szerezte a győztes gólt. Fontos 3 pontot szereztek a csapatuknak.

Május 2-án Gyoma FC - Békésszentandrás: 4:3. Küzdelmes, hajtós mérkőzés volt.

Az endrődiek Orosházán játszottak, a hazaiak jobbaktak, 2:0-ra győztek.

Május 8-án Magyarbányhegyes - Gyoma FC: 3:2. Küzdelmes és igazságos mérkőzés volt.

Endrőd - Mezőberény: 1:2. Öngóllal szépítettünk.

Május 14: Gyoma FC - Dévaványa: 6:1. A vendégek közül Czákót kiállították, a csonka csapat nem tudott ellenállni a gyomaiaknak.

Szeghalom - Endrőd: 2:1 Kapkodó, izgalmas játék volt.

Tabella állás: 4. Gyoma FC, 19, 3, 6, 79:36, 60

14. Endrőd VSE 6, 7, 16,

29:53, 25

Megemberelte magát csapatunk. Négy mérkőzéssel a szezon befejezése előtt 4:0-ra legyőzte 350 néző előtt. 0:0-s félidő után Mezőkovácsháza csapatát. Szép siker volt. Kiemelkedett Kővágó, -Farkasinszki, Bali és Csejtei. Reméljük, hogy a 6 pont előnyünk elég lesz a bentmaradáshoz. Mögöttünk van Békés, -Tótkomlós, Mezőkovácsháza.

Helyzetünk 15. Gyomaendrőd VSE: 7, 7, 16, - 32-53 28

A gyomaiak is remekeltek. Otthonukban fektették két vállra Mezőhegyest. Kemény, helyenként kíméletlen csatában a 3 pontért 350 néző előtt Hunya mesterhármásával győztek a gyengén játszó hazaiak ellen. A góllövőn kívül Toldi, Kárácsi, és Osán voltak jók.

Nekik még esélyük van a bajnokság megnyerésére.

Helyzetük: 3. Gyoma FC 20, 6, 82-37 63

Mind az endrődi, mind a gyomai csapatnak még 4 mérkőzése van hátra. Gyomának még Kondorossal is kell játszani, mert a pálya használhatatlansága miatt elmaradt egy mérkőzésük.

Az IFI csapatoknak, melyek egyaránt fölényesen győztek Endrőd - Mezőkovácsházának, Gyoma pedig Mezőhegyessel játszott, 8-8 gólt rúgtak

AGRO
ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Júniusi ajánlataim:

- Az áruházban megkezdtük a festék áruk forgalmazását: zománccfestékek, olajfestékek, alapozók, rozsdagátlók, falfestékek, színezők, glett anyagok, csemperagasztók, ecsetek, stb.
- Futószőnyegek, középszőnyegek,
- Fürdőszobaszőnyegek, asztalterítők,
- Szünyogháló, szünyogirtók, szünyogriaszítók,
- Vegyszerek, műtrágyák, virágföldek, cserepek,
- Virágládák, drótkerítések, dróthálók,
- Szegek, csavarok, kéziszerszámok,
- Gumicsizmak, védőkesztyűk, munkaruhák,
- Benzines és elektromos fűnyírók, sövényvágók,
- Bozótívágók, komposztálók, kukák, talicskák,
- Alumínium létrák

Várom kedves vásárlóimat!
Telefon: 386-274; 06-20 95 27 032
FARKAS MÁTÉ

Fiatalokról fiataloknak

JUBILEUMI RÓZSAHEGYI NAPOK

2006. május 11-13-án ünnepeltük iskolánk névadásának 10 éves évfordulóját. Névadónkra emlékezve vetélkedőt szerveztünk életéről, munkásságáról. A csütörtök délutáni rendezvényre 25 csapat készült már hetekkel a megmérettetés előtt. A jó hangulatú vetélkedő fődját a Nemzeti Színház igazgatója, Jordán Tamás ajánlotta fel, így a nyertes csapatok 14-én megnézheték a Holdbéli csónakos c. előadást.

Pénteken reggel igazgatónők köszöntötte a jelenlévőket, elsőként a rendezvény diszvendégeit, Rózsashegyi Marikát és leányát, Dorottyát, Sas József színművészt, a Mikroszkóp Színpad igazgatóját, majd Domokos László országgyűlési képviselőt, Dr. Dávid Imre polgármestert és a megjelent vendégeket. Iskolánk tanulóinak műsora után Solymosi Ottó, a Magyar Rádió vezető rendezője tartott megemlékező beszédet Rózsashegyi Kálmánról, színesítve azt eredeti hangfelvételekkel. A koszorúzás után a zsűfólóság megtelt tornateremben Sas József mesélt mesteréről, felidézve jellegzetes hangját, stílusát. Az előadás végén az egykori tanítványt autogramkérő gyerekek és felnőttek vették körül. A hagyományá vált rendhagyó órák keretében a gyerekek és az érdeklődő vendégek ismét változatos előadások közül választhattak.

Dr. Dinya László, a gyöngyösi főiskola főigazgatója bejárta Európa sok országát, ezzel kapcsolatos élményeiről tartott rendhagyó órát Szárguldas a Föld körül 45 perc alatt címmel, amelynek segítségével tanulóink is kitekinthettek a nagyvilágba.

Gál Ferenc visszatérő előadónk Budapest titkairól tartott sok érdekességgel megtűzdelt, élvezetes előadást az érdeklődőknek.

Giricz László, aki a tíz Rózsashegyi nap mindegyikén itt volt, most a Nándorfehérvári diadal 550. évfordulója kapcsán a történelem érdekességeiről mesélt.

Horváth Csaba, aki még nem oly rég itt koptatta az iskolapadot, ma már szerkesztőriporterként a rádió és a televízió belső világába

A diszvendégek a Rózsashegyi napok megnyitóján kalauzolt minket.

Szabóné Koleszár Edina témája a siklóernyőzés volt. Szelek szárnyán címmel madártávlatból készült felvételeket mutatott be Magyarország tájairól.

Dr. Szilágyi Ferenc irodalomtörténész Kőrösi Csoma Sándorral kapcsolatos kutatásairól, utazási élményeiről számolt be a hallgatóságunknak.

Szujó Zoltán és Blaskó János hajó- és autómódellemutatót tartott az alsó tagozatos tanulóknak a ligetben.

A rendhagyó órák után ünnepélyes eredményhirdetés és díjkiosztás következett. Farkas Zoltánné igazgatónő az erre az alkalomra elkészített Jubileumi Évkönyv első példányait Rózsashegyi Marikának és Márton Gábor nyugdíjas pedagógusnak adta át, kifejezve köszönetünket a névadásban nyújtott segítségükért, támogatásukért.

Rózsashegyis emléklapokot kapott Solymosi Ottó, Sas József, Dr. Dinya László, akik először vettek részt rendezvényünkön előadóként. Az öregdiákok által alapított Szent Imre-emlékermet idén Gergely Zoltán 7. osztályos tanuló érdemelte ki. A hat éve alapított Rózsashegyi-díj

egyikét, Dr. Koleszár Józsefné tanítónő kapta pedagógiai munkája elismeréseként. A munkahelyi kollektíva által adományozott díjat Farkas Zoltánné igazgatónő kapta. Az ünnepi ebédet követően vendégeink az elmúlt 10 év eseményeibe nyerhettek betekintést képek, videofilm segítségével.

A rendhagyó órákat folytatva a Rózsashegyi Kálmán Iskolai és Közművelődési Könyvtárban tartott előadást Papp Lajos, a Kner Nyomda vezérigazgatója. Beszélt a nyomdászat múltjáról, jelenéről s elképzelte jövőjéről is. Előadását, az iskolának nyújtott támogatását emléklappal köszöntük meg. A délutáni programot színesítette a Tűzmenedék együttes nagyszerű előadása az iskola színháztermében, ahol megenésített verseket adtak elő. A nap zárásaként a ridegvárosi játszótéren a Rózsashegyi-díjasok fát ültettek, táborúzt gyűjtöttünk, majd a nagy részt iskolánk volt tanulóiból álló tűzszonglőr csapat szórakoztatta a jelenlévőket.

A szombat délelőtt a sport jegyében zajlott. Volt tanár-diák futballmérkőzés, melyen a diákok győzedelmeskedtek, és ügyességi sportvetélkedő, melyen a diákok és a tanárok mellett a szülők is részt vettek. Itt az együtt töltött délelőtt és a jó hangulat volt az igazi jutalom. A délelőtti program látványos eleme volt a siklóernyő bemutató is.

Szombat délután író - olvasó találkozóra került sor a Rózsashegyi Könyvtárban. Rendezvényünk diszvendégével, Gergely Agnes Kossuth-díjas írónővel beszélgetett a pályafutásáról és az endrődi gyökerekről Dr. Szilágyiné Németh Eszter.

Polányi Éva, Oláh Gizella és Vaszkó Ildikó Gergely Agnes verseivel színesítette a találkozót meghitt hangulatát. A rendezvénysorozat befejezéséket iskolánk tanulóinak gálaműsora adtak, majd a dolgozó kollektíva és a vendégek baráti beszélgetése zárta a napot.

Ezúton is köszönjük mindenkinek, aki támogatásával segítette a rendezvényünk sikeres lebonyolítását.

A NEMZETI SZÍNHÁZBAN VOLTUNK

Iskolánkban a Rózsashegyi napok keretében vetélkedőn vettünk részt. Az alsó tagozatosok közül 9 csapat egyenként öt fővel próbálkozott megoldani a Rózsashegyi Kálmán életével kapcsolatos feladatokat. Meghallgattuk Kálmán bácsi előadásában a Falu végén kurta kocsmá című verset. Ezt a hanganyagot a Magyar Rádiótól kaptuk meg. A vetélkedő izgalmas és érdekes volt.

De még nagyobb volt az izgalomunk pénteken, amikor Zsuzsa néni ismertette a vetélkedő eredményeit. Azt is mondta, hogy az első helyezett csoportok tagjai belépőjegyet is nyernek Budapestre a Nemzeti Színházba.

Az alsó tagozatos csoportokból mi, 3. a osztályosok, a felsős csoportokból a 6. a osztályos tanulók lettek az elsők.

Rózsashegyi Marika nénitől átvehettük az első helyezettnek járó szép könyveket és okleveleket.

Vasárnap mentünk el a színházba, ahol megnéztük Weöres Sándor Holdbéli csónakos című mesejátékát. Az előadás előtt koszorút helyeztünk el Rózsashegyi Kálmán fényképe alá, majd egy néni körbe vezetett, és megmutatta nekünk a színházat. Elműnyekben gazdagon, jól elfáradva tértünk haza.

Nemes Zita, Paróczai Zsófia, Liszkai Kata, Csüllög Zsófia, Hegedűs Zoé

Kép: a győztes csapatok a Nemzeti Színházban Rózsashegyi Kálmán fényképe előtt

Sas József mesél mesteréről, Rózsashegyi Kálmánról Sas József autogramot ad a Gyerekeknek

Trodalmi oldal

GERGELY ÁGNES

Sosemvolt szülőfalum

Tárcatár

Azok a hosszú téli esték! A sparhelt rubin csíkja, ahogy mérgeesen elszürkül a bedobott fahasáb! A konyha, amit körbe lehet ülni, hokedlikon, sámlikon, pedig már régen nincs kukoricamorzsolás vagy libatömés: ők vannak csak, a hosszú téli esték meg az emlékek.

A történetekből a színük is átöröklődik, a hangjuk, a szaguk is, akár a fahasáboké. Az első világháború kezdetén például anyám még tipegő kisgyermek volt, mégis vele hallom a parancsnok hangját, ahogy ott a konyhában utánozza, és szalutál:

- Tekintetes asszony! - szólt a parancsnok nagyanyánkhöz. - Ha jön az ellenség, maga piros vándlingot tesz a fejére, fölmege a padlásra, és a vándlingot kanállal ütögeti!

El is próbálta nagyanyánk a jelenetet, még később is, a vándlinggal. Igaz, nem jött arra az ellenség, nagyapánk kinn volt a fronton, fényképet is küldött, mely egy bajtársával ábrázolja, „nagyszerű fénykép, mint a gyors munka [általában]”, írta a kép hátára nagyapánk. Az ellenség helyett arra vetődtek a fosztogatók, „Kun Béláék”, „a fehérek”, végül a románok, az endródi ház ott a szarvasvégi kövesúton mindenkinek útjába esett. Valamelyikük éjszaka jött, vagy hajnalok hajnalán, és Laci bátyám, anyám siheder bátyja úgy megijedt, hogy az első kezébe akadó tárggyal hanyatt-homlok rohant a pincébe, a tárgy pedig egy szalmakalap volt. A fosztogatás után ennyi öltözék maradt a házban.

Az már legendai magasságba emelkedett, ahogy nagyanyánk a tehenet visszafogta, hogy a két gyereknek tejet tudjon adni, úgy, habosan, frissen kifejt tejet: nagyanyánk sodrófával verte ki a román tisztet az udvarból, rúzsos szájú, nyalka tiszt volt, fűzöt viselt, nem akart rosszat, csak a tehenet.

A családnak különös affinitása volt az egyenruhához. Szüleim esküvői tanúja egy helybéli boltos és az a Faragó csendőr lett, akit néhány év múltán szörnyű história szereplőjeként örökített meg a fakuló történelem. Az 1935-ös csendőrsortúzbán állítólag az ő pisztolya sült el véletlenül, megbokrosodott lova fölött, a többiek jelzésnek vélték, és a képviselő beszédére várakozó tömegbe löttek. Nyolc halott maradt a piactéren. És árva gyerekek, és zűrzavar, és szanaszét beszélő szemtanúk. A képviselő nevét - Andaházi-Kasnya - nemrég láttam egy trafik cégtábláján, igen, mondta a trafikos hölgy, ez az a család, a képviselőből utóbb nagykövet lett Ankarában. Faragó csendőr az oroszok bejövetelkor öngyilkosságot követett el, úgy hiszem, felakasztotta magát a háza padlásán. Itt őrzöm az esküvői fényképet.

A szépség és a veszély borzongatása élesen jelen van ezekben a történetekben. Karácsonykor hozzánk is bezörgettek a betlehemesek, ott a szarvasvégi kövesúton, subába öltözött kisfiúk, hosszú kék ruhás kislányok, csengettyűvel, jászollal, angyalszárnyal, mondókájuk mélyén, játékuak áhitata fölött mindig ott éreztem az ismeretlen veszedelmet. Nagyanyánk narancsot nyomott a kezükbe, van, aki ma sem felejtette el. Hogyan lehetne a narancs illatát egy ilyen

pici faluban elfelejteni? Mi is narancsot meg diót kaptunk Eszter királyné ünnepén, a színlelőadáson, amelyet végignevettünk. Sámuel Pista játszotta Ahasvéros király krónikását, összesen egy mondatból állt a szerepe: „Uram, királyom, itt a krónika.” A mondatot azonban Sámuel Pista képtelen volt másképp mondani, mint kérdő hangsúllyal: „Uram, királyom, itt a krónika!” Hússzor elpróbálták, előjátszották neki, hiába. „Itt a krónika!” És csillogtak a koronák, a gyertyák, a diadalmas uszályok. Pistának aztán nyoma veszett odaát, Lengyelországban.

Az is a második világháború alatt történt, hogy egy nyáron átlábaltam a Holt-Köröst, amely ott villogott az utcánktól nem messze, szédítő és gonosz illatokkal, a fűzfák alatt. Úgy éreztem a túlpartra érve, megtettem valamit, legyőztem valamit, birtokoltam valamit. Nagyanyánktól nagyon kikaptam, nem vert meg, csak részletesen elmondta, a folyók holtága hatalmas gödröket rejt, váraflan mélyedéseket, kiálló faágakkal, üvegcserepekkel, odahányt késekkel, zsiltpengékkel, csápos állatokkal, és sötétedéskor, a liget felől, megjönnek a denevérek, az emberek hajába akaszknak... Sohasem tanultam meg úszni.

Amikor a Körös fölött megépült az új híd, és a folyón elindult a sétahajózás, Margit bevitt bennünket Mezőtúrra. Épp egy vándorcirkusz járt ott, forgó szélmalomokra lőttünk, fagyaltot ettünk, néztük a város hatalmas, fehér házait, Párizs lehet ilyen. Margit elmondta, hogy Pesten egy sétahajót Zsófiának hívnak, a királynéról, ének is van róla: „A kék Dunán, a Zsófián, szeretni de nagyon jó...” Margit énekeiben gyakran szerepeltek katonatisztek és arisztokraták: „Volt egyszer egy hadnagyocska...”, „Holnapra indul az ezred, holnapra én is megyek”, „...a völgybe néztem át, ott láttam három grófort, ki csolnakába szállt...” A dalok füstös kocsmával, véres ütközettel, zárda előtti pisztolylövéssel végződtek, nem lehetett rajtuk mosolyogni, hiszen a falu tudta, mi a füstös kocma, mi az ütközet, mi a pisztolylövés, a történetek valamilyen ponton megérintették az emlékezetet.

A legmármorosabb történet mégis egy parasztlégényről szólt, arról, aki felmászott a templomtoronyra, hogy helyére billentse a megdőlt templomkeresztet. Mászott a legény, fel, a magasba, fényllett alatta az egész torony, beszélt Margit, lenn meg, a piactéren egyre csak gyűlt a nép, jaj, leesik, kiabálta valaki, de hát szerették volna, ha kiegyenesedik a falu keresztje, a fiú meg ment, ment, már ott is volt, a torony tetején, amikor lekiáltott: „Plébános úr, hol a kereszt helye, a szélső lyuk vagy a középső!” És ahogy ezt kimondta, abban a minutumban le is zuhant a toronyról. A keresztet talán a tűzoltók tették a helyére, ha egyáltalán el volt ferdülve az a kereszt valaha is. A történet sokáig élt mint a bolondság és a bátorság összenőtt példája.

Margit velünk maradt nagyanyánk halála után is. Nyaranta mindig elment marokszedőnek, Újkigyóásra. Aztán megszűntek az uradalmak, Margit beiratkozott gyermekgondozónak. Senkit sem tudok, aki úgy értett volna a gyerekek nyelvén, mint ő.

Akármiilyen szép és veszélyes gyerekkorunk volt, a történetek első impulzusát ott kaptuk, a körül a szép és veszélytelen tűz körül, a saját sparheltünk, a szomszédok kemencesutja vagy Hoffmann pékmester kemencéje körül, hiszen péntekenként minket küldtek el a pékhez a kalácsért. Azt a fajta tiszteletet, amit a pékmester rezsefényű, izzadt karja láttán éreztem, csak apai nagyapám imádkozó hangja váltotta ki belőlem, amíg élt a nagyapám, amíg élt a pékmester.

Nem vagyok falusi, hiszen nem én mentem markot szedni, nem én álltam hajnalban a kemencénél. Néha mégis arra gondolok, talán az a szikraeső, az a rubin sparhelt, az a piros vándling megvéd majd az idők során, vagy legalább eligazít, ha úgy adódik.

Ízes Ízek

Június

Színes metélt raguval

Háromféle metéltet készítünk: lisztet tojással összegyúrunk, az egyiket piros arannyal, a másikat parajkrémmel színesítjük, széles metéltre vágjuk, szikkadni hagyjuk. Kifőzzük és ragút készítünk hozzá: vöröshagymát futtatunk meg olajon, majd darálthúst adunk hozzá, később apróra vágott gombát, vörösbort és paradicsompürét, kis sót, mustárt, borsot. Puhára pároljuk. A meleg tésztát a raguval tálaljuk.

Seidl Ambrus

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszerkeket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Corvo bianco
Cipőipari Bt.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

Madizel

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó
márkából és szervíz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák,
mosógépek, háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

THERM U X
Építőipari Kft.

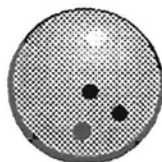
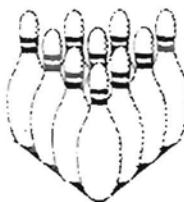
5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

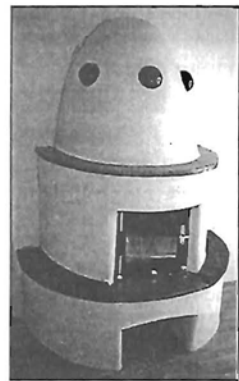
Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

SZONDER

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

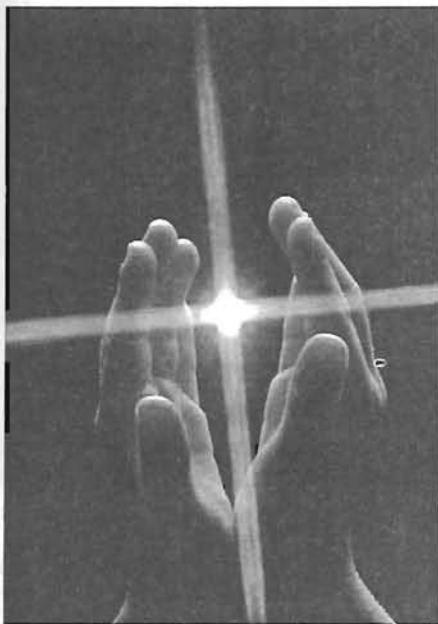
Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek;
Hiába szállnak árnyak, álmod, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Gyűász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

ENDRŐDI M. ANZELMA Miasszonyunkról nevezett szegény iskolanővér a budapesti Patrona Hungariae Gimnázium tanára, április 19-én 92 éves korában visszaadta lelkét Terem-

tőjének. Temetése a budapesti új köztemetőben volt. Gyászolják: rokonai, rendtársai

HEGEDŰS MÁTÉ, aki Hunya, Liget u. 6. szám alatt élt, április 22-én 80 évesen megtért Teremtőjéhez.

Gyászolják: felesége, fia, menyje, unokái és a rokonság

KALMÁR VINCÉNÉ UHRIN ERZSÉBET tanítónő, aki Endrődről elszármazott, és már régen Budapesten élt, 85 éves korában május 1-jén visszaadta lelkét Teremtőjének, az örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: családja, testvérei, volt tanítványai, és az Endrődiek Baráti Köre.

KMELLÁR ELEK, aki Endrődön, a Damjanich utcában élt, 2006. május 24-én, 50 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolják: édesanyja, felesége, leánya, testvérei és rokonság.

PAPP DÁNIEL, aki Hunya, József A. u. 20. szám alatt élt, április 24-én 76 éves korában az örökkévalóságba távozott.

Gyászolják: felesége, lányai, vejei, unokái és a rokonság

TÍMÁR ILLÉS, aki Hunya, Ady E. u. 5. szám alatt élt, május 19-én 75 éves korában elhunyt.

Gyászolják: gyermekei, unokái, dédunokái és a rokonság

özv. VASZKÓ PÉTERNÉ KISZELY VERONIKA, aki Endrődön, Ridegvároson élt, 2006. május 7-én, 93 éves korában hosszú betegség után elhunyt. Gyászolják: leányai, unokái és a rokonság

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Kézpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálójának évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

Bal oldali kép:

Tímár Imre, Uhrin György, Bula Imre 1923.

Jobb oldali:

Bula András
Bula Menyhért
1914-18 között

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

A területalapú támogatás-igénylések tapasztalatai

Mire ezen sorok megjelennek, a gazdálkodók már túl vannak a területalapú támogatás-igénylések leadásán, melynek határideje május 15-e volt, és szintén túl vannak a módosítások bejelentésén (határidő: május 31.) és a vis major bejelentéseken. A területalapú támogatás-igénylések előre nyomtatott csomagját az idei esztendőben a falugazdászoktól vehették át a gazdálkodók. Sajnos településünk a hírközlő eszközökben nem bővelkedik, ezért az információ szájhagyomány, piaci hangosbeszélő és egyéb más középkori eszközök útján jutott el a gazdálkodókhöz. Mindennek ellenére a gazdálkodók ki lettek értesítve, és az értesítést követően megjelentek a falugazdász irodában, ahol átvehették a nyomtatvány csomagot, melyet sok esetben a falugazdász ott helyben kitöltött, vagy amenny-

nyomtatványon, valamint a vis major nyomtatványon jelenthetik az MVH felé.

Minden év más és minden évben tanuljuk az Európai Unió mezőgazdaságra vonatkozó szabályait. A magyar gazda az életre szavaz és képes a tanulásra.

VÁSÁR

Népünk gazdasági és társadalmi életének évszázadokon keresztül meghatározó eseménye volt a vásár. Vásárnap egyenlő vásárnap. A vásáron cseréltek gazdát a különböző portékák, ajándéktárgyak és állatok. Ezen a helyen vásárolt a legény mátkájának mézeskalács-szivet, itt vett az apa gyermekének vásárfiát; egy pompás kis ostort és amennyiben „túl jól sikerült” a vásár, itt vett hitvesének kárpotlasként egy szép kendőt, vagy egy szoknyára valót.

Milyen a vásár ma? Endrődön kéthavonta látjuk, hogy milyen, a bazársor nagy, de az állatpiac egyre zsugorodik. Híres a nagykörösi vásár, ide vágytam, ennek néztem utána. Elmentem tehát Hanyecz Libor, Oszlács Csaba és Raduska Lajos gazdákkal, hogy képet kapjak még egy igazi vásári hangulatról...

Várfi András

nylben a termelő otthon töltötte ki, néhány nap múltával visszahozta, és a falugazdász segítségével az klígazításra, majd leadásra került.

Túl vagyunk rajta, de fontos leszűrni a tapasztalatokat, hogy az elkövetkező esztendőben még eredményesebben lehessen ezt a munkát elvégezni. Javaslom a gazdálkodóknak mindenképp a kitöltési útmutató elolvasását, továbbá, hogy minden gazdálkodó tudja, hol van a földterülete. Az egyedi blokkterképek igaz részletesen ábrázolják a blokkazonosítóban foglalt területet, de nem árt, főként a 3-4 ezer m² területen gazdálkodóknak, ha vázlatrajzot készítenek a földterületükről (pl.: a Ragyogó tanya sarkától 350 m és még 50 m) és azt segítségként alkalmazzák a térképen való rajzoláshoz. A blokkazonosítókról a falugazdász kellő információt tud nyújtani a helyrajzi számok alapján, azonban a zárt kertek (Óregszőlő, zugok) ilyen alapon nem azonosíthatók be pontosan.

Az idei esztendőben nagy gondot jelentett, hogy a megfelelő jelzővel nem jellemezhető (nem mondhatjuk, hogy az évszázad legnagyobb belvíze) belvízkár nem tette lehetővé a tavaszi vetések parcellaszintű megvalósítását, valamint az őszi vetésekben is hatalmas károk keletkeztek. Ezen változásokat a gazdálkodók május 31-ig a módosító

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, D. L. M. J. u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 esaszar@bekenet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Szózó Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * Készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentesiellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikeszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

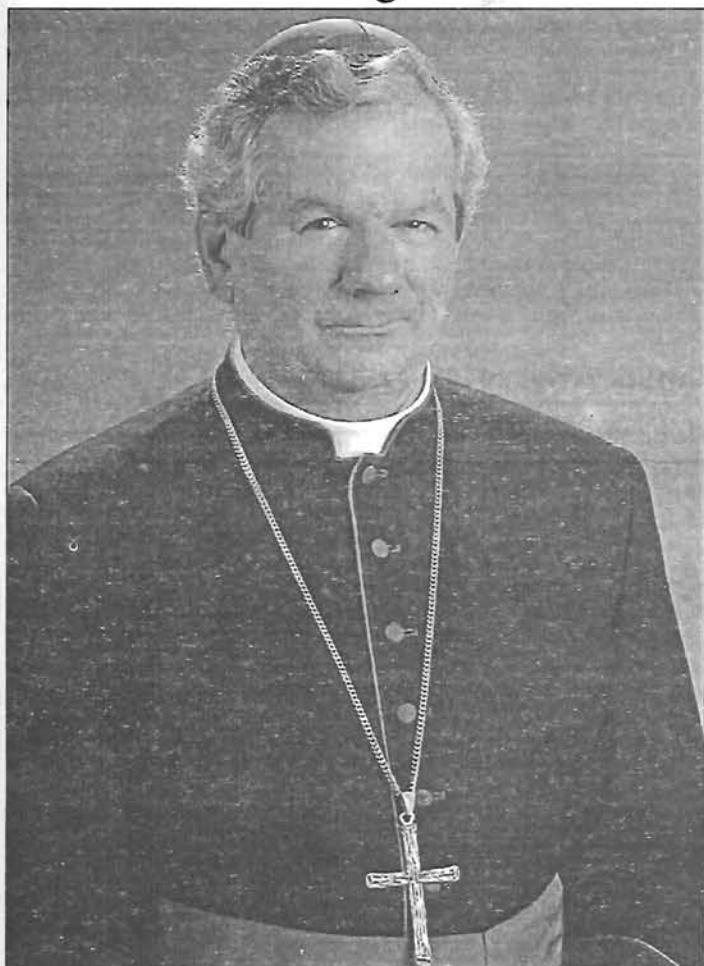
Ara: 130 Ft

XIII. évfolyam 7. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2006. július

Új püspökünk: Dr. Kiss-Rigó László

Özsentsége, XVI: Benedek pápa elfogadta Gyulay Endrének az Egyházi jogi Törvénykönyv 401. kánon 1. §. szerint benyújtott lemondását a Szeged-Csanádi Egyházmegye lelkipásztori kormányzása alól, és szeged-csanádi megyéspüspöké nevezte ki Dr. Kiss-Rigó László esztergom-budapesti segédpüspököt.

Kiss-Rigó László 1955. április 6-án született Budapesten. Gyermekkorát Indiában töltötte, ahol édesapja mérnökként dolgozott, és általános iskolai tanulmányait a helybeli szalézi iskolában végezte. A Körösi Csoma Sándor Gimnáziumban tanult, majd kétévi katonai szolgálat után felvételét kérte szemináriumba: 1976-tól két évig az esztergomi Hittudományi Főiskola, majd a budapesti Központi Szeminárium növendéke. 1981. június 14-én szentelték pappá Esztergomban. 1982-ben teológiai doktorátust szerzett a „Pázmány Péter Hittudományi Akadémián” Budapesten. 1985-ben egyházi licenciátust szerzett a Pápai Lateráni Egyetemen, Rómában és ezzel párhuzamosan vendéghallgatóként újszövetségi tanulmányokat végzett a Pápai Biblius Intézetben. 1985-től két éven át az esztergomi Szent Anna templom plébánosa. 1986-tól az esztergomi nagyszeminárium tanára, de mellette a Pázmány Péter Katolikus Egyetem bölcsészkarán is tanít. 2004. január 24-én nevezte ki a Pápa az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspökévé. Egy hónappal később, február 21-én szentelték püspökké. Ugyanakkor területi püspök-helynöki kinevezést kapott.

Befejezte a 11. tanévet a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola

Ünnepélyes tanévzárással fejeződött be a 11. tanév.

Érzékeny búcsút vett az általános iskolától 22 nyolcadikos tanuló. Valamennyit felvették a választott iskolába.

Bizony ez az év is sok mindent hozott diákjaink számára. A legfontosabb, hogy 22 elsős gyerek megtanult írni, olvasni, számolni. A többi osztályokban sem volt osztályisméltésre bukás. Tanulóinknak alapvető feladata a tanulás. Az általános iskola alapot ad, amire bátran lehet „építkezni”. Tanulóinknak az olvasást eszközként kell használni, hiszen az olvasás segítségével tanulják a többi tantárgyat. A felsőtagozatosnak már nem szabad a szorzótáblán gondolkodni. Ezt tudni kell!

A mi iskolánk jelszava: TÖLED TÖBB TELIK.

Kértem a tanulókat, hogy a nyár folyamán is olvassanak. Ne csak a TV előtt üljenek. Egy szépirodalmi mű nagyobb élményt nyújt, mint egy „vércsöpögős” TV-film.

Ebben a tanévben sokat tettünk hagyományaink ápolásában. Sőt igyekeztünk bővíteni is. Gondolom szívesen emlékeznek, hogy csak a legutóbbit említsem a Vidám napot. Volt főzés, jégkrém-parti, még tojásdobálás is. A tanév közben osztottunk Kinder szeleteket, Kinder tojásokat. Farsangkor

fánkot, karácsonykor szaloncukrot. S emellett nagyon sok lehetőséget kínáltunk a szabadidő hasznos eltöltésére.

Most az iskola bővítésével még több helyet tudunk biztosítani a kiscsoportos foglalkozásokra. A művészeti terem felszerelésével igazi zenei élményt adunk tanulóinknak.

Köszönöm a kedves Szülőknek, tanulóknak, hogy ezt az iskolát választották, és kérem, hogy ne hagyják magukat elcsábítani.

Mindenkinek jó pihenést, kellemes nyarat kívánok! Fürödjétek sokat, de vigyázzatok, mert a víz barát és ellenség is tud lenni!

Mit keresel?

A jóságot keresed?
ISTEN a jóság.
A gazdagságot keresed?
ISTEN a gazdagság.
Az igazságot keresed?
ISTEN az igazság.
A biztonságot keresed?
ISTEN a biztonság.
A boldogságot keresed?
ISTEN a boldogság.
A szeretetet keresed?
ISTEN a szeretet.

*Kiss Pál igazgató
Szent Gellért
Katolikus Általános Iskola*

Önnnek joga van tudni...

Hogy miről tárgyalalt Gyomaendrőd Város Képviselő- testülete Városfenntartó és Környezetvédelmi Bizottsága június 20-án

A bizottság megtárgyalta és a 29-i testületi ülés elé terjeszti a helyi autóbussz közlekedés végzésére vonatkozó szerződés-tervezetet. Mint ismeretes, a korábbi koncessziós szerződést felbontották, helyette a Domusbusz Közlekedési Kft-vel (Budapest) kötendő szerződésről van már szó, amelynek értelmében a város havonta átad összesen: 1.314.850 forintot, amelynek fele állami normatívából másik fele a város saját forrásából származik, amely összeggel a Kft-nek el kell számolnia a közszolgálati szerződés értelmében. A szerződés határozott idejű, 2007. április 1-ig szól.

A busszal utazók figyelmébe ajánlom: Őszi-Tavaszi, Téli, Nyári és Hétvégi menetrendek lesznek. A járatok sajnos ritkultak, de figyelembe vették a távolsági busz közlekedési lehetőségeket is, azokat is kérem, figyeljék utazásaik során.

Autóbusszjegy árváltozás július 1-től:

Egy útra szóló vonaljegy: 95 Ft; teljes árú havi bérlet: 2500 Ft, kedvezményes havi bérlet: 400Ft. (703 forintba került!)

Lakossági és képviselői kérelmek, illetve a közterület-felügyelő jelentései alapján összeállításra került egy lista, mely a járdák jelenlegi állapotának megfelelően javasolja a helyreállítást. Ebben az évben a költségvetésben 10 millió forint került elkülönítésre járdajávitásra. A Gyomaendródi önkormányzat aszfaltozás esetén 4.778 Ft/négyzetméter, járdabontás és új járdáépítés esetén 9.733 Ft/négyzetméter a költség. Az ajánlat alapján a 10 millió forintból vagy 2.093 négyzetméter járda aszfaltozást, vagy 1.027 négyzetméter új betonjárdát lehetne építeni.

A magán ingatlanok bejárói előtt megsérült járdák helyreállítására az érintett ingatlan tulajdonosok lesznek felszólítva, illetve kötelezve.

A hirdető-berendezések és hirdetések elhelyezésének eddigi rendjét is felülvizsgálták, mert egyes területeken elfogadhatatlan állapot alakult ki. A közterületek és azok tartozékai, a növényzet megóvásában mindenki kötelesen hathatósan közreműködni. Utcai fákat, növényeket rongálni, fák törzseit hirdetésre használni Tilos! Közterület-használati engedélyt kell beszerezni, ha 10 cm-en túl benyúló üzemhalmok, kirakatszekrény, védőtető, ernyőszerkezet, cég és címtábla kerül elhelyezésre, hirdető-berendezés és reklámhordozó elhelyezéséhez. A közterületi villanyoszlopok az EON Titász Zrt tulajdonát képezik, az azokon megjelenő reklámok,

hirdetmények elhelyezését a Reklám Vill. Kft koordinálja, tehát nem önkormányzati hatáskör. Hirdetményeket térítésmentesen az alább felsorolt közterületi hirdetőtáblákon lehet elhelyezni: Hősök útján, a Református templom előtti hirdető; Hősök útja Sikér Kft üzlete előtti hirdető; Kossuth L. 13. előtti hirdető; Vasútállomás előtti parkban lévő hirdető; Vasútállomás mellett, a buszmegállónál lévő hirdető; Fő út Napsugár söröző buszmegálló melletti hirdető; Fő úton Sikér Kft üzlete melletti hirdető; Blaha Lujza úton a városrétkepváros melletti hirdető (Dávid -ker bolt); Blaha Lujza utca, Déryné Községi Ház előtti hirdető; Selyem-Blaha út sarok (vegyes bolt) előtti közterületi hirdető;

Öregszőlőben a Kondorosi úton a Szent Imre Idősek Otthona előtti buszmegállónál lévő hirdető; és a Polyákhalmi utcán a Tulipános Óvod előtti hirdető.

A rendelet szerint szabálysértést követ el, és 30 ezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható, aki: olyan reklámhordozót reklámgrafikát, hirdetőmenyt helyez el közterületen, ami a jóízű, közszeméremet, mások emberi méltóságához fűződő jogot sért, akadályozza a szomszédos ingatlanok rendeltetészerű használatát, a közterületi fenntartási munkákat. Ugyancsak tilos közterületi útra, középületek falára, köztéri fákra, köztéri tárgyakra hirdetőmenyt elhelyezni.

Gyomaendrőd – Hunya – Csárdaszállás – együtt, közösen Térségi Családsegítő és Gyermekegészségügyi Szolgálat, Szociális Információs Szolgálat, Nevelési Tanácsadó, Logopédiai Közoktatási - Intézményi társulást hoz létre, a társulás székhelye: Gyomaendrőd Szabadság tér 1, a társulás nem jogi személy, határozatlan időre szól.

Békéscsaba Megyei Jogú Város a Gyomaendrőd Kiss L. üdülőtelep 61. sz. alatti ingatlanon lévő üdülőháza benyújtotta tulajdon igényét, amit a Gyomaendrőd Önkormányzat - bizottság elnökei jogosnak ítélték (tévés bejegyzés miatt) és javasolták az ingatlan tulajdonba adását Békéscsaba Megyei Jogú Város részére jelképes bruttó 100 Ft áron.

Tájékoztató a kóbor kutyák befogásáról, mint ismeretes a januári ülésen megszületett a döntés a kóbor ebek befogásáról, tartásáról, őrzéséről, és ártalmatlanná tételéről. Azóta a témával kapcsolatos költségek és a szükséges eszközök beszerzése is megtörtént. A tartási költség kb. darabonként és naponként 1000 forint, a befogás költsége 2500 forint, a beszerzett eszközök értéke 686 ezer forint, a vértelen kiirtás 2.500 forint. Május 1-től napjainkig 19 kutyát fogtak be, melyek fényképe a város honlapján látható.

Császárné Gyuricza Éva
képviselő

KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS

A Gyomaendrőd Önkéntes Tűzoltó Egyesület 2005. évi munkájáról

Május 29-én az Önkéntes Tűzoltó Egyesület tartotta meg közgyűlését. Az előző beszámoló, az Ellenőrző Bizottság beszámolója, a Közhasznúsági Jelentés elfogadása után a város jegyzője részletesen ismertette a Képviselő-testület határozatát, mely szerint a Tűzoltó-Köztisztviselői Egyesület alakításának érnek a feltételei. Az Egyesület tagjai egyhangú szavazással hozzájárultak a köztestület létrehozásához, aminek részletes feltételi kidolgozásra kerülnek.

I. SZÁMVITELI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÓ ADATOK EZER Ft-ban

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
NYITÓ PÉNZKÉSZLET	185	944	1.533	307	128	175	213
BEVÉTELEK:							
1. Önkormányzati támogatás	1.638	874	1.100	300	1.000	900	1.000
2. Pályázat útján nyert pénzeszköz	700	750	700	100	240	300	800
3. Szponzorai támogatás	643	553	346	661	1.124	390	1
4. Munkaügyi Központ tám.	408	820	225	324	377	195	-
5. Belvív elhárítási munkák	496	-	-	-	-	-	-
6. Egyéb bev. (Apeh 1%, stb)	-	997	50	186	32	73	60
7. Eszköz kiadás	-	-	-	-	-	-	292
BEVÉTELEK ÖSSZESEN:	3.885	3.994	2.421	1.571	2.773	2.033	2.853
KIADÁSOK:							
1. Személyi jellegű (bér és jár.) (adó és járuléktart.)	660	1.483	739	1.060	1.326	702	-
2. Onellenőrzési pótlék	107	-	-	-	-	-	-
3. Tűzoltó autók üzemelt. képes.	464	440	775	242	416	558	603
4. Fenntartási kiadások	364	255	270	276	372	128	155
5. Védőfelszerelés vásárlása	-	50	758	110	147	-	-
6. Felkészítési célú kiad.	-	76	141	62	108	44	36
7. Adományrakok beüzemeltetése	1.008	275	952	-	252	272	1.225
KIADÁSOK ÖSSZESEN:	3.126	3.405	3.647	1.750	2.726	1.820	2.519
ZÁRÓ PÉNZKÉSZLET	944	1.533	307	128	17	213	547

A 2005. évi táblázatban szereplő adatokból látható, hogy a Polgármesteri Hivatal működésére 1 millió forint támogatást adott. A szponzori támogatás gyakorlatilag megszűnt, összesen ezer forint volt az előző évi 389.702 forinttal szemben.

Az egyéb bevételek között: Tagdíj bevétel: 35.000 forint, kamat, 785.- Ft, Apeh 1% 14.223 forint az előző évi 39.474 forint volt, ami a tavalyi

összegnél 25 ezer forinttal volt kevesebb.

A kiadások részletezése: a személyi jellegű kifizetés nem volt.

Az üzemanyag költségre 14.535 forintot költött az egyesület, a gépjárművek kötelező biztosítása 351.431 forint, az előző évi 252.186 forint volt. A tényszám is mutatja, hogy a tűzoltó gépjárművek 2005. évi biztosítása már nemcsak tört évre vonatkozott. Ez jó!

A gépjárművek vizsgáztatási és alkatrészpótlási költsége szinte az előző évi szinten alakult, 236.900 forint, az előző évi 251.997 forint volt.

A fenntartási költségek között a telefondíj 72.956 forint, az előző évi 109.569 forint volt, gázdíj 81.618 forint volt, ezt az összeget most nem lehet az előző évihez hasonlítani, mert akkor „csak” 8.888 forint került elszámolásra, ami részben a 2003. évi magasabb előleg miatti részszámlák és a ránk terhelt javítási költség részbeni kompenzálása miatt volt olyan alacsony.

Emlékeztetőül elmondjuk, hogy 2003. évben a rezszi költségeken belül az Egyesületre a villamosenergia-költséget területarányosan terhelték, ami méltánytalanul igazságtalan volt.

Felhalmozási kiadások 2005. évben: 1 db KO tartály vásárlás 200 ezer forintért,

1 db magasznyomású szivattyú 625.000 forint, gépjármű belsőtér kialakítása 900 ezer forint volt.

A felhalmozási lehetőségek részben a 800 ezer forintos pályázati pénzből, részben befektetett eszközfeladásból (létrás autó) származott.

Az egyéb költségek között szerepel postaköltség, 3.170 forint, nyomtatvány 33.349 forint bankköltség.

Az Ellenőrzőbizottság ismét javasolja, hogy váltsunk pénztárcát. Remélhetőleg méltányosabbak lesznek a bankköltségek az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezetnél. A bankköltség 2004. évben 27 ezer, 2003. évben 33.518 forintot tett ki.

II. KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁS:

2005. ÉVBEN NEM VOLT.

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

A Gyomaendrödi Mozgáskorlátozottak és Hadirokkantak Egyesülete május 27-én tartotta rendes évi közgyűlését, ahol a gazdasági beszámoló, a Közhasznúági Jelentés, a Felügyelő Bizottság, az Etikai és Fegyelmi Bizottság beszámolója után tisztújításra került sor. Elnöknek ismét Timárné Kozma Ágneszt választották a jelenlévők.

MÁCZ Istváné a Szent Adalbert-emlékérem - A Keresztény Értelmisségek Szövetsége (KÉSZ) az elmúlt év őszén döntött a Szent Adalbert érem odaítéléséről. A díjat a gyomai születésű MácZ István kapta, aki ez év május 13-án vette át az emlékérmét. Szerkesztőségünk a maga és olvasói nevében is szívből gratulál az írónak alkotó tevékenységéhez, és Isten áldását kérjük további munkásságához.

A Selyem úti óvoda június 2-án rendezte a már VII. OVI OLIMPIÁT a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola tornatermében. A rendezvény a korábbi évekhez hasonlóan sok kedves perccel szerezett és a felnőtteknek is jó szórakozást biztosított. Gyermek és felnőtt jól érezte magát.

Pillangók a Körös - parton címmel nyitotta meg Pataj Pál békéscsabai festőművész kiállítását Sass Ervin újságíró a Gyomai Vidovszky Béla Városi Képtárban. A művész kiállított képeiből, a nyugalom és a csend árad, élővé varázsolva a Körös-part hatását.

Az Európai Bizottság közzétett jelentése szerint az idén és jövőre is Magyarország marad az Európai Unió legnagyobb költségvetési hiányt produkáló tagállam.

„Duzzadó államadósság és költségvetési hiány, romló helyzetű államháztartás, növekvő kamatterher, magas szintű munkanélküliség jellemzik a magyar gazdaságot” - állapította meg a jelentés.

Ez év végéig még csaknem 331 milliárd forint fejlesztési hitelkerettel rendelkezik még az MFB, amit a mikro, kis- és középvállalkozások, valamint az önkormányzatok az ún. Sikeres Magyarországról hitelprogram keretében vehetnek igénybe. A bank több mint 50 féle beruházási célra ad kedvezményes hitelt, ami 2,5-6,8 százalék közötti kamatozású és hosszú lejáratú, azaz 7-20 éves lejáratú fejlesztési kölcsön. 42 hitelintézet közvetítésével az ország szinte minden pontján elérhetők.

„Új Magyarország, szabadság és szolidaritás” címet viseli a kormányprogram. A szocialista-szabaddemokrata kormányprogramban nemigen lehet megtalálni a kampány ideje alatti ígéreteket. Energiaár-emeléssel és igen sok más megrázó meglepetéssel kezdett az új kormány. A kampány egyik legsúlyosabb félrevezetése a költségvetési hiányra vonatkozott, hiszen az ígért 4% -os hiánynak éppen a duplája várható, de csak akkor, ha a 350 milliárd forintos többletforrást még idén a megszorításokból, ár- és adóemelésekből, az elbocsátások „megtakarításából” beszédnek!

Az energiaár közeli 30%-os áremelését tovább fogja növelni - akár 55-60%-ra! - a januártól várható gázár kompenzációs tétel megvonása. Érdemes lesz eltenni az idei téli gázszámlákat, hogy aki jövő januárban nem hisz majd a szemének, össze tudja hasonlítani az idén sem alacsony értékkel...

SPORT

Június 2.
Gyomaendrőd SC - Tótkomlós:

2:2
Közepes iramú, változó sikerű mérkőzés volt.

Battonya - Gyoma FC:2:0
Megérdemelt győzelem. Itt úszott el Gyoma följebb jutása.

Június 10.
Kondoros - Gyomaendrőd SC:

1:0
A szerencsésebb csapat győzött.

Tótkomlós - Gyoma FC: 1:2
Fontos mérkőzés volt, újra megcsillant a följebb jutás reménye.

Június 17.
Méhkerék - Gyoma FC: 1:0

Erős küzdelem, a szerencsésebb

csapat győzött. Ebben a hazai pálya előnye is jelentős volt.

Szabadságújs - Gyomaendrőd SC:4:2

Jobbak voltak a hazaiak, győzelmük megérdemelt volt.

Befejeződött a megyei I. osztályú labdarúgó - bajnokság. A szurkolók jól szórakoztak. Idén Méhkerék lett az első a megyei I. osztályban: 22 9 3 74-27 75

Gyoma FC: a harmadik:
22 3 9 89-46 69

Gyomaendrőd VSE: a 15-dik
8 7 19 37-63 31

Mezőkovácsháza a sereghajtó,
18-dik 2 4 28 33-105 10

Munkácsy-képek Amerikából Békéscsabán!

Az Amerikában élő Pákh Imre magángyűjteményének Munkácsy kollekciója ma a világ legnagyobb magánkezeben lévő Munkácsy-gyűjteménye, melyet eddig több mint félmillióan láthattak. A kiállítást július 13-a és szeptember 24-e között Békéscsabán is megcsodálhatják az érdeklődők. Pákh Imre gyűjteményéből 29 festményt láthat a magyar közönség, mielőtt visszazárlítják Amerikába. E kollekció mellett a kiállításon a Magyar Nemzeti Galléria, a Móra Ferenc Múzeum, valamint a Munkácsy Mihály Múzeum saját anyagának válogatása szerepel, s először itt láthatjuk Magyarországon az Arad megyei Múzeumból kölcsönzött festményeket is. Munkácsy Mihály 120 éve 1886-ban járt Amerikában, most pedig Amerikából érkezett képei szerepelnek Békéscsabán a Munkácsy Mihály Múzeumban.

Újabb több tízmillió forint értékben rendelt meg tanulmányokat a kancellária a Miniszterelnöki Hivatalban. Az egyik tanulmány a gyermekszegénység ellen összehangolt cselekvésről, a másik a világjárványok kezeléséről, a harmadik pedig a kreativitásnak a versenyképességben játszott szerepéről szól. A tanulmányok egyenként átlagban 7 millió forintba kerülnek.

XVI. Benedek pápa négy napos lengyelországi útja a 39 milliós lengyel népnek nagy lelki megerősítést, és legalább 3 millió embernek személyes emléket jelent. „Ne legyen soha félelem a szívetekben, maradjatok erősek a hitben!” - kérte a szentatya. A kereszténység védelmére szólította fel a hívőket Európában és az egész világban.

Új, korszerű bankfiókkal gazdagodott a megye. Békéscsabán a Szabadság tér 2. sz. alatt az MKB Bank nyitotta meg legújabb magyarországi fiókját. A bank már korábban azt a célt tűzte ki, hogy a kis- és középvállalkozási szektort, valamint természetesen a lakosságot szolgálja. Így lett a békéscsabai fiók a 61. az MKB vidéki hazai hálózatában.

Kedves vásárlóim!

Júliusi ajánlataim:

- Az áruházban megkezdődött a festék áruk forgalmazását: zománccfestékek, olajfestékek, alapozók, rozsdagátlók, falfestékek, színezők, glett anyagok, csemeragasztók, ecsetek, stb.
- Futószőnyegek, középszőnyegek,
- Fürdőszobaszőnyegek, asztalterítők,
- Szúnyogháló, szúnyogirtók, szúnyogirtóasztók,
- Vegyszerek, műtrágyák, virágföldek, cserepek,
- Virágládák, drótkerítések, drótháló, Szegek, csavarok, kéziszerszámok,
- Gumszizmak, védőkesztyűk, munkaruha,
- Benzines és elektromos fűnyírók, sövényvágók,
- Bozótívágók, komposztálók, kukák, talicskák,
- Alumínium létrák

Várom kedves vásárlóimat!
Telefon: 386-274; 06-20 95 27 032

FARKAS MÁTÉ

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

In memoriam

Szülőföld: Bölcso, majd koporsó!
Sarkosillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

Kalmár Vincéné Uhrin Erzsébet 1921-2006

Endrődön született Uhrin Gáspár és Gyuricza Regina második gyermekeként. Heten voltak testvérek. Az édesapa, a család fő gazdálkodott, édesanyja a gyermekeket nevelte. Az Erseki Tanítóképzőben Kalocsán szerzett tanítói oklevelet - ahová páter Hunya Dániel rokona ajánlásával jutott be -, majd elvégezte a Szegedi Tanárképző Főiskolát 1954-ben. Fiatal tanárként a Szent Imre Pólgári iskolában kezdett tanítani, nagyon nagy örömmel, és lelkesedéssel. Sajnos az ötvenes évek kulaküldözése őt is utolérte, így hamarosan az akkori hatalom „büntetésből” tanjai iskolákba küldte.

Igy tanított Hunyán a Pogány iskolában, a Község-sori iskolában, majd Endrődön az Ugari Általános Iskolában, a Csáki iskolában, és

az Öregszőlői Szent Imre Általános Iskolában.

Az 50-es évek végén házasságot kötött Kalmár Vincével. Házasságukból két leánygyermek született, Erzsébet (1960), és Ilona (1966). Endrődről elköltözött családjával, előbb Bucsára, majd Balatonkilitibe, ezeken a helyeken is tanárként dolgozott. Tanári pályafutásának emlékeit az endrődi volt tanítványok ma is szeretettel őrzik. Megszervezte Hunyán, az Öregszőlőben és az Ugari és Páskumi iskolákban is az ifjúsági színjátszó-köröket. Ezek az előadások máig szép emlékként élnek a volt tanítványok emlékeztében.

Aranydiplomáját 1994-ben, gyémánt diplomáját 2001-ben vehette át.

Életének utolsó éveit özvegyen, gyermekei körében töltötte. Szívesen járt el az Endrődiek Baráti Körének találkozóira, szerette a régiakkal való találkozásokat. Különösen örült volt tanítványaival való találkozásoknak.

Részlet egyik írásából: „Legszívesebben a tanyákra emlékszem. Az itt élő családok dolgoz, becsületes, tiszteletudó, gyermekszerezők voltak. Gyermekeiket rendszeresen járaták iskolába. Ezért szerettem őket, és ezért most is szívesen és hálásan emlékszem rájuk és tisztára meszelt, gyümölcsös, akácós házaikra.”

2006. május 1-jén a Budapesti Margit Kórházban fejezte be tartalmas, értékes életét.

Nyugodjon békében, emlékét tanítványai, barátai, ismerősei, az Endrődiek Baráti Körének tagjai szívükben őrzik.

Császárné Gyuricza Éva

KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS KINCS AZ ÉLETED KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY 2005 évre vonatkozóan

I. SZÁMVITELI BESZÁMOLÓ (adatok ft-ban)

NYITÓ PÉNZKÉSZLET	77.408
Bevételek:	
1. Önkormányzati támogatás	40.000
2. Pályázat útján nyert pénzüsszeg	15.000
3. Adományok, szponzori támogatás	340.800
4. Kamatbevétel	4.368
5. APEH 1%	51.672
6. Banki kp felvétel	84.000
BEVÉTELEK ÖSSZESEN:	613.248

Kiadások:

1. Személyi jellegű	----
2. Anyagjellegű kirándulás, ünnepség, ajándék költségei	41.157
3. Tárgyi eszköz, fogyóeszköz vásárlás	232.883
4. Bankköltség	8.194
5. Banki kp felvétel	84.000
KIADÁSOK ÖSSZESEN:	390.394

ZÁRÓ PÉNZKÉSZLET:	222.854
Pénztárban:	262
Bankban:	222.592

Az adományok során szereplő összegből feltétlenül nevesíteni kell a jótékonyági koncert bevételét, ami az iskolák adományaként 103.300 forint, ezenkívül 13 magánzemély (202.000 Ft), valamint a rendezvények tombola bevételei (35.500 Ft) szerepelnek.

A fenti pénzügyi táblázat kiadási adataiból is nevesíteni illik, a tárgyi eszközvásárlás sorát, ami egy fényképezőgép (15 ezer), és egy hordozható fürdető lift (183 ezer) és kisebb értékű fogyóeszköz (34 ezer) vásárlás volt. Az eszközöket átadták a Gondozási Központnak. Az anyagjellegű soron a kirándulás, a Családi nappal és húsvéti ajándékozással kapcsolatos vásárlás szerepel, valamint a kirándulásokhoz kapcsolódó busz költsége.

II. KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁS 2004 évben: nem volt.

III. VAGYON FELHASZNÁLÁSSAL KAPCSOLATOS SZÁMADÁS:

Az Alapítvány vagyona PÉNZ formában testesül meg. Az alapítói vagyona 40.000 Ft, amit 2002-ben 5 természetes személy adományozott.

Az éves pénzügyi beszámoló kiadási adatai mind az Alapítvány célkitűzésének az alapítói akaratnak megfelelően a városban fogyatékkal élő, és a Gondozási Központhoz valamilyen formában kötődő személyek ér-

dekében kerültek felhasználásra.

IV. CÉLSZERINTI JUTTATÁSOK:

Az önkormányzati pályázati pénz a VII. pontban megjelölt célokra használtuk fel.

V. KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERV TŐL, ÁLLAMI PÉNZ-ALAPBÓL, HELYI ÖNKORMÁNYZATTÓL, KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZATTÓL KAPOTT TÁMOGATÁS:

HELYI ÖNKORMÁNYZAT	40.000
ÖSSZESEN:	40.000

VI. AZ ALAPÍTVÁNY VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐINEK NYÚJTOTT JUTTATÁSOK ÉRTÉKE, ILLETVE ÖSSZEGE:

Az Alapítvány kurátorai önkéntesen vállalták a feladatot, és munkájukért sem természetbeni, sem pénzbeni juttatásban nem részesülnek.

VII. KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGRŐL RÖVID TARTALMI BESZÁMOLÓ:

Az Alapítvány kurátorai az alapítók által megfogalmazott célok érdekében teszik dolgukat, amely ekképpen került megfogalmazásra:

A Gyomaendrődön fogyatékossgal élő emberek életminőségének javítása, szociális intézmény e témájú működéséhez való hozzájárulás, -az ott lévő gyermekek, felnőttek tanulási, játékos, foglalkoztatási feltételeinek javítása- és mindazon támogató szolgálatok kialakításának segítése, amely a fogyatékos személyek ellátásának integrációját a meglévő szociális, család-gyermekvédelmi hálózatba segíti, ezzel is elősegítve a közösségi programokban való részvétel lehetőségeit.

Az alapítók és kurátorok együttműködnek más civilszervezetekkel is a segítségre szoruló emberek érdekében.

Közös ünnepségek szervezésére is sor került, amikor a Templárius Alapítvány igen nagy értékű karácsonyi csomagokkal kedvezkedett. Továbbá a helyi általános iskolák és az Ultrahang Egyesület által szervezett jótékonyági koncert szervezésében és lebonyolításában is részt vettek a kurátorok.

Gyomaendrőd, 2006. március 23.

Dr. Jánosik Bertalanné
Kuratórium elnöke sk.

Császárné Gyuricza Éva
Alapító sk.

OKTATÁSÜGY ÉS NÉPTANÍTÓK A TANYÁKON ÉS KÜLTERÜLETEKEN A HÚSZAS ÉVEKTŐL A KÖRZETESÍTÉSEKIG - (Szakdolgozat - részlet)

A TSZ-ek és az iskolakörzetesítés összefüggései Endrőd külterületén

A TSZ-esítés a hatvanas évek elejére Endrődön is szinte teljessé vált. A földeket betagoztatták, a tanyák körül mindössze 1200 négyszögöl területet hagyva meg. A kulának minősített 25-30 holdas középparasztok egy része – 50 holdnál többje csak három gazdaság volt Endrődön – az iparba menekült, földjét „önként” felajánlotta, más része jobb híján maga is belépett.

Később ezekből lettek a legjobb brigádvezetők, középvezetők, hiszen a kubikosból, cselédből lett kisbirtokos, majd TSZ-tag nem rendelkezett önálló gazdálkodási tapasztalatokkal. Nem egyszer ezüstkalászos, aranykalászos gazdátanfolyamokon, vagy a gyomai gazdasági iskolában szereztek akkor modernnek számító ismereteket. Elnökök ekkor persze még nem lehettek, de a hetvenes évek TSZ-vezetői, agrónomusai, főállattenyésztői, a „magyar csoda” megteremtői már javarészt az ő fiaik közül kerültek ki Endrődön is.

A tanyán lakás indoka, hogy a paraszt a földje közelében éljen, megszűnt, és lassan elnéptelenedett a tanyavilág. Legtovább a külterületi központok tartották magukat, Ugar, Öregszőlő és Nagylapos. A tanyai népesség először ide húzódtott be. Itt az iskolák is tovább megmaradtak. Különösen Öregszőlő és Nagylapos volt előnyös helyzetben. Mindkettőt műült mellett fekszik, Nagylaposnak még vasútállomása is van, amit még az anyaközség sem mondhat el magáról. Ezen a két településrészen osztatlanról részben osztott oktatásra tértek át, s a pedagóguslétszámot megnövelve igyekeztek a szakrendszerű oktatás követelményeinek eleget tenni. Esti és levelező formában a középfokú tanítóképzés megszűnése után a felsőfokú végzettséget is megszerezték, Endrődön senkit sem kellett ennek hiánya miatt elbocsátani, s a későbbiekben igyekeztek valamilyen szakpáron képesítést szerezni az idősebbek is.

A legelőnyösebb helyzetben ilyen szempontból a nagylaposi iskola volt. Itt fiatalokkal is sikerült bővíteni a tantestületet. 1968-tól 1975-ig öt tanerős volt az iskola. 1968-ban a lebontott varjasi iskola anyagából az addigi kéttantermes iskolát négytantermessé bővítették, tanári szobával, szertárral, - Magam is ebbe az iskolába jártam. (Szerző) – Micsoda öröm volt az olajos padló után a parketta, a legnagyobb teremben felszerelt bordásfal, s a tanáriban elhelyezett televízió, amelyen az Iskola TV műsorát néztük! Az új termék építéskor magam is tisztítottam a bontott téglát, szüleim is ott segédkeztek a többi szülővel, s lám, megint fordult egyet a világ, s az új iskola utolsó nyolcadikos osztálya az öcsém osztálya volt 1975-ben. Elvitték a felső tagozatot, rá egy évre az alsót is. Szétszakították a családokat, s a piciket ötéves korban iskola-előkészítés címen bevitték a tanyai kollégiumba. Nem csoda, hogy fájt a szíve szeretett igazgatóknak, Márton Gábornak, amikor annyi reménnyel, odaadással fejlesztett iskoláját elsorvasztották, kollégáit sorra elhelyezték. Nem akart beköltözni a faluba.

- Nem megyek sehova! Itt maradok. Ha egy szál deszkán állva is, de itt maradok, úgy prédikálok a népnek! – mondogatta elkésredetten. Végül megígérték neki a kollégium igazgatói posztját, meggyőzték, hogy így tehet a legtöbbet a gondjaira bízott nebulók esélyegyenlőségéért. Az igazgatói székbe végül más került, a megyei oktatási osztály nem látott volna szívesen ott egy ilyen „rebellist”.

Az ugarai iskola már az 1969/70-es tanévben úgy elnéptelenedett, hogy be kellett zárni. Az iskola egykori tanítónője, Alt Jánosné Salamon Terézia az Endrődi füzetek 3. számában így emlékezett: „Tanítót is nevelt a tanya magának, többet is. ... Mikor végeztem, viszsakeríttem oda tanítani, ahunnan elindultam. De milyen a tanyai nép... Azok a szülők, akik

nálam sokkal öregebbek vótak, megmagáztak. ... Azok a szülők nagyon tiszteltetűdők vótak. Nagyon becsülték, igaz, én is őket. ... A legfájdalmasabb az vót, amikor az ugarai iskola megszűnt. Elkezdtek ugye, mondani, hogy megszűnik az iskola, úgyhogy sokan bekötöztek a faluba. Hatvanhatba meg is szűnt a felső tagozat, hatvankilencbe az alsó is. Én tanítottam akkor Ugaron az alsóba. Tudtam, ha tíz alá csökken a létszám, megszüntetik az iskolát. De még vót tíz gyerelem. Csakhogy abban az évben Fekécs Sáriakék bekötöztek Szarvasra, úgyhogy a két kislány kiiratkozott. Amikor kisérttem ki őket, a két kislány visszaintegtettem, én már tudtam, megszűnt örökre a tanyavilág. Be is zárták az iskolát, rá egy évre le is bontották. Alig bírták szétvenni, új épület vót. Nem mertem kimenni, mikor bontották, nem mertem még arra se nézni. Majd húsz év múlva mondom a fiamnak: - Kisfiam, menjünk ki, keressük meg az ugarai iskolát! - Kimentünk, meg is találtam az iskola helyét. Találtam egy cserepet az előszoba bordó kövezetéből, akkor találtam a szürkéből is. Nagyon szép, 35-40 éves épület vót, tágas, száraz tanteremmel, tizennégy ablakkal, az előszoba mozaikkal kirakva. Mind a két követ hazahoztam, most is őrzöm. Mer én vótam az utolsó ugarai tanító.”

Legtovább az öregszőlői ún. kisperesi iskola maradt meg. - Főút melletti, ma is sűrűn lakott kistelepülés ez. - Itt egészen 1980-ig működött az alsó tagozatból az első-második osztály. A felső tagozat 1975-ig működhetett a kondorosói úti iskolában, pedig már teljesen osztott rendszerben tanultak. Egykori tanítójuk, Pésó Béláné Irmuska néni ma is fáradhatatlan szervezője a kis település életének, ma is ott él egykori tanítványai körében.

Nem Makarenko regénye, de az ők és pályatársaik életsorsa az igazi „pedagógiai hősközltemény”.

BULA TERÉZ

FÖLDÜNK LEGNAGYOBB EMLŐSEINEK SEGÍTSÉGRE VAN SZÜKSÉGE!

A bálnák és a delfinek évezredek keresztlélekező szerepet töltöttek be az észak-amerikai indiánok és az ausztrál bennszülöttek történelmében és mítoszjaiban. A cetek a világ összes óceánjában megtalálhatóak. Titokzatos szépségükkel az élet sokszínűségét képviselik. A csodálatos delfinek: nagyon intelligens, fejlett szociális érzékkel rendelkező, csapatokban élő állatok. Sajátos nyelven kommunikálnak egymással. Különböző csattogó, csettintő hangokat hallatnak. Nyelvüket már sok tudós próbálta megfejteni.

Az emberekhez hasonlóan a delfinek is tüdővel lélegeznek. Pont emiatt kell bizonyos időközönként a víz felszínére jönniük, és levegőt venniük a fejük tetején található légzőnyíláson keresztül.

Nagyon gyors állatok, akár 90 km/órás sebességgel is úsznak. A delfinek úgy alszanak, hogy agyuk egyik felét kikapcsolják. A másik agyfélteke továbbra is éber marad,

hogy alvás közben is tudjanak lélegezni. Hangvisszaverődés útján tájékozódnak, bár térlátásuk is kiváló. Ultrahangokat bocsátanak ki, melyek visszaverődnek a különböző tárgyakról, élőlényekről. Az állat a víz kibocsátása és a visszhang visszaérkezése között eltelt időből meg tudja állapítani az objektum távolságát, és kiváló térhallása jóvoltából az irányát is.

Sajnos azonban óriási veszélybe kerültek a szennyezések és az illegális vadászat miatt.

1986-ban a környezetvédők nemzetközi tiltakozásának hatá-

sára betiltották a bálnák kereskedelmi célból (húsukért) történő mérsárlását. Abban az időben a vadászahajók szinte már teljesen kipusztították a bálnákat. A cetek lassú szaporodása – egy nőstény bálna két évente hoz világra egy utódot – miatt a populációk csak nagyon lassan térnek magukhoz a vadászat okozta pusztításból. Japán azonban nem hajlandó elfogadni a tiltást. Sőt kifejezetten törekedik arra, hogy a vadásztíllmat feloldják. Az elmúlt évek során is a tiltás ellenére több ezer bálnát mérsárltak le „tudományos kísérlet”

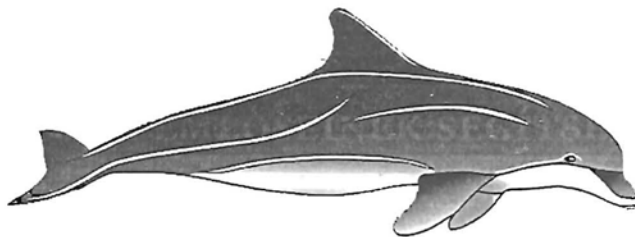
mögé bújva. A cetek húsa pedig a nemzetközi piacokon továbbra is étkezésre kapható. A japánok alig 1%-a fogyaszt bálnahúst, újabban kutyaeledelként is árulják a védett bálna húsát.

A Greenpeace hajója az Esperanza követi a bálnavadászatokat, a hajó aktivistái testi épségüket is kockára téve próbálják megakadályozni a mérsárlást.

Magyarország már tagja a Nemzetközi Bálnavadászati Tanácsnak - IWC-nek -, nagyon fontos, hogy idén is a bálnák védelmében szavazzanak a küldöttek. Nagyon fontos, hogy hazánk a bálnavadászati tilalom fenntartásáért, a halálos szigonyok ellenében szavazzon!

Ha Japán és más bálnavadász nemzet korlátlanul gyilkolhatja a ceteket, néhány bálnafaj bizonyosan ki fog halni.

Közreadta:
Császárné Gyuricza Éva

Katolikus oldal

JÚLIUSI MISEREND

Endrőd

Plébános szabadsága alatt: vasárnap: 8-kor, és 19 órakor.
Hétköznap reggel fél 8-kor rózsafüzér.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

A nyári vakáció alatt nincs mise!

Hunya

Plébános szabadsága alatt: vasárnap: reggel 8-kor.
Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 6-kor rózsafüzér.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 19 órakor,
hétfőn reggel 8-kor.
Szombaton 19 órakor vasárnap előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?

Mt 16,26

JÚLIUSI ÜNNEPEK

2. vasárnap:	Évközi 13. vasárnap
3. hétfő:	Szent Tamás apostol
4. kedd:	Portugáliai Szent Erzsébet
5. szerda:	Zaccaria Szent Antal áldozópap
6. csütörtök:	Goretti Szent Mária szűz és vértanú
9. vasárnap:	Évközi 14. vasárnap
11. kedd:	Szent Benedek apát, Európa fővédőszentje
13. csütörtök:	Szent Henrik
14. péntek:	Lellisi Szent Kamill áldozópap
15. szombat:	Szent Bonaventura püspök és egyháztanító
16. vasárnap:	Évközi 15. vasárnap
17. hétfő:	Szent Zoárd-András és Benedek remeték
18. kedd:	Szent Hedvig királynő
20. csütörtök:	Szent Apollinaris püspök és vértanú
21. péntek:	Brindisi Szent Lőrinc áldozópap és egyháztanító
22. szombat:	Szent Mária Magdolna
23. vasárnap:	Évközi 16. vasárnap
24. hétfő:	Árpád-házi Szent Kinga szűz
25. kedd:	Szent Jakab apostol
26. szerda:	Szent Joakim és Szent Anna, Szűz Mária szülei
27. csütörtök:	Szent Charbel Makhlouf áldozópap
29. szombat:	Szent Márta
30. vasárnap:	Évközi 17. vasárnap
31. hétfő:	Loyolai Szent Ignác áldozópap

A MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KONFERENCIA NYILATKOZATA A MŰVI MEDDŐVÉ TÉTELÉRŐL

A családtervezési célú művi meddővé tétel már önmagában is súlyos erkölcsi agályokat vet fel. A keresztény meggyőződés szerint Isten saját képére és hasonlatosságára teremtette az embert, akinek méltósága megköveteli az élet, az egészség védelmét és tiszteletét.

A művi meddővé tétel magyar állami szabályozását illetően a közelmúltban változás állt be. Az Alkotmánybíróság 43/2005. (XI. 14.) határozatával 2006. június 30-i hatállyal megsemmisítette azt a korábbi rendelkezést, amely a családtervezési célú művi meddővé tételt csak a 35 évnel idősebb, vagy három vérszerinti gyermekkel rendelkező, cselekvőképes személyek részére tette lehetővé.

Az új helyzetre tekintettel kötelességünknek érezzük, hogy ismételten hangsúlyozzuk Egyházunk tanítását erről a kérdéstről.

A családtervezési célú művi meddővé tétel már önmagában is súlyos erkölcsi agályokat vet fel. A keresztény meggyőződés szerint Isten saját képére és hasonlatosságára teremtette az embert, akinek méltósága megköveteli az élet, az egészség védelmét és tiszteletét. Az embernek ugyanis éppen méltóságánál fogva nincs hatalma arra, hogy tetszése szerint művi meddővé tételt hajtson végre, mivel az emberi test tagjaival másként, mint azok természetes rendelte-

tésének megfelelő, nem rendelkezhet: azokat pusztán szabadságára hivatkozva el nem pusztíthatja, meg nem csonkíthatja, természetes működésükre alkalmatlanná nem teheti, kivéve, ha az egész test egészségéről másként nem lehet gondoskodni, vagy ha valaki önkéntes segítséget nem nyújt mások életének, egészségének megmentésére. Ezért szögezi le a Katolikus Egyház Katekizmusa: „a szigorúan gyógyító jellegű orvosi javallaton kívüli, közvetlenül szándékolt amputáció, csonkítás vagy sterilizáció ... ellenkezik az erkölcsi törvénnyel” (KEK 2297).

A művi meddővé tétel az esetek legnagyobb részében visszafordíthatatlan beavatkozás, amely maradandó egészségkárosodást eredményez. Ilyen beavatkozás kérése meggyőződésünk szerint nem szerves része az ember önrendelkezési jogának.

Kérőnösen felhívjuk a fiatalok és az egészségügyben dolgozók figyelmét, hogy legyenek tudatában felelősségüknek. Mindannyian álljunk emberileg a családtervezés

problémáival küzdő fiatalok mellett. Soha ne érezzék úgy, hogy személyes gondjaikat ilyen káros és visszavonhatatlan döntéssel kell megoldaniuk. Egyben felhívjuk minden hívő katolikus és minden jóakarátú ember figyelmét, hogy „az életnek egyetlen területén sem helyettesítheti a polgári törvényt a lelkiismeret”.(1)

A Teremtő iránti hálával és tisztelettel becsüljük meg az emberi testet, hiszen Isten „választott bennünket magának, akinek örök tervében már ott voltunk, mielőtt megszülettünk volna, mert Ő alkotott minket, és nem mi magunkat. (Zsolt 99,3)” (2)

Magyar Katolikus Püspöki Konferencia
Budapest, 2006. június 7.

(1) Hittani Kongregáció, instr. Donum vitae, 1987. február 22., 3; II. János Pál, Evangelium vitae, Enciklika az emberi élet sérthetlenségéről, 1995. márc. 25., 71.

(2) Nolai Szent Paulinus, Ep. 3 ad Alypium, 1.

Életképek: (127. oldal)

1. a jövő programozója is lehet...
2. iskolai gyereknap
3. ballagás előtt búcsúznak a nyolcadikosok
4. tanévzáró „mit kaptam?”

Életképek a Szent Gellért Iskolából

NEMZETI IMAÉV

II. Rákóczi Ferenc imái

Ima az ország keresztény megújulásáért

A Te kezében van szívünk Uram,
Gyűjtsd fel a lomhákat,
Vezesd vissza az eltévelyedetteket,
Világítsd meg a vakokat,
Lágyítsd meg hajthatatlanokat,
Bátorítsd meg a habozókat,
Tanítsd meg a tudatlanokat,
Gyarapítsd bennünk a hitet.
Gyűjtsd fel a kölcsönös szeretet lángját,
S újra és újra kérlek,
Add, hogy szereteted gyarapodjék,
Hogy ez az isteni láng
Emesse föl viszálykodásainkat!

Ima a hazáért nehéz időben

Úristen! Igazság kútfeje, kegyelem kimeríthetetlen forrása, ki parancsolataidról megfedekezett népedet néhanapján a szolgaság jármával sújtod, hogy megtörvén gőgjét, amint a büntetésben igazságot adtál, a megbocsátásban újból kegyelmet nyújts neki: bevalljuk, Uram, őseink nyughatatlanágát, beismerjük mindennapi vétkeinket, amelyekkel ellened támadván, valóban megérdemeljük ostorodat.

Rászolgálunk, Uram, hogy nemzetünk dicsősége elenyésszék, s gyermekeink idegen nép járma alatt görnyedjenek. Méltók vagyunk, hogy magvunk szakadván, eredetünk emlékezete és nemzetünk neve feledésbe merüljön, mivel elhajoltunk tőled, Istenünktől és Urunktól.

Mindazáltal, ő Uram, tekintsd a nyomorúság ez örvényébe hullott népednek sóhaját, hallgasd meg a szegények, az özvegyek és árvák Hozzád felsíró jajkiáltását. Tekintsd a bűnhődésre kész ártatlanoknak kiontott vérét, s ne feledkezzél meg irgalmasságod cselekedeteiről, melyekkel hajdan oly kegyesen elárasztottad szolgaságban sínylő választott népedet. És ha lelkünkben lángra lobbantanád felszabadulásunk vágyának tüzet, vezérelj cselekedeteinket, erősítsd meg karunkat, élesítsd fegyvereinket, hogy egyesült erővel szolgálhassunk kegyes akaratodnak.

Adj, Uram, azoknak, akiket vezéreinkül rendeltél, hivatásukban bölcsességet, balsorsban bátorságot, a szerencsében mérsékletet, hogy végzéseid útján haladjanak.

Te jelöld ki, Uram, táboraink határát, vedd körül irgalmasságod köntösvével, óvd meg az ellenségnek cseleitől, s üzd el az almot a virrasztók szeméről, nehogy készületlenül találhassunk. A Te angyalod legyen örünk és vezetőnk a csatában, aki szétszórja a fegyverek golyóit, s amint Izraelt szárazon vitte át a tengeren, vezessen át bennünket is sértetlenül ellenségeink tömegén.

Add, végül, Urunk, legkedvesebb Atyánk, legkedvetlenebb néped kebelébe, rendelésed útjáról le ne térjünk, hanem igazságtételeid öreivé lévén, utunk nyugalomban és békességben vezessen Tehozzád, ki végtelen kegyelmednél fogva azt akartad, hogy kiszabaduljunk a szolgaságból és megváltassunk.

A mi Urunk, Jézus Krisztus által, ki a Szentháromságban veled él és uralkodik, mindörökkön-örökké. Amen.

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczy Géza

SZENT HEDVIG

magyar hercegnő -
lengyel királynő

Ünnepe: Július 18.

Született: 1373 december
vége- 1374 február közepe kö-
zött, † Krakko, 1399. Július
17.

Szent Hedvig lengyel királynő, Nagy Lajos magyar és lengyel király, valamint Erzsébet boszniai hercegnő harmadik gyermeke volt. Négyéves korában eljegyezték Vilmos ausztriai herceggel, s ezért nevelkedni idegenbe került. Amikor Hedvig 6 éves lett, hazahozták Magyarországra, hogy itt készüljön fel a tényleges házasságra.

Atyja, Nagy Lajos, Vilmostal együtt a magyar trónra szánta, de a király halála után néneje, Mária kapta a magyar koronát, Hedviget pedig a lengyel trónra rendelték. Hedvig 1384 őszén érkezett Krakkóba, és október 15-én, védőszentjének, Sziléziai Szent Hedvignek ünnepén koronázta meg Bodzanta gniesznoi érsek. A lengyelek azonban, akik Hedviget királynőjüké választották, Vilmost nem akarták a trónon látni. Ezért amikor Jagelló László követeket küldött, hogy megkérje Hedvig kezét, szívesen fogadták, meghallgatták kérését, főként, mert ígéretet tett arra, hogy vele együtt az egész litván nép megkeresztelkedik, és egyesül Lengyelországgal. Vilmos nem akart lemondani jegyeséről és a trónról, a lengyelek azonban másként döntöttek.

Hedvig, aki gyermekkorától kezdve nagyon hűséges volt a kegyelemhez, bár teste-lelke tiltakozott az új házasság ellen, mégis beleegyezését adta, mert Isten akaratát látta benne. László 1386. február 12-én érkezett Krakkóba, s három nap múlva testvéreivel és kíséretével együtt megkeresztelkedett. Február 18-án megtartották az esküvőt. Hedvig a Wawel katedrálisban a papság és Bodzanta érsek jelenlétében nyilvánosan visszavonta a gyermekkorában tett házassági ígéretét. VI. Orbán pápa, majd Bonifác a krakkói házasságkötést nyilvánította érvényesnek.

Külsejét tekintve elbűvölő szépségű asszony volt, de még inkább az volt életműdjja révén.

Imádság és tevékeny élet. Egyszerű és tiszta életvitele, veleszületett értelmessége és széleskörű műveltsége révén sok emlékezetes dolgot művelt rövid élete folyamán. Mindezekelőtt elérte azt, amit sem törvény, sem fegyver nem tudott elérni: a pogány Litvániát a kereszttséghez vezette. Mint Litvánia Istentől vezetett apostola gondoskodott megfelelő személyek kiműveléséről, kik értették a megkeresztelt nép nyelvét, lelkületét, adottságait és jellemét: Prágában, 1397-ben kollégiumot alapított litván teológusok számára.

Neki köszönhető a hittudományi kar megalapítása és az egyetem megújulása Krakkóban.

Meg kell emlékeznünk arra a tényre, hogy éppen Hedvig volt az is, aki felhívta Czestochowára a lengyel nép figyelmét, melynek kolostora őrizte 1383 óta a Szent Szűzet ábrázoló híres ikont. Kimagasló jelentőségű máriás zarándoklatok céljává tette a kolostort és kegyhelyet.

Hedvig szívén viselte a betegek, árvák, szegények, elcsúszott sorsát. Gyakran látogatta a kórházakat, és ápolta a betegeket. Egy csodálatos elbeszélés örökítette meg a mindenkitől elhagyott beteg történetét: sebck borították, iszonyúan büzlött, hogy senki sem merete megközelíteni. Hedvig ekkor levette köpenyét és a legnagyobb gondossággal ápolta. A szenvedő ember egyszerre ragyogó alakká válik, egyre élénkebb fényvel sugárzik, majd titokzatos módon eltűnik, és nem hagy maga után egyebet, csak a királynő által hasz-

nált kötszereket és pólyákat.

Egy másik alkalommal, Krakkóban, az Úr-napján tartott körmenetben a királynő a szentségtartó után haladt. Hirtelesen hangos kiáltás kelt a tömegben: egy kisfiú beleesett a folyóba. Hedvig a folyópartra sietett. Kihúzták a gyermeket, de az már halott volt. A kétségbeesett anya sírva borult az élettelen kisfiúra. Hedvig megszólította:

- Nyugodj meg! Isten irgalmas, és senkit sem hagy vigasztalás nélkül! Bizzál benne!

Felemelte a szerencsétlen asszonyt; köpenyét ráterítette a kisfiú holtestére:

- Pihenj az Úrban! - tette hozzá halkán.

Ekkor, a megdöbbenet tömeg szemeláttára, a köpeny felemelkedett, a gyermek teste megmozdult, és kezeit anyja felé nyújtotta. A föltámadt kisfiú idővel üstfoltos tanonc lett.

Hedvig életének utolsó éveit az anyaság reménye ragyogta be. 1399. június 22-én, vasárnap, a királynő egy koraszülött kislánynak adott életet.

Az újszülött hamarosan, július 13-án meghalt. A szomorú hírt el akarták titkolni az édesanya elől, sikertelenül. Ő maga jelezte, hogy mindent tud, és hogy nemsokára maga is csatlakozik az eltávozott gyermekhez. Egészségi állapota rohamosan romlott. Kérte a végső szentségeket, és 1399. július 17-én délben, huszonöt éves korában nemes lelke az égbe szállt. Végrendelésében minden pénzt, hétköznapi és díszruháit, minden értékes holmiját a szegények segélyezésére és a Krakkói Egyetem megújítására hagyta.

Augusztus 15-én, Szűz Mária mennybevitelének ünnepén történt az ünnepélyes temetés. Hedviget azonban nem a királyi kriptába temették, hanem a székesegyház főoltára közelébe, mivel mindenki ideiglenesen tartotta a temetést, biztosra véve, hogy az egyház rövidesen oltárra emeli a csodálatos királynőt. A sírkőre a következőket vésték:

Itt nyugszik jó Hedvig, Lengyelhon csillaga,

Ki népe javáért szívét megtagadta.

Legyőzte önmagát, szerelmét feladta,

Szívét és mindenét szegényeknek adta.

Nem volt soha gögös; szelíd, mint a bárány,

Hirdesse emlékét ez a fehér márvány.

Elrabolt a halál, szegények vigasza,

Oh, szent királyasszony, mindannyiunk anyja.

Szószólónk a mennyben, vigaszunk, reményünk,

Könyörgő imáddal maradj mindig velünk.

A boldoggá avatás 1426-ban kezdődött el, II. János Pál pápa 1997-ben avatta szentté Krakkóban. Lengyelország és Litvánia patrónusa. Öltözete királynői ruha, fején korona. Siremléke fekvő alakban ábrázolja (Krakkó, Wawel).

EMBERKÖZELBEN AZ OLVASÓ

Színész vagy színész...

Interjú Kiszely Zoltán színművésszel abból az alkalomból, hogy 2006. június 16-ikán nagysikerű előadói estet tartott az endrődi Kultúrházban

— Emlékszem, a családod nem nagyon örült a pályaválasztásodnak, féltettek. Érettségi után a Színművészeti Főiskola se támogatott ebben. De Te szelíden, mégis határozottan, mondhatni konokul mentél a magad útján a színészet felé. Honnan ez a konokság?

— Amióta az eszem tudom — vagy talán még korábban —, ezt akartam. Még nem is tudtam, hogy ez színészet, csak azt, hogy felmegy a függöny, szép verseket hallok, szép zenét. Én is ezt akartam csinálni. Azt hiszem, a szépségre fogott meg, megéreztem valamiféle varázst.. A szüleim mindig reménykedtek, hogy majd csak magával ragad egy tantárgy, és elfelejtem a színészetet. Voltak is elképzeléseim, pl. gyerekekkel foglalkozni, de valahol hátul ott volt bennem a színjátszás utáni vágy, és mint egy nagy dömpert, minden mást elnyomott. Nagyon erős érzés volt, egy esélyes: színész vagy színész. Azt gondoltam: meg kell próbálnom; derüljön ki. Nem tudom, mit hoz az élet, de ez az eddigi 14-15 év engem igazolt.

— Mostanra jegyez a Színházi lexikon, számon tart a megye színházi élete, szép sikereid vannak a szegedi színháznál, többször láttunk az Interoperettben, amely a Pesti Vigadóban működik. Milyen volt a legutolsó évad?

— Változatos, és ez nagyon jó volt. Négy darabban játszottam. A Hegedűs a háztetőn-ben kezdtem próbálni szeptemberben; Mendel, a rabbi fia vagyok benne. Próbáltuk, majd előadtuk a Luxemburg grófját, - abban a táncoskomikus voltam-, azután a Szindbád c. zenés produkción dolgoztunk, ezt nagyon szerettem. Végül a Maria Callas életéről szóló darabot mutattuk be. Ez a négy munka tartott szeptembertől április végéig.

— Elégedett vagy a jelenlegi szerepeiddel?

— Mostanában inkább zenés darabokban foglalkoztatnak, ezért igazán örülnék egy tartalmas prózai szerepnek. Egy lpsen, egy Csehov vagy egy Molière figurának.

— Te tudtál arról, hogy jó hangod van?

— Nem. Az általános iskolában volt egy énekkar; ketten-hárman voltunk fiúk benne. Énekeltem, egyszer aztán szólt a tanár néni, hogy most már nem baj, ha nem járok, mert elkezdtem mutálni. A békéscsabai színházban a zenetanár kezdett foglalkozni a hangommal, azt mondta tenorális, szép hang, érdemes vele foglalkozni. Ezután jöttek a zenés szerepek egymás után.

— Izgulsz a fellépésekkor?

— Mindig. Akkor oldódom, amikor megérezem, hogy a közönség egy hullámhosszon van velem. Agárdy Gábortól hallottam, hogy minél idősebb az ember, annál nagyobb a felelősségérzete, éppen ezért egyre inkább görcsbe rándul a gyomra. Akinek fontos valami, az izgul is érte. Ezen a legutóbbi endrődi előadáson is így volt, de azután megéreztem a közönség szeretetét. Pl. amikor az egyik vers előtt néhány másodpercet vártam, hallottam a várakozás csöndjét — ez nagyon doppingolja az embert.

— Egy figurában a saját elképzelésed valósul meg, vagy a rendezőé?

— Az a jó, ha egyforma az arány; a közös munka a jó.

— Mi a legjobb egy színházban — a próbák, az előadás, a taps?

— A játék. Minden nap érlelődik a figura. Én úgy gondolom, nem a premieren a legjobb az ember, hanem inkább úgy a tizedik előadás körül. A szegedi színházban sok a fiatal színész, jó a színház alaphangulata, barátaim is vannak köztük néhányan.

— Külföldi fellépések?

— Egy koprodukció keretében voltam Németországban, Svájcban, Ausztriában, Dániában, Hollandiában, Luxemburgban, Izraelben, Kínában.

— Szeretsz Szegeden élni?

— Nagyon. Közel lakunk a színházhoz: 3-4 perc gyalog. Amióta apuka vagyok, Zsófi, a lányom időben ébreszt. Együtt megreggelizünk és indul a nap. A próbák általában 10-2-ig tartanak. Délután kicsit együtt lehetek a családdal; elmegyünk valamerre. Este 6-ra már ismét bent kell lenni a színházban. Valamikor tanulnom is kellett — most, június 11-ikén államvizsgáztam a főiskolán, művelődésszervező szakon. Olvasgatni is szeretek, most azonban aludnék, rengeteget aludnék...

— Bizonyos vagyok benne, hogy a feleséged, Merényi Nicolette operaénekes nemcsak a magánéletben, de a színészi pályán is segít kiteljesedni.

— Csodálom a feleségem művészetét. Egy operaénekesnek nagyon fegyelmezetten kell élnie, a hang nagyon sérülékeny. Segítjük egymást. A háttér nagyon fontos mindkettőnknek. Biztonság, szeretet, nyugalom kell; bármi is történik, egy rossz nap után otthon az ember megnyugszik.

— Otthon nem szoktatok színházat játszani?

— Nem, elég a színházban. Otthon Zsófi a főszereplő, engem teljesen elbűvöl. Bár nem szeretném, ha a színház felé terelődne, annak ellenére már neki is van egy kis mikrofonja. Énekel bele, a végén pedig meghajol. Érdekes, annak idején nekem is csinált nagyapám egy kis mikrofont, én is nagyon szerettem...

— Hobbid?

— A színház... Ha van időm, rejtvényt fejtök, zenét hallgatok, előveszek egy versesköteget, vagy csak egyszerűen hallgatom a csendet — az is nagyon jó.

— Politika?

— Nem. Nem is értek hozzá. Szeretném

hinni, hogy azok, akik művelik, értenek!

— A június 16-iki rendezvény nagyon sikeres volt. Mint a régi szép időkben: tele volt a nagyterem. Annak külön örülünk, hogy ismét a funkciójának megfelelő programot ad szülőhelyünknek a Kultúrház. Reméljük, hamarosan újra visszaszokik a közönség is.

— Nagyon meghatódtam, hogy ilyen sokan eljöttek. Ahogy egyre több rég nem látott kedves arcot megláttam, úgy nőtt bennem az öröm, az ajándékozás öröme. Ettől több az ilyen személyes előadás akár a televíziónál, akár a filmnél. Nem személytelen a dolog. Hogy Endrődön voltam, ez az érzés hatványozódott, hiszen szinte mindenkit ismerek, és engem is ismernek Gyomán is, Endrődön is.

— Néhány, pontosan odaillo mondatoddal a nézőkből nagyon hamar közösséget teremtettél, szinte családias volt a hangulat. Olyan nyíltan, közvetlenül, szeretettel közelítesz mindenkihez, hogy a másik emberből is ugyanezt váltod ki.

— Én nem tudok más lenni, ilyen a természetem.

— Jössz máskor is?

— Szívesen, nagyon szívesen.

— Büszkék vagyunk Rád, Zoli, köszönjük az előadást, s — ha szabad — egy kicsit a magunkénak is érezzük a sikereidet, hiszen endrődi gyerek vagy — mint ahogy ez a műsor alatt elejtett néhány tájszavadból is kiderült —.

Isten áldjon! Művészi életpályához további sok sikert, a családi életedben boldogságot kívánunk.

Szilágyi Ferencné, Eszter néni

Endrőd néprajza

Rozsnyai Sándor írta

Tisztelt Olvasó!

Endrőd kifogyhatatlan néprajzi hagyatékaik között mindig felcsillan egy-egy egyedi kulturális elem, tárgyi vagy szellemi vonatkozásban, mely csodálkozásra készteti a mai embert. A helyieket büszkeségre sarkallja „apáik” tudása és kifogyhatatlan leleményessége.

A paraszti gazdaságok elengedhetetlen kiszolgálói voltak a falusi kézműiparosok. A kovácsok, bognárok, csizmadiák, kötélgyártók – csak néhányat említek – termékei, melyek a paraszti gazdaságok eszközeit gyártották. Sok esetben a vidékre, sőt a falura jellemző formák honosodtak meg a kézműiparosok kezén. Ennek köszönhetően már messziről megismerték a vásárokon az endrődi csizmákat, a piacokon az endrődiek szépen faragott tulipános kocsijait.

A továbbiakban ismertetem egy endrődi tulipános kocsi megújulását, rekonstrukcióját, melyet a kis múzeumunk (Tájház) karolt fel és rögzítette a folyamatot a későbbi kutatás számára. Valamint a múzeumunk néprajzi gyűjteménye gazdagodott egy szépen felújított kocsival.

2004-ben tudomásomra jutott, hogy a Polányi utcában lakó Dinya Lajos őriz egy régi bevasalatlan löcsös kocsi komplett fa vázát. A kocsi favázának megtekintése után arra az elhatározásra jutottam, hogy itt a lehetőség egy endrődi tulipános kocsi felújítására, bevasalására, tulajdonképpen a kocsigyártás folyamatának rekonstrukciós kísérlet keretében történő felelevenítésére. Sajnos a szűkös anyagi kereteink nehézségeket okoztak, de az ügy iránti elhivatottság és a múzeumi anyag gyarapításá-

nak fontossága áthidalhatóvá tették ezeket a problémákat.

A kocsi története Dinya Lajos közlése alapján:

A tulipános kocsi favázat id. Dinya Lajos rendelte meg a szomszédban lakó Hanyecz Imre kocsigyártó mestertől. Hanyecz Imre elismert iparos volt a szakmában és rangot jelentett a tőle származó kocsi tulajdonlása. A megrendelés pontosabban úgy történt 1939-ben, hogy id. Dinya Lajos egy szekér fáért kapta fizetségként a bevasalatlan kocsivázat. Volt másik kocsi a Dinya gazdaságban így ezt egyelőre felrakták a padlásra, majd jó lesz, ha a másik tönkre megy. Időközben „kitört a kommunizmus” a lovakat, kocsikat, stb. be kellett adni a közösbe, a Tsz-be. A bevasalatlan kocsi a padláson elkerülte a „Tsz sorsot” és több mint hatvan évig porosodott a padláson, később a göréba felkötve.

2005-ben megvásárolta múzeumunk a favázat és rábeszéltem Endrőd utolsó kovácsát, Szmola Bélát, hogy vasalja be a kocsit. A munkát - kicsit nosztalgizva a fiatal kort idéző szekér és kocsivasalások emlékében - elvállalta és hamarosan hozzáfogott az egy embernek több hónapig tartó munkába. 2006. év tavaszára már bevasalva álltak az alkatrészek Béla bácsi műhelyében. A következő munkafolyamat a kocsi festése volt. A

Löcsös kocsi ráfhúzás

festést régen kocsi festők és hintó fényezők készítették, ilyen szakembert találni sajnos megoldhatatlan feladatnak bizonyult. A bajból barátom és volt munkatársam Somogyi József segített ki. Ő ugyanis olyan festő-mázoló iparos volt, aki még fiatal korában a mesterével hintókat is festett és fényezett. A festés után a kocsit összeállítottuk és csodálatos (és kicsit meghatódva) álltunk előtte meghajolva a kézműipar ezen belül a kocsigyártók, kovácsok, kocsifestők nagyszerű munkája előtt.

A próbaút a Gyomaendrődi Múzeumi Napok (2006. április 28-29.) második napján lovas felvonulás keretében zajlott le. A hajtó Szerető Lajos volt, kinek két szép lóva ügyesen húzta a megújult tulipános kocsit.

Ezúton is szeretném megköszönni az odaadó segítséget mindenkinek, aki hozzájárult ahhoz, hogy ez a szép löcsös kocsi megmaradt és megújult. Külön köszönet Dinya Lajosnak, amiért megőrizte a favázat, Szmola Béla kovácsnak a gyönyörű vasalásért, Somogyi Józsefnek a szép cifrázásért, Szerető Lajosnak a hajtásért és természetesen minden anonim segítőnek.

Lovasfelvonuláson az új kocsi

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Részletek a Gyomai Református Egyház 18-19. századi néprajzi, helytörténeti értékű adataiból - VII. rész

Mielőtt folytatnám a gyomai református templom építése, időnkénti javítása, felújítása körüli munkálatokról talált feljegyzéseket, tisztelettel felhívom a figyelmét a kedves olvasóknak egy közelmúltban megjelent adatokban is igen gazdag könyvre; Szatmári Imre: Békés megye középkori templomai, Békéscsaba, 2005. a Békés Megyei Múzeumok Igazgatósága kiadásában. A rajzokkal, képekkel is bővelkedő /sőt térképekkel! könyvben több adatot találhatunk az endródi, gyomai / s határokban volt elpusztult helységek / középkori templomokról.

1792. esztendőben Bárdos István másfél holdnap alatti Mész keveréséért 9 Rhénusi forintokat (holdnap = hónap, rhénusi frt.= rajnai német forint).

4 mázsa vasért Tótoknak fizettem 32 rh. frt.-ot.(ti. felvidéki tót szekeresek hozták le a „szögvasat”, másképpen rúdvasat.) Bukovszky Téglá égető májszternek (mesternek) elő pénzben fizettem 35 rh. ft.-ot. A Téglá égető Legényeknek két ízben fizettem 1892. May 5 és 12. én 21 rh. frt.-ot. Oláh Istvánnak egy csomó vesszőért 10 krajczárt. Vitkai Mihálynak a Gyulai Téglá égető Mesternek Kementzjének tapasztásáért 1 rh.frt.-ot. 206 szál Deszkaért Váradról á.102 db./15 krajtz. 104 db./16 krajtz. Öszvesen 53 rh.frt. 14 krajczár. A Szálakat faragóknak Nap-számba és élelmükre 3 rh. frt.18 krajcz. 100 Tojásért a Téglá Mesternek téglá égetéskor! // 24 krajcz. Egy Létz szeg fűrűért 3 krajcz. Téglát behordóknak Húrsra 56 krajcz., Téglá hordó sarogjáért 7 krajcz. Húrsra és borra a aTéglá Mesternek Presbytereknek d.v. (diversus vicibus=különböző helyeken), Téglá béradóknak, válogatóknak és Hordároknak 3 rh. frt. és 26 1/2 krajcztár, Asó, pontozásért Kováts Mesternek 12 kr. (hogya pontozás alatt mi értendő, megválaszoni nem tudom, talán egyfajta élezési módszer?).

1792. July. 16. Péter Czigánynak 120 kapots tsinálásáért 2 rh. frt. (hajdan előkelő mesterség volt „szegkovács” a cigány iparosok között, ők készítették a különböző méretű szegeket, ácskapcsokat, és egyéb épületvas eszközöket, vasalásokat, természetesen a helybéli mesterek „jövähagyásával”). Vintze Pálnak és Kúszegi Bálintnak faragásáért 30 kr.

1793. Sept. 3. Vándlik György Téglá Mesternek 26 rh. frt. 23 kr., 600 Létz Szegért Péter Czigánynak 1 rh. frt. 30 kr. Aradról 30 Szálfa hozott Szerető István á. Rh.frt.1 és 30 kr. öszvesen 44 rh. frt. Úti költsége volt 29 kr.

1794. Április 29 Túron 1000 db Létz Szegért 2 rh.frt. 18 kr. Rójtj (Bihar vármegye) Oláhoknak 43 Szál deszkaír á.kr.17. öszv.12 rh.frt.11 kr. A' Téglá Vésőknek Kút és Szűrű tsinálásért 38 kr. A' Toronyhoz Cserpák (meregető edény) nyélnel való rúdákért 17 kr.

Diószegi Mihálynak formákért és Línéákért (vonalzók) 49 és fél kr. Téglá vetőknek újfent szűrű tsinálásír és Kútak ásásáír

22 kr. Diószegi Mihálynak a Toronyhoz megint faragásír 1 rh. frt. 30 kr. Két Kementze Téglá ki égetésire Ványárul vedvődt Szalma 35 rh. frt. 49 kr. Pósalaki Lakos (Szatmár vármegye) Varga Mihálynak 104 Köből mészír á. Kr.36. öszv. 62 rh.frt.24 kr.ismét felpénzt oda adtam vólt 30 rh.frt.és úti költségre, áldomásokra 3 rh. frt.24 kr. Kolibár Jánossal számot vetvén homi aprólékosságokért Létz szegekért, lapátokért 's egyéb effélékért 7 rh. frt. 58 és fél kr. Mursi Péternek a Toronyhoz 3 Mázsa vas feldolgozásáért 4 rh.frt.30 kr. Mikor Izsó János Uram ment vóltk Pósalakra a mészír adtam néki 13 rh.frt. A Téglá égető Kementzének fűtésire vettem Nádat Kádár Ferentztől 122 kive nádír á.2 kr. öszv.4 frt., Óri Pálnak 50 Kívér 1 frt.40 kr., Sári Sándornak téglá kirakásír 34 kr. A balai Csösznek sok szolgáltaír a' Szalma hordáskor 2 frt. 15 kr.

1806. Okt. Ekllesia számára vettem Váradonn 500 szál feNyő deszákát, számítván párját 1 frt. 8 krajczárjával öszv.283 frt. 20 kr. bizonyítom Szilágyi János.

1806.juni.22. Termés Köveknek a Kő falba való bé foglalására három ágú 204 Kaptsoknak tsinálásáért Templom Kurátora Szántai Péter Uram Ökigyelme fizetett 40 rh. frt. 48 kr. bizonyítom Szombati István.

1806. Apr. 24. Szabó Márton és Dobó András Gyomai Lakosoktól téglá égetéshez Singfa (túzi fa) Kosarakat vettem 261 frt.-ért (tűzifa hordáshoz való fonott kosarak).

1806. May 19. Csetnek (Gömör vármegye CsteneK) Szekeresektől egy mint Demko Márton, Kristóf János, Varga Mihály és Kozsuch Mátyás tól, Gyomai Birák Uraiméktől meg alkutt templomhoz való Vas áraban küldettévvén Kezemhez vettem és egészlen, tökéletesen kielégítettvén 1196 rh. frt.-okban Szonáth Ádám mk. (vagysis a nevezett szekereseK által leszállított vas árát csetneki bíró Szonáth Ádám átvette).Nádért fizetem Fűzes Gyarmatiaknak, Közözs Ladányiaknak, Szeghalmi Embereknek 2 frt. 17 kr.

1808. Okt. 5. Debretzeni Lakos PÜ. Kováts Gergély Bányam Uram a' Gyomai újonnan épült Templom Számára adott legyen Templom Kurátora Szántai Péter Uramnak 100 frt.-okat bizonyítom és P. Kováts József Gyomai Lakos.

1815. Febr. 3. A' Gyomai Ekllesia Téglájából vett 1000 darab Téglákért Templom Kurátora Szántai Péter Uramnak még az 1807 dik Esztendő Okt. 20-án fizettem Dinya Márton Endródi Lakos mk. 14 frt. A Gyomai Görög bötostól vettem 1818. szept. 17. Két ásót frt. 2 és 48 kr., Két Kapát frt. 2 és 12 kr., Két Korsót frt. 2 és 9 kr. 1300 darab Létz Szegét frt. 15 és 36 kr. Egy Vas fazikat frt. 5 és 25 kr. 2 Lapátot 1 frt.

Cs. Szabó István

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK GYÁRTÁSA
EGYEDI MÉRETE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

EGYEDI CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.
MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT

Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

folytatás a 122. oldalról **III. VAGYON FELHASZNÁLÁSSAL KAPCSOLATOS SZÁMADÁS**

Mint ahogy azt az előző fejezet számaiból hallani lehetett, illetve látni lehet, a számok egyértelműen bizonyítják, hogy az egyesület vezetése mind pénzügyi, mind az anyagi javaival a tőle elvárható gondossággal gazdálkodott.

A korábbi években megtorpant fejlesztés 2005. évben pénzforrás megteremtése miatt (eladás és pályázati pénz) realizálódhatott.

Az egyesület eszköz leltára, vagy rovacsa elkészült.

A Közgyűlésnek ezennel tisztelettel bejelentjük, hogy a Gyomaendrődi Önkéntes Tűzoltó Egyesület vagyonának értéke az elszámolt amortizáció után 2005. december 31-én nettó értékben:

5 millió 662 ezer forint.

IV. CÉL SZERINT JUTTATÁSOK

Egyesületünk sikeresen pályázott a Belügyminisztérium egyik pályázatán, 800 ezer forintot nyertünk.

V. KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERV TŐL, ÁLLAMI PÉNZALAPBÓL, HELYI ÖNKORMÁNYZATTÓL, KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZATTÓL KAPOTT TÁMOGATÁS:

A helyi önkormányzattól kapott támogatás összege: 1 millió forint volt.

Az előző évtől 100 ezer forinttal magasabb.

A folyamatosság miatt bemutatjuk az előző évek azonos tartalmú számaikat:

1997: 5,4 millió Ft, 1998: 3 mf, 1999: 1,6 mf, 2000: 0,9 mf, 2001: 1,1 mf, 2002: 0,3 mf, 2003: 1 mf, 2004: 0,9 mf, 2005: 1 mf.

A fenti számok jól mutatják, hogy az egyesület gazdálkodása, működése csak nagyon visszafogott lehet, fejlesztése kényszerű szünet után 2005-ben már volt.

VI. AZ EGYESÜLET VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐINEK NYÚJTOTT JUTTATÁSOK ÉRTÉKE, ILLETVE ÖSSZEGE

A vezető tisztségviselők is önkéntesen a város lakosságának tűzvédelmi biztonságának megteremtésén dolgoznak.

Munkájukért sem pénzbeni, sem természetbeni juttatásban nem részesültek, sem most sem a korábbi években.

VII. KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGRŐL RÖVID TARTALMI BESZÁMOLÓ

A Gyomaendrődi Önkéntes Tűzoltó Egyesület kiemelten közhasznú szervezet, ami azt is jelenti, hogy

TÁRSADALMI KÖZÖS SZÜKSÉGLETEK KIELÉGÍTÉSE
céljából jött létre.

Olyan közhasznú feladatot lát el, amelyről törvény felhatalmazás alapján más jogszabály rendelkezés szerint, valamely állami szervnek vagy a helyi önkormányzatnak kell gondoskodnia. Tevékenységéről a gazdálkodásának legfontosabb adatairól a nyilvánosságnak is köteles beszámolni a helyi sajtó útján.

Az elmúlt 2005-dik évben a Gyomaendrődi Önkéntes Tűzoltó Egyesület:

1 alkalommal 4 fővel vonult ki káreseményehez, december 31-én. Műszaki mentésben december 23-án 3 fő vett részt.

Belvíz és csatornatisztítást 11 fő végzett 110 órai társadalmi munkában, az augusztusi óriási esőzések során.

Tűzvédelmi bemutatót tartott 4 alkalommal, a Kis Bálint, Rózsashegyi Kálmán, Kner Gimnázium és a Bethlen Szakiskolában.

15 fő 640 óra szolgálatot biztosított az egyesület telephelyén.

Taglétszám: 42 fő, akikből 20 fő aktívan részt tud venni az egyesület műszaki vagy adminisztratív munkájában, és 18-20 fő azok létszáma, akik kiképzett tűzoltók. Ez az a létszám, akik riaszthatók tűz, vagy más katasztrófa esetén.

2005 év folyamán 2 alkalommal májusban és augusztusban végeztek tűzoltási gyakorlatot.

Az elnöki beszámolóban részletezett gondok még mindig megoldásra várnak.

Az EB. tavalyi beszámolójában is leírta, most is megteszi, hogy: Egyesületünk mind személyi, mind az anyagi és eszköz ellátottság, felkészültség vonatkozásban olyan fizikai és immateriális értékekkel rendelkezik, amit az elmúlt 80 év során részben elődeink a település mindenkori vezetésének aktív támogatásával, részben szponzoraink adományoztak, és pályázaton is jelentős támogatásokkal nyert, azzal a céllal, hogy a város és lakosainak tűz elleni biztonságát szolgálják.

Ez a számokban összességében ki nem fejezhető érték most éppen ránk van bízva, és a jelen vezetés és tagság kötelessége, hogy ezt megőrizzük, fejlesszük, és az utánunk jövőeknek tisztességgel átadjuk.

Tisztelt Közgyűlés!

A záró pénzkészlet, valamint a 2005. évi önkormányzati költségvetési támogatás összegét ismerve, valamint az energia- és üzemanyagárak ideje eddigi és tervezett alakulását ismerve, sajnos azt a megállapítást kell tennünk, hogy a működési költség fedezetünk idén sem javul, tekintve, hogy a költséggazdálkodás minden tartalékát a korábbi években már felderítettük és hasznosítottuk.

Az Ellenőrző Bizottság kötelessége, hogy a Vezetőségnek és a Közgyűlésnek is felhívja a figyelmét, hogy ezzel a jelen ismeretek alapján tervezhető pénzkészlettel, az egyesület működési költségeinek nincs meg a teljes fedezete, még a leggondosabb gazdálkodás mellett sem.

Ezért ahogy a korábbi években is meg kellett találni azt a megoldást, amely egyesületünk részbeni működését, és fennmaradását biztosította, lakosságunk biztonsága érdekében, úgy az idej, **2006 évre is ez a vezetés egyik legnagyobb feladata.**

Az egyesületünk idén 80 éves!

Elődeink azért hozták létre, és működtették folyamatosan ezt az egyesületet, hogy hasznára legyen az itt élőknek azáltal, hogy az élet és vagyoni biztonságunkat szolgálja.

Tisztelt Közgyűlés, az Ellenőrzőbizottság, a Közhasznúsági Jelentést a Törvény által előírt tartalommal készítette el.

Elkészült az egyszerűsített mérleg és eredmény-kimutatás, amelynek főbb számai: Befektetett eszközök: 5662 ezer forint, forgóeszközök: 1799 ezer forint, amelyből a készlet értéke: 1.252 ezer forint, és a pénzkészlet 547 ezer forint. Az egyesület saját tőkéje: 6.914 ezer forint, a mérleg eszköz és forrás főösszege: 7.461 ezer forint.

Az eredmény-kimutatás szerint a 2005. év összes bevétele 2.852 ezer forint volt, összes költsége 3.227 ezer forint, így a tárgyévi eredménye -375 ezer forint volt. Az első alkalom, amikor a kiadások és a költségek nem esnek egybe, tekintve, hogy a 2004. évben felleltározott eszközök után elkezdtek az amortizáció elszámolását.

2005 évben a tárgyi eszközök amortizációjaként 708 ezer forint került elszámolásra, ez az összeg nem pénzkiadás, de költség!

A tényleges pénzkiadásokhoz az eredménykimutatás során hozzá kell adni, az amortizáció összegét.

(a pénz kiadás 2.519 ezer forint volt, az amortizáció 708 ezer forint, a kettő összege: 3.227 ezer forint).

A mérleget, az eredménykimutatást, az elnöki beszámolót az EB ülésén megvitatta, és annak alapján a Közgyűlésnek

**A MÉRLEGET 7.461 EZER FORINT főösszegben,
Saját tőkét 6.914 ezer forint összegben**

**ELFOGADÁSRA javasolja,
1/2006. EB (V.29) Határozata alapján.**

JAKUS IMRE • CSÁSZÁRNÉ GYURICZA ÉVA • MRAUCSIK LAJOS
EB. TAG sk. EB. ELNÖK sk. EB. ELNÖK sk

Fénykép: endrődi önkéntes tűzoltók az 1940-es években

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Szlovákiában győzött a szlovák baloldal az összesített előzetes eredmények alapján. A június 17-i előrehozott választások eredményeként az új Szlovák Parlamentnek 6 pártja lesz. A legtöbb szavazatot az ellenzéki Irány-Szociáldemokrácia nyerte el, 29,14%-kal. Második lett a Szlovák De-

mokratikus és Keresztény Unió Demokrata Párt 18,35%-kal, a harmadik lett az eddig parlamenten kívüli szélsőségesnek minősített Szlovák Nemzeti Párt, 11,73%-kal, A Magyar Koalíció Pártja lett a negyedik, 11,68%-kal, a Meciar vezette Néppárt a Demokratikus Szlovákiaért Mozgalom 8,8%-ot, a kereszténydemokrata 8,3%-ot kapott. A kormányfő még nem döntött, hogy kit bíz meg kormányalakításra. Bugár Béla nyilatkozatában elmondta, hogy „mindenáron nem kívánunk részt venni a kormányban”.

Feljelentik a szlovákiai Magyar Koalíciós Pártot, mert a parlamenti választások kampányában a plakátjaikon a magyar szöveg nagyobb betűvel volt nyomtatva, és előbb szerepelt, mint a szlovák nyelv. A szlovák választási kampányban mindennaposá vált a magyarelles uszítás, már a szlovák értelmiségek egy csoportja fel is emelte a hangját a magyarellesség miatt.

Székelyföld önrendelkezéséről tartottak újabb gyűlést Gyergyóditróban. Az egykori agyagfalvi és az 1918. évi gyulafehérvári nemzetgyűlés mintájára. Határozatban fogalmazták meg a székelyföldi autonómiaigényét. A Székely Nemzeti Tanács hívta össze a nemzetgyűlést abban a reményben, hogy az ilyen formában kifejezésre juttatott közösségi akaratot nem hagyhatják majd figyelmen kívül a hazai és nemzetközi fórumok. Az RMDSZ nem értett egyet a nemzetgyűlés összehívásával, és nem is képviseltette magát, mert véleményük szerint ezeket a kérdéseket a parlamentben kell megoldani. A nemzetgyűlés határozata többek között arra is kitér, hogy Székelyföldön maradjon a helyi adók 90%-a, továbbá ne Bukarest diktálja hogy milyen és hány osztály induljon a ditrói iskolában, az ilyen jellegű döntések helyben születessenek.

SZORÍT...

Minden nap bővül Magyarországon a drasztikus megszorítások jegyzéke. Joggal érezhetik a koalíciós pártok (MSZP-SZDSZ) szavazói, hogy igencsak megvezették őket a kampány során, hiszen nem ezt ígérték. A miniszterelnök ugyan azt állítja: „Ő ezt ígérte... Hát nézzük át a jelenleg már bejelentett „Új egyensúly” megszorító program jelentősebb tételeit:

Idén 350 milliárd, 2007-ben újabb 1000 milliárd forint értékű kiadáscsökkentő és bevételnövelő intézkedéseket hajtanak végre az alábbi tételeket már közzétették:

- ☞ Augusztus 1-től 30%-os gázár-emelés,
- ☞ 14%-os lakossági, 10%-os nagyfogyasztói villamos-energia ár-emelés,
- ☞ gyógyszerár-emelés, gyógyszer-támogatások csökkentése,
- ☞ BKV-MÁV- és Volán jegyár-emelés,
- ☞ Szeptembertől az áfa 15%-os kulcsát 20%-ra emelik, így 5% ponttal dargul sok minden, pld. élelmiszer, jegyárak, stb,
- ☞ Jövedéki adó emelés a cigaretta, italárakat emeli,
- ☞ 2,5 %-kal emelkedik a munkavállalók járuléka (januártól újabb 1%-kal),
- ☞ 20 %-os kamat-és tőzsdei árfolyamnyereség-adó,
- ☞ természetbeni juttatások adója 44-ről 54%-ra emelkedik, adóköteles lesz a cégtelefon,
- ☞ októbertől 15-ről 35%-ra emelkedik az EVA kulcsa,
- ☞ munkavállalók egyéni egészségbiztosítási járulékanak mértéke szeptembertől 4%-ról 6%-ra, a munkavállalói járuléka pedig a jelenlegi 1%-ról 1,5%-ra emelkedik. Januártól az egyéni egészségbiztosítási járuléka 6%-ról 7%-ra nő.
- ☞ A nyugdíjas vállalkozók az eddigi 5%-os baleseti járuléka helyett egészségügyi hozzájárulást fizetnek, aminek mértéke idén

15%, 2007-ben 16% lesz.

Közalkalmazottakat érintő változások:

Bevezetik a teljesítményalapú bértáblát, eltörlik a 6 hónapos extra végkielégítési garanciát, alkalmatlanság miatt elbocsáthatók.

Önkormányzatok átszervezése: megyei önkormányzati rendszer helyett regionális önkormányzati rendszer, kötelező lesz a kistérségi társulás, 1000 fő alatti településeken nem lesz polgármesteri hivatal.

A miniszterelnök ezen intézkedéseket úgy minősítette, hogy „nem kell félni, nem fog fájni”, ezek csak kisebb kellemetlenségek...

Sajnos az őszi önkormányzati választások után jönnek csak az igazán húsbavágó intézkedések sorozata – mondta a Fidesz alelnöke, Pokorni Zoltán.

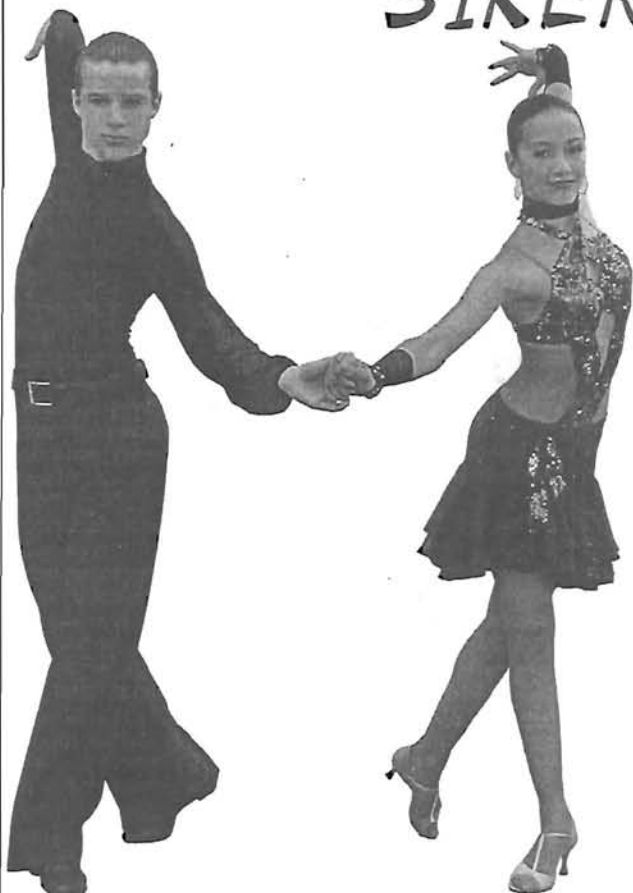
Úgy gondolom, hogy a lakosság és a vállalkozások, az önkormányzatok megsarcólása mind a nagytöke érdekeit szolgálja. Biztos vagyok benne, hogy sokan nem erre a programra gondoltak, amikor szavazatukkal a jelenlegi kormányt támogatták... (?)

Megdöböntő, hogy nem örülnek az emelt bérnek, a szakmunkások jelentős létszáma, mert az elbocsátásoktól és az esetleges visszaminősítéstől jobban félnek. Július 1-től a szakmunkások minimálbérét kötelező megemelni. Ha a gyakorlati idő 2 évnél kevesebb, akkor a kötelező minimálbér 65.700 forint, ha 2 évnél több, akkor 68.700 forint. 2007. január elsejétől ugyanebben a kategóriában 72.100, illetve 75.400 forint lesz a szakmunkások kötelező minimálbére. Erre a jogszabályra, és a szakmunkásképzés alapos átgondolására, újra szervezésére már égetően szükség volt, ez a határozott véleményem, persze egy jogszabály annyit ér, amennyit betartanak belőle, sajnos a kiskapuk még mindig nyitva állnak... Vissza kell adni a szakmunka a szakmunkásképzés régi rangját, nagy szükség van rá!

Császárné Gyuricza Éva

RUMBA

SIKER

A Rumba Táncsport Egyesület szokásos évzáró táncbemutatója idén is nagy közönségsikert aratott. A kicsik és nagyok azaz a kezdők és a már nemzetközi sikereket elért párosok gyönyörködtették az érdeklődőket a Katona József Művelődési Házban. A gyomaendrői táncsport egyesület egy párosa – Molnár Ádám és Paróczai Rebeka – július 8-án részt vesz Barcelónában a latin táncok világbajnokságán.

Evangélikus Oldal

Lelkészváltás a gyülekezetben

Kedves Olvasó!

A Gyomai Evangélikus Egyházközségbe júliustól új lelkész érkezik. Gáncs Péter püspök úr gyülekezetünkbe helyezte Domokos Jenő nagytiszteletű urat. Ez egyben azt is jelenti, hogy jómagam és feleségem Anikó búcsúzzunk egyházközségünkötől és Gyomaendrőd városától. Püspök úr rendelkezése szerint ettől a hónaptól a Szarvas Ótemplomi Evangélikus Egyházközségben folytatjuk szolgálatunkat. Köszönjük a gyomaendrődiek minden támogatását, és azt a sok imádságot, amelyekkel szolgálatainkban segítettek bennünket az itt töltött 4 év alatt. Mindig szeretettel gondolunk majd életünk ezen időszakára.

Horváth Z. Olivér

Búcsúzó lelkészpár (Horváth Anikó és Horváth Z. Olivér)

Az alábbi sorokban az érkező Domokos Jenő lelkéssel készült rövid interjú olvasható, melyben a gyülekezetünk felügyelője, Ratkay Dorottya kérte őt.

- *Ha jól tudom Erdélyi származású vagy, mikor kerültél Magyarországra?*

Igen, a Brassó melletti Négyfaluból származom, és gimnazista koromban kerültem Magyarországra. Az akkor újrainduló Békéscsabai Evangélikus Gimnáziumban érettségiztem 1997-ben.

- *A teológián milyen munkacsoportban vettél részt? (énekkar, börtönmisszió, stb...)*

Azt hiszem a teológiára nem jellemző a munkacsoportokba való csoportosodás, vagy a szakosodás. A teológián általában minden

teológusnak minden szakterületen ki kell próbálnia magát és a 6 év teológia elvégzése után van lehetőség szakosodásra is. Természetesen a teológiának van egy vegyeskara, ha ezt szakcsoportnak lehet nevezni, amelynek én is tagja voltam, sőt belekóstoltam a harsonázás rejtelmeibe is, ami mára hangszer hiányában sajnos abbamaradt.

- *Voltak külföldi egyetemi éveid?*

Egy évet töltöttem Németországban, de nem jártam egyetemre. Egy gyülekezetben és a gyülekezet ifjúsági házában tevékenykedtem. Felvettem a kapcsolatot az ottani börtönlelkéssel is, hisz a városban volt egy börtön, és alkalomadtán neki is segítettem szolgálatában.

- *A megyénkben, egy igazán nagy gyülekezetben, a békéscsabaiban töltötted gyakorlati idődet. Milyen tapasztalatot gyűjtöttél az egyház-megyénekről?*

A gyakorlati évvel és a gimnáziumi évekkkel összesen 5 évet töltöttem Békéscsabán. Ez idő alatt, de főleg hatodéves koromban meg-

ismertem az egyházmegye lelkészeit és a lelkési munkaközösségi ülések kapcsán jártam a legtöbb gyülekezetben is.

- *Az igazi tapasztalás, szolgálat azonban Szarvason vette kezdetét...*

- *Az előző szolgálati helyeden vezető lelkész mellett dolgoztál, most azonban egyedül fogod vezetni a gyomai és a mezőtúri gyülekezetet is.*

- *Kihívás?*

Kondor Péter esperes úr segítségével és természetesen a Jó Isten segítségével fogom a gyülekezeteket pásztorolni. Tehát nem leszek egyedül, sőt én is remélem, hogy a gyülekezetek vezetősége segíteni fog nekem a gyülekezetek vezetésében. Természetesen minden új hely kihívás. Az különösen, hogy olyan gyülekezeti feladataim is lesznek, amelyeket Szarvason más végzett.

- *Milyen elképzelésekkel, tervekkel kezdted meg szolgálatodat?*

- *Milyen gyülekezeti alkalmak elindítását tervezed városunkban?*

A váltás túl gyors leforgású volt ahhoz, hogy elképzelésekről és nagy tervekről tudjak beszámolni. A tervem az, hogy folytatam azt a munkát, ami eddig folyt a gyülekezetekben. Amíg nem ismerem meg személyesen a gyülekezeteket és a két gyülekezet helyzetét butaság lenne saját elképzelésekre terveket szöni. Úgy gondolom a tervek mindig adott helyzetből kell kiinduljanak, hogy működőképesek legyenek. Éppen ezért új gyülekezeti alkalmak elindítását nem tervezem, hisz ha lehetőség lett volna rájuk nyilván elköszönő lelkésztársaim beindították volna azokat. Ezért arra törekszem, hogy a lelkészváltás zökkenőmentesen menjen végbe, ami a gyülekezeti alkalmakat illeti.

- *Hogyan gondold megszólítani a fiatalságot?*

Az ifjúság mindig is szívügyem volt, de az ő hatékony megszólításukhoz különösen is ismerni kell helyzetüket, ezért egyelőre marad az előbb vázolt koncepció.

- *Beszélg kicsit magadról is! Ha jól tudom egy szokatlan sport szerelmese is vagy...*

Nem szokatlan sport az, csak talán itt az alföldön. Erdélyben a hegymászást nem is neveztek sportnak, hanem azt mondtuk, hogy kirándulni megyünk. A sziklamászás viszont lehet, hogy egy kicsit szokatlan, vagy mai modern szóhasználattal „extrém”, de a hegymászáshoz ez is hozzátartozik. Sajnos földrajzilag egy kicsit távol kerültem a hegyektől, de megragadok minden alkalmat és lehetőséget a hegymászásra.

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

Vasárnap 9 órai kezdettel a templomunkban.
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Bibliaóra és „Asztali beszélgetések” – Ifjúsági Bibliaóra:

Június 1-től, a nyári időszakban szünetelnek ezek az alkalmak.
Őszi újraindításuk szeptember 14-től várható.

Az idei nyáron ifjúsági tábor helyett a két évente megrendezésre kerülő **Szélrózsa** evangélikus ifjúsági találkozóra készülünk a fiatalokkal.

Időpont: **Július 19-23**, helyszín: **Szolnok**.

További információ a <http://www.szelrozsaatalalkozo.hu/> honlapon található.

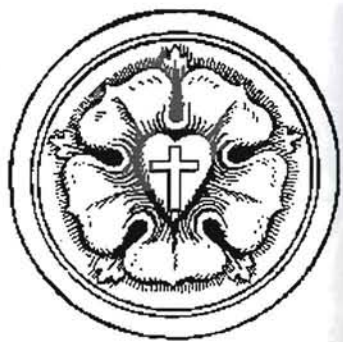
Szeretettel hívjuk minden fiatal, és magát fiatalnak érző testvérünket! Részvételi szándékát kérjük jelezze a hivatal telefonszámán!

Hivatali elérhetőség

Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 06 56/352-437

Lelkipásztori látogatást igénylő családoknak, testvéreinknek, készségi ajánljuk fel ezt a szolgálatot. Üzenet a lelkési hivatal telefonszámán hagyható.

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Iványi Mária:

Hopp, ide frissen

Hopp, ide frissen,
Kezem a kilincsen,
Széles kaput tárunk,
Szép mese vár.
Hopp, ide frissen,
Párod, ugye nincsen,
Leszek én, ha kéred,
Szép zene szól.

Iványi Mária:

Panni meg a tarka rét

Tarka réten száz virág
Szerte szórja illatát...
Panni félve lépeget,
Jobbra, balra nézeget...
Itt is virág! Ott is virág!
Itt margarét, ott szarkaláb!
Eltaposni jaj, be kár!
Tőlük olyan szép a nyár!

Jó kislány vagy! – szól a rét
S rábólint a margarét:
Aki minket így szeret,
Bizony az rossz nem lehet. –
S felé int a sok kis virág:
Lásd, e színes, tarka világ
Mind a tiéd! Téged vár.
Neked olyan szép a nyár.

Bukva Csilla:

Vakáció

Ritkán látott hű barátként
Újra megérkeztél,
Jöttöddel sok iskolásnak
Örömet szerezteél.

Szinte nincs is talán köztünk,
Aki nem számolta,
Mikor jössz el végre hozzá,
Vajon hány nap múlva?

Ezerféle ajándékkal
Kedveskedsz, mint szoktál,
Átnyújtasz minden örömet,
Amit a nyár kínál.

Rossz lesz tőled elbúcsúzni
Új tanév kezdetén,
De erre most ki is gondol?!
Jöjjön a pihenés!

SZENT IMRE IDŐSEK OTTHONA

Június 10-ére nagy szabású ünnepséget szerveztek Öregszőlőben. A program szerint a hagyományos paprikaskrumplifőző verseny mellett, főszerepet kapott az Iskola út ünnepélyes átadása (államtitkári részvétellel), az idősek számára 10 új férőhely és az otthon átépítésének ünnepélyes átadása, harangszentelés, emlékfá ültetés, gyermeknapi műsor, és végül tűzijáték. Sajnos az idő könnyörtelenül közbeszólt... Reménytelenül esett egészen délutánig, az államtitkár (aki már akkora nem is ezt a címet viseli) sem jött el. A meghirdetett programból az ítéletidő ellenére megvalósult: az átadás, a 20 férőhelyessé bővített Szent Imre Idősek Otthonának ünnepélyes átadása, és délben a harangszentelés.

Az elszánt versenyzők megfőzték a sok finomságot, ami el is fogyott, de a délutáni és esti program elmaradt. Az átadási ünnepségen megtudhatta – aki még nem tudta –, hogy az Iskola út építéséhez nyert a város 50 millió forintot, az otthon bővítéshez nem nyert egy forintot sem. Tehát kizárólag saját erőből kellett a városnak megvalósítani az otthon szükséges bővítését. Sajnos egyre jobban előregedik a város, mert a fiatalok kénytelenek elmenni munkahely hiánya miatt, így egyre több idős ember marad egyedül, és számára és családja számára is fontos a biztonságos adó otthonokba való bekerülési lehetőség. Öregszőlőben 20 idős embernek biztosít átmeneti otthont a most átadott beruházás. A Képviselő-testület átérezve a városban lakók ez irányú szükségletét, az elmúlt években az idősek érdekében sokat tett.

Az otthon a Szent Imre Iskola helyén épült meg, szép gesztusnak minősítette Iványi László kanonok az otthont szentelő beszédében ezt a névválasztást, és Isten segítségét kérte a házra és lakóira.

Bukva Csilla ez alkalomra írt verse:

Szent Imre, mennyégből nézzél mireánk,
Oltalmad élvezze kibővült, kedves ház!

Áldd meg építőik veríték-cseppjeit,
Istenem, vaj' mennyit fáradt sok munkás itt!

Még tél volt, amikor csendben hozzáálltak,
S ami ma itt fogad, méltó rá csodálat.

Állhatatosságot adj itt dolgozóknak,
Támaszt nyújthassanak mindig a lakóknak.

Új harangunk messze elhallatszó hangja
Hirdesse: új élet köszöntött e tájra.

Ez a mai ünnep annak szép példája,
Mit tesz az akarat a jóért munkálva.

Fiatalokról fiataloknak

Fülöp Zsanett 8.b, Az év diákja

Iskolánkban jubileumi év volt, hiszen 5. alkalommal rendeztük meg a Kis Bálint Napokat, mely szép hagyománnyá vált, minden évben újabb hagyománnyal bővülve. A névfelvételt követően névadónknak emléktáblát állítottunk, majd címer, zászló, póló, újság készült. Az elmúlt évben emléktáblát avattunk a legalább 25 évet iskolánkban oktatók tiszteletére, ez évben pedig elkészült nyakkendőnk, és létrehoztuk a Kis Bálint-díjat, melyet évente egy dolgozó és egy diák kaphat meg. Az évfordulóra Fő úti épületünk szép dekorációt kapott, mely Giriczné Varga Erzsébet tanárnő munkáját dicséri.

Rendezvénysorozatunk hagyományai a Diákönkormányzat által 2005-ben alapított, Darvas Tibor pedagógusról elnevezett emlékversenyek, illetve ezek díjátadásai. A versmondó versenyt idén 66 tanulóval rendeztük, a mese- illetve versillustráció versenyre pedig közel 300 alkalommal neveztek a város általános iskoláiból. Új hagyományként alapítottuk a prózáiro versenyt, ahová 45 mű érkezett.

2005-ben ugyancsak a Diákönkormányzat által alapított Leg-díjak átadására is a Kis Bálint Napokon kerül sor. Ezek: Az Év pedagógusa, diákja, szülője, nagyszülője, valamint a Legjobb közösség díj.

E tanévben június 12-14-ig tartottuk a Kis Bálint Napokat, melyre most is meghívtuk az öregdiákokat, nyugdíjas pedagógusokat, s a szülőket.

Az első napon „Iskolánk és lakóhelyünk értékei” címmel rendhagyó órákat tartottak a diákok, majd lakóhelyünk és környékének természeti értékeit fedezték fel. Az alsós diákok a 3. c osztály bábéledását tekintették meg, majd felfedezőútra indultak. A barangolásról dokumentumot, prospektust, feljegyzést készítettek, s ezekből kiállítást rendeztek. A tanulóink jártak a Kner Nyomdamúzeumban, az endrődi Tájháza-ban, megismerték a Hősök úti hársfasor, illetve a gesztenyes történetét, kirándultak a Peresre.

A felsősök 18 téma közül választhattak a rendhagyóórákon. Íme néhány: Fedezzük fel Magyarországot!, Érdekeségek matematikából, Animációkészítés, Ismerd meg önmagad!, Műfajok az újságírásban, Fegyverek a II. világháborúban, Freizeit-szabadiidő, Games and Grossvords-Játékok és keresztrejtvények, Csenedélt festése, A zene az kell!, És miért szép?, Sokoldalú

V. Kis Bálint Napok

genetika. Az órák után a felsősök feladata volt, hogy a Körös-parton található növényeket rajzoljanak, fotózzanak barangolásuk során. Munkáikból kiállítást rendeztek.

Június 13-án, a Kis Bálint Napok 2. napján, „Elődeink Nyomában” címmel a régi 2. Számú Általános Iskola hagyományát, az 1976-ban, a 6.a osztály által alapított Rákóczi-próbát eleve-nítettük fel. A nap kezdeteként a Darvas Tibor illusztrációs verseny és iskolatörténeti kiállítást nyitottuk meg, majd a gyerekek megismerkedhettek a Rákóczi-kert és próba történetével. Ezután a kisdiákok Rákóczi-túrán vettek részt, a felsősök pedig Rákóczi-próbán bizonyíthaták tudásukat. Volt itt képfelismerés, totó, villám-kérdések, ügyességi feladatok, rajzolás, csataki-áltás, rajzolás. A program befejezésekként minden osztály megtekintette a Hősök úti iskolában elhelyezett kopjafát, és a különféle kiállításokat, majd kézműves és sportfoglalkozás következett. A nap díjátadással zárult – Rákóczi-próbáért, a hulladékgyűjtésért, az Egészségnevelési programért, valamint a Környezetszépítésért.

Rendezvénysorozatunk június 14-én a Kis Bálint emlékműsorral zárult, melyet Borók Barbara, az ATV műsorszerkesztője, iskolánk egykori diákja vezetett.

Ezen a napon velünk ünnepeltek városunk vezetői, a képviselőtestület tagjai, velünk volt több nyugdíjas pedagógus és öregdiák, Kovács Sándor – névadónk leszármazottja, a Darvas család és dr. Szilágyi Ferenc nyelvész, irodalom-történész, költő, író – Gyoma szülőte, iskolánk egykori diákja. A szép ünnepi műsor után Fülöp Istvánné igazgatónő majd Kovács Sándor névadó leszármazott szólt a jelenlévőkhöz. Az iskola köszönetet mondott Hunya Alajos nyugdíjas pedagógusnak, az adományozott képekért, melyekből állandó kiállítás nyílt. Dr. Dávid Imre polgármester, Kovács Sándor leszármazott és Fülöp Istvánné igazgató megkoszorúzták a Kis Bálint emléktáblát, majd díjátadásra került sor.

A Kis Bálint Általános Iskola Gyermekéért Alapítványa által alapított Kis Bálint-díjat R. Nagy Tibor, az alapítvány kuratóriumának elnöke ismertette. A Kis Bálint-díjat Veres Antalné nyugdíjas pedagógus és Timár Bianka 8.a osztályos tanuló vehette át Kovács Sándortól. A díj egy arany pecsétgyűrű, iskolánk címerével gravírozva. A Darvas Tibor emlékversenyek díjait és a Leg-díjakat ismertette és átadta Kónya Márta és Hornokné Kereki Irén Diákönkormányzat patronáló pedagógusa. Különdíjat kapott Uhrinné Darvas Erzsébet tanárnőtől, Darvas Tibor leányától Molnár Anna 7.b osztályos tanuló.

Az év diákja Fülöp Zsanett 8.b osztályos tanuló lett, míg Az év pedagógusa címet Hornokné Lapatinszki Gizella kapta. A Legjobb közösség díjat a 8.b osztály vehette át.

Az emlékműsor befejezésekként a Rákóczi-kert és próba történetét Veres Antalné az alapítók osztályfőnöke ismertette, az ez évi Rákóczi-próba eredményét Kónya Márta hirdette ki. Az emlékműsor a Hősök úti iskolában folytatódott, ahol az 1976-ban, a Rákóczi úton létrehozott, s most áttelepített Rákóczi-kert avatására került sor. A kert 30 éve, II. Rákóczi Ferenc születésének 300. évfor-

Egykori és mai diákok hársfát ültetnek Rákóczi fejedelem tiszteletére

dulójára alapították, kopjafát állítottak, hársfát ültettek, üzeneteket helyeztek el, és létrehozták a Rákóczi-próbát. Tíz év múlva az első mellé egy újabb üzenet került. A 30. évfordulóra a kertet áttelepítettük, az üzeneteket megismertük, a próbát megismerteltük.

Az újjáavató ünnepségen Balla Károlyné alapító ismertette a kertalapítás történetét, Kónya Márta pedig a kert további sorsáról szólt. Az üzeneteket tartalmazó palackok felnyitása után, a jelenlévők megismerhették az üzeneteket. Az alapítók üzenetét Fagyasné Aranyos Mária olvasta fel, Kónya Márta a 2. üzenetet, míg Bohák Renáta, a Diákönkormányzat elnöke a 3. mai üzenetet ismertette. Ezután urnában elhelyezve a földbe kerültek az üzenetek, melyet egy szép márvány emlékkövel fedtek be a régi kopjafa előtt. Két öregdiák, Timár Imre és Rosza Péter, egy mostani diák, Hornok Imre segítségével hársfát ültetett a kopjafa mögé, majd a jelenlévők 30 szál fehér szegfűt helyeztek el az emlékműnél. Mai és egykori diákok együtt énekeltek a Csínom Palkó című kuruc dalt, majd a Rákóczi búcsúdala című verssel adózták a fejedelemnek. Az alapítók nevében Veres Antalné mondott köszönetet a kert újjáavatójaért.

Az emlékműsor kiállítások megtekintésével, baráti beszélgetéssel ért véget a Hősök úti iskolaépület aulájában. Úgy érezzük, jól sikerült programjaink, méltóan emlékeztünk.

Köszönet minden résztvevőnek, segítőknek.

A Kis Bálint Általános Iskola nevében:
Kónya Márta

Diákok a Rákóczi-próba állomásain

Tróadalmi oldal

Szívbeli cimboráktól

Lázár Ervin hetvenedik születésnapjára

„Egyszer mindenki eltéved” – kezdi legszebb meséjét Lázár Ervin.

Egy kislány történetét beszéli el, egy kislányt, aki mindenkit szeretett. Szerette a patakot, aminek tükrében látta meglíbbenni fekete hajfonatát s vele a piros szalagokat, szerette az erdőt, az erdő fáit, az özeket, a kigyókat...

A mindent és mindenkit szerető gyermek(-ember) nyitottságával indult el egy reggel a világ felfedezésére, s úgy gondolta, e szeretet-áramkörben semmi baj nem lehet, semmi rossz nem történhet vele, hiszen őt is mindenki szereti.

Sok mindent nem ismert a világból... Nem látott még például Tigrist, Medvét és Rettenetes Háromkerektű Pakuk

madarat, akinek láb helyett három kereke volt. De ezen a különleges napon mindhárommal találkozott.

A kislány kedvessége, melegsívűsége, nyíltsága hamar megtörte az állatok rideg, zárt magányát. A Tigrissel a hét hársfa alatt találkozott, a dombon, és sikerült elérnie, hogy hét év után az újra mosolyogjon, örömeiben bukfencezzen, s a lányka a hátára üljön.

A Medve, aki a Holdfényes Barlangban lakott, már kézen fogva vezette barlangjába, s mézzel kínálta. Az óriási termetű Pakuk madár a nagy eukaliptuszfan tanyázott. Háromszáz éve ült itt, és soha senkivel nem szerették meg egymást. Igaz, a lombok csöndjébe belesimulva, soha nem is törekedett erre. Csak rövid ideig morgott, hiszen a kislány őt is megszelídítette. A három vadállat szíve megnyílt, miután megtapasztalták, megtapasztalhatták a gyermek feltétel nélküli szeretetét.

Esteledett, így Brunellának már haza kellett indulnia. A madár elrepült vele az erdő széléig, s ott elbúcsúzott kis barátjától. Már látszódtak a házuk, és a patak sem volt messze, amikor egy „boríz” hang megállította. A vadász volt az, aki az esteli szürkületben nem jól látta a közeledő gyermeket, s le akarta löni. – „Nem is gondoltod te komolyan, látszik a szemedben, hogy jó ember vagy, és én a jó embereket szeretem, meg a jó embereket is szeretnek engem” – mondta Brunella a mindentudás biztonságával, s megszelídítette a torzborz vadászt is.

Elmondta, hogy kiket ismert meg felfedező útján, mesélt kedves, új barátairól, a helyekről, ahol járt. A vadász érdeklődve hallgatta a mit sem sejtő kislányt, mindent megtudott, amit csak akart. Élvtalálásuk után nem sokkal Brunella a patakhoz ért, s alighogy köszöntötte, eldőrdült az első lövés... majd még kettő... – „A Tigris – mondta a patak”, akít a Medve, s a Pakuk madár követett.

A kislány, rádöbbenve a valóságra, fájdalomában keserves sírásra fakadt, könnyei a patakba hulltak. „A víz zavaros lett a könnyeitől. – Most már sohasem láthatod magad bennem – mondta szomorúan a patak -, csak talán akkor, ha behunyod a szemed.”

E varázslatos mese 1973-ban jelent meg, az azóta is legismertebb könyvében, A hétfejű tündérben.

Lázár Ervin meseíróként vált népszerűvé, meséit gyermekek és felnőttek egyaránt szeretik. Írásait jellemzi a nyelvi játékoság, a humor, az abszurd és groteszk hangvétel. Novelláit is átlengeti a meseszerűség, így nehezen lehet eldönteni, hogy mesével vagy novellával van dolgunk. A Csillagmajor c. elbeszéléskötetében szülőföldjének, Alsó-Rácegrespusztának állít emléket. Itt is keverednek a mesés, csodás elemek a szülőföld (Rácpácegres) pontos, valóságghú megjelenítésével.

Lázár Ervin 70 éves. Tiszteletére jelent meg a Novella Könyvkiadó gondozásában a Szívbeli cimboráktól c. gyűjtemény. A szívbeli író- és képzőművész barátok pedig neves kortársak és pályatársak, mint Nagy Gáspár, Gyurkovics Tibor, Agh István, Csukás István, Szakonyi Károly, Tüskés Tibor, Bella István, Kiss Benedek...

Makovecz Imre, Kő Pál, Nagy András...

Tisztelgő írások, illusztrációk mellett fényképek, családi fotók teszik teljesebbé az írói portrét.

E kötetből válogatva, a nemrég elhunyt Bella István írásával köszöntjük mi is az íróit.

Polányi Éva

„Életem egyik nagy adománya, hogy 1968 őszétől 1969 tavaszáig fél évet együtt tölthettem Ervinnel Varsóban. ...A magyar és lengyel írószövetség ösztöndíjasaként az volt a dolgunk, hogy amennyire lehet, megtanuljunk lengyelül...

Ervin játékos kedve és írói mivolta az órákon is megmutatkozott. Az egyik nagy sikerű írásos házi feladatának például ez a szójáték lett a címe: Hrabina na drabine, azaz Királylány a létrán. A mesére már nem emlékszem, de a nagy tanköri sikerre igen, hiszen hogy kerül egy királylány a létrára? Égig érő lajtorja netán!

Akkor és azóta is nem egyszer tűnődtem, mi lehet a titka, hogy Ervinnek csak rajongói vannak. Aki személyesen ismeri, csak szeretettel, elragadtatással, vagy rajongással tud róla beszélni, gondolni rá. Ha a titkot nem is sikerült megfejtenem, talán egy kicsit közelebb jutottam hozzá. Ervin úgy tud mosolyogni, olyan derűvel, hogy nemcsak a szája, az arca, de egész valója mosolyog tetőtől talpig, a feje búbjától a lábujja hegyéig. És aki körülötte van mind úgy érzi, hogy ez a mosoly csak NEKI szól, csak az ÖVE. Azt hiszem, így történhetett, hogy amikor 1969 február-márciusában egy délután, kettő felé bekíváncsiskodtunk a Palace Kulturkörnyékén egy újdónatú, épp akkor nyitott étterembe, illetve annak emeleti presszójába, fél óra múlva már két lengyel egyetemista lány ült az asztalunknál. Úgy este hat felé már az egész presszó, sőt az étteremből is pár ember körülöttünk ült, állt, tolongott, és mindőjüket Ervin tartotta szóval, jöllehet nem is nagyon tudott lengyelül. Csak emberül. Azt viszont – tökéletesen. Aki ott volt, az mind megszólítva érezte magát Ervin által, és külön-külön mind azt hitte, hogy ami ott és akkor történt, az csak neki szólt.

Mesélhetnék még hasonló történeteket Pestről, Varsóból, sőt még Koreából is, ám hadd mondjak el egy olyat, aminek már az író Lázár Ervin a főhőse. Tíz-tizenöt éve történt. A Csikágó kel-lős közepén, a Nefelejcs és István - lánykori nevén Landler Jenő - utca sarkán álldogáltam trolira várva, amikor is egy népes cigány család kelt át az úttesten az István utca túlsó oldalára. Voltak vagy tizen, kicsik és nagyobbcskák, és anyjuk híján egy kövérkés, tömzsi, alacsony férfi irányította őket, feltehetően az apjuk, a papa. Rendben is ment minden, csak a legkisebb, egy három év körüli kisfiú bóklászgatott az út közepén a lassan meginduló forgalom felé. Akkor az addig a nagyobbakat terelgető férfi odaszólt neki: gyere ide Dömdödöm! Ha van hétköznapi halhatatlanság, akkor az ilyen lehet. El is határozta, hogy amint lehet elmondom Ervinnek a történetet, ám amikor megtörtént, bár láthatóan jól esett neki, csak ennyit mondott: „Pistikám, kösz szépen, hogy elmondtad, de nem jelent ez semmit”.

Ebben az egyben nincs igazsága. Nemcsak számtalan magyar és külföldi díja mond neki ellent, legutóbb épp a Prima Primissima-díj, és számtalan más nyelven megjelent műve is. Már a legelső könyve, A kisfiú és az oroszlánok szinte azonnal megjelent németül, és azóta Ervint Európa sok-sok nyelvére fordították. Most épp Svájcban készül írásából válogatás.

Kedves Ervin, vagy ahogy a lengyelek mondják, Kochnie Ervinku!

Isten Éltesse!

És ne hagyjon el soha Dömdödöm!

Bella István

(József Attila-díjas és Kossuth-díjas költő, műfordító)

Ízes Ízek

Július

Zöldleves

10 dkg sóskát apróra vágunk, megpároljuk, majd feleeresztjük 8 dl vízzel, és megsózzuk. Ha forr, beletesszünk 10 dkg zöldborsót, 10 dkg apróra vágott újkrumplit, karikára vágott újhagymát és puhára főzzük. Amikor kész, tejjel kikeverünk tojássárgáját és belekeverjük. Ekkor már nem forraljuk.

Seidl Ambrus

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszerkeket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Corvo bianco
Cipőipari Bt.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

Madizol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó
márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák,
mosógépek, háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

THERM U X
Építőipari Kft.

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

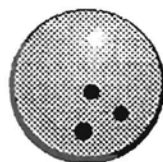
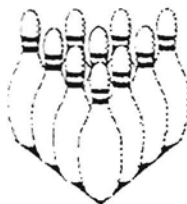
Tevékenységeinket piacépes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsá-lu, keretes állvány, útpanel...)

A nyár folyamán is várják az **önkéntes véradókat**, Gyomán a Katona József Művelődési Házban július 10-én és július 17-én 8-12 óráig, Endrődön a Blaha úti Népházban augusztus 30-án 8-11 óra között. Az eddigi véradókon kívül a 18. életévet betöltött fiatalokat, sportolókat, szünetző diákokat is várják. A véradásra használt idő csupán 30 perc, de a rászorulónak maga az ÉLET!

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

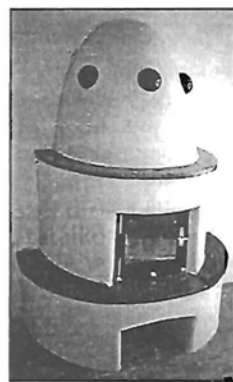
Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogás-talan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

SZONDER

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

Özv. BOHRÁT IMRÉNÉ BÚZA VIKTÓRIA, aki Endrődön, majd Miskolcon élt, június 16-án hosszú betegség után 89 éves korában megtért Teremtőjéhez. Gyászolják: családja

Özv. BULA ISTVÁNNÉ TÍMÁR MARGIT június 22-én, hosszú szenvedés után, 93 éves korában az Örökkévalóság Honába költözött. Gyászolják: Lánya, rokonai, ismerősei.

KOVÁCS ENDRÉNÉ GYURICZA ETELKA volt endrödi lakos életének 98-dik évében Csepelen befejezte földi életét. Gyászolják: gyermekei, unokái, dédunokái és a rokonság.

SZILÁGYI IMRE PÉTER, aki Endrődön élt, 2006. május 28-án 73 éves korában váratlanul vissza adta lelkét teremtőjének. Gyászolják: leányai, és családjaik, és a rokonság.

Az endrödi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

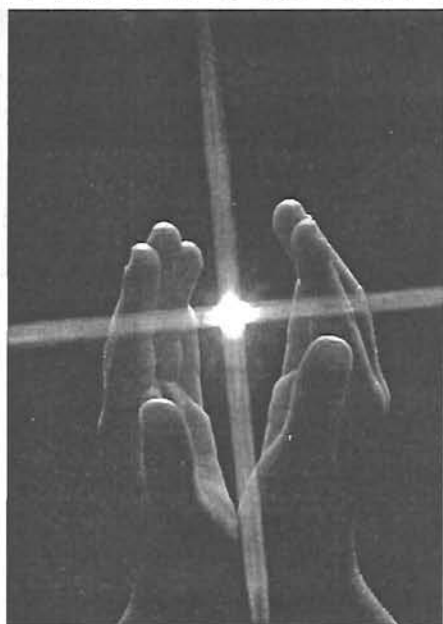
Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrödi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrödi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrödi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endröd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrödi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálózási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

„Nem múlnak el ők, kik szívünkben élnek;
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Fényképalbum

Felső kép:

Csáki Iskola 1950-ből.

Osztályfőnök: Uhrin Erzsébet

Alsó kép:

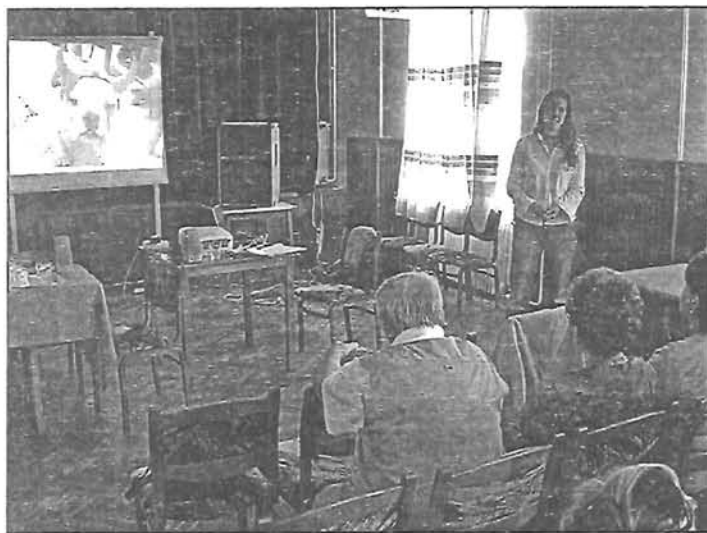
Elsőáldozók az endrödi
templomkertben 1950-ben

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

A GREENPEACE GYOMAENDRŐDÖN

Az Endrődi Gazdakör már több alkalommal hívott meg neves előadókat, akik nemcsak a szűken vett mezőgazdaság, hanem más területek fontos dolgairól is szóltak.

Május 25-én ismét nyílt gazdanap volt, ahol Nemes Noémi a Greenpeace kampányfelelőse tartott előadást a génmódosított élelmiszerekről.

A gazdálkodó ember, de a laikus polgár is hallott a genetikáról, a biológia tudományának egyik ágáról, mely az örökléssel és a származástannal foglalkozik. Tudjuk, hogy jó vetőmagot kell vetni ahhoz, hogy több legyen a termés. Fontos a minőségi apaállat használat, miszerint, ahogy gróf Széchenyi István írta „jót a jobbal” értette ezalatt, hogy a jó kancákat még nemesebb ménekkel kell fedeztetni. Napjaink divatos tudománya a genetikai. A hagyományos módszerek mellett, mint például a szelekció, a keresztezés újjak jelentek meg, ilyen a klónozás, a lombikbébi-program és ilyen a génmódosítás is.

Nemes Noémi előadásában először a Greenpeace-t mutatta be. Elmondta, hogy a nemzetközi szervezet a világ 39 országában tart fenn irodát, melyek együttműködve küzdenek a környezetszennyezés ellen. A Greenpeace csak magánszemélyektől fogad el adományt, így biztosítja függetlenségét.

Gazdatalálkozó Gyomaendrődön

2006. június 19-én a Bethlen Gábor Szaképző Iskola adott otthont a FAO „kukoricabogaras” programban résztvevő gazdák találkozó-jának.

Komáromi Judit a SZIE oktatója programfelelős a szaktanácsadásról és az AKG értékelé-

séről beszélt a kunmadarasi, orosházi, gyulai és gyomaendrődi gazdáknak.

Megfelel-e a magyar gazdálkodóknak nyújtott szaktanácsadási rendszer?

Milyen az EU más országaiban?

Ilyen és ehhez hasonló kérdésekre keresték a választ a résztvevők.

Arra, hogy milyen Franciaországban, vála-

Mi is az a GMO?

Genetikailag Módosított Organizmusok (v. Szervezetek)

Bármely élőlény génjének átvitele bármely más élőlény génállományába.

(hagyományos nemesítéssel csak azonos fajba tartozó élőlényeket tudnak keresztezni)

pl. burgonyába csirkegént,
kukoricába skorpiógént

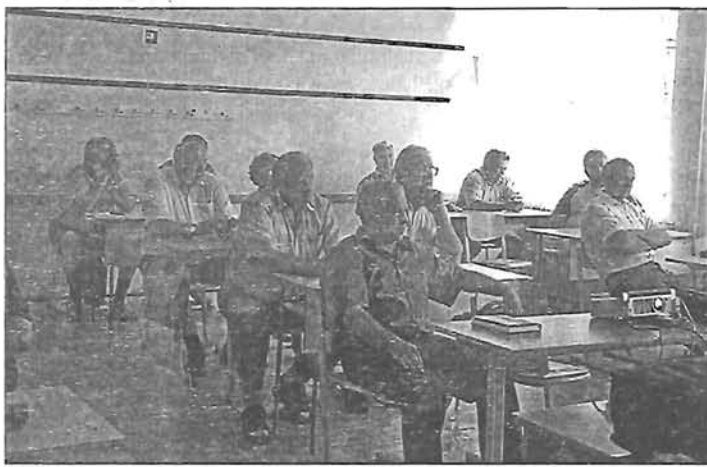
A világ 101 országában több mint két és fél millió ember támogatja pénzzel őket. Magyarországon 8 alkalmazott és számos szimpatizáns dolgozik a Greenpeace-nek. Az erőszakmentes szervezet demonstrációkkal, ismeretterjesztéssel és figyelemfelkeltéssel küzd Földünk megőrzéséért, hogy az magunknak és unokáinknak is élhető legyen. A hét fő terület, melyeket a Greenpeace zászlajára tűzött: az ATOM, a KLÍMA, az ENERGIA, a GÉNTÉCHNIKA, a TENGEREK, az ŐSERDŐK és a VEGYIANYAGOK.

Nemes Noémi a géntechnológia kampányfelelőseként beszélt a GMO-ról. A GMO magyarul genetikailag módosított organizmust, azaz szervezetet jelent. Génmódosítással elérhető, hogy idegen géneket juttassanak be más élőlények DNS-ébe megváltoztatva ezzel annak a fajnak a természetes tulajdonságát. A génmódosítás módszerével képesek bármely élőlény génjét bejuttatni egy másikba. Halgént a földieperbe vagy baktériumgént a kukoricába, hogy az a kukoricamoly ellen méreganyagot termeljen. Így lehet előállítani, olyan szóját, mely a totális gyomirtószernek ellenáll és még sok más szervezetet. A Greenpeace ellenzi a genetikailag módosított szervezetek kibocsátását a környezetbe. Véleményük szerint a géntechnológia még nem egy pontos, prezíz jól, kiismerhető módszer, azon kívül nem bizonyított az sem, hogy gazdaságosabb lenne a hagyományos növények termesztésénél. A génmódosított élelmiszerek fogyasztóinál különböző betegségek léptek fel. Nem megoldás a harmadik világ éhezési számára sem, hiszen jelenleg sem a termelés, hanem az elosztás az éhezés fő oka.

Várfi András

szolt az iskolában négyhetes szakmai gyakorlatot töltött két francia diák.

Davidovics László a Dél-Alföld Európai Unió Egyesület elnöke bemutatta a Deux-Sèvres megyéből érkezett főiskolai hallgatókat, akik szívesen válaszoltak a gazdák kérdéseire.

Várfi András
falugazdász

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@bekesnet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Szóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 130 Ft

XIII. évfolyam 8. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2006. augusztus

SZENT ISTVÁN király állama

Történelmi visszatekintés

A Nádorfehérvári győzelem 550 éves évfordulóján Magyarországon idén július 22-én hosszan szóltak a harangok, emlékeztetvén arra, hogy Hunyadi János és Kapisztrán (Szent) János vezette magyar sereg olyan vereséget mért a török támadókra, hogy azokat 70 évre távol tartották az újabb támadástól, és egy olyan korszak következhetett Mátyás uralkodása alatt, ami a magyar történelem egyik legszebb és legígéretesebb korszaka volt.

Augusztus 20-án az államalapító Istvánra emlékezünk, de az idei évben rendhagyó módon emlékezünk még az 550 éve, augusztus 11-én elhunyt Hunyadi Jánosra is, aki a nagy győzelme után alig egy hónappal pestis járványban meghalt.

E kettős augusztusi emlékezés során, amikor ünnepeink a magyar állam megalapítóját és gyászoljuk egyik hős védelmezőjét, fordítsuk vissza a történelmünk kerekét egészen 955-ig.

... Vonul haza Augsburg alól a megvert, maradék magyar csapat, amely már két emberöltőn át kisebb vagy nagyobb harci vállalkozásban vett részt, néha önszántából, de többnyire inkább megbízásból.

955-ben a német Ottótól elszenvedett augsburgi vereség a még mindig kettős szállást fenntartó (téli és nyári lakóhelyét váltogatva) magyar vezetőréteget ráébresztette arra, hogy a kalandozások kora lejárt.

Erdély vezetője, Gyula Bizánc felé tekint, onnan vallási térítőket fogad, maga is megkeresztelkedik, és püspökséget alapít.

Taksony vezér, főfejedelelem a fegyveres béke embere inkább nyugat felé tekint, politikailag megnyugvást keres a németekkel, de vallásilag nem kötelezi el magát. Taksony fia Géza, aki a 970-es évektől 997-ig főfejedelelem, hajlandó ugyan megkeresztelkedni, de fél szívvel továbbra is részt vesz a nem keresztény szertartásokon, két felé áldoz. Érzelmek még visszahúzzák, de esze előre tekint. Nem taktika ez részéről, nem akarja népét becsapni azzal, hogy kifelé keresztényt mutat, befelé pogányt.

Az államalapítás hosszú folyamatában két uralkodónak, Taksony fia Géza fejedelemnek és Géza fia István királynak jutott a kétépítésű óriási szerep. Géza meghozta a végleg elhatározó döntést, Istvánra jutott a végrehajtás nehéz szerepe...

Géza fia Vajk, aki a kereszttségben István nevet kapja 997-től 1000-ig fejedelem, 1000-tól 1038-ig koronás király. Koronázása 1000 december 25-én, mások szerint 1001 január elsején volt, koronáját II. Szilveszter pápa küldte. Az időpont megválasztása is gondosan megtervezett volt. A téli napforduló pogány ünnepe, az első keresztény vértanú István ünnepe, és a keresztény időszámítás második évezredének kezdete.

Szent István uralkodása azzal kezdődött, hogy még a fejedelmi uralmát is kétségbe vonta a délnyugati országrész ura, Koppány. István saját katonái kíséretével és az udvarába fogadott német lovagokkal leveri Koppányt. 1002-ben Istvánnak az erdélyi Gyula ellen kellett harcolni. A források szerint az erdélyi Gyula István anyjának, Saroltának az apja volt, tehát István a nagyapja ellen kellett hogy forduljon? A források lehet hogy tévesek, feltételezések vannak arra vonatkozóan is, hogy a Gyula eredetileg rangot jelentett. Ezt követően István leveri a déli országrész vezérért Ajtonyt. István

ellen támad Vászoly, aki feltehetően Koppány testvére volt. Vászoly királygyilkosságra készült, az éppen 40 éve uralmon lévő István ellen. A merénylet nem sikerült, de István Vazul szemét kiszúratta, fülébe forró ólmot öntetett, így tette alkalmatlanná az uralkodásra. Vászoly három fia András, Béla és Levente Lengyelországba menekültek...

Ilyen súlyos, de végzetessé nem váló belső háborúk közepette volt Istvánnak ereje országát szervezni és építeni, és a korábbi törzsi-nemzetségi szervezet helyébe világi, társadalmi-gazdasági szférát kialakítani. A nemzetségi földek kétharmadát – ezek népével együtt – királyi birtokká kisajátította, illetve várnéppé teszi és mintegy félszáz vármegyére osztja. A vármegyéket ispánok vezették, és a vármegyék hadra fogható népe biztosította a területi védelmet. A főfejedelmi törzs földje és népe kiegészítve új királyi birtokokkal és ezek népével a vármegyéktől független s egyben a királyi állandó hadseregének gazdasági és élőerejét szolgáltatta. Szervezéshez, az óriási kisajátításhoz a központi hatalom igen nagy ereje kellett. Királyi ispánokul vegyesen bízt meg csak tőle függő külföldieket és a régi nemzetségi vezetők némelyikét – mindezek ily módon egymást is ellenőrizték és ellensúlyozták.

A világi átszervezéssel párhuzamosan az egyházi szervezet megalapozása is folyt. Az új esperesi kerületek és a vármegyék közel azonosak; tíz püspökség alakul, közülük az esztergomi azonnal, a kalocsai hamarosan már érseki székhely. A Dunától keletre főleg a görögkeleti rítus terjedt, de István főleg a római irányzat térítését és egyházszervező tevékenységét támogatta. Minden tíz falunak templomot kellett építeni és ezek fenntartására két háznép szolgált kell adni, csődörrel és kancával, hat ökörrel, két tehénnel és 30 kisállattal.

István átalakítja a vásárok rendjét, így lesz a vásárnapból majd vasárnap.

István - s egyben az egész Árpád-ház *folytatás a 145. oldalon*

Önök joga van tudni...

hogy miről döntött a város
képviselő-testülete július 27-i ülésén

A város közbiztonságáról szóló írásos beszámolót Paraizs Tamás r. százados, őrsparancsnok készítette, de részletes szóbeli kiegészítést tett Oltyán Sándor r. alezredes, kapitányság-vezető, aki a lakosság körében mért statisztikai adatokat ismertette. Például a megkérdészetek legjobban a lopásoktól félnek, a biztonságérzetet a rendőrök utcai jelenléte nagyban fokozza. A gyomaendrődi őrsön a bűnügyi munkát 7 fős csoport végzi. 2004-ben 499, 2005-ben 549 bűncselekmény vált ismertté városunkban. Az összes bűncselekmény 70%-a vagyon elleni. A szerzői és szomszédos jogokkal kapcsolatos ügyek száma a 2004. évi 5 esetről 106-ra emelkedett. A lopások 24%-os csökkenést mutatnak, 2004-ben 186, 2005 évben 144 lopás derült ki. Sajnos a betöréses lopások száma nőtt, 72-ről 111-re. 2005 évben 4 nagyobb betöréses lopás-sorozatban folytattak eljárást, amelynek eredménye 86 rendbeli ügyben vádemelési javaslat.

A rablások száma csökkent az előző évihez, 18-ról 8-ra. Sikerült az iskolások sérelmére 2004-ben elkövetett rablást felderíteni. A 2005 nyarán elkövetett emberölés ügyében a Békés Megyei RFK - a terhelt előzetes letartóztatása mellett - folytatja a nyomozást.

A város közrendjének valamint a lakosság nyugalmanak biztosítása érdekében következetesen lépnek fel egyes szórakozóhelyek vezetőivel illetve vendégkörével kapcsolatban, 20 esetben tettek szabálysértési feljelentést, csendháborítás, zeneszolgáltatási tilalom megszegése és más szabálysértési ügyben. Az egyenruhások nemcsak a városban, hanem a külterületen is szolgálnak a tanyai lakosok biztonsága érdekében.

Közlekedésrendészet: 45 közúti baleset történet, amelyből 29 személyi sérüléses volt, 5 halálos, 8 súlyos sérüléses, 16 könnyű sérüléses. (2004-hez az esetek 2-vel nőttek). A szabálysértő kerékpárosok ellen is következetes a rendőri intézkedés, az ittas kerékpárosok helyszíni bírságot fizetnek, az előző évhez képest igen nagy mértékben nőtt a számuk. 2005-ben 240 alkalommal intézkedtek ittas vezetőkkel szemben, akik közül 27 gépjárművet vezetett, 213 pedig kerékpáros volt. 2006-ban is kiemelt feladat az ittas járművezetők kiszűrése. Jelentős vízi és légi baleset nem történt.

A DADA program folytatódik, amelynek keretében az iskolák 26 osztályában tanítják a drog, az alkohol, a dohányzás és az AIDS betegség elleni védekezést.

Beszámoltak a közhasznú társaságok formájában működő óvodák vezetői a 2005/2006. évi munkájukról. A beszámolóik részletesen tartalmazták az óvodákban folyó igen magas színvonalú pedagógiai munkát, a személyi és tárgyi feltételeket, azokat az erőfeszítéseket, amelyeket a sajátos nevelési igényű gyermekek érdekében tesznek. Voltak beszámolóik, amelyek csak sejtették, de voltak, amelyek konkrétan is nevesítették az állandósulni látszó anyagi gondokat. Vagyis még működésre sem elég a normatíva. Ha pedig hosszabb időre elmarad a fejlesztés, akkor az előbb-utóbb a színvonal rovására megy. Három óvoda részletesen ismertette pénzügyi helyzetét, amelynek alapján anyagi segítséget kértek az önkormányzattól veszteségük megfinanszírozására. Részletesen elemezték a kiadások és bevételeken belül az étkezési hozzájárulás és költség, amelynek eredménye, hogy minden óvodában az étel-miszer és ebéd vásárlásra fordított összeg meghaladja a bevételek összegét. A 100%-ban megfizetett napi térítési díj 246 Ft, ami nem fedezi a költséget. További bevételkiesést jelent a 2006. évben megszünt normatív támogatás.

A bizottsági elnökök nem hoztak konkrét határozati javaslatot, a pénzügyi és humánpolitikai bizottság előzetes elemzését, és állásfoglalását kérték. Az egyértelművé vált, hogy az óvodák finanszírozási rendszere átalakítás előtt áll.

Továbbá meg kell teremteni az engedélyezett férőhelyek és a beíratott gyerekek száma közötti összhangot is, nem lehet több gyermeket felvenni, mint amennyi a férőhely, mert ilyen eset még büntetéssel is járhat.

Felvettem, hogy azt is meg kell vizsgálni, hogy az óvodák által

az önkormányzatnak fizetett ingatlan bérletdíj mérséklését.

Az iskolák beszámolója is elfogadásra került, valamint a 2006/2007. tanévben indítandó tanulócsoporthoz és létszámok, amelynek során kiderült hogy sem Hunya, sem Csárdaszállás önszántából nem szünteti meg a településén a felső tagozatú oktatást!

A Kner Imre Gimnáziumban 97 fő nappali tagozatos diák tett érettségi vizsgát. Hat tanuló nem felelt meg, ezért azok javítóvizsgát tehetnek.

A 12/A osztályban 22 érettségiző átlag vizsgaeredménye: 3,8 volt, emelt szinten 5 fő érettségizett, 3 tantárgyból, átlaguk 4,8.

A 12/B osztályban 29 érettségiző átlag vizsgaeredménye 3,6 volt, 9 fő érettségizett emelt szinten 4 tantárgyból átlaguk 5 volt.

12/D osztályban 27 érettségizőből 3 javítóvizsgára utasított volt, 24 vizsgaeredménye: 3, egy fő egy tantárgyból tett emelt szintű érettségit, átlaga 4.

12/E osztályban 19 érettségizőből 3 főt javítóvizsgára utasítottak, a többiek érettségi vizsga átlaga 2,73, 3 fő 2 tantárgyból tett emelt szintű vizsgát, átlaga 5.

A helyi közszolgálati, valamint az igényes szórakoztató és kultúra közvetítő vezetékes műsorszolgáltatás elindítására pályázati felhívás készül személyek és szervezetek számára.

2006-2007. évben megépítésre kerülő utak:

Gyoma belterületén: Kálvin u II. ütem, Kazinczy Ferenc, és Liszt Ferenc, Budai Nagy Antal II. ütem, (összesen: 1600 fm, 37,4 millió ft)

Endrőd belterületén: Polányi III. szakasz Fő út-Selyem út között, Polányi IV. szakasz Apponyi-Szabadság út között, Bányász, Kürt, Dankó Pista (összesen: 1520 fm 32 millió ft).

Az építésre kerülő utak tervezett költsége 69,4 millió forint. Idén az útalap, jövőre az aszfaltréteg készül el. Sajnos még mindig maradnak sáros, járhatatlan utak, amit a lakosság túrni kényyszerül.

5 millió forint értékben lesz járdajavítás elsősorban a balesetveszélye helyeken:

Révlaposi lejáró, Blaha utca a Póstatól a Községi házig, Katolikus Iskola bekötő új járda, Fő út - Jókai u sarok, Jókai - Kolman Lakótelep, Lévai - Lehel - Orgona, Nagylapos, Vasútsor, Tóth Árpád, Selyem út Enci mögött.

Közvilágítási lámpatestbővítés: Nagylapos Vasútsor 2 db; Öregszőlő Határ u 6. sz. és Zrinyi Ilona u 2 sz. előtt.

Hunya község idős lakosságának július 24-augusztus 19-ig az étkezést a Gondozási Központ kiszállítja a hét 5 napján, mert ott a főzés ezalatt az idő alatt szünetel.

Császárné Gyuricza Éva

Kedves Olvasóim!

Elmondom Önöknek, hogy a további években is szeretném Önöket azzal is szolgálni, hogy hónapról hónapra megírom a testületi ülés legfontosabb eseményeit mint képviselő, természetesen a többi szolgálat mellett!

Ehhez viszont az kell, hogy Önök támogassanak az őszi, pontosan az október elsejei választásokon. Most is a 9-es Választási kerület jelöltje vagyok. Akik a Ligeti iskolában és a Blaha úti Népházban fognak szavazni, azok közvetlenül tudnak támogatni, mint gyomaendrődi képviselőt. Az egész város lakossága tudja támogatni a Békés Megyei Önkormányzatba való bejutásomat akkor, ha a FIDESZ, KDNP listára szavaz. Kérem, támogassanak! A kopogtató szelvényt a lakásom (Damjanich - Apponyi sarok) postaldobájába is bedobhatják, ha nem vagyok otthon. Az aláírásuk és a személyi-szám kitöltése fontos! És a szavazatuk október elsején! Előre is hálásan és tisztelettel köszönöm!

Császárné Gyuricza Éva
képviselő és képviselő-jelölt

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

A Vöröskereszt hírei: A Gyomaendrői Komédiás Kör, a Zene-és Művészeti Iskola a tavaszi árvízkárosultak javára jótékony előadást tartott. Az est bevétele – 51.600 forint – a gyomaendrői vízkárosultak megsegítését szolgálta. Minden segítőnek köszönet, akik belépőjegyük megvásárlásával támogatták a jótékony nemes célt.

A nyári hónapok mindig nagy feladat elé állítják a donorszervező önkénteseket. A nyári szabadságok alatt a gyógyító intézmények vér-felhasználási igénye általában nő. Ezért városunkban a nyár folyamán 3 alkalommal szerveznek véradást. Két alkalommal, július hónapban a gyomai városrészben, és augusztus 30-án az endrői városrészben, a Blaha úti Kultúrházban, 8-11 óra között. A Vöröskereszt területi vezetője Kurilla Jánosné tisztelettel kéri az önkéntes véradókat, hogy most se feledkezzenek meg nemes, önkéntes vállalásukról. Külön kéri a 18. életévet betöltött fiatalokat, fiatal sportolókat, fiatal tancosokat, szünetidő diákokat, hogy ők is jelentkezzenek véradásra. Kérését a bajba jutott embertársaink nevében foglalta össze, azok nevében, akik közúti balesetet szenvedtek, vagy akik életmentő műtétekre várnak, vagy műve kezelésre szorulnak, vagy akik életmentő betegségeik miatt várják az életet jelentő váradományokat. „A véradásra használt idő Önnek csupán 30 perc az életéből, de a rászorultaknak maga az ÉLET. Segítsen, hogy segíthessünk!” Kurilla Jánosné területi vezető hírül adja még, hogy május hónapban a Baptista Szeretetszolgálat megbízásából Gyomaendrődön, Dévaványán, és Csárdaszálláson összesen 4640 kg lisztet, 2420 kg száraztészta és 570 ezer forintot osztottak ki 877 személy részére. Gyomaendrődön az adományt az öregszőlői és nagylaposi lakosok kapták.

Az izraeli hadsereg háborút indított Libanon ellen, válaszul arra, hogy a síita Hezbollah szervezet foglyul ejtett 2 izraeli katonát, majd rakétákkal lőtte az észak-izraeli településeket. A szárazföldi, légi és tengeri blokádnak már eddig is (VII. 22) nagyon sok (334 fő, amelyből 34 az izraeli, a többi libanoni) civil áldozatot követelt. Az izraeliek lőnek mentőautókra, civil menekülőkre is, akik tízezres tömegben kényszerülnek menekülni a környező hegyekre.

A KSH adata szerint Békés megyében idén március végén több mint 22 ezer álláskeresőt tartottak nyilván, ez májusra 19117 főre mérséklődött. Ebből gyomaendrői 683. Gyomaendrődön az álláskeresők 84%-a fizikai, 16% szellemi. A regisztráltak 28,4%-a (194 fő) szakképzetlen, legfeljebb 8 általános végzettségű, szakmunkás bizonyítványa 42,9%-nak szakiskolai végzettsége 1,2%-ának van. Szakközépiskolát az álláskeresők 15,1%-a, gimnáziumot 6%-a, technikumot pedig 3,7%-a végzett. Az érettségi bizonyítvánnyal rendelkezők aránya, így összességében 24,8 % a megyei átlagnál 2,2 százalékponttal magasabb. A diplomások aránya 2,7%. Az idősebb, így az 50 éves, vagy e fölötti korosztály aránya megyei szinten 18,2%, Gyomaendrődön 20%.

A megyében egy-egy felajánlott álláshelyre átlagosan 9-10 álláskereső jut.

Gyomaendrői tancosok is képviselték Magyarországot a Junior II. Latin Tancok Világbajnokságán Barcelonában. A Rumba Tánccsoport Egyesület tancosai Paróczai Rebeka és Molnár Ádám a 38-dik helyet szereztek meg, amely az utóbbi évek legjobb magyar eredménye a latin-tánc-világbajnokságon.

Üdülési csekk nyugdíjasoknak! Idén további 50 ezer nyugdíjas kaphat üdülési csekket a parlament döntése értelmében. Az első felében már több mint 40 ezer csekk talált gazdára. Ezzel egyidőben (!) bejelentette Kiss Péter szociális és munkaügyi miniszter, hogy ősszel az Idősügyi Tanács ülésén a konvergencia-program nyugdíjasokra vonatkozó jogszabályait – feltehetően a miniszterelnök részvételével – megvitatják. De már 3 nyugdíjas szervezet előre ekképpen nyilatkozott; „megértik, szükségességnek tartják és támogatják az „Új egyensúly” programban megfogalmazott megmozgató kormányzati lépéseket”... ..

Akik a nyilatkozatot adták:

a Magyar Nyugdíjasok Egyesületei Országos Szövetsége, a Mezőgazdasági Nyugdíjasok Országos Egyesülete és az MSZOSZ Nyugdíjas Választmánya.

A gyomaendrői szépkorúak részére július 25-ére koncertet nyert egy pályázaton a Gondozási Központ és a Katona József Művelődési Központ. Fellépett: Balázs Klári és Korda György, valamint Aradszky László. Ez a koncert – hasonlóan a tavaszi választások előtti Sport Arénai koncerthez – a Tisztelet Társaság „adománya” volt. A Tisztelet Társaság 19 megyében szervez még „adomány koncertet”.

Endrői Kultúrház augusztusi meghívója

Augusztus 11 péntek: ROMA EST
 Augusztus 12 szombat: Club Cet Egyesület országos rajzkiállítás
 Augusztus 25 péntek: 18 óra Bartók Béla és Mozart emlékhangverseny az endrői templomban
 Augusztus 30 szerda 8 órától VÉRADÁS
 Szeptember 1. szerda 21 óra Latin est

Augusztus 19-én, szombaton 18 órakor a gyomaendrői református templomban a Budapesti Liszt Ferenc Kórus és a helyi Zenebarátok kórusa hangversenyt tart. Belépés díjtan.

Zöld könyv néven kezd elhíresülni az egészségügyi helyzetet átfogóan elemző kiadvány. A kormány egészségügyi reformja szerint a bevezetés előtt álló vizitdíj célja, hogy csökkenjen a felesleges orvoshoz járás, a tervezett 3-600 forint önrésszel számol, de ez évente nem lehet több 6000 forintnál. A kórházi ellátásnál ágydíjat vagy más néven étkezési hozzájárulást is tervez bevezetni az egészségügyi tárca, amelynek éves limitje 10 ezer forint. Ezzel akarják lefékezni a meredeken emelkedő kórházi esetszámot! Szól az indoklás...

(Sajnos eszükbe se jut, az a szomorú valóság, hogy milyen beteg ez a nép. Csak nagyon kevesen lehetnek azok, akik passzióból mennek az orvoshoz vagy kórházba. (Szerkesztő megjegyzése!)

Károszt okozott a július elsejétől bevezetett finanszírozási változás az onkológiai ellátásban. Számos kórházban akár több hónapot is kell várnia kemoterápiás kezelésre, és előfordul, hogy a beteg nem a megfélelő, hanem az olcsóbb gyógyszerert kapja. Sok helyütt az orvosok is a teljesítőképességük határához értek.

Nyílt levélben fordult Gyurcsány Ferenc miniszterelnökhöz 15 aláíró, akik között ott van Ferge Zsuzsa aki a gyermekszegénység elleni program készítésében is részt vett. Tiltakoznak az egészségügyben tervezett változtatások okozta többletterhek ellen. Az SZDSZ programjában szereplő több-biztosítós modellt „különösen veszélyesnek, visszafordíthatatlannak károsnak” nevezik.

Megjelent Márton Gábor könyve: **Az endrői primás** címmel. Farkasinszky Imre primás életének állít emléket. A kiadványt a Cigány Kisebbségi Önkormányzat támogatta.

Július 8-án a Mozgáskorlátozottak és Hadirokkantak Gyomaendrői Egyesülete nagy sikerű bográcson babételek főzőversenyt tartotta a Vállalkozók Házának udvarán. Finom ételek főttek a bográcsonban, üstökben. Kellemes napot töltöttek a résztvevők. A jó hangulathoz a zene és a sok-sok tombola is hozzájárult. A zsűri természetesen most sem volt könnyű helyzetben, végig kellett kóstolniuk a sok finomságot. Döntésük értelmében a díjakat odaítélték, szép ajándékot és emléklapot is kaptak. A zsűri elnöke Várfi András volt.

Pillangók a Körös-parton címmel nyitotta meg Pataj Pál békéscsabai festőművész kiállítását Sass Ervin újságíró a Gyomai Vidovszky Béla Városi Képtárban. A művész kiállított képeiből, a nyugalom és a csend árad, élővé varázsolva a Körös-part hatását.

MEGHÍVÓ augusztus 26-ára, este 7 órakor kezdődő évadzáró vacsorára, amit a Mozgáskorlátozottak Békés Megyei Egyesületének Gyomaendrői csoportja rendez a Katona József Művelődési Házban. A vacsorára 1300 forintba kerül, kétféle menüből lehet választani, jelentkezni Csöke János csoportvezetőnél a 285-942 telefonszámon, vagy minden kedd este 16-20 óra között a Mirhóhátai utcai Idősek Klubjában lehet. Mindenkit szeretettel vár a Vezetőség.

Augusztus 18-20-ig 3 napon át tart a VIII. Sokadalom és Halfőző Verseny az Endrői Népligetben. Neves zenekarok, művészek szórakoztatják majd a nagydíjnyerteseket. A részletes programot plakátok fogják hirdetni, mind a nagybiztosan Cibere is.

In memoriam

Szülőföld: Bölcse, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

„Annuska néni” száz éve született

Kovács Máttyás (tanító majd igazgató; földr.-biol. tanár) feleségéről, Édesanyjáról írok, akit mi gyermekei Anyusnak szólítottunk. Már 1968-ban, 62 évesen eltemettük, így csak a ma középkorúak és idősebbek ismerhették és említik a címbebeli módon.

Négy évvel ezelőtt apáknak (sokaknak Matyi bácsi) volt 100. születésnapja. Akkor az endrődi iskola nevében Varjú József íg. barátom és két diák, a család részéről meg jömagam egy-egy szerény koszorút helyeztünk a sírjára. Szép színes fényképeket készítettem a tisz-

telgő eseményről. Ezek egyikét és a Városunkban még '97. dec.-ben megjelent Pro memoriam: K. M. cikket kifüggesztették a ligeti iskolában. Köszönet érte.

Most anyukánk következett. Másként terveztem meg a tiszteletadást, de így is sok-sok gazdagító élményt adott, főleg emberi kapcsolatokban. Engedtesék meg előbb két kitérő: a Hajdúságra és a Sárrétre, mert endrődi vonatkozások mindig adódnak.

Debrecenben egy nyugdíjas tanárnő felhívja gyermekei egykori tanítónőjének lányát (a jóhírű tudógyógyászt), hogy írjon cikket a mamájáról. Találkoznak ezüzyben. A tanárnő mondja, hogy ő is ír az édesapjáról, aki Db-ben van eltemetve, de főleg Endrődön volt tanító: Diénes Izra. (!) Az orvosnő meséli, hogy mamája meg Szarvason tanított a Képző gyakorló-iskolájában, mielőtt a civis városba költöztek. Ismer abból az időből egy endrődi fiút, akinek apja Kovács Máttyás. Kolléga lehetett a két férfi... Hát ilyen kicsi a világ!

Sárika tanárnő, Izra bácsi első házasságából való lánya, szerkesztője egy színvonalas Hajdú-Bihar megyei könyvsorozatnak: Pedagógusok Arcképcsarnoka. Ő ajánlott a soron következő kötetbe megjelenést érdemes tanító-tanároknak ismeretségi köréből. Tudtam, hogy Endrődön összejáró barátnők voltak nővéremmel, ezért meg is látogattam őt Db-ben. Ígértem, hogy levéltározok apja és más jőnevű meghalt Békés megyei pedagógus érdekében. Főleg az '56-ban ártatlanul meghurcoltak a fontosak most az 50. évforduló évében. Lásd Márton Gábor írásait: Városunk '96. okt. szám 4. és 13. oldalán. (Megjegyzés: Az eddigi 4 Arcképcsarnokban a db-i Svetits-ben végzett lányok Kiss László íg. urat, a szeghalmi diákok pedig Vikár Istvánt találhatják, mindketten mat. szakosok.)

Szeghalmon 80 éves a Péter András Gimnázium!

um! Oda járt pl. Vaszkó András, Sztanyik László, Tímár Máté, ifj. Paróczai Gergely, E Szabó Zoltán és sok endrődi abban az osztályban. Eggyel lejjebb csak szerénységem, ugyanis indult a gyomai gimn. Fényképeztem az 50. és 75. évfordulón is. Most egy kis ad hoc kiállítás csináltam féltve őrzött relikviáimból és az iskolának átadott kiadványokból.

Vaszkó Tamás igazgató (vacerságáról meghatóan ír a Gy-E-i Ki kicsodában)

Tájékoztatta az öregdiákokat, miszerint Mágoron bővült a szoborpark: ott lenne a helye Tímár Máténak is. Büszkén mutatta be a versenyeget nyert diákokat. Stb, stb. Hozzászólásomban említettem a H-B megyei kiadvány-sorozatot, kézbe adva egy példányt, lemásolt szócikket hagyva ott belőle mintául. Bekerülhetne oda Sándor Jenő is, aki 24 évig volt igazgatója a gimnáziumnak. A méltatlanul elhallgatott Benkő Károly szintén. (Bólogattak régi tanítványai. Ő Nagyenyed, Gyula, Szeghalom után a Kossuth Egyetem laborvezetője lett. Endrődi származású tanítványát vette el...) Joggal említették mások címszónak Fülöp Károly magyartanárunkat, aki Sinka István első verskötetét gondozta. (Kaptam egy reprint példányt a könyvtárostól.)

Sándor Jenő emlékére márvány tömbön bronz domborművet avattunk. (A hajdú fővárosban egy pikniken 90 éves korában beszélgettem vele. Szarvason a Képzőben tanította U. Magdót és a nővéremet, járt is Endrődön...)

E két alföldi kiruccanás után B. pesten izgatottan, sokat teni akarva készültem anyám és apám sírjához, szülőfalumba, a megyébe. Hetekig tartott a készülődés B. pesten. Értesíteni a családot: a két idősebb már nehezen mozdul. Laci sokat van „terepen”... Előkerült Attitól kazettán Szabó Éva neves szerkesztőnek 1990-es műsora: Alma a fájától. Rajta apus és mindönk hangja a családról. Összepakoltam vagy húsz-harminc fényképet a felmenőkről, rokonokról, az iskoláról. Endrődi emléktárgyakat, ajándékozni való ABACUS-folyóiratokat stb. Elő a régen használt Zenit-masínát; úszónadrágot, hátha lesz idő megbuggyanni a Körösben.

A legfontosabb a tiszteletadás Édesanyánknak. (László atya - immár kanonok - szabadságon van. Ezért misemondatás csak nov. vagy decemberben, amikor Endrődre utazunk majd. Mondja Gyuriczáné Szabó Erzsike a plébániáról, hogy terjed az emlékharang szokása. Remek, ez lesz a legjobb most! Kértem, hogy magam szerkeszthessek pár mondatos szöveget a kipontozott, egy-két szavas nyomtatvány helyett.

Ime a kétszáz éves templomunk hirdetőtábláján (Gyomán és talán Hünnyán is) kitett értesítés. (A fenti arcképet Laci öcsém készítette régi házunk udvarán.)

Bocsánat: Az otthoni sok kedves ismerősömről, meglepetésekről, levéltárak felkereséséről, a Rózsashegyi iskoláról, egyebekről a következő számban írok.

Kovács Zoltán

„Az igaz emléket ádva emlegetik...”
Péld 10.7

Emlékharang

Száz éve, 1906. július 11-én született Kovács Máttyás tanár neje: Uhrin Anna. Már 38 éve pihen a Szarvasvégi temetőben.

Hatvan méterre szüleinek fekete obeliszk síremlékétől (ahol egyik bátyja: dr. Ugrin Nándor; orvos is nyugszik). Nyolcan voltak testvérek.

Lelei üdvéért szólnak az endrődi templom harangjai 2006. júl. 11-én, kedden, 12 óra 5 perctől.

Szeretettel emlékezik négy gyermeke: Anna, Attila, Zoltán, László.

Nándorfehérvári győzelem, 1456 július 22.

Hunyadi János 550 évvel ezelőtti győzelme

A török betörésének megakadályozására az ország déli határain a 15. században a Duna bal partján már 11 új vár emelkedett. A déli határvédelem legjelentősebb erőssége Nándorfehérvár (mai neve Belgrád) 1427-ben került a magyar uralkodó kezére.

1439-ben új ember került a szörényi végek élére: Hunyadi János, akinek kinevezése hamarosan fordulatot hozott a török-magyar harcok menetében.

Első figyelemre méltó győzelmét 1441 nyarán aratta, amikor legyőzte Iszhak szendrői bég vezette török sereget.

1442-ben török csapatok betörték Erdélybe, legyőzték az erdélyi püspök seregét, nagy zsákmányukkal már visszavonulóban voltak, amikor Hunyadi hadai rajtuk ütöttek, és benyomultak a Havasalföldre, ahol a ruméliai beglerbéget (az európai török hadak fővezérét) verték meg. A két diadal hatására Hunyadi régóta érlelődő elképzelése: a passzív határvédelem helyett csak egy nagyarányú törökellenes támadás érhet el jelentős eredményt széles körű támogatásra talált. A gondolatot maga a király I. Ulászló és IV. Jenő pápa is támogatta. 1443 nyarán megindult a Hunyadi vezette „hosszú hadjárat”, és decemberben átkelt a Balkán-hegységen. A sereg segédhadait maga a király vezette, és Nisnél megverte a beglerbég hadát. A győzelem hírére a pápa keresztes had szervezésébe kezdett, a szultán viszont békeajánlatot tett Ulászlónak. Miközben folytak a hadi készülődések, Ulászló király 1444 augusztusában békét kötött a szultán követivel, amelynek érvénytelenségét azonban előzőleg titkos esküvel fogadta meg. A magyar sereg szeptemberben felrúgva a békeszerződést elindult a tervezett hadjáratra. Az események nagyon rosszul alakultak, 1444 novemberében Várna mellett a törökök bekerítették a magyar sereget Ulászló király is életét vesztette.

Hunyadi csak 4 év múlva 1448 szeptem-

berében támadott újra. Ekkor nem tudta erejét egyesíteni az albán segédcsapatokkal és a 3 napig tartó döntő ütközetben a a magyar sereg is nagyrészt odaveszett. Támadó hadjáratra többször nem vállalkozott, a török erőfölény miatt. A magyar haderő tevékenysége ismét a határok védelmére korlátozódott, így jött el a minden eddiginél nagyobb erőpróba 1456-ban.

Időközben 1453-ban török kézre került az ezer éves bizánci állam fővárosa Konstantinápoly is. Várható volt a hatalma csúcsán álló II. Mehmed szultán újabb támadása Magyarországra ellen.

A várható közvetlen veszély két embert azonnali cselekedetre sarkallt, Hunyadi magánhadserége fenszegyűjtésébe pedgett, Kapisztrán János ferences szerzetes kezdte az ország legveszélyeztetettebb területén a déli megyékben toborzott kereszteseket.

Mehmed közel százezres jól felszerelt hada 1456 június végén körülfogta Nándorfehérvárt, amelyet Hunyadi János sógora, Szilágyi Mihály védett 7000 főnyi őrség élén. Tíz nappal az ostrom kezdete után július 14-én Hunyadi véres hajó csatában lángba borította a dunai török hajóhadat, és bejutott az ostromlott várba. Nándorfehérvár a folyamatos ágyúzástól szinte romhalmazzá vált.

A szultán július 21-én általános rohamot indított, a várat bevenni mégsem tudta.

A következő napon a keresztesek kezdeményezésre tört ki az az ütközet,

amelyben a török sereg olyan súlyos veszteséget szenvedett, hogy az éjszaka

folyamán minden felszerelést hátrahagyva menekülve visszavonult.

A törökök üldözésére nem kerülhetett sor, mert a táborban kitört a pestisjárvány, amelynek augusztus 11-én Hunyadi János is áldozatul esett. Fegyvertársa, Kapisztrán (Szent) János két hónappal később, október 23-án a szerémségi Újlakon fejezte be életét.

A déli harangszó

III. Calixtus pápa 1456. június 29-én „Imabullájában” elrendelte: minden templomban mondjanak imát a pogányok ellen, délben pedig háromszor kongassák meg a harangokat, amellyel „jel adassék minden hívőnek, hogy imaikkal segítsék azokat, akik a török ellen harcolnak”. A déli harangszó elrendelésére a pápát végső kétségbeesése sarkallta, látván Európa uralkodóinak közömbösségét a Konstantinápoly visszafoglalására hirdetett keresztes hadjáratra.

Az Imabulla kiadása után néhány nappal indult Nándorfehérvár ostroma. Európa városaiba szinte egyszerre érkezett meg a győzelem híre és a pápa ima felszólítása. 54 év múlva a következő pápa rendelte el, hogy a déli harangszó ne csak a keresztes hadjáratért, hanem a Nándorfehérvári győzelem emlékéért is szóljon.

Az Európában élő népek – beleértve bennünket, magyarokat is, vajon gondolnak-e arra, hogy Hunyadi János 550 évvel ezelőtti győzelme nélkül biztos, hogy másképpen alakult volna Európa és a kereszténység sorsa. Nem csupán egy katonai győzelem volt a nándorfehérvári győzelem! 70 évre feltartóztatta a török birodalom további támadását. Ezalatt az idő alatt olyan uralkodója volt Magyarországnak, - Hunyadi János fia - Mátyás király személyében aki harminc-egynehány esztendőnyi uralma alatt a 15. századi Itáliában fénykorát élő reneszánsz művészet és humanizmus minden áldásos eredményét elhozta, és meghonosította hazánkban. Építők, kőfaragók, újjávarázsolták a görögök budai várpalotát, Itáliából rendelt kódexek voltak a legkorábbi reneszánsz műalkotások. Janus Pannonius, a fiatal költő a humanista gondolkodás szerelmeseként tért haza Itáliából...

*Császárné Gyuricza Éva
(Irodalom: Csukovits Enikő: Liliom és Holló
Magyar Könyvklub 1999)*

folytatás a címlapról

és az ország tragédiája, hogy a 41 esztendőn át uralkodó király gyermekei közül csak egyetlen fiú élte meg a felnőtt kort, ám ő is ifjú trónörökösként meghalt. Vadkanvadászaton áldozata lett egy vadkannak... Imre halála után István nővére fiát, Orscolo Pétert jelölte örökösül, aki trónra került de három év múlva elülzik, és ezzel kezdetét vette a belső viszályok, trónharcok ideje. 1046-tól majd negyed évezreden át az Arpád-házi Vászoly leszármazottjai ültek Magyarország királyi trónján.

István által megteremtett Magyarország önálló államisága Mátyással sírba szállt. Mátyás király halála után (1490) a magyar állam feltartóztathatatlannul rohant a végpusztulás felé. Mohács 1526, majd a Habsburg család törekvése Magyarország birtokbavételére, és végül 1541-ben a török birodalom tartományává vált hazánk mintegy 150 évre.

Így ért szomorú véget a Szent István alapította magyar állam. Élt 541 évet...!

*Császárné Gyuricza Éva
(Forrás: Lázár István; Képes Magyar történelem
Magyar Könyvklub 1993)*

Katolikus oldal

AUGUSZTUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 19 órákor. Hétköznap reggel fél 8-kor.
 Augusztus 20-án: 10 és 19 óra
 Kenyérszentelés Ligetben: 12 óra.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

A nyári vakáció alatt nincs mise.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.
 Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 6-kor.
 A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.
 Augusztus 20-án: reggel 8 óra.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 19 órákor,
 hétfőn reggel 8-kor.
 Szombaton 19 órákor vasárnapi előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

AUGUSZTUSI ÜNNEPEK

1. kedd:	Liguori Szent Alfonz püspök, egyháztanító
2. szerda:	Vercelli Szent Özséb püspök
4. péntek:	Vianney Szent János áldozópap
5. szombat:	Havas Boldogasszony
6. vasárnap:	Urunk Színeváltozása
7. hétfő:	Szent II. Szixtusz pápa és társai vértanúk
8. kedd:	Szent Domonkos áldozópap
9. szerda:	Szent Teréz Benedikta (Edith Stein)
10. csütörtök:	Szent Lőrinc diakónus és vértanú
11. péntek:	Szent Klára szűz
12. szombat:	Chantal Szent Johanna Franciska szerzetes
13. vasárnap:	Évközi 19. vasárnap
14. hétfő:	Szent Maximilián Kolbe áldozópap, vértanú
15. kedd:	Nagyboldogasszony
16. szerda:	Szent Ponciánusz pápa, Szt. Hippolitusz vértanúk
18. péntek:	Eudes Szent János áldozópap
19. szombat:	Szent Bernát apát, egyháztanító
20. vasárnap:	Szent István király
21. hétfő:	Szent X. Piusz pápa
22. kedd:	Boldogságos Szűz Mária királynő
23. szerda:	Limai Szent Róza szűz
24. csütörtök:	Szent Bertalan apostol
25. péntek:	Kalazanci Szent József áldozópap
27. vasárnap:	Évközi 21. vasárnap
28. hétfő:	Szent Agoston püspök, egyháztanító
29. kedd:	Keresztelő Szent János vértanúsága

'56-RA EMLÉKEZÜNK (1. RÉSZ)

Az idén ünnepeljük az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulóját. A kommunista diktatúrát, és minden diktatúrát az Egyház is megszenvedett. Most induló sorozatunkban emlékezünk az 56-os egyházi hősekre, különösen is a kor nagy alakjára, Mindszenty bíborosra.

A cikksorozat Dr. Toma Ferenc: Halálra szántak, mégis élünk! c. könyvéből való. Köszönet érte a szerzőnek, és a kiadónak, a Szent István Társulatnak.

A KONCEPCIÓS PEREK ÉS MINDSZENTY BÍBOROS PERE

1948 vége felé a kommunista párt vezetése minden nagy ellenséget (pártot, egyesületet, másként gondolkodó személyt) sikerült eltüntetnie az útból. Az egyház és elsősorban annak első tekintélye, Mindszenty bíboros volt az, aki változatlanul tiltakozni mert, nemcsak az egyház jogainak, hanem általában az emberi jogoknak megtiprása ellen. A kommunista párt győzelmének — a katolikus iskolák és egyesületek megsemmisítése után — elengedhetetlen feltétele volt Mindszenty bíboros, primás félretétele.

A Mindszenty-per a koncepció per iskolapéldája. A Legfőbb Ügyészség 1990-ben felülvizsgálta a pert, és kijelentette, hogy az koncepció volt.

A Mindszenty-per

Rákosi és Kádár a koncepció háttérében

Új fényt vetnek a perre — s általában a koncepció perekre — az ügyet előkészítő jegyzőkönyvek. Ezek ma megtalálhatóak a Magyar Országos Levéltárban. A fennmaradt dokumentumok tükrözik, hogy Rákosi Mátyás, a párt vezetője — és az általa irányított csoport, Kádár János belügyminiszter közreműködésével — előre meghatározta, milyen

vallomásokot kell kikényszeríteni a tanúkból; majd, a kicsikart és sok esetben tovább hamisított „vallomások” alapján, hogyan kell összeállítani a vádiratot a bíboros ellen; végül ezt hogyan kell az ország és külföld elé tárni.

Az egész periratra jellemző, hogy a vád elsősorban a beismerő vallomásokra hivatkozik, mint bizonyítékokra. De — láttuk — ez a koncepció per alapvető jogtalanságának sajátossága. Tényeket nem tud összeszedni, a beismerést pedig kiveri a vádlottból.

A perre vonatkozó dokumentumok sugározzák, hogy nem a tények a fontosak, hanem a párt pillanatnyi elképzelése. A kihallgatások dokumentumain ilyen megjegyzések olvashatók: „Szeretném, ha Rákosi elvtárs megbeszélne velem, milyen irányban menjünk tovább. Péter Gábor.”

A Mindszenty ellen készült első vádiraton Rákosi saját kézírásával ez áll: „E jegyzőkönyv politikához nem konyító emberek munkája. Ez Mindszenty működését dicsőítené... (Ezzel szemben) a jegyzőkönyvnek röviden és tömören tartalmaznia kell” az előre megszerkesztett vádakat: 1. a magyar demokrácia megdöntésére irányuló tevékenység, 2. a kémkedés, 3. a valutaüzérkedés. Beveszik a vádak közé a Habsburgok visszahozatalának szervezését, a nyilasok támogatását (bár a bíboros a nyilasok börtönében is volt). Rákosi utasításának végén összefoglalja a célt: „A jegyzőkönyv Mindszentyt annak mutassa, ami, egy reakciós, korlátolt, szűklátókörű, cinikus politikai kalandornak. A jegyzőkönyvből ne csak a magyar nép minden rétege lássa..., hanem a külföld is, hogy kicsoda Mindszenty. Ezért nemcsak reakciós, fasiszta voltát, hanem korlátoltágát, jellemtelenségét, hazudozásait, elvakultságát is le kell leplezni. Ne felejtsek el, hogy az ügy messze túlnő a magyar határon és az egész nemzetközi reakció veresége.”

A vádakkal kapcsolatban: a valutához a hercegprimásnak annyi köze volt, hogy hatalmas külföldi pénz-, ruha-, gyógyszer- stb.

segélyeket szerzett a nyomorban élő magyar nép számára a háború után. Bűnül rótták fel, hogy a valutát nem váltotta át magyar forintra. Ebben az időben a primás egy-két nap alatt elvesztette értékét. A valuta viszont vásárlóértékkel bírt, és sok tízezer ember életét mentette meg. Működtek 18 szeretetotthon és 120 népkonyha, amelyekben naponta egy tál ételt adtak az éhezőknek, különbségtétel nélkül. – A hazaárulás vádját e korban mindenkire rá lehetett bizonyítani, aki bírálta a rendszert, s főleg ha ezt külföldiek is meghallották.

A bíboros lejárására kiadott ún. Sárga könyv c. propagandairat a Rákosi megtervezte stílusban íródott. A Sárga könyvet (majd a Fekete könyvet) ország- és világszerte terjesztették. Benne volt a primás kézzel írt „vallomása” is, amelyben a fent idézetteknek megfelelően vallja be bűnösségét. A főpáztort ismerő olvasók tudták, hogy e „vallomás” hamisítvány. Ilyet Mindszenty bíboros sosem írt volna le.

A bíboros emlékiratában így beszéli el, hogyan derült fény a történetekre: Egy neves magyar írásszakértő házaspár külföldre menekült, és ott a világ előtt megvallották (kicsempészett fény-képekkel igazolták), hogy őket kényszerítették, hogy hamisítsanak beismerő „vallomásokot”, Mindszenty kézírását utánozva. (A hamisítás bűnét bevalló szakértő rövidesen „váratlanul” meghalt. A diktatúrában közismert a veszélyesnek tartott emberek „váratlan” halála.)

XII. Piusz pápa apostoli levélben tiltakozott Mindszenty bíboros letartóztatása ellen. Elítélésekor először a bíborosi testület majd a diplomáciai testület tagjai előtt hangsúlyozta, hogy a bíboros „beismerő vallomása” csak az elszennvedett kínzások hatására jöhetett létre. – Az Egyesült Nemzetek Szervezetének 1949. április 5-i közgyűlése 43:3 arányban elítélte a magyar kormány eljárását, s nemzetközi sérelmeknek bélyegezte azt.

(folytatjuk)

Amit Isten egybekötött...

2006. júniusában kötött házasságot az endrői Koleszár Noémi és Massimiliano Vitelli Rómában.

2006. július 6-án Dr. Papp József Sándor és Góger Szabina házasságot kötött az endrői Szent Imre templomban.

NEMZETI IMAÉV

II. Rákóczi Ferenc imái

Ima beszélgetés közben

Megváltó Krisztusom,
te beszélgetél az emberekkel
üdvösségükért.
Add kegyelmedet,
hogy beszélgetésem ereje
beszédemet is megszentelje!

Add éreznem jelenlétedet,
Istenem, hogy amíg az emberekkel
foglalkozom a földön,
beszélgetésem veled
legyen az égben!

Ó, szívek világossága, szeretet,
ne hagyj el engem,
mert ha nem lesz velem
világosságod,
üres és haszontalan
lesz beszédem!

Engesztelő imádság

Tekintsd, Uram, néped sóhaját,
hallgasd meg a szegények,
özvegyek és árvák
hozzád felsíró jajkiáltásait!
Tekints az engesztelésre kész ártatlanokra,
és ne feledkezzél meg
irgalmasságod cselekedeteiről,
melyekkel hajdan oly kegyesen
elárasztottad szolgaságban sínylődő
választott népedet...
Vezérelj cselekedeteinket,
erősítsd karunkat,
hogy egyesült erővel szolgálhassunk
akaratomnak...
Add, hogy rendelkezésed útjáról
le ne térjünk,
hanem igazságtételeid öreivé lévén,
utunk nyugalomban
és békecségyben vezessen tehozzád!

Ima a hazáért

Adj, Uram, azoknak, akiket vezéreinkül rendeltél, hivatásukban bölcsességet,
balsorsban bátorságot, a szerencsében mérsékletet, hogy végzéseid útján halad-
janak.

Te jelöld ki, Uram, táboraink határát, vedd körül irgalmasságod köntösével,
óvd meg az ellenségnek cseleitől, s üzd el az álmot a virrasztók szeméről, nehogy
készületlenül találhassunk. A Te angyalod legyen örünk és vezetőnk a csatában,
aki szétszórja a fegyverek golyóit, s amint Izraelt szárazon vitte át a tengeren,
vezessen át bennünket is sértetlenül ellenségeink tömegén.

Add, végül, Urunk, legkedvesebb Atyánk, hogy felvétetvén néped kebelébe,
rendelésed útjáról le ne térjünk, hanem igazságtételeid öreivé lévén, utunk nyu-
galomban és békecségyben vezessen Tehozzád, ki végtelen kegyelmednél fogva azt
akartad, hogy kiszabaduljunk a szolgaságból és megváltassunk. A mi Urunk, Jézus
Krisztus által, ki a Szentháromságban veled él és uralkodik, mindörökkön-örökké.
Amen.

Hankó Attila és Bárdi Edina augusztus 5-én mondták ki
a boldogító igent Isten és ember előtt az endrői templomban.

Mindhárom ifjú pár életét kísérje sok-sok boldogság, öröm,
szeretet, Isten áldása - egy életen át!

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

VIANNEY SZENT JÁNOS

Ünnep: Augusztus. 4.

* Dardilly (Lyon mellett) 1786. máj. 8.
† Ars, 1859. aug. 4.

Többször láttuk, hogy Isten a szentek révén mutat utat az egyes koroknak. Franciaországnak, mely az észet istenítette, Isten most olyan szentet adott, aki nem bővelkedett észtehetségben. Talán figyelmeztetés volt ez, hogy a gyengébb képességű ember, ha Istent komolyan veszi, nagyobb hasznára lehet a közösségnek, mint az eszes Isten nélkül.

Gyermekkorra a nagy francia forradalom korszakába esett. Tizenegy éves volt, amikor otthon, a szobájukban „a nagy óra alatt” először járult szentgyónáshoz egy papnál, aki megtagadta a civil alkotmányra teendő esküt. Utána éjnek idején járt hittanórákra, ahol a kolostorukból elűzött, civil ruhába öltözött apácák tanították. Elsőáldozáshoz egy homályos pajtában járult, ami elé, hogy eltereljék a hatóságok figyelmét, a parasztok egy nagy szénásszekeret húztak. Az elemi iskola előadásain csak néha vehetett részt, atyjának ugyanis szüksége volt az ő munkaerejére is a mezőn. Ezért alig tudott írni és olvasni. Nem volt tehetséges, és amit tanult is, nagyon hamar elfelejtette.

19 éves korában a szomszéd község plébánosánál jelentkezett, és kérte, tanítsa őt is a többi papságra készülő fiúkkal együtt. Előismeretek hiányában bizony nehezen ment a tanulás. Mikor aztán évek múlva a nagyszemináriumba jelentkezett, megbukott a felvételi vizsgán. Másodsorra sikerült. Egy év múlva pappá szentelték. A jó plébános, aki eddig is oly nagy szeretettel foglalkozott vele, káplánjának kérte, hogy tovább oktassa. Ennek halála után Ars községbe helyezték plébánosnak.

Amikor a plébánosi vizsgára rendelték, mindenki arra számított, hogy megbukik. Vizsgáztatás közben az egyik tanár összeesett. Mindenki kapkodott, ki orvosért futott, ki borogatásról gondoskodott és csak az arsi plébánosnak jutott eszébe, hogy a beteg lelkével törődjék. Ezért átengedték a vizsgán. A jámborság többnek bizonyult a tudásnál. Így is mondhatjuk: A legfontosabbat egyedül ő tudta.

Messze földről Arsba zarándokoltak az emberek, hogy Vianney János prédikációit hallgassák, és nála gyónjanak. Paptársai, akik ismerték gyenge képességeit, nem tudták elképzelni, mi tetszik rajta az embereknek. Egyszer egy teológiai tanár ment ellenőrzésre. Az ellenőrből jámbor hallgató lett, aki elfelejtette, hogy miért jött. Prédikációi nem voltak szónoki mesterművek, de mindenki érezte, hogy Isten szól általa. Napokig kellett sorbaállni, hogy a gyóntatószékéhez jussanak. Gyónóinak, még ha azok tudósok voltak is mindig tudott lélekbe markoló szavakat mondani. Megéreztek benne Isten emberét. 30 éven át napi 16 órát gyóntatott.

Hihetetlenül sokat böjtölt. Egy hétre megfőzte burgonyáját, dróthálóban felakasztotta, aztán mindennap evett belőle néhányat. Amije volt, a szegényeknek adta. Szegényes lakása és berendezése ma is eredeti formájában látható.

Az arsi nép nem volt vallásos, meggyűlöltek, amikor prédikációiban vallásosságra biztatta őket. Rágalmazták és izléstelenül zaklatták. Mégis egyre többen hallgattak rá, míg végül szinte az egész falu követte. Az illetlen szavak és szokások eltűntek, még a táncról is lemondtak.

Évente húszezren, élete vége felé pedig százezren zarándokoltak Arsba, hogy Vianney Szent János segítségével új életet kezdjenek, jobb emberré váljanak.

A plébánosnak fizikai ereje fogyott, szeretete és türelme nem. Am mindazt, amit tett, semminek tartotta. Bár sokan voltak körülötte, az arsi plébános olyan magányosan halt meg a kimerültségtől, amilyen magányosan élt. Akik látták a holttestét, egyhangúan tanúsították, hogy az erőnek utolsó cseppje is eltávozott belőle.

X. Piusz pápa 1905-ben boldoggá, XI. Piusz pápa 1925. május 31-én szentté avatta, és 1929-ben a plébánosok patrónusává nyilvánította. Az Egyház ezzel emlékezteti minden idők papjait arra, hogy Isten ereje a gyengékben válik tökéletessé.

Ünnepét 1928-ban vették fel a római naptárba aug. 9-re. 1960-ban Szent Lőrinc vigíliája miatt aug. 8-ra, majd 1969-ben halála napjára, aug. 4-re tették át.

Testét épségben őrzik Ars templomában, üvegkoporsóban. 1925 után Franciaországban sok templom védőszentje, pl. Rueil, Lille, Arras. Ábrázolása: gyóntató-atyaként, lila stózával.

EMBERKÖZELBEN AZ OLVASÓ

„KÖNYVÁRULÓK”

A könyvhét apropóján június 30-án este a könyvet ünnepeltük az OMart Könyvesboltban. A közönség olyan gyomaendrődi kötődésű vendégek történeteit hallgathatta, akiknek az átlagosnál is több közül van a könyvhöz. A merített papír helyi mestere Kovács Károly nyomdászként is megszólalt. Balogh Tamás írói, irodalomtörténeti munkájáról beszélt. Dr. Füzeshé Hudák Julianna muzeológus- és nyomdász kalandjaiból mesélt el néhányat. Dr. Szilágyi Ferenc gyerekkori könyv-élményeitől szerkesztői munkáján át napjainkig válogatta anekdotáit; felesége Németh Eszter több évtizedes gazdag könyvtárosi pályájának legérdekesebb eseteire emlékezett vissza.

Az est háziasszonyaként én is elmondhattam néhány „sztorit”, amelyek nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy sokéves álmodozás után végül is megnyissuk könyvesboltunkat.

Néhány éve elképesztett a szupermarketek konténeribe zsúfolt könyvhalmoz látványa: így is lehet, így is szabad könyvet árulni? Hová lett a könyv méltósága? Hol a neki járó megkülönböztetett bánásmód, a tisztelet? Szinte émelygés fogott el, amint az összetűrt könyvek fölé hajoltam.

Legközelebbi döbbenetemet egyik ismerősöm története okozta. Barátja születésnapjára valami különösen mély olvasnivalót keresett, s mert tudta, hogy Hamvas Béla a kedvence, elhatározta, meglepi az író egyik olyan könyvével, amelyik még nincs meg neki. Betért hát a lakóhelyén működő könyvesboltba.

- Hamvas Bélától milyen könyveik vannak? - kérdezte gyanútlanul az eladót.

- Az meg mit irt? - hangzott a mély értelmű válasz.

- Olyan könyveket, amelyek filozofikusán közelítik meg az ember helyét a világ-egyetemben - felelte apadó optimizmussal ismerősöm.

- Ki olvas ilyeneket? - folytatódott a párbeszéd... én azonban nem kívánom tovább folytatni, a lényegyet leírtam. Bocsnatos bűnnek tartom, ha a könyvet áruló személy nem ismeri valamennyi lektűr-író, de hogy a magyar- és a klasszikus világ-irodalom nagyjairól ennyire hiányosak az ismeretei, az már komoly gond, a stílusáról nem is szólva.

S hadd folytassam tovább ebben a stílusban egy személyes élménnyel. 2004 tavaszán Budapesten sétálva egyik pályaudvarunk szabad standjánál megláttam Weöres Sándor egybegyűjtött írásainak legújabb három kötetes kiadását. Felvillant

bennem, mennyi nehézség árán tudtam begyűjteni a régeből kimaradt köteteket a szakdolgozatomhoz, és teleizzagoltam a fordultam az eladónőhöz.

- Megnézhetném a Weöres Sándor köteteket?

- Éppen megnézheti, de nem sokat lát, mert be vannak fóliázva! - halottam a kiábrándítóan elutasító mondatot.

- Nem lehetne egyet kibontani? - érdeklődtem reménykedve.

- Megveszi? - hangzott az ellentmondást nem tűrő kérdés.

- Még nem tudom, meg szeretném nézni - kísérleteztem tovább.

- Mit néz rajta, versek vannak benne. - mondta a hölgy, s már ment is volna arrébb, de a férje épp odalépett mellé, így nem maradt helye távozni.

- Csak azt szeretném tudni, mennyiben különbözik az előző kiadástól - mondtam a tölem telhető legtürelmesebb hangon.

- Végig akarja lapozni mind a három kötetet!? - lépett közbe a férfi nem kevesebb arroganciával, mint a neje.

- Dehogy, csak a tartalomjegyzékeket nézném át - folytattam a küzdelmet egyre elkeseredettebben.

- Na, ki ne találja már, hogy több száz verscímet be tud fejből azonosítani! - csattant fel a könyvárus, akárom mondani a könyváruól.

- Nem kell az összes címet végigolvasnom, csak a köteteket, amelyekben előszőr... - próbálkoztam volna tovább, de ekkorra már mindketten otthagytak; a nő rendezkedett, a férfi pedig kiszolgált egy „normális” vásárlót.

Nagyon megalázottnak éreztem magam, a sírás fojtogatta a torkomat, de nem volt mit tenni, velem tovább nem óhajtottak bajlódni.

Erősen bíznok abban, hogy nekünk sikerül többet nyújtanunk a hozzánk betérőknek nemhogy a könyváruólknál, de talán még a tisztességes könyváruosknál is.

Oláh Gizella

Az OMart Könyvesbolt következő rendezvényei: augusztus 3-án csütörtökön 18 órától Vermes Éva írónővel beszélget Veszelei Lajos festőművész. Szeptember 25-én vendégünk lesz Mácz István a Szent Adalbert-émlékemmel kitüntetett gyomai születésű katolikus író, beszélgető társa Polányi Éva. A nyár folyamán még látható B. Molnár Zsuzsa verseivel illusztrált önarc-kép-kiállítás.

Ismét kapható Sággy Gyula: **Kulák Golgota** kötete, és Vermes Éva: A fecskék délre szállnak c. regénye.

BŐVÜL A SZENT GELLÉRT ISKOLA

Nagy lendülettel folyik a munka a Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában. Beépítjük az iskola északnyugati részének padlásterét.

Kialakítunk egy művészeti termet - és 4 db kiscsoportos foglalkozásra alkalmas helyiséget.

Így az iskola minden igényt ki tud elégi-

teni. Megépítettük az akadálymentesítést is. Kerekesszékekkel is be lehet jutni az iskolába.

Ez az iskola már a 21. sz. iskolája.

Igen sok lehetőség van a szabadidő eltöltésére is.

Sok szakkör, sportfoglalkozás várja a tanulókat, továbbra is működik a zeneoktatás és a táncfoglalkozás. Tovább bővítjük iskolánk

hagyományait is!

Az Önkormányzat pedig megépíti a kerékpárút folytatását iskolánkig. Ehhez a költséghez az iskola is hozzájárul. Előre is köszönjük az Önkormányzatnak!

Gyomaendrőd, 2006. 07. 28.

Kiss Pál igazgató

Endrőd néprajza

Rövidített Székelyírás

Megújuló értékeink: a dévaványai Varga-Balla kereszt helyreállítása
Tisztelt Olvasó!

A térségünk kulturális emlékeinek jelentős részét képezik a határ menti fészületek, fogadalmi keresztetek. Az endrői katolikusság hajlandósága a keresztet állítására a XIX. századtól kimutatható, melynek eredménye a tizenegy darab, belterületen álló fészület. A külterületen állított keresztetek száma is közelít a tíz felé. Az 1910-es évekig tartó keresztállító hullám megállt, és sokáig csak egy-egy iskolai kereszt felállításáról értesülünk. Az 1948 utáni időszakban, pedig a meglévő keresztetek rongálásáról, pusztításáról tudósítanak a visszaemlékezők. A rendszerváltozással a helyi szakrális kismemlékek száma nem, vagy csak alig nő. A keresztetek állításáról nincs adatunk.

A „keresztállító kedv” egyetlen képviselője a Harnos család, akik a Kondorosi országút mellett, a földjük végébe állítottak fészületet 2000-ben, mely a régi hagyományokhoz igazodva fából készült.

A meglévő keresztetek felújítását a keresztállító családok végezték, illetve a jó példa serkentette a település közvéleményét a meg lévő fészületek rendb hozatalára, gondozására. Napjainkra a belterületen lévő keresztetek jelentős száma megújult, gondozott.

A Dévaványa határában lévő Varga-Balla kereszt, melynek állítói endrődiek voltak és 1896-ban újították, és emeltetek Staricskay Soma szarvasi szobrás-

szal egy kő fészületet. (Az erre vonatkozó dokumentumot közöltük a Városunk c. lap korábbi számában.)

A ványai határban lévő fészület fontos helyet töltött be a két település (Dévaványa-Endrőd) katolikusságának életében, ugyanis a ványai, Szent Anna napi búcsúra elzáródó endrői-gyomai hívek elé kimentek a ványai hívek és a keresztnél találkozva együtt imádkoztak, majd vonultak a ványai templomba. A Varga-Balla kereszt búcsús kereszté vált, és fontos állomás volt a két katolikus közösség életében.

Sajnos az „elmúlt rendszer” ezt a szakrális kismemléket sem tűrte és avatatlan kezek megrongálták. Így mára csak a kőtalapzat maradt a régi, melyen a felirat megrongálódott. A csonkán maradt talapzatra, az évek során néhány jó érzésű ember vasból állított egy keresztet. Az elhanyagoltság miatt a szent hely a bozót rejtekébe került.

Másfél éve kereste fel Vaszkó Irént a kereszt állító család egyik Bécsben élő leszármazottja, Schneider Stefan Attila, hogy segítsen a kereszt történetének kikutatásában és rendb hozatalában. A kutatásban magam is részt vettem, mely kapcsán lassan körvonalazódott a kereszt állításának körülményei. Nagy segítséget kaptunk az egri érsekségtől, személyesen Dr. Katona István püspök úrtól és Tikovits Ernő levéltárostól, a Szent István Rádió tudósítójától.

A talapzaton lévő bevésett szöveget sikerült rekonstruálni, valamint kiszabadítani a cementes anyagtól, mellyel

becsapkodták. A hiányzó korpusz, Dr. Dénes Zoltán újrírja plébános úr felajánlásaként került vissza a keresztre. A kereszt környezetének kitarakításáért és a híd elkészítéséért ezúton köszönetet mondok Papp Tibor Dévaványa város polgármesterének.

Az újrászentelés időpontja mindig változott, hiszen vagy az árvízi veszély vagy a betegség hátráltatta az ünnepség megtartását.

Az ünnepség július 22-én de. 10 órakor meghítt körülmények között tartott, melyen mintegy negyven hívó, kultúrember, érdeklődő vett részt. A bevezető szavakat Horváth Sándor dévaványai plébános úr mondta rávilágítva a mai korunkban, az ilyen jellegű szakrális emlékek jelentőségére, majd jómagam tartam röviden az egybegyűltelek elé a felújítás néhány stációját. Dr. Dénes Zoltán plébános úr megáldotta a keresztet, és biztatta szónoklatában a jelenlévőket arra, hogy segítsék elő ezen fontos emlékek karbantartását, gondozását. Az ünnepségen jelen voltak a leszármazottak közül: Schneider Stefan Attila és felesége, Szmola Béla és családja.

Az ünnepségen részt vettek a Debreceni Egyetem, Gyomaendrődön gyakorlatozó néprajzos hallgatói, valamint ványai és endrői hívek.

Végül hadd emeljem ki Schneider urat, aki a távolból is gondolt őseinek emlékére és nemcsak lelkiekben támogatja azok megőrzését, hanem erejéhez mérten anyagi áldozatot is hoz.

JOBB KÉSŐN, MINT SOHA!

közül valakinek van ezzel kapcsolatban információja, akkor szíveskedjék értesíteni a szervezők közül bárkit.

A találkozó szervezői: Hanyecz Éva, Hanyecz Károly, Hornok József, Németh Eszter, Szilágyi Imre, Varga Rózsa. Szilágyi Imre telefonja: 66-282-894.

A találkozóról képes riportot fogunk közölni ezen újság hasábjain.

A tabló szerinti névsor:

Tanárok:

Kovács Mátyás (+); Vaszkó Irén; Kovács Imre (+); Környei Ferenc; Nádas Sándorné (+); Nádas Sándor: A osztály osztályfőnök; Borbély Sándor igazgató (+); Márton Mihály B osztály osztályfőnök; Fülöp Imre (+); Szabó Elek igazgatóhelyettes (+); Mészáros Pálné (+); Paróczai gergely (+); Földváry Kálmán (+).

Tanulók:

A osztály
Venczák Ede, (+), Zelizy Zoltán, Hajdú Zoltán (+)

Szilágyi Imre, Mészáros István, Kovács Imre, Németh Lukács (+),

Márton Imre (+), I. Kiszely Lajos, Varga András(+), II.Kiszely Lajos, Bencsik Lajos, Diós Béla (+), Fülöp Sándor, Szabó Gyula, Kiszely Gyula, Sztanyik Endre, Dinya Imre, Katona Mihály (+), Tímár István, Vaszkó Tamás, Kovács László, Matyucz Péter, Gyuricza Vince, Varga Ignác (+), Farkasinszki László, Gyuricza Elek, Hanyecz Károly, Dávid László,

Fekécs Imre, Hunya elemér, Kiszely József, Véha István, Hornok József, Fülöp Miklós, Tímár Imre.

B osztály:)

Vaszkó Mónika, I. Látkóczki Margit, Jambrik Éva, Németh Eszter, Hornok Mária, Petkov Mária, Galambos Éva,

Balázs Regina, Tímár Mária, Czibulka Mária, Tímár Katalin, Szurovecz Eszter, Vári Piroska (+), Varga Rozália,

Krucsó Mária (+), Bogdán Piroska, Tóth Erzsébet (+), Gácsi Eszter, Vaszkó Etelka, Varjú Jolán, Giricz Katalin,

II. Látkóczki Margit, Hanyecz Éva, Farkasinszki Éva, Tímár Eszter, Cseh Edit, Gyuricza Mária, Lazúr Mária,

Kurilla Mária (+), Pelyva Ilona (+), Németh Izabella, Katona Irma, Frolyó Irma (+), Fülöp Margit, Mandli Mária

Márton Gábor

50 éves iskolai találkozóra **MEGHÍVÓ**
Nagy napra készül egy régen végzett endrői iskolai osztály: 1956-ban végzett 71 endrői gyermek, 35 leány és 36 fiú itt Endrődön. 50 éve - egy félvszázada!

Az egykori köztisztelőben álló tanácselnök, volt osztálytárs Szilágyi Imre gondolt először a visszaemlékezés, a találkozó megszervezésére.

Az első 5. éves találkozót még megtartották, de azután nagy csönd következett... Az osztály nem találkozott. „Kit erre kit arra kergettek a szelek” – minthogy egyik költőnk írta.

Most pótolni szeretnék az elmulasztott találkozókat, mert bizony „az évek szálltak mint a percek”...

Szeptember 23-án az „Enci” udvarán lesz a „nagy nap”, ami a ligeti iskolában kezdődik, ott jönnek össze az ünneplő osztálytársak és tanáraik.

A szervezők fáradságot nem kímélve szerezték meg a címeket, hogy időben küldjék az értesítést. Ez majd nem sikerült. Egy akkor még fiatal tanárt nem sikerült fellelniük. Környei Ferenc tanár úrról van szó, aki kevés időt töltött Endrődön, de hogy honnan jött és hová ment sajnos nem sikerült eddig kideríteni. Ha az olvasók

Gyoma néprajza

Rovartató: Cs. Szabó István

Részletek a Gyomai Református Egyház 18-19. századi néprajzi, helytörténeti értékű adataiból - VIII. rész

1807. október 11-én az újonnan készített Gombért melyet a templom végibe tétetett Ekklezsia Curátora (gondnoka), Szántai Péter Uram Ó Kigyelme fizetett 152 forintokat, bizonyítom Kolláth Mihály az Ekklezsia ezidő szerinti prédikátora.

1808. április 30 és április 10 endrődi Lakos öreg Dina Kováts mesternek 140 ujj kaptokért – felit darabonként 6 krajzár, felit 9 krajzárjával -, 132 ujj kaptokért darabját 9 krajzárjával öszvességiben fizettem 81 forint 24 krajzár. Majd osztán április 30-án 225 kaptokír szinte 9 krajzárjával 30 forintokat fizettem.

1808. mártius 30-án itt helyben a Piatzon vettem volt 25 Szál deszkát 20 forint, bizonyítom Szántai Péter kurátor.

1808. Juli 24-én Nagy-Váradonn az Ekklezsia számára vettem 622 Szál Deszkát, párját 1 forintyával, ugyanakkor 112 Szálát, párját 4 forintyával, s 45 krajzárjával, öszvességiben fizettem érték által vévén e' végre Szántai Péter Curátortól ezen /összeget/ Summát, bizonyítom Szilágyi János mk. - (magam kezevonása).

1809. október 25-én Szántai Péter templom Curátora, hogy az állás helyeken esett Templom tetejébéli Jukaknak bé fődozására meg kívántató zszindelyek fel szegezésre Szarvasról hozott 3 ezer Zszindely Szegekért előttem Tizenkét az az 12 forintokat fizetett lett légyen, elesmérem Bíró Péter mk.

1809. május 7-én Nyugtató Levél (nyugta) 9 120 az az 120 Rhénusi (rajnai német) forintokról, melyeket a' Gyomai református Szent Ekklezsia mint ezen Mező Túri református Szent Ekklesiától költsönösen (kölcsön) Két ezer Rhénusi forintoknak Törvényes Interestét (kamatját) a 24. Ápril. 1808. ad 24 Ápr. 1809. ki fizetett Túronn Curátor Csatári István mk. Bizonyítom (:a mezőtúri egyház viaszpecsétjével hitelesítve:)

1810. Octobris 22-én Azon Contractusba (szerződésben) megírt Nro. 2000 az az Két Ezer Rhénes forintoknak interestét mely is 240 Forintokból álló Gyomai Szent Ekklezsia Curátora Szántai Péter Uramtól házunkhoz hozvann adminisztrált (átadott, leszámolt, avagy kézbesített) becsülettel recognoscálljuk (elismerjük). Tóth István Déva Ványán mk.

1810. május 10-én Pesti Quietentia (nyugta) a' Templom tűz falára való kövekről, templom szárnya falába való kövek, azokért lefizetett 250 rh.frt-okról, (mellékelve németnyelvű eredeti nyugta).

1810. júli. 8. – Alóll irott adom tudokra mindeneknek, a' kikknek illik, hogy K. Nagy János Uramtól az Ekklezsia szükségire költsön fel vettem B. Nagy Mihály reguláris (sorozott, toborzott, illetve rendes) Katonának 100 forintokból álló Capitálissát (otthon megőrzésre hagyott pénztökéjét) Törvényes

az az 6 Procent (százalék) Interesre (kamatra), olly móddal hogy a' midőnn ezen Summa (összeg) vissza kívántatik, tartozik a Creditor (hitelező, kölcsönadó, kölcsönző), a Terminus (időpont), előtt két hónappal az ekklezsia akkori Curátornál magát jeletteni. Mellynek nagyobb bizonyágára adom ezenn tulajdonn Nevem alá írásával megerősített Contractuális (szerződésbeli) levelemet Gyomán En Szántai Péter Ekklezsia Curátora mk.

1836. octobris 18-án Tokai István a Templomnál seprött 2 napot melly vétetődik 1 Váltó forintokba (valószínűleg szegénysorsú ember lévén az ágybért – ma egyházfenntartói járulék) fizette így meg, illetve ledolgozta.

1805. júli. 18- Negyed magammal Váradra járvann mész vétel végett, az ekkor tett útiköltség 22 frt. 15 kr. rhénusi forintban – ekkor volt a Várad várm 6 frt. 12 kr. Tartsai révén fizettem ugyan ezen alkalmatossággal 3 frt.-ot. 1806. Juni 15.- Erdei György, Fekete István, Bátsi Mihály Tamásdán (Bihar vármegye) az Téglá égetni való fáknak vízre való szállításokért két izbenn való úti költség 32 frt. 16 kr.

1808. Augusztus 11-én A' Templom Ablakokat Üvegező Mózes Zsidó Pesti Szekeressének úti költségébe 30 frt.-okat fizettem. 1810. Decz. 28. A' Fűzes Gyarmati Templomba Székeket nézni Lévénn ketten a' a' költség volt 2 frt. 30 kr. bizonyítom Bíró Péter mk. (a templompadokat nézték meg, szolgálhat-e mintául az épülő gyomai templomban).

1806. Juli. 23-án Takó Mihály Templom Kis Bírónak (felügyelt a templomkörüli kőművesek, ácsok, asztalosok s hozzájuk rendelt helybéli emberek munkájára), szinte Octobris 14-én öszvesen ki fizettem 60 forintokat, Decz. 31-én 50 font Húsért 6 frt.-ot, néki 1 pár chizmaért 5 frt.-ot, fizettem. Ugyanekkor a Harangozónak majter keverésir egy pár chizma helyett fizettem 5 frt.-ot. 1807. Április 27-én s Juli 23-án majter keverésir fizettem Haraszi Gergelynek és Gyenge Györgynek 10 frt.-ot fizettem. 1808. máji 13-án Takónak fizettem Convetiába (bérbe, megegyezés szerinti bérbe), 10 frt.-ot Nadrágra valóért 7 frt.-ot, Egy pár chizmaért 5 frt.-ot, Gyoitsért (ingnek, gatyának való vászon) 5 frt.-ot, ismét fizetésibe 10 frt.-ot 60 font húsért 10 frt.-ot.

1807. Máji. 13-án a Templom kilső falának felrakatásáért Kőművesek ezen falat fel rakván Kőműveseknek ebédet atam közrendelésből 3 frt. 58 kr. A rigi Templom tetejét el bontó ácsoknak 4 napra fizettem 1807. Máj. 27-én 29 frt. 52 kr.-t.

(A zárójelekbe tett rövid magyarázatokat, jelentéseket közreadó Cs. Szabó István eszközölte).

Cs. Szabó István

**Az ablak
teszi
a házat**

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK GYÁRTÁSA
EGYEDI MÉRETHE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

**EGYEDI
CIPŐGYÁRTÁS!**

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.
MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT
Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

Hallgass a szívedre!

Hirdették a plakátok, meghívók, és ezzel a szlogennel várták a szervezők az „Egészségnapra” keresztelt programra az érdeklődőket július elején az endrői Népházba.

A Kor Kontroll Társaság elnöke, B. Király Györgyi (aki egyben a Magyar Rádió vezető szerkesztője), is eljött az endrői Egészségnapra, ő mutatta be a sajtó képviselőinek majd az előadások iránt érdeklődőknek a program meghívott előadóit, és ismertette a Társaságuk fő tevékenységét. Megtudhattuk, hogy orvosok, vállalkozók, közéleti személyiségek hozták létre a Kor Kontroll Társaságot, amely egy országos hatáskörű, közhasznú szervezet. A társaság tevékenységének célja az egészségtudatos, sikeres idősödés segítése, amit szakmai tanácsokkal, szolgáltatásokkal életvezetési tippel, szűrővizsgálatokkal akar a köztudatba vinni, így lassítani a kor előrehaladásával járó betegségeket.

A program résztvevői, előadói:

Dr. Balogh Sándor, az Országos Alapellátási Intézet főigazgatója; Dr. Bakencz György, az Országos Sportegészségügyi orvos; Dr. Palić Éva, a III. sz. Belklinika belgyógyász főorvosa, Dr. Tóth János a Szent János -kórház diabetikus főorvosa, Matisa Carló, az ismert gasztronómus, és végül Békés Megyei ÁNTSZ igazgatója, Dr. Mucsi Gyula.

A nap jeles résztvevője és szponzora volt még a Békés megyei származású, Kesztyűs Ferenc neves festőművész, aki Sarkad szülőtte, és díszpolgára, jelenleg Budapesten él és dolgozik. Kesztyűs Ferenc egyik alkotását is elhozta, amit jótékony célú árverésre ajánlott fel.

A rendkívül hasznos előadások és tanácsok felhívták a résztvevők figyelmét a rendszeres testmozgás fontosságára, az étrend helyes összeállítására, a halételek, saláták, teák, a minőségi étel-ital fogyasztására. Nagyon fontos az ételek fogyasztásakor az alapos ráág, a mérsékletesség, a szezonnak a természet rendjének megfelelő termékek fogyasztása. Nagyon nagy szerepe van a testi egészség mellett a lelki egészségnek, a jó kedvnek. Már a főzéskor figyelni kell arra, hogy ételeket is jókedvvel készítsük el, nyugodtan étkezzünk, és ebédhez aki teheti legalább 1-1,5 deciliter jó minőségű, száraz vörösborot igyon.

Az egészségtudatos idősödés érdekében a rendszeres testmozgást soha nem késő elkezdeni, és az étrend összeállítását is a fenti intelmek alapján tudatosan át kell gondolni. Így mérsékelhető, sőt elkerülhető a magas vérnyomás, a felnőttkori cukorbetegség, a magas koleszterinszint, és nem utolsósorban a fölösleges kilók.

Dr. Mucsi úr a Békés Megyei ÁNTSZ igazgatójának előadásából megtudhattuk, hogy az emberek élettartama ugyan valóban nőtt, de sajnos nem nőtt az egészségben töltött évek száma. Az életmód legalább 50%-ban befolyásolja az egészségi állapotot, a genetikai örökség 20-30%-ban, az egészségügy 10-20%-ban felelős. Itt meggyőzően a halál okai között az első: a szív-érrendszeri betegségek, a nőknél 60%, a férfiaknál 48%, a 2-dik helyen a daganatos megbetegedések szerepelnek.

Az előadások tanulságaként elmondhatjuk, hogy igaza volt annak az idős szakállas orvos-tanárnak - Hippokratész -, aki 2500 éve így oktatta tanulóit: „a táplálkozásban keresetek a gyógyulásokot.”

Az egészség nem vásárolható meg a gyógyszertárakban! Az egészséges ember kö-

veti a természet egyértelmű parancsait:

Jó ételek, friss levegő, pihenés, alvás, levegőváltozás, fizioterápia, tiszta víz, friss tej, nem tartósított élelmiszer, permetezetlen zöldség, és gyümölcs egész gabonából kiőrölt lisztből készült kenyér, ez az egészséges táplálkozásra épülő egészséges életmód alapja.

A helyes táplálkozás meggyógyíthat, a helytelen betegséghez vezethet.

A gyógyulás belülről ered és a természet hajtja végre, az orvos szerepe elsősorban az, hogy elősegítse, támogassa a természetes gyógyulási folyamatokat...

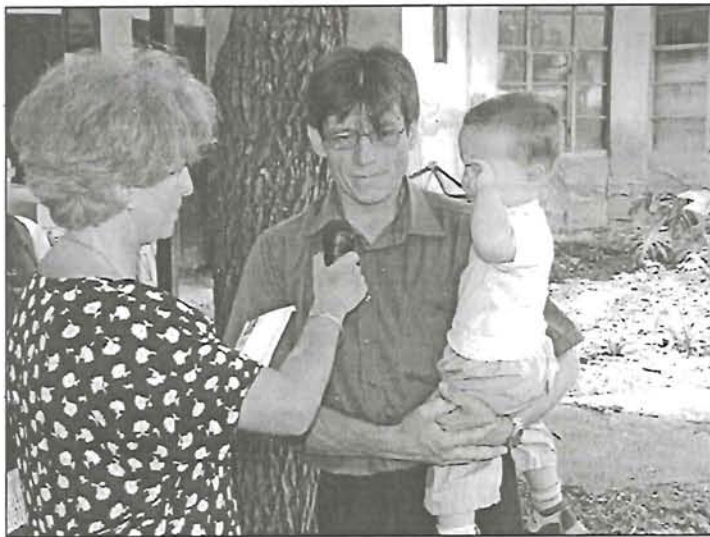
A természet törvényeit nem lehet büntetlenül megszegni, ezek a törvények örök érvényűek. Régi orvosi bölcsesség: az igazi gyógyítást a természet végzi, a test természetes védekező képességének a felhasználásával.

Az érdeklődőknek lehetősége volt ingyenes vérucor, koleszterinszint, és vérnyomás mérésre. Aki igényelte, lehetősége volt mágnes-terápia, és gyógymasszírozás igénybevételére is, és megköszönhették a Krisztián Pizzéria által készített (a helyi Sikér boltokban is kapható) finom és egészséges salátákat.

A rendezvényen közreműködött még a Honvédelmi Minisztérium támogatásával a Szolnoki Speciális Művelési Zászlóalj, akik a kommandósokhoz méltó lélegzetelállító bemutatót produkáltak. Volt aerobic-bemutató is. Több mint fél órán át Karda Beáta énekelt és táncolt a tőle megszokott magas színvonalon a Népház udvarán, ahol közben megfőtt az inycsiklandozó gulyás leves Ambrózi László szakértelmével.

Izgalmas perceket éltek át a jelenlévők, amikor Kesztyűs Ferenc festményének árverésére került sor. Az árverés előtt a művész - aki háromszoros nemzetközi ezüstérmes

grafikus, kiállításait számos országban láthatták már Montrealtól Havannán át Thaiföldig - részletesen ismertette Dr. Nagy József Kossuth-és Eötvös-díjas professzor találmányát, a KENA szilikonos művészfestéket. Ezen találmány alkalmazása biztosítja hogy szilikon művészfestékekkel készült művek örökéletűek, ezek nem szorulnak restaurálásra, mert különbözők és a hidegre, melegre, és a levegő oxigénjére. A művész saját korábbi találmányát is ismertette, ami a tüzománc-kerámia kép örökéletét biztosítja,

Egy megható pillanat. A Kor Kontroll Társaság ajándéka a kép bevételé és a tombola ára- összesen 100.000 forint- a Timár családhoz kerül. Timár István egyedül neveli három gyermekét, felesége a harmadik gyermek születésekor vesztette életét.

károsodás nélkül állja a hőmérséklet ingadozást, kopásálló, vízszigetítő.

Az árverésre felajánlott képe is szilikon festmény, címe: Útban haza felé...

Az árverés végszáma: 71 ezer forint volt, amely összeget a közreműködő Kor Kontroll Társaság kiegészített 100 ezer forintra.

Megható pillanatok következtek, amikor is a Timár család nevében a családfő két éves gyermekével Kristóffal átvette az adományt B. Király Györgyi mint a Kor Kontroll elnök asszonya és Kesztyűs Ferenc jókívánságai kíséretében.

Ungvályi János a szervezők nevében megköszönte a közreműködést, a támogatást és a részvételt.

Valóban nagyon hasznos szombat-dél-előttöt tölthettek el a viszonylag csekényszámú helyi érdeklődők.

A programot támogatták:

Egészségügyi Minisztérium, Honvédelmi Minisztérium Országos Alapellátási Intézet, MSD, Astra-Zeneca, Eurocare, Fresinus Medical Care, Glaxo Smith Kline, Help Boks, Ökopannon Kht, Krisztián Pizzéria, Kor Kontroll Társaság.

Császárné Gyuricza Éva

Kesztyűs Ferenc művész Kibédi Ervinről készített portréjával (tüzománc-kerámia)

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

A XVII. Tusnádfürdői Bálványosi Szabad Egyetemen tartott előadása után mondta el Orbán Viktor, hogy a FIDESZ szeptember 23-ára nagygyűlésre hívja azokat a polgárokat, akik tiltakoznak a kormány hazugsága miatt. Aláírásgyűjtés is indul!

Nemzetközi bírálatok összütze fogadta a hivatalba lépett új szlovák koalíciós kormányt. Az Európai Szocialisták Pártja is elítélte a magyarelles politikája miatt elhíresült koalíciós partnerek: a Szlovák Nemzeti Párt és Meciar volt pártja miatt. Az Európai Parlamentben is felfüggesztették a győztes európai párt tagságát.

Szlovákiában a korábbi ígéretek ellenére folytatják az eljá-

rást a pozsonyi magyar városnézők ellen tartott idegenvezetés miatt. (Megírtuk, hogy néhány hete egy magyar tanár diákjainak magyarul beszélt a látóvalókról, ezért szlovák kommandósok a rendőrségre vitték)

A Szlovák Nemzeti Párt elnöke egy nyilatkozatában irigyelte a cseheket,

mert azoknak már sikerült a német nemzetiséget elüldözni, és nincs olyan problémájuk, mint neki szlovákoknak a magyar kisebbséggel...

Lemondott Jarosław Kaczyński, Lengyelország miniszterelnöke, akinek helyére az államfő ikertestvére kerül, a választásban győztes Jog és Igazságosság Párt elnöke.

Az ukrán parlamentben új kormánykoalíció alakult, az eddigi ellenzéki oroszbarát Régiók Pártja, az Ukrajnai Szocialista Párt és az Ukrajnai Kommunista Párt részvételével.

Várpalotán a Trianoni Múzeumban felavatták a Trianoni sárkány szobrát, amelyet Kovács Zsolt marosvásárhelyi fafaragó adományozott az intézménynek. A trianoni békediktátumban megtestesülő sötétség mementóját két hatalmas, egymásba kapaszkodó, az erdélyi havasokból származó tiszafagyökből készítette az idős művész, aki elmondta: a Kárpát-medencét szerves egységbe fogó Magyar Királyságot szétépítő bestia három feje az egész világnak szenvedést okozó békediktátum atyjait szimbolizálja: Clemenceaut, Wilsont és Chamberlaine-t.

Gyurcsány Ferenc második kormánya megszüntette a Határon Túli Magyarok Hivatalát, amelyet épp 14 éve hoztak létre. A határon túl élő magyarok ügyével ezentúl a Miniszterelnöki Hivatal egyik főosztálya foglalkozik.

SZORÍT...

Július 10-én a Parlamentben a kormány nagy többsége, az ellenzék és a tüntetők tiltakozása ellenére megszavazta az úgynevezett Gyurcsány-csomagot, amely mint ismeretes igen rangos megszorításokat tartalmaz. A megszorító csomag tartalma alapján, az adóemelések, létszám leépítések következtében életszínvonal csökkenés, GDP csökkenés, a költségvetés biztosan prognosztizálható. A külföldi cégeket – akik nagyrészt exportálnak – nem igen érinti a megszorító csomag, de annál jobban a hazai kis és közép vállalkozásokat, akik eddig sem voltak egyenlő versenyfeltételű piaci helyzetben a külföldiekkel. Van ebben a csomagban komoly erkölcsi probléma is, hiszen az úgynevezett „elvárt adó” abból a feltételezésből indul ki, hogy akik a tevékenységük eredménye alapján eddig nem fizettek adót – mert nem volt nyeresége –, azok feltételezhetően csalnak, lopnak, kollektív bűnösök. Továbbá, a minimálbér után dupla járulék fizetését is tervezik, ami szintén igen agresszív lépés a tisztességes emberek ellen. Ezek az intézkedések is bizonyítják, hogy sem a költségvetés, sem a gazdaság nincs rendben! De a rendbetételhez nem a megszorítások és az adóemeléseken keresztül vezet a helyes út, hanem közép és hosszú távú gazdaság stratégiára lenne szükség, de úgy látszik hogy ennek a kormánynak még mindig nincs! Hogy nagy a baj, az is mutatja, hogy Magyarország egy év alatt újabb 5 hellyel esett vissza a versenyképességi mutatók alapján, már csak 2 ország van mögöttünk!

Év végére az infláció várhatóan megduplázódik, az államadóság nő, a reálbér, a

nyugdíjak reálértéke és a fogyasztás csökkenni fog, a munkanélküliség pedig nőni fog. Egyelőre úgy tűnik, minden kormányintézkedés szembe megy a kampányígéretükkel.

1700, a társadalombiztosítás által támogatott gyógyszer ára változott július 1-től, amelyek közül 1400-nak emelkedett az ára.

A megyei kórházak a július 1-től életbe lépett finanszírozási változások miatt nem tudják garantálni a megfelelő betegellátást, - jelezte levelében Varga Ferenc, a Magyar Kórházszövetség egyik vezetője, ezért sürgős egyeztetést kértek az egészségügyi minisztertől.

Elég kacifántos a most hozott gázár támogatási rendszer is. Erre a támogatásra a fogyasztóknak támogatásban, a magasabb összegű családi-pótlék támogatásban, és a nagycsaládok jogosultak bizonyos feltételek mellett. Akkor jár nekik a támogatás 16 forint/ köbméter, a 3000 és 5000 köbméter közé eső éves fogyasztást pedig köbméterenként 24,3 forinttal támogatják. Tehát a nyugdíjasok nem kapnak külön gázár támogatást? A távhő-támogatás ugyanennek a csoportnak jár, kiegészülve a nyugdíjasokkal, a kérelmet az önkormányzat jegyzőjéhez kell benyújtani október 31-ig, akik augusztus 15-ig leadják a gázár-támogatási igényüket, azok azon hónap elejétől kaphatnak segítséget.

A gáz fogyasztói ára átlagosan 27%-kal emelkedik augusztus elsejétől, de további 40 %-os emelkedés is indokolt lenne, - ezt Kóka gazdasági miniszter jelentette be.

28 vasút szárnyvonalon szüntetik meg az idén a forgalmat, összesen 942 km hosszan, eladják a MÁV árufuvarozó cégét, és 2500 embert bocsátanak el a vasúttársaságtól. Megyénket közvetlenül érintő leépítésre ítélt vonalak: Mezőhegyes - Battonya 18 km; Kisszénás - Kondoros 6 km; Vésztő - Körösnagyharsány 32 km; Murony - Békés 8 km; a gazdasági miniszter azzal indokolta a 28 MÁV- vonal megszüntetését, hogy ezek éves szinten 6,56 milliárd forinttal növelik a a MÁV veszteségét, ez az összeg a MÁV veszteségének 9 %-a!

Debrecenben a református Nagytemplom köré font élőlánccal tiltakoztak a bevezetendő tandíj, valamint az egyházi iskolákkal szemben tervezett diszkrimináció miatt. Már megszavazta a kormány, hogy a 2007-2008-as tanévtől a felsőoktatásban a tandíj összege az alapképzésben 105 ezer forint, mesterképzésben 150 ezer forint, amit két részletben felvétenként kell megfizetni.

Nap mint nap tapasztalhatjuk, hogy milyen súlyos hibát, sőt erkölcselenséget követett el az a politikai erő, amely úgy tartotta meg a hatalmát, hogy nem hozta nyilvánosságra a választói előtt az ország valós gazdasági és pénzügyi helyzetét - amit ráadásul ő idézett elő -, és most, az igaztalanul megtartott kormányzati pozícióban megszorításokkal próbálja helyre tenni, és azokkal megfizettetni, a hiányt, akik vajmi keveset tehetnek a kialakult helyzet miatt.

Császárné Gyuricza Éva

HELYHATÓSÁGI VÁLASZTÁSOK 2006

A köztársasági elnök úr kitűzte az őszi önkormányzati választások idejét, mint ismeretes: október elsején vasárnap járulhatunk az urnákhoz, hogy új polgármestert és képviselőtestületet válasszunk.

E sorok írásakor az eddig elterjedt hírek szerint 4 polgármesterjelöltje van településünknek. Azon jelöltek bemutatkozását, akik kérték közreadjuk, hogy olvasóink is ismerjék meg a lehetőségeket mielőtt a voksukat adják a következő 4 évre. A képviselőtestület is megújul. Egyelőre biztosan csak a polgári jobboldal jelöltjeit ismerem, a többi párt, illetve a független jelöltekről csak hallomásból tudok, tehát róluk nem írhatok...

A polgári oldal polgármester-jelöltje: **Várfi András** okleveles agrármérnök.

Képviselő jelöltjeink:

1. sz. körzet: Izsó Csaba, 2. Illés János, 3. Hack Mária, 4. Szabó Balázné, 5. Iványi Lajos, 6., Rác Imre, 7. Dr. Palya József, 8. Várfi András, 9. Császárné Gyuricza Éva, 10. Hunya Lajos.

Ami közös bennünk: az elkötelezettség, a felelősség, és a jó szándék városunk arányos fejlesztéséért, és az itt élő emberek szolgálata.

A polgármesterjelöltek ABC névsor szerint:

Dr. Busai György

Bemutaja és ajánlja: Putnoki László, a Gyomaendrőd Város Fejlődésért Egyesület titkára:

„A nem régen alakult, az Európai Unió fejlesztéseket elsődleges célnak kitűző Gyomaendrőd Város Fejlődésért Egyesület már az őszi helyhatósági választásokon megméretteti magát.

Terveink szerint minden szavazókörben indulnak jelöltjeink, a polgármesteri tisztségért dr. Busai Györgyöt kívánjuk indítani. Polgármesterjelöltünk jelenleg jegyzőként és jogi tanárként dolgozik. Dr. Busai György Endrődön született 1960-ban, nős, egy gyermek édesapja.

A fizikai munkakörben eltöltött közel másfél évtized után lett a 3. számú Általános Iskola technika tanára, majd nyolc évi tanítás után, 1995-ben több mint 10 éve kezdett el jegyzőként a közigazgatásban dolgozni.

Élete példát mutat arra, hogy a kitartó akarattal az ember elérheti célját. Az ügyvédjelölti gyakorlata alatt, a jogász doktori végzettség birtokában szerezt meg felsőfokú pénzügyi végzettségeit, a mérlegképes könyvelő és az adótanácsadói képesítést. A jegyzői munkája mellett jogi tantárgyakat oktat a felsőfokú jogi-asszisztens képzésben.

Közele ismerősei, egykori ügyfelei, volt tanítványai is jól tudják róla, hogy bár nem mindennapi életutat járt be, mégis ugyanaz a közvetlen segítőkész ember maradt. Azért választottuk őt, mert átélte, ismeri milyen a napi nyolc-tíz órás verejtékes fizikai munka, tapasztalta a pedagógus pálya szépségét és nehézségét is, és a több mint tízéves közigazgatási gyakorlata alapján tudja, hogy az élet minden területét le szabályozza, meghatározza a jogrendszer, melynek ismerete nélkülözhetetlen a közigazgatásban, különösen napjainkban, amikor a közigazgatás és a közoktatás rendszere jelentős átalakítás előtt áll.

Életútja, képessége, jogi gyakorlata továbbá a közigazgatásban szerzett pénzügyi ismerete, valamint szociális érzékenysége alapján dr. Busai Györgyöt képesnek tartjuk arra, hogy személyében Gyomaendrőd városnak emberközpontú, a dinamikus fejlődésre nyitott polgármestere legyen.”

Putnoki László Gyomaendrőd Város Fejlődésért Egyesület titkára

Katona Lajos

Tisztelt Gyomaendrődi lakos!

Katona Lajos vagyok, az ősszel esedékes önkormányzati választásokon indulni kívánok a polgármesteri székért az MSZP színeiben, a Körösök Vidékéért Egyesület, valamint a MSZDP támogatása mellett.

Tösgyökeres gyomaendrődiként, apai ágon endrődi, anyai ágon gyomai felmenőkkel, a katonai és az egyetemi éveket kivéve, egész életemet Gyomaendrődön töltöttem. Jelenleg az 1000 ha-on gazdálkodó Agrofém Kft-nek résztulajdonosa és ügyvezetője vagyok.

Több cikluson keresztül voltam a képviselőtestület tagja, a jelenlegi ciklusban társadalmi megbízatású alpolgármesterként tevékenykedem.

A város az elmúlt időszakban jelentős fejlesztéseket hajtott végre, elsősorban az alap-infrastruktúra területén, úgy hogy e közben nem adósodott el.

Ezek a fejlesztések megfelelő alapot nyújtanak ahhoz, hogy a folyamatosság biztosítása mellett, a lakosság igényeit jobban figyelembe vevő fejlődés jöjjön létre. Úgy érzem, hogy ennek megvalósításához rendelkezem kellő tapasztalattal és elég eltökéltséget érzek magamban ahhoz hogy, megválasztásom esetén új, nyitott vezetési stílust, a város életében nyugodt, „túlpolitizálástól” mentes közéletet biztosítsak.

Várfi András

A fiaim Gyomaendrődön akarnak élni...

Valamikor, ha valaki Gyomán vagy Endrődön született a legtermészetesebb volt, hogy itt éli le életét. A parasztyerek számára a néhány év katonaság jelentett csak távolítást, aki iparosnak tanult, az segédévei egyrészt töltötte tapasztalatszerzés céljából idegen városban. Néhány értelmiségi vált csak meg szülőfalujától, de példa az is, hogy az orvosok, tanítók tanulmányaik végeztével visszatértek.

Most, ha fiatalal beszél az ember, arra a kérdésre: „Mit csinálsz ha végzel, visszajössz-e?” csak nevetés a válasz. „Hová, minek, milyen munkára?”

Kevesen vannak, akik, mégis nagyon ragaszkodnak szülőföldjükhöz, hazajönnek és legtöbbször végzettségüknek nem megfelelő beosztásban dolgoznak.

Mint a város FIDESZ-KDNP és a Gazdakörök által támogatott polgármester-jelöltje, hogy miért is foglalkozom ezzel a kérdéssel, a címből is kitűnik, hogy személyes indítatásom is van, de a vidék sorsa iránt elkötelezett emberként is fontos számomra ez a probléma. Ezért szeretném, hogy azok közül, akiket a vonat hétről hétre elvisz, mind többen visszatérjenek, és találják meg számításukat a városban.

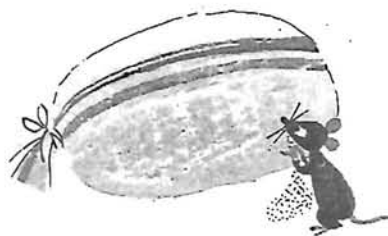
Mint falugazdász és a Városunk újság szerkesztőbizottságának tagja írtam eddig

folytatás a 160. oldalon

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Egy zsák mák

Zsák mákját a sün kamrájába rakta. – Hiába dugtad el! Zsáktól és máktól megszabadítalak! – vihogta a róka. Fogta a zsák mákot, és saját kuckójába vitte.

– Mit látok! – cincogta a kisegér. – Egy egész zsák mák. A kisegér csendben kirágta a zsákot, és a mák felét elhorogta.

– Ki rágta ki a zsákot? – tűnődött a róka. – Talán a csiga? – cserregte a csóka.

– Oh, te oktalan, hiszen a csiga fogtalan, nem rághatta ki! Kopogtattak. A sün és a medve kereste a zsák mákot. – Nyisd ki róka! Rög-tön nyitom – vinnyogta, miközben a zsákot a legfelső polcra dugta.

– Hova tetted a mákom? Futkosott a kis sün. – Nem is láttam – rebegette a róka.

Am a mák a lyukon eléjük szóródott. – Hohó! Te máktolvaj! Most megfogtunk! Dörmögte a medve. – Fele mákom oda lett! Szíjogta a sün. – Ne sírj, kis oktondi! – vigasztalta a medve. – Ami maradt, hazavisszük, s a kerek sajttal megtérül a károd. – Miféle kerek sajttal?! Üvöltött a róka, mert rosszat sejtett. – Amit a sünnnek ajándékozol – mormogta szigorúan a medve. A róka búsan indult a sajttért.

– Féktelen állat mindig pórul jár! – cserregte a csóka. A róka féktelen haragra gerjedt, s a csókához vágta a sajtot. A csóka azonban felrepült a fára.

– Máktolvaj! Máktolvaj! – cserregte ott is vidáman. Attól kezdve a róka és a csóka kerüli egymást.

Varga Katalin

Egy vers a Körösért

Évezredek óta
Gyűjtik a kincseket,
Miket ajándékoz
az áldott természet.

Van ki nemesfémért
Száll bánya méhébe,
Más meg igaz gyöngyöt
Keres tengermélyben.

Neked is van kincsed
Amit csak úgy kaptál,
S talán értékesebb
Gyöngynél és aranynál.

Hús hullámú Körös,
Partján selymes pázsit,
Ártéri erdő hív,
Jöjj, megnyugvás vár itt!

Túrák, sátorozás
Füzdőzés, horgászat,
Mind gyógyír lehet ha,
Test vagy lélek fáradt.

Óvd meg hát értékünk,
Kedves folyónk táját,
Kellőn értékeljed
Sok-sok adományát.

Bukva Csilla

HELYIJÁRAT AUTÓBUSZ MENETREND

Érvényes: 2006. Július 1-től

MUNKANAPOKON

Öregszőlő	Déryné	MÁV	Szab. tér	MÁV	Szab.tér	Déryné	Öregszőlő
				5:00	5:05	5:15	
	5:20	5:30	5:35	6:35	6:40	6:50	6:55
7:05	7:10	7:20	7:25	7:30	7:35	7:45	
	8:45	8:55	9:00	Füzdőhöz			
				10:35	10:40	10:50	
	11:10	11:20	11:25	12:40	12:45	13:00	
	13:30	13:40	13:45	Füzdőhöz			
			14:05	14:10	---	14:25	14:30
14:35	14:40	14:50	14:55				
				16:10	16:15	16:25	
	16:30	16:40	16:45	17:30	17:35	Füzdőhöz	
					17:45	17:55	
	18:00	18:10	18:15	19:55	20:00	20:10	
	20:15	20:25	20:30				

MUNKASZÜNETI NAPOKON

				8:20	8:25	8:35	
	8:45	8:55	Füzdő9:00	16:10	Füzdő16:15	16:35	
	16:45	16:55	17:00	17:30	Füzdő17:35	17:55	
	18:00	18:10	18:15				

Fiatalokról fiataloknak

A tini szépségkirálynő

Az idei szépségkirálynő-választás győztese tini kategóriában Kovács Ida 12 éves gyomaendrődi kislány lett. Ezért felkerestem Idát.

- Mikor volt a szépségverseny?
- 2006. július 28-án délután 6-kor kezdődött és 9-kor lett vége.

- Már voltál ilyen versenyen régebben is?

- Nem, ez volt az első, már kicsi koromtól arra vágytam, hogy egyszer egy szépségversenyen induljak.

- Úgy látszik, hogy ez most teljesült, és ráadásul az első helyen végeztél. Mennyien indultak ezen a versenyen? Mégis hogyan néz ki egy ilyen szépségverseny?

- Összesen 68-an indultunk. A verseny egyfordulós és mindenkinek egy adott koreográfia szerint kellett bemutatkoznia.

- Mit is jelent a tini kategória, mit bíralt a zsűri?

- 12-16 éves korig vagyunk tinik, így én voltam az egyik legfiatalabb. Nálunk a fő szempont a báj és a ruha volt.

- Amúgy mit csinálsz most, hol tanulsz?

- A hatodik tanulmányi évtől a Rózsahegy Kálmán Általános Iskolában. Itt szeretném megköszönni a tanároknak és a diákoknak, hogy befogadtak és segítettek nekem a beilleszkedést.

- Bár most leszel hetedikes, mégis mik a későbbi terveid?

- Most még sok van. Szeretnék modelkedni. Szeretem a történelmet, az irodalmat és az angolt, ezért remélem, hogy a nyolcadik osztály befejezése után Szolnokon a Tiszaparti Gimnázium

um társadalmi szakán folytathatom tanulmányaimat és a későbbiekben ügyvéd szeretnék lenni.

- Ezek komoly tervek. Mégis mi motivál?

- Szeretném segíteni az embereket. Most is segíték, ahol csak tudok.

- Édesanyádtól hallottam, hogy táncolsz.

- Igen, szeretem a divatot, az öltözködést, a mozgást, ezért szeretem a táncot is. A Rumba TSE-ben táncolok, és most leszek az első versenyem.

- Mit csinálsz még?

- Szeretem a sportot, a táncon kívül főleg úszni, de szívesen járok könyvtárba is, internetezek. Azon kívül zongorázok, rajzolok, de voltam már mese- és versmondó versenyen is. Szeretek idősebbekkel beszélgetni, mert tőlük tanulhatjuk szerintem a legtöbbet.

- Ahogy elnézem, kész polihisztor vagy.

- Szinte mindenre nyitott vagyok, de azért van egy pár dolog, amit nem szeretek.

- ???

- Senkit nem sértenek meg, de a rock és a rap zene az nem az én világom. Nem szeretem a beképzelt embereket, akik mögött nincs semmi. Az egyszerű, okos embereket szeretem, tőlük lehet tanulni.

- Köszönöm szépen, hogy elkészíthettem veled ezt a kis riportot, és későbbi terveid megvalósításához sok sikert kívánok. Kívánom, hogy első táncversenyeden hasonlóképpen szerepelj, mint a szépségversenyen.

Várfi Péter

TÁJÉKOZTATÁS

A helyi menetrendszerű tömegközlekedésről

Gyomaendrődön 2006. július 1-től változás állt be a helyi közlekedés üzemelésében.

A módosult körülményekhez igazodni kényszerülve városunkban a helyi tömegközlekedés csak Önkormányzati támogatással tud megvalósulni. Sajnos a menetrendet is csökkenteni kellett, az Önkormányzat utasszámlálása alapján próbáltuk a kihasználatlan járatokat kivenni (10 főtől kevesebben utaztak), és azokat meghagyni, melyeket jobban igénybe vesznek a városlakók.

A járási útvonalat viszont az új megálló, és az új aszfaltos út elkészültével sikerült bővítenünk. Hétköznap és hétvégén három járat közlekedik a fürdőbe, melyeket bátran vegyenek igénybe!

Óregszőlőben az Iskola út elkészültével a helyi járat Óregszőlőből a Dérynéhez most már a Szarvasi úton közlekedik.

Ezen változásokat tartalmazza az új nyári menetrend is.

Szeretnénk arra kérni városunk lakóit segítsék a helyi közlekedést azzal, hogy minél többször utazzanak velünk, vásároljanak bérleteket. A teljesárú bérletek 2.500,-Ft-ba, míg a kedvezményes bérletek 400,-Ft-ba kerülnek, a vonaljegy 95,-Ft. Ezzel hozzájárulnak a működésünk stabilitásához, a működőképességünk javításához. A bérlet korlátlan számú utazásra jogosít, mely

jó iskolába, orvoshoz, strandra, kultúr programokhoz, a barátok egymáshoz járásához stb... a menetrend szerint a DOMUSBUSZ Közlekedési Kft. járatain. Mindezek nem lennének kivitelezhetőek, ha a helyi buszközlekedést eredménytelenség miatt meg kellene szüntetni.

Az Önkormányzati támogatás mértékét csökkenteni lehetne, ha minél többen használnák járatainkat és vásárolnának bérletet.

Városunk Önkormányzata azzal is segíteni szeretne a tömegközlekedés népszerűsítésében, hogy a jogosultaknak támogatást nyújt a bérletvásárláshoz kérelem és a vásárlást igazoló számla bemutatása alapján.

A fentiek ismeretében még egyszer kérjük a városlakókat vegyék igénybe minél gyakrabban utazásaikhoz járatainkat!

Bízunk abban, hogy még sokáig tudunk a város szolgáltatásában állni Utasaink megalégedésére!

Jó egészséget és balesetmentes közlekedést kívánunk minden kedves Utasunknak!

Domusbusz Közlekedési Kft.

Izós Izék

Augusztus

Tejfölös sült lecsó

Az összeaprított szalonnát serpenyőben kiolvastjuk. Egyharmadát egy tűzálló táliba tesszük. Zöldpaprikát karikára vágunk és összekeverjük vékonyra vágott hagymával. Ennek felét rétegben a táliba rakjuk és megsózzuk. Rádarabolunk paradicsomot. A szalonnazsírt, pirospaprikát, nyers tojást tejjel összekeverünk és a második réteg zöldpaprikás, hagymás rétegre öntjük. Előmelegített sütőben, lassú tűznél kb. 35 perc alatt készül el. (Még finomabb, ha kolbászkarikákat is rakunk bele.)

Seidl Ambrus

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszerket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Corvo bianco
Cipőipari Bt.

MAGÁNVÁMRAKTÁR

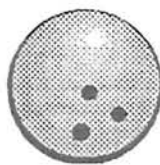
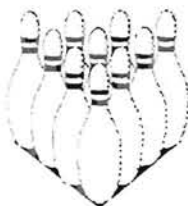

Madizol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó
márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák,
mosógépek, háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

THERM U X
Építőipari Kft.

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

„ SZONDER ”

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalphéles gyártás

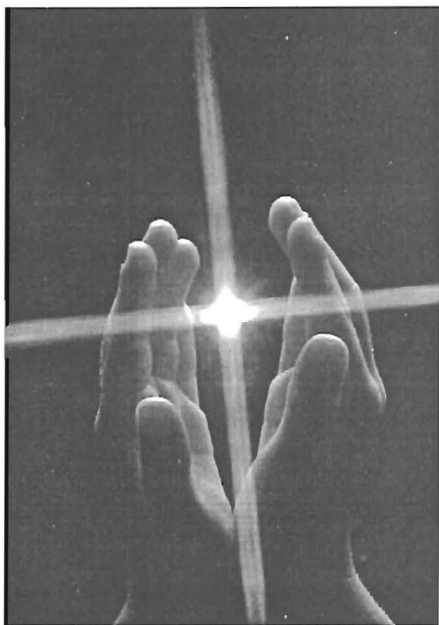
Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BALÁZS JÓZSEFNÉ GARAMVÖLGYI MARGIT volt endrődi lakos július 5-én 82 évesen hosszú betegség után elköltözött az élők so-

rából. Gyászolja: családja

BALOGH LAJOS, aki Endrődön élt, 2006. július 9-én 84 éves korában befejezte földi pályáját. Gyászolják: felesége, gyermekei, unokái, dédunokája, a rokonok és a barátai.

DÁVID ELEKNÉ SZUROVE CZ JUSZTI-NA, aki Hunyán a Kossuth utcában élt, 91 éves korában elhunyt. Gyászolják: rokonai, ismerősei.

GELLAI IGNÁC endrődi lakos július 9-én 82 éves korában hosszú betegség után megtért Teremtőjéhez. Gyászolják: felesége és a család.

GYURICZA BÉLA honvéd őrnagy, aki Endrődön Öregszőlőben született, július 8-án Kecskeméten 77 éves korában befejezte földi pályáját. Temetése július 13-án katonai díszpompával a Kecskeméti Köztemetőben volt. Gyászolják: felesége, lányai, unokái, a rokonok és a barátok.

HANYECZ SÁNDOR, aki Hunyán a Sallai utcában élt, 76 éves korában elköltözött az élők sorából. Gyászolják: felesége, gyermekei, unokái és a rokonság.

TÍMÁR MÁTYÁSNÉ ALMÁSI MÁRIA, aki a Selyem úton élt, július 12-én 96 éves korában megtért Teremtő Urához, az örökkévalóság homába költözött. Gyászolják: leányai, fia, menyee, unokái dédunokái és a rokonok.

SÓCZÓ GÉZÁNÉ GELLAI KATALIN, aki Hunyán az Ady Endre utcában lakott 81 éves korában megtért Teremtőjéhez. Gyászolja: férje, lánya, unokája, testvére és a rokonok.

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Kézpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhatalmú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálzási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Ugariak találkozója

Visszaemlékezés

magát, és a találkozó sok kedves emlékével tért haza családja körébe.

Nekem személy szerint nagyon sokat jelentett ez a találkozó. 21 évet töltöttem az Ugari Iskola falai között. Ott jártam a nyolc általánost, majd mint tanyai tanító ott tanítottam régi iskolámban 13 éven át. Még ma is hevesebben dobog a szívem, ha azt a szót hallom, hogy UGAR...

Iskolatársainak és tanítványaimnak jó egészséget, munkájukhoz sok sikert, életükhez sok boldogságot kívánok; jelszónk: Szeressük egymást gyerekek!

Várjuk a következő találkozást!

Alt Jánosné Salamon Terézia ny. tanítónő

KÉP:
Ülő sor
balról jobbra:

Fekécs Margit, Dinya Klára, Alt Jánosné (tanítónő), Majoros

Irén,

Álló első sor balról-jobbra: Styevák Erzsébet, Porubcsánszki Irén, Bohrát Jolán, Dinya Katalin, Omiliák Margit, Tímár Ilona, Paróczai Viktória

Második sor balról-jobbra: Dávid István, Porubcsánszki György, Gyebnár Vince, Szujó Antal, Hunya Mária, Uhrin Katalin, Uhrin Ella, Omiliák Zsuzsa, Tímár Klára, Szujó László,

Harmadik sor balról-jobbra: Vaszkó Béla, Giricz Lajos, Medvegy György, Czibulka Zoltán, Fülöp Mihály, Czibulka Csaba, Békési Béla, Omiliák András, Omiliák István, Paróczai Erzsébet, Dávid János

Alt Jánosné

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

TISZTELT GAZDÁLKODÓK!

Eddig mint falugazdász jelentkeztem ezen az oldalon, de mivel a FIDESZ, KDNP és a helyi Gazdakörök felkérésére elvállaltam a polgármester-jelöltséget, most ebben a minőségemben kívánok írni.

Mik a terveim? Mit kívánok tenni? Ismerem a város múltját, hagyományait, tisztában vagyok az értékekkel, és mint polgármester jelöltnek van elképzelésem a városvezetésről, a fejlesztésekről, a munkahelyteremtésekről és még számos dologról.

Most azonban az oldal szellemének megfelelően a mezőgazdaságról kívánok írni. Gyomaendrődön 2200 östermelő és 800 regisztrált termelő van nyilvántartva, mely számokból kitűnik, hogy kevés azoknak a száma, akik közvetlenül vagy közvetve, szüleiken vagy rokonaikon keresztül ne lennének kapcsolatban a mezőgazdasággal. A huszonöt ezer hektár mezőgazdaságilag művelt területen hagyományos szántóföldi növénytermesztés folyik, az állattenyésztés szintén hagyományos szerkezetű, melyre a csökkenés jellemző.

Jó irányba halad-e Gyomaendrődön a mezőgazdaság? Erre nehéz a válasz. Azon kevés település közé tartozunk, ahol a rendszerváltozást követően a mezőgazdasági vállalatok jogutód nélkül szűntek meg. Nagyon sokan gazdálkodásukat a nulláról kezdték, és most vagy sikeres gazdák, vagy már alkalmazottként dolgoznak.

Milyen segítséget kapnak a gazdálkodók? A falugazdász hálózat létszáma évről évre csökken, az agrárkamara képviselője heti egy alkalommal jelenik meg Gyomaendrődön. Korábban a képviselőtestület mezőgazdasági bizottságot is alapított, most az sincs.

Lehet-e jó falugazdászból jó polgármester? Akik úton útfélen gratulálnak, és sok sikert kívánnak a választáshoz, gyakran teszik a kérdést: Aztán ki lesz utánad a falugazdász? Erre én nem tudom megadni a választ, de azt tudom, hogy megfelelő személyek kellenek úgy a gazdálkodók, mint a más területen működő

folytatás a 154. oldalról

a cikkeket főleg azok számára, akik érdekeltek a mezőgazdaság aktuális problémáinak megoldásában.

Szeretnék tenni a városért, ezért vállaltam el a felkérést a polgármester-jelöltségre.

Elképzeléseim között egy nyitott, dinamikusan fejlődő alföldi városként szerepel Gyomaendrőd. Nem maradhatunk le a környező településektől, ki kell használni kiváló adottságainkat!

Polgármesterként arra törekszem, hogy a város lakóinak mind szélesebb bevonásával alakítsuk ki a jövőképet. Már a döntés előkészítésbe be fogom vonni a helyi vállalkozókat, intézményvezetőket. Nagyon fontosnak tartom a civilszervezeteket, hiszen azokban a városért tenniakaró jó szándékú emberek dolgoznak részben hagyományaink megőrzésén, részben a jövő érdekében.

A munkahelyek teremtése tulajdonképpen nem önkormányzati feladat, mégis a kialakult helyzetben foglalkozni kell a munkahelyek megteremtésével, mert az is a célom, hogy a város megtartóereje javuljon, minél több ember találja meg a számítását. Szeretném, hogy minél hamarabb megérjük, hogy ha egy fiataltól megkérdezzük, hol akar élni, ha majd végez a felsőfokú tanulmányaival, a válasz az legyen: Gyomaendrődön! Az ő sorsuk, és az itt élők, dolgozók jobb sorsa alakításának érdekében kérem, október elsején menjenek el választani és szavazzanak rám, hogy polgármesterként közösen megvalósíthassuk terveinket.

VÁRFI ANDRÁS

Polgármester-jelölt

Telefon: 20/5681990

e-mail: varfi@mail.globonet.hu

kis- és középvállalkozások segítségével. Egy igazi „Vállalkozók házára” van szükség, ahol tájékoztatást, információt a pályázási lehetőségekről és számos más dologról felvilágosítást kaphatnak az azt igénylők.

Polgármesterré választásom után mit akarok tenni, és mi a véleményem arról, hogy mit tehet egy polgármester települése mezőgazdaságáért.

Termelési szerkezet

A hagyományos növénytermesztés lehetőségei végesek, ezért új, alternatív növények termelésbevonása szükséges. A városvezetés kezdeményezheti villamosenergia-előállító (energiafű, energiaerdő) és bioüzemanyag-előállító (gabonák, olajosnövénnyek) üzemek létesítését. Ezzel a szántóterület 10-20%-át le lehet kötni, és ráadásul új munkahelyek jönnének létre.

Mezőgazdasági gépszervíz, géppark

A gazdálkodók, a városi újság sorai között olvasva informálódnak arról, hogy a telephelyek kiszorultak a város területéről. Nem megoldott Gyomaendrődön a mezőgazdasági gépek javítása. Az NVT keretein belül Uniós pályázattal mezőgazdasági gépszervíz és géppark létesítése szükséges.

EU pályázatok

A 2007-től kezdődő Uniós költségvetés új kihívások elé állítja a mezőgazdaságot is. Ennek megfelelően egy jól felkészült pályázati csoporttal segíteni kell a város mezőgazdasági és minden más területen működő vállalkozásait.

Röviden ennyiben kívántam jellemezni, és jövőbeni irányáról képet alkotni településünk mezőgazdaságának. Kívánok az ideinél sikeresebb gazdálkodási esztendő, várom észrevételeiket, javaslataikat.

Tisztelettel: Várfi András

Polgármester-jelölt

Tel: 06-20-56-81-990

e-mail: varfi@mail.globonet.hu

Kedves vásárlóim!

Augusztusi ajánlataim:

- Az áruházban megkezdjük a festék áruk forgalmazását: zománccfestékek, olajfestékek, alapozók, rozsdagátlók, falfestékek, színezők, glett anyagok, csemperagasztók, ecsetek, stb.
- Futószőnyegek, középszőnyegek, Fürdőszobaszőnyegek, asztalterítők,
- Szúnyoghálók, szúnyogirtók, szúnyogirtóasztók,
- Vegyszerek, műtrágyák, virágföldek, cserepek,
- Virágládák, drótkerítések, dróthálók,
- Szegek, csavarok, kéziszerszámok,
- Gumszizmák, védőkesztyűk, munkaruuhák,
- Benzines és elektromos fűnyírók, sövényvágók,
- Bozótívágók, komposztálók, kukák, talicskák,
- Alumínium létrák

Várom kedves vásárlóimat!

Telefon: 386-274; 06-20 95 27 032

FARKAS MÁTÉ

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@bekesnet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Sóczó Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-zeged.hu

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 130 Ft

XIII. évfolyam 9. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat * **2006. szeptember**

ÚJ TANÉV, ÚJ KEZDET, ÚJ REMÉNYEK

„Álmodtam egy világot magamnak,
Itt állok a kapui előtt,
Adj erőt, hogy be tudjak lépni,
Van hitem a magas falak előtt”
(EDDA)

Kis Bálint Általános Iskola

Rózsashegyi Kálmán Általános Iskola

A Jó Isten áldását kérjük a pedagógusok, és gyermekek munkájára az új tanévben!

A város minden tanulója és pedagógusa fontos számunkra!

Gyerekek! Ti magatok vagytok a jövő! Nem mindegy számunkra, hogyan készültök fel rá!

„Adjatok vitorlát a tehetségeteknek!”

Kívánjuk, hogy sikerüljön valóra váltani mindazt, amit az új tanévtől vártok.

Szent Gellért Katolikus Általános Iskola

2006/2007 tanévre beiratkozott tanulók:

Kis Bálint Általános Iskola: 575
Rózsashegyi Kálmán Kistérségi Általános Iskola: 399
Szent Gellért Katolikus Általános Iskola: 200
Városi Zene- és Művészeti Iskola: 510
Kner Imre Gimnázium: 354
Bethlen Gábor Szakképző Iskola: 535

Kner Imre Gimnázium

Bethlen Gábor Szakképző Iskola

ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁS 2006 - GYOMAENDRŐD

FIDESZ - KDNP - GAZDAKÖRÖK jelöltjei

VÁRFI ANDRÁS polgármesterjelölt

1. sz. választókerület: IZSÓ CSABA

2. sz. vk.: ILLÉS JÁNOS

3. sz. vk.: HACK MÁRIA

4. sz. vk.: SZABÓ BALÁZSNÉ

5. sz. vk.: IVÁNYI LAJOS

6. sz. vk.: RÁCZ IMRE

7. sz. vk.: Dr. PALYA JÓZSEF

8. sz. vk.: VÁRFI ANDRÁS

9. sz. vk.: CSÁSZÁRNÉ GYURICZA ÉVA

10. sz. vk.: HUNYA LAJOS

Nekünk fontos városunk
jelene és jövője.
Együtt, egymást segítve,
közös akarattal
GYOMAENDRŐD
szolgálatában.
Tisztelettel kérjük szavazatukat
és a Békés Megyei listán
a FIDESZ-KDNP jelöltjeinek
támogatását.

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Az Alkotmánybíróság állásfoglalását kérte az ellenzéki Kereszténydemokrata Néppárt, mert úgy véli, a nyugdíjrendszer egyes szabályai súlyos diszkriminációt tartalmaznak. A mai szabályozás szerint ugyanis, aki 15 évnél rövidebb ideig fizetett járulékot, semmilyen járandóságra nem jogosult. Ha viszont ezt a pénzt magánnyugdíj-pénztárba fizetik, akkor egyösszegű visszatérítést kapnak.

Sólyom László köztársasági elnök az Alkotmánybírósághoz fordult a felsőoktatási törvény módosítása miatt.

Molnár László egészségügyi miniszter kénytelen volt haladékat adni a mentősök 10%-os leépítésével kapcsolatban. Dr. Mikola István ellenzéki politikus, volt egészségügyi miniszter határozott fellépése, valamint amiatt, hogy ezt a leépítést úgy határozta el a miniszter, hogy semmilyen hatástanulmány nem készült.

A Gondozási Központ augusztus 18-án Családi Napot rendezett a gyomai idősek otthonában élők részére. Az intézetben lakók meghívták rokonaikat, ismerőseiket és együtt töltötték kedves műsorral is fűszerezett napjukat. Fellépett és nagy sikert aratott a Hunya Jolán vezette mazsorett táncsoport, a gyomai származású, rendkívül tehetséges és kedves énekesnő, Balázs Andrea, és az intézmény dolgozói is nagyon jó „házi” műsorral kedveskedtek. Énekkaruk és szóló énekesük – Hegedűsné Éva - felejthetetlen perceket okozott a résztvevőknek.

Az időjárás is kedvezett az augusztus 20-i „Sokadalomnak és a halászléfőző verseny résztvevőinek. Több mint 40 nevezője volt a versenynek. A kicsik és nagyok megtalálhatták a szórakozásukat, lovaglás, kötélmászás, diszko és kabareéműsor szórakoztatta a nagyérdeműt már 18-a estétől. 20-án a déli harangszentelésre lovasok kísérték a lovashintón érkező főtisztelendő Iványi kanonok urat és polgármester urat. A ceremónia után a jelenlévők - a 6 éve szokássá vált - megszentelt kis cipőt kapták meg. Egész késő estig változatos műsor – tánc, ének, móka - szórakoztatott, a gyönyörű tűzijátékig. Az időjárás még mindig nagyon kegyes volt a gyomaendrődiekhez, hiszen aki a tűzijáték után igyekezett haza, az megúsza szárazon. Az eső ugyanis a tűzijáték után rövidesen eleredt.

Ugrin-Kovács családi - találkozó lesz Piliscsabán szeptember 9-én. A családi találkozó programja szerint zászlószentelő családi mise lesz a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Iosephineum kápolnájában, majd a zászló szalagozása a díszteremben.

Családi bemutatók, ének, zene, tánc vetítések.

A találkozó „bátyus” jellege azt jelenti, hogy főző versenyt is rendeznek, pálinkakóstolóval egybekötve. Az idei találkozó házigazdája és szervezője Ugrin András (édesapja endrődi neve: „Kalot József”, aki a KALOT mozgalom szervezője volt) és két leánya Orsi és Bogi piliscsabai lakosok.

MEGHÍVÓ - EGY KÉZFOGÁSRA, egy jó szóra, egymásra mosolyra hívom barátaimat, iskolatársaimat

- akik a gyomai katolikus iskolában 1941-ben Mohácsi tanító bácsinál tanultak;
- akik a gyomai polgári iskolában tanulmányaikat 1948-ban fejezték be;
- akik 1947 nyarán Mészáros Aranka tanárnőtől tanultak íllemet és táncleányeket...

Rónay György költővel kérdezem és vallom: „Ki emlékszik gyermekarcunkra? Napról napra fogynak éveink tanúi... Bár vannak néha találkozások arcokkal, akik még látták arcodat, a másikat, az ártatlant s már oly sokat tudót, a még világgal egyet...”

Találkozunk 2006. szeptember 15-én 18 órakor az OMart könyvesboltban (Fő út 216) egy irodalmi est keretében.

Mácz István

(Mácz István könyvei már most kaphatók az OMart könyvesboltban.)

Köszönet a képviselőknek

Városunk Képviselő-testületének mandátuma szeptember hónapban lejárt. Szeretnék (sok ember nevében is) köszönetet mondani Dr. Dávid Imre polgármesternek, Katona Lajos alpolgármesternek, Gyomaendrőd Város Képviselőtestületének, valamint a bizottságok elnökeinek és tagjainak négyéves munkájukért. Nyilván pártállástól függetlenül (egy demokráciában így van ez rendjén), de lelkiismeretük szerint tették a dolgukat. Köszönet négyéves munkájukért, jó egészséget, Isten áldását további életükre.

Iványi László
tb. kanonok, plébános

Az endrődi gólyák augusztus 21-én reggel már nem a fészükben köszöntötték a Nap-keltét.

Útra keltek egy öreg gólya kivételével, aki sajnos majdnem a transzformátor áldozata lett. Sikerült időben kórházba küldeni, de valószínű itt kell maradnia a télre, a szárnya összetört és égési sebei is voltak.

Uhrin Benedek augusztusi sikerei: augusztus közepén Budapesten a Sziget táncdalfesztivál sátrában aratott hatalmas sikert - beszámolt erről a televízió és a Blikk augusztus 13-i száma -, ahol a több száz fős tömeg hangosan és kitartóan ünnepelte a sztárrá lett énekest.

Uhrin Benedek szülőfalujában, az augusztus 20-i ünnepségsorozatban is több, mint háromnegyed órát volt színpadon. A siker és a taps itt sem maradt el.

Augusztus 25-én nyilvánosságra került a konvergencia-program, amit mint ismeretes szeptember 1-ig kell benyújtani az Európai Uniónak. Ez a dokumentum tulajdonképpen az államháztartás rendbetételéről, az egyensúly helyreállításáról kell hogy szóljon, valamint az Euró bevezetésének időbeli üteméről. Szakértői vélemények szerint hiányzik belőle az államháztartási egyensúly hosszú távú fenntarthatóságát biztosító eleme, és nem tartalmazza az Euró bevezetésének tervezett idejét sem. Brüsszel által előírt feltételeknek az inflációt és az államadósságot illetően sem felel meg hazánk. Idén az államháztartási deficit eléri az össz nemzeti termék (GDP) 10.1 százalékát, jövőre az általános áremelkedés eléri a 5,5%-ot, a Jegybank szerint akár a 7%-ot is. Még súlyosabb a helyzet az államadósság terén: idén a GDP 67,3%-ára nő, 2008-ban eléri a 72,2%-ot, s 2009-ben 70,4%-ra csökkenhet. Az Unió által elfogadható 60%-os szintet talán 2012 végére érhetjük el. De ennek nagy ára lesz! A kormány a lakossági fogyasztás jelentős visszaesésére számít jövőre és 2008-ban is. A költségvetési beruházások is csökkennek a következő két évben. A kormány szándéka is kiolvasható a konvergencia programból: a nyugdíjkorhatár emelése, a kordévezményes nyugdíj szigorítás, a jelenlegi nyugdíj-megállapítás (indexálás) módosítását tervezi. 2007-től már az adóalap részét képezi a nyugdíj is, míg 2013-tól bruttó nyugdíjat fognak megállapítani, és azokból is adót vonnak le. Az ún.- egyenlegjavító-programban szerepel a vizitdíj, valamint az egészségügyi-szolgáltatásokkal kapcsolatos számlaadási kötelezettség is. Az önkormányzatok pénzéből jövőre 7,8, míg 2008-ban 34 milliárd forintot von el a kormány, elsősorban a közoktatási reformhoz kapcsolódóan. A honvédelemben 2008 végéig 2000 fős létszámleépítést terveznek, ezen túl a közigazgatásban összesen 7000 fős létszámleépítés lesz még az idén, jövőre újabb 6000 fő, a konvergencia-program szerint. Az SZDSZ támogatja a programot, annak ellenére, hogy szakértők szerint az Euró bevezetésének határideje nem lehet előbb, mint 2014. További megszorítások várnak a lakosságra, miközben lassul a gazdasági növekedés, a munkanélküliség emelkedik, a reálbérek, valamint a nyugdíjak reálértéke csökken, és az államadósság még tovább nő.

In memoriam

Szülőföld: Bölcso, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld.

Új kenyér íze, lepergő könnyő sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk;
s ivadékainkba szebb Jövő!

Timár Máté

Dienes Izráné Hajdú Emma

Oroszhegy (Udvarhely vm.) 1901 – Endrőd 1946

A szálló évekre visszatekintve csak kevesen – főleg az idősebbek – emlékeznek Dienes Izra tanítóra, a „góbéra”, aki Erdélyből származott, onnan került Endrődre. Hát még ki emlékezhet a Szarvasvégi temetőben nyugvó első feleségére, Hajdú Emmára. Ő szintén „székely asszony” volt, mint ahogy székely volt a javából „Izra bácsi”, a férj.

Mindketten szülőföldjükön végezték el iskoláikat. Emma 1920-ban Sepsiszentgyörgyön kapott tanítói oklevelet. Az utolsó évfolyam volt, mely magyar oklevelet kapott.

1926-ban férjhez ment Dienes Izrához, aki akkor már szintén taní-

tó volt.

A román hatóságok nem igen nézték jó szemmel a magyar pedagógusokat, így előbb a férj, majd Emma asszony is Magyarországra áttelepült.

Nem régen leányuk – aki már Magyarországon született – írt nekem levelet, amelyben szülei hányattatásairól emlékezik meg. Talán akadnak manapság olyan családok, akik megelégedettségben élnek, ha nem is gondok nélkül. Ők talán el sem tudják képzelni, milyen nehéz életet is kibír egy ember, pláne ha nő az illető.

Tehát a Dienes házaspár Endrődre került, és itt tanítottak különböző tanyai iskolákban. A kedves székely asszony a magával hozott székely kultúrát igyekezett tanítványainak, sőt a szülőknél is továbbadni, székely néptánc, kézimunka, dalok formájában. A petróleum lámpa világítású iskolában a téli estéket színdarabok, különböző ös-szejevetek, rendezvényekkel tették színesebbé a férjével együtt.

Az Endrőd-Kondorostanya Pogány Frigyes elnevezésű iskolában született meg kislányuk is. A körülmények úgy hozták, hogy honvágytól hajtva visszaköltöztek Erdélybe, Nagyváradtón és Tordán tanítottak, hisz szülőkebb hazájuk a Bécsi döntés alapján újból Magyarországhoz tartozott.

Nem sokáig élhettek itt sem és így sem, mert a második világháború közbeszólt, a férjet katonának hívták be, a háború vihara újra menekülésre készítette a kis családot. Ismét Endrődre kerültek. „Leégve”, ahogy szokás mondani. Az itteni ismerősök segítették őket, ki mivel tudta, például bútorral, ágyneművel stb.

Emma asszony egészségét a viszontagságos idők igen megviselték. Szívbeteg lett. Igyekezett a kölcsönkapott tárgyakat visszaadni jötevéiknek. Időközben a kisleányuk is felnőtt, iskoláit befejezven férjhez ment Dr. Molnár Lajos orvosprofesszorhoz. Édesanyját, Emma asszonyt Endrődön temették el 1946-ban.

Az apa, évek múlva újra házasodott. Egy endrődi tanítónő vette feleségül, ebből a házasságból is egy kislány született, aki az Imola nevet kapta. Néhány szorgos év után újabb tragédia következett a Dienes család életében. Az 1956-os helyi eseményekben való részvétel természetesen megorlásra került a hatalom részéről... Debrecentbe költöztek, ott a már felnőtt leány vette oltalma alá a családot. Az ismerősei és tanítványai számára felejthetetlen „székely góbé”, Izra bácsi, aki tartást, emberséget is tanított életmódjával, igazságosságával, nagyszerű tanító volt. Második felesége Mancika” néni is, örökké emlékezetes marad tanítványai szívében, aki csendes, de türelmes, következetes, tanításával adta át tudását az endrődi gyermekeknek. Ők Debrecentben alusszák örök álmukat.

Mindhárman nyugodjanak békében.

Márton Gábor

PÜSPÖKI BEIKTATÁS SZEGEDEN

„...hiszen Isten nem a félnétség lelkét, hanem az erőt, a szeretetet és a józanság lelkét adta nekünk.” 2Tim 1,7

Augusztus 26-án ünnepi szentmise keretében foglalta el Kiss-Rigó László püspök a Szeged-Csanádi Egyházmegye püspöki székrét.

A ünnepi szentmisén részt vett Juliusz Janusz apostoli nuncius, Erdő Péter bíboros, prímás, Paskai László bíboros, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai, a határon túli egyházak képviselői, a keresztény egyházak képviselői – köztük Gáncs Péter evangélikus és Bölcseki Gusztáv református püspökök –, és az egyházmegye papsága.

A szentmise előtt Juliusz Janusz apostoli nuncius felolvasta a Szentatya levelét, amelyben Kiss-Rigó püspököt a Szeged-Csanádi Egyházmegye élére nevezi ki. A latin nyelvű okirat szövege ezt követően magyarul is elhangzott, majd Juliusz Janusz saját szavaival köszöntötte az új főpásztort, Isten áldását kérve szolgálatára. Méltatta Gyulay Endre püspök tevékenységét, és megköszönte hűségét és áldozatos munkáját, amellyel csaknem 20 éven át, sokszor igen nehéz időkben vezette az egyházmegyet.

Ezt követően Gyulay Endre, az egyházmegye nyugdíjba vonuló püspöke átadta pásztortöbbségét Kiss-Rigó László püspöknek, aki ezzel egyházz jogilag is megkezdte a Szeged-Csanádi Egyházmegye vezetését. Az új főpásztort köszöntet mondott elődjének eddigi szolgálatáért és kérte őt, hogy a továbbiakban is segítse az egyházmegye életét tanácsaival, tapasztalataival és személyes jelenlétével.

Ezután Erdő Péter bíboros a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia nevében köszöntötte a leköszönő és az új megyéspüspököt. Beszédében köszönetet mondott Gyulay Endrének az egyházmegye élén eltöltött 18 éves szolgálatáért, kiemelve, hogy mozgalmas időszakban vezette az egyházmegyet, különös figyelmet szentelve a katolikus oktatás ügyének.

Kiss-Rigó László köszöntésekor az MKPK elnöke elmondta: nem ez az első alkalom, amikor Esztergom-Budapesti Főegyházmegye egyik papja, illetve püspöke veszi át a Szeged-Csanádi Egyházmegye irányítását, hiszen így volt ez Csernoch János, Glattfelder Gyula és Hamvas Endre püspökök kinevezésekor is. Az új főpásztort személyében olyan vezetőt kap az egyházmegye, aki nagy figyelmet szentel az egyházi oktatás ügyének, beleértve a felsőfokú képzést is, elkötelezett híve a kultúrának és a sportnak is. Személyén keresztül a jövőben erősödik a Szeged-Csanádi Egyházmegye és az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye kapcsolata. A bíboros Isten áldását kérte az új főpásztort munkájára és életére.

Ezt követően az egyházmegye papsága, az egyházközségek és az egyházmegye intézményeinek képviselői köszöntötték a leköszönő és az új megyéspüspököt.

Kiss-Rigó László szentbeszédében hangsúlyozta az Istennel való együttélés fontosságát. Linyot mondta, Isten nem egyszerűen megteremtette a világot, hanem szeretettel irányítja is azt. Isten nélkül nincs közösség, csak tömeg. Az Egyház feladata az, hogy az emberiség nagy családját segítse abban, hogy közösséggé váljon.

A mai világban sokszor joggal fogja el a csüggedés mindazokat, akik értéket képviselnek. Isten azonban nem csüggedésre hívta meg az embert, hanem erőt, szeretetet és józanságot adott ajándékba, mégpedig nem emberi fogalmak szerinti erőt, hanem Krisztus erejét, amely földi szemszögből sokszor gyengeségnek látszik. A Mennyei Atya Jézus Krisztusban megmutatta az igazi szeretetet – fogalmazott Kiss Rigó László. A józanság, aminek képességét szintén Istentől kaptuk, azt jelenti, hogy a rövidlátó érdekektől, előítéletektől mentesen, mintegy Isten szemével nézve vegyük észre az értékeket, és következetesen képviseljük azokat – hangsúlyozta az egyházmegye új főpásztora.

A szentmise végén a határon túli és a külföldi egyházak képviselői köszöntötték az új megyéspüspököt, köztük a Sandomierz-i Egyházmegye képviselői, akik Andrzej Dziega püspök köszöntő levelét hozták magukkal, valamint átadtak a lengyel nép ajándékaiként egy képet, amely II. János Pál pápát és a csestochowai Madonnát ábrázolja. Dziega püspök köszöntő levelében megemlékezett arról, hogy éppen ezen a napon van a csestochowai Madonna búcsúnapja Lengyelországban, és a Madonna közbenjárását kérte az új főpásztorra és egyházmegyéjére.

A szentmisét fogadás és agapé követte, amelyen az egyházmegye hívei találkozhattak az újonnan beiktatott megyés főpásztoral.

Magyar Kurir
(fénykép a 167. oldalon)

Számadás óvodapedagógusi pályámról az Aranydiplomás ünnepség kapcsán

Hároméves koromban az endrői KIS ÓVODÁBA íratlak be szüleim. Nem tudom, hogy ki hogy van vele, de nekem meghatározó élmény volt az ott eltöltött idő. Óvónóm Orbók Sárika volt, de nem 20-25 fős csoportban, hanem 80-100 gyermek nevelése volt reá bízva. Oly szeretetteljesen, profi módon bánt velünk, hogy már akkor valami megmozdult bennem a pálya iránt, és tudat alatt meghatározta a jövőképemet.

Az általános iskola elvégzése után felvételt nyertem a Gyomai Óvónőképzőbe. Osztályfőnököm Solymosi Marika néni már az első napokban közösségé kovácsolta a sok kis településről érkezett leánykát. Személyes varázsa, humanizmusa, a mindenre kiterjedő figyelme meghatározta a képzőbe töltött éveket. Személyiségének sugárzását még a mai napig is érzem, és így vannak vele osztálytársaim is.

Ott volt Galla Erzsike, a későbbi Hunya Alajosné énektanárunk. Mindig mosolyogva, derűsen, a szívvel is énekelt, és csöpögtette lelkünkbe a „Kodály-módszert”. Büszke volt békéstarhosi iskolájára.

A teljesség igénye nélkül emlékezem most tanáraimra. Szász Ilonka néni halk szavaival sulykolta belénk a matematikát. Nekünk, endrődieknek könnyű volt, mert az általános iskolában Laki tanár úr jó alapokat adott. Bíró Terike néni a biológia rejtelmeibe vezetett be bennünket. Nun Magdi néni, aki rajzszakos volt nagy gondot fordított arra, hogy elsajátítsuk mindazokat, a készségeket, amire majd az óvodában szükségünk lesz. Nagy szeretettel vitt bennünket baromfi és egyéb gazdasági udvarokba, hogy az állatokat természetes környezetben, közvetlen megfigyelés alapján tudjuk lerajzolni. Gondosan ügyelt arra, hogy a REDISZ-tollal jól bánjunk: az óvodai hirdetések majd igényesen megformált betűkkel írjuk meg. Hol volt még akkor a számítógépi technika? Farkasinszki Lajos bácsi, Drumár Laci bácsi a hegedülés tudományát próbálta elsajátíttatni velünk. Suhai tanár úr a pedagógia, pszichológia rejtelmeibe vezetett be bennünket. Darvas Tibi bácsi nyugodt, de határozott precizitása is példa elöttünk.

Szomorú szívvel vettük tudomásul, hogy a Képző Gyulára történő áthelyezése miatt az utolsó évet ott kell elvégezni. Gyomáról tanáraink közül áldott emlékü Starc Rezső igazgató úr, felesége Gizike néni, Suhai tanár úr és Iza óvó néni jött át Gyulára. Ők segítettek a gyomai évek után bennünket az új környezetbe való beilleszkedésbe.

Még ezen a nyáron a kötelező szakmai gyakorlaton, az endrői Nagyóvodába irányítottak, ahol Véháné Irénke néni és Fülöpne Gyuricza Kati óvónők dolgoztak. Ma is felejthetetlen számomra az ott töltött gyakorlati idő. Segítőkézségük a tervező, majd a gyakorlati munkában, különös tekintettel a szervezésre. Mi mindenre megtanítottak! Sikérlélményben is volt részem.

Sajnos a nyár gyorsan elszaladt és az új helyre – Gyulára – költöztetett iskolánkba kellett menni. Számomra, mint bejáró, nagy próbatétel volt, mert így először kellett otthagynom a szülői házat. Kollégista lettem. Megismertük az új tanárokat. A felkészülést, a tanulmányt folytatni kellett. A tanév végén 1956 júliusában képesítő vizsgát tettünk, és július 28-án az óvónői oklevéllel a kezünkben és Starc igazgató úr meleg kézfogása után

elindultunk a nagy ÉLET-be. Akkor pillanatnyilag nem nagyon kecsgetett az élet semmi perspektívával. Októberig bizonytalanságban voltunk elhelyezkedésünket illetően. Nekem szerencsém volt. Az endrői öregszőlői nyári napközi otthonban – a Kondorosi úton – július 1-től szeptember 1-ig kaptam állást. Fejest ugrottam a mélyvízbe. Igaz itt inkább gyermekmegőrzés volt, de Czibulkáné Marika néni és a többi ott dolgozó munkatárs mindenben segítségemre voltak.

Október elején levelet kaptam az osztályból mindenki, hogy Békéscsabán adott időben és helyen jelenjen meg. Nos, ott megkaptuk az óvónői kinevezést és hogy hol fogunk szolgálatba állni. Én október 16-tól Gyomán a II. sz. Általános Iskolához tartozó – most Hősök úti – Kossuth úti óvodában kaptam állást. Ez a mai Kner Nyomdamúzeum épülete, akkor óvoda volt. Pólyáné Lenke néni volt a vezető óvónóm. Jó volt nála kezdő beosztottnak lenni. Pedagógiai műveltsége, módszerbeli sokoldalúsága által magas szinten valóította meg az elmélet és a gyakorlat egységét. Szigorú, következetes volt, ami elengedhetetlen egy pályakezdőnél. Gyakorlati, elméleti tanácsai, igényessége a gyermekekkel való foglalkozásánál, a szülőkkel való kapcsolattartásnál meghatározta későbbi szakmai munkásságom. 1956-1960 április 18-ig dolgoztam ebben az óvodában. Emlékeim szerint nagy körzete volt az óvodának.

Bocsássátok meg TI volt óvodások, ha nem mindenkinek említtem a nevét, de 50 év elteltével talán ez meg is bocsátható. Emlékszem, az óvodával szemben laktak a Zöld ikrek és Zöld Öcsi. Majd emlékeimben Kovács Évike, Beranek Gizike, Tandi Eszter, Megyei Sanyi, Kővágó Évike, Békési Öcsi, Izsó Anti, Juhász Jancsi, Balog Ágika, Dékány Karcsi, Rozsa Kati, és Putnoki Anikó. Szívbeli örömmel olvasom a Városunk újság hasábjain Kónya Mártikának –aki szintén óvodásaim között volt – cikkeit, tudósításait. Érezni a leírt sorokból, hogy izig-vérig PEDAGÓGUS lett, mint édesanyja. Gratulálok neki.

1960. április 21-én nagy fordulatot vett szakmai pályafutásom. Veszprém megyében, Herenden a porcelángyár által frissen beüzemelt óvodában helyezkedtem el. Előzetes megtekintés nélkül fogadtam el ezt az állást. A természeti környezet paradés volt, a gyárban készített porcelánok ámulatba ejtettek, de az óvoda, melyben egy személyben voltam vezető és beosztott, nagy csalódás volt számomra. A gyomai óvodám fényűző volt az akkori herendihez képest. Tárnyi és személyi feltételeink kezdetlegességek voltak. Távolság a szülőföldtől, idegenben. Időlegesen még szakmai közeg sem segítette munkámat. Sajátos volt a munkakapcsolatom a fenntartóval, tekintettel annak üzemi jellegére. Idő és részemről türelem és diplomácia kellett ahhoz, hogy a Herendi Porcelángyár vezetése partnerként álljon óvodai igényeink mellé. Lassan, de fokozatosan javultak tárnyi és személyi feltételeink. Sikérlélményként emlékezem az óvónői beállításra. Jó kapcsolatba kerültem a járás óvodai szakfelügyelővel. A gyár egyre több nőt állított munkába, lakótelepet épített munkásai számára. Sok fiatal házaspár, sok kisgyermek. 1965-ben már nagyobb épületet kaptunk, igényes kialakítással. A képesítés-nélküli óvónőknek a Soproni Óvónőképzőbe való minél nagyobb számú

beiskolázására törekedtem, és arra, hogy a gyár segítse őket a letelepedésben. Ezzel az is volt a célom, hogy stabil, állandó tagjai legyenek a nevelőtestületnek. A demográfiai hullám a gyermeklétszám növekedését jelezte, így 1975-ben megépítették az első, majd 1982-ben a második 100 fő gyermeket befogadó épületet. 1975-től függetlenül vezetője lettem az óvodának. Tekintettel az őslakosság sváb eredetére, 1985-től bevezették a német nyelvvél való foglalkozást az óvodánkban. Az általános iskolákban már első osztálytól tanulják a németet.

1986-ban kapcsolatot alakítottunk ki óvodánk és a Bajor Oktatási Minisztérium Óvodai Tagozatával. Ennek eredményeként oda-vissza tapasztalatszerző tanulmányi utak jöttek létre, a nemzetiségit végzett kollégák bevonásával. 1988-ban és is részt vettem egy 10 napos tanulmányi úton München és környéke óvodáiban, ahol a kétnyelvűség módszerét tanulmányoztam. Három éven keresztül Kölnből, a Pedagógusképzőből jött egy pedagógus házaspár szakmai munkánk tanulmányozására.

Munkásságom során fontosnak tartottam a jó kapcsolatokat megteremtését és tartását a szülőkkel, iskolai nevelőkkel, fenntartókkal és a település előjáróival.

Munkám során törekedtem a 60-as években a Kézikönyv, majd az Óvodai Nevelési Program ajánlásait követni, a helyi sajátosságokat figyelembevéve az igényes munkavégzésre, és ezt vártam el a kollektíva minden tagjától is. Tudatosan törekedtem a szép környezeti kultúrára az udvaron is, a Szarvasi Óvónőképző által kiadott kézikönyv ajánlásainak figyelembevételével.

Óvodánk „bázis-óvodává” nőtte ki magát. Járási-megyei továbbképzések, bemutatók színhelye lett. Az ország különböző részéről jöttek hozzánk óvodai kollektívák. A fenntartó méltón volt büszke óvodája sikerére és maximumán segítette, biztosította működését.

2006 szeptemberében tisztelnék meg bennünket – az 1956-ban végzett óvónőket – Aranydiplomával. Az ünnepség Szarvason lesz az Óvónőképző Főiskola tanévnyitó ünnepségén. Ez az évforduló készítetett erre a visszaemlékezésre, hiszen tudom, mindannyiunk élménye, emléke, mely hivatásához fűzi, kötetekre tehető lenne, ha megírnánk. Fontosnak tartom még egyszer hangsúlyozni az indíttatás milyenségét. Mindannyian, akik az óvodai életben óvónőként dolgoztunk egy életen át, átéljük –annó - a pályakezdés nehézségeit, majd a folytatás nehézségeit. Az erőt, a lelkesedést, a pályai iránti elkötelezettséget, a hivatásszeretetet, a szakmai alázatot az óvónőképző tanáraitól, óvónőitől kaptuk. Tisztesre, becsületre életre, érzelmi gazdagságra, problémamegoldó képességre neveltek bennünket, és életvitelükkel is ezt példázták.

Köszönet Nekik! Köszönet a Szülőföldnek, ahol elindítottak bennünket a szakmai életre. Köszönet a jó Istennek, hogy engedte megélnünk ezt a kerek évfordulót és ezt a találkozást.

*A visszaemlékezést írta:
Gyetzvai Antalné Buza Terike
nyugalmazott óvodavezető
Herend*

(fényképek a 183. oldalon)

Katolikus oldal

SZEPTEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 18 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

Szeptember 10-én és 24-én, fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 6-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 18 órakor,
hétfőn reggel 8-kor.

Szombaton 18 órakor vasárnapi előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

SZEPTEMBERI ÜNNEPEK

3. vasárnap:	Évközi 22. vasárnap
5. kedd:	Kalkuttai Boldog Teréz
7. csütörtök:	Szent Márk, István, Menyhért kassai vértanúk
8. péntek:	Kisboldogasszony
9. szombat:	Claver Szent Péter áldozópap
10. vasárnap:	Évközi 23. vasárnap
12. kedd:	Szűz Mária szent neve
13. szerda:	Aranyszájú Szent Kános püspök, áldozópap
14. csütörtök:	A Szent Kereszt felmagasztalása
15. péntek:	A fájdalom Szűzanya
16. szombat:	Szent Kornél pápa, Szent Ciprián püspök vértanú
17. vasárnap:	Évközi 24. vasárnap
19. kedd:	Szent Januáriusz püspök, vértanú
20. szerda:	Kim Taegon Szt. András, Csong Haszang Szt. Pál
21. csütörtök:	Szent Máté apostol, evangélista
23. szombat:	Pietrelcinai Szent Pio áldozópap
24. vasárnap:	Évközi 25. vasárnap
26. kedd:	Szentkozma és Damján vértanúk
27. szerda:	Páli Szent Vince áldozópap
28. csütörtök:	Szent Vencel vértanú
29. péntek:	Szent Mihály, Szent Gábor, Szt. Rafael főangyalok
30. szombat:	Szent Jeromos áldozópap, egyháztanító

'56-RA EMLÉKEZÜNK (2. RÉSZ)

Az idén ünnepeljük az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulóját. A kommunista diktatúrát és minden diktatúrát az Egyház is megszenvedett. Sorozatunkban emlékezünk az 56-os egyházi hősökre, különösen is a kor nagy alakjára, Mindszenty bíborosra.

A cikksorozat Dr. Tomka Ferenc: Halálra szántak, mégis élünk! c. könyvéből való. Köszönet érte a szerzőnek és a kiadónak, a Szent István Társulatnak.

A bíboros börtöne és kínzásai

Mindszenty bíboros emlékiratai beszámolnak arról, milyen kínzásokkal kényszerítették, hogy vallja azt, amit a koncepció a szájába akart adni.

Emlékiratai első naptól beszámolnak a történetekről: „A letartóztatás napján, 1948. december 26-án az Andrássy út 60-ba vittek. Egy földszinti fűtetlen helyiségbe cipelték... Lehúzták reverendámat és gúnyosan nevetve alsóruhámot is. Tarka-csikosbohócöltönyt húznak rám” – Majd elkezdődik a kihallgatás. Írnak egy jegyzőkönyvet, de nem az került bele, amit én mondtam. Amit mondtam, meghamisították. Természetesen megtagadtam az aláírást. – Décsi (ávós ezredes, a tárgyalás vezetője): „Jegyezze meg, nálunk a vádlottak nem azt vallják, amit ők akarnak, hanem amit mi akarunk.” – Intett a fejével, s kiadta az utasítást: „Tanítsátok meg vallani!” Az őrnagy visz a cellámba... – Röviddel ezután belép a szobába egy magas, tagbaszakadt, vad tekintetű rendőrtiszt... Nekem fut, és csizmával egész erejével belerug födétlen gerincembe. Ő is, én is a szemközti falnak esünk... Egymás után méri rám az ütéseket. Bár kimerülten liheg, nem hagyja abban kínzásaimat, hiszen nagy gyönyörűsége lehet abban, hogy végre elérkezett az óra, amikor Magyarország hercegprímását botozhatja... Már nem tudom számlálni az ütéseket. Arra ébredek, hogy felocsolnak... Vissza-

vezetnek. Újra követelik, irjam alá a jegyzőkönyvet. Megtagadom. Ez nem az én vallomásom. – Décsi dühösen kiadja a rendelkezést: „Vissza vele!” – A gumibotozás újra kezdődik. Utána megint visszavisznek a kihallgató szobára. Décsi ordítva követeli a jegyzőkönyv aláírását. Amikor megtagadom, harmadszor vitet vissza 'külön kezelésre'. Az őrnagy harmadszor gumibotoz meg. Ezután Décsi utolsó kísérletet tesz, hogy aláírassa velem a jegyzőkönyvet. Válaszom újra az, hogy ha az általam előadottakat veszik be a jegyzőkönyvbe, akkor aláírom, különben nem. Megint tudtomra adják, hogy ezen a helyen nem azt vallják a vádlottak, amit ők akarnak, hanem amit a rendőrség megparancsol nekik. A kihallgatók is kifáradnak. Visszavisznek a cellámba.”

Az elkövetkező napokon nappal a cellájában volt öt ávos társaságában, akik dohányoztak, kiabáltak. Ha lecsukta szemét, nem hagyták aludni. „Beszédjünkben szinte versenyre keltek a trágárságban. Időnként megszólítanak, és trágár történeteket adnak elő. Egyikük bordélyházi élményeit... – Én csendben vagyok és imádkozom.”

Második nap: Ismét Décsi ezredes elé került, aki felsorolta a koncepció vádjait. Felolvasta a jegyzőkönyvet, és – a bíboros szavaival – „követeli, irjam alá. Kijelentem, hogy nem írom alá, mert hemzseg a valótlanásgoktól... Nyomatékkal felszólít, hogy irjam alá. Amikor megtagadom, int az őrnagynak. Kezdődhet a botozás”. Ez az éjszaka is olyan volt, mint a tegnapi.

A következő napon az egyik ór a bíboros füle hallatára olvasta föl a Szabad Nép egyik számát, amelyben Kádár János belügyminiszter utasítására kinyomatták, hogy a bíboros a bizonyítékok súlya alatt megtört, beismerte az összeesküvést, kémkedést, valutával való üzérkedést. Éjszaka folytatódott a „kihallgatások” és botozások szörnyű váltakozása. Egyik nap megmutatták neki lefogott titkárának „vallomását”, s rajta annak aláírását. Követelték, hogy ő is „vallja be”, amit mondanak neki. Közben rendszeresen jártak hozzá orvosok, figyelték, meddig bírja a kínzást, és „orvosságok” bevételét követelték tőle. Ő, ha tehetné, titokban kiköpte azokat, mert tudta, hogy az AVO használt akaratbénító szereket is. – Közben azzal fenyegették, hogy anyját is idehozzák, ha nem vall. Majd küldtek egy ügyvé-

A KP által szervezett tüntetés Mindszenty ellen

det, akiről azonnal látta, hogy az AVO embere.

A bíboros mindeközben imádkozott. Elmélkedett a szenvedő Jézusról, a szenvedő magyar egyházzal, a halálos szenvedésekben írt szoltárokról, a vértanúkról. Még letartóztatása előtt elfogadta és felajánlotta a rá váró szenvedéseket az egyházzért. A kínzás közben is minden nap egyesítette szenvedéseit a meggyötört Megváltóéval.

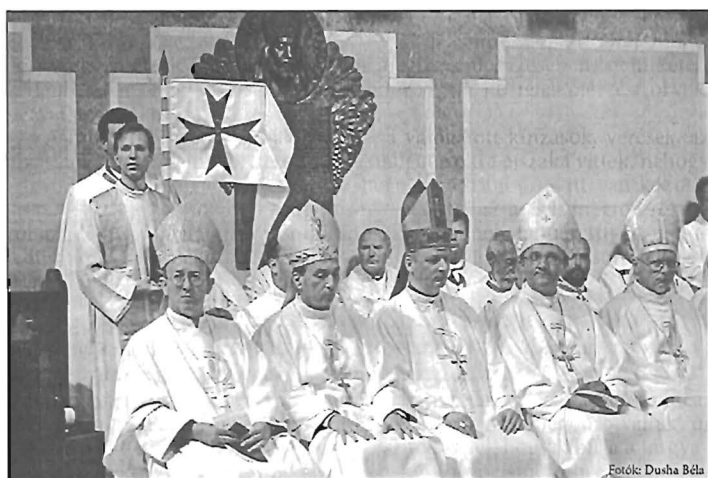
Tudat-torzítás és a „vallomások”

Mintegy két hét után „táncoló színes köröket kezdtem látni a falon, a levegőben. Mindjobban rám telepedett a teljes magamra hagyatottság tudata... Décsi ezredes éjjelenként két-három ízben átad kínzómnak, aki kéjes gyönyörűséggel záporozza rám az ütéseket. Fizikai megtöretésemre szolgál egy másik kegyetlen módszer is: nem engednek aludni. Benuzó állapotomban kezdem elhinni, hogy talán mégis bűnös vagyok... Összerombolják öntudatomat... Az akaratbénító és kábító szerektől való félelemben alig eszem... Szabad levegőre, sétára az itt töltött 39 nap alatt egyszer sem engedtek. Egy erős, eddig soha nem tapasztalt félelemérzés keríti hatalmába egész lényemet... Ma (írja utólagosan megírt emlékezésében) nem kételkedem abban, hogy ezt a mindent háttérbe szorító félelemérzést orvosi beavatkozással hozták létre.”

A minden éjszakai „kihallgatások”, a válogatott kínzások, verések, az alvás nélküli nappalok folytatódtak. Kihallgatásokra éjszaka vitték, nehogy felismerjék: még a rabok se tudják meg, hogy a bíboros itt van köztük. Csak ily hosszú idő után kezdődött meg akaratának fizikai megtöretése. Erről az időszakról írta: „A második időszakról, amely január 10–24-ig terjedt, már csak emlékezet-foszlányok állnak előttem. Ellenállásom teljesen legyengült, öntudatom és nemrég még pislákoló önérzetem is kihunyott... Az éjszakai kihallgatások alatt már mind gyakrabban történik, hogy nemet sem mondok a vasok hazugságokra... A jegyzőkönyveket már nem tudom aláírás előtt elolvasni. Azzal sem törődöm, hogy az élelem adott szöveg az én vallomásomat tartalmazza-e.”

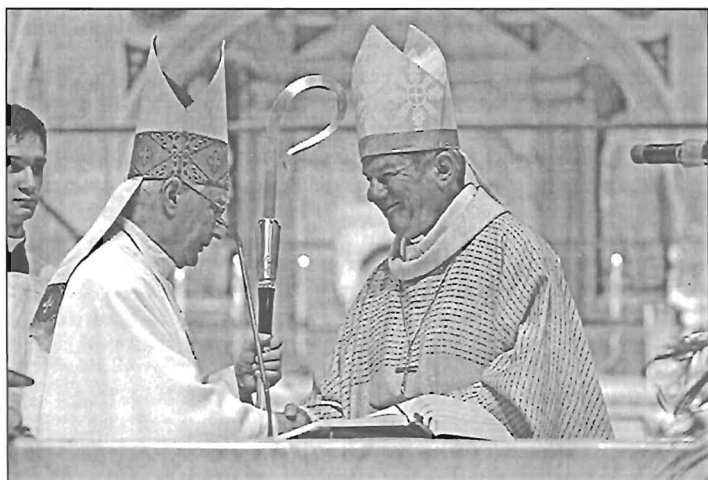
Ilyen állapotban került sor a „bíróági” nyílt tárgyalásra a Markó utcai fogházban 1949. február 3-án. Meg kellett mosdania, megborotválták, új ruhába öltöztették. Előzőleg orvosok készítettek fel, hogy kibírja a tárgyalást. Itt elmondott egy belé szuggerált, betanított beismerő beszédet. Február 8-án életfogytiglani börtönrre ítélték.”

(folytatjuk)

Fotók: Dusha Béla

Püspöki beiktatás Szegeden. Cikk a 164. oldalon

NEMZETI IMAÉV

II. Rákóczi Ferenc imái

Imádság szentmise előtt

Ó, Uram, íme, az ajtó előtt irgalmas rendelésedből téged jelenítettek meg az emberek előtt,
de itt por és hamu vagyok előtted;
hogyan merjek szólni hozzád?

Add tehát, kérlek, hogy
Lelked szóljon hozzád általam,
mivel méltatlan és elégtelen vagyok
téged dicsérni.

Ó, örök Atya, azért jövök,
hogy áldozatot mutassak be,
de sem fát, sem tüzet, sem méltó áldozatot
nem találok magamban,
mert fa vagyok ugyan,
de önmagában alkalmatlan a meggyújtásra,
ha te elő nem készítesz engem,
hogy a szeretet tüzetől lángra lobbanva
egyesülhessek azzal az imádandó áldozattal,
amit Egyházad készül felajánlani
neked ezen az oltáron.

Fogadj el engem, kérlek, olyannak,
amilyen vagyok, és tégy alkalmassá,
ahogy akarod,
hogy tetszhessek neked,
egyesülve Fiaddal és feláldozva benne,
vele és általa.

Tekints, kérlek, Uram, erre a családotra,
amelyért Urunk Jézus Krisztus
nem vonakodott magát a bűnösök kezébe adni
és a keresztyötelmét vállalni.
Ámen.

Pali bácsi...

Augusztus 1-jétől a gyomaendrői Szent Gellért Katolikus Általános Iskolának új igazgatója van, Lukács László személyében. Többszöri sikertelen pályázat után az idén – úgy hírlík – három pályázó közül választott, és nevezte ki öt évre az új igazgatót Gyulay Endre Szeged-Csanádi megyéspüspök.

Sokévi igazgatás után Kiss Pál úr átadta igazgatói székét az új igazgatónak. Tapasztalatára, nagy gyakorlatára, gazdasági ismeretere továbbra is szükség van, míg utódját betanítja, ezért igazgatóhelyettesként még marad egy ideig.

Ezúton mondok köszönetet neki sokéves odaadó, lelkiismeretes munkájáért. A legnehezebb időkben, amikor negyvenkét gyerekkel kezdtünk, már mellettünk volt, és segített az indulásnál.

Munkássága alatt épült meg a modern tornaterem színpaddal, korszerű számítástechnika teremmel, és készült el az udvar. Ő építtette be a tetőteret, mely három plusz korszerű tantermet nyújt a tanulóknak. A szabványoknak megfelelően akadálymentesítette az iskolát.

Évről évre szerelte fel korszerű eszközökkel az iskolát.

Atyai szigorral, de ugyanakkor szeretettel bánt a tanulókkal. Mi sem bizonyítja jobban, mint azoknak a gyerekeknek példája, akiket évközben időnként be kellett küldeni az igazgatói irodába, némi rakoncátlanság miatt... ilyenkor ezek ígértek mindent, csak ne kelljen Pali bácsi színe előtt megjelenni... és ugyanezek a tanulók a ballagás előtti napon könnyezve és sírva borultak a nyakába, megköszönve az elmúlt éveket.

Hálásan köszönjük az elmúlt évek sok-sok munkáját, fáradozását, gondoskodását.

Az Isten áldja meg érte!

Iványi László

Szentelek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

Szent Kornél pápa és Szent Ciprián püspök, vértanúk

Ünnepük: szeptember 16.

Jézus megbocsát a bűnös asszonynak, aki megbánja vétkeit. Váratlanul új lehetőség, új jövő nyílt a számára. A keresztény emberek és nemzetek sajátossága – ahogy a történelem mutatja – hogy hitük erejéből képesek megújulni: „menj, hited meggyógyított” magyar népiünk, szétőredezett családjaink, kudarcba fulladt egyéni életünk is képes megújulni a Jézusba vetett hit által. A bűnbánat szentségét ezért szokták a gyógyulás szentségének nevezni.

A keresztényüldözések idején, tévtanítások közepette egymást segítve és támogatva mutatott példát két szentünk az Isten iránti szeretetre. Isten ma is meglátogatja népét, és nagy dolgokat tesz, hogy ki-ki, végezze tőle telhetően jól a szolgálatát.

Szent Kornél pápa
+Centumcellae, 253. szeptember

A 3. század elején mintegy ötven esztendeig a keresztények aránylag nyugodt körülmények között élhettek, de váratlanul kitört Decius- féle üldözés ismét nehéz időket hozott az Egyházra. Fábián pápa vértanúsága után csak egy év elteltével került sor az új pápa megválasztására: 251-et írtak, amikor Kornélt a római papság köréből megválasztották. Nehéz örökséget vett át. Rádásul Novatianus, ez a nagyon tehetséges római pap ellenpápaként lépett föl, és minden befolyását latba vetette Kornéllal szemben. Róma város hívő népe is megoszlott. A különbséget egy gyakorlati kérdés oldása okozta kettejük között: hogyan kell az Egyháznak viselkednie azokkal szemben, akik az üldözés idején gyengének bizonyultak, megtagadták hitüket, de most vissza akarnak térni az Egyház közösségébe? Kornél a szelídebb véleményen volt, mely szerint a bűnbánók előtt meg kell nyitni az Egyház kapuját; Novatianus ellenben a szigorú nézetet képviselte.

Kornél gyakran váltott levelet Karthágó püspökével, Cipriánnal, aki igen tisztelte a pápát. A ránk maradt levelekből látható, mennyire aggódtak mindketten az Egyház egységéért. Nagy tisztelet és igen jó benső viszony alakult ki közöttük. Nagy szelídséggel, de határozottan lépett fel a tévelygők ellen, az egység érdekében. A pápának azonban nem állt sok idő a rendelkezésére: Gallus császár alatt az ismét föllángoló üldözésben elfogták, és Centumcellae-be száműzték, ahol 253. szeptember 14-én vagy 15-én meghalt. A többi vértanú pápa mellé temették a Callistus-katakombába. Sírfelirata az első latin nyelvű pápai sírfelirat. A 4. sz. közepe óta együtt emlékeztek meg róla Rómában Ciprián püspökkel.

A legenda elmondja, hogy amikor Kornél pápa már számkivetés helyén volt, az egyik vezető ember kérte, hogy jöjjön el hozzá, és imádkozzék évek óta bénán fekvő feleségéért. A pápa követte az embert, imádkozott a beteg felett, és az meggyógyult. E csoda hatására a házaspár megtért, megkeresztelkedett, s velük együtt húsz katona is keresztény lett. Mikor a császár ezt megtudta, parancsot adott, hogy valamennyien mu-

tassanak be áldozatot Mars templomában. Az újonnan megkereszteltek azonban ezt megtagadták, ezért Kornéllal együtt ölmos ostorokkal halálra verték őket.

Szent Ciprián püspök
*Karthágó, 200/210
+ Karthágó, 258. szept.
14.

Ciprián az egyik előkelő karthágói családból származott. Kiváló neveltetésben volt része és tanulmányai végeztével, mint ügyvéd és a retorika tanára kezdett működni szülővárosában, nagy sikerrel. Gazdagsága lehetővé tette számára, hogy az élet minden örömét megízlelje, de tapasztalta, hogy minden földi öröm közepette a szívében valami üresség van. Később kezdett a vallás iránt érdeklődni, csak 45 éves korában.

Kezdetől fogva kifejezte, hogy számára a kereszténység komoly dolog. Még katechumen volt, amikor letette a tisztasági fogadalmat; vagyona jelentős részét eladta és szétosztotta az Egyház szegényei között. Lemondott a pogány szerzők további olvasásáról, és kizárólag a Szentírás tanulmányozásának szentelte idejét. Az egykori híres rétor buzgósága nem maradt véka alá rejtett világosság: a hívők felfigyeltek rá, és Donatus püspök hamarosan pappá szentelte, s az ő halála után, 248-ban – minden tiltakozása ellenére – megválasztották a város püspökének. Mivel Karthágó akkor Észak-Afrika egyházi központja volt, Ciprián nem csak a város püspöke, hanem a közel százötven tagot számláló püspökkollégium feje is lett.

A Décius-féle keresztényüldözés készületlenül érte az egyházat, sokan meginogtak, elhagyták hitüket. Tetteivel, írásaival kitűnően vezette egyházát, kiválóan támogatta Kornél pápát az eretnekek elleni küzdelemben. A bűnbánókat, a visszatérő hittagadókat szívesen fogadták vissza az egyházba.

Az üldözés elmúltával dögvész támadt Karthágóra és környékére, nagyon sokan estek áldozatul a járványnak. A katasztrófa okául a propaganda a keresztényeket jelölte meg. A Valerianusz-féle üldözés idején számkivetésbe küldték Kurúbisba, majd egy év múlva halálra ítélték. 258. szeptember 14-én vértanúságot szenvedett kard által. Mielőtt lefejezték volna, húsz aranyat adott a hóhérnak. Nem azért, hogy kímélje őt, hanem azért mert átsegíti őt a túlvilági üdvösségbe. Fényes temetése volt és két templomot is szenteltek tiszteletére, egyet vértanúsága helyén, egyet pedig sírja fölé.

Ünnepüket IX. Gergely pápa szeptember 16-ra tette, mert 14-én a Szent Kereszt fölmagasztalása, 15-ét Kisboldogasszony oktavája foglalta le.

EMBERKÖZELBEN AZ OLVASÓ

Beszélgetés Lukács Lászlóval, a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola új igazgatójával

Augusztus 1-től Gyulay Endre püspök úr többévi sikertelen pályázat után, most ha jól tudjuk, három pályázó közül választott, és nevezte ki öt évre az új igazgatót. A velem készült beszélgetéssel szeretnénk Olvasóinkkal emberközelbe hozni.

Tisztelt Igazgató Úr! Milyen érzés töltötte el, amikor megtudta, hogy megnyerte ezt a pályázatot? Milyen gondolatok vágtak bele az ismeretlenbe?

– Éppen lelkigyakorlaton voltam, és mobilomat csak fél perccel püspök atya hívása előtt kapcsoltam be. Mivel keresztényként nem hiszek a véletlenekben, ezért az első perctől kezdve nagyon nagy kegyelemként éltem meg a kinevezésemet. Ugyanakkor hatalmas felelősség is, de nem félek, mert egyszerű a „hátorzságom”: sok ember imája kísér el utamon, köztük Édesanyámé és Édesapámé, én pedig hiszek az ima erejében.

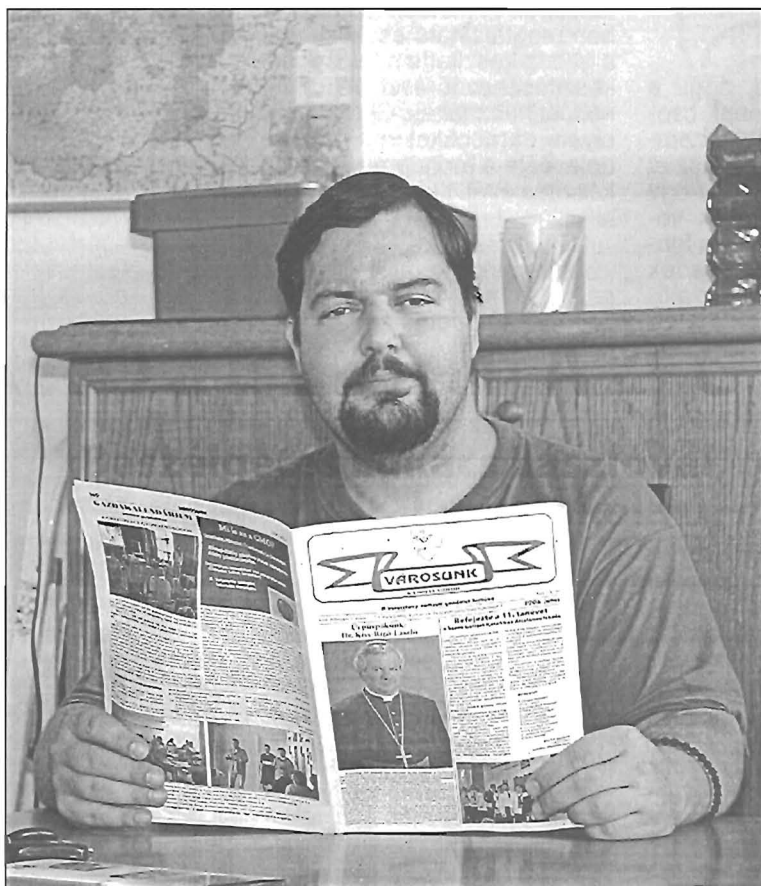
Érdekelne eddigi pályafutása. Mit csinált, honnan jött?

– Miskolcra jöttem és a szívem egy kis darabját ott is felejtettem: a vasgyári hittan-csoportban fantasztikus lelkiatyák és barátaim vannak. Tanítványaim is igazi, beleváló gyerekek: egyszerre őszinték és összetartóak; 27 diákomból 9 gyermeknek kitűnő, 6 tanulónak jeles volt a bizonyítványa.

Egyébként irodalomtörténeti és nyelvészeti tanulmányaimat a Miskolci Egyetemen végeztem (jelenleg a disszertációm írom), teológiai tanulmányaimat Pesten, a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen (ennek folytatásaként a kánonjogot is elvégeztem, így ott a licenciamra készülök).

Észak-Magyarországról eljönni ide a Viharsarokba, nem kis vállalkozás. Most már néhány hetet eltöltött városunkban, Gyomaendrődön. Mik az első benyomásai? Mi az, ami talán szokatlan, vagy más, mint amit eddig megszokott?

– Közvetlenek és barátságosak az itteni emberek. Ezt az első perctől tapasztalhattam Kiss Pál atyai pártfogásában, aki igazgatóhelyettesként segíti munkámat, kanonok atyában, aki iskolánk lelkivezetőjeként jó és hasznos tanácsaival lát el, emellett minden, a Szent Gellértben dolgozó munkatársam kiváló szakember, „vérbeli” pedagógus. Így nemcsak az mondható el iskolánkról, hogy kívülről ragyog, hanem szellemi-lelki értékeinkről is.

– Ügyes, tiszteletudó gyerekek – ami tanáraik, szüleik és a táborszervező felnőttek érdeme. Szeretném nekik átadni mindazt, amit értéknek tartok (Isten, Haza, Család, Szeretet, Hűség, stb...). Szeretnék jó polgárokat nevelni az országnak, elkötelezett keresztényeket az egyháznak. Elsősorban a szellemi-lelki értékekre helyezném a hangsúlyt, valamint a személyes kapcsolatok kialakítására; az olyan találkozásokra, ami nem merül ki az időjárás megbeszélésében, hanem mindkét fél számára értékes perceket jelent.

A pedagógusokra is éppúgy szeretnék idő fordítani, mint a tanulókra. Ha egy pedagógus örömmel megy a munkahelyére, akkor azon gondolkodik, hogyan teheti érdekesebbé és szebbé az óráját. Természetesen a szülőkkel is jó kapcsolatot szeretnék kialakítani, hiszen az általunk felvállalt pedagógia velük együttműködve lehet igazán hatásos és eredményes.

Beszéljen érdeklődési köréről, ha úgy tetszik, divatos szóval, hobbjáról...

– Szerencsésnek mondhatom magamat: a munkám a hobbi is. Ezen felül a gitározás, a művészfilmek gyűjtése, zenehallgatás (rock, gregorián, barokk, reneszánsz, kelta), olvasás, kirándulás...

Ha egy jótündér az útjába kerülne, hogy „teljesítem három kívánságot”... mi lenne az?

– Óvatos lennék, nehogy elüssem... Sose gondoltam még erre. Akire vágyok, egy hűséges, megértő, hasonló értékrendet valló társ, és legalább négy gyermek. Ez az első, a második és a harmadik kívánságom.

Nem titok, hogy már korábban kezébe került a Városunk újság, és az Interneten is találkozott már vele, melynek most interjút ad. Mit üzen az újság olvasóinak?

– „Még ha néha könnyeket is facsar ki szemünkből, az ÉLET SZÉP!” A másik üzenet Szent Ágostontól való: „Szeress, és tégy, amit akarsz.”

Igazgató Úr! Köszönöm a beszélgetést. Adja Isten, hogy álmai, tervei megvalósuljanak. Segítünk!

Iványi László
plébános

Szokatlan? Talán az, hogy ennyire lelkes, jó csapatban dolgozhatok. Ezek az emberek nemcsak szeretnek, hanem tudnak is dolgozni.

Tudomásom szerint eddig nem egyházi iskolában tanított. Mit vár az egyházi iskolától?

– Nincsenek különleges elvárásaim, hiszen a történelem során mindig pozitív értéket és minőséget képviseltek az egyházi iskolák. Elvárásaim elsősorban magammal szemben vannak: megtartani és gyarapítani intézményünkben felhalmozott szellemi és lelki értékeket.

Pedagógiai módszerét, programját hogyan tudná röviden összefoglalni?

– Egyszerre több pedagógiai módszert is alkalmazok, pl. Bosco Szent János ún. megelőző módszerét, Montessori és Pestalozzi pedagógiáját, az igazságos atyai szigorúságot, de szankciók helyett megértő, a miértekre választ kereső, tényfeltáró beszélgetéseket.

E néhány hét alatt, mióta itt lakik városunkban, már találkozott jónéhány leendő tanítványával is, elsősorban a kocsorhegyi cserkészklubban. Mik az első benyomások? Mit szeretne iskolánkban megvalósítani?

Endrődi néprajza

Rovatvezető: Szonda István

„ELFELEDETT TÁRGYAINK NYOMÁBAN...”

Tisztelt Olvasó!

A modern kor eredménye, hogy a használati tárgyai mindennapi csoportjai megváltoznak. A korábbi nemzedékek által használt eszközkészlet a múzeumokba kerül, és csak egy-egy múzeum látogatáskor találkozunk velük. A folyamat természetes, mégis fontosnak tartom, hogy a fiatal nemzedék megismerje ezeket a tárgyakat. Az elődök élete bemutatásának elengedhetetlen eszközei ezek a tárgyak. Ennek tükrében bemutatunk néhány elfeledésre ítélt paraszti használati tárgyat.

Kezdjük a kenderfeldolgozás eszközeivel. A falusi népesség fontos háziipari tevékenységi körébe tartozott a háziszőttesek alapanyagának előállítás. Az öltözködés és a házi használatú vászon nemük elsődleges anyaga a kender volt. A kenderrel való bánás módját a falusi lányok már kislánykorukban megismerték, illetve az azokhoz használt eszközöket. Vegyük sorra az eszközöket a feldolgozás sorrendjében.

KENDERTILÓ:

A kender szárának megtörésére szolgáló keményfából készült eszköz. A tárgy két részből áll: állványzatból, mely a vízszintesen álló vályút tartja és egy

bicskaszerűen csukódó, nyéllel ellátott fakésből. A minden paraszti háztartásban megtalálható eszközt, sok esetben a gazda készítette a feleségének. Az elkészítéséhez fűrész, vésőt, fűrőt és vonókést használtak. Gyakran találkozunk olyan darabokkal melyekre a készítő belevészte a monogramját, esetenként a készítés évét.

GEREBEN (HÉHEL):

A megtilolt kender kifésülésére szolgált. A keményfából való deszkalap közepére, kört formázó, kovácsoltvasból készült tuskéket erősítettek. A tuskék vastagsága és sűrűsége szerint változik a gerebennel kifésülhető kender minősége. A deszkalapok végein rendszerint félkörívű taposókat vágta ki. A deszkalapokon gyakoriak a bevészt vagy beégetett monogramok, minták.

GUZSALY (TALPAS- vagy KANGUZSALY):

A megfésült kenderkócot erre az eszközre kötötték fel és innen kihúzza egy-egy szálát sodorták az orsó segítségével a fonalat. A talpas guzsaly egy függőlegesen álló botból és egy lapos, vékony, gyakran faragott deszkatalpból áll. A talpas guzsaly sok esetben szerelmi ajándék volt, mellyel az udvarló legény ajándékozta meg a kiválasztott leányt. Az ajándékot elfogadó leány

büszkén vitte a guzsalyt a fonóba ezzel is jelezve, hogy ő már a párválasztás útjára lépett. A guzsalytalon gyakran faragott, díszes.

GYALOGORSÓ:

A tárggyal sodorták a fonalat, melyet a guzsalyról húztak. A gyalogorsó az orsószárból és karikából áll. A guzsalyhoz hasonlóan gyakran szerelmi ajándék, ezért bizonyos vidékeken faragással, festéssel díszítik. Az orsót általában a guzsalyra felkötött kócba besúruva tárolták.

ROKKA:

A fonás eszköze, mellyel meggyorsították a szálak sodrását. A tárgy falusi kisipari készítmény, melyet a rokkások készítettek. A több esztergályozott elemből felépülő rokkát, gyakran az esztergályozott részek tagolása szerint különböző színűre festették. A mi vidékünkön az úgynevezett alföldi típusú rokkák terjedtek el, míg Erdélyben és a Felvidéken az álló rokkák voltak használatban.

MOTOLLA:

Az eszköz a megfont fonal mérésére és pihentetésére szolgált. A kb. egy méter hosszú rúd két végén keresztben, arasznyi lapos léceket erősítettek, melyekre a fonalat kellett felhajtani.

MEGJELENT!

Kiadja a Magyar Irodalomtörténeti Társaság
Budapest, 2006

Kissné Kovács Adrienne

Mi marad?

Irodalmi és néprajzi tanulmányok, esszék

Nagy László rajza

FELHÍVÁS!

Az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjtemény az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulója alkalmából időszaki kiállítással emlékezik a fontos történelmi eseményünkre.

A kiállítás bemutatja a dokumentumok és emléktárgyak tükrében az 50-es évek diktatórikus Magyarországot. Sajnos az 56-os eseményekhez kapcsolódó helyi anyaga múzeumnak szegényes, ezért kérem a lakosság segítségét, hogy akárcsak kölcsönözve a helyi illetőségű emlékeket, segítse munkánkat.

A történelmünknek ez a szelete még feltáratlan - főleg a helyi eseményekre gondolva sok értékes információ és dokumentum, illetve tárgyi emlék feltárása segítheti a történelmi esemény megértését, főleg a fiatal nemzedék számára.

A kiállítással kapcsolatban a következő telefonszámon érdeklődhetnek:

06/70/6353345

Szonda István
Tájház vezető

CSERKÉSZTÁBOR GYOMAENDRŐDÖN, 2006. AUGUSZTUS 9-13.

„Minden dolgotok a szeretetben menjen végbe!” /1Kor. 16,14/

Ezzel a gondolattal tartottuk meg az évi táborunkat, melyet az összefogás jegyében jött létre.

A sátrinkat Kocsorhegyen építettük fel, mint honfoglaló magyarok. Ezen keretese szimbolizálta azt a szándékot is, hogy a gyomaendrői cserkészcsapat alakulása van folyamatban, azaz ahogy őseink elfoglalták Kárpát-medencét, úgy szeretnénk mi is cselekedni. E célt a Templomos Lovagrend tagjai kezdeményezték, hiszen a rend feladatának érzi, hogy a mai fiatalokat –kicsiktől a nagyokig- hitben és közösségben megtartsa emberi értékek közvetítésével, és ez a szellemiség leginkább a cserkészletben testesül meg.

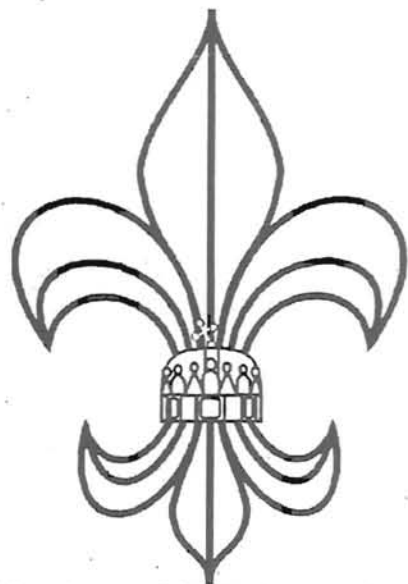
A cserkészlet mindenki számára nyitott, származására, emberfajtájára és felekezetre való tekintet nélkül, önkéntes, politikamentes, vallásos ifjúsági nevelőmozgalom, amelynek Magyarországon mintegy tizenötezer, világszerte 17 millió tagja van, így a világ legnagyobb ifjúsági mozgalma.

A cserkészlet nem iskola, a család és a vallásos közösség helyett, hanem azokkal együttműködve kíván részt venni a fiatalok nevelésében.

A cserkészlet célja: lelki, szellemi és fizikai téren egyaránt hatni a gyermekekre, hogy jellemes, értékes, egészséges emberré válhasson. Továbbá a magyar nép kultúrájának és történelmi hagyományainak ápolása. Egyben arra is megtanít, hogy hogyan segíthetünk magunkon és másikon.

Bárki lehet cserkész, aki a cserkészlet célkitűzéseit elfogadja.

A táborozást nagy szervezési és

előkészületi munkák előzték meg, mely számunkra teljes mértékig bizonyította, hogy ha összefogunk nagyszerű dolgot vagyunk képesek végrehajtani.

Ezúton szeretnénk megköszönni azon szervezeteknek, vállalkozóknak, civil szervezeteknek és személyeknek, aki bármilyen jellegű támogatásait, adományait és segítségüket adták, mert mindnyájan hozzájárultak ahhoz, hogy a gyermekek – elsősorban helybéliek, hunyiaiak, borsodnádasdiak, erdélyiek, tompaiak – felejtethetetlen élménnyel gazdagodhattak.

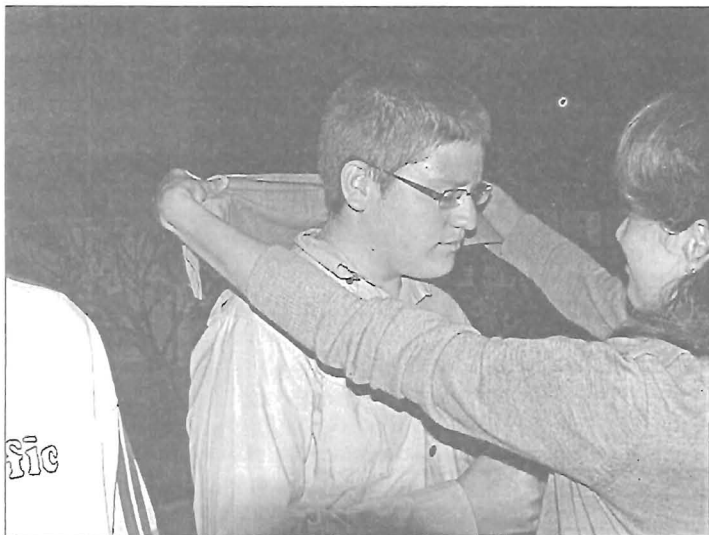
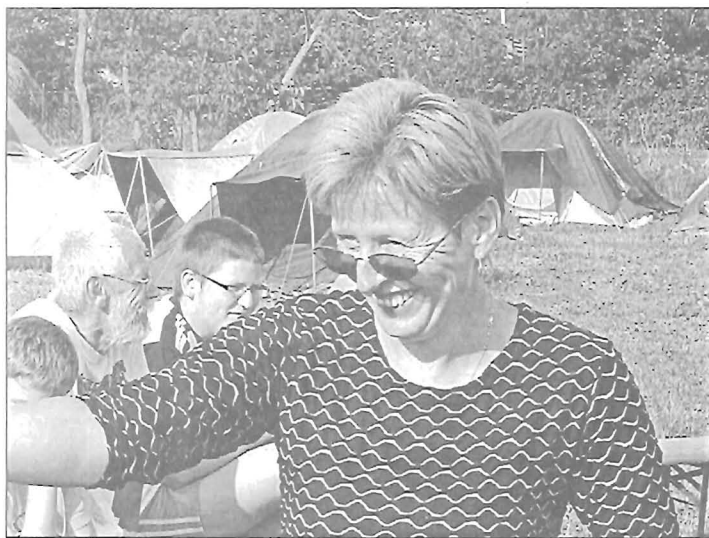
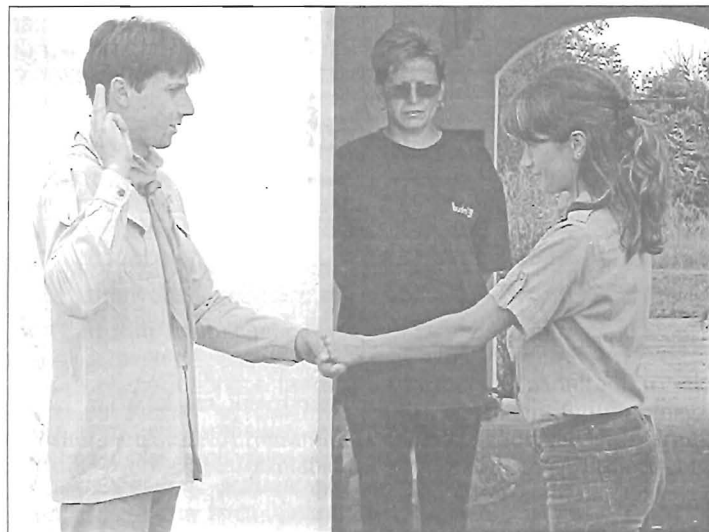
Hálás köszönetet mondunk és Isten áldását kérjük:

- Hittel a holnap ifjúságáért Alapítvány
- Dávidker Bt. és dolgozóinak
- Templárius Alapítvány
- Endrői Cuti Kft.-nek
- Kert-Kivi Kft.-nek
- Körös Étterem és Szállodának
- Dreher Söröző, Étteremnek
- Várfi András polgármester jelöltnek
- Jakus Imre vállalkozónak
- Ujlaky Szabolcs vállalkozónak és családjának
- Papp Lajos villanszerelőnek
- Kondorné Timár Erzsébetnek
- Macskiné Poór Erzsébetnek (Szeghalom)
- Klemmné Németh Zsuzsannának (Zebegény)
- Bihari Józsefnek (Gödöllő)
- Kiss Pál a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola igazgató helyettesének
- Lukács László a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola igazgatójának
- Iványi László a Szent Imre Plébánia plébánosának
- Vaszko Andrásnak
- Csikós Jánosnak
- Dógi Jánosnének
- Zsilinszky Mihálynak és Zsilinszky Mihálynének (Tompá)
- Pfeiferné Varjú Mariannak
- Fekécs Editnek
- Oláh Margitnak
- Rafael Tibornének
- Mátyás Józsefné Varjú Hajnalkának

- Varjú Lászlónénak
- Barta Lászlónénak
- Kedves Szülőknek
- Városunk című lapnak

Mindössze öt napot töltöttünk el együtt, mely napok során csak az időjárás nem kedvezett, mégis rengeteg mindent tudtunk megvalósítani a tervezett programokból, illetve a ClubNetCet Internetes Ismeretterjesztő Egyesület által egy Global Teenger Project-et is megismerhettünk tizenegy erdélyi fiatal és kísérő tanáraikkal.

Szerdától vasárnapig a gyermekek majdnem minden szabadidejük le volt kötve, mert mint honfoglaló magyaroknak sok dolguk

volt, hogy berendezkedjenek a kocsorhegyi Kárpát-medencében.

1. nap: táborépítés, órшалakítás, csapatkiáltás kitalálása, zászlótervrajz készítése volt a feladat és egy kisebb gyalog túra volt az ártérben; este közös tábortűz volt az erdélyi csapattal és Lukács László igazgató úr gitáros kíséretével.

2. nap: forgószínpad volt, ahol csomózni, elsősegélynyújtást, daltanulást, ssubido fonást, alaki kiképzést sajátíthattak el, majd tábori foci, röplabda és sárkányrepülő készíttéssel és eregetéssel fejeződött be a délután; este hagyományörző tábortűz volt.

3. nap: sárkányeregetés és domborítással készült tarsolylemezeket készítették, illetve a leendő cserkészek próbatételre való felkészítése; délután az erdélyiekkel közösen akadályversenyen, játéktanuláson vettek részt; este próbáztatás volt, majd a Zsilinszky Misi bával és Ági nénivel – tompai cserkészcsapat vezetőivel- cserkész avatás volt.

4. nap: honfoglaló activity, tánctanulás, majd műsorral készültek a gyerekek, melyet az „Édes zeneyelvünk” c. rajzkiállításon előadtak, amit a ClubNetCet Egyesület és Templárius Alapítvány szervezett, itt babakészítéssel, tombolával, erdélyiek műsorával szórakoztatták a cserkész tábor résztvevőit. Addig a szülők vacsorával készülődtek a táborhelyen. Este nyitott záro tábortűz, amit a szülőkkel és a erdélyiekkel közösen tartottunk meg.

5. nap: zárásként reggeli szentmisén vettünk részt, majd táborbontás kezdődött és délután már otthon voltak a gyerekek, de úgy, mint akik elfoglalták és berendezkedtek az új magyar hazában.

Rettentő nagy öröm volt ez az öt nap, hiszen a gyermekek nagy-szerűen vették a feladatokat, így a jó táborvezetés és hangulat az ő munkájuknak is köszönhető. Büszkeséggel tölt el bennünket, hogy ilyen remek gyerekekkel lehetünk együtt.

Ezen táborunk már a negyedik alakom volt, mely mutatja azt is, hogy jövőbeli terveink komolyak, hogy egy olyan csapat létrehozása, mellyel nemcsak mi, hanem a város is büszke lehet.

Idén már tíz cserkészt és egy kiscserkészt avattunk, mely a biztos magjai lesznek egy közösségnek, reményeink 2007-ben messzire visznek, de ehhez szükség van továbbra is a megkezdett összefogásra. A cserkészek részére nyitottunk egy bankszámlaszámot is, hogy anyagilag is fedezni tudjuk a későbbiekben a felmerülő kiadásokat, hogy mi is támogathassuk őket, ezt a célt. (Templárius Alapítvány, Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet, II. alszámla - cserkészek - számla szám: 53200015-11074159, támogatás esetén visszatérítést igényelhető az adóból.)

Terveink közé tartozik még, hogy nem csak nyári táborokban merüljön ki a munkánk, hanem évközben is találkozunk, ahol folytatjuk azt, amit elkezdtünk a táborokban is. Jelenleg a legközelebbi közös programunk a szegedi Szt. Gellért Ifjúsági Találkozóra elmenni.

Isten áldását és kegyelmét kérjük a továbbiakban is, hiszen a szeretet az, ami mindenkit összeköt.

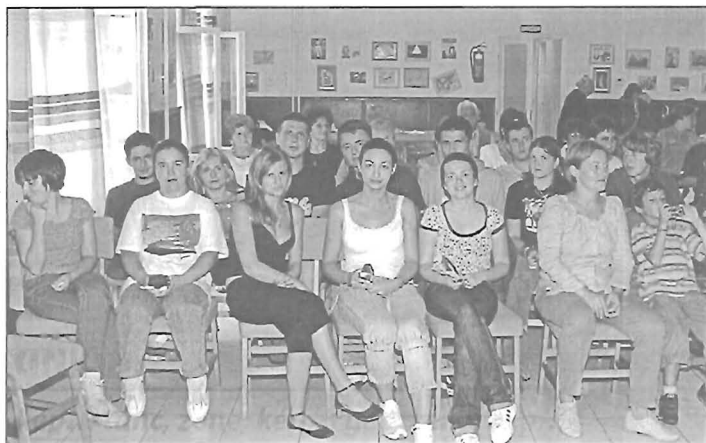
Barta Mónika
és segítő lovagtestvérei

Kép, zene, tánc... kör, kép, tánc... kör, tánc, kép... tánc, zene, kép... gép, zene, kép...

Édes Zenenyelvünk

Nyáridőben, szünidőben, langy esőben, kíváncsian, pihe-nősen, fényderűsen, tipegősen, egyszer csak benépesült az Endrődi Közösségi - Művelődési Ház.

Gyomaendrődre érkezett 100 színes képpel az ötödik éve világot járó „Majd én megmutatom” című vándorkiállítás. A

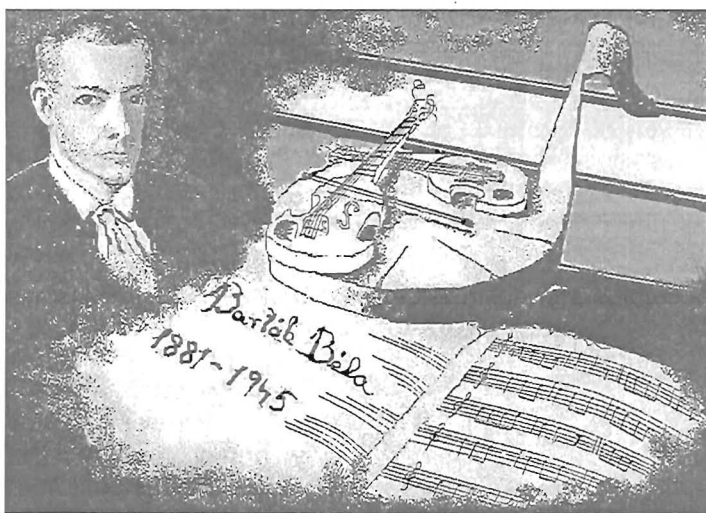
csapat dalos előadása pendített meg érzelmi húrokat. A műsor záróakkordját a ClubNetCet Egyesület meghívására Romániából érkező diákok és tanárok szólaltatták meg. A zenés-táncos produkciót együtt adták elő magyar anyanyelvű és román anyanyelvű tizenéves lányok és fiúk. Vidám körtáncukba a nézők is bekapcsolódtak, immár közel 100-an roptuk a táncot, kézen fogva, a megihatottságtól sírva és örömeinkben nevetve.

A program szünetében közönségszavazással, tombolázással, finom falatozással, és népviseletbe öltözött babakészítéssel lehetett múlatni az időt.

rajzok, mind zenei idézetek, dalra és táncra biztatták a nézőldöket. Leginkább a népzene, Bartók Béla műveit jelenítették meg a gyermekalkotók, de találkozhattunk a Péter és a Farkas, és Mozart Varázsfuvolájának mesés szép jeleneteivel is.

Az alkotások többsége számítógéppel készült, modern korunk legnagyobb kihívásának megfelelően. A kiállítást rendező ClubNetCet Egyesület e programjának célja: a művészeti harmónia megteremtése, a számítógépet amúgy is használó gyermekek (és felnőttek) alkotásra inspirálása, a számítógépes kultúra elterjesztése.

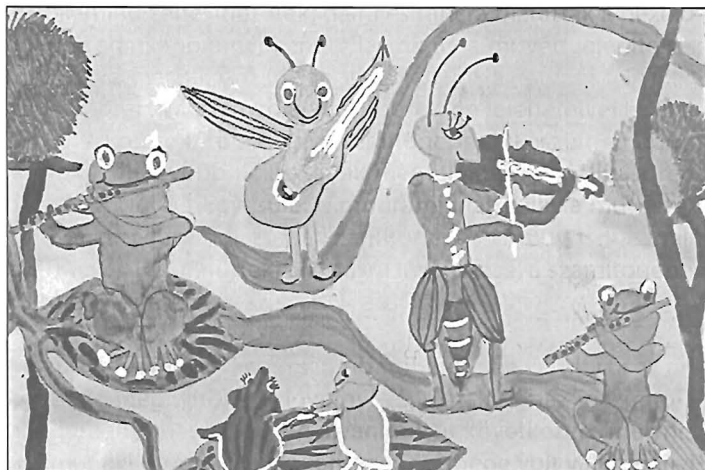
2006. augusztus 12-én szombaton délután került sor az ünnepélyes megnyitóra. Ungvályi Jánosnak, a ház igazgatójának köszöntő beszéde után olyan műsor következett, melynek valamennyi produkciója különleges csemege volt valamennyiünk számára! Elsőnek a Szt. Gellért Katolikus Általános Iskola igazgatójának, Lukács László úrnak gitármuzsikája hangolta szeretetre a szíveket, majd az újra indított Szt. Imre cserkész-

A kiállítás megnyitót megtisztelte jelenlétével Iványi László kanonok úr, Hangya Lajosné asszony, a Humánpolitikai Bizottság elnöke, Császárné Gyuricza Éva asszony, a „Városunk” főszerkesztője, Vaszkó Irén tanárnő, aki a táborozó magyar és román anyanyelvű diákoknak angol nyelvű Tájházi tárlatvezetéssel lepte meg a diákokat, és még sorolhatnám.

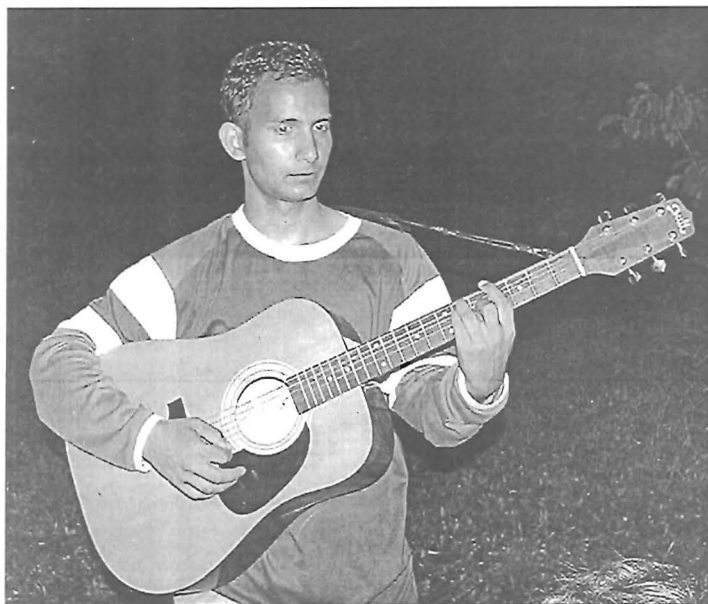
A rendezvény szervezője és házigazdája a Templárius Alapítvány volt.

Ajándékozni öröm! Ezt az örömet mindannyian átéltük, mert adtunk egymásnak VALAMIT.

Tábortűz a Hármas-Körös partján

Nemzetközi ifjúsági találkozó volt Gyomaendrődön

A Global Teenager Project egy interaktív, csoportos tanulási folyamat, olyan speciális tanulási módszer, amely sokoldalúan fejleszti a fiatalok szemléletét, személyiségét, ugyanakkor a Tanulói Ciklusok (Learning Circles) szerkezetéből, logikai felépítéséből adódóan fejleszti a nyelvi, technikai készségeket. A projekt elindítója és koordinátora a hollandiai Nemzetközi Fejlesztő és Kommunikációs Intézet és a Schoolnet Afrika szervezetek. Jelenleg 30 ország több, mint hatezer diákja kapcsolódik virtuális hálózatba világszerte, Európa, Afrikai, Amerika

és Kisázsia kontinenseken. Magyarország 2005 tavaszán kapcsolódott be a programba.

„Nonprofit szervezetként a számítógépes és internetes kultúra elterjesztése közérthető módon, minél szélesebb körben, különféle tevékenységeken keresztül.olyan közösségi szellem fejlesztése, amely lehetőséget nyújt az életben való jobb érvényesüléshez...” – olvashatjuk az endrői székhelyű ClubNetCet Internetes

Ismeretterjesztő Egyesület küldetésnyilatkozatában.

Mi sem természetesebb, hogy a GTP Magyarország a ClubNetCet nevéhez kapcsolódik.

A program a tanévben két ciklusban zajlik, ősszel és tavasszal. A különböző országok fiataljai ez idő alatt az Interneten tartják egymással a kapcsolatot angol nyelven. A SZEMÉLYES TALÁLKOZÁSNAK AZONBAN NINCS CSODÁLATOSABB A VILÁGON! Erre a nyár, egy tábor, egy emlékezetes nyári tábor a legalkalmasabb...

A ClubNetCet Egyesület és romániai partnere az Amőba Alapítvány idei táborának magyarországi helyszíne Gyomaendrőd volt, pontosabban Endrőd. Augusztus 9-től 14-ig 11 Romániából érkező fiatal ismerkedett a városunkkal és az itt élőkkel. Örültek a Kner Nyomda Múzeumnak, a Tájháznak, a fürdőnek, gyönyörködtek a természeti környezet szépségében, és hálásan fogadták az egyszerű emberek útbaigazító kedvességét. A program különlegessége abban rejlett, hogy három „ország” találkozásának lettünk megható tanúi: magyar, román és erdélyi fiatalok barátkoztak, elfogadták és megszerették egymást. Köszönet érte a szervezőknek, a programban résztvevő pedagógusoknak, a házigazda Templárius Alapítványnak, és nem utolsósorban Gyomaendrőd város vendégszeretetének, nagyszerű közösségének!

A tábor innen Erdély csodálatos hegyvidékeire vonatozott tovább magyarországi diákok egy csoportjával együtt. A ClubNetCet Egyesület támogatásával négy gyomaendrői gyermeknek adatott meg ez a lehetőség.

A Global Teenager program szeptemberben folytatódik. Jó eséllyel pályázhatnak a gyomai és az endrői diákok, hogy egy-egy csoportot alkotva elinduljanak a nemzetközi mezőnyben. Nem kell hozzá más, mint egy jó adag érdeklődés, egy nagyon lelkes csoportvezető, néhány számítógép, és egy csepp Internet. 'S ha minden jól megy, jöhet a nyári jutalomtábor, kézfogas a tábortűznél!

Mozga Márta Anna
gyomaendrod@clubnetcet.hu

Fr. Ungvölgyi János részére

Templárius Alapítvány

Ezúton köszönetünket fejezzük ki,
amiért
Gyomaendrődön

áldozatos munkával gondoskodott
a Global Teenager nemzetközi tábor
megvalósításának feltételeiről,

körültekintően és széleskörű tevékenységgel közreműködött
az Édes Zenenyelvünk témájú
számítógépes grafikai és rajzkiállítás
népszerűsítésében, megrendezésében
és lebonyolításában.

Köszönjük !

Ph.

Mozga Márta Anna
elnök

Budapest, 2006. augusztus 22.

Gyoma néprajza

Rövidítve: Cs. Szabó István

Részletek a Gyomai Református Egyház 18-19. századi néprajzi, helytörténeti értékű adataiból - IX. rész

A templomépítéshez – és későbbi javításokhoz, valamint más egyházi épületekhez is a fenyő szálfákat a Tisza forrásvidékéről, a Maros felső folyásának környékén elterülő hatalmas rengetegekből úsztatták le. A gyomaiak Szolnokra, Martfűre, illetve Aradra szekerestek el szálfákért. Itt voltak a legközelebbi ilyen „tutaj” kikötők, ahol a faanyag eladását „királyi szálmesterek” irányították, felügyelték. Már akkor is számított, hogy kinek-milyen kapcsolatot sikerült kiépíteni a különböző hatósági beosztásokban több-kevesebb jóindulattal működő hivatalnokokkal. Eppen ezért sok tétel szerepel a régi számadásokban különböző személyeknek többnyire természetben szolgáltatott ajándékokról, – ahogy régen mondták, hódoltsági török szóval, – a baksiról. (Mai közkeletű fogalmakkal; hálapénz, paraszolvencia.)

Anno 1805. Július 24-én a Szálfáknak helyet adtak, gondjokat viselték Martfőn 3 frt., – Egy sajtért fizettem a Szál Mesternek ajándékba 1 frt., – Novemb. 14-én Egy örüt (ivartalanított fiatal kos-egy éves korban-ürütöklő) vettem a Szál Mesternek ajándékba 7 frt.,

–Anno 1807. May 21. A Szál Mesternnek Ajándékba 2 Bárány 6 frt., Juny 27. Szolnokba a Szál Mestereknek Ajándékba 3 itze Vaj, egy bárány 6 frt., –July 25. Szolnokba ajándékba 2 bárány 6 frt. 45 krajczár, –Octóber 8. –Az aradi Szál Mesternek ajándékba 2 sajt 2 frt.

Anno 1807. November 2-án Meister (mester) Urnak itt létebe asztali költség 1 frt., – Nov.27-én Mikor feltették a Gombot (a toronygombot az árbócfával) keszkenőjért, pántlikáért az Bóltba NB (nota bene=jól figyelj!) . Templom Gombja 6 frt.48 krajczár. (A toronygomb s árbócfá feltétel mindenütt ünnepséggel egybekötve történt, ahol is minden épkezláb gyülekezeti tag-apraja-nagyja megjelent, s a helybéli lelkész alkalmi istentiszteletet tartott.)

Anno 1808. May 27-én Áts és Kőmives Meister Uraknak két Bárány ajándékba 6 frt., –Dobó Andrásnak Békésről egy lép (szálfából összeállított tutaj) leszállításáért (nyilván a Körözsön úsztatta Gyomáig), 4 frt. Az elébbi toronygombnak hitt „gomb”-állítás valószínűleg a temlomhajó végibe való gomb felrakásáról szólt, mert 1808. Junius 22-én ilyen tételek vannak szó szerint; A' Torony gombjára 5 rőf –rőfje 2 frtyával – posztót vettem 34 frt.22 krajczár, Keszkenyők, pántlikák a gombra 5 frt., az akkori asztali köccsig 22 frt.56 krajczár. – A gyomai gombfeltéti ünnepség nincsen részletesen leírva, de szolgálhatok egy mezőgyáni példával; „A Mező Gyáni Új Torony tetejibe mikor a Gomb feltétezt, igy ment végbe 1794.16 July. Mikor a Gombot fel felé indították

akkor Ágyúval, puskákkal lűttek, azután énekelték az LI-dik Zsoltárt, annak is utolsó versit, ...Sebestény az Áts pallér tette fel a Gombot, és Ivott elsőbben a Király úfelsége egészségéért, életiért, megint lűttek majd énekelték a LXI. Zsolt. –ból. Ivott másocor Tekintetes Tisza László Úr életéért, egészségéért, akkor lűttek s énekelték ezt; Tisza László Úr neve. Ki fundátora leve, Ez Isten házának és ékes Tornyanak Tejegyen sok időkre, élete esztendőkre. Harmaccor ivott az áts pallér az Tekintetes Nemes Vármegye életéért, egészségéért, akkor lűttek, s énekelték ezt, Tekintetes Vármegyének, felsőbb-alsób rendgyeinek Ezer jókat Kivánnyatok, Ezek az Áldott Atyátok, Éllyenek hát egészségben, lelki s Testi békeségben, Szerentsésen. Negyedszer ivott Nemes és Nemzetes Dúló István Inspektor (intéző) Úr életéért, egészségéért, Lűttek énekelték ezt; Inspektor Dúló István érdemel hejtt ezután, ki sok Fáradságát, értékét, munkáját, E Szent Helyre költötte, Áldott légyen érette. Ötödször ivott Tiszteletes Tudós K.Nagy János prédikátor Úr életéért, egészségéért, Lűttek, énekelték ezt; Ezenn Szent Ekklézsiának, Kegyes Leiki Pásztorának Légyenek sok fáradsági, Emlékezetben munkái, Éllyen frissen egészségben, Szolgáljon soká hivségben ezen Helységben. Hatodszor ivott az Ekklézsia Előljáróinak És Hiv Tagjainak, Kitsinynek, és Nagyjainak Örömötök légyen, hogy amiért hivenn, Eddig fáradtatok, Zsengéjét láttyátok. Hetedszer ivott közönségessen egész Mező Gyáni Férjfiaknak, Asszonyoknak, Nagyoknak, Kitsinyeknek, életekért, egészségéért, Lűttek énekelték a CL-dik Zsoltár első versit. Dicsírijtek az Urat... Nyoltzadszor ivott az Átsoknak, Kőmiveseknek és az kik tsinálták életekért, egészségéért, Lűttek, énekelték a 269 dik Dicséretet annak 6-dik versit Tartsd meg azért békeségben...” Ágyúval kapcsolatban jegyzem meg, hogy ezek olyan kis 2-3 kilós mozsárgyűcskák voltak, nagyot durrantak, de harci eszközként már nem alkalmaztattak s vasból voltak. Tekintetes Borosjenei Tisza László Úr a helység földesura volt, úgyis mint Geszt és Mezőgyán igen nyakas kálvinista – azaz református vallású kegyura.

Anno 1809.Febr. 20-án a Gyomán dolgozó átsoknak a kar elejít deszkázták 11 frt. 38 krajcz. Juny 5-én Harangfeltételkor az áts Legényeknek áldomás 1 frt. 48 krajcz.

Cs. Szabó István

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK GYÁRTÁSA
EGYEDI MÉRETRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

EGYEDI CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.

MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT
Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

Amit Isten egybekötött...

2006. augusztus 19-én vezette a békéscsabai katolikus templom oltára elé **Iványi Zoltán** endrődi vőlegény menyasszonyát, **Laurinyecz Anitát**. Iványi László tb. kanonok, endrődi plébános adta áldását hajdani tanítványára és boldog hitvesére.

2006. augusztus 19-én **Gilyén Attila** budapesti vőlegény és **Hunya Krisztina** házasságot kötött az endrődi Szent Imre templomban.

Bohrát Mária endrődi, és **Dányi Attila** deteki jegyesek 2006. augusztus 19-én, a gyomai katolikus templomban esküdtek örök hűséget.

Papp István és **Szerető Anna** a gyomai katolikus templomban kaptak áldást egy életreszóló hűségesküjükre, 2006. augusztus 5-én.

Mind a négy pár életét kísérje siring tartó boldogság, örök hűség és szeretet!

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Göncz Kinga a magyar külügyminiszter Belgrádban tárgyalta, a szerb államfővel és külügyminiszterrel. Tadics államfő elmondta, hogy a maga részéről támogatja a Vajdaság tartományi autonómiájának helyreállítását. Koszovó jövőjéről is

beszéltek.

Csehországban a belpolitikai helyzet tovább bonyolódott, miután az államfő mégsem adott kormányalakítási megbízást a győztes polgári demokraták elnökének.

A szlovák parlament bizalmat szavazott az új kabinetnek, elfogadták a kormányprogramot. Szeptembertől megszüntetik a vizitdíjat, és a kórházi étkezéshez való hozzájárulást. Bevezetik a milliomos-adót.

Szlovákiában napirenden vannak a magyarellenes atrocitások.

Ukrajnában nem kell új választásokat kiírni, mert végre megegyezett hosszú belpolitikai válság után Viktor Juscsenko államfő politikai riválisával, az oroszbarát Viktor Janukovicssal, akit kormányalakítással bízott meg.

A Kárpát-medence magyarok lakta településein mindenütt megemlékeztek Szent István napjáról. A Vajdasági Magyarok Szövetsége hivatalos ünneppé nyilvánította augusztus 20-át.

BEMUTATKOZIK A KÖRÖS-KAJAK SPORTEGYESÜLET

Egyesületünk évek óta maga köré gyűjti a vízi sportokat szerető gyomaendrői gyerekeket és szüleiket. Jelenleg 19 igazolt sportolónk van, akik 10-16 évesek. Két éve új, szakképzett edzővel, Kovács Gáborral készülnek a nyáron szinte hetenként megrendezett regionális és országos versenyekre. A napi edzések kora tavasszal kezdődnek a Fűzfás zugi vízi telepen, ahol jelenleg a telep bővítésén dolgoznak a lelkes szülők. Ilyenkor a gyerekek a szabad levegőn, a vízben nemcsak képességeiket, gyorsaságukat és technikájukat fejlesztik, hanem csapatszellemet is tanulnak, és a sportnak köszönhetően sokkal egészségesebbek, a betegségekkel szemben ellenállóbbak lesznek. A versenyekre a szülők, sokszor az egész család elkíséri a versenyzőket és az egy két vagy akár három napot közös sátorozással, ebédfőzéssel, szurkolással töltik. Ezeket a versenyeket országsszerte vízparti városokban rendezik, pl. Győrben, Sukorón, Szegeden, Szolnokon, Békésszentandrásán, Szarvason, Tiszafüreden és természetesen nálunk, Gyomaendrődön.

Késő ősztől az újabb idényig tornateremben és az uszodában folynak az erőnléti edzések. Ezek legalább olyan fontos részei a felkészülésnek, mint az evezés. Ennek eredményességét bizonyítják azok a kimagasló eredmények, melyeket az idén értek el versenyzőink. Nincs olyan gyerekünk, aki ne állt volna dobogón vagy ne kapott volna érmet valamelyik versenyen. A legrangosabb megmérettetésen, az Országos Bajnokságon pedig magyar bajnokaink is születtek.

Az összes eredményt lehetetlenség lenne felsorolni, ezért álljanak most itt az országos bajnokságok, valamint a gyomai és a legutóbbi, tiszafüredi ver-

seny éremszerző eredményei:

Győr Maraton Bajnokság: Agoston Kata-Kéri Virág 2. Gyarmati Balázs 2. Tótka Sándor 2. Hunya Gyöngyi 6. helyezett.

Sukoró- Országos Diákolimpia: Agoston Kata-Hunya Gyöngyi-Fazekas Györgyi-Kéri Virág 1. Tímár Richárd-Szendrei Dávid 1. Gellai Tamás 1. Tímár Tímea 1. Rákosfalvi Dóra 1. Agoston Kata- Kéri Virág 1. Tótka Sándor 2. Gyarmati Balázs 5. Kurilla Zsolt 5. Fazekas Györgyi 6. helyezett.

Sukoró- Magyar Bajnokság: Tótka Sándor 1. Tótka Sándor-Gyarmati Balázs-Gellai Tamás 1. Agoston Kata-Hunya Gyöngyi 2. Gellai Tamás-Tótka Sándor-Giricz Petrik 2. Fazekas Nándor-Kiss Csaba 3. Fazekas Györgyi 3. Kurilla Zsolt 4. Gyarmati Balázs 4. Kéri Virág 6. Fazekas Nándor 6. helyezett.

Gyomaendrőd Viharsarok Kupa: Kéri Virág-Fazekas Györgyi- Hunya Gyöngyi 1. Tótka Sándor- Gyarmati Balázs-Gellai Tamás 1. Fazekas Györgyi 1. Kéri Virág 1. Kurilla Zsolt 1. Gyarmati Balázs 1. Tótka Sándor 1. Tímár Tímea-Rákosfalvi Dóra 2. Csóke Richárd-Tímár Richárd 2. Hunya Gyöngyi 2. Gellai Tamás 2. Hunya Péter 3. Bukovszki Péter 3. helyezett.

Tiszafü-

red: Fazekas Nándor 1. 1. 1. Fazekas Györgyi 1. 1. Tótka Sándor 1. 1. Kéri Virág 1. 1. Gyarmati Balázs 1. 1. Agoston Kata 2. 2. Tímár Tímea 2. 2. Gellai Tamás 2. 2. Kiss Csaba 2. 3. 4. Hunya Péter 3. 5. Csóke Zsolt 3. 4. 5. Kondor Balázs 4. 5. 6. helyezett.

A sors lehetne folytatni, hiszen még 5 másik versenyen is hullott az aranyeső és még nincs vége az idénynek. A magyar kajaksport tehát reménykedhet az utánpótlásban..

Az egyesület továbbra is várja olyan - elsősorban általános iskolás korú gyerekek jelentkezését, akik szívesen gazdagítanák tovább a felsorolt dicsőséglisztát. Ehhez jelentkezni lehet a Fűzfás zugban du. 4-től tartott edzéseken vagy az egyesület vezetőjénél, Kondor Istvánnál a 06/20-519-8604-es telefonszámon.

Körös Kajak Sportegyesület

Evangélikus Oldal

Gondolatok: Krisztus követése a szekularizált világban (istentisztelet és istentisztelet után)

Kedves Olvasó, keresztyén Testvérem!

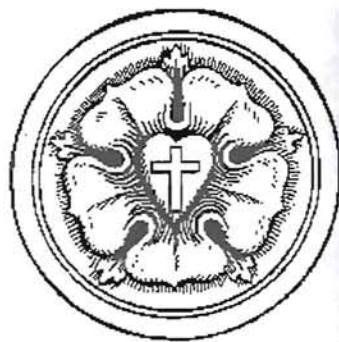
Néhány gondolatot szeretnék megosztani önnel egy véleményem szerint igen aktuális, a címben megjelölt témával kapcsolatban.

A főcím, „Krisztus követése a szekularizált világban” egyértelműen megadja a témát, a keresztyének és a világ viszonyára kérdez rá, természetesen olyan értelemben, hogy a keresztyénség, amely arányaiban kisebb közösség, hogyan tud a világban, amely arányaiban nagyobb, igaz keresztyénként élni. Ez a történet lassan 2000 éves történet és érdemes volna a különböző korokban ezt a viszonyt megvizsgálni, de ez bizonyára elég hosszadalmas lenne. Én viszont a téma lényegét, a problémát, nem a főcímben látom, hanem a zárójelben. „Istentisztelet és istentisztelet után”. Itt bújik meg kissé alattomosan a probléma lényege és talán észre sem vesszük, hisz oly természetes, hogy van istentisztelet, 1 óra egy héten és van istentisztelet után, 6 nap + 23 óra egy héten, és egyáltalán nem furcsálljuk, hogy ezt a kettőt elválasztottuk egymástól. Pedig az ember egész életének egy istentiszteletnek kéne lennie, a vasárnapot pedig az embernek különösen is Istennek kéne szentelnie. A vasárnapot, az ünnepnapot, a pihenés napját, a feltöltekés napját. Mi pedig ezt a kiemelt napot a hét végére csaptuk, pedig a hét elején van a helye, mert innen kezdődött az ember élete. És mivel kezdődött? Az Istennel való ünnepléssel, a feltöltekéssel, a pihenéssel. Pedig még el sem fáradt, teljesen fitt, hisz előző napon, a hatodik napon teremtették, még nem csinált semmit, teljes egész ember, de máris ünneplhet, máris pihenhet, máris feltöltekézhet, hogy az elkövetkező héten ebből élhessen. Mi pedig a hétvégére elfáradunk, lemerülünk és ezt pihenjük ki, hogy valamelyest ismét egész emberek legyünk.

A vasárnapot tehát a hét végére tesszük, az életünket pedig két részre osztjuk, istentiszteleti életre és istentisztelet utáni életre és ez még csak az alaphelyzet, még nem is beszéltünk Krisztuskövetésről. Ilyen alaphelyzetből kiindulva is látszik, hogy nehéz helyzetben vagyunk, mert átlagban egy héten csak 1 órát vetjük alá magunkat az ige tanításának és a maradék időben pedig a szekularizált világ hatása alatt vagyunk. És így ez a mai reklámdömping világunk, nem teszi könnyűvé a Krisztust követni akaró emberek helyzetét.

Az első keresztyének életében azért talán nem volt ennyire élesen elválasztható az istentiszteleti és az istentisztelet utáni élet és ezt nagyon jól példázza az úrvacsorai szokásuk, amely gyakorlatilag nem csak lelki táplálékot nyújtott, mint ma, hanem testi táplálkozás is volt. Persze meg volt nekik is a maguk bajuk és más volt

a helyzetük, mint a mienk, és valahogy túlélték, valahogy megoldották. Ma sem szabad hungaropesszimizmusunknak engedni, hanem törekedni kell a problémák megoldására és Krisztus követésre a szekularizált világban, hisz jól tudjuk, hogy nem emeltettünk ki ebből a világból, hanem ebben a világban kell élnünk. Adott jelenleg egy helyzet, amely szerint a Krisztust követni akaró ember a következő szituációban van: Vasárnap az istentiszteleten hallhatja Isten ígését, töltekezhet, megélheti az Istennel és a gyülekezettel való közösséget, asztalközösséget, követheti Krisztust. A hét többi napján is megmaradhat Krisztus követőnek, ennek elméletileg ma jogi akadályja nincsen, de mégis óriási teher nehezedik a vállára, mert, amit annak idején keresztyénülődéssel oldottak meg, azt megoldja ma a média és a különböző divatos életstílus irányzatok. Ebben az élethelyzetben kell megtalálnunk a Krisztus követés módját az istentiszteleten és istentisztelet után.

Domokos Jenő
Evangélikus lelkész

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

Vasárnap 9 órai kezdettel a templomunkban.
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Bibliaóra és „Asztali beszélgetések” - Ifjúsági Bibliaóra:

Június 1-től, a nyári időszakban szünetelnek ezek az alkalmak.
Őszi újraindításuk szeptember 14-től várható.

Hivatali elérhetőség

Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám: 06 56/352-437
06 20/8244206

Lelkipásztori látogatást igénylő családoknak, testvéreinknek készséggel ajánljuk fel ezt a szolgáltatást. Üzenet a lelkészi hivatal telefonszámán hagyható.

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

SPORT

A Gyomaendrődi VSE a Megye II. osztályában folytathatja a labdarúgó sportot.

A vezetőség jelentősen megváltozott. Reméljük több sikert aratnak... Az új edzőnek lesz tennivalója bőven. Több győzelmet, több gólt, sikeresebb szereplést várunk és remélünk. Sokat

várunk Lipták visszatérésétől, aki a nagy sportsikerek idején a mi játékosunk volt.

Az első mérkőzést Szabadkigyós csapatával játszották. Nem volt nagy foci, de lelkesen küzdött csapatunk. Eredmény: 3:1 győzelem!

Következő mérkőzés Csabacsüdön volt, 2:0-ra veszítettünk, ennyivel jobb

volt a hazai gárda.

Dicséret illeti Lipták mellett Hanyeczot és Tímárt.

A tabella felső részében lett helyünk. Jelenlegi helyezésünk:

5. VSE 1 - 1 3:2, 3

Következő mérkőzés: VSE : Békéscsabai MÁV, (akik a 3. helyen vannak 6 ponttal)

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Szeptember

Aranylabda szisszen:
leereszt a nap,
hegy mögé szuszogja
a hulló nyarat.

Kiürült a pálya,
nincs nézősereg:
szélbe szállingóztak
a falevelek.

Csak a sárga gyepp van,
rajta tűz nyoma,
nyár üszkét szaglássza
egy ázott kutya.

Nádor Tamás

Mennek a fecskék

Vége a nyárnak, vége,
elhull az égbolt kékje.

Akár megannyi emlék,
gyülekeznek a fecskék.

Akár a sebes csillag,
hosszú körívet írnak.

Tetőkön, dróton, kerten
csivognak nagy seregben.

Holnap már útra kelnek,
úsznak, mint lenge pelyhek.

Villannak, messze tűnnek,
jeges lesz minden ünnep.

Káldi János

Őszi vers

Új évszak köszönt ránk
Szeptember jöttével,
Bár szívünk telve még
A nyár örömeivel.

Ám, ha észre vesszük
Mindazt a szépséget,
Amelyet ilyenkor
Nyújt át a természet.

Tán nem lesz oly fájó,
Hogy mögöttünk a nyár,
Vigasztal színpompás,
Aranyba – hajlő táj.

Mint váltótárs stafétát,
Akként nyújtotta át
Napmelegtől érlelt
Termését a nyár.

Őszirozósák nyílnak,
Sok szép színes virág
Szavak nélkül biztat:
Ne csüggedj, bármi vár.

Talán a gólyák is,
S a kecses fecskék pár
Ebből merít erőt,
Mielőtt délre száll.

Lélek-melengető
Őszi napsugárban
Bizakodjunk mi is,
Mint nemrég a nyárban.

Bukva Csilla

**Jó reggelt,
Magyarország!**

Tisztelt Gyomaendrődi Választópolgárok!

2006. október 1-jén Ön eldöntheti,
akar-e kiszámítható, tervezhető jövőt magának és
gyermekének.

Amennyiben igen:

szavazzon Várfi András polgármesterjelöltre,
a Fidesz-KDNP-Gazdakörök helyi képviselőjelöltjeire és
a Fidesz megyei listájára.

2006. október 1-jén Ön eldöntheti:
akar-e bizonytalanságban, becsapva élni.

Amennyiben nem:

szavazzon Várfi András polgármesterjelöltre,
a Fidesz-KDNP-Gazdakörök helyi képviselőjelöltjeire és
a Fidesz megyei listájára.

Hallgasson a szívére és legyen bátor, cselekedjen!

Az Ön szavazata titkos,
nem tudja meg senki, hogy kire szavazott.

Ha elege van az MSZP ígéreteiből, csomagjaiból:

**SZAVAZZON
VÁRFI ANDRÁS POLGÁRMESTERJELÖLTRE,**

**SZAVAZZON
A FIDESZ-KDNP-GAZDAKÖRÖK HELYI
KÉPVISELŐJELÖLTJEIRE ÉS**

**SZAVAZZON
A FIDESZ MEGYEI LISTÁJÁRA!**

Domokos László
Gyomaendrőd
országgyűlési
képviselője

Fiatalokról fiataloknak

Felrázás-nap Hunyán

A Katolikus Ifjúsági Alapítvány munkatársai úgy gondolták, szükség van arra, hogy a keresztény örömhírt a templomokon kívül is minél szélesebb körben hirdessék. Kidolgoztak egy tervet a Szeged-Csanád egyházmegye területére (Csongrád és Békés megye), melynek neve „Felrázás Program”. A céljuk, hogy az Egyház fiatalos arculatát megmutassák a felnövekvő generációnak, a különböző helyi szabadidős napokon keresztül. Ennek érdekében sokféle módszert használnak fel: sport, kézműves-ség, zene, játék, népi eszközök, történelem, kultúra, film, modern technika, kirándulás stb... Ezeket a szabadidős napokat az Alapítvány munkatársai a helyi közösségekkel, csoportokkal együtt találják ki, szervezik meg. Így próbálják segíteni az Egyház megújulását.

Jún. 30-án sok szervezőmunka előkészület után jött létre Hunyán a „Felrázás nap”, amelyre fiatalokat, idősebbeket és mindenkit vártunk erre az egész napos rendezvényre. Szegedről, Gyomaendrődről, Mezőkovácsházáról érkeztek vendégek erre a nem mindennapi találkozóra. A Katolikus Ifjúsági Alapítvány részéről Pótári Mihály és lelkes csapata, Szegedről Pálfai Zoltán egyetemi lelkész valamint Mezőkovácsházáról Bauer Csaba esperes

atya vezetésével volt énektanulás a templomban, majd vetélkedők, kézműves foglalkozások a plébánia területén.

Délben finom gulyáslevessel és csörögével kínálták a résztvevőket, amit Szilágyi Andrásné és segítői készítettek el, vállalva a konyhai, szinte egész napos munkát.

Délután folytatódott a vetélkedők, versenyek sorozata, ahol mindenki jól szórakozott, kicsik, nagyok egyaránt. Fiataljaink új ismeretséget, barátságokat kötöttek és lehetőség nyílt az emberi kapcsolatok elmélyítésére is. A délutáni program része volt a Szabó Béla bácsi és neje Margó néni által gondosan bővülő és szépülő tájház megtekintése. Váltott csoportokkal a toronyban „lakó” harangok látogatása sem maradt el.

Hat órakor gitáros mise volt Csaba atya celebrálásával, amelyen akik részt vettek igazi élményben volt részük. Az esti mise együtt éneklése felemelő érzését, a rendezvény lényegét, az összetartozást, őszinte boldogságát nem csupán emlék-

ként őrzik.

Este virsli és hidegtál várta az „éhezőket”, amit jóízűen ettek meg.

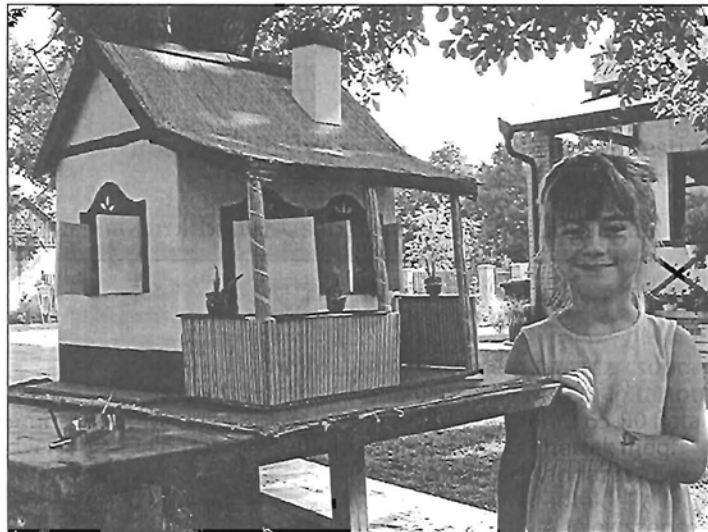
Ézúton köszönjük Pálfai Zoltán egyetemi lelkésznek, Bauer Csaba esperesnek, Pótári Mihály lelkes csapatának, hitoktatóknak, a gitárosoknak, a konyhai segítőknek és a távolról jött résztvevőknek, akik több km-t megtettek, hogy találkozzanak a hunyai fiatalokkal, valamint minden segítőknek és vendégnek, akik segítettek a megrendezésben.

Az esti tábortűz az eső miatt elmaradt, de így is jól sikerült ez a nap. Jövőre is jó lenne újra találkozni egymással.

SZENT LÁSZLÓ KARITÁSZ TÁBOR HUNYÁN

Idén harmadik alkalommal rendezte meg karitászcsoportunk a hagyományos tábort a plébánián. Július 17-31-ig tartott reggel 8-órától délig, sok-sok résztvevővel, naponta 65-80 fiatal gyerek volt jelen, ahol sok újdonsággal ismerkedhettek meg.

Volt kézműves foglalkozás, asztalitenisz, foci, labdázás, üvegfestés, szövés kinek mihez volt kedve. Nem maradtak el a lelki beszélgetések, templom- és toronylátogatások. A lélek szépségét és jóságát segítette „gitáros és hegedűs” lányaink előadása.

Pénteki napokon csoportos vetélkedők voltak, sok-sok vidámsággal.

Az idő is kedvező volt végig, így még jobban érezték magukat a táborozók.

Tízórára különböző finomságokat készítettek, amit a szülők, nagyszülők és segítőink támogattak naponta más önkéntes segítőkkel.

Újdonság volt, hogy a kézműves foglalkozásokon Kardos Ferencné népművészet mester tanította meg az érdeklődőket különböző dolgok készítésére.

Gyöngyöt fűztek, csuhébabákat készítettek, fonálból karkötőt fontak, rajzoltak gipszképet öntöttek.

A közelgő falunapra templomot és fehérre meszelt házakat készítettek tornáccal, virágos ablakokkal.

Az iskolába volt az üvegfestés a nagyobb lányok és a tanárok felügyelete mellett.

A tábor sikeréhez nagyban hozzájárult az alapos előkészítés és tervezés, amelyről a táborvezető hitoktatónk gondoskodott.

Hetekkel a táborkezdés előtt ötletes programokon törte a fejét, beszerezte a kellékeket, hogy ez a két hét jól működjön. Ézúton köszönjük a fáradozásait.

Köszönettel tanárainknak, akik vállalták a gyerekek felügyeletét, a kézműves mester tanítását, a szülők és nagyszülők anyagi támogatását és a munkájukkal nyújtott segítséget. Isten áldása kísérje életüket!

Reméljük, ezt a hagyományt tovább tudjuk folytatni és jövőre ismét megrendezni ezt a tábort.

Hanyecz Vencelné

Trodalmi oldal

Gergely Ágnes: ÚTÉRINTŐ

Gergely Ágnes Endröd szülötte. Az idei könyvhéten jelent meg gyűjteményes verseskötete, az **ÚTÉRINTŐ**, amely fél évszázad termését összegzi.

Legújabb könyvének hátsó borítóján ez olvasható: Gergely Ágnes tizenhat éves kora óta ír verset, és harmincéves kora óta publikál. Első verseskötete 1963-ban jelent meg. Huszonhat kötet (vers, regény, esszé, riport) van mögötte - ebből tizenhárom lírai életműve

- s persze számtalan fordítás (önálló kötetben, gyűjteményekben, antológiákban). Most úgy érezte - a tőle megszokott szigorúsággal - végigtekint költészetén, s felméri a vállalhatót, a megőrzésre szántat: így állt össze ez a jelenlegi gyűjtemény: a költő összegyűjtött versei."

A Kossuth-díjas költővel pályájáról Lukács Laura beszélgetett - ami a *HetiVálasz* augusztus 10-i számában jelent meg.

Részlet az interjúból:

Verseiben különösen megkapó motívum a szülőföld, a magyar nyelvhez való ragaszkodás témája. Mit jelent ez a nyelvi hazaszeretet?

- Kosztolányi, Vas István, de szinte minden jelentős magyar költő elmondta valamilyen formában, hogy a magyar nyelv több, mint eszköz. Nagy szerencsénk, hogy megadatott nekünk. Beszélék angolul, valamennyire franciául, passzívan más nyelveken is, de sehol máshol nem találok ezt a pazar keleti gazdagságot. Valószínűleg mindenki ilyen elfogultan tekint az anyanyelvére. Petőfi írja, hogy „Magyar vagyok, természetem komoly, / Mint hegedűnk első hangjai...”, gyönyörű, nem! Én valóban élvezem, mikor megszólalok! Évezem, mikor leírok egy mondatot, élvezem, ha szép hangú rádióbemondót hallok. Olyan élvezet a magyart hallgatni, mint a zenét. Megírtam egy regényemben, hogy engem csak a magyar vezet ki a többnyelvű hangzavarból, például a rádióban. De kivezet a lelki zűrzavarból is. Sokszor, ha bántottak, a magyar nyelvben találtam vigasztalást.

- Verseiben a skandináv, olasz, amerikai vagy japán helyszínekben ott bujkál az örök kérdés: menni vagy maradni? „Hát menjen innen fusson aki tud”, válaszolja egy '64-es vers.

- Ez kétféleképpen értelmezhető. Vagy úgy, hogy fusson, aki tud, vagy úgy, hogy fusson, aki tud. Mert hát nem lehet...! Sokat foglalkoztam az emigrációval, '56 decemberében magam is emigrálni készültem. Be volt csomagolva a hátizsákom, vőlegényem reggel 6-kor jött értem. Két könyvet akartam magammal vinni, a Bibliát és Vörösmartyt. A Vörösmarty-kötet kiesett a kezemből, és kinyílt a Szózatnál: „Itt élned, halnod kell...” El volt döntve, nem mentünk. Sokan, többnyire hamisan próbálják felidézni azoknak a

nehéz napoknak a hangulatát. Nekünk nem sok szerepünk volt a forradalomban, de utólag nem fogok hozzákölni semmit. Ez az anekdota a Szózattal, és ragaszkodásom a magyar nyelvhez sokat nyomott a latban, de az emberek, barátaim, kedves szülőfalum legálább annyit.

- Amikor megkerestem, kérte, hogy ne politizáljunk. Am a történelmet nem kerülhetjük meg: számos versének tárgya a családi múlt, elhurcolt édesapja, a zsidó sors, a tárgyak őrizte történelem és valami sosem csillapuló veszélyérzet. Rendszerek, kormányok jöttek-mentek. Milyen ma a közérzete?

- Mindig egyforma. De napi politikával akkor sem szabad foglalkoznom.

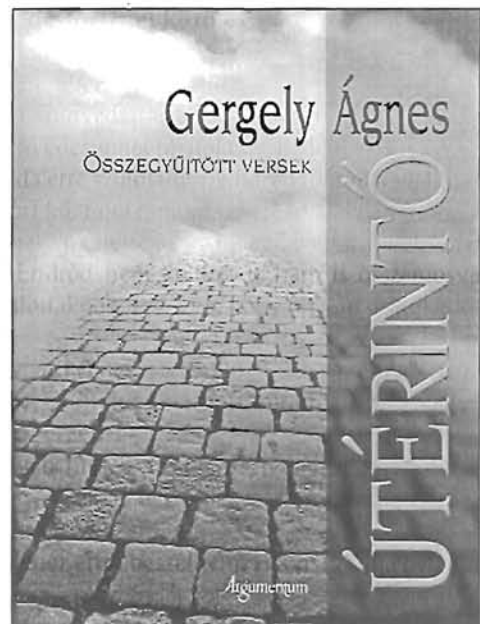
Nem érdektelenségéből, csak éppen nem merülhetek el benne, más dolgom van: az, hogy írjak. Ami a veszélyérzetet illeti, ha gyerekkorában belenevelték az emberbe, nem múlik el. Kitérőhöz nem. Sosem érzem magam egészen biztonságban, ez belülről jön. Érzékeny életkorban akartak a vallásom miatt kutasztítani az ország testéből, és ezt csak túlélni lehet, elfelejteni nem. De nekem nincs kettős identitásom, mint sokaknak. Én egyszerre, szétválaszthatatlanul vagyok magyar és zsidó, a kettő egy. Családom tagjait megölték, mások meghaltak vagy külföldre mentek. Barátaim pótolják a családot. És nem aszerint válogattam őket, hogy ki honnan jött, mi a vallása, anyanyelve, pártállása, egyedül a szélsőségektől irtózom.

- Verseinek visszatérő motívuma a sorsszerű, megmásíthatatlan igazságok fölismerése. Ilyen, hogy minden vallásnak megvoltak a maga mártírjai, akiket nem szabad egymáshoz méricksélni. A szenvedéstörténet közös.

Főként regényeim alaptétele ez. A tolmácsban meg is írtam, hogy két szenvedést nem lehet egymás ellen kijátszani. Nagy mérkőzés folyik itt, hogy ki szenvedett többet, s ezt nem szabad. Csak akkor tudjuk a saját szenvedésünket méltóképpen átélni, ha megértjük a másokét. Szép példa erre szülőfalum, Endröd második világháborús emlékműve: amorf kő, rajta hatalmas kereszt alakban kirakva a Don-kanyar halottainak, mellette az életfa alakban az auschwitzi áldozatoknak a neve. Endröd nem külön, de nem is összemossa állít emléket a közös halottaknak. Így szép, hogy ott van mindkettő, a kereszt és az életfa.

Verseit olvasva úgy érzem, istenhívő költő, aki ebben az elüzletiesedett korban is mélyen, átgondoltan, átéléssel tud hinni a szeretetben. Jól érzem?

- Jól. Valóban mélyen hiszek, de nem szívesen hangoztatom, túlságosan divatba jött... Sokan beszélnek a szeretetről, de nem tudják, mi az. Istenről is, pedig a parancsolat szerint nem szabad hiába venni a nevét. Nehéz erről beszélnem. Hajnal Anna például panteista költő volt, a természet legkisebb rezdülésében is meglátta Istent. Én a transzcendens erőkhöz állok közelebb. Látszólag elmentmondás, de úgy érzem, a folytonos veszélyben folytonosan vigyáznak rám. Mintha két nagy erő között élnék. Szeretet nélkül pedig olyan volna, mintha volnán nélkül akarnánk autót vezetni, vagy úton menni úgy, hogy nincs az útnak iránya.

Ízes Ízek

Szeptember

Tojással töltött zöldsárpaprika

Megtisztítunk zöldsárpaprikákat töltésre. Egy mély tűzálló tálba állítjuk be őket hegyükkel lefelé. Mindegyikbe egy-két tojást ütünk, kevés vizet öntünk alája és betesszük a sütőbe, hogy a tojások megkeményedjenek. Paradicsompürével elkeverünk tejfölt és ráöntjük a tojásokra. Meghintjük zsemlemorzsával és reszelt sajttal, kis margarin darabokkal és visszatesszük a sütőbe, amíg szép pirosra nem sül a sajt.

Seidl Ambrus

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszerkeket.

Corvo bianco
Cipőipari Bt.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

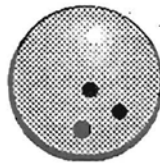

Madizel

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492

Mobil sz.: 06 30 349-1655.

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó
márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák,
mosógépek, háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanoszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

THERM U X
Építőipari Kft.

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

„ SZONDER ”

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

FÜLÖP ILONA: volt hunyai lakos, 51 éves korában elköltözött az élők sorából. Temetése Hunyán volt augusztus 1-jén. Gyászolják: testvérei, rokonai.

DÁVID ISTVÁNNÉ, FARKASINSZKI MARGIT: volt hunyai lakos, 92 éves korában rövid betegség után elhunyt. Temetése augusztus 15-én volt Hunyán. Gyászolják: fia, menyee, dédunokája és rokonság.

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

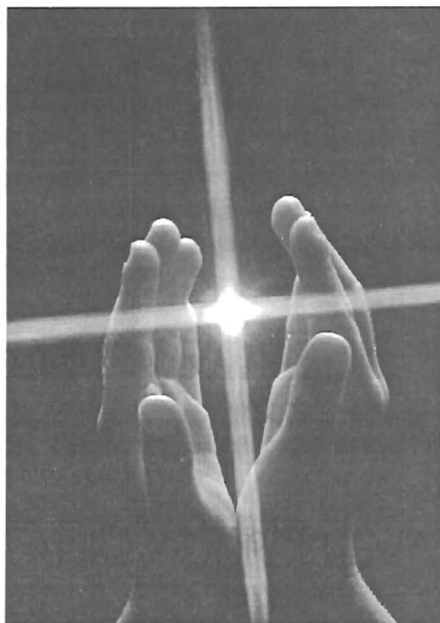
Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhatalmú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Fényképalbum

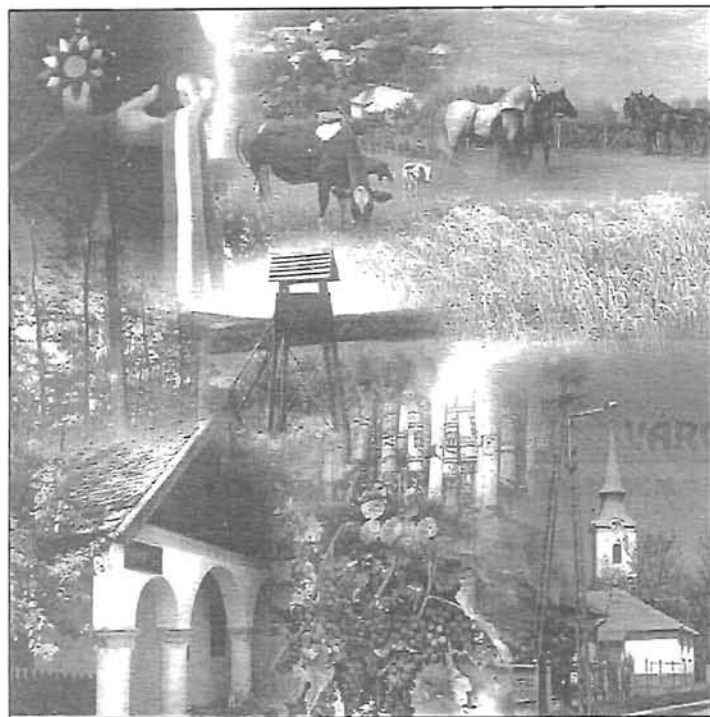
Anyák napi ünnepség - a háttérben Gyetvainé Buza Terike és Lázár Sándorné Margit óvó néni

Csoportkép Gyomáról. A háttérben két dada néni Rózsika és Sikéné.
Középen: Gyetvainé Buza Terike óvó néni.
Két oldalán Megyeri Sanyika és Sike Bandika

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

Augusztus 17-én az FVM színháztermében megrendezett ünnepségen Gráf József földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter kitüntetésekkel adta át Augusztus 20. alkalmából. Eredményes munkájáért Miniszteri Elismerő Oklevelet kapott Várfi András városunk falugazdája.

Tisztelt Gazdálkodók!

Hamarosan végére érünk ennek a gazdálkodási esztendőnek, melyre a sok vetetlen terület, a belvíz és összességében az eredménytelenség volt a jellemző. Imár ez a harmadik év, hogy a gazdák az uniós követelményekkel ismerkednek. Többen átestek már egy-egy ellenőrzésen és hiánypótláson, megtapasztalva ezzel, hogy a szántás-vetés tudományán kívül az adminisztráció is mennyire fontos. Szeptember hónapban, mint polgármesterjelölt a köztisztviselőkről szóló törvény szerint a falugazdász tevékenységet nem végezhetek, hanem fizetetlen szabadságon készülhetek a választásra. A falugazdász ügyfélszolgálat azonban nem ezért lesz korlátozott, hanem, mert a falugazdászok más fontos területen fognak dolgozni. Szeptemberben a gyomaendrődi irodában ügyelet lesz, de ha valaki sürgős ügyintézését kíván azt a békési területi központban elintézheti. Ebben a rovatban a múlt számban már leírtam néhány a mezőgazdaságra vonatkozó elképzelésemet, ezt most nem kívánom folytatni. Inkább idézek Gráf József földművelésügyi miniszternek Augusztus 20. alkalmából elmondott beszédéből:

„Nagy kihívás a következő hét évben a magyar vidék és mezőgazdaság számára annak az 1.000-1.200 milliárd forintnak a jó felhasználása, amire feljogosította az Európai Unió.”

Ahhoz, hogy a fenti összegből, mind több gyomaendrődi gazda részesüljön, kívánok jó egészséget a gazdálkodásban sikereket.

Várfi András

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG
FÖLDMŰVELÉSÜGYI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERE

VÁRFI ANDRÁS

ELÉRT
EREDMÉNYES MUNKÁJÁÉRT

MINISZTERI
ELISMERŐ OKLEVÉL

KITŰNTETÉST ADOMÁNOZOM

2006. augusztus 20.

BUDAPEST

GRÁF JÓZSEF
MINISZTER

Kedves vásárlóim!

Szeptemberi ajánlataim:

- Az áruházban megkezdjük a festék áruk forgalmazását: zománccfestékek, olajfestékek, alapozók, rozsdagátlók, falfestékek, színezők, glett anyagok, csemeragasztók, ecsetek, stb.
- Futószőnyegek, középszőnyegek,
- Fürdőszobaszőnyegek, asztalterítők,
- Szúnyoghálók, szúnyogirtók, szúnyogriasztók,
- Vegyszerek, műtrágyák, virágföldek, cserepek, virághagymák, rózsatövek
- Virágládák, drótkerítések, dróthálók,
- Szegek, csavarok, kéziszerszámok,
- Gumi csizmák, védőkesztyűk, munkaruhák,
- Benzines és elektromos fűnyírók, sövényvágók,
- Bozótvágók, komposztálók, kukák, talicskák, cefrés hordók, ústház
- Alumínium létrák

Várom kedves vásárlóimat!
Telefon: 386-274; 06-20 95 27 032
FARKAS MÁTÉ

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@internet-x.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,
Szócs Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88
Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@sztgellert.hu

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 130 Ft

XIII. évfolyam 10. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2006. október

50 éves a forradalmunk

1956?

„Fohászodom: a sors ez országot, s népét
Védje, - pokolszelek megint meg ne tépjék!

Sőt e nép láthassa vígabbnak a sorsát –
Legyen itt egy végre méltóbb emberségre,
Dolgos békességre virradt Magyarország!
(Tompa László : Fohászokadás hadakozásnak idején)

1956 ősze még az álmodókat is váratlanul érte. Pedig mennyi sokféle álmot született akkortájt! Más álmodó látott, akinek édesapját, férjét, bátyját málenyik robotban megölték, megnyomorították, vagy csak a lelkét törték össze. Más álmot szállt annak a szemére, akinek a háborúban meghalt hozzátartozójának a testét (mert fasisztának kiáltották ki katonáinkat) még megkeresni sem lehetett a „baráti” országokban. Más vágyai voltak annak, akinek kis földjét beszippantotta a nagy közös, s bizony töredékét sem hozta az addigi termésnek, ha le nem gazosodott. Egy nehéz korszak sorsüdözöttjei lettek a kuláknak kikiáltottak, a hitükhöz ragaszkodók, a polgári értékek őrzői...

1956 sok gondot okozott a 40 év alatt. A hatalomnak. El kellett hitetni egy országgal, hogy pont az ellenkezője volt, mint ami... Mindent megtettek érte...Így lett forradalomból ellenforradalom. Szüleik ellen neveltek egy új nemzedéket, vagy rákényszerítették az embereket: mást mondunk itthon kisfiam, és mást az iskolában. Az iskolában az ötösért ellenforradalom. Itthon pedig ez az édesapadéék forradalma. Na persze ez a lélekbeli kettészakadás sok családban már 1949 óta elkezdődött, s bizony a mindennapi kompromisszumok meghajlítják az egyenesnek hitt-érzett derekat. Még a felnőttekét is. Ezért nem ismerünk rá oly sokszor a bátornak, erősnek hitt magyarságra!

A diktatúrákban különben is a csendnek van a legtöbb szerepe. Vannak dolgok, amiről jobb hallgatni. Nagyon belénk ivódott, vérünkbe vált. Jobb nem elgondolkozni okokon, következményeken. Egyszerűbb elhinni azt, amit hangosabban mondanak, mert van rávalójuk, hogy hango-

sabban-színesebben-nagyobb felületen mutassák önmagukat. Elmúlt 50 év, ez már egy másik nemzedék. Ők is manipulálhatóak, ők is irányíthatóak, megtéveszthetőek.

De nekünk, mostani szülőknek legyen mindennél fontosabb feladatunk, hogy végre legalább az igazsággal szembeülhessenek. Még ha attól nem is lesz jobb az életük. De legalább tisztességesebb: ha a rossz tudatában is, de ők maguk dönthetnek.

Nagyapám a következő mondattal indította fiait útnak ezelőtt sok-sok évvel: „Nekem nem kell törvény, mert az bennem van.”

Miért nem hasonlóval kezdi mindenki az életét?
Miért ez a négy sor jár Kányádi Sándortól napok óta a fejemben?

„valaki jár a fák hegyén
mondják úr minden porszemen
mondják hogy maga a remény
mondják maga a félelem.”

Miért?????

2006 őszelején

Ricsey Edit

Az Üllői úti Kilián laktanya, a forradalom katonai központja

„FÉNYKÉP” az endrődi ellenforradalmárokról

Az endrődi nép nem akart ellenforradalmat. Él még itt az emberek emlékezetében 1935. március 21., amikor Andaházy-Kasnya Béla kisgazdapárti országgyűlési képviselő meghallgatására felvonult tömegre sortűzest zúdítottak a Horthy-rendszer hű örei; a csendőrök.

A község volt agrárproletárjai nem felejtették el ezt a szomorú napot, és soha nem akarják látni a csendőrszuronyok csillogását, érezni a múlt nyomorúságát, keserűségét.

És mégis, az október 23-a utáni napokban Endrődön is megpödrtek bajszukat a kulákok, s levitézlett fasiszták – elérkezettnek látták az idejüket. A községi Hazafias Népfrontbizottság október 27-én egy zárt gyűlést szervezett, azzal a céllal, hogy a rendet továbbra is megtartsák.

A belterületi központi iskola nevelői csaknem teljes létszámmal részt vettek ezen a gyűlésen – velük tartott dr. Blans Sándor orvos is. A gyűlésteremben lévő kommunisták és jószándékú emberek meglepődve látták, hogy a jelenlévők többsége jól ismert kulák és nemkívánatos személy. A Hazafias Népfrontbizottság elnöke meglehetősen tüzesen magyarázta a budapesti eseményeket. Beszéde után ötven tagú bizottságot választottak. A megválasztott bizottságba igen sokan bekerültek a kommunisták, idős kubikosok, termelőszövetkezeti tagok és ipari munkások. A többségben lévő kulákok és fasiszták nem bírták sokáig tetlenül szemlélni a gyűlést. Majd Dienes Izra – a belterületi központi iskola tanára – körülnézett a teremben és felállt helyéről. – Ilyen összetételben nem vagyok hajlandó részt venni a bizottság munkájában. Kevés a paraszt. Másik választást követelek. Ha nem tudnák a jelenlévők, engem nem fertőzött meg a szocializmus – harsogta magából kikelve. (Ugyanis ő a 20-25 holdon felüli kulákokra gondolt, hiszen felesége révén rokoni kapcsolata hozzájuk fűzi.)

Dienst gyorsan követte Blans orvost, aki már nyíltan nemzeti bizottságot megalkotását követelte, s azt, hogy őket csak a budapesti központi munkástanács irányítsa. Uhrin Vendel ügyvéd – akit később az ellenforradalom a községi tanács VB titkárává nevezte ki – csatlakozott Dienes és Blans felszólalásához. Fülöp Imre tanár is az újválasztást sürgette. Fergeteges hangzavar viharzott át a termen, megjött a hangjuk a kulákoknak is. Mondanunk sem kell: az újválasztott bizottság tagjainak nagy többsége kulákokból, horthysta katonatisztek közül tevődött össze. E kulák-bizottságból alakult meg a községi végrehajtó bizottság. E bizottság zavarta el a hivatalok törvényes ve-

zetőit is.

Dienst – a horthysta főhadnagyot – még ezen a napon kinevezte a „nemzeti bizottságot” a nemzetőrök parancsnokának. Alig egy nap alatt százkilencven nemzetőrt állított csatasorba, „a fegyveres erők parancsnoka”. Kommunista persze még véletlenül sem volt közöttük.

Az egyik napon Dienes felkereste iskolaigazgatóját – Borbély Sándor elvtársat – azzal, hogy észrevették, a kommunisták szervezkednek, de jó lesz nekik vigyázni – mondta –, mert ha felvonulnak, mind egy szál agyonverik őket. Ezek után aligha lehet csodálkozni azon is, hogy a volt községi pártbizottság titkárát és a tanácselnököt a kulákok nyitott bicskával éjszakánként idején halálra keresték. Ha jobban felelősségre vonnák Dienes „tanár urat”, tudna erről egyet és mást mondani. S hogy megmutassa Borbély elvtársnak jó szívet, közölte vele: mint kommunista iskolaigazgatóját őt is keresték, de embereit leintette...

Október 31-én a nemzeti bizottság nevében Márton Gábor, Márton Mihály és Fülöp Imre tanárok felkeresték Borbély Sándor iskolaigazgatót – persze nem maguktól –, és bejelentették: vegye tudomásul, tovább nem igazgatója az iskolának. Így határozott a község „forradalmi tanácsa” – mondták a küldöttek.

Alig pár nap múlva, egy este Márton Mihály, Földvári Kálmán tanárok fegyverrel rontottak be a pártbizottság épületébe, ahol nem sokkal azelőtt alakult meg az új párt, az MSZMP. Nem véletlenül, még csak nem is céltalanul tették ezt...

Hogy a szocializmus szellem még csak ne is kísértse őket, Dienes tanár javaslatára a „nemzeti bizottságot” egy csoportot kül-

dött a könyvtárba azzal, hogy a sztálinista, rákosista könyveket dobálják ki, és égessék el. Több mint kilencven könyvet dobált ki a csoport, Márton Mihály biológus tanár irányításával, s csak a véletlenül múlt, hogy nem égették el a régi és tanulságos könyveket.

November 4-e után még néhány napig próbáltak hangoskodni Dienesék, de hangjuk mind halkabb lett. Visszahúzódtak oduikba. Dienes Izra is csak halkán jegyezte már meg, hogy ő nem hajlandó a Kádár-kormányt elfogadni. (Persze nem is fontos, hogy Dienes és társai elfogadják a kormányt, hiszen személyük és véleményük nélkül is felépítjük a szocializmust.)

Azonban abba beleszólnak Endrődön a becsületes emberek, a kommunisták, hogy kik tanítják gyermekeiket. A község lakossága csak örömmel venné, ha Dienes Izra nem taníthatna többet sem Endrődön, sem máshol. Az ő hazafiasságára a község ifjú nemzedékének nincs szüksége.

Most nagy a bizonytalanság a község pedagógusai körében. A bizonytalanságra nincs ok, akiket a Dienesék és társai félrevezettek, vagy belekényszerítettek az ellenforradalmi hajzába, dolgozzanak becsülettel, s bizonyítsák be, hogy nem azonosak az ellenforradalmárokkal. De féljenek azok, akik felforgatták a rendet, és becsületes emberek életére törtek.

Fülöp Imre tanárt pedig – akit az ellenforradalom leverése után Gyomára helyeztek – hozzák vissza Endrődre. Ezt kéri a lakosság. Legyen csak szem előtt...

Bukus Imre

Megjelent: a Békés Megyei Népiújságban
1957. március 2. szombat

Képillusztráció: A gellérthegy emlékmű orosz katonalakjának ledöntése 1956-ban

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Október 6-i megemlékezés

1849. október 6-án a magyar történelem egyik legsötétebb napja virradt fel. Az elvesztett szabadságharc honvédsereg vezetőit, 13 honvéd tábornokot kivégeztek Aradon. Kivégezték az első magyar miniszterelnököt gróf Batthyányi Lajost is, aki a legnehezebb helyzetben is a béke útját egyengette.

Emlékezzünk mártírjainkra Aulich Lajos utolsó órájában elmondott gondolatával:

„Szolgáltam, szolgáltam, mindig csak szolgáltam. És halálommal is szolgálni fogok. Forrón szeretett magyar népem és hazám, tudom, megértik azt a szolgálatot.”

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Állandó Tanácsának nyilatkozata szeptember 20. 10:38

Az elmúlt napok eseményei kapcsán a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Állandó Tanácsa a következő nyilatkozatot tette közzé.

Az elmúlt napok erkölcsi válságában nem maradhatunk szórtlanok.

Minden ország alapja az igazság és az igazságosság. Hazugságra egészséges társadalom nem épülhet.

Felelősséget érzünk hazánk és nemzetünk jövőjéért. Ezért a megoldást az erkölcsi megújulás, az igazság és igazságosság szellemében kell keresni. Szükségesnek tartjuk, hogy akik felelősek országunkért, ebben a szellemben cselekedjenek.

Határozottan elítéljük a törvényellenes randalírozást, bárholon eredjen is. Ugyanakkor fontosnak tartjuk a szólás- és gyülekezési szabadság demokratikus alapjainak tiszteletben tartását is.

Sürgeljük és segíteni akarjuk a társadalom megújulását, amelynek útja csak a morális megújulás lehet. Egyházunk a maga tanításával ennek szolgálatában áll.

Az MKPK Állandó Tanácsa

Budapest, 2006. szeptember 20.

A Katona József Művelődési Központ (Gyomaendrőd, Kossuth u. 9.) októberi rendezvényei

– 2006. október 10. (kedd) 17 óra a Katona József Művelődési Központban

Operettek és Világlágerek „Kérdezd meg a szivedet” címmel
Közreműködők: a Duna TV Kívánságkosár című műsorának előadói
Endrődi Éva és Molnár György

A műsorból: Valami kis szerelem, Oda vagyok magáért, Összecsendül két pohár, Tudom, hogy van neki, Szereted-e még, Már annyi éve anyám nélkül,

Szívtelen teremtés, Mikor jössz már én felém,
Szeress úgy is, ha rossz vagyok ...
Belépő: 600 Ft; 800 Ft

– Október 12. és 16. 8–12 óráig Véradás
– Október 18–31-ig IX. Őszi Tárlat

– 2006. Október 07. (szombat) 16 órától

A Galaktika Baráti Kör vendége lesz ARANYI LÁSZLÓ
(A Magyar Asztronautikai Társaság tagja, a New York-i Tudományos Akadémia rendes tagja, a British Interplanetary Society vezető tagja, valamint újságíró és tanár)

Az előadás témái:

1. A Mars rejtélyei - titkos űrprogramok,
2. Visszatér Marduk csillaga - a Nibiru
3. Atlantisz - az elfelejtett civilizáció

Polányi Éva, a gyomaendrődi Szent Gellért Katolikus Általános Iskola tanárnője, munkássága elismeréséül **Szent Gellért díjat** kapott, melyet Dr. Kiss-Rigó László püspök adott át neki a szegedi Dómban, Szent Gellért püspök, egyházmegyénk védőszentjének ünnepén, szeptember 24-én.

Szeretettel gratulál: a Városunk Szerkesztősége

Az endrődi Központi Katolikus Temetőben zúzott kőből bejárati út készült, egészen a kápolnáig. Köszönet érte dr. Latorcai János endrődi származású hívünknek.

Király Levente Kossuth- és Jászai Mari-díjas színészt, érdemes művészt választották a nemzet színészének a Zenthe Ferenc halálával megüresedett helyre.

Sztrájkot és harcot hirdetünk!

A Kossuth adónak ne higgyetek!

Tartsatok ki mindaddig, amíg az utolsó
szovjet páncélos elhagyja
szeretett szabad hazánkat!

Az átötlözőtt ávosokat tartsátok szemmel!

Szabad hazánkban szabad választásokat követelünk!

1956 október 30.

A Budapesti Forradalmi Ifjúság

1956 október 23-iki események:

Fenti kép: Az ifjúsági szervezetek is a szabad választások mellett

Jobb oldali kép: Felvonulás a Kossuth Lajos utcában

In memoriam

Szülőföld: Bölcso, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld.

Új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmlunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

1956-os MAGYAR FORRADALOM

Tóth Mihály 1898-ban született Endrődön. 1945-ben, az új világ hajnalán még mindig szép szál, életvidám ember volt. Ha tanult, kiváló képességei birtokában, akár egyetemi professzor is lehetett volna valamelyik agrártudományi tanszéken. Ő azonban megmaradt parasztnak, akiben ötvöződött a magyar öserő a föld iránti szeretettel és az isteni gondviselésbe vetett hittel. Gyönyörű, kalligrafikus frását, hajdan volt kódexmásolók is megcsodálhatták volna. Ő azonban nem írt aranykapcsos föliánsokat. Lovainak állított emléket. Hátramaradt frásaiban ilyesmi olvasható: „Lenke, pej kanca, 4 éves, ellett 1940. február 17-én. Van neki egy fekete, kanca csikója. Bozontos a sörénye, csillag van a homlokán, jobb, hátsó lába kesely. Gyönyörű jószág, ajándéka az Istennek!”

Ajándék? Isteni ajándék! De minek? Azért, hogy itt hagyja az édes fűvű magyar pusztát? Hogy elvigyék hatalomra éhes hódítók, hogy agyonhajszolva, sárba dőlve homlokon löjék éppen ott, ahol az a szép fehér csillag ragyog a homlokán? Ilyet Isten nem akarhat, ilyenre csak szájalmat nem érdemlő bűnös ember képes.

Tóth Mihálynak az endrődi út mellett állt a tanyája, s körülötte feküdt 15 katasztrális hold földje. Akik még emlékeznek rá, úgy emlegetik: „Ő volt a környék mintagazdája.” Földjein a búza és a kukorica mellett fűrtös kalászat hányta a zab, bíborlott a here, méhek döngöcséltek a lila színű, illatos lucernaparcellákon.

Aztán változott a világ. Új zuceret fújtak új nótát. Lassan kiürült az istálló, elgazosodtak a földek... Ellenség lett Tóth Mihály, aki soha senkinek sem volt ellensége. Árválkodott a nyereg, magánosan szikadózott a szögre akasztott kantár, és szótlan, szomorú emberre lett az egykor örökvidám Tóth Mihály.

Énség, szegénység költözött a szerény paraszti hajlékba, ahol soha nem sürgött cselédlány, pipacs virított a földeken, amelyeken soha nem dolgozott más, csak a gazda és hűséges igavonó társa, a felesége.

Ahol elapad a forrás, ott kiszárad a patak. Ahol megölik a lelket, ott utána hal a test is. A boldog teremtő élet helyett lassú haldoklás költözött a Tóth-tanyába. Az eke rozsdásodott az udvar végén, kapával vetették a búzát. A földoklók kétségbeesésével kapaszkodtak a független életbe, az elorozott szabadság száraz ágába, amely hamarosan letört alattuk. Aszályos nyarak tikkasztották a határt, amelyeket csontig járó hideg telek követtek. Ez történt 1950-ben is. Ha fénylik gyertyaszentelő, még a száraziket is vedd elő! – mondja az évszázados paraszti bölcsesség. S azon a bizonyos gyertyaszentelőn – február 2-án – szikrázóan csillogott a hó a fagyos napfényben. Szárazik pedig nem volt, mert nem volt tehén sem, ami lerágtatta volna róla a száraz levelet. Hűlni kezdett a kemence, s vele együtt hideget leheltek a vastag vályogfalak is.

Tóth Mihály elment a Tanácsházára, hogy engedélyt kérjen néhány fa kivágására földje mezsgyéjén. Az elnök felelet helyett azonnal nekiesett. Miért nem lép be a Tsz-be? Miért szabotálja a beadást? Miért ellensége a népi demokráciának?

- Nem vagyok én ellensége senkinek és semminek – válaszolta halkan Tóth Mihály.

- Hát akkor mi a baj?
- A lovaim! – mondta halkan a lassan őszülő, láthatólag megtört ember. – Oda vannak a lovaim.

- A lovai! Mindig a lovai! Szocialista nagyüzemet építünk, minék a ló? Traktorok, gépek kellene. Magából prima traktoros lenne, de maga csökönyös, mint a számár, maga ellenség. Ideje lenne észre térni, míg nem késő.

- Nekem idegen a traktor, lelketlen van. Én lovak között születtem, én lovak között is szeretnék meghalni.

- No ez az, amire hiába vár. Meghalni ugyan meghal, de nem

lovak között – vetette oda félvállról az elnök, közben leült az asztal mellé, és megírta az engedélyt.

- Ennyit kivághat – nyújtotta a papírt Tóthnak -, egy gallyal sem többet.

Most elmehet.

Eltelt két nap. Éjfél lehetett. Kint nem ugatott a kutya, mert nem is volt. Világgá ment az éhségtől. Félelmetes csend vette körül a tanyát. Egyszerre zörögni kezdett az ajtó. Vad, kemény ütések jelezték, hogy nem kártyapartira jönnek a vendégek.

- Rendőrség, nyissa ki az ajtót! – hangzott az ellentmondást nem tűrő parancs.

Tóth Mihály volt katona. Tudta, mit és mennyi idő alatt kell ez esetben megcsinálni. Az ajtó máris nyílt és két puskacsó meredt a sorsát higgadtan viselő ember mellére.

- Maga Tóth Mihály?

- Az lennék! Mit akarnak?

- Vegye a kabátját, velünk jön.

- Csak úgy? Papír nélkül?

- Igen, csak úgy! Aztán meg még amúgyabb – hangzott a nyers válasz.

- De hova?

- Azt majd megtudja.

Feleségétől még el sem búcsúzatott, máris kint voltak a havas éjszakában.

- Mocsok dísznő, hány fát vágta ki – kezdte az egyik.

- Amennyit engedélyeztek.

- Hazudsz, rohadt kulák! – mondta a másik, s közben úgy vágta hátba a foglyot, hogy arccal a hóba esett. Állj fel! – ordítottak egyszerre mindketten, de úgy hogy, visszhangzott bele az egész környék. Közben rugták, taposták. Akkoriban ezt a tevékenységet szakmai körökben úgy hívták, hogy „puhítás”.

Amikor megérkeztek az endrődi rendőrségre, akkor Tóth Mihály már teljesen „puhult” állapotban volt. Kék, zöld volt, de nem a hidegtől, hanem a veréstől. Az őrön friss erők vették kezelésbe. Jegyzőkönyvet akartak aláírtni vele, de erre az összeszorított szájú Tóth Mihály nem volt alkalmas.

A kihallgatás a szocialista humanizmus jegyében folyt. Erre abból lehetett következtetni, hogy hajnal felé Tóth Mihály már nem tudott saját lábán megállni, összerogyott. Abbéli félelmükben, hogy áldozatuk a helyszínen fog meghalni, gyorsan hazaszállították a vérző, agyonvert embert. Lefektették az ágyra, a felesége a kezét fogta, és sírva kérte: „Mihály! Szólj! Jaj, Mihály, ne hagyj itt!”

Már világosodott, amikor az összetört, nagybeteg simán kezdett lélegezni, és elaludt. Lábujjhegyen jártak a házban, s közben imádkoztak, ne vegye el tőlük az Isten azt, aki eddig számukra az életet, a biztonságot jelentette. Felesége este kanalként etette vele azt, amit még össze lehetett hozni a házban, egy jó meleg tojásos rántott levest.

Az éjszaka csendesen telt el. Tóth Mihály erős szervezete dacolt a halállal, és diadalmaskodott felette. Nappal már kiment a tornácra, és könnyes szemmel nézett végig az „elveszett paradicsomon”, melyet két kezével teremtett.

A következő éjszaka megint történt valami; a végzet zörgette az ablakot. Tóth Mihály felesége ellenkezése ellenére nadrágot, csizmát húzott, és csak úgy ingujjban kiment megnézni, kísértet, vagy maga a halál ólalkodik a ház körül.

Kiment és soha többé nem jött vissza!

Másnap reggel dermedt, hideg testtel lógott a mestergerendán. Nyakán feszült kedvenc lovaknak istrángja. Közben sem fejszék, se láda, se vesszőkosár, amelyet az utolsó pillanatban kirúghatott volna a lába alól... Semmi, csak a félelmetes üresség a lógó lába és a meztelen föld között. Micsoda bravúros búcsú a világtól! Vagy nem? Valami egészen más?!

Másnap volt a temetés. A hó szállingózik, 1950. február 25. van. Pribelszki tiszteletes úr mondja a búcsúztató beszédet, s arcán folyak a könnyek. Mindenki tudja mi történt, de hallgat mindenki, mert tudja, ez most a hallgatás ideje.

Ötven éve már, hogy Tóth Mihály egy boldogabb világ lakója. Unokája, Márta ül az asztalnál. Nagyajja képét nézi, és ezeket írja:

„A történelem hitelességét igazolja, egy esemény felidézése, a megkérdézett emberek lelkében egyformán él. Tíz emberből tíz kérte, hogy ne említsem a nevét, mert már idős ahhoz, hogy baja legyen. Nyolc embernek meggyőződése, kettő úgy hallotta, hogy nem saját kezűleg vetett véget életének.

Amikor édesanyámat kértem, hogy mit mesélt a nagymamám, az a válasz: „Erről nem beszéltünk, csak sírtunk.”

És most sem beszél, csak sír. Csak én beszélek, mert úgy érzem, tartozok ennyivel, mivel ilyen sokáig nem vettem észre mérhetetlen fájdalmát. Unokája: Márta.”

(Megjelent: Fekete Pál Cseppek a tengerből Békés megye mártírjai és áldozatai a második világháború alatt és után. A lovakat ugye nem ölik meg? 410-412. old. Püski Kiadó)

VOLT EGYSZER EGY TANYAVILÁG

POLYÁKHALOM

„Üzenem a háznak, mely felnevelt: ha egyenlővé tesz is a földdel, nemzedékek örvéltásain jönnek majd újra boldog építők és kiassák a fundamentumot és az erkölcs ősi, hófehér kövéré emelnek falat, tetőt, templomot.”

WassAlbert: Üzenet haza versének fenti részlete vált tette és valóra néhány jó szándékú polyákhalmi ember egyéves munkálkodásában. Ők azok akik Polyákhalmon születtek, cseperedtek fel, és ott járhattak iskolába, aminek sajnos már egy köve sincs meg, a TSZ- központ falaiba beépítették. A hajdan volt boldog kis sziget, ahol szépen, egyetértésben, egymás segítségével éltek, dolgoztak, ünnepeltek az ott lakók, ma már pusztaság, szántóföld.

A hajdan volt házakat mind lebontották a volt tulajdonosok, hiszen a tanyavilág felszámolása után be kellett költözniük a faluba, és ott az építkezésnél felhasználták. Csodával határos módon megmaradt az út menti kereszt lábazata, a kereszt sajnos eltűnt. Az árván maradt lábazatot is belepte a burgyving, de a lelkes kis csapat hozzájárult a kitisztításához. A kereszt helyreállításának megálmodója, és megvalósítója Szakálosné Oláh Maca, férje Tibor és Timár Miklós voltak. A munkák során végig segítségükre volt Balog Péter és Varjú László. A Tájház vezetője pótolni tudta a kereszt korpuszát, és a keresztet elkészítette Timár Miklós.

Igy állt vissza a pusztulás világából az értéktelenség munkája során remélhetőleg a következő évszázadra a kereszt, amely emlékeztet minden arra járó vándort, vagy ott dolgozót, hogy élt itt hajdan egy nép, akinek munkája során kérgessé vált a keze, lába, gerince meggörnyedt, de ragaszkodott helyéhez, földjéhez, tanyai életformájához, a magyar tisztességes paraszt.

A változó idő hatalmas tudatosan elsöpörték a tanyai lét minden értékét, pár év alatt pusztasággá vált, s lakóinak nagy része a földhöz való ragaszkodása miatt negatív megélést kapott, mindaddig, amíg nem lépett be a „közösbe”...

Bontották tanyáikat, életük értelmét, kétkézi munkájuk gyümölcsét, belül is könnyezett szívkük, lelkük, de menniük kellett, hiszen az élet nem állhat meg, az élet élni akar, és ők is élni akartak. Hitüket megtartották, munkájukat továbbra is felelősséggel, tisztességgel végezték, kit hová sodort az élet. De ha visszagondolnak a 40-50 év előtti elmúlt időkre, sokuknak még most is könnytől csillog a szeme.

A kereszt újraállítására az összetartozás, a lehetséges találkozás, egyfajta búcsújárásra ad lehetőséget, és az emlékezésre.

Az ünnepélyes újraszentelésre, és a kereszt előtt az első közös találkozásra szeptember 3-án délelőtt került sor. Voltak néhányan, akik kerékpáron vállalták a falutól 11 km-es utat, amiből 4 km-t földúton kellett megtenniük. A többség, mintegy 60-an kocsikkal érkeztek. Megható volt

látni a találkozás örömet, de mindenkit lenyűgözött a kereszt látvány, ami csodálatos, eredeti alakjában emelkedett ki a környezetének sivatágából; hiányzott a képből a régi iskola, amelyben 1963-ban volt az utolsó tanév, és hiányzott a kisharang... Régen ez az együttes alkotta a tanyavilág központját.

De most ott áll egymagában a gyönyörű kereszt, rajta a megfeszített Jézus! Aki itt is hirdeti, hogy igen, van feltámadás!, ha van hit!

Szinte mindenki hozott virágot, gyertyát, amit elhelyeztek a kereszt körül, mire megérkezett Iványi László kanonok atya és Tóth Mihály kántor úr. Közösen imádkoztunk, majd a kántor úr énekelt, és ezután az atya megszentelte a keresztet.

A szertartás után névsor-olvasás következett, Szujó Györgyné, Vaszkó Mária összeírta a tanyák sorrendjében azok nevét, akik a polyákhalmi iskolában tanultak 1953 végéig. A jelenlévők nagy részét Duci tanító néni tanította, akire szeretettel emlékeztek, ő 1946-tól tanított Polyákhalmon, (Králik Istvánné, majd Timár Gergelyné). Köszöntötték Babelné Szelei Eszter, aki előbb tanuló, majd tanító volt itt.

Az 1953-as tanévet végig tanulók névsora:

Hornok Eszter, Hornok, Mátyás, Hornok Imre, Hornok Katalin, Dinya Imre, Dinya Vince, Gonda Mária, Hunya Erzsébet, Hunya Katalin, Oláh Irén, Oláh Erzsébet, Bula Irma, Bula Imre, Bula Irén, Farkasinszki Vilmos, Pádi Ede, Pádi Tibor, (Porubcsánszki) Hunya Irma, Vaszkó Mária, Vaszkó Mária, Vaszkó Margit, Papp Magdolna, Papp Katalin, Gyuricza Mátyás, Paróczai Irma, Paróczai Péter, Vaszkó Terézia, Vaszkó Vendel, Kulik Margit, Vaszkó Miklós, Vaszkó György, Vaszkó Sándor, Vaszkó Imre, Hornok Margit, Balogh Katalin, Szakálos Margit, Szakálos Anna, Gellai Gizella, Gellai Imre, Gellai Margit, Kiszely Irén, Szujó Piroka, Palercsik Margit, Palercsik Irma, Szujó Lajos, Szujó György, Szujó Imre, Szujó Cecília, Hegedűs Margit, Cikkely Jolán, Czikkelly Elek, Czikkelly Irén, Czikkelly Katalin, Czikkelly Lajos, Szujó Miklós, Fülöp Irén, Szakálos Tibor, Szakálos Piroka, Vaszkó Vince, Vaszkó Ildikó, Kiszely Imre, Kiszely Béla, Szatancsik Mátyás, Varga László, Varga Piroka, Hunya Mária (Hegedűs), Lapatinszki Olga, Lapatinszki Katalin, Lapatinszki Éva, Lapatinszki Mária, Gyuricza Miklós, Kiszely Mária, Kiszely Endre, Kiszely Gergely, Timár Hermina, Szabó Bálint, Szabó Lajos, Szabó Libor, Szabó Jozefa, Koloh Irma, Gyuricza András, Gyuricza Mária, Gyuricza László, Szelei Eszter, Szelei Katalin, Dinya Olga, Oláh Máté, Timár Irma, Timár Béla, Timár Margit, Timár Vendel, Timár István, Véha László, Véha Tibor, Szujó Gergely, Szujó Irma, Szujó Lajos, Gyuricza Lajos, Gyuricza Sándor, Timár Katalin, Timár Károly, Pelyva Elek, Gellai Béla, Szmola Irén, Hunya Imre, Kulik Vendel, Kulik István, Katona Imre, Timár Mária, Timár Magdolna, Bula Piroka, Tóth Erzsébet, Tóth Zsuzsanna, Tóth Mihály, Tóth Anna, Hornok András, Oláh

János, Oláh Lajos, Oláh Etelka, Oláh Vendel, Oláh Mária, Fekécs Árpád, Timár Miklós, Fülöp Máté, Fülöp Lajos, Vaszkó Mária, Vaszkó Irma, Vaszkó Vince, Vaszkó Imre, Vaszkó Margit, Vaszkó Tibor, Vaszkó Jolán, Vaszkó Imre, Vaszkó Zoltán, Bari Bálint, Kulik Béla, Kulik Zoltán, Fekécs Ilona, Fekécs Lajos, Vaszkó Sándor, Dinya Imre, Dinya Lajos, Dinya Irma, Hunya László,

Elemér, Szabó Katalin, Szabó Dénes, Lapatinszki Benő, Lapatinszki Piroka, Lapatinszki Magdolna, Lapatinszki Etelka, Roszik János, Giricz László, Giricz Péter, Farkasinszki Jolán, Farkasinszki Péter.

Az ünnepség végén Szakálos Tiborné megköszönte a jelenlévőknek, hogy eljöttek, és együtt ünnepeltek, majd mindazok segítségét, akik végig segítettek a kereszt helyreállítását. Akkor ott nem hangzott el a névsor, de most leírjuk, mert jó ha megmarad az utókornak azok névsora, akik mindvégig hittek abban, hogy törtenhet bármi, akik összetartoznak, azokat nem lehet csak átmenetileg elszakítani egymástól. Kérte, hogy minél többen, minél gyakrabban látogassanak ki a kereszthez, legyen ez a hely a polyákhalmi emberek búcsújáró helye, és hozzanak egy-egy szál virágot, és meséljék el fiaiknak, lányaiknak, hogy élt itt egy nép, az endrődi tanyavilág polyákhalmi népe.

Elsőként köszönet illeti: Szakálos Tibort, aki a gondolat megszületésétől mindvégig felelősége mellett állt, és sokat dolgozott a helyreállítási munkában, gyakran kijárt és kijár ma is a kereszthez.

Timár Miklóst, aki elkészítette a keresztet, és segített végig minden munkában.

Balog Pétert és Varjú Lászlót, akik - nem is ehhez a tanyavilághoz kötődtek - és mégis nagyon sokat segítettek.

Köszönet azoknak, akik elsősorban adományaikkal segítettek: Hornok Mátyás, Szujó György és Szujó Györgyné, Hunya Erzsébet, Hunya Katalin, Szelei Eszter, Gellai Jánosné és leánya Gizella, Gellai Imre és Gellai Imréné, Fülöp Lajos, Vaszkó Vendel, Vaszkó Teréz, Koloh Irma, Timár Hermina, Molnár Imréné, Molnár Imre, Kiszely Gergely, Dinya Imre, Dinya Lajos, Hornok Katalin, Timárné-Paróczai Irma, Paróczai Péter, Vargáné- Lapatinszki Olga, Lapatinszki Katalin és Éva, Czikkelly Jolán, Dinya Vince, Szmola Irén, Vaszkó György, Vaszkó Sándor, Árvainé Vaszkó Mária, Gyetvainé Bula Tini, Véha Tibor, Timár Teréz.

És mint mondhatna még, egy „krónikás”, akinek megadották, hogy átélhette és utána leírhatta a szívet melengető igazi, őszinte szép ünnepséget: először is köszönetet mindazoknak, akik nem adták fel, és hittek abban, hogy nem múlhat el nyomtalanul életük egy része, hittek abban, hogy újra egymásra lehetnek, hacsak néhány órára is az azok, akiket elszakított a sors. Nem utolsó sorban köszönet azért, hogy voltak, akik állítottak egy mementót a jövő nemzedéknek.

Császárné Gyuricza Éva

Katolikus oldal

OKTÓBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 17 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor.
Október hétköznapjain 5-kor, vasárnap fél 5-kor rózsafüzér.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

Október 8-án és 22-én, fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 5-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.
Október hétköznapjain fél 5-kor, vasárnap fél 10-kor rózsafüzér.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 17 órakor,
hétfőn reggel 8-kor.
Szombaton 17 órakor vasárnapi előesti mise.
Misék előtt fél órával októberi rózsafüzér.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

OKTÓBERI ÜNNEPEK

1. vasárnap:	Évközi 26. vasárnap
2. hétfő:	Szent Örzöngyalok
4. szerda:	Assisi Szent Ferenc
6. péntek:	Szent Brúnó áldozópap
7. szombat:	Rózsafüzér Királynője
8. vasárnap:	Magyarok Nagyasszonya
9. hétfő:	Szent Dénes püspök és társai vértanúk
11. szerda:	Boldog XXIII. János pápa
14. szombat:	Szent I. Kallixtus pápa és vértanú
15. vasárnap:	Évközi 28. vasárnap
16. hétfő:	Szent Hedvig szerzetesnő
17. kedd:	Antiochiai Szent Ignác püspök, vértanú
19. csütörtök:	Keresztes Szent Pál
22. vasárnap:	Évközi 29. vasárnap
23. hétfő:	Kapisztrán Szent János áldozópap
24. kedd:	Claret Szent Antal püspök
25. szerda:	Szent Mór püspök
28. szombat:	Szent Simon és Szent Júdás Tádé apostolok
29. vasárnap:	Évközi 30. vasárnap
31. kedd:	Boldog Romzsa Teodor püspök, vértanú

Október 14-én, szombaton délután 17 órakor Hunyán bérmálás.

'56-RA EMLÉKEZÜNK (3. RÉSZ)

A hamisítások máig élnek

A Szabad Nép 1949. február 6-i számában így írt: „Egy szálnalmas féreg, riadt gonosztevő áll a bíróság előtt. Sutba dobva elveit és céljait, csak eggyel törődik, hogyan menthetné meg nyomorult életét. Hazudozik, kibúvókat keres, büntársaira hárítja a felelősséget. A közvélemény, minden jóérzésű ember megvetéssel fordul el az emberi elaljasodásnak attól a szörnyű gyalázatától, melyet Mindszenty testesít meg.”

Eközben a nyugati világ megdöbbenve figyelte a történeteket: XII. Piusz pápa mellett Truhman amerikai elnök is elítélte a koncepciót: február 9-én kijelentette, hogy Magyarországon rendőrállam van. 1949. április 2-án angol-amerikai jegyzéket nyújtottak át Magyarországnak, amely szerint az ország megsérti a békeszerződés 2. paragrafusában megfogalmazott emberi- és szabadságjogokat, és jogorvoslatot követeltek. Az ENSZ közgyűlése tiltakozott Mindszenty elítélése ellen, és határozott a bíboros ügyének napirenden tartásáról. A nyugati magyar nagykövetségek előtt mindenféle tömegek tiltakoztak. A világ úgy tekintett Mindszenty bíborosra, mint a kommunista diktatúrával szemben ellenállás jelképére.

1949. július 7-én, amikor a bíboros némileg megerősödött, a Népbíróságok Országos Tanácsához írt levelében minden börtönben tett „vallomását” semmisnek nyilvánította. De ezt nem hozták nyilvánosságra. Sőt a kommunizmus következő évtizedei során a Rákosi által megrajzolt bíborosképet sulykolták a társadalomba, az iskolás gyermekekbe.

1956-ban a Nagy Imre-kormány (amelynek Kádár János is tagja volt) a perről így nyilatkozott: „A magyar kormány megállapítja, hogy az 1948-ban Mindszenty herceggel szemben emelt vádak minden törvényességet nélkülöztek.

Ennek értelmében az ellene történt összes intézkedések megsemmisülnek... A kádári diktatúra az 56-os megtorlást követően továbbra is a bíboros elleni régi, hazug vádak terjesztése a történelemkönyvekben és a társadalomban.

1990-ben a Mindszenty-pert felülvizsgáló bizottság kimondta, hogy az eljárás koncepció per volt; annak ítéletét az 1990. XXVI. törvény alapján semmissé nyilvánították. Ezt a parlament jegyzőkönyvébe is bejegyezték.

Nyilvánvaló, hogy a politikai rendőrség a beismerő vallomások kicsikarására törvénytelen eszközöket, erőszakot alkalmazott. A perújítási nyomozásról készült Összefoglaló a „tanúk” meghallgatása után mégis kijelenti: „A kihallgatott személyek egyöntetűen azt állították, hogy Mindszentyt az eljárás során nem bántalmazták, vele szemben fizikai kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.” — Ennek az iratnak szerkesztésekor „tanúként” szerepeltek többen Mindszenty kínzói közül: Péter Gábor, az AVO egykori véreskező főnöke, Décsi ezredes, a tárgyalások vezetője, aki kiadta a parancsot a kínzásra, Olti Vilmos, az ítéletet hozó bíró stb. A hajdani AVH-soknak megvolt az okuk a fizikai kényszer alkalmazásának tagadására. — Ha bevallották volna, amit tettek, tarthattak volna a felelősségre vonástól. Így azonban, a rendszerváltás után, vétkes magyar állampolgárként éltek köztünk.

A hívő embernek – a világ ma is tapasztalt hamisításai között – erőt ad Mindszenty bíboros példája. Ő börtönében is tudott a szoltáros szavával emlékedni: „Örvendek a napokért, amelyeken megaláztál, s az évekért, amelyeken sok rosszat láttunk” (Zs 90,15). Tudta – kínzásai közepette is – a mennynek és Krisztus keresztségének távlátában szemlélni a földi eseményeket. – A bíboros boldoggá avatását 1994-ben indította el az egyház.

Salkaházi Sára

Salkaházi Sára (eredeti nevén: Schalkház Sára) (Kassa, 1899. május 11. – Budapest, 1944. december 27.) a Szociális Testvérek Társasága nővére, közel száz magyarországi zsidó mentője a nyilas uralom idején, vértanú. Boldoggá avatási eljárását a Szociális Testvérek Társasága 1996. végén indította el, boldoggá avatására 2006. szeptember 17-én került sor a budapesti Szent István-bazilikában.

Kassán született, ugyanott, ahol alig két évvel korábban Szálasi Ferenc született, a későbbi nyilas vezér, akinek uralma 45 évvel később Sára halálát okozta.

Édesapja, Schalkház Lipót korán meghalt, édesanyja igazgatósági tagként dolgozott tovább a részvénytársasággá alakított kassai Schalkház Szállónál – amely a művészek kedvelt találkozóhelye volt – és ebből a keresetéből nevelte három gyermekét.

Sára Kassán végezte iskoláit, tanítónői diplomát szerzett és egy évig dolgozott is tanítónőként. Mikor az első világháború után Kassa az újonnan létrejött Csehszlovákiához került, és a csehszlovák kormány hűségesküvet követelt a tanároktól, Sára ezt megtagadta és el kellett hagynia a pályát.

Határozott fellépésű fiatal lányként írják le, akinek ambíciója ekkor még az volt, hogy újságíró, író lesz. Mikor elvesztette állását, könyvkötészetet tanult, húga kalapüzletében is dolgozott, felvidéki magyar lapokba írt, novellákat, tárcákat, életképeket közölt. Első írása 1919. február 2-án jelent meg Syphax álnév alatt a kassai Esti Újságban. Többnyire a kisebbségre került magyarokról, a szegény munkásokról és nyomorban élő mun-

kanélikülekről lrt, nagy átéréssel.

Életmódja ugyanakkor az újságíróké volt. „Onállóság, cigaretta, kávéház, csavargás a nagyvilágban hajdonfőtt, zsebre dugott kézzel, friss vacsora egy kis kocsmában, cigányzene” – írta akkori életéről később.

1922-1923 fordulóján néhány hónapig eljegyzett menyasszony volt, de kikaszarta vőlegényét, a későbbi gazdatisztet.

Új úton

1927-ben ismerkedett meg a Slachta Margit alapította Szociális Testvérek Társasága rend kassai tagjaival és ez új irányt szabott az életének. Szociális tanfolyamokat végzett a rendnél, végül ellátogatott a budapesti anyaházba is, ahol stílusát túl modernnek találták, de nem voltak elutasítók vele szemben.

1929-ben elfogadták jelentkezését a novíciának. A szegvári rendházhoz csatlakozhatott, de az 1930 pünkösdjén tett első fogadalmát megelőzően néhány hónapot még Kassán töltött, ahol a helyi karitász szervezte. Két évvel később már Komáromban végzett hasonló munkát. Eközben meg kellett küzdenie korábbi élete árnyaival: „Keresztül kellett gázolnom önmagamon... hogy önmagamat lerázva, megsemmisítve ráismerjek önmagamra, ráeszméljek énemre” - írta.

Hatalmas munkát végzett, a karitász vezetésén kívül heti huszonhat órában tanított, gyermekkonyhát, kegytárgyüzletet, szegényházat felügyelt és szerkesztette a Katolikus Nő című folyóiratot. Nagyon kimerülten 1934-ben Kassára helyezték vissza és mert fáradtságát bizonytalansággként értelmezték, nem engedték, hogy letegye az örök fogadalmát.

1937-ben jelentkezett missziós munkára a Brazíliában élő magyar bencések mellé és Slachta Margit el is engedte volna, de ehhez magyar állampolgárságot kellett kapnia. Ezért 1937-ben végleg Budapestre költözött. A missziós utat azonban a második világháború körüli politikai események megghiúsították. 1940 pünkösdjén letehetette az örök fogadalmát, Alleluja! Ecce ego, mitte me! jelmonddal (Ime itt vagyok, küldj engem!)

A rend mindent megtett, hogy küzdjön a nemzetiszocializmus terjedésének embertelen következményei ellen, és Sára is azért imádkozott, hogy ehhez a küzdelemhez legyen ereje.

1941 elejétől a Katolikus Dolgozó Nők és Leányok Szövetsége országos vezetője lett. Szerkesztette a mozgalom lapját, gyűléseket, lelkisnapokat tartott az országban, három év alatt öt új szegényotthont nyitott összesen háromszáz férőhellyel és elkezdte a Munkásnő Főiskola építését.

Az Árpádházi Boldog Margit szentté avatását ünneplő 1944-es rendezvénysorozat keretében március 19-én a mai Erkel Színházban előadták Sára Fény és illat című misztériumjátékát Szent Margitról. A Szövetség ezt követő gyűlését betiltották. A német megszállás éve következett.

A Szociális Testvérek mintegy ezer üldözöttet bújtattak. Valamennyi rendházuk telve volt velük, közülük majdnem százat személyesen Sára nővér mentett meg, aki ekkor a Bokréta utcai munkásnőotthont, a Katolikus Nővédő Otthont vezette.

1944. december 27-én zsidók után kutató nyilasok körbeverték az otthont, négy embert és Bernovits Vilma hitoktatót őrizetbe is vettek. Sára nővér az akció végén érkezett, és nem menekült el. Őt is magukkal vitték.

Salkaházi Sára halálának körülményei sokáig nem voltak ismertek.

Húsz évvel később a zuglói nyilasper egyik vádlottja mondta el a bíróságnak, mi történt.

A foglyokat este a Fővámház elé terelték, levetkőztették és a Duna partjára állították őket. Mielőtt a sor tüz eldőrdült, egy alacsony, fekete hajú nő - Sára nővér - a kivégzők felé fordult, a szemükbe nézett, letérdelt, az égre nézett, és keresztet vetett.

Salkaházi Sárát 2006. szeptember 17-én a budapesti Szent István-bazilikában avatták boldoggá.

A Wikipédiából, a szabad lexikonból.

Amit Isten egybekötött...

Tolvaj Norbert budapesti, és Tóth Beatrix endrői jegyesek szeptember 9-én kötötték házasságát az endrői templomban, görögkatolikus szertartás szerint.

Knapscek Anikó endrői származású hívünk a szombathelyi székesegyházban házasságát kötött Dr. Medres Szabolccsal. Mindkét ifjú párnak szeretettel gratulálunk, Isten áldása kísérje életüket!

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

A GYERMEK JÉZUSRÓL NEVEZETT (LISIEUX-I) (KIS) SZENT TERÉZ

Ünnepe: október 1.

1873. január 2-án született Franciaországban, Alençonban. Csupkegyáros szülők utolsó, kilencedik gyermeke volt. A keresztségben a Mária, Franciska, Teréz neveket kapta. Apja Martin Szaniszló, anyja Guerin Mária-Zelia volt, házasságuk előtt mindketten szerzetesek szerettek volna lenni, de Isten akarata más volt. Szüleik is vallásos emberek voltak, már a gyermekek is nagyon komoly vallásos életet éltek.

Ötéves korában elvesztette édesanyját és ekkor, 1877. november 16-án Lisieux-be (olv.: lizióbe) költöztek, ahol Paulina néneje lett kismamája. Sokat tanult nővérétől, azonban az karmelita apáca lett. A kis Teréz a válásba súlyosan belebetegedett, már lemondtak róla. Testvérei imádkoztak érte a betegágy mellett, bágyadtan nézett fel a beteg, az ágy mellett álló Szűzanya szoborra tekintett, és a szobrot megelevenedni látta.

Csodálatosan felgyógyult, és nemsokára elsődíjzó lett. Ezután minden igyekezetével a hivatásáért küzdött. Már kilencévesen kérte felvételét a karmelita nővérekhez - mindhiába. Tizenötévesen ismét próbálkozott: kikönyörögte nővérétől, hogy előbb ő, Teréz mehessen a szerzetbe; kikönyörögte apjától, hogy beleegyezzen a rendbe vonulásba.

A Kármell előjárói azonban a nagykorúság előtt nem akarták felvenni, hiába volt a püspökhöz küldött fellebbezés is. Egy pápai fogadáson, kijátszva az örök éberségét, XIII. Leó pápa trónusa elé térdelt Teréz, de a kérésre a pápa is csak kitérő választ adott. Ekkor felajánlotta magát: legyen a kis Jézus játékszere, labdája, amivel Jézus bármit tehet, csak öröme teljék benne.

Végül is 1890. szeptember 8-án (17 évesen) fogadalmat tehetett. Sok-sok testi és lelki szenvedés kínozza: édesapja sorozatosan kapta a szélütéseket, végül meghalt; fájdalmai voltak. A bántásokat szóltanul tűrte; soha nem panaszkodott; magányosság gyötörte; kételyei voltak. Szentnek készült, de alázatosan tudta, hogy a szentek nagyon nagyot tettek már a szentségük érdekében. Ő még nagyon kicsiny hozzájuk képest, de ezt a „kis utat” tökéletesen akarta végigjárni. Meg akarta az embereket tanítani erre a „kis útra”: szójják az apró áldo-

zatok virágait Jézus felé.

„Érzem, hogy az én küldetésem hamarosan elkezdődik. Az a küldetésem, hogy megtanítsam az embereket az én kis utamra.

- Milyen kis útra? - kérdezték tőle.

- A lelki gyermekség útjára. A bizalom és az Istenre való teljes ráhagyatkozás útjára. Nem kell mást tenni, mint az apró áldozatok virágait Jézus lába elé szórni.

Tüdőbajban halt meg, 1897. szeptember 30-án, 25 évesen, rágyógy arccal. Utolsó szavai voltak: „Istenem szeretlek”. Már 1923-ban boldoggá, 1925. május 17-én szentté avatták.

1925. december 14 óta a missziók főpártfogója, 1944 óta pedig Franciaország második pártfogója.

Első pillanatra tényleg úgy tűnik, hogy Isten olyan szentet támasztott lisieux-i Szent Terézben, aki semmi rendkívülit nem tett. Isten meg akarta mutatni, hogy a kis dolgokban való hűséget nagyra tartja. Az életszentségnek ez az útja mindenki előtt nyitva áll.

Teréz azt tanítja nekünk, hogy aki „kicsi”, lesz, mint a gyermek, az megy be az Isten Országába. Jézusnak nincs szüksége műveinkre, egyes-egyedül a szeretetünkre.

Kis szent Teréz a kis út szentje. A napi apró jótettek, imádságok, önfeláldozás útját járva jutott egészen közel Istenhez. A mindennapok hűségét szeretnénk eltanulni tőle.

Október (melyet Szent Teréz napjával kezdünk) a Szűzanya hónapja. A napi rózsafüzér lehet ebben a napban az apró jó, amit csak Isten lát, és amivel naponta szolgálatára lehetünk embertársainknak. Ebben beleférhet az is, hogy nem fogadnak be, nem fogadják el áldozatunkat az emberek.

Mi mégis szívesen tesszük, mert tudjuk, hogy Isten kedvéért, Isten iránti szeretetből vállaljuk életünk apró áldozatait.

Nagyszerű Emlékhangverseny volt Endrődön

2006. augusztus 25-én este, aki eljött az Endrődi templomba, maradandó élményben volt része. Bartók Béla születésének 125. és W. A. Mozart 250. születésének évfordulójára emlékezve a Templárius Alapítvány által működtetett Közösségi Ház dolgozói jótékonyági koncerttel tisztelegtek a két világhírű zeneszerző előtt. Iványi László kanonok bevezetőjében emlékeztetett, hogy ez a jótékonykodás a december 15-én Gyomaendrődön, és december 16-án Budapesten megrendezendő 'Segítsünk a rászoruló gyermekeken' jótékonyági akció javára történik, és a teljes bevétel erre a célra használják fel. Ezt követően felolvasta az egyik fővédnök, Dr. Kiss-Rigó László püspök köszöntő levelét. Majd Fr. Várszegi Csaba legátus Pécsről, a Templomos Lo-vagrend Magyarországi Rendtartományának vezetője üdvözlötte a jelenlévőket, mint a rendezvény másik fővédnökét.

A Szegedi Dóm Énekkara elkápráztatta a közönséget, hiszen olyan Endrődi gyűjtés népdal-okkal nyitották meg a hangversenyt, amit eddig sehol, de ismereteink szerint városunkban sem hangzott fel eddig. Bartók Béla 51 népdalt gyűjtött településeinkön, főként Öregszőlőben 1916 és 1926 között: „A Sződeri vasútállomáson...”, „A mi kutyánk...”, „Ez a major körül van akácfával, és Sej, haj liba, liba...” kezdetű népdalainkat vastaps fogadta a közel 130

fős vendégsereg részéről. Ezt követően Bartók Béla egynemű karaiból hallhattunk háromszólamú műveket a Lassus Énekegyüttes tolmácsolásában. Vezényelt Ederné Erki Kornélia.

A program második felében Mozart műveket hallottunk. Két motettája: az „Alma Dei Creatoris” és a „Laudate Dominum” szép bevezetője volt a C-dúr Koronázási misének. Mozart 20 misét komponált 10 éves korától kezdve. Ez utóbbi nincs kapcsolatban élő személy koronázásával. A Salzburgi hagyomány szerint ezt a misét a város melletti Mária-Plain búcsújáró hely temploma részére írta, egy ott található csodatévő Mária kegykép megkoronázására. Az ismert mise tételek: a Kyrie, a Gloria, a Credo, a Sanctus és Benedictus ill. az Agnus Dei a Dóm Énekkarának szólistái és a kórus vegyesen csodálatos dallamokat varázsoltak szép templomunkba. Orgonán Kerényi Mariann kísért.

A hangverseny megrendezését a Budapesti Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány pályázati úton támogatta.

Köszönetet szeretnénk mondani mindazoknak, akik eljöttek és a megvásárolt belépőkkel, és további adományokkal támogatták a decemberi országos adakozást. Összesen 64. 100,- Ft gyűlt össze. Az adakozást követően szeretnénk majd tájékoztatni a kedves adakozókat és olvasókat, hogy

mire is költöttük a befizetett összeget.

Külön megköszönjük Varjas Gyula karnagy úrnak azt az áldozatos segítő és szervező munkáját, mellyel Endrődi gyűjtésű népdalainkat közkinccsá tette és teszi az elkövetkező időszakban. Köszönjük neki és Holubné Hunya Anikónak a Mozart életrajzhoz nyújtott segítségüket.

A Kner Nyomdának köszönjük a támogatást a meghívó elkészítésében!

Külön köszönetünket fejezzük ki Dr. Szilágyi Ferencnének, aki a Bartók Béla Endrődi vonatkozásait kérésünkre felkutatta és közkinccsá tette. Azt gondoljuk, hogy a helyi iskolák és kórusok ebből még sokat fognak majd kamatoztatni szülőhelyükön, és azon kívül. Bizunk abban, hogy hamarosan lesz majd egy ház vagy közterület, hogy városunk is megemlékezik majd Bartók Béla Endrődi gyűjtéséről egy emléktábla erejéig, ahogyan ezt tették már Vésztőn, Dobozon és Körösladányban is.

Hamarosan egy újabb meglepetéssel szolgálhatunk a komolyzene kedvelőinek. Fellegi Ádám zongoraművész vendégei lehetünk a Közösségi Házban. Kérem, figyeljék hirdetéseinket a műsorfüzetben.

A Templárius Alapítvány nevében a Gyomaendrődi Közösségi Ház dolgozói

EMBERKÖZELBEN AZ OLVASÓ

MARISKA NÉNI 100 ÉVES!

A születésnap általában bensőséges családi ünnep. Különösen igaz ez akkor, ha valaki, illetve a családja is olyan jeles napra készül, amikor az édesanya 100. születésnapját ünnepelhetik. Így volt ez szeptember közepén az endródi Gellai családban.

Igen, **Gellai Jánosné** született Gellai Mária 1906. szeptember 11-én született, de csak szeptember 17-én jegyeztették be hivatalosan, ez akkoriban gyakran előfordult.

Bevallom, kicsit izgultam mielőtt találkoztam Mariska nénivel, hiszen nagyon régen nem láttam, és nem tudtam milyen állapotban van. Hála a jó Istennek, Mariska néni szellemileg teljesen friss, a kedélye is jó, a probléma az, hogy nem tudja áprilistól elhagyni az ágyát. Amikor beszél, arcáról nem marad el a kedves mosoly. Amikor gyerekeire néz, szeméből láthatóan sugárzik a szeretet. Azzal fogadott, hogy ő és az én apukám második unokatestvérek voltak, régen sokat öszszéjártak. Szégyelltem, hogy erről én eddig nem tudtam, de meg is örültem a hírnék.

Rövidesen el is kezdtük a beszélgetést. Mariska néni mindenre emlékezett, nem egy esetben a gyerekei tőle kérdezték: hogy is volt ez édesanyám? Hogy is hívták azt a valakit, akiről éppen beszélünk, Mariska néni szinte mindenre tudta a választ.

Elmesélte, hogy az édesapja Gellai András 84 évet élt, édesanyja, Tímár Eleonóra korán meghalt. Mariska néni már járt óvodába is, Újházi Margit volt az óvó nénije, az iskolában 6 osztályt végzett, s tanítója Orbókné és Rublinné volt. Ő nem akart tovább tanulni, pedig az édesapja azt akarta, hogy tanító legyen. Ő inkább ment dolgozni a földekre. A földjük Hunyán, Varjason, és Csudabálán volt. Hatan voltak testvérek, 4 fiú és 2 leány, ő volt a legfiatalabb. 1925-ben házasodtak össze Gellai János kovácsmesterrel, mind a

ketten 19 évesek voltak. Hat gyermeket szült, de egy kisfiú két éves kora körül meghalt, így 5 szép gyermeket neveltek fel, akik hála Istennek mind élnek, 2 fiú, és 4 leány: János, Imre, Gizike, Margitka és Mária. 1933-ig éltek bent a faluban a Damjanich utcában, majd kiköltöztek a tanyai világba. Polyákhalomra választották, mert ott nem volt kovácsmester, és a férje jobban szerette a mesterséget, mint a földmunkát. Akkoriban ott majdnem 100 tanya volt, így bőven volt kovácsmunka is. Mariska néni a gyermekeit nagy-nagy szeretettel és gondossággal nevelte, elmondta, hogy még ma is látja őket, amint szombat este mindet megfürösztötte a teknőben, utána szépen felöltözve együtt mondta a család a rózsafüzért, ez az egyik legkedvesebb kép, amire visszaemlékezik. Sokat dolgozott egész élete folyamán. A második világháború közvetlenül nem szót a család életébe, mert a férjét nem vitték el katonának, betegsége miatt. A cseperedő gyerekek egyre jobban kivették a részüket a munkákból előbb a tanya körül segítettek, majd kint a földeken. Mindenkinek jutott munka, amellett hogy a szülők is nagyon sokat dolgoztak. 1952-ig megúszták a tagosítást, de 52-ben már be kellett lépni a földdel együtt, a gyerekek és Mariska néni is családtagként dolgoztak. Ez a Tsz egy év múlva feloszlott, egy ideig ott folytatták, ahol egy éve abbahagyták, majd a Polyákalmi I. típusú (táblás művelésű) Tsz-ben dolgoztak. Időközben a felnőtt gyerekek elmentek középiskolába, illetve katonának.

Mariska néni szívesen mesélte el az iskolás gyerekeknek a Lurdi Szűz anya jelenéseit. Ő volt az, aki a mikor Polyákhalmon havonta misét mondott a tisztelendő, nagy alázattal és szeretettel készítette és díszítette fel az oltárt, hogy méltóképp fogadják Jézus testét, sőt a kántori feladatokat is szívesen vállalta.

Amikor már olyan idők jártak, hogy féltetni kellett a széphanagú kisharangot (ma a lélekharang az endródi templomban), akkor a harangláb az ő udvarukba került. Mariska néni minden délből, és ha volt más alkalom, akkor ő harangozott.

Életük egyik legnehezebb időszaka következett, amikor elkezdődött a tanyavilág általános felszámolása, amiből ők sem maradhattak ki. Szinte szétesett a család. A szülők és már felnőtt, megházasodott gyerekeik egyszerre bontották a tanyájukat, és kezdték el építeni a faluban, (Csókásiban felparcellázott földeken) a házaikat. Két év alatt 3 házat kellett felépíteniük, és a férfiaknak közben természetesen dolgozni kellett, hiszen a házépítés akkor sem volt olcsó. Mariska néni harmadmagával belső keserűségét elnyomva gyúrta a sarat, és tapasztotta épülő házukat. Fájó volt visszagondolni mindnyájuknak az „elvesztett

paradicsomra”, és nem lehetett megtalálni a kérdésre a választ: Miért kellett ennek így történni? De kemény fából faragták a magyar parasztembert. Tudták, hogy sírásra, jajgatásra nincs idő, meg kell teremteni újból a családi fészket, és csinálták, dacolva minden nehézséggel. Mariska néni nagyon nehezen szokta meg az új falusi környezetet, de nem panaszkodott, imádkozott és dolgozott. Nem vádolta az Istent, elfogadta, amit rájuk mért.

Férjét is elvesztette. Ez újabb fájdalom volt életében.

A rendszerváltozáskor – 84 évesen – élénken figyelte az eseményeket, örömmel üdvözölte a Kisgazdapárt újralakulását, de megérte sajnós annak az ismételt széthullását.

A megismert élettörténete után első kérdés: Mariska néni, az élet szép? Ismét megjelent a halvány mosolya és szó szerint azt mondta: kinek milyen. Ha jó minden, akkor szép, ha baj van, akkor nem szép... Nekem szép az öregkorom, 4 gyerekem házas, Gizike lányom egyedülálló, itt van állandóan velem, gondosan, szeretettel ápol, Imre fiam itt van a szomszédomban, ő is és felesége is sűrűn jönnek. Van 6 unokám, 12 dédunokám. Mindnyájan szeretettel vesznek körül.

Második kérdésem: Ha jönne egy jótündér és azt kérdezné: mi a 3 kívánsága a 100-dik születésnapján? Mit mondana? Az első válasz azonnal megszületett: Szeretnék elmenni a templomba, ha bírnék. A második kívánságom, hogy adja meg a jó Isten, hogy amíg élek, ne haljon meg egy gyermekem se. Ekkor elmondta, hogy amikor meghalt a kicsi fia, nagyon bánatos és szomorú volt. Egyszer volt egy látomása: a halott édesanyja karján ült a halott kisfia, és az édesanyja megvizsgálta, hogy ne szomorkodjon, mert a kisfia nála van. Ezután kezdett csak belenyugodni a fájdalomába. A harmadik kívánság kicsit nehezen született meg. De végül is azt kérné, hogy szerettei mindnyájan legyenek ott a születésnapján.

Utolsó kérdésem volt: Meddig szeretne élni? - Ameddig a jó Isten akarja - mondta.

Ez volt Mariska néni 100 éves hosszú, nehéz életének rövid története. Megélt két világháborút, két nagy járványt és egy forradalmat. Újra kellett kezdeni a semmiből, amikor az öröklött és gondosan megtartott vagyonukat mind elvesztették.

De ő soha sem veszítette el a hitét, életének fő parancsa volt: Imádkozzál és dolgozzál, szeresd a tizedet és felebarátaidat, még akkor is, ha azok ellenségeid. Ez a Biblia szerint is az élet fő parancsolata, ő úgy élt, hogy ezt megtartotta.

Isten áldja további életét, adjon neki erőt, egészséget szerettei körében.

Császárné Gyuricza Éva

Endrőd néprajza

Rendezte: Szondi István

Tisztelt Olvasó!

A helyi lakosság sok régi családi iratot őriz, meleg szeretettel emlékezve őseikre. A családi levéltárak iratai között sokszor bújnak meg a száz, vagy több száz éves iratok. Így őrződött meg a Fülöp családnál elődjük, Szilágyi Pál földműves-tanító iskolai szépirói íve, melynek hátoldalán a Magyar Országról című, versbe szedett leírását olvashatjuk.

„Gyakorlás

Hit nélkül lehetetlen Isten előtt kedvesnek lenni, mert az Istenhez járulónak hinnie kell, hogy vagyon Isten, ki megjutalmazza azokat, kik őt keresik.

Valamint a test lélek nélkül holt, úgy a hit is cselekedetek nélkül megvan halva. Cselekedj tehát jót, bízzál és hidj Istenben. Boldog ember, ki Isten nevébe veti bizodalját és nem ügyelt a kevélyekre, és azokra, kik hazudságra elhajlanak. Az igazak várakozása örömmé válik de a gonoszok reménysége elenyészik. Krisztus háznépe vagyunk, ha a bizodalmat és a dicsőségnek reménységét mindvégig erősen megtartjuk. Mondja a Szentlélek. A milly fogékony az ifjú kebel minden szép és nemes iránt épen oly könnyen enged az a vétek benyomásainak is. Kerüld azért a gonoszok társaságát mely lassúbb hatású de annál bizonyosabb mérgét izlést ingerlő italban nyújtja s jaj neked ha a méregpoharat kiürítéd, elzártad magad előtt a földi a mennyei boldogságot. Ifjú korod napjait folytonos munkában tölcse, mert a henyelés óráiban jönnek el a kísértetek melyek nyájas arczzal s hízelgő szavakkal észrevétlenül csábítanak bűnre, hogy a veszély

Írta Szilágyi Pál Endrődön 1855/6-ik évnek második felében

Magyar Országról

1. Azon országnak melyben mi lakunk neve Magyar ország észak felől nagy hegyek Kerítik s délről Török ország, és ha dél nyugatra megy az ember fel tűnik az adriai tenger.
2. Hazánknak egy részét északra hegyek Borítják mindenütt melyek közt a lég ugyan Tiszta s jó de a nap gyengén süt ott nyáron át és ha esik sokszor s a hűvös ég alatt nem terem a bor.
3. Az ország belső és déli részei síkságokból Alnak, melyeken a fák sok szép és Nemes gyümölcselel kínálnak, búza legtöbb Rizs is terem elég, de néhol mocsártól bűdös a lég.

4. Folyóink közt legnagyobb a Duna, Azután a Tisza azt gőzösök járnak s ennek Vizét pedig magyar ember issza s ez keletről Amaz nyugatról jön majd fordulván Megy délre mind a kettő.

5. A többi folyók valamennyimi E kettőbe folynak pedig

Folyók honunkban mindenhol Dunántúl Van egy rengeteg erdő bakony és két tó Balaton fertő.

6. Magyar ország lakói sok félek, magyarok Németek, horvátok, görögök, Zsidók s más féle Felekezetek. Oláh, cigány meg néhány francia Olasz Török mind e honnak fia.

7. A lakosok legnagyobb részének vallása Római a többi görög vagy pedig helvét Agotai a Zsidó és görög nem keresztény de Hiszi ám hogy egy az Isteni lény.

8. Országunkban két fő város vagyon Ugy mint Buda és Pest, sokat lehetne Róluk mondani szépet dicséretet de az Ilyen városokat elébb látni kell nem rajzolni Gyenge eszközökkel.

9. Itt csupán csak ezeket jegyezzük meg Hogy a Duna mellett egymásnak szemközt A hon közepén foglalnak nagy helyet Pesten ál a sok gyönyörű szép lak, mindeniken Három négy sor ablak.

10. Budán a várban feldíszlik a Mátyás Király palotája ott lakik a kormányzó s Ott ragyog az ország koronája a Szent Gellért Hegyének leg tetején csillag vizsgáló torony ál büszkén.

11. Nyugatra nem messze a határtól partján a Dunának Esik Pozsony honnan a hon atyáink már sok Törvényt hozának a Király is ottan nyert Koronát a híd egy szép kies erdőbe viszen át.

12. Keleti részén a nagy Debreczeny S Észak felől Kassa dél tájon Tömösvár Hazánk három jelessebb várossa mező városaink Közt pedig Kecskemét a leg nagyobb Fák szépitik környékét.

Vége Áld meg Isten e hazát

Írta Szilágyi Pál

Endrődön 1868 Mártius 8-ikán.

(Az idézett szövegben meghagytam az eredeti helyesírást és elválasztást. - A szerk.)

A „gyomaendrődi galamb” fajta kiállítás

2006. szeptember 3-án, az Endrődi Tájháza és Helytörténeti Gyűjtemény udvarán fajtabemutatóval egybekötött kiállítást rendezett a Gyomaendrődi Galambtenyésztők Egyesülete. Kevesen tudják, hogy létezik egy házigalambfajta, melyet településünkön (pontosabban Gyomán) tenyésztett ki Forgács József galambász. Az 1965-1975 közötti időszakban kitenyésztett fajta bejegyzésre került a világ fajtái közé. A Forgács József által kitenyésztett tyúkgalamb nagyszerű tulajdonságai és kiváló hús hozama miatt elnyerte a bíráló bizottság elismerését. Sajnos a tenyésztőről nem sokat tudunk, és az általa kitenyésztett fajta - halála után majdhogynem kipusztult. Szerencsére a gyomaendrődi galambászok egy kis csoportja tudomására jutott a helyi fajta léte. Kemény és szívós keresés és visszanesemelés után sikerült egy új állományt kitenyésztetni a Forgács József által tenyésztett fajtából. A helyi galambászok e csoportja ráállt ennek a fajtának a tenyésztésére. Az ő munkájuk gyümölcset tekinthetnek meg a kiállításra idelátogatók. A gyomaendrődi galambfajta hivatalos bejegyzett fajta neve: MARGYAR AUTOSEXTÜKGALAMB.

„A fajta főbb jellemzői: Tyúkidomú, hajótest formájú, magas élénk vérmérsékletű, szelíd természetű galamb. Mellét emelten hordja, faroktartása tyúkidomú.” (idézet Krammer Ferenc bíráló elnöktől 1975-ből)

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK GYÁRTÁSA
EGYEDI MÉRETE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

Gyoma néprajza

Rendező: P. Szabó István

BARTÓK BÉLA NÉPDALGYŰJTÉSE - KAPCSOLATAI GYOMÁN ÉS ENDRÖDÖN

Bartók Béla születésének 125. évfordulóján országsszerte, így városunkban is rendeztek, rendeznek hangversenyeket, megemlékezéseket a Bartók-émlékév jegyében. Az is köztudott, hogy Békés megyének kitüntetett helye van a zeneszerző életútjában és munkásságában.

1981-ben, Bartók századik születésnapjára Békéscsabán a Rózsa Ferenc Gimnázium kiadásában a Bibliotheca Bekesiensis sorozatban Csende Béla szerkesztésében megjelent egy tartalmas kis kötet, amely részletesen foglalkozott Bartók megyénkbeli kötődéseivel. Címe: „A népdalkutató Bartók Béla Békés, Arad és Bihar megyékben”. A családi kapcsolatokat Márai György tanulmányából, a népdalgyűjtés körülményeit a Csende Béla által ekkor még fellelt egykori énekesek, adatközlők, Bartóknak a megye hangversenyéletében való részvételét pedig Südy Ernőné Tevan Gizella visszaemlékezéseiből ismerhettük meg, az itt gyűjtött népdalokról Fasang Árpád adott a laikusok számára is érthető, de a szűken vett „szakma” szempontjából is értékes elemzéseket. A mostani évforduló alkalmából megérdemelt volna a remek kis könyv az ismételt megjelentetést, akár a határon átnyúló régiós együttműködés jegyében is, mint ahogy az eredeti kötet is hasonlóan készült, az Arad és Bihar megyei rész román szerzőkkel, az ottani Szocialista Nevelési és Művelődési Bizottság támogatásával, pedig hol volt még akkor az EU?!

Már Bartók is tudta, a zene nyelve nemzetközi, s a népzene még inkább az. Mint tarka szöttes szálai, úgy fonódnak egymásba a szomszédos népek dallamai, zenei motívumai. A XIX. sz. végének, s a XX. sz. elejének művészeti mozgalmak a népi motívumok, az egyedi, kézműves technikák újra felfedezését, az egyszerűség, tisztaság vágyát hozták felszínre a zenében csakúgy, mint a művészet más ágaiban. Hasonló mozgatórugói voltak Bartók és Kodály népdalgyűjtéseinek is, de ők a népi kultúrával való mélyebb, igazabb kapcsolatra vágytak, „csak tiszta forrásból” akartak meríteni, s később sem elégedtek meg saját műveikben a népi motívumoknak csupán díszítőelemként történő alkalmazásával. A valódi népdalok felgyűjtését kötelességnek, egyfajta leletmentésnek tekintette a két zeneszerző, amelynek a korábbi próbálkozásokkal ellentétben már megvolt a technikai feltétele is, a hang rögzítésére alkalmas vadoztúj találmány, a fonográf.

Kodály és Bartók 1906 tavaszán fűzték szorosabbra ismeretségüket. Kodály 1905-ös népzene-gyűjtésének híre, és a saját zongorakoncertjein játszott Liszt-művekben felfedezett, szervezően beépülő népi motívumok indították Bartókot arra, hogy maga is népdalokat gyűjtsön az értékmentés és a későbbi feldolgozás szándékával. Nővére már 1905-ben ezt írja egyik levelében nála vendégeskedő öccséről: „Béla bogarakat és magyar dalokat gyűjt.” Bartók is magasan képzett tanácsokkal, de a néprajz és a népzene-gyűjtés területén csak Kodálynak van tapasztalata. Elviszi hát újdonsült „harcostársát” a Néprajzi Társaságba, megismerteti a fonográf működésével, megosztja vele a Galánta környéki gyűjtés tapasztalatait, ellátja módszertani tanácsokkal. Még az év júliusában nekivágnak a munkának egy közös, az egész országra kiterjedő gyűjtési terv alapján. Kodály északnyugaton, a Zobor-vidéken folytatja a gyűjtést, míg Bartók délen és keleten, Békésből kiindulva.

Miért éppen Békés megye? Ahogy az említett könyv is írja, rokonai szálok fűzik ide. Anyai nagybátyja, Voit Lajos Csorváson, gr. Wenckheim Ferenc birtokán volt intéző. Szintén a Wenckheimék Békés megyei birtokain gazdatiszteskedett Bartók sógora, Erzsébet nővérének - akit a családban Elzának neveztek - férje, Oláh Tóth Emil, aki legtovább Vésztőn élt népes családjával, de hosszú szolgálata alatt a kiterjedt Wenckheim-uradalom más majorjaiban, Sziádon, Kertmepusztán, Dobozon a Rudolf-majorban, a Pusztaföldvár melletti Szöllőpusztán is megfordult. Bartók Békés megyei gyűjtései döntően ezekhez a helysegekhez kapcsolódnak, de alkalma nyílt sógora kapcsolataira, ismeretségeire építve a szomszédos településeken és birtokokon is gyűjtieni.

1906 decemberében már közre is adják Kodállal közös gyűjtésük eredményét „Magyar népdalok énekhangra, zongorakísérettel” címen. A vékony kis füzet gyér visszhangot kelt, de ez nem veszi el a kedvüket. A gyűjteménybe felvett 10-10 dalból Bartók anyagában 8 dal képviseli megyénket. Gyűjtéseinek később is

kedvelt helyszíne maradt Békés megye. Hosszabb-rövidebb időt majdnem minden évben töltött itt, többnyire nyár végén, ősz elején és karácsony táján. Ifj. Bartók Béla részletes feljegyzései alapján rekonstruálhatóak itteni látogatásai. 1906-tól 1940-es emigrációjáig az általa gyűjtött, ma a Néprajzi Múzeumban és a MTA Zenetudományi Intézete Népzenei Kutatócsoportja által őrzött Békés megyei dalok és dallamok száma Fasang Árpád összesítése szerint mintegy 750-800-ra tehető. Az egyes dalok gyűjtésének helyszínei a jegyzékek alapján nehezen azonosíthatók. Bartók feljegyzéseiben mindig szerepel a hely szűkebb meghatározása is: pl. Vésztő, Kertmepusztá, vagy Békés-Gyula, Benke-major, stb. Gyulán 169, Dobozon 127, Vésztőn 89, Pusztaföldváron 4, Gyomán 3, Csorváson szintén 3 eredeti és más helyeken 32 megyeszerte ismert dalt gyűjtött össze.

Bartók a legjobb dalosokat a szokásos „fiatal leány”, „idősebb férfi” megjelöléseken túl név szerint is számon tartotta. Alljon itt nevük emlékeztetőül:

Borek András 40 éves, Békés-Gyula 1906
Csüli M. kanász 35 éves, Békés-Gyula 1906
Illés Panna 17-18 éves, Békés-Gyula
Szolnoki Lajos kocsis, Doboz 1906
Köteles Zsuzsi 16 éves, Doboz 1906
Luda Mátyás 40-50 éves, Békés-Gyula 1906
Nagy Erzsébet 17 éves, Vésztő 1916
K. Juhász Róza 15 éves, Vésztő 1917
Ókrós Róza 18 éves, Vésztő 1918
Kerekes Juliska 17 éves, Körösladány 1918
Bak Róza 19 éves, Körösladány 1918
Kis Mari 17 éves, Körösladány 1918
Farkasinszky Maca 19 éves, Endrőd 1926
Tímár Marcsa 19 éves, Endrőd 1926
Valuska Hermina 18 éves, Endrőd 1926

Szűkebb pátriánk szempontjából érdekes a 3 gyomai gyűjtés és a 3 ismert endrődi adatközlő. Utóbbiakról Vaszkó Irénke, a Tájház alapítója, vagy Szilágyiné Németh Eszter tudhat többet, ők még személyesen találkozhattak velük, s a családok is számos emléket őrizhetnek. Érdekes lenne a gyomai énekesek személyét is kideríteni. Sajnos, ma már csak a családi szájhagyományra támaszkodhatunk, de ezt sem szabad lebecsülni.

Gyomán Kner Imre felesége, Kulka Etus is próbálkozott népdalgyűjtéssel, de nagy bánatára kevés eredeti dallamot talált. Maga is zongoraművésznek készült, Bartók és Kodály tanítványa volt. Zsuzsa lányuk is zongoraművésznek készült, de a tanulmányait félbeszakította a vészorkorszak és a háború. Ő szintén Kodály-tanítvány volt, Bartók akkoriban már felhagyva a tanítással, csak koncertezéssel és zeneszerzéssel foglalkozott. Knerék leveleztek vele, ami túlmutat az egyszerű munkakapcsolaton. – A Bartók két operájának szövegkönyvét adó Balázs Béla műve: „A kékszakállú herceg vára” és a „Fából faragott királyfi” Kneréknél jelentek meg 1918-ban. – A levelek egymás kölcsönös nagyra becsüléséről, tisztelőiről tanúskodnak.

Bartók Béla Kner Imrének

1921. jan. 17.

Igen tisztelt Kner úr!

Fogadja hálás köszönetemet küldeményéért. Mondhatom, nagyon csodálkoztam, hogy ilyen súlyos időkből képesek ilyen tökéletes dolgokat kihozni. Kérem elszomorodva gondoltam a legutóbb Bécsben megjelent kottáimra, amelyek valóságos csomagolópapírosra vannak nyomva.

Szeptember elején töltöttem néhány órát Gyomán; beszéltem a „városba”, egészen a templomig. Gondoltam is arra, hogy jó volna Önöket meglátogatni, de társaságban voltam, és nem akartam idegenekkel beállítani.

Sokszor üdvözl mindkettőjüket
Bartók Béla

ENDRÖDI SZENT IMRE EGYHÁZKÖZSÉGÉRT KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel.: 66/283-940

2005. ÉVI KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS

- I. Számviteli éves beszámoló a mellékelt csatolva.
- II. Az Alapítvány 2005-ben költségvetési támogatásban nem részesült.
- III. Az Alapítvány tevékenysége során a saját tőke 2005. évben 552.806,- Ft-tal növekedett.
- IV. Önkormányzati támogatás: 40.000,- Ft
NCA-pályázaton nyert 200.000,- Ft
APEH-től az Alapítvány részére felajánlott 1%: 302.645,- Ft.
- V. Tisztségviselők semmiféle juttatásban nem részesültek.
- VI. Közhasznúsági tevékenységről szóló tartalmi beszámoló.

2005-ben is a fő célkitűzés az alapítók szándékai szerint az endrői egyházi temetők karbantartása, valamint továbbra is fogadtuk a hunyai plébánia részére érkezett adományokat.

Alapítvány bevételei:

52 főtl adomány:	310.950,- Ft
Önkormányzat pályázati tám.:	40.000,- Ft
NCA-pályázat	200.000,- Ft
APEH-től az 1%:	302.645,- Ft
2004. évi kamat:	45.418,- Ft
Összesen:	899.013,- Ft

Kiadásaink:

1. 2 fő temetői munkás 6 és fél havi munkabér +járulék 40 %-a:	322.688,- Ft
2. Posta- és adminisztrációs költség:	4.583,- Ft
3. Farsangi vacsora terembérleti díja:	10.500,- Ft
4. Egyéb banki költség:	8.436,- Ft
Összesen:	346.207,- Ft

Kiadásaink

Bevételeink:	346.207,- Ft
Vagyonnövekedés:	899.013,- Ft
	552.806,- Ft

2004. évi maradvány:

Pénzvagyon növekedés:	591.970,- Ft
2005. dec. 31-i egyenleg:	552.806,- Ft
Befektetett tárgyi eszközök:	1.144.776,- Ft
Összesen:	336.000,- Ft
	1.480.776,- Ft

Az Alapítvány vagyona összesen:

Hunya:	58.850,- Ft
Endrőd:	1.085.926,- Ft
(tárgyi eszközök):	336.000,- Ft
Összesen:	1.480.776,- Ft

Tehát egyező a mérleg 21. sorával.

A kuratórium és a Hunyai Egyházközség képviselőinek jelenlévő tag-

jainak döntése alapján került a kamat szétosztásra.

Az Alapítvány vagyonát adományokból, azok kamataiból, pályázati támogatásból, az SZJA-ból felajánlott 1%-ból gyarapította. Kiadásait kizárólag az alapító okirat, illetve kuratóriumi döntés szerinti közhasznú célra, vagyis az egyházi temetők karbantartására fordította.

Köszönjük, hogy az Alapítvány tevékenységét munkájukkal évek óta segítik:

- Iványi László plébános úr és Ungvályi János a kuratóriumi tevékenységével,
- Balog Péter, a temetői munkások és munkák irányításával,
- Császárné Gyuricza Éva, a munkanélküliek alkalmazásával kapcsolatos ügyintézővel, és a pályázatok megírásával,
- Varjú László és családja, az Ambrózi házaspár, valamint az Oltár-egylet tagjai az egyházi vacsorák megrendezésével,
- Gyuriczáné Szabó Erzsébet, az adminisztráció végzésével.
- Köszönjük a Városunk c. folyóirat szerkesztőségének, hogy lehetőséget ad beszámolóink, felhívásaink megjelentetésére.

Külön köszönetet mondunk a Polgármesteri Hivatalnak a 2 fő közhasznú munkásért, pályázatunk támogatásáért és a Munkaügyi Központnak a 2 fő munkanélküli dolgozó bérének támogatásáért.

Köszönjük az NCA 200.000 forintos támogatását, de a késői elbírálás miatt ezt az összeget 2006-ban használjuk fel.

Végül, de nem utolsósorban hálás szeretettel köszönjük nagylelkű támogatóink adományait, valamint az SZJA 1%-os felajánlásokat, amelyek lehetővé teszik alapítványunk folyamatos működését.

A beszámolót a kuratórium egyhangúlag elfogadta.

Gyomaendrőd, 2006. május 30.

Iványi László plébános, Szabó Zoltánné kuratórium elnöke
A hunyai egyházközség részéről: Hanyecz Vencelné

Az Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítványhoz 2005. október 4-én 302.645,- Ft érkezett az APEH-től az SZJA 1 % felajánlásokból.

Az összeget a temetői karbantartási munkák részbeni fedezetére használtuk fel.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik úgy rendelkeztek, hogy támogatják céljainkat. Kérjük és várjuk a jövőben is felajánlásait, hiszen a temetők karbantartása mellett nagyon szükséges lenne templomunk belső felújítása. Erre a célra is várjuk adományokat és személyi jövedelemadójukból a felajánlható 1%-át.

Szabó Zoltánné kuratóriumi elnök,
Iványi László plébános, tb. kanonok

Házassági évforduló

50. házassági évfordulóját idén ünnepelte Szakálos Tibor és felesége Oláh Margit.

A Jó Isten segítse őket további életútjukon, akjon erőt, egészséget mindeketjüknek és családjuknak.

SPORT

Megyei II. osztály

tettünk.

VIII. 27. Gyomaendrőd – Békéscsaba MÁV 0:2
Megérdemelték a vendégek a 3 pontot.

Csak Lipták játéka dicsérhető.
Gyomaendrőd 1 1 3 5:9 4 pont.

2:0-ra legyőzték a gyengélkedő vacserokat. Csak Nagy és Kővágó dicsérhető Endrődről.
9 Gyomaendrőd 1, 2 3:5 3 pont

Gyomai eredmények: Megyei I. o.

VIII. 23. Gyoma Fc – Szabadkigyós 0:1

11. Gyoma Fc - - 1 0:1 0 pont

IX. 5. Gyomaendrőd VSE – Medgyesegyháza 2:2
Reális eredmény. Jó: Uhrin és Lipták.

VIII. 28. Szeghalom – Gyoma Fc 1:1

IX. 5. Gyoma Fc – Mezöhegyes 3:5

Jó: Karászi, Toldi, Szegedi, Werle.

Beinschrót kiállítva.
10. Gyomaendrőd 1, 1, 2 5:7 4 pont

12. Gyoma Fc 1, 2, 2, 5:7 5 pont

IX. 10. Tarhos - Endrőd 2:0
Kezdő csatáraink miatt vesz-

Nem sok örömet szereztek a fiatalok.

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.”

Kós Károly, 1925.

Hunyaiak Csíksomlyón

Erdélyben, ahol a csíksomlyói Boldogasszony oltalmazó karjában tartja az Istengyermekeket, amely búcsújáró hely évszázadok óta ifjúsági találkozót hirdetett. Az augusztus 23. és 27. között megrendezett eseménysorozaton jelen voltak a görög katolikus egyházmelegyék, az örmény, valamint a római katolikus egyházmelegyék fiataljai. Érkeztek résztvevők Kárpátaljáról, Ausztriából, Olaszországból, Magyarországról. Románia minden szegletéből fiatalok keltek útra, hogy részt vegyenek Isten és ember találkozásának színterén, népünk összetartozásának jelképeként.

Mikor mi hunyiaiak megérkeztünk meglepődünk, hogy mennyi fiatal van jelen a templomban ahol gitárzene és hirdetések hangoztak el. Nem tudtuk, hogy most van az ifjúsági találkozó, csak misét akartunk hallgatni, mivel vasárnap volt. Annál nagyobb volt a meglepetés, hogy fiatalok átadták a helyüket nekünk idősebbeknek, nagylelkű szeretetüket és segítőkészségüket tapasztaltuk meg.

Két nyelven szólt a szentmise és a hosszú nyúlt szentbeszéd miatt is fegyelmet viselkedtek a fiatalok. A plébános hangsúlyozta a sok nehézséget, amelyben élünk, a közösség vállalást, hogyan kell egymásért áldozatot hozni, mert ez az értelme annak,

hogy tartozunk valahová, amely megvéd és megtart bennünket. Tudunk-e mindenkinek embertársa, testvére lenni, akik számadással tartozunk minden emberért, határon innen és túl, az egymás mellett élő népek kiengesztelődését elősegíteni. A 2009-ben megrendezésre kerülő Gyulafehérvári főegyházmelegye fennállásának ezeréves jubileumi ünnepségére készülő egyház e rendezvénye is része az összefogásnak.

A találkozón mintegy kétezeröttszázan vettek részt, igazi élmény volt számunkra, hogy ott lehettünk.

Hanyecz Vencelné

Őszi kikelet kertésze

Mikor sírásra fordul a természet öröme és sárgult levelek gyászanyája lesz az erdő, mező, én mindig új tavaszt látok előtörtetni az emberedök rengetegéből. Mikor a nagy természetben minden a vég felé siet, kikelet támad a kihalt iskolákban, s az emberi lélek megújulásának tavaszát látjuk gyümölcsöt-hozó virágaival.

Ez őszi kikelet lángoló szívű kertésze te vagy: magyar tanító.

Az a tanító, kire magyar népünk gyermekeinek lelke bízott; az a kertész, ki gyermeki szívekben, a jövőndő e termékeny televényében szántogat arany barázdákat, hogy a jövő csiráját elhintegesse, lelke melegével melengesse, szíve vérével öntözze és jókedvűnek sugaraival éltesse. Gyermeki lelkeket formál az ő lelkére. Beleírja hitét, bele minden örömet és erősségét. Az ő anyaga a gyermek lelke, mely maga egy egész jövőndő. Éppen azért a tanítói lélekben élnie kell egy szebb, boldogabb magyar jövőndő hitének, mert az iskola a jövőndő műhelye. Tehát vigyázz, édes magyar népem! Vigyázz erre a kertészre! A tisztelt és a megbecsülést éljen lelkedben, mikor tanítóról van szó. Vigyázz, hogy mindig derűs legyen tanítód arca, hogy mindig tele legyen a szíve jó kedvvel, mert csak így tudja gyermekek lelkét s vele együtt a jó-

vendőt vidámmá, derültté és napsugarassá tenni. Csak napsugárban szép az élet. Csak ott lehet haladásról, fejlődésről szó, hol öröm van. Hisz kacagó napsugár, vidám madárral között nyílnak a virágok, és csak a tavasz örömei teszik biztossá a nyár termékenységét.

De ha a tanítónak minden percét a megélhetés nehézségei kötik le, s ha a 10%-kos fizetés-csökkenéssel az állam is idegességében azt a fonalat tépi, amelyik legvékonyabb, akkor ne csodálkozzunk, ha a tanító szívében az élet keserűségével, homlokán a gondok felhőjével lép a gyermekek közé. Akkor ne csodálkozzunk, ha a gyermek tanítójának édes szavait is keserű ostyákban kapja és nem örömmel, de fájdalommal lesz teleírva ártatlan szíve s kicsiny lelke már korán magára ölti az élet haragját, mit tanítójának arcára a sors mostohasága nyomott.

Láthatjuk tehát, hogy mily fontossággal bír a gyermekekre, a jövőndő tavaszára az, hogy a tanító milyen anyagi körülmények között él.

Az a súlyos kereszt, mellyel Isten próbára tette sokat szenvedett magyar népünket, vele együtt próbára tette a magyar tanító ragaszkodását is népéhez. Az önzetlen kötelességérzet odaállította, mint a magyar kultúra őrtállóját a magyar jövőndőnek, a magyar

iskolának a közepére, hogy e csillagatlan magyar jelen sötét éjszakájában világosságot gyújtson magyar gyermekek lelkében, hogy ezek fénye mellett új hitet, új életérőt meríthessünk egy újabb ezredévhez.

Drága magyar népem! Tudod-e mit jelent ez: magyar iskola? Bizony nem tudod, mert ha tudnád, nem volna lelked olyan borongós, elállna szíved vérzése, s nem néznél olyan csüggedt reménytelenséggel magad elé. Temető van – látom – temető van a te szívedben, hová az annyiszor meggyászolt múltat temetted. Nem mersz már előre nézni, elretent ettől a jelen reménytelensége. Ne essél kétségbe én elárvult népem! Amit te keress se mersz: a magyar jövőndő, megmutatja neked a magyar tanító. Menj, keresd fel őt szerény otthonában, elvezet ő téged a jövő csarnokába: a magyar iskolába. És ezt mondja neked: Nézd e derült arcokat, nézd e hitet, büszkeséget, erőt sugárzó szemeket. Nézd, hogy fénylik! Hogy világít bele a szebb, boldogabb jövőndőbe. Bármily nagyot veszítettünk is, nincs még semmi veszve, mert ime megvannak legdrágább kincseink, akik jövőndőnek nekünk: ezek a mi gyermekeink.

Dienes Izra tanító
(Megjelent a Gyomai Újság
1931. szept. 19-i számában)

ÖSSZEFOGLALÓ A HELYI KÖRNYEZETSZÉPÍTŐ VERSENYRŐL

Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete hagyományteremtő szándékkal 2006-ban utjára indította 'A tisztább és ápoltabb Gyomaendrődért' elnevezésű környezetvédelmi versenyt. A verseny lehetőséget adott arra, hogy azok a lakosok, akik szűkebb lakóhelyük szébbé tételére időt, pénzt, fáradságot áldoznak, megmérettethessék magukat környezetvédelmi tevékenységükben.

A verseny célja elsősorban figyelemfelkeltés környezetünk szebbé tételére, a szép kialakítású, ápolat díszkertek, zöldfelületek felkutatása, jó példaként való bemutatása és elismerése, amellyel a kulturált településképpé alakítására ösztönözzük a lakosokat.

A versenyfelhívás és a jelentkezési lap megtalálható volt a Gyomaendrőd-i Híradó májusi számában és a város honlapján. A nevezésre 2006. június 30-ig volt lehetőség.

Magánházak, családi házak környezetvédelmi kategóriájában 18 nevezés érkezett.

A kertek rendkívül változatosak voltak: a zsűri találkozhatott hagyományosan kialakított virágos- és gyümölcsöskert együttesével, vagy olyan kertekkel, amelyeknél a tájkertészeti megoldások érvényesültek jobban. Ahol lehetőség volt rá, sok esetben a közterületet is beültették a lakosok cserjékkel, évelőkkel, egyházi virágokkal, mintha a kertekbe hívogatnák az arra látogatókat.

Az otthonok kisebb-nagyobb területű környezete mind kivétel nélkül szépen gondozott, tiszta és virágokkal tarkított volt. A kertekben tükröződött a növények iránti szeretet, gondoskodás, és a rengeteg munka, amellyel fenntartják az ápoltságot.

Az ítéletmennyek virágosításának, környezetvédelmi tevékenységének megmérettetésére 7 nevezés érkezett.

A belső udvarok rendezettsége, tisztasága fogadta a zsűrit mindegyik helyen – szépen ápolat, nyírott gyepek, gondozott fák.... Volt, ahol a virágoskert szeliden mutatta be pompáját, és volt, ahol szinkavalkád tárult a bizottság elé. De itt is mindenhol érződött a kert iránti szeretet...

A legszebb virágos utca/utcarész kategóriában 2 nevezés érkezett.

Örömmel fogadtuk ezeket a nevezéseket is, sajnos, hogy nem jelentkezett több utca közössége a versenyre. A közterületeken, illetve a közhasználatra megnyitott területeken nyírott gyepek fogadta a zsűrit, a VI. kerületben a lakóközösség lombohullat és örökzöld fák, cserjék, valamint egyházi virágok ültetésével parkosított pihenőrészt hozott létre.

A zsűritagoknak lehetőségük volt arra, hogy a versenybe nem nevezett, de kiemelkedő környezetvédelmi tevékenységért a versenybe ajánlott ingatlanok előtti közterületet, kertet is bírálják, illetve díjazza. A bírálók által kiválasztott 5 családi ház környezetének mindegyikét ápolatn rendben tartják a tulajdonosok, valamint a kertekben több növény-különlegességgel is találkozhatott a zsűri.

A nevezett ingatlanok elbírálását 4 önkormányzati képviselő és 3 megbízott zsűritag végezte: Császárné Gyuricza Éva önk. képviselő, Hangya La-

josné önk. képviselő, Czibulka György önk. képviselő, Csányi István önk. képviselő, Szekeres Mihály vállalkozó, Fábián Lajos ügyvezető, Dobó Anita városi kertész.

A kertek, udvarok elbírálásának szempontjai a következők voltak:

- az ingatlan előtti közterület gondozottsága, parkosítása;
- hangulatos előkertek kialakítása;
- az épületek virágosítása, növényi díszítése;
- a parkosítás, virágosítás, környezetvédelmi tevékenység minősége és esztétikai hatása;
- házszámtábla állapota, esztétikus kivitelezése.

A zsűritagok együtt tekintették meg a kerteket 2006. július 30-ig. Nehéz volt a választás, de dönteni kellett – így végül az összesítésben a legmagasabb pontszámot elért kertek, udvarok, parkosított közterületek tekinthetők 2006. év legszebbjeinek.

A képviselő-testület a versenyen részt vevők jutalmazására összesen 210.000,- Ft összeget különített el a költségvetésben a zöldfelületi keretösszegekből.

1. A zsűri elismerése jeléül az utcakép kialakításáért emléklapot és cserepes dísznövényt kapott:

- a Kisréti utca Damjanich tér és Bajcsy-Zsilinszky E. utca közötti szakaszának lakóközössége (Kapcsolattartó: Bíró Gyuláné)

Ebben a kategóriában a zsűri az emléklap mellett emléktáblával jutalmazta a VI. kerület 540/A-E sz. ingatlanok lakóközösségét, a közhasználatra megnyitott terület kiemelkedő környezetvédelmi tevékenységéért, parkosításáért, gondozásáért.

2. A zsűri elismerése jeléül az intézmények udvarának környezetvédelmi tevékenységéért emléklapot és cserepes dísznövényt kapott:

- a Házi Gyermekorvosi és Sportorvosi Rendelő (Szabadság tér 2/2. int. vezető: dr. Katona Piroška)
- a Gondozási Központ 2. sz. Idősek Klubja (Fő út 66. Kapcsolattartó: Palercsik Vincéné)
- a Rózsakert Idősek Otthona (Blaha Lujza utca 2-6. Kapcsolattartó: Csaba Jánosné)

2006. évben a zsűri különdíját és a jutalmaként megállapított 10 000,- Ft-os vásárlási utalványt a Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégium (Hősök útja 40.) érdemelte ki.

Harmadik helyezést ért el a Százszorszép Óvoda (Kossuth Lajos út 7.). A harmadik helyezést jutalma az emléklap mellett egy 20.000,- Ft-os vásárlási utalvány, valamint egy emléktábla.

A Szociális Bérletkiosztó lakóközössége (Endrődi út 5-7.) második helyezést ért el a versenyen. Jutalma az emléklap mellett egy 25 000,- Ft-os vásárlási utalvány és egy emléktábla.

2006. évben a legszebb virágos közintézmény kategória győztese a Gyoma Református Szeretethotthon (Fő út 171.) Az első helyezett ajándéka az emléklap mellett egy 30 000,- Ft-os vásárlási utalvány és az elért eredményt megőrző emléktábla.

3. A zsűri elismerése jeléül a családi otthon, magánház kertalakításáért emléklapot és cserepes dísznövényt kapott:

- Bere József (Kossuth L. út 58.)
- Dinya Zoltán (Selyem út 76.)
- Ifj. Dinya Zoltán (Selyem út 77.)
- Gellai László (Tamási Áron utca 4.)
- Icsa Imre (Gárdonyi Géza utca 57.)
- Ifjúsági lakótelep 5. sz. lakóközössége, kapcsolattartó Mándi Imréné
- Mastala Istvánné (Arany János utca 5.)
- Molnár István (Széchenyi István utca 25.)
- Molnár Sándor (Mikszáth Kálmán utca 46.)
- Papp Sándor (Kacsóh Pongrác utca 3.)
- Dr. Schmidt Péter (Jókai Mór utca 10.)
- Szmolnik János (Gyóni Géza utca 38/1.)
- Tímár Mihály (Petőfi Sándor utca 25.)
- Tóth Péterné (Endrődi út 8.)
- Uhrin Miklós (Selyem út 118.)
- Valuska Lajos (Fő út 146.)
- Zsíros Károly (Eötvös utca 9/1.)

A versenybe nem nevezett, de kiemelkedő környezetvédelmi tevékenységéért a versenybe ajánlott ingatlanok közül emléklapot és 5000,- Ft-os vásárlási utalványt kapott Liszka Imre és családja (Selyem út 53.).

2006. évben a zsűri különdíját és a jutalmaként megállapított 10 000,- Ft-os vásárlási utalványt Nagy Pál és családja (Ugari út 26.) érdemelte ki. A

Holtversenyben harmadik helyezést ért el Gyuricza Edit és családja (Hantoskerti utca 14.), valamint Szujó Zoltán és családja (Széchenyi István utca 15.). A harmadik helyezést jutalma az emléklap és -fotó mellett 10000 -10000,- Ft-os vásárlási utalvány.

A legszebb virágos magánház kategória második helyezettje Varjúné Kovács Edit és családja (Hősök útja 20.). A második helyezést jutalma az emléklap és -fotó mellett egy 15 000,- Ft-os vásárlási utalvány.

2006. évben a legszebb virágos magánház kategória győztese Némethné Bukva Magdolna és családja (Toronyi utca 35.) Az első helyezett ajándéka az emléklap és -fotó mellett egy 20 000,- Ft-os vásárlási utalvány.

A vásárlási utalványok a gyomaendrőd Agri Aruházban (Fő út 15.) vagy a Gazda Aruházban (Pásztor János utca 39.) válthatók be, és kertgondozással kapcsolatos kiadásokra fordíthatók.

Mindenkinek gratulálunk, aki a versenyen megmérettette az általa formált kertjét, környezetét.

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Bukva Csilla versei

Intelem fiataloknak

Ne csak ezidőtájt
Jussanak eszünkbe,
Hány idős ember él
Épp a közelünkben?!

Akiknek napjait
Tán megszépíthetnénk,
Ha rájuk kicsivel
Több időt szentelnénk.

Talán csak egy jó szó,
Apró figyelmesség,
Vagy megsimogatni
Aszott, eres kezét,

Együttérezni, ha
Fáj neki az élet,
Ha már sok-sok álma
Régen semmivé lett,

Ha így teszünk, majdan
még visszaadhatják,
Szébbé tehetik az
Életünk alkonyát.

Idősek napjára

Egy szál virág helyett
Nyújtom át a versem,
Köszönöm, mit tőlük
Kapott nemzedékem.

Nagy-nagy tisztelettel
Ünnepeljük őket,
Értünk is megfáradt,
Régi nemzedéket.

Átélték háborút,
Sok álmatlan éjet,
Am lelkük derűs volt,
Erős hitük védett.

Miként idős gazda
Ültet kis diófát,
Róla viszont termést
Unokájának vár,

Ők is elültették
Szívükbe a reményt,
Munkájuk gyümölcse
Később bár, de beér.

És valóban így lett,
Nekünk ma már könnyebb,
Hála legyen érte
Az időseinknek!

Az állatok világnapjára

Gond tán? Inkább öröm
Kinek van állata.
Lelki vigasz, gyógyír
Keves társasága.

Lehet kutyus, cica
Pompázó halacsckák,
Kalitkában madár,
Menny trillázza dalát

Sajnos nincs állatod?
Legyen tiéd, mit látsz.
Mezón őzek, nyuszi,
Felröppenő fácán.

Tarkálló pillangók
Integeinek feléd,
Némán énekelve
A Lét dicséretét.

Szorgos hangyák, méhek
Azt sugallják néked,
Nélkülük nem teljes
Az emberi élet.

Tiszteld hát őket mind,
Társainkként élnek,
Miattad ne legyen
Részük szenvedésben.

FELHÍVÁS JÓTÉKONY CÉLÚ ADAKOZÁSRA

A Templomos Lovagrend Tiszántúli Komtúria, a Templárius Alapítvány, az Élet-másokért Egyesület, a helyi kereszténydemokraták és a Karitás Gyomaendrődi csoportja idén újra megrendezi a

V. „SEGÍTSÜNK A RÁSZORULÓ GYERMEKEKENEK!”
játékony célú adakozását. Terveink szerint 200 családot, közel 500 gyermeket szeretnénk ebben az esztendőben is megajándékozni a nagylelkű segítségnek köszönhetően.

Helyei: Szt. Imre Katolikus Templom
(Gyomaendrőd – Endrődi városrész)

- Ideje: Endrőd, 2006. december 15. péntek de. 10. 00 – óra
- Budapest, 2006. december 16. szombat

Gyűjtünk: tartós élelmiszert, írószert, játékokat, könyveket, fogkeféket, fogkrémeket, szappant, konzerveket, törölközőket, plédeket, számítógépet nyomtatóval és minden olyan dolgot, aminek egy gyermek örülhet!
Ruhát nem gyűjtünk!

Keresünk olyan védnököket, akik nagyobb adománnyal és hozzájárulással támogatja a gyűjtésünket.

A felajánlásokat a következő címre várjuk:

Szt. Imre Róm. Kat. Plébánia Hivatal
5502 Gyomaendrőd, Fő u.1. sz.

Aki anyagilag szeretne segíteni, az a következő címen teheti meg:

Számla számunk: Templárius Alapítvány Endrőd és Vidéke
Takarékszövetkezet 53200015-11060273

Köszönettel:
Fr. Ungvölgyi János
Commendator

Köszöntő az Idősek Világnapján

Az Idősek Világnapján mindannyian azokat köszöntjük, akik bölcsességükkel, tapasztalatukkal utat mutatnak a fiatalabbaknak. Ők azok, akikről tanulhatunk, akikre felnézünk, hiszen kitartásuk, szeretetük végigkíséri életünket. Ki ne érezte volna már egy ráncos kéz szívébe markoló melegségét, egy nagyszülő megnyugtató pillantását vagy egy örömteli mosolyt sikereink láttán.

Ez a világnap akkor lehet igazi tisztelgés, ha azok, akiket ünnepeink mindig érzik a támaszt, a segítséget, a törődést. Azt, hogy mindig mellettük vagyunk, nem hagyjuk őket magukra, számíthatnak ránk életük legnehezebb időszakában is. Akkor is, amikor a boltban vásárolnak, akkor is ha megbetegednek és akkor is amikor már nem tudnak úgy dolgozni, mint régen. Tudniuk kell, hogy figyelünk rájuk, hiszen az általuk létrehozott értékek, hagyományok bennünk is élnek és mi is ezt adjuk tovább az utánunk következő generációnak. Így örökítjük tovább a múlt bölcsességét.

A mi feladatunk, hogy idős embertársaink számára biztosítsuk az öregkorhoz méltó derűs életet. Nem engedhetjük, hogy hosszú évek kemény munkája után veszélybe kerüljön a biztos megélhetés és bizonytalanná váljon a jövőjük. Meg kell kapniuk azt az anyagi és erkölcsi támogatást, amelyet megérdemelnek és ami elengedhetetlen az örömteli élethez. Egy nemzet akkor lehet igazán erős és sikeres, ha megbecsüli idős embertársait, akiknek kitartó munkájára, élettapasztalatára épülhet a jövő, hiszen „egy nemzet jövője a bölcsék megbecsülésének függvénye”.

Köszönettel tartozunk a hosszú évek alatt végzett becsületes munkáért és jó egészséget, tartalmas, boldog életet kívánunk minden idős embertársunknak!

Tisztelettel:
Domokos László
országgyűlési képviselő

Fiatalokról fiataloknak

Az 1956-os forradalom

Részletek Molnár Léna 8. osztályos tanuló dolgozatából

Most következze a dolgozat azon része, amely az endródi eseményeket írja le, különös figyelemmel a dédnagyapa, Dienes Izra endródi tanító szerepére:

Dédnagyapám, Dienes Izra 1900. február 7-én született Székelyföldön, a Háromszék vármegyében található Ikafalván... A dunántúli csurgói tanítóképzőben is tanult, mivel szülei elköltöztek Erdélyből... 1929-től Endrődön dolgozott. Dédnagyapám nagyon aktív, dinamikus egyéniség volt, igazi néptanító. Jól ismerte az ott élők helyzetét, megpróbált segíteni szegénységükön, nehézségeiken. Aktív tagja volt a Hangya Szövetkezettnek. Tejszövetkezet hozott létre az egyik tanyaközpontban Oregyszőlőn, ahol tanított. Az ő jóvoltából artézi kutat fúrtak, hogy jobb ivóvíze legyen a lakosoknak. Jól ismerték ott az emberek.

Dédnagyapám aktívan bekapcsolódott a közéletbe, támogatta a földosztást, segítette a zeneiskola létrejöttét Békéstarhoson, ahol a tehetséges falusi gyerekek zenelépését végezték. Eredményesen tanított. Nem lépett be a Kommunista Pártba, mert voltak fenntartásai. Különösen nem értett egyet a kiméletlen osztályharcral, hiányolta a nemzeti értékek megőrzését. Megfontolt ember volt, de véleményét olykor kinyilvánította. Így például Sztálin halálát követően a tanterületi gyűlésen, mikor már szabadon mertek szólni, azt mondta, hogy Sztálin messze volt, nekik a „Sztálin-fiókok” ártottak. Tanítványai körében is népszerű volt.

1956. október 25-én Koloh Imre, a község párttitkára behívatta a Hazafias Népfront helyi titkárát, Márton Gábort magához. „Tegyük valamit, mert az országban nagy a feldúlás!” – mondta. Megkérte, hogy a Piacfény mondjon beszédet. Végül felve, hogy szabadulnak az indulatok a gyűlést a tanácsházán tartották meg. Valamennyi párt és szervezet 10-20 küldöttet delegálhatott, kb. 200-an lehettek a teremben. Elhangzott a beszéd és megválasztották a község új vezetőségét, amelyben a kommunisták voltak többségben. Ez egy vasárnap nap volt, később 100-nál is több ember tödült be a terembe, miséről jövet. Új választást követeltek. Dédnagyapám például kevesellte a parasztság képviselőjét. Így aztán új vezetőség alakult: a tanácselnök Vaszkó Mihály lett, ő 1944-ben az Ideiglenes Nemzetgyűlés kigazdapárti vezetője volt. A végrehajtóbizottság titkára Ugrin Vendel ügyvéd lett. A kuláknak minősített Ugrin családból származott. Dienes Izra lett a rendőrkapitány, a helyettese Lesniczky József.

Dédnagyapám, mint rendőrkapitány megszervezte a Nemzetőrséget. Mindent elkövetett, hogy ne szabaduljanak el az indulatok, ne hordják szét a szövetkezeti vagyont. Katonás rendet tartott a községben. Megakadályozott minden énbíráskodást, tettelegességet. Senkit nem engedett bántani. A községben dolgozó rendőrök is megmaradtak beosztásukban.

Megtörlés és rehabilitáció

Dédnagyapám Nagy Imre kormánya mellett cselekedett az endródi forradalmi bizottság tagjaként. Az oklevéllel, diplomával rendelkező emberek – a háború előtt – ha katonák voltak, tisztí rangot kaptak. Ha behívták őket, főhadnagyi rangjuk volt.

A Nagy Imre korány megbuktatása után a Munkás-Paraszt Forradalmi Kormányt nevezett Kádár kormány azt ígerte, hogy akik leteszik a fegyvert, vagy lemondanak forradalmi tisztségükről, azoknak nem esik bántódásuk. Ekkor dédnagyapám azonnal meg is tette ezt. Ez november elején volt, egészen januárig nem is történt semmi. 1957 februárjában azonban letartóztatták Dienes Izrát. Az ÁVO-sok rettenetesen összeverték és Békéscsabára vitték a rendőrségre. Február 7-én házkutatást tartottak nála, fegyvert kerestek, de nem találtak. Családja nem tudott róla semmit. Lányának, Sárának és férjének adtak először hírt róla, ők azonnal

elmentek Endrődre, ahol beszéltek a párttitkárral, Koloh Imrével és az igazgatóval, Borbély Sándorral. Egyikük sem tudta megmondani, miért tartóztatták le Dienes Izrát.

Nagyapám (Molnár Lajos) gyermekkori ismerőse volt az ÁVO-sok rendőrpáncsnoka, így eljuthatott Békéscsabára, találkozhatott apósával. Még akkor is látta a verés szörnyű nyomait. Ezután nagyszüleim ügyvédet fogadtak. Ekkor tudták meg, hogy igaztással vádolják őt.

Ha valaki kiszabadult a börtönből, az értesítette a körülötte lévő börtöntársak hozzátartozóit, persze név és cím nélkül, így tudták meg, hogy dédnagyapám a gyulai börtönbe vitték. Ezután március vége, április eleje környékén kerülhetett Kistarcsára az internálói táborba – közbiztonsági őrizetbe. Ez azt a reményt keltette, hogy talán nem kerül bíróság elé, nem ítélik el. Innen már irhatott levelet, és havonta egyszer meg lehetett látogatni. A Nagymamám is volt bent egyszer: „Szörnyű hely volt. Sorban álltunk a bejutásért, míg bejutottunk egy nagy, rideg, csunya terembe. Középen sűrű dróthálóval elválasztva egyik oldalon a látogatók, másik oldalon az őrizetes állt. Egymástól semmi sem választotta el a látogatókat, sem a bentlévőket. Egymás szavaitól, a kialakult nagy zajtól alig érthettünk valamit egymás szavaiból. Természetesen vele volt a terem vigyázó örökkel. Úgy emlékszem 10 vagy 15 állhatott rendelkezésünkre, nagyon rossz hatással volt rám. Sok ismerős hozzátartozóval találkoztam az ország különböző részeiből.” Innen is ha kiszabadult valaki, írt dédnagyapám feleségének. Ezekből követhető volt, hogy áprilisban többen jöttek haza. Augusztusban jött a hír, hogy dédnagyapám újra Gyulán van börtönben, és gyógyszerre van szüksége.

Közben a családnak el kellett költöznie Endrődről, mert azt hallották, így kiengedik dédnagyapám... Júliusban át is költözött a család: dédnagyapám felesége és 10 éves kislánya. Ezután került Dienes Izra Gyulára. Az ügyésztől kellett engedélyt kérni a látogatásra, aki megjegyezte, hogy a családnak el kellene költöznie Endrődről. Ekkor nagymamám megjegyezte, hogy már el is költöztek Debrecenbe, az ügyész így válaszolt: „Akkor Dienes Izra mehethet haza.” „A lányom és vejem szabadított ki” – emlegette mindig dédnagyapám.

Dienes Izra tehát új otthonába hazatért. Feleségének viszont szeptemberben el kellett foglalnia új állását Hajdúnánás tanyaközpontjában, Tedején, Debrecentől 40 km-re. Magával vitte kislányukat, aki akkor alsó tagozatos volt. Dédnagyapám nagymamáméknál ebédel, segítette apukáját, aki akkor volt I. osztályos. Hétvégeken volt együtt családjával. Egy nap egy fekete autó jelent meg lakása előtt, erre lánya Imola is emlékezik. Az ezután történt eseményekről nincs sok információ, ...besúgónak akarták beszervezni. Dédnagyapámnak elvei voltak, jelleme sem engedte meg, hogy ezt elvállalja. Valószínűleg akkor még nem tudhatta, hogy milyen következményei lesznek a visszautasításnak. Akkoriban 58-60 éves korban mehetek nyugdíjba az emberek. Állásából elbocsátották letartóztatásakor. Visszahelyezéséhez Munkaügyi Döntőbizottsághoz kellett fordulnia. Az ügyészségi vizsgálat megszűnt, ezért azt gondolta, állásába visszahelyezik. Akkoriban dédnagyapám igen gondterhelt volt, érezte, hogy helyzete fenyegetett a „fekete autó utasai” bizonyára megfenyegettek, amiért nem vállalta el a besúgást. Nem szívesen ment el Endrődre a döntőbizottsági tárgyalásra sem, ahol döbentelen hallgatta az érdektelen tanú vádjait, melyek eltorzították a valóságot.

Mikor este haza érkezett Debrecenbe, megfélemlítve csak annyit mondott, hogy a szántóföldeken át, kerülő úton valósággal menekült a vonathoz, mert úgy érezte, újra letartóztatják, újból meggyötrik. O többet tudott, mint a családja, ők a jegyzőkönyvet se látták. Kislánya Imola ezután nagy-

szüleimhez költözött, hogy Debrecenben kezdhesse el felső tagozatos tanulmányait, dédnagyapám pedig gyakran járt ki Tedejre, feleségehez.

Lánya és veje arra ösztönözték, hogy vállaljon munkát... Szabolcs megyében egy cigányiskolába fogadták volna. Megírták levelében, hogy senki nem akarja vállalni a cigány tanulókat tanítását, és ha ő vállalja, alkalmazza. Nagymamám el is ment a kinevezésért. A hivatalból kijött egy férfi – Kozma elvtárs – azt mondta, hogy hogy képzeli a dédnagyapám és a család, hogy alkalmaznak egy olyan embert, akinek vértől csöpög a keze? Ekkor nagymamám vitakozni kezdett a férfival, elmondta, hogy egy lövés nem dördült el, senkit nem bántott, neki köszönhető, hogy az indulatok nem szabadultak el.

Később Tedejen adminisztrátornak alkalmazták az állami gazdaságban. Itt a munkások nagyon megszerették, tisztelték, valószínűleg tudták róla, hogy büntetik, így sokszor megvendégelték egy fröccsel, kávéval. Ez sem volt kedvező számára... Nem tetszett, hogy egy volt „ellenforradalmár” népszerű a munkások között, ezért dédnagyapám felmondott. Hasonló sorsra jutott másik munkahelyén a Talajjavító Vállalatnál. Így többé nem dolgozott, 60 éves korában kapott szociális alapon valamennyi pénzt ez lett a nyugdíja.

A család újra együtt volt, Imola édesanyja a debreceni általános iskolában taníthattott.

A forradalmat ellenforradalomnak nyilvánították, az emberek lefogadták mi tilos, mi nem, és éltek tovább életüket. Dédnagyapám sem beszélt a múltrol, viszont azt megállapította, hogy a Rákosi rendszer után sokat javult a helyzet. Jobban éltek az emberek, a diktatúra enyhült. Lehetett útlevelet kapni, lehetett utazni keletre a környező szocialista országokba és nyugatra is. A legnagyobb tiltás a forradalomról való beszéd volt. Nagy Imre ugyanis nem volt hajlandó ellenforradalomnak tartani az 1956-os eseményeket, pedig kommunista volt. Ot kivégezték.

Kádár is tagja volt a Nagy Imre-kormányt és forradalomnak tartotta azt ami történt. Olyan kijelentése is volt, hogy saját testével fogja védeni az országot a szovjet tankok ellen. Mégis másként történt, később ő is másként beszélt és cselekedett.

Dédnagyapám tehát elismerte, hogy jobb lett az élet a forradalom után, de Kádárnak nem tudta megbocsátani azt, amit a fegyverletellel kapcsolatban mondott, azt, hogy nem mondott igazat. 1972-ben dédnagyapám elvesztette feleségét. Ezután egészségi állapota is megromlott. Néhány év múlva elment egyedül Erdélybe, hogy elbúcsúzzon szülőföldjétől Bejárta azokat a tájakat, falvakat, városokat, ahol barátai, rokonai éltek: Nagyvárad, Marosvásárhely, Brassó, Kézdivásárhely, Ikafalva.

Dédapám sokszor mondta viccesen, hogy neve azt jelenti: „Istennel küzdő”. Igaza volt, küzdelmes életét számomra leginkább ez az idézet juttatja eszembe:

„A szél kihívása ellen a fa gyökerével válaszol” (Ilyés Gyula)

1977. március 12-én halt meg Debrecenben.

Nem élte meg a rendszer bukását, és a szabadságharc forradalomnak nyilvánítását. Halála után 1991-ben posztumusz rehabilitálták és a Vértanúk Emlékére Ermet kapta.

Az érmén olvasható:

„A magyar nép legjobbjai évszázadok óta küzdöttek – akár létük feloldozásával – az európai kultúra, civilizáció keleti bástyáin.”

Megkapta még a Posztumusz díszoklevelet:

DIENES IZRA

„Aki az 1956-os forradalom és szabadságharc alatt hősiessé kiállásával hitet tett a szabadság eszméje mellett. Fogadják hozzátartozói a haza és lakóhelye elismerését és köszönetét.

Gyula, 1991. október 23.

Tródmái oldal

„ÉN SZÍVEKET GYŰJTŐK”

Az OMart Könyvesbolt és Kulturális Műhely második születésnapját ünnepelte szeptember 15-én. A két év alatt hét tárlatot, két gyermekeknek szóló pályázatot és nyolc műsoros estét sikerült lebonyolítanunk. Lelkes közönségünk ez alkalommal Rávainé Farkas Éva változatos tájképeivel vártuk, s az est meghívott vendége a gyomai születésű Cegléden élő, Szent Adalbert-emlékéremmel kitüntetett katolikus író, Mácz István volt, akivel Polányi Évi beszélgetett a gyökerekről, szülőföldről, családról, iskolákról, hivatásról, küldetésről és nem utolsósorban az írásról, a megjelent művekről.

A Gyomaendrődi Zenebarátok Kamarakórusa (Çecseiné Sárhegyi Nóri vezényletével) nyitotta a műsort. Szívmelengető érzés volt a közönség sorából több felől felhangzó suttogás: de szép! A továbbiakban Turner Mariann és Szilágyi Zoltán színvonalas felolvasással, valamint törzsközönségünk kedvence, a Tűzmenedék Együttes (B. Molnár Albert, Oláh Gizella, Szilágyi Zoltán, Tóth Ferenc, Valuska Lajos) megzenésített versekkel színesítette a beszélgetést.

A címben szereplő idézet az író szájából hangzott el, és hallgatva felolvasását, tudatosult bennem: mi is szíveket igyekszünk gyűjteni. Lényegében azért alakítottuk könyvesboltunkat épp olyanra, amilyen, hogy szeressenek bejönni az emberek. Örömmel tapasztaljuk, hogy egyre többen térnek be hozzánk egy kis beszélgetésre, megpihenni a napi rohanásban, böngészni kicsit a könyvek között, újra és újra végignézni az épp látható kiállítást. Úgy érzem, születésnapunkról is mindannyian lélekben gazdagodva térhettünk haza.

Mert, hogy kétségem sincs afelől, hogy az író, az ember, a régi barát és osztálytárs közvetlen egyéniségével, szuggesztív előadásával és mélyen emberszerető gondolkodásmódjával újabb híveket, újabb szíveket gyűjtött magának ezen a meghitt estén. Az újság hasábjai nem adhatják vissza azt a rezgést, ami szívtől szívig áramlott a teremben, a szavak, a zene, az ünnepi hangulat, a hazai tájakat ábrázoló festmények légköre, az egymásért való izgulás, az adni, ajándékozni akarás boldogító érzése, a köszönöm a szépet és jót hálája a tekintetekben: mind-mind olyasmí, ami akkor, ott és együtt érte el a hatást. Szavakkal az ilyesmi nehezen érzékeltethető.

A továbbiakban inkább néhány szóban bemutatom Mácz István jelenleg is kapható könyveit, hátha sikerül kedvet csinálnom elolvasásukhoz, s ezzel gyarapíthatom az író szív-gyűjteményét. Rám a legnagyobb hatást a nőkről írt *Egészen szép vagy tette*. A nőt egészében, minden tulajdonságával együtt tekinti szépnek és nélkülözhetetlennek az író. Hadd ajánljam kedvenc részletemmel az olvasóknak: „A Nő nem rész a férfiből, nem fele a férfinak, nem tükörmása, hanem annak lényegéből ember. Hús az ő húsából, csont az ő csontjából, vagyis a férfi és a nő lényegükben azonosak. Egyenlő mértékben emberek és Isten képmásai. Ők ketten együtt az ember.”

Több kiadást megért, és külföldön is méltányolt művét azokhoz írta, akik életük egy olyan nehéz periódusához érkeztek, melyben az elkeseredés az öngyilkosság gondolatáig sodorta őket. Az *Élni vagy meghalni* című könyvét az író e szavakkal adja olvasója kezébe: „Barátom! Neked írok, bár nem ismerlek. Te sem ismeresz engem, mégis

kérlek, olvasd el leveleimet. Miért írok! Hozzád nem lehet odafutni, mint az égő ház foglyaihoz; nem lehet utánad ugrani, mint a sodró víz fuldoklójához – hiszen látható sebektől nem vérzel, s nem kiáltasz segítségért: nincs más választásom, írok neked. Azt mondod: „Nem akarok élni!” En azt kérdezem: „Abban biztos vagy, hogy meg akarsz halni?” Látod, van mit mondanunk egymásnak. Célom nem a rábeszélés, nem a lebeszélés, hanem az együttgondolkodás. Ha hívod a halált, várj egy kicsit. Aki vár, az még nem veszít semmit. Várj, és olvasd el a levelekben írottakat. Az élet kérdéseit, a halál siettetését lásd másvalaki szemével is.”

Sajnos könyv formában most épp nem kapható a már sokak által ismert és kedvelt *Örülj velem!* – ám most Mácz István előadásában CD lemezzel hallgathatják meg az örömteli gondolatokat. Ez új kiadvány borítóján a következő sorok olvashatók: „Örömmel irtam könyvemet. Most örömmel teszem hangossá érzéseimet. Gondolok azokra is, akiknek zárt szeme nem teszi lehetővé az olvasást, ám fülük annál érzékenyebben várja és hallja az üzenetet. Kérem, hallgassanak – örömmel.”

Sok olvasni és elmélkedni szerető ember gyűjt idézeteket, bölcs mondásokat, vagy jegyzi fel saját gondolatait, meglátásait. A **Megmentett mondatokban** a gyűjteményének jeles darabjait adja közre az író. „Egy regényt folyamatosan kell olvasni, elejétől a végéig. Ez a könyv bárhol kinyitható. Bármelyik rész önmagában is olvasható, érthető. Minden gondolat, érzés, titok megközelítése önálló, és szemlélődés, elmélkedés, tűnődés tárgya lehet: meditációs objektum. Aki e mondatokat olvassa, ajándékba kap meglátásokat, felvillanó érzéseket, titkokat faggató kérdéseket, igaznak vélt tényeket, amelyekkel lehet vitatkozni, lehet elfogadni és ezáltal, az olvasó, az együttgondolkodó saját benső világán dolgozik.” A szerző kommentáló szavaihoz hadd idézzek egyet a megmentett mondatokból: „A kapu amelyen a világba lépünk, a Fájdalom. A kapu, amelyen át kilépünk a világból, a Fájdalom. A két fájdalom – születés és halál – között életünk csupán pillanatnyi öröm. De öröm!”

A Szent István Társulat felkérésére a 2000. év jubileumára jelent meg a *Szép az Isten* című kötet, mely, mint alcíme is jelzi gondolatokat, vallomásokot, imádságokat tartalmaz. „Mácz István ismert szentek, írók, költők, kiemelkedő alkotók és gondolkodók vallomásai, imádságai által világítja meg, hogyan lehet Isten mindenek fölötti végtelen Úr és Mennyei Atya egyszerre. Beethoven, Keresztes János, Sík Sándor vagy Saint-Exupéry írásai ráébresztenek bennünket, hogy körülöttünk mindenben felfedezhetjük Isten szépségét és szeretetét.”

Jézusról írt könyve, *Íme az Ember* két Hamvas Béla idézettel indul: „Én irtózom attól, hogy hős legyek; vagy szent, vagy bölcs. És az én biográfiámra nem vagyok kíváncsi. Én normális ember szeretnék lenni. És hidd el, hogy bármennyire is el legyünk rontva, mégis mindannyiunkban ez a normális ember megvan.” „NORMALIS EMBER az evangéliumi ember, aki előbb volt, mint a világ. Mielőtt Ábrahám lett, én vagyok.” E mű bemutatását Mácz István is Hamvas Béla sorainak felolvasásával kezdte, majd hozzáfűzte, úgy kívánt Jézusról írni, mint normális emberről, hogy meglássuk: „az Emberfia mindig korának embere, így korunké és a jövő századé is, hiszen Ő ugyanaz tegnap, ma és mindörökké”.

Bízom benne, hogy a fenti idézetek kedvet ébresztettek az elmélyülésre azokban is, akik nem tudták személyesen meghallgatni Mácz Istvánt.

Oláh Gizella

Az OMart Könyvesboltban decemberig látható Rávainé Farkas Éva kiállítása, valamint Mácz István könyvei folyamatosan megvásárolhatóak.

Ízes Ízek

Október

Töporlyúgombóc leves

10 dkg töporlyút apróra vágunk, tojással, zsemlemorzsával, liszttel, petrezselyemzölddel, sóval és majoránnával összegyúrjuk és egy órát állni hagyjuk. Leveskockából húsleveset főzünk. Vizes kézzel gombócokat formálunk a masszából és a levesbe főzzük. Amikor feljöttek a leves színére, tálba halásszuk a gombócokat. Tejfölbe tojássárgáját keverünk és a levest óvatosan hozzákeverjük, majd a gombócokra öntjük.

Seidl Ambrus

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszerkeket.

Corvo bianco
Cipőipari Bt.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

MAGÁNVÁMRAKTÁR

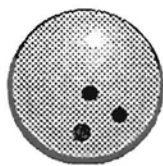

MadiZel

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó
márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák,
mosógépek, háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanoszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

THERM U X
Építőipari Kft.

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

“ SZONDER “

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

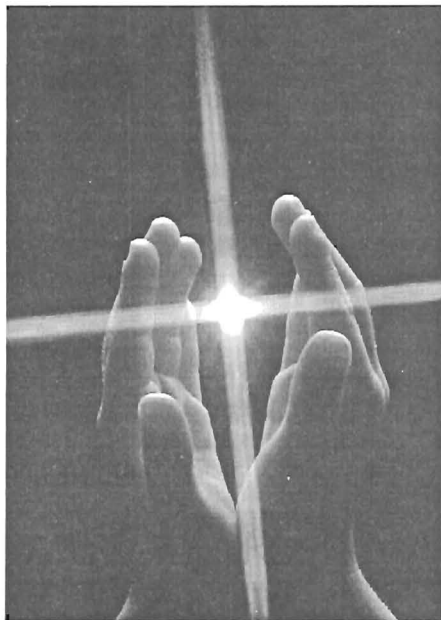
Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGIBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Híába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

PARRAG JÓZSEF, aki Hunya Kinizsi u. 35. sz. alatt élt, augusztus 21-én 85 éves korában az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolja: felesége, 5 gyermeke, veje, menyei, 11 unokája, 8 dédunokája.

özv. TÍMÁR GÉZANÉ GYURICZA MARGIT endrödi lakos, 76 évesen, szeptember 1-jén megtért Égi Urához. Gyászolja: testvére, és a rokonság.

VASZKÓ MIKLÓSNÉ GIRICZ MÁRIA, aki Hunyán a Táncsics u. 16. sz. alatt élt, szeptember 5-én, 86 éves korában megtért Teremtőjéhez. Gyászolják: fiai, menyei, unokái, dédunokái.

Az endrödi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrödi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Kézpénzbefizetés az endrödi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrödi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrödi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

Gellai János és felesége, valamint gyermekeik

1948. december 5.

Endrőd - polyákalmi iskola 1959..
Építő: Roscsák, békéscsabai vállalkozó
Épült: 1936.

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

Aktualitások az agrár-környezetgazdálkodási támogatásokkal kapcsolatosan

Az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) célprogramokban és a kedvezőtlen adottságú területeken (KAT) gazdálkodók vállalt kötelezettségei között szerepel a gazdálkodási napló folyamatos vezetése. A naplót gazdasági évenként kell vezetni, s most jutottunk el oda, hogy a 2005 szeptemberében kezdett naplót 2006. augusztus végével lezárjuk. A naplóba a bevitt területeken kívül a gazdaságba tartozó összes területet szerepeltetni kell, hiszen a Helyes Gazdálkodási Gyakorlatot az összes területen be kell tartani.

Néhány fontos dologra szeretném felhívni az érintett gazdálkodók figyelmét. A GN02-es adatlapon a földhasznosítási összesítőben a régi blokkazonosítók szerepeljenek. A bérelt területek vonatkozásában kell, hogy rendelkezünk tulajdonosi nyilatkozattal, ha a földbérelt hamarabb lejár, mint a vállalt kötelezettség. A GN03-04-05 adatlapnál az állatállomány nyilvántartásban minden rovatot ki kell tölteni az érintett gazdálkodóknak, ha nincs változás az előző adatokkal.

Fontos, hogy a növényvédelmi megfigyelések adatlapot (GN07) alapszintű szántóföldi célprogram esetében is ki kell tölteni, ha a területen növényvédő szeres kezelést hajtottak végre. Ekkor azonban az adott időszakra korlátozva kell indokolni a védekezés szükségességét.

Az integrált és az ökológiai célprogramok esetében a megfigyelésnek heti rendszerességgel kell történnie, hiszen e programok célja az okszerű védekezés. Az okszerű védekezés magában foglalja a különböző védekezési módokat (mechanikai, biológiai, kémiai), és ezek kombinációját a környezetet a lehető legkevésbé terhelve használja.

A talajvizsgálati adatok betétlapot remélhetőleg már mindenki ki tudja tölteni a vizsgálati eredmények ismeretében (GN08). A területekről szedett mintákat, ha azok egy blokkon belül találhatóak és az elő- és utóvetemény nem indokolja a külön számítást, átlagolni szükséges. Ha az elővetemény korrekciós tényezőként számításba jöhet, bizonyos területeken, csak az onnan szedett minták átlagával számolhatunk.

A GN09-10-11-12-13-14-es adatlap a parcella munkaműveleteinek dokumentálására szolgál. A minták eredményeinek ismeretében tápanyag gazdálkodási tervet kell készíteni, melynek ered-

ményét a GN09, GN10, GN11-es adatlap megfelelő rovataiba fel kell vezetni. Erre az oldalra vezetjük fel az előveteményt, főnövényt és a másodveteményt is. Az oldalon szerepelnek a végzett munkaműveletek. Nagyon fontos, hogy a parcellán végzett összes művelet dokumentálva legyen. A kijuttatott hatóanyag nem lehet több annál, amelyet a tápanyag gazdálkodási tervben kiszámolunk. A vállalt kötelezettségek ismeretében tudjuk az adatokat annak megfelelően kitölteni, hogy azokat ellenőrizni lehessen. (pl. talajművelés mélységének is szerepelnie kell). Ebben a gazdálkodási évben az elemi kár jelentős volt, így sok gazdálkodót érinthet, hogy ennek beírására is ezen az oldalon van lehetőség. A kijuttatott anyag, be-takarított termék mennyiségét hektárra vetítve vezessük fel. Fontos, hogy ezek a számok megegyezzenek a csatolt dokumentumon levő mennyiségekkel. (pl. számlák, permetezési napló).

A napokban várható néhány új jogszabály megjelenése. Várhatóan változik a Gazdálkodási Napló formanyomtatvány, mely az FVM (www.fvm.hu) és Az MVH (www.mvh.gov.hu) honlapjáról lesz letölthető.

Szintén várható változás, hogy a Gazdálkodási Napló (2005-2006) másolati példányát 2006. október 1. és 2007. január 31. közötti időszakban a Növény és Talajvédelmi Központi Szolgálat címére kell beküldeni. (1118 Budapest, Budaörsi u. 140-145.)

Ezek a változások azonban csak az érintett jogszabályok hivatalos kihirdetését követően lépnek hatályba.

Az elkövetkezendő időszakban kétheti rendszerességgel páratlan hetek csütörtöki napján Gyomaendrődön tartózkodom. Szeretném Önöknek felajánlani a segítségemet az NVT intézkedéseivel kapcsolatosan. Forduljanak hozzám, ha kérdéseik, problémáik merülnek fel. Várom Önöket a Vállalkozók Házában (Gyomaendrőd, Hősök u. 56.) az APEH irodában.

Balatoniné Medvegy Anna
NVT tanácsadó

Kedves vásárlóim!

Októberi ajánlataim:

- Az áruházban megkezdjük a festék áruk forgalmazását: zománccfestékek, olajfestékek, alapozók, rozsdagátlók, falfestékek, színezők, glett anyagok, csemperagasztók, ecsetek, stb.
- Futószőnyegek, középszőnyegek,
- Fűrészboszonyok, asztalterítők,
- Szúnyogháló, szúnyogirtók, szúnyogriasztók,
- Vegyszerek, műtrágyák, virágföldek, cserepek, virághagymák, rózsatövek
- Virágládák, drótkerítések, drótháló,
- Szegek, csavarok, kéziszerszámok,
- Gumszizmák, védőkesztyűk, munkaru-hák,
- Benzines és elektromos fűnyírók, sövényvágók,
- Bozótvágók, komposztálók, kukák, talicskák, cefrés hordók, üstház
- Alumínium létrák

Várom kedves vásárlóimat!
Telefon: 386-274; 06-20 95 27 032
FARKAS MÁTÉ

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

EGYEDI CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.

MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT

Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endródiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@internet-x.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Szóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@sztgellert.hu

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

fi keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 130 Ft

XIII. évfolyam 11. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat * **2006. november**

Novemberi napló - 1956

1956. nov. 3. Szombat

Verseimet rendezem a legnagyobb jóhiszeműséggel.
Molnár Pista barátom volt itt: ő Debrecenben járt a nagy napokban, a forradalom kezdetén ott is kemény összecsapás volt az ÁVO és a forradalmárok között.

1956. nov. 4. Vasárnap

Hajnali 5-kor megkezdődött a

szovjet támadás.
A rá-

dióban Nagy Imre szólt a nemzethez, aztán eljátszották a Himnuszt és a Szózatot. Mindenki sirt.

A lövöldözések előtt a töz-tünka pincébe. A Gel-

lérthegy tetején van az oroszok egyik tüzérségi állása. Időnként fölmelegyek a rádiót

hallgatni.

Egyetlen reménységünk még az ENSZ. Az angolok és a franciák elárultak.

Hajnalban halljuk a döntést: közbeavatkoznak.

De hogyan? Kádárral már kész az új kormány.

Míg ezt írom, gépfegyverek ropognak és ágyúk tüzelnek. Remeg az ablak.

1956. nov. 5. Hétfő

Új hét. Tegnapelőtt még azt hittük, hogy ma már munkába mehetünk: megindul az élet - a szabad élet ...

Tart a harc. A külföldi rádiók nem tudnak semmit a magyarországi helyzetről. Eden-t s Guy Mollet-t vádolja a világ. A nagyhatalmak, hiába, csak nagyhatalmak s élnek a maguk ragadozó törvényei szerint.

Félárbócra engedik a zászlókat, miséket mondanak - s mi vérezünk a barrikádokon. A Móricz körtéren dúl a harc. Eötvös-kollégisták védik. A Citadellán oroszok vannak.

Franciát tanulok. Olvasok /S. Maugham könyvét./

Kéthly Anna New Yorkba repült.

A Kádár-kormány bejelentette, hogy 4-én levették a forradalmat, - de most, 5-én délután, 16 óra 15-kor is, mikor ezt írom, heves ágyútűztől reszket az ablaküveg...

Szilágyi Ferenc

Önnök joga van tudni...

Az október 12-i alakuló ülésen némileg megváltozott a Képviselő-testület összetétele néhány kompenzációs listáról mandátumhoz jutott képviselő lemondása miatt.

A FIDESZ-KDNP-Gazdakörök színeiben mandátumhoz jutott Domokos László megyegyűlési elnökké választása miatt adta át helyét Izsó Csabának. Az MSZP listájáról bejutott Katona Lajost Dr. Kovács Béla váltotta fel a testületben. A Körösök Vidékéért Egyesület listavezetője Dr. Dávid Imre szintén visszalépett. Helyette Gellai Józsefné tölti be a képviselői posztot a testületben. Az új felállás után a Képviselő-testület összetétele:

Név	Jelölő szervezet(ek)	Egyéni vk., komp. lista
Vass Ignác	MSZP	01
Csányi István alpolgármester	Körösök Vidékéért Egyesület	02
Czibulka György	Körösök Vidékéért Egyesület	03
Szabó Balázné	FIDESZ Kereszténydemokrata Néppárt Gazdakörök	04
Hangya Lajosné	Körösök Vidékéért Egyesület	05
Rácz Imre	FIDESZ Kereszténydemokrata Néppárt Gazdakörök	06
Dr. Palya József	FIDESZ Kereszténydemokrata Néppárt Gazdakörök	07
Várfi András polgármester	FIDESZ Kereszténydemokrata Néppárt Gazdakörök	08
Császárné Gyuricza Éva	FIDESZ Kereszténydemokrata Néppárt Gazdakörök	09
Jakus Imre	Körösök Vidékéért Egyesület	10
Illés János	FIDESZ Kereszténydemokrata Néppárt Gazdakörök	komp. lista
Izsó Csaba	FIDESZ Kereszténydemokrata Néppárt Gazdakörök	komp. lista
Dr. Busai György	Gyomaendrőd Fejlődéséért Egyesület	komp. lista
Béres János	Körösök Vidékéért Egyesület	komp. lista
Gellai Józsefné	Körösök Vidékéért Egyesület	komp. lista
Babos László	MSZP	komp. lista
Dr. Kovács Béla	MSZP	komp. lista

A megválasztott bizottságok

PÉNZÜGYI ÉS GAZDASÁGI BIZOTTSÁG:

Elnök: Vass Ignác, Tagjai: Illés János, Jakus Imre. Külsős Tagok: Fülöp Zoltán, Dógi János

HUMÁNPOLITIKAI BIZOTTSÁG:

Elnök: Hangya Lajosné. Tagjai: Gellai Józsefné, Dr. Kovács Béla, Dr. Busai György. Külsős Tagok: Farkas Zoltánné, Szabados Ferenc, Hack Mária.

VÁROSFENNTARTÓ KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI BIZOTTSÁG:

Elnök: Izsó Csaba. Tagjai: Dr. Palya József, Rácz Imre, Béres János. Külsős Tagok: Timár Zsolt, Iványi Lajosné, Csahócki János.

ÜGYRENDI, OKTATÁSI, KULTURÁLIS, KISEBBSÉGI ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉGI BIZOTTSÁG:

Elnök: Császárné Gyuricza Éva. Tagjai: Szabó Balázné, Babos László, Czibulka György. Külsős Tagok: Giriczné Darázi Anna, Iványi László, Dr. Lévai Mihályné.

Az alakuló ülésen az új polgármester, Várfi András az alábbi programbeszédet mondta:

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Köszöntök minden megjelent meghívottat és a városunk közügyei iránt érdeklődő állampolgárt!

Köszöntöm az Önkormányzat dolgozóit és az újonnan választott képviselőtestület tagjait!

A következőkben azokról az elképzelésekről szeretnék beszélni, melyeknek alapján, a választás során a választópolgárok rám szavaztak és a választási ciklus végére, elvárják, hogy teljesüljenek.

Nyílt, nyitott városvezetést ígerek és szeretném a döntés-előkészítésbe az érintettek mind nagyobb részét bevonni. Tiszteletben tartom a polgárok part és vallási hovatartozását. Fontosnak tartom a sajtó szerepét és képviselőtársaimmal arra törekszem, hogy a lakosság az írott és íratlan sajtó útján a lehető legtájékozottabb legyen.

Néhány fejezetben a programot ismertetném.

A város

Az pormentesített úthálózat és a szennyvízbekötés kiépítésénél a 100%-ra való törekvés. A belterület belvízmentessé tétele. Környezetünk szépítése. Utcák, kertek csinosítása.

Munkahelyteremtés feltételeinek megvalósítása

Fontosnak tartom a helyi vállalkozók helyzetbe hozását. Lehetőség szerint a városi beruházásokat itt élőkkel kellene megvalósítani. Cél az Ipari Park melletti vállalkozásokkal való benépesítése. A várost megközelítő utakat jó minőségűvé kell tenni, mely lobbi szinten önkormányzati feladat. Szintén javítani kell a város autóbusz közlekedésén, munkába-járás.

Idegenforgalom

Lehetőségeinket ki kell használni. A fürdő és a holtágak kiváló adottságainak. Pályázati pénzből utakat kell építeni a holtágak nyaralóinak és horgászhelyeinek megközelítésére. A már meglévő kerékpárút-hálózatot fejleszteni kell a külterületek irányába lehetőséget teremtve a kerékpáros turizmus számára.

A fürdőben bővíteni kell a szolgáltatások számát és színvonalát. A fürdő az önkormányzaté ezért oda kell hatni, hogy színvonalasan és ugyanakkor jóval kisebb önkormányzati támogatással gazdálkodjon.

Idegenforgalom csak tiszta ápolat környezettel érhető el.

Mezőgazdaság

Közvetlen ráhatása nincs az önkormányzatnak, de a külterületek belvízmentesítésében részt kell veyünk. Gyomaendrőd teljes vízügyi rekonstrukcióját meg kell valósítani.

Alternatív energia

Környezetünkben már sok a példa. Nekünk is mozdulni kell ezen a téren: energianövénye, szélenergia, thermoenergia.

Oktatás

Biztosítani kell a bölcsődétől a középiskola befejezéséig a minőségi feltételeket.

Kultúra

Nagyon fontos állami és nemzeti ünnepeink méltó megünneplése. Sikeres művészeti tevékenységek vannak Gyomaendrődön, melyek színvonalát a nehezedő feltételek mellett sem szabad feladni. A civil szervezetek aktívabban tegyenek a kultúra javára, melyet képviselőtársaimmal támogatunk.

Kultúránk része a sport, ezért fontos egy városban a színes sportélet. A következő időben végig kell gondolni a futballcsapatok működését és ésszerűen ugyanakkor a csapatok és a szurkolók meglegedésére, változtatni kell a struktúráján.

Idősek

Városunkban sok időse ember él. A Városi Gondozási Központban magas színvonalú munka folyik. A még lehetséges fejlesztéseket el kell végezni, ami tulajdonképpen minőségi finomítást jelent.

Civilek, egyházak

A város közéletében nagyon fontos a civil szervezetek szerepe, melyek véleményét fontosnak tartom mindenkor. Az egyházak történelmünk meghatározói, amit világnézeti függőségek sem kérdőjelezhetnek meg.

Kistérség

A fejlesztések, beruházások jó része kistérségi formában történik. Gyomaendrőd a Békési Kistérség része, melyet sem a történelmi múlt, sem pedig a jelen gazdasági és egyéb kapcsolatai nem indokolnak. Az elkövetkező időben végig kell gondolni a kistérségi hovatartozást, és vagy önálló kistérséget alakítani, vagy pedig egy már meglévőhöz kell csatlakozni.

A források

Az EU új költségvetése 2007-ben kezdődik. Bizom benne, hogy a felzárkózáshoz szükséges pénzeszközök elosztása a jó ötlet, a jó pályázat függvénye. Ennek érdekében szükséges a városban egy igazi vállalkozók háza, ahol profi pályázatírók dolgoznak. Fontosak a jó információk, ezért számítok minden helyi és szülőföldjéről távol élő gyomaendrődi segítségére. Szeretném, ha a főiskolákon, egyetemeken tanuló fiatalok büszkék lennének városukra és ötleteikkel a város fejlődését, szolgálják.

Köszönöm figyelmüket és kérem támogassanak az elmondottak megvalósításában.

Az oldalt szerkesztette:
Iványi László bizottsági tag

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

2006. október 24-29-e között Gyomaendrődön rendezték meg a XVI. Nemzetközi Solymásztalálkozót.

Október 25-én a Kner téren nyílt meg a négynapos esemény, amelyben helyet kapott a solymászat mellett egy Solymász bemutató is, amit Honfoglaláskori jelmezben, Szirti sassal, Vándorsólyommal és Egerészölyvvel prezentáltak a nagyérdeműnek a gyomai Sportpályán.

A záróünnepélyre szintén a Kner téren került sor a solymások által elejtett vadak terítékével, ahová a solymászok lovas bevonulással érkeztek.

Két szűk esztendő, szigorú költségvetés

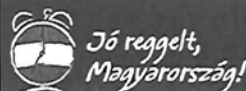
Háromszáz milliárd helyett 30 milliárd a kormány mozgáster, mondta a miniszterelnök a parlamentben.

Költségvetési értelemben szigorú évek elé néz az ország, két szűk esztendő következik - mondta a miniszterelnök napirend előtt az Országgyűlésben. Gyurcsány Ferenc a jövő évi költségvetésről elmondta: a tárcák a tervezési előirányzathoz képest összesen 300 milliárd forinttal szeretnének többet kapni, miközben a kormány mozgáster 30 milliárd forint körül van. A kormányfő szerint a következő évben nem lesz az ideinél több pénz az egészségügyre, ráadásul hat százalékos inflációval is számolni kell.

Gyurcsány Ferenc napirend előtti hozzászólása előtt a Fidesz és a KDNP képviselői kivonultak az ülésteremből, csak frakcióvezetőik maradtak bent.

Október 19-én a ZENEI VILÁGNAP Hangversenyén a Polgármesteri Hivatal Diszermében nagy sikerű est volt. Felléptek: Kutenberg Anikó, Fazekas Erika, a Városi Zene- és Művészeti Iskola tanulói és a Gyomaendrődi Zenebarátok Kamarakórusa, vezényelt Gecseiné Sárhegyi Nóra.

A Gyomaendrődi Katona József Művelődési Központ rendezésében megnyílt a IX. GYOMAENDRŐDI ŐSZI TÁRLAT. Megnyitója október 18-án volt, és október 31-ig várta az érdeklődőket. A településen élő, jelenleg is alkotó 22 művész munkája volt látható! A tárlatot Hevesi Nagy Anikó rendezte, a megnyitót Sass Ervin újságíró tartotta, közreműködött a Tűzmenedék Együttes.

KÖSZÖNJÜK A BIZALMAT!

KÖSZÖNJÜK, HOGY TÁMOGATTA

POLGÁRMESTER- ÉS KÉPVISELŐJELÖLTJEINKET,

VALAMINT A FIDESZ-LISTÁT!

HAJRÁ MAGYARORSZÁG, HAJRÁ MAGYAROK!

Köszönjük!

A Katona József Művelődési Központ novemberi programajánlója

A Petőfi Sándor Művelődési Központban (Mezőberény) 2006. november 4-én 9 órától kerül megrendezésre a „Szülőföldünk Békés megye” Amatőr művészeti Fesztivál kistérségi rendezvénye.

November 25. 19 óra Rumba Bál

November 29. Gyermekműsor a meghirdetett Óvodáknak és alsó tagozatos diákoknak. Csalóka Péter címmel

Minden vasárnap 17 órától Felnőtt Tánciskola: Továbbra is várják a jelentkezőket.

Köszönet a Személyi Jövedelemadó 1%-ért

Az Endrődiek Baráti Köre Egyesület Vezetősége köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik adójuk 1%-áról úgy rendelkeztek, az azzal egyesületünk elképzeléseit segítik. A 2005 októberében az APEH által átutalt 15.546 Ft összeget, a Hősök Napi Ünnepszeg szervezésének részbeni fedezetére használtuk.

Császárné Gyuricza Éva titkár

Köszönetet mond a KINCS AZ ÉLETED KÖZHASZNÚ Alapítvány kuratóriuma mindazoknak, akik alapítványunk elképzelését nagyban segítették. Ezzel a segítségre szoruló gyomaendrődieknek sok szép felejthetetlen órát szereztek. Az APEH által 51.672 Ft átutalt összegből kirándultak, fürdőbe mentek.

Dr. Jánosik Bertalanné a kuratórium elnöke

Köszönetet mond a támogatóknak a Gyomaendrődi Siketekért és Nagyothallókért Alapítvány azoknak, akik adójuk 1%-át felajánlották, és Alapítványt támogatták. 2005-ben az APEH által átutalt 226 forintot és 1358 forint maradványt halló készülékekhez elemvásárlásra használtuk fel.

Gonda Zoltán kuratórium elnöke

A Cukorbeteg Klubja 2005 októberében 47.374 Ft-ot kapott a felajánlott 1%-ból, amit a törökszentmiklósi országos betegtalálkozóra és szakmai anyagokra költött.

Gellainé Tuboly Zsuzsa

Lebontották október 19-én, csütörtökön a Kossuth téren az ökumenikus imasátrat.

A sátor bezárása alkalmával a jelenlévők elmondták azt az országfelajánló imát, amellyel aznap délelőtt Fatimában Erdő Péter bíboros, prímás érsek a magyar püspökök és zarándokok körében Mária Széplőtelen Szívének ajánlotta fel a magyar nemzetet.

Kedves Olvasóim! Beszámolok a Békés Megyei Közgyűlés október 13-i alakuló üléséről.

Mint ismeretes, a megyegyűlésnek 40 képviselője van. A 10 ezer fő alatti és 10 ezer fő feletti települések szavaztak a pártok és civilszervezetek listáira. A FIDESZ-KDNP GAZDAKÖRÖK közös listájáról összesen 24 képviselő, az MSZP listájáról 15 fő, az SZDSZ listájáról 1 fő képviselő jutott be. Városunkból 2 fő képviselő jutott be: Császárné Gyuricza Éva KDNP és Dr. Kulcsár Ferenc a Gazdakörök képviseletében, és külsős bizottsági tagságot kaptak: Dezső Zoltán és Sipos Tas Töhötöm.

A megyegyűlés elnökének: Domokos László országgyűlési képviselőt választottuk meg, aki mint felkészült szakpolitikus, és a megye régi lakosa rendelkezik mindazokkal az ismeretekkel és elképzelésekkel, konkrét tervekkel, amelyekre megyénk és minden településének szüksége van.

Kedves Olvasóim és mindazok, akiket illet!

Megható köszönetet mondok Önöknek a nagyarányú támogatásukért, amit kértem és meg is kaptam, annak ellenére, hogy a kampány utolsó 2 hetét sajnos kórházban kellett töltenem. Még nagyobb igyekezettel fogom Önöket a továbbiakban is szolgálni.

Isten áldja mindnyájukat!

Köszönettel:
Császárné Gyuricza Éva

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkasillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér ize, lepergő könnyő sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

1956 HŐSEIRE EMLÉKEZTÜNK

Gyomaendrőd népe méltó módon ünnepelte az 1956-os forradalom 50. évfordulóját.

Endrődön szentmisét ajánlott fel az áldozatokért Iványi László tb. kanonok, a szentbeszédben megemlékezve a hősekről. Mise után a kopjafánál volt a Kis Bálint Általános Iskola megemlékezése, majd koszorúzás követte.

Gyomán, a Fő úton, az ún. Szürke házban (hajdani rendőrség épülete, ahol politikai foglyokat is fogva tartottak) emléktáblát állítottak a hősekre. Ünnepi beszédet Kovács Károly tanár úr mondott, a Bethlen iskola tanára, igazgató-helyettese. Beszédét közkinccsé tesszük, és megőrizzük az utókornak.

Tisztelt Ünneplő Közönség! Hölgyeim és Uraim!

Az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulóján tisztelettel köszöntöm valamennyiüket.

Megemlékezésünk kezdetén engedjenek meg egy Bibó István idézetet:

„Minden népnek szüksége van legalább egy nagy forradalomra, hogy meg tudja őrizni és legyen mire alapoznia a

AZ 1956. OKTÓBER 23-i
FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC
ÖTVENEDIK ÉVFORDULÓJA
VALAMINT A
GYOMAI ÉS ENDRÖDI
ESEMÉNYEK EMLÉKÉRE

Gyomaendrőd, 2006. október 23.

méltóság érzetét.”

Nekünk két ilyen nagy forradalmunk is van: az egyik az 1848/49-i, a másik pedig 1956.

Kutatva a hozzáférhető dokumentumok és szakirodalmak között, próbálunk magyarázatot találni arra, hogy mi is vezethetett 1956. október 23-ig. Vissza kell nyúlnunk egészen a második világháború befejezésének időszakáig. Azzal, hogy Kelet-Európát a Vörös Hadsereg szabadította föl – pedig Horthyék is az angolszász államok felé tájékoztak – a térség sorsa megpecsételődött. Felszabadítás, és egyben megszállás is volt.

Ebben közös a sorsunk, közös a sorsa azoknak az államoknak, akiket majd később úgy neveztek, hogy a szocialista tábor.

Nálunk Magyarországon az 1947-es választások eredménye a következő magyarázat, amikor a kommunista párt a Vörös Hadsereg fegyvereinek árnyékában a kékcédulás választási csalással 96 százalékos eredményt ért el.

Ez lehetővé tette, hogy létrehozzák azt, amit Rákosi-rendszernek nevezünk – amely kiépített szovjet mintára egy diktatórikus, emberidegen, elnyomó rendszert.

Nyilvánvaló feszültséggel töltötte el népünket az is, hogy megszállva tartotta az országot a Vörös Hadsereg. Tehette ezt azért, mert a háborút lezáró békeszerződések megengedték neki, hogy az Ausztriában állomásozó csapatok részére utánpótlás útvonalat biztosítson Magyarországon keresztül. A háborút lezáró nagyhatalmak 1955. május 15-én szavatolták Ausztria függetlenségét, aminek a következménye természetesen az lett, hogy a Szovjetunióknak ki kell vonni csapatait Ausztriából. Mérhettelen reményekkel töltötte el a magyarokat, hogy – mivel tovább nincs szükség az Ausztriába vezető utánpótlás útvonalra, így tőlünk is távozni fognak. Viszont a Szovjetunió Varsóban

előtte egy nappal 1955. május 14-én létrehozta a Varsói Szerződést, amely jogcímet teremtett arra, hogy maradjanak a szovjet csapatok. Igaz, hogy az amerikai csapatok Európában maradását a NATO 1949-es létrehozása alapozta meg.

Még egy magyarázatot találunk, ez pedig az, hogy a most már a Varsói Szerződés tagjainak nevezhető kommunista országok kommunista pártjaiban megindult egy erjedési folyamat, amely igényelte, hogy a szocializmust vagy kommunizmust a nemzeti sajátosságokat figyelembe véve is lehessen építeni.

Az 1947-től 56-ig a felső pártvezetésbe történt változásokat most nem kívánom részletezni. A lényeg az, hogy Nagy Imrét – aki hithű kommunista volt, már 1930-ban emigrált a Szovjetunióba – többször kizárták, illetve visszavették az MDP-be és az állami vezetőségbe. DE ő mindig szilárd, a népe hangját meghalló politikus maradt. Nem volt hajlandó önbírálatot gyakorolni. Mártíromsága idején sem kért kegyelmet. 1953-ban miniszterelnök volt. Az akkor meghirdetett programját az ország közvéleménye fellelgezzel fogadta. De a Rákosi-vonal újra felülkerelkedett. 1956-ban, a forradalom kezdete előtt, éppen a kizártság állapotában volt.

A korábban említett erjedés felerősödött a Petöfi körben, az egyetemeken és természetesen a pártban belül is, de nem csak nálunk, hanem Berlinben és Poznanban is. Mindkét helyen löttek, viszont a változások érdekében Lengyelországban a hadsereg is egyszerre moccant a Varsó felé közelítő szovjet csapatok ellen. És bár a szovjet pártvezetéség Hruscsov vezetésével hivatalosan és váratlanul megjelent a Lengyel Kommunista Párt Központi Bizottságának ülésén, kénytelen-kelletlen beletörődtek, hogy a Nagy Imréhez hasonló szellemiségű Gomulkát válasszák meg.

Hihetetlen, de Gerő Ernő, akit közben Rákosi helyett egy cinikus színjátékban első titkárrá tettek – szovjet befolyásra – talán még gonoszabb volt, mint Rákosi - nem érezte, vagy nem akarta érezni azt a feszültséget, ami a társadalomban leledzett. A Műszaki Egyetem fiatalága 22-én este 16 pontos követelményrendszert állított össze, amiben többek közt a szovjet csapatok kivonását, az erőszakos kollektívizálás megszüntetését, a beadás eltörlését, a nemzeti ünnepek visszaállítását és hogy Nagy Imrét nevezzék ki újra miniszterelnöknek, és még sok minden más olyan dolgot követelt, amelynek hiánya sértegette a nemzetet, a magyarság önértetét.

A párt központi vezetősége – éppen kibékülően Titóval – Belgrádban tartózkodott egy egész hétig. 23-án reggel érkeztek haza, amikor itthon a lengyelek melletti szimpátia tüntetés híre fogadta őket.

Egész napos huzavona után – engedik, nem engedik a demonstrációt – végül engedtek. A Bem szomornál kezdődött a tüntetés, majd a tömeg átvonult a parlament elé. Este 8 órára már több mint 100 ezres tömeg gyűlt össze a parlament elé. Ott is Nagy Imrét követelték, hogy szóljon a tömeghez, ő viszont csak a harmadik hívásra jött be a parlamentbe. Ugyanekkor hangzott el a Kossuth adón Gerő hírhedt beszéde, amelyben mindenről ami az egyetemisták 16 pontjában benne volt, becsmérlően beszélt. Majdnem, hogy csöcseléknek nevezte a tömeget, elvakultan, pökhendien beszélt. Ez csak olaj volt a tűzre, és innentől kezdve elindult az, amit forradalomnak, népfelkelésnek szoktunk emlegetni és ami november 4-e után szabadságharcra nemesült.

A nép úgy határozott, hogy elég volt, visszaköveteli életét, őseit, hagyományait, hazáját, emberi nyelvét, visszaserzi szavai értelmét, visszaperli papjait, tanítóit, hőseit, múltját, gyermekei jövőjét, a mozdulatot, ahogy az öreg paraszt keresztet vet a kenyérre, egy nép életet akart - így és ezért lett forradalom.

Az események viharosan követték egymást. A pártvezetéségben és a kormányban szinte naponta voltak változások. Nagy Imre végig maradt az első számú vezető.

November 1-jén Nagy Imre kinyilvánította az ország semlegességét és bejelentette, hogy kilépünk a Varsói Szerződésből.

November 1-jén 21,40-kor Kádár János – aki akkor már a kormány tagja volt – bejelentette az MSZMP megalakulását, elfelve a Rákosi-Gerő féle túlkapasokat és magát a forradalmat „népünk dicsőséges felkelésének” minősítette. Érdekes, hogy pár nappal később Mindszenty bíboros is ugyanezt a jelzőt használta a forradalomra.

Ez a Kádár beszéd viszont már felvételről hangzott el, őt már hiába keresték vezetőitársai és felesége, mert München Ferenc közvetítésével a szovjet nagykövetségre hívták, majd repülőgéppel Moszkvába vitték. Ott már készen volt a fegyveres beavatkozás terve, amiről Hruscsov már október 24-én este döntött, és készen volt az ún. Kádár-kormány összetételének terve is. November 4-én a szovjet csapatok megindultak, melyhez a törvényes látszatot az Ungváron elhangzott, de a szolnoki rádióin keresztül közvetített Kádár-beszéd megeremtetette, mivel a rendcsináláshoz segítséget kért a szovjet vezetéstől. Ugyanakkor meg kell jegyeznünk, hogy ugyanezen beszéd utolsó bekezdése arról is szól, hogy a későbbiek során meg kell kezdeni a tárgyalást a szovjet csapatok Magyarországról történő kivonásáról is.

És a tankok jöttek a hajnali ködben, jöttek a páncélszörnyek gyomrában az arctalan szerencsétlenek, a leigázásunkra idehajtott, megtört akaratú muzsikok, akiknek még nem adatott

folytatás a 216. oldalon

Ötvenéves általános iskolai osztálytalálkozó - 1956-2006

A találkozón az 1956-ban végzett VIII A - fiú - és VIII B - leányosztályok vettek részt 2006. szeptember 23-án

Ez év tavaszán egy alkalommal az utcán megállított egy volt osztálytársam: — Úgy hallom, szervezed az ötvenéves találkozót. Hebegtem valamit, ugyanis a nevezetes dátum addig még nem jutott eszembe. Majd hamarosan ismét megállított egy volt osztálytársam: — Na, hogy haladsz a találkozó szervezésével? Majd, talán még ugyanazon a napon, ismét megszólítottak: — Hallom, szervezed a találkozót! — akkor már határozottan, és jó kedvvel azt válaszoltam: — Szervezem, persze! Ezt a rövidke történetet azért írtam le, hogy láttassam, a találkozás igénye sokfelől jelentkezett. Mint később kiderült, vidékről is jó néhányan figyelmeztettek minket, itthoniakat, a teendőkre. A szervezés egyébként nem volt nehéz: öt itthoni volt osztálytársam, akiket megkerétem, az első szóra segített.

Kivétel nélkül minden osztálytársunkat felkutatunk, a még élő tanáraink mindegyikét meghívtuk. Régi tanáraink közül — Környei tanár úr kivételével, ő Pesten él — el is jött mindenki: Márton Miska bácsit Békéscsabáról hoztuk el, Nádas Sanyi bácsit Mezőtúrról, Vaszkó Irénke néni, Márton Gábor, Szmolai Katalin tanárnő és Molnár Eszter tanítónő Gyomaendrődről jött el hívásunkra. Magukkal hozták a hozzánk fűződő kis emlékeiket is. Sokunk öröme az osztálynapló nem került az asztalra, így régi osztályzataink továbbra is rejtve maradtak...

A találkozóra aki csak tudott, eljött. Osztályfőnökeink névsorolására a 40-es létszámú fiúosztálynál 8-an, a 36-os létszámú leányosztályból pedig 6-an, sajnos, már nem felelhettek. A még élő 32 fiúból 26-an (!), a 30 lányból pedig 17-en jöttek el. Pedig közülünk is sokakat elsodort az élet itthonról: több mint 40-en vidékre költöztek. Hazajött Kiszely Lajos Veszprémből, Dávid Laci Dunaújvárosból, Benczúr Lajos Sopronból, Hunya Elemér Nagykátáról, Mészáros Pista Kaposvárról, Szabó Gyusza Szentendréről, Sztanyik Ócsi Szegedről. Hazajött Galambos Évi Ambergből, Petkov Marika Kaposvárról, Timár Marika Ercsiből, Varjú Joli Vecsésről, jó néhányan Budapestről, és Békés megye minden részéből. Többen hozták a családtagjaikat is: Gyuricza Vince hozta a lányát és a vejét, Kiszely Jóska a húgával jött, Mészáros Pista a feleségével és a nővérével. A fiúk közül többen hozták a feleségeiket — a lányok közül már kevesebben hozták el a férjeiket. Varjú Jolika a fiát hozta el, akit a lányos mamák figyelmébe ajánlott mint partiképes fiatalembert. Timár Eszter is felhívta a lányos mamák figyelmét a fiára, — Kunkovác Laci pedig egyenesen magamagát ajánlotta mint partiképes fiatalembert.

Ott, a találkozón a régi, drága barátokra vágyva kerestük egymást. És a néhány első — időnként nehéz — perc után, miután a rajtunk végbement külső változást megszoktuk, meg is találtuk mindenkiben a belső, a változatlanul maradt gyerekkort. Hiszen mindannyian hordozzuk egymás gyerekkorának egy-egy darabját. Megbizonyosodtunk: sok-sok évünk ellenére, mind egyikünk megmaradt nyitottnak, becsületesnek, játékosra hajlamosnak, vidámnak. Ez volt az a nap volt, amikor egymás fejére olvastuk a régen-volt csínytevéseket, kedves történeteket, akkori „ragadvány”-neveinket; most végre az is kiderült, hogy hajdanán ki kibe volt szerelmes... Fénylő — sokunknál gyanúsán fénylő — szemek, rendre elcsukló hangunk árulkodott arról, hogy számunkra igazán fontos nap volt szeptember 23. Hol itt, hol ott láttuk, hogy volt osztálytársaink — főleg a fiúk — egymásba kapaszkodnak, percekig úgy állnak, szólni se tudnak.

Gyertyát gyújtottunk elhunyt tanáraink és osztálytársaink emlékére. Szó volt szülőhelyünk sorsáról is. Ezután régi osztályfőnökeink névsor szerint felszólítottak minket, és felelőnk kellett az „Élet” tantárgyból. Mindkét osztály szép jegyeket kapott. Kunkovác Laci világot járt fotóművész lett, Dávid Laci elmesélte, hogy egyik irányítója volt a paksi atomerőmű I-es blokk szerelési munkálatainak. Matyuc Péter ezredes lett, műszaki tiszt. Kiszely Jóska Endrődön kezdett mint cipész szakmunkás, de nem vették fel tagnak, ezért Komlóra ment, a bányászatban dolgozott. Kovács Imre vājár lett, — ő is Komlóra került, ott élt mindig, onnan ment nyugdíjba. Fülöp Miklós a MÁV vezérigazgatóságánál dolgozott évtizedekig műszaki tanácsosként. Hozzátartozott a Bp.-Bcsaba vasútvonal villamosítása, ő segítette a nagylaposi műtrágya tárház iparvágányának kialakítását is. A fiúk közül sokan lettek mérnökök: Farkasinszki Laci faipari mérnök, Szabó Gyuszi erdőmérnök, Fülöp Sanyi, Gyuricza Ócsi, Hanyecz Karcsi és Hornok Jóska műszaki főmérnök, Szilágyi Imre pedig tanácselnök lett. Véha Pista, Sóczó Zoli gépkocsivezető, Hunya Elemér nehézgépező. A lányok közül Timár Eszter térképész lett, Galambos Évi orvos, Varjú Joli minisztériumi munkatárs, Petkov Marika gyógypedagógus, Giricz Kati

közgazdász; többen lettek cipészek, pedagógusok, egészségügyi dolgozók, mezőgazdaságban dolgozók. Aranyos volt Lazúr Marika: ő egy lapról olvasta fel az életét; azt mondta, azért, mert nagyon izgul.

Mi az, ami minket még ötven év után is ilyen erővel összetart? A válasz nagyon egyszerű: a gyerekkorunk. A szülőföld az összes lakójával. Az endrődi templomtorny, mint az egyetlen biztos pont a világon. Én az endrődi templomban, abban a közösségben éreztem meg a Himnusz igazi jelentőségét. Emlékszem: még alsó tagozatos gyerek voltam, a zsúfolt templomban a padok között a kövön álltunk, és a mise végén mindenki énekelni kezdte a Himnusz. Összecaptak a fejem felett a dallamok, a dallamokban a fájdalom. Még nem

A volt Nagylány iskola; felső tagozatos tanulmányaink színhelye

értettem, de a közös énekből megéreztem belőle minden fontosat. És összetart minket a Körös, amelyben úszni tanultunk, és amelynek partján a sulyom (Endrődön: sólyom) elvágta a talpukat. Az utca az összes porával, ahol sötétedésig (vagy még tovább) játszottunk, az eperfák, a rongylabda és persze mi, az ötven év előtti gyerekek. Mi egymást kiskorunkban az alapulajdonságaink szerint ismertük meg: olyan korán, amikor még a becsületre, a jóra való nyitottságunkat nem fertőzte meg semmilyen társadalmi jelenség.

A találkozó utóélete is olyan volt, mint maga a találkozó: sírós-nevetős. Többen küldtek köszönőlevelet a szervezőknek. Vaszkó Tamás elmondta, hogy nagyon meghatotta, ahogyan megemlékeztünk meghalt tanárainkról és osztálytársainkról. — Micsoda szerencse, mondta, hogy még él mindkét osztályfőnökünk, és milyen nagy élmény volt, ahogyan, ötven év után, ismét „feleltettek” bennünket. — Nekem szinte tudathasadásom volt, mesélte Tamás. Hiszen ilyen találkozókon, mint a szeghalmi gimnázium igazgatójának, évtizedek óta a katedrán kell tartózkodnom, most pedig az iskolapadban volt a helyem. Ahogy figyeltem a „feleleteket”, mindegyikből kitűnt, hogy a mi nemzedékünket is jócskán megcsapkodta a történelem, a családi bajok. De senki nem adta fel...

És — sajnos — a találkozó után néhány nap múlva már a temetőben, a ravatalozóban találkoztunk egymással, volt osztálytársak: Farkasinszki Évi temetésén ültünk egymás mellett néhányan. Ilyen az élet.

Azzal a mondattal búcsúzom, amivel az osztályfőnökünk elköszönt tőlünk: Isten áldjon és vigyázzon bennünket... Bennünket, és minden hajdan-volt endrődi diákot.

Németh Eszter, [volt] VIII. B.

Katolikus oldal

NOVEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 17 óraker. Hétköznap reggel fél 8-kor.
November 4-én, szombaton délelőtt 10 óraker Szent Imre búcsú.

Az ünnep főpapja:
mons. Kovács Péter
pp. káplán, békéscsabai plébános

Szent Gellért Iskola kápolnájában

November 12-én és 26-án, fél 12-kor.

Hunyva

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 17 óraker,
hétfőn reggel 8-kor.
Szombaton 17 óraker vasárnapi előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

MINDSZENTY BÍBOROS ÉLETE

Az idén ünnepeljük az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulóját. A kommunista diktatúrát és minden diktatúrát az Egyház is megszenvetett. Sorozatunkban emlékezünk az 56-os egyházi hősökre, különösen is a kor nagy alakjára, Mindszenty bíborosra.

A cikksorozat Dr. Tomka Ferenc: Halálra szántak, mégis élünk! c. könyvéből való. Köszönet érte a szerzőnek és a kiadónak, a Szent István Társulatnak.

Mindszenty József esztergomi érsek, bíboros-primásról sok könyv, tanulmány jelent meg. Röviden összefoglaljuk életét. A vértanúságig való hűség, az egyházért és a hívekért életét adó lelkipásztor példaképe ő, aki saját korában - és azóta is - a diktatúrákkal való szembezállás jelképes alakja.

E sorok írója, mindazokkal együtt, akik e korban éltek, tapasztalta, hogy ha a diktatúra alatt a határainkon kívül Magyarországra terelődött a szó, Mindszenty bíboros neve jutott mindenkinek eszébe. Idehaza sokan nem ismerték vagy csak a rágalmak alapján tudtak valamicskét róla. A világ tudatában viszont úgy élt, mint a legnagyobb magyar, mint élő tanúságtévő. Tereket, házakat, utcákat neveztek el róla, szobrot állítottak neki. A mai magyar katolikusok remélik, hogy rövidesen a „boldogok” között tisztelhetjük. - Ki volt tehát ő?

Mindszenty (Pehm) József 1892-ben paraszti családban született. Az első világháború alatt, 1915-ben Szombathelyen szentelték pappá. A Tanácsköztársaság letartóztatta 1919. február 9-én, mert a vezetése alatt álló helyi katolikus újságban - amint Emlékirataiban írja - „bírálatok jelentek meg a forradalom túlkapásairól, és igyekeztünk felkészülni a tavasszal kilátásba helyezett választásokra”. Csak az átmeneti rendszer bukásakor szabadult ki.

Plébánosként a katolikus egyesületeket támogatta, szervezeteket hozott létre, törődött a szociális kérdéssel, a szegényekkel. (A mai napig sokan szemére vetik, hogy a Habsburg-dinasztia, a királyság híve volt; de a 40-es években ez nem volt 'bűn'; sokan gondolkodtak hasonlóan.)

A második világháború szenvedésteli korában lett veszprémi püspökké. 1944 novemberében, amikor a front Magyarországra tevődött át, dunántúli püspöktársai nevében felhívást nyújtott át a hatalmat megkaparintott nyilas kormány képviselőjének: ne engedjék hadszíntérré válni a Dunántúlt. Rövidre rá - válaszul - letartóztatták. A következő év húsvétján szabadult. Azonnal elindult, hogy végiglátogassa romokban heverő egyházmegyéjét, vigaszt nyújtson papoknak, híveknek.

1945-ben meghalt Serédi Jusztinián esztergomi bíboros-érsek. XII. Piusz pápa az év őszén öt nevezte ki utódjául. Magyarország akkori jogrendje szerint az esztergomi érsek nemcsak a Püspöki Kar

NOVEMBERI ÜNNEPEK

1. szerda:	Mindszentek
2. csütörtök:	Halottak napja
3. péntek:	Porres Szent Márton szerzetes
4. szombat:	Borromeo Szent Károly püspök
5. vasárnap:	Évközi 31. vasárnap
9. csütörtök:	A Lateráni bazilika felszentelése
10. péntek:	Nagy Szent Leó pápa, egyháztanító
11. szombat:	Tours-i Szent Márton püspök
12. vasárnap:	Évközi 32. vasárnap
13. hétfő:	Magyar szentek és boldogok
15. szerda:	Nagy Szent Albert püspök, egyháztanító
16. csütörtök:	Skóciai Szent Margit
17. péntek:	Nagy Szent Gertrúd
18. szombat:	Szent Péter- és Szent Pál bazilikák felszentelése
19. vasárnap:	Évközi 33. vasárnap
21. kedd:	A Boldogságos Szűz bemutatása a templomban
22. szerda:	Szent Cecília szűz, vértanú
23. csütörtök:	Szent I. Kelemen pápa és vértanú
24. péntek:	Szt. Dung-Lac András áldozópap és társai vértanúk
25. szombat:	Alexandriai Szent Katalin szűz, vértanú
26. vasárnap:	Krisztus Király
28. kedd:	Marchiai Szent Jakab áldozópap
30. csütörtök:	Szent András apostol

primása, hanem a király után következő első közjogi méltóság is volt. Nem érezte magát alkalmasnak a feladatra, csak püspöktársai hosszas rábeszélésére vállalta.

A vértanúság útján

Bíborosi kinevezése alkalmával XII. Piusz prófétai szóval fordult hozzá: „Te leszel az új bíborosok közül az első, akinek vállalnod kell a bíbor színnel jelzett vértanúságot.”

Beiktatásakor ezt ígérte: „Akarok jó pásztor lenni, aki - ha kell - életét adja juhaiért, egyházáért, hazájáért.” - Nem ismerte a megaláztatást. Vallotta, hogy a pásztornek élete árán is védenie kell övét.

1945-től kezdve folyamatosan felemelte hangját a diktatúra első jeleivel szemben is. „Meg kell mondanunk, hogy a magyar közéletben sok olyan jelenséget tapasztalunk, amelyek éles ellentétben állnak a tiszta demokrácia elveivel” - figyelmeztette a társadalmat és az ország vezetőit. Érthető, ha a kommunisták legfőbb ellenségüként tartották számon. A primás ezt jól tudta, s tudatában volt annak is, hogy ez a párt nem retten vissza semmiféle eszköztől. Hiszen már megkezdődtek a koncepciós perek és kivégzések. De nem hallgatott. Járt a országot, erősítette a hitet, s a katolikus szabadságjogok, iskolák, hitoktatás védelmére hívta a hívőket és a jóindulatú embereket.

Akkor még milliók hallgattak szavára. 1947-ben az ország különböző nagyobb városaiban száz- kétszáz ezer ember gyűlt össze szentmiséire. 1948-ban, a Boldogságos-év ünnepségein ország-szerte 4 600 000 hívő vett részt. Közben a rendőrség ismételt megzavarta az ünneplést, megakadályozta a vonatok, a kocsik eljutását a találkozási helyére.

Egy példa arra, hogy a nehéz körülmények között is képes volt szeretettel hordozni küldetését: Ő, aki korábban zalaegerszegi plébános volt, 1948 szeptemberében látogatott utoljára Egerszegre, hogy ott a Mária-napokat vezesse. Ezekben a hónapokban más látogatásai alkalmával többször megtörtént, hogy elzárták előtte a városba vezető utat. Ezért most kerülő úton érkezett. Az ünnepi beszéd idején az ifjúságot elvezényelték a sportpályára. Beszéde idején „megszűnt” az áramszolgáltatás, az erősítők nem működtek. A plébánia erkélyéről mégis megtartotta beszédét. Közben a közeli városháza erkélyén egy kórsszal azt kiabáltatták: „Munkát, kenyeret, Mindszentynek kötelet!” - A bíboros így szólt feléjük: „Ó, hova lettetek ti, az ősi vármegyeháza Máriatisztló tisztségviselői! Imádkozni fogok a hangoskodók, a zavarkeltők szeme hályogának elmulasztásáért.” - Amikor látta, hogy a pártbizottság szemben lévő ablakában gyorsírók jegyzik beszédét, megjegyezte: „Arra kérem azokat, akik odaát beszédemet írják, ne papírra, hanem lelkük mélyébe írják!”

Jogos volt-e hajthatatlansága?

Vannak, akik a mai napig felteszik a kérdést: Vajon, ha a bíboros nem lett volna olyan hajthatatlan, nem válhatott volna eredményesebbé a kommunistákkal való tárgyalás? - A kommunista forгатókönyv szerint - amint láttuk - az egyházak megsemmisítésének tervében minden országban elsők között következett be az egyházi vezetők kiiktatása. Így volt ez a Szovjetunióban, Lengyelországban, Romániában, Jugoszláviában, Csehszlovákiában, s - mára a kommunista párt dokumentumaiból nyilvánvaló - ez volt a cél Magyarországon is. Függetlenül attól, ki az egyház vezetője.

A kommunista vezetés már 1946-ban egyik első feladatáknak jelölte meg, hogy Mindszentyt eltegyék az útból. Erre, a sajtót és minden egyéb eszközt felhasználva, hosszú támadás- és rágalomsorozattal készültek. Diákokat kényszerítették a „reakciós bíboros” elleni tüntetésekre. A közalkalmazottakat rávették, hogy írjanak alá a bíboros elítélését követelő íveket. - Miután betiltották a katolikus egyesületeket, elvették az iskolákat, deportálták a szerzetesek első csoportjait, 1948. karácsony másnapjának éjjelén betörték a primási palotába, és elhurcolták a főpapot.

A per és a szabadulás 56-ban

Az Andrássy út 60-ba vitték. Itt azonnal megkezdték heteken át tartó kínzását. Lefogatására készülve megírta papjainak és az egyházi vezetőknek: „Kijelentem, hogy nincs vallanivalóm, és semmit se írok alá. Ha mégis megtenném, ez csak az emberi test gyengeségének a következménye, és azt eleve semmisnek tekintem.”

1949. február 8-án életfogytiglani fegyházbüntetésre ítélték. A fegyházból 1955-ben - meggyengült egészségi állapotára tekintettel - Püspökszentlászlóra majd Felsőpeténybe internálták. 1956-ban a forradalom szabadította ki - épp akkor, amikor az AEH emberei el akarták hurcolni onnan. A budai primási palotába ment. Összehívta a püspököket. Az AEH vezetői később haraggal emlegették, hogy a primás néhány nap alatt lerombolta, amit ök éveken át építettek: elhelyeztette a központi egyházi helyekről a békepapokat, és az elűzött lelkipásztorokat helyezte oda vissza.

November 3-án rádiószózatot mondott, amelyre az egész világ figyelt. Szabad választásokat, többpártrendszert és a demokratikus államforma visszaállítását kívánta. Jogos igazságszolgáltatást igényelt, de óvott az egyéni bosszú elszabadulásától. Évtizedeken át a kommunisták azzal vádolták, hogy beszédében visszakövetelte az egyházi földbirtokot: „visszaveszi a földeket, börtönbe zárja azokat, akik a földosztásban részesültek”. Ez a tények meghamisítása. Azt mondta: az egyháznak szüksége van javai közül annyira, amennyi - az egész társadalom érdekeit szolgáló - intézményeinek fenntartásához szükséges.

A bíboros személyére már 1949-es pere, majd börtöne idején felfigyelt a világ. '56-ban világszerte megnőtt a Magyarország és az üldözött bíboros iránti szimpátia.

XII. Piusz pápának a magyar szabadságért kiáltó körlevelét Olaszország minden templomában felolvasták. Milánó érseke, a későbbi VI. Pál pápa fátylós körmenetet vezetett, amelyen maga vitte a hátán Magyarország jelképe keresztjét. Sokezeres tüntetéseket rendeztek Olaszország több városában a magyarokért, Mindszenty József hatalmas képeit hordozva.

Az önkéntes fogoly

November 4-én Budapestre értek a szovjet tankok. A bíborosnak menekülnie kellett: az USA nagykövetségén kért menedékjogot. A nagykövet úgy üdvözölte őt, mint a magyar szabadság jelképét. Nem gondolta senki, hogy 15 évig fog ott élni: Budapest közepén - s mégis idegenben, „börtönbe” zárva. De - bár mindenféle lehetőséget felkínáltak neki, hogy szabad földre menjen, és a rendszer is ezt szerette volna elérni - ő itt akart maradni, hogy a kitartás jelképe legyen a magyar egyház és a nép számára. Csak 1971-ben, VI. Pál pápa kérésére hagyta el őrhelyét. A pápa ezzel remélte javítani a hazai egyházi helyzetet (és így kellett eleget tennie az amerikai követelésnek!). A kommunista kormány pedig már jó ideje Mindszenty eltávozását kívánta a további tárgyalások feltételül, mert érezték, hogy a bíboros jelenléte az ország és világ számára jel és tiltakozás ellenük. A pápa, Casaroli bíboros tanácsát is követve, engedett ennek az igénynek.

Mindszenty bíboros fátylán fogadta, hogy el kell hagynia hazáját. A pápának írt leveleiben megokolta, miért nem ért egyet ezzel a döntéssel. De belenyugodott. Külföldön azonnal munkához látott. Körüljárta a világot, hogy meglátogassa a szórványokban élő magyar közösségeket; s hogy közben - ahol lehet - szót emeljen a hazai hívők elnyomása, illetve az egyházüldözés ellen. A diktatúra leleplezése érdekében írta meg Emlékiratait. Ezt több országban jelentős lapok folytatásokban közölték. A folyóiratokban való közlést 1974-ben követte a teljes kiadás, német és magyar nyelven. Később e könyvet a világ legtöbb nagy nyelvére lefordították.

A teljes kiadást először egy amerikai világcég, a McMillan Kiadó vállalta. A kiadó vezetőjét egy nappal a könyv megjelenése után, 1975. november 5-én felkeresték a szovjet hatalom ügynökei. Fel szólították, hogy vonja vissza a könyvesboltokból a - kommunista rendszerekre súlyosan leleplező - kötetet. Cserébe felajánlották az összes orosz zenemű kiadásának jogát. Másnapra az Emlékiratok eltűntek Amerika könyvesboltjaiból. Az Emlékiratok kiadására emiatt több országban néhány hónapos késéssel került csak sor. A McMillan cég a mai napig az orosz zeneművek kiadója.

A bíboros, utolsó percig tartó lelkipásztori munkálkodása közepette, 1975-ben halt meg Bécsben. Kívánsága szerint Máriazellben temették. Sírja zarándokhellyé lett. Végrendelete az volt, hogy testét csak az oroszok kimenetele után hozzák haza. Porai 1991 óta az esztergomi bazilika kriptájában nyugszanak. Évente sok ezer magyar emlékezik sírjánál, s kéri imáit.

A HUNYAI BÉRMÁLÁS

2006. október 14-én, 4 év után ismét bérmálkozásra került sor a hunyai templomban, amit már izgatottan vártunk.

Kiss Rigó László püspök 9 hunyai és 3 gyomaendrői fiatalnak szolgáltatta ki a keresztényi nagykorúság szentségét.

A felkészítő oktatások szeptemberben kezdődtek el, amit a hunyai plébánián minden hétfőn Iványi László plébános és Soczó Géza hitoktató tartott, ezért köszönetet mondunk nekik.

Mostantól keresztény közösségünk nagykorú tagjai vagyunk.

Remélem, sikeresen építjük tovább közösségünk lelki életét.

Hegedűs Bence
bérmálkozó

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

SZENT ANDRÁS APOSTOL

November 30.
+Petra, 60.

Szent János elbeszélése szerint András egyike annak a két tanítványnak, akik először követték Jézust. Kezdetben Keresztelő János tanítványai közé tartozott, de amikor meggyőződött róla, hogy Jézusban megtalálták a Messiást, hozzá csatlakozott. Ezért vitte el Jézushoz a testvérét, Simon Pétert is (Jn 1,35-42).

A Márk-evangélium szerint Jézus maga hívta meg Simonnal és Zebedeus fival, Jakabbal és Jánossal együtt a Galileai-tó partján (1,16-20; vö. Mt 4,18-22). András jelen van, amikor Péternek, Jakabnak és Jánosnak az utolsó időkről beszél Jézus az Olajfák hegyén (Mk 13,3), és Fülöppel ő viszi a pogányokat Jézushoz az utolsó napokban (Jn 13,22).

Az újszövetségi apokrif iratok, különösen az András Cselekedetei sok részletet közölnek az apostol életéből, de ezek történeti hitelessége nagyon kérdéses. Az apostolok szétválása után András Kisázsia tartományban a Fekete-tengertől délre fekvő vidéken, Thrákiában és Görögországban hirdette az evangéliumot. Biztosnak látszik a hagyománynak az az adata hogy 60-ban az achaii Petra városában keresztre feszítették. Keresztjének szarait nem derékszögben, hanem átlósan ácsolták, ezért nevezik András-keresztnek ezt a formát.

Ereklyéit a 4. századtól Konstantinápolyban őrizték, 1208-ban erőszakkal vitték át Amalfiba. II. Pius pápasága idején, 1462-ben a fejet Rómába vitték. 1964-ben, a keleti és nyugati Egyház kiengesztelődésének jeleként a pápa átadta a konstantinápolyi pátriárkának, és Petrába, vértanúsága helyére került vissza.

Ünnepét a naptárak november 30-ra teszik. Rómában a 6. század óta ünneplik.

András életéről -- aki az elsők között követte Krisztus hívó szavát: „Jöjjetek utánam, én emberhalásszá teszlek titeket!” -- az evangéliumokból keveset tudunk meg. Anál többet mond el az András Cselekedetei című apokrif könyv. Elbeszéli, hogy milyen viszontagságok közepette vitte Krisztus örömhíret András apostol Örményország napégette pusztaságain, Kurdisztán szakadékos hegyein át a Fekete-tenger partjáiig. Feltűnik a szkíták földjén is, és hirdeti az evangéliumot a nomád pásztorok és vadászok sátraiban. Végigjárja Thrákiát és Görögországot, míg végül Achaiában Aegeas prokonzul elé állítják.

A helytartó megkérdezte tőle: „Te vagy az az András, aki lerontod a bálványok templomát, és az embereket abba a babonás szektába csábítod, amelynek kiirtására a római császárok parancsot adtak?” András így válaszolt: „A római császárok még nem ismerték föl, hogy Isten Fia minden ember üdvösségéért jött el”, és meggyőző tanúságot tett Jézus mellett.

Aegeas kifakadt: „Csodálkozom rajta, hogy értelmes ember létedre hogyan tudsz olyan valakit követni, akiről magad mondod, hogy keresztre feszítették.” Erre András elmagyarázta, hogy Jézus kereszthalála misztérium, és hajlandónak mutatta magát arra, hogy e misztériumról többet is elmondjon, ha a helytartó hallani akarja. Aegeas így felelt erre: „En türelemmel meghallgatlak, de ha te utána nem teszed meg engedelmesen, amit mondok neked, magad is megtapasztalhatod a keresz misztériumát!”

András egy nagy beszédben föltárta a keresz által történt megváltást. A helytartó egyre türelmetlenebbül hallgatta. Végezetül börtönbe küldte, hogy András rájöjjön: teljesen értelmetlen dolog önként a kereszthalált vállalni és kitenni magát a legszörnyűbb kínoknak. Amikor a legválogatottabb kínzások sem törték meg, parancsot adott, hogy feszítsék keresztre.

Amikor András megpillantotta a számára készített keresztet, hangosan fölkiáltott: „Üdvözlégy, szeretett kereszt! Te szépséget és ragyogást nyertél az Úr tagjaitól. Mert mielőtt az Úr föl szállt volna reád, a föld rémülete voltál, most azonban rajtad keresztül az én Uramhoz megyek!”

Miután megfeszítették, két napig függött András a fán, s a legenda szerint ő maga tartotta vissza az embereket attól, hogy levegyék. A harmadik napon véget érték kínjai. Halála pillanatában csodálatos fény ragyogta körül, és Krisztus hűséges vértanúja látta, hogy dicsőségében jön el érte az Úr.

Szent András apostol képe a békésszentandrási templom szentély mennyezetéről

EMBERKÖZELBEN AZ OLVASÓ

Beszélgetés Dr. Varjú Imre kanonok, várplébános úrral

Az endrődiek azt tartják, hogy endrődi ember a világ minden részén megtalálható. Amikor az amerikai űrhajósok először a Holdra szálltak, már ott árokásó endrődi embert találtak.

Talán nem sokan tudják, hogy Magyarország egyik legjelentősebb templomának, a budavári Mátyás templomnak egy endrődi pap a plébánosa.

Őt szeretném most Olvasóinknak bemutatni.

Kedves Kanonok Úr! Kedves Imre Atyal Endrőd sok papot adott az Egyháznak. A te életed is Endrődről indult. Kérlek, Mutakozz be Olvasóinknak, beszélj gyerekkorodról, endrődi emlékeidről.

Olyan endrődi vagyok, aki közelebb élte gyemekkorát Mezőtúrhoz, mint Endrőd-höz. 1932. november 26-án vagyok bejegyezve az endrődi plébánia Kereszteltek Anyakönyvébe. Előző éjjel születtem, de oly kis esélyt láttak az életben maradásomhoz, hogy pár órával később egyszerre jegyezték be a születési és keresztelési dátumomat. A hét évvel korábban picinyként meghalt bátyám sorsa készítette szüleimet erre a gyors keresztelőre. Ami akkor nem sikerült, öt évvel később majdnem. A Csejpusztai tanyavilágban a Berettyó parton volt szüleim tanyája, ahol véletlenül egy lúgot tartalmazó üvegből akarta szomját oltani a kisgyerek. Szüleim csak az ordításra figyeltek föl. Tejet itattak velem, és Édesapám máris lovaskocsin rohant velem Mezőtúrra Jelinek doktorhoz, aki egy nyelőcsőműtéttel megmentette az életemet. Állítólag ő sem adott sok esélyt az életben maradásomra. Tizenkét éves voltam, amikor az Endrődön lakó nagyszüleimtől egy kora reggel kimentem korcso-lyázni a Körösre. Kemény tél volt, és vastag a jég. Kivéve ott, ahol előző este a kocsmárosok jeget vágtak ki a vermekbe, ahol még nyáron is ezzel hűtötték az italokat. Az első lendület így másfél méter után a néhány milliméteres jég alá vitt volna, ha őrangyalom meg nem markolatja velem az egyre távolodó, több mint 10 centi vastag jeget. Vissza tudtam magam húzni, és rákönyököltem, majd korcso-lyástól, átázott nagykabátban kimásztam, és elkezdtem hazafelé rohanni. Forró tea, átforrósított téglá a dunya alatt megmentett. Ettől kezdve 40 éves koromig évenként vagy tudó-, vagy mellhártya-gyulladás mutatta, hogy mennyire legyengült a szervezetem ellenállóképessége.

Ha azt kérdeznéd, kedves László atya, hogy hogy éltem meg mégis a 73 évet, válaszom a következő: télen ünnepeltük állatorvos barátommal, hogy 33 évvel ezelőtt elcipelt Szlovákiába sielni. Az első óra félelme, a sieléssel járó fáradtság úgy megizzasztott, hogy ruhám olyan lett, mint 12 éves koromban a Körös-parton. Azóta nem ismerem a tudó- és mellhártya-gyulladást. A kúrát azóta

is minden télen alkalmazom, és mindenkinek ajánlom.

Felcseperedvén, ahogy a legtöbb endrődi ifjút, az élet téged is elsőlított Itthonról. Tanulmányaidat hol és mikor végezted?

Az elemi első négy osztályát a csejti iskolában jártam ki, majd, mivel egy kilométerrel közelebb laktunk Mezőtúrhoz, mint Endrőd-höz, és ott volt gimnázium, oda írtattak be szüleim, és hol kollégiumban, hol családnál lakva 1951-ben érettségiztem. Érettségi előtt több mint egy évvel már tudtam, hogy pap szeretnék lenni. A Rákosi időkben erről hallgatnunk kellett. Mezőtúr a Váci Egyházmegyéhez tartozik, így lett belőlem váci megyés kispap 1951 szeptemberében. 1952-ben államosították a szemináriumot, mindannyiunkat átszállítottak Egerbe, ahol több Egyházmegye kispapjai elképesztő zsúfoltságban, de még egymás lábára sem taposva, készültünk a papságra. Két év után előjáróim Budapestre, a Központi Szemináriumba küldtek. 1956. június 17-én volt a papszentelésünk, szeptemberben még visszamehettünk hatodévre, disszertációt írni, doktorátusra készülni.

Ötven éve szolgálod az Urat. Kérlek, ismertesd ezt a hosszút, és igen tartalmas papi életpályá állomásait.

Négy hónapos pap voltam, amikor kitört a Forradalom és Szabadságharc. 1956. november 4-ig csak a kórházakban látogattuk a sebesülteket, de november 4-én reggel, amikor az Egyetemi templom előtt a Kálvin téren felállított orosz tankokból lelőtték az első vasárnapi misére siető embert, töprengés és félelemérzet nélkül reverendámra vettem a karinget, egy maréknyi Szentostyát, meg a szentkenetet, és elindultam a Bakáts téri kórházba. Azóta sem értem, hogy a Kálvin téri orosz tankokból, meg az Üllői úton, meg a Bakáts téren miért nem lötték le a ballonkabátos, reverendás papot. Vasárnap reggel 8 előtt érkeztem a kórházba, és a következő hét péntek délutánig éjjel és nappal a sebesültekkel, a halodoklokkal, a bent fekvő betegekkel, orvosokkal és ápolókkal való sajátos papi munkám adott választ az akkoriban felmerülő kérdésre: „Van még szüksége az ötvenes és az utána következő éveknek papokra?” A kórházban töltött élményekre most azért nem válaszolok bővebben, mert az Új Ember 2006. október 22-i különszámában írok erről bővebben.

Utána négy év börtönre ítélték, amellyel megkezdődött papi életem állomássorozata, amelyről kérdezel: két év alatt 5 börtön (Fő utca, Markó utca, a kőbányai, a váci és a mári-anosztrai börtönök). 1959-ben általános amnesztia volt. A börtönmúlt miatt évekig csak a kiskunhalasi tanyavilág iskoláiba kaphattam hitoktatást és misézési engedélyt. Azután három év Újpest-Megyer, Soroksár és Rákospalota káplánkodását 10 évig három Nógrád megyei kis falu (Borsosberény, Horpács, Pusztaberki) plébánossága követte. Ezután 25 éven át voltam Pestszentlőrincen plébános, és három év óta vagyok a Budavári Nagyboldogasszony (Mátyás) templom plébánosa.

Az előző kérdésben már benne rejlett. Az idén ünnepled pappá szentelésed

50. évfordulóját, Isten kegyelméből arany-misést lettél. Meglepetésésként szántam volna nekéd is, híveimnek is: az ideai Szent Imre búcsúra téged szemeltelek ki búcsúsi főpappnak, hogy ahonnan elindultál, abban a templomban is hálát adj velünk az 50. évért. Azonban ez nem sikerült egy igen fontos elfoglaltságod miatt, ugyanis pont ekkor, a Parlamentben kell megjelenned, egy kitüntetés átvételére. Híveim nevében előre is gratulálok ehhez. De mi is ez a kitüntetés, és miért kaptad?

Valóban sajnálom, hogy november 4-én nem ünnepelhetek veletek Endrődön, ahol 1956. június 24-én volt az első szentmisém. Az a bizonyos Mindszenty-emlékérem, amit a Mindszenty-Társaság ezévből rajtam kívül még Balogh Sándor professzornak, és a Burg Kastl-i Gimnáziumnak ítél, voltaképpen nem is tudom, hogy miért jutott nekem. Igaz, hogy 1956-ban mint újmisést pap sokadmagammal ott voltam a budai várban, ahová Mindszenty bíborost hozták a felsőpetényi fogságából, de személyesen soha nem találkoztam vele.

Ilyen jeles évfordulón, mint az 50 éves szolgálat ünneplése, az ember magában rendezi az emlékeit, mérleget készít. Két dolgot ossz meg velünk: mi a legszebb endrődi emléked, és mi volt a legszebb papi emléked.

Legszebb endrődi emlékemről kérdezel? Az újmisésem volt. 50 papi év alatt mindössze egyszer tudtam eleget tenni a meghívásnak, hogy a Szent Imre búcsúja celebráns papja és szónoka legyek. Hosszú évek óta csak Halottak Napja környékén járom az endrődi, gyomai, kondorosi meg szarvasi temetőket, ahol rokonaim nyugszanak. Ha sok elfoglaltságom engedi, legfeljebb Cserkeszőlőig, szüleim sírjához jutok el. Kérdezel a legszebb papi emlékemről. Ilyen „egy” nem volt. Viszont 50 év alatt kaptam néhány olyan döntő ösztönzést és kegyelmi segítséget hivatásomhoz és szolgálatomhoz, amelyek általában szent helyekhez kötődnek. Ezért is terveztem hála-zárándoklatot Szentföldre, Mariazellbe, Rómába, Pater Pio sírjához, Altöttingbe, Lourdes-ba és Fatimába, ahonnét tegnap éjjel érkeztem haza.

Nyilvánvaló, hogy az ötvenéves szolgálatnak megvoltak a maga nehézségei is. Mi adott erőt ezek legyőzéséhez?

Erőt az Eucharistiában jelenlévő Jézus Krisztus, és a Szűzanya iránti gyermeki tisztelet adott.

Végezetül még egy kérdés. Mit üzensz haza?

Üzenetem Endrődre, bizom benne, hogy az elmaradt november 4-i közös ünneplésünket még más időpontban pótolni tudjuk, hogy otthon is együtt imádkozhassunk Endrődről származó újabb papi és egyházi hivatásokért.

Kívánom, a Jóisten adjon erőt, és egészséget a további szolgálatodhoz. Köszönöm a beszélgetést.

Iványi László
tb. kanonok, endrődi plébános

Endrőd néprajza

Rendrőd Szonda Sztrín

Tisztelt Olvasó!

Néprajzi barangolásunk most falunk külső területeire, határvidékeire kalauzol bennünket. Ezek a külterületek nagy része a török időkben elpusztult Árpád-kori falvak helyét és határát jelölik. A Sima, Csejt, Kápolnás, Tölgy, Maráz, Nyárszeg, mellett Endrődöt észak felől határoló hatalmas pusztás terület fekszik, melyet összefoglalóan Bala-i pusztának nevezünk. A terület nem tartozott Endrődhöz, hanem Gyoma és Dévaványa osztozkodott rajta. Viszont jelentős számú endrődi családok vándoroltak ki és telepedtek le ezen a területen. A több ezer hektáros Balán több uradalom, később pedig bérlő osztozkodott. Így alakultak ki a balai részek ma is használatos elnevezései, úgymint: Csudabala, Osváth-Bala, Gellai-Bala, Svarc-Bala, Lénárt-Bala, Bánffy-Bala, Zichy-Bala, Simon-Bala, Vásári-Bala, Endrőd Község-Bala, Gyoma Község-Bala, Dévaványa Község-Bala.

Bala az Árpád-korban virágzó település volt, kő templommal, mely alapjait először Berecki Imre dévaványai helytörténész találta meg, s a gyűjteményében őrzött néhány téglát a templomból. A pontos tudományos feltárást a szolnoki Damjanics Múzeum régészei végezték az 1990-es évek közepén. A csuda előtag sokszor okozott téves teóriákat, mely szerint csodahelynek számított. Egészen odáig fajult a dolog, hogy a sci-fi irodalom is említi az ufók földre érkezésének megjelölésére. A valós magyarázatot érthetően és tudományos eszközökkel alátámasztva olvashatjuk a Régészeti topográfia, Szarvasi Járás című kötetben.

Csudabala

A két tagból összetett helynév minden tagja személynévi eredetű. Közülük a Bala volt a korábbi elnevezés, a máig használatos összetétel a XV. század folyamán alakult ki.

Első ismert említésekor, 1325-ben possessio Bola alakban írták, és birtokosa, Endre fia Beke Chuda fiainak: Lászlónak és Chudának adta cserébe. Ez alkalommal szomszédait említik, többek között a Syma-ról származókat.

1326-ból ismerjük határjárását, amelyben Forcakhalma, Tur folyó, Tereholm, Hymesighaz, Saagtov Echehtov határnevek szerepelnek. Közülük a Forcakhalom kivételével valamennyi helynév ma is él, így a határ viszonylag könnyen helyreállítható. Ennek értelmében tehát nemcsak Sima felőli határ van leírva, hanem körben valamennyi fontos határpontot megemlítettek. A szomszédos falvak közül viszont csak a

DNY-i Simát, és az É-i Hímesegyházát említették. 1329-ben ismét megjárták határát, ez a leírás azonban nem maradt ránk, csupán az oklevél tartalmi kivonatát ismerjük a XVI. Század elejéről.

1377-ben a K felől szomszédos Ecseg birtokba való beiktatásakor Balai János fiait: Tamást és Pétert, valamint Balai Miklóst jelölték királyi embernek.

1463-ban adták el a Bala-i Csudák Monyoros-i Jánosnak, akit 1466-ban iktattak be birtokába. Még akkor is úgy emlegették a települést, mint Csuda fiainak Bala nevű birtokát, amely Ecseggel határos.

1466-ban írták először Chodabala alakban, amikor Monyoros-i Ferenc 600 forintért eladta Kovács István budai polgárnak...

1519-1523 között csudabalai lakosok tanúskodtak a Nadány és Ege határán levő Ludasfenék birtok ügyében. 1552-ben említik először plébániáját. 1555-ben 10, 1558-ban 18 forint adót fizettek, 1560-ban 18, 1562-ben 13, 1564-ben 30 porta után adóztak. A község már 1554 óta török fennhatóság alatt állt, 1562-ben 2610 akcséről 7500 akcséra emelték adóját.

Az 1571. évi defter szerint temploma és 35 háza volt. A felsorolt családnevek közül 15 fordult elő már a hódoltság előtti összeírásokban is, amelyből folyamatos lakottságára következtethetünk. 1574-ben a lakott jobbágyessioik száma 20 körül volt, és egy lakatlan udvarházat is említenek. 1580-ban 9 jobbágyot és két zsellért írtak össze a faluban. 1590-ben 5000 akcse adót fizettek a töröknek.

AXVII. Század folyamán is többször feltűnik a falu neve a forrásokban. 1634-ben a talán innen származó Bala-i Györgyöt református pappá szentelték. Gyakran cserélt gazdát különböző földesurak között, míg 1685-ben a kincstár, majd a Teleki család kezére került. Elnéptelenedésének, pusztulásának körülményeit nem ismerjük, de összefügghet a töröktől való felszabadulás harci eseményeivel.

AZ MTA. VEAB. KIHELYEZETT ÜLÉSE GYOMAENDRÖDÖN

Az Endrődi Tájháza és Helytörténeti Gyűjtemény meghívására, a Magyar Tudományos Akadémia Veszprémi Akadémiai Bizottságának, Kézműves-ipartörténeti Munkabizottsága városunkban tartotta kihelyezett ülését 2006. szeptember 27-én a Rózsahegyi Könyvtárban.

A nyílt ülésre több mint 20 kutató jött el a megyéből. A megjelenteket Dr. Dávid Imre leköszönő polgármester köszöntötte, majd Hangya Lajosné képviselőasszony mutatta be településünk múltját és jelenét. A bizottság elnöke, Dr. Szulovszky János kandidátus, a Történettudományi Intézet munkatársa nagyvonalakban bemutatta a munkabizottság tevékenységét. Az ismertető után H. Csukás Györgyi, a Szentendrei Szabadtéri Múzeum főmuzeológusa előadását hallhattuk a magyar módra való bőrkikészítés történeti vizsgálatáról. Ezt követően Szonda István rövid előadásában foglalta össze az Endrődön végzett csizmadia kutatás főbb irányait, és első eredményeit. Majd ezt követően megtekintettük Batári Zsuzsa filmjét a csizmakészítésről, melynek munkafázisait a gyomaendrődi Marsi-műhelyben vette fel. A bizottsági ülés után az összegyűlt szakemberek megnézték a Tájháza gyűjteményét. A nap második felében a bizottság tagjai ellátogattak Szmola Béla kovács műhelyébe, ahol a mester bemutatta a szakmája fortélyait, fogásait, illetve Marsi János csizmadia műhelyébe.

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK GYÁRTÁSA
EGYEDI MÉRETEK IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

Gyoma néprajza

Rendező: Cs. Szabó István

Részletek a Gyomai Református Egyház 18-19. századi néprajzi, helytörténeti értékű adataiból - X. rész

„Telegdi Lakos Retezsár Péterrel Contractus /szerződés/ köttetvén Zsindely eránt a'mint azt meglehet látni az „Y.Y.” jegy alatt minekutánna szállított volna 109 ezerét 6 forintyával számítván fizettem érette Summa ; 654 forintot, Mint-hogy ezen Summabéli Zsinde3ly elég nem vólt, Gál Imre és Cseri János Uraimék által vétettem a „Z.Z.” Jegy alatt /látható számlán igazolva/ Aradon 77 ezerH Zsindelyt, melyért is fizettem vólt ezrét 9 forintyával és 40 karajczárjával számítván 744 forintokat s 20 karajczárt Summa Egy ezer és 398 forintokat s 20 Karajczárt. „Jegyzés: / ehhez/ „Ámbár az Y.Y.” Jegy alatt lévő Contractus nem nem 109 ezer Zsindelyről szólyon is, hanme 115 ezerről, mivel mind az által ez időkbén olly hir terjedett Tekintetes Nemes Bihar Várme-gyében a Marha Dög / azaz „keleti marhavész” – pestis ori-antilis bovum, luespecorum más neveken még: marhavész, marha pestis, dögnyavalyan, pacalszáradás, pacalaszály, százzrétű aszály, döghalál, ragadványos hagymáz, oszlató száaradás, gyomordög, ragadó dög/, Uralkodna, ezen okon nem szállítódott el az egész quantitas /mennyiség/, mely a Contractusbanki vagyon téve hanem későn időn tul admini-strálatvann /beszolgálatvann/ már akkor nem acceptáldott /elfogadott, bevétetett/ mivel időt várhatvann néki kéntelen-ségben Aradról kellett Zsindelyt Szállítatni, hogy a Temp-lom teteje darabba ne maradjon Télére.” Telegd-Mezőtelegd, ma román területen; Tileagd néven. Retezsár Péter a Sebes Körözs-parti Élesden /ma román területen Alesd néven/ la-kk s ottani szállítási vállalkozó-kereskedő aki számos láon /tutajon/, szekéren szállított-adott el a gyomai templomépitő református egyháznak fát, meszet, zsindelyt, fűrészárut.

Anno 1811. Aug. 25. Gyulán vettem Hársfa Deszkát 60 szál Deszkát 210 forintért, ugyanezen esztendő Februárjában vettem Erdélybe' Zentelkén / Kolozs vármegye bánffy-hunyadi járás-Kalotaszeg- ma román területen Braisoru né-ven / vettem a Templomba megkivántató Székeknek /mai értelemben az ülőpadok anyagának/ különböző vastagsá-gu s hosszúságu fenyő Deszkát 2500 azaz Kettő Ezer Öt Száz Szálat 8 ezer Háromszáz Hetven Öt forintokért ezen Summára rá adásul adódott Száz Forint.

Túrózi János Mólnárnak fizettem a Székek alá megki-vántató Gerendák fűrészeléséért 52 forintot.

Anno 1811. Octobris 12. Gyulai Vasáros Müller Jánostót vett

Bádogért, Czinért, Ónért és Szegekért fizettem Ezer Öt Száz Kilentzven Négy forintokat s 30 Karajczárt.

Jegyzés; „Ámbár a Torony még az 1810-dik Esztendő-

benn tökéletesen el készült légyen is, és e szerént a már éppen itten fejlű ki tett Matériálékra /anyagokra/, Semmi szükség nem látszatott lenni / ti. a bádogos munkákhoz való anyagokra!/, de mivel a Torony Derekán lévő két párkány észre vehető képpen s szemlátomást rongálódott az eső-zések miatt, ugy hogy ezáltal az egész épületel csufittatott, ezen okon az határozatott, hogy ezen két párkány Bádog-oztassék meg s ugyan e végre vétettek az fejlű kielt /fel-tüntetett/ specificált/megnevezett s részletezett /Materiálék/ anyagok/. Tehát Bádogosnak fizetett Summa; Nyolcz Ezer Ötvén Nyolcz forint.”

Anno 1806. Április 26-án Előpénzűl az üveges Zsidónak Mózsnesnek adtam vólt a Templom abalkok üvegezéséért 500 forintokat, Mindöszesen Tizen Háromezer Öt Száz HU(szon Hat forint s 18 Karajczárt.

„Az Átssal tett Contractusba /szerződésbe/ Szolnoki Zsindelyre lévén az alku a Templom tetejire, de mivel Erde-lyi Zsindely vétetett s azzal zsindelyeztetetett mely sokkal apróbb a Szolnoki Zsindelynél, s annál fogva sokkal többb munka menvén a Zsindelyezésre, ezen munkának Recom-pensatiójára /kárpótlására/, az Áts Mester kívánsága Szerént az „I.I.” jelzett jegyű recognatio /elismervény/ Szerént fizettem 230 Forintokat.”

Anno 1810. Április 14 A Toronyra meg kívántató Zsalugá-terekért fizettem quietentzia /nyugta/, szerént 746 forintot.

Anno 1809. Octobris 15. – „Az rát mutató Pléh Táblákért, Óra reparatióért /javításért/, annak a Toronyba való teltete-léért öszvességgel fizettem Nagy Váradi Órás Mester Rupp György Úrnak az általa adott Specificatio /jegyzék, kimuta-tás/, és Quietentia/nyugta/, Szerétn 1 250 forintot.

Anno 1811. July 8.-Toronyon lévő Gombnak Reparatiójá-ért /javításáért/ és aranyozásáért fizettem 80 forintokat.

Anno 1810. May. 11. – A Pesti Kőfaragónak Quietentia /nyugta/ Szerént a Templom Torony felőli való végérte meg kívántató Faragott Termés Kövekért 250 forintot.

Anno 1812. Octobris 1.- Nagy Váradi Kő Faragó Fraviol Ferentz és Jakabnak a Vélek tett egység Szerént fizettem 750 forintot.

Ugyancsak 1812. Oct. 1-én Vári Lakos Mózsnes nevű Zsi-dóval Contractus /szerződés/ köttetet a Templom ablakaira meg kívántató Drót Rostélyok eránt azoknak árát fizettem e Szerént ; Előpénzűl attam 1808. May 16-án 300 frt-ot, May 30 fizettem 600 frt-ot.

Cs. Szabó István

Pillangóasszony

Frankó Tündének, mikor Puccini művének címszerepét énekelte a budapesti Operaházban, 2005 decemberében

Pillangókisasszony, Csoszoszán, Körösünk szép partjai mellől,
hol selymes szélben hétszínű lepke libeg
s este a fűben lenn a tücsök-kar zeng szerenádot
szentjános-bogarak halk, puha fényeinel:
innen röppentél a Magasba, s mint a pacsirta
eltűnsz a Napban, s könnyez a Fénytűl a szem:
tünde szívárványt lát, ki a Földet és Eget össze-
füzi, mint a Dalod, mennyei Énekesünk!

Szilágyi Ferenc

E vers közlésével üdvözljük városunk kiváló művészt
„ÉRDEMES MŰVÉS” címe odaítélése alkalmával.

folytatás a 208. oldalról meg a szabadság. És most rácsodálkoztak a szabadságra, kiszálltak a tankokból és barátokoztak, és amikor a parlamentből is kilóttek a Kossuth téri tömegre, akkor Ők a tömeg védelmére keltek. Voltak közülük is akik átálltak. Iszonyú elgondolni, hogy Őket, hogy büntették.

És mit tett a világ?

A nyugati kormányokat meglepetésként érte a magyar felkelés és annak ereje. Országalközvéleménye nagy szimpátiával kísérelte a magyarországi kísérletet a szabadság kivívására. Propagandájuk – mindenek előtt a nagyhatású Szabad Európa Rádió – olyan benyomást kelte, hogy a nyugat minden segítségére kész, dicsőítette, harca és ellenállásra bátorította a felkelőket, ami sajnos híli reményeket kelte az országban. Szegény, álmódzó, lelkes, hiszékeny nemzeti Elhítte, hogy majd jönnek az ENSZ csapatok. Pedig Elsenhower elnök már 22-én elmondott egy beszédet, amelyben többek közt ez is elhangzott, hogy: „az Egyesült Államok az új kelet-európai kormányokat nem tekintli potenciális fegyveres katonai szövetségeseknek. A kelet-európai népek barátai vagyunk, és csak azt akarjuk, hogy szabadok és a mi barátaink is legyenek.”

Forradalmunkkal párhuzamosan volt a szuezi válság, ahol Anglia és Franciaország a csatorna államosítása miatt megtámadta Egyiptomot. Nyilván, hogy számukra fontosabb volt az arab olaj és a térségben fenntartható befolyás, ahonnan a Szovjetuniót lgyekeztek távol tartani. Egyedül Kovács Béla, a Független Kisgazdapárt nagygyűlésén figyelmeztette az országot, hogy ne legyenek túlzott reményeink a nyugati segítséggel kapcsolatban. Nekl lett igaz.

Az erőszak győzött. Azt hitték, hogy tankokkal, gumibottal, tömlőccel, munkatáborokkal, Szibériába elhurcolással elvehetik egy nép önbecsülését, elfeledtethetik a múltját. Azt hitték, hogy a pesti sráccokat, a vérel áldozókat el lehet feledni. Mansfeld Pétert, Jan Palachot, Popleusko atyát elfeledi valaha is a saját népe? A gulyás-kommunizmusai majdnem sikerült. De a múltat nem lehet eltörölni! Mi 157 éve nem koccintunk sörrel, mert azt a 13-at akkor Aracon kivégezték. Magyar ember megbocsát, de nem felejt. Azt hitték a rendszerváltáskor akik a megtorlást elkövezték, hogy mi gyengék vagyunk. Nem! Csak nagylelkűek voltunk. Tanuljuk végre már meg, hogy e haza gyermekeinek születtünk. Még ha nem is mind a 10 millió állampolgár nyelve magyar. De a haza egy. Ezt megmáshatatlannal hagyta ránk örökségül Kőlcsey Ferenc, hogy „A haza minden előtt.” Előbb születtünk magyarnak, szlováknak, németnek vagy romának és csak jóval később lettünk valamelyik pártnak a tagja. Tehát: „A haza minden előtt.” és csak utána a pártfegyelm és a pártédek. Sokszor vádoltak már meg bennünket – pláne ha '56-ról beszéltünk -, hogy nacionalisták soviniszta, meg kitudja még mik vagyunk. Pedig már Illyés Gyula is vitakozott az ilyen szemlélettel és fogalmazta meg a ma is érvényes elvet: „Hazafi az, aki érdeket véd. Nacionalista az, aki érdeket sért.” „Népben, nemzetben gondolkodni.” Ezt meg Veres Péter hagyta ránk. Figyeljünk hát oda – értsük is meg, amit hallunk és úgy ítéljünk. Nem mindig ott van az igazság, ahol hangosabban beszélnek.

Akkor, ott 50 évvel ezelőtt is ezért vonultak az utcára Pesten és Tiszakécskén, Gyomán és Miskolcon, Endrődön és Debrecenbe. Ezért folyt a vér, ezért estek el mindkét oldalon. Történetek atrocitások, de '56 akkor is nagy. Róla is írhatta volna Madách:

„Ha vérel és sárral volt is befenve,
Mi óriás volt bűne és erénye.”

A nemzetközi kommunista mozgalom a Szovjetunió mellé állt, többek között a francia és az olasz kommunista párt. Legalábbis a vezetőségük, mert a 900 ezres taglétszámú olasz kommunista pártból 200 ezer tag lépett ki emiatt. A nemzetközi közvéleményt még sokáig foglalkoztatta az ún. magyar kérdés. Áldozatunknak nagyon sokan és sok helyen állítottak emléket: többek közt Párizsban és Mariazellen. A kortárs irodalom képviselői is megszólaltak. Pl. Albert Camus a világhírű író: A magyarok vére című esszéjéből, amit a forradalom első évfordulójára írt, hallgassunk meg néhány sort:

„A legázolt, bilincsbbe zárt Magyarország többet tett a szabadságért és igazságért, mint bármely nép a világon az elmúlt 20 esztendőben.”

„A magára maradt Európában csak úgy maradhatunk hívek Magyarországhoz, ha soha és sehol nem áruljuk el, amiért a magyar harcosok életüket adták, és soha sehol – még közvetve sem – igazoljuk a gyilkosokat.”

„Nehéz minékünk méltónak lenni ennyi áldozatra, de meg kell kísérelnünk feledve vitáinkat, revideálva tévedéseinket, megsokszorozva erőfeszítéseinket, szolidaritásunkat egy végre egyesülő Európában.”

„Nyomorúságuk, láncaik és száműzöttségük ellenére királyi örökséget hagytak ránk, melyet ki kell érdemelnünk: a szabadságot, melyet ők nem nyertek el, de egyetlen nap alatt visszaadtak nekünk.”

Merítsünk hát erőt '56 példájából, nemzeti méltóságérzetünk és öntudatunk megőrzéséhez. Ismerjük meg igaz történetét, és tisztítsuk meg a ráakódott zárványoktól.

Köszönöm, hogy meghallgattak, további méltó ünneplést kívánok mindnyájuknak.

Könyörgés Halottak napjára

Óh, mennyei Atyánk
Nagyon szeresd, kérlek
Akkor immár végleg
Közelebben élnek

Hallgasd meg kérésünk,
Mely hozzád száll értük:
Irgalmas atyaként
Vizsgáld földi éltük.

Mint tékozló fiúk
Tértek biztos hozzád,
Jogos alázattal,
Bűneiket bánván.

Ám sok jót tehettek,
Amíg odaérték,
Jóságod tükrözve
Embertestvéreknek.

Öröklét jutalmát
Nyerjék el mindnyájan,
S majd velük örvendjünk
Mennyei Hazában.

Bukva Csilla

IFJÚSÁG, TÖRTÉNELEM, HIT

„A múlt olyan erő, ami összefogja a generációkat,
eltérő érdekeket, minket Embereket”

Beszélgetés Árkus Péter régész, történész, nevelőtanárral

A beszélgetés apropóját az adta, hogy Árkus Péter összeállította és be fogja mutatni az elmúlt 30 éves régészeti munkáját, amelyben 20 éven át meghatározó szerepet szánt - sikerrel - azoknak az úgymond nehezen kezelhető fiataloknak, akiket az élet sajnos különféle intézetekbe sodort a családi háttér hiánya miatt.

Elmondta, hogy táborai ugyan 30 éves múltra tekintenek vissza, de Endrőddel kapcsolatos élményei már 1974-ben kezdődtek. 1974-79 között az MTA Régészeti Intézetében olyan országos tudományos programban vehetett részt, amelynek egyik központja Endrőd és Gyoma volt. Ekkor ismerte meg az itt élő összetartó, igen toleráns és segítő közösséget. Ezért nem volt véletlen, hogy később a helyben is népszerű nyári táborokat ide és a megye más településeire (Füzesgyarmat, Dévaványa) szervezte, amelyekben a halmozottan hátrányos helyzetű fővárosi fiatalok fogtak ásót, csákányt és megismerték a felfedezés örömeit, és remélhetőleg életük további sorság jó irányba befolyásolták.

Mezőberényben szkita feltárasokat, 1997-ben Endrődön avarkori vagy szarmata (1500 éves), rendezett É-D irányú tájolású temetőre, a Szarvasi úton az 5. km kő közelében a rézkor egy bizonyos szakaszának leleteit (5 ezer éves) találták, az úgynevezett csótalpas edényeket. Ezeket a feltárasokat szakmailag a régész feleség, Békéscsabai Munkácsy Mihály régésze, Nikolin Edit is irányította. Több mint 100 elismerő újság cikk, elismerő, köszönő levél igazolja az elmúlt 30 évmunkájának eredményét.

A feltárt anyagokból eddig 6 alkalommal volt kiállítás Endrődön.

A 30 éves jubileum alkalmából újabb vándorkiállítás szervezése kezdődött meg, amelyre az endrődi Közösségi Házban kerül sor, December 1-jén 15 órakor. Megnyitja a városunk polgármestere: Várfi András

A vándorkiállítás Békéscsabáról a Lencsési úti Közösségi Házból érkezik Endrődre, ahol november 17-től lesz látható, majd folytatja útját a Dévaványai Múzeumba.

Dévaványáról Füzesgyarmaton január 20-ig lesz látható, és 2007. februárjában a Debreceni Egyetem Néprajzi Tanszékére kerül.

A vándorkiállítás anyagi költségei a Fővárosi TEGYESZ támogatásával valósulhat meg.

Császárné Gyuricza Éva

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

ELTEMETTÉK SÜTŐ ANDRÁST

Markó Béla megemlékezése Sütő Andrásról
(Elhangzott a Román Szenátusban 2006. október 2-án)

Hosszan tartó betegség után, szeptember 30-án este Budapesten elhunyt Sütő András író, a romániai magyar irodalom és kétségtelesenül, a romániai kultúra egyik meghatározó képviselője.

Alkotói munkássága számos remekművel gazdagította a magyar és világirodalmat. Pályája során több irodalmi díjat, széles hazai, illetve nemzetközi elismerést szerzett.

Sütő András 1927-ben az erdélyi Pusztakamarason született. Tanulmányait a nagyenyedi Bethlen Kollégiumban, majd a kolozsvári Móricz Zsigmond Népi Kollégiumban végezte. Már fiatal korában aktív szereplője volt a romániai irodalmi életnek, prózájában, esszéiben, drámáiban az emberi és közösségi lét súlyos sorskérdéseit, az egyéni szabadság és a hatalom viszonyának problematikáját jelenítette meg.

Sütő András írói pályája kétségtelenül nemcsak irodalmi, hanem politikai, társadalmi jelentőségű is: ő ugyanis egyike volt azon romániai értelmiségieknek, akik – vállalva a hatalom megtorlását – szembefordultak a kommunista diktatúrával.

Sütő András életművének igazi értékét az utókor is el fogja ismerni, ugyanis ez azt bizonyítja, a legnagyobb zsarnoki akarat sem képes megtörni a szellem szabadságát, hogy erkölcsi tisztasággal a legnehezebb elnyomásnak is ellen lehet állni.

Az 1989-es fordulat után Sütő András szintén meghatározó szerepet vállalt a romániai közéletben: alapító tagja volt a Romániai Magyar Demokrata Szövetségnek, de részt vett az ország demokratikus berendezkedését előkészítő politikai mozgalmakban is. Olyan ember volt, aki európai szellemű elvei mellett nemcsak szóban, hanem személyes áldozatok árán is képes volt kiállni: 1990. márciusában, ellenállva mindazoknak, akik Marosvásárhelyen véres etnikai konfliktust akartak kirobbantani románok és magyarok között, nagy emberekhez méltó bátorsággal és következetességgel hirdette az emberi és kisebbségi jogok, de a nemzetek közötti békés együttélés üzenetét is. Kiállásáért az akkori események során súlyosan bántalmazták, elvesztette fél szemét is, de ő továbbra is a nemzeti megbékélés híve maradt. Személyes példájával bebizonyította azt, hogy a nemzetiségek közötti viszony tekintetében az egyetlen járható út az együttműködés, a párbeszéd politikája, és sikra szállt emellett, hogy a békés együttélés alapvetően fontos a demokrácia megerősítése szempontjából.

Halálával pótolhatatlan veszteség érte a romániai magyar közösséget és az egész romániai közéletet, ugyanakkor művei és emberi magatartása révén örökké példa marad mindannyiunk számára.

A TEMETÉS

A marosvásárhelyi vártemplomban szombaton 14.00-kor kezdődött a szertartás, amely két és fél órát tartott.

Ezt követően a közeli temetőben temették el Sütő Andrást, az író, és kimondatlanul, a politikai játékost.

Jelen voltak

Az RMDSZ részéről Markó Béla, Takács Csaba, Kelemen Hunor, Frunda György, Szepessy László, Gáspárik Attila és sokan mások. Továbbá Szász Jenő, Patrubby Miklós és Csapó József. Továbbá Szili Katalin, Kerényi György, Dávid Ibolya, Csapody Miklós, Lezsák Sándor, Simon József, Németh Zsolt, Rockenbauer Zoltán és sok más magyarországi politikus és diplomata.

A 4-6 ember szélességű temetési menet 20-25 percig kígyózott. A koporsót egy magyar rendszámú speciális autó szállította. A VIP-k között feltűnő volt, hogy nagyon sok a politikus és relatív kevés a fiatal. Jellemző módon 40 feletti marosvásárhelyiek népesítették be a templomot és a várkert bejáratát – ők, minthogy nem fértek be a templomba, kívülről figyelték a kihangosítást.

A szervezést az RMDSZ marosvásárhelyi elnöki hivatala, tulajdonképpen annak vezetője, Szepessy László intézte. A temetés zökkenőmentes, annak rendje és módja szerint megszervezett profi társadalmi- és médiaeseményé lett felépítve, jól bemért, persze a transindexes limitet jócskán meghaladó pátoz-adaggal.

A gyászszertartást Csiha Kálmán nyugalmazott református püspök indította. Csiha méltatásában Sütő Andrást a romániai magyarság szellemi lovagrendjének tagjává avatta, és ezzel hivatalosan is elindult az elhunyt megkerülhetetlen pantheonifikációja.

Otvös József esperes következett, majd a búcsúbeszédet szekcióindítója, Markó Béla. Az ilyenkor szükséges motívumok mellett, enyhe dózisban ugyan, de adagolt némi hagyománykritikát is. Például pályázatot lehetne kiírni arra a témára, vajon Markó mint író mit érthetett a következő mondaton:

Merem remélni, hogy Erdély nagy hallójától tanultunk, bizony, nagyon sokat tanultunk, de a Tündérkert órája nem forog visszafelé, és a tőle kapott tudásnak már csak ezután láthatjuk hasznát. És mivel zárja a beszédét? Sütő András nem áldozat volt elsősorban, hanem közösségének kiemelkedő vezetője.

Csoóri Sándor alig leplezett megindultsággal beszélt, egy barát hangján szót. Viszont teljesen meglepő volt, hogy az irodalom ateistáiról kezdett beszélni, akik mint mondta, olyanok, mint a vallás ateistái, és nagyon elmarasztalta néhány félmondatban a kortárs „ateista irodalmat”. A mélypontot Kalász Márton, a Magyar Írószövetség Elnöke jelentette, aki, minthogy nem volt semmi érdemi közölnivalója, langyos közhelyesorát elég hosszúra nyújtotta.

De aztán jött Mircea Dinescu, és elmondta, hogy Sütő nemcsak kiemelkedő magyar író, de kiemelkedő román író is, és hogy azoknak a buszoknak, amelyek annak idején a környező falvakból Marosvásárhelyre szállították a környékbeli románokat, most kellene megérkezniük, hogy virágot hozzanak Sütő sírjára. Dinescu beszéde panelmentes és tiszteletteljes derüt árasztott, vagyis homlokegyenest más volt, mint az összes többi.

Ez után nem történt semmi érdekes, hacsak nem tesszük fel a kérdést, miért kellett beszédet mondania Gálfalvi Zsoltnak, méghozzá a teljesen fikтивен létező Romániai Magyar PEN Klub elnökének, az örök politikai túlélőnek. Hát azért, mert ő és Sütő ahhoz a csoporthoz tartoztak, amely az 50-es években a fiatal romániai magyar értelmiségi establishment legbefolyásosabb köre volt, és amelynek így vagy úgy, de helye volt, van a mai napi politikában is.

Gálfalvi Sütőnek az árnyéka, amely értelemszerűen utolsó útjára is elkísérte. Sütő providere, politikai tőkéjének bankára. Így kerül Gálfalvi a képbe, és a szálak már egy másik Sütőhöz vezetnek, a dolog erősen „retro” hangulatú, főleg, ha végigolvassuk az ún. Földes-ügy kapcsán kialakult vitát. Mint ahogy eddig, ezentúl is sok Sütő-kép lesz forgalomban: például a hős-ellenálló, mártír író-géniuszé, vagy a pragmatikus értelmiségié, aki nem mellel jól forgatta a szavakat, és ez csak két verzió a vélhetően számos lehetséges közül.

cikk forrása: <http://politika.transindex.ro/?cikk=4758>

fotó: ifj. Haáz Sándor

ÖTÖDIK DUDA CSALÁD TALÁLKOZÓ 2006. ÉVBEN

Nincs városunkban olyan középkorú és idősebb ember, aki ne emlékezne A Duda családra, akik az Apponyi utcában éltek.

Duda Lajos és Juhász Erzsébet házasságából 10 gyermekáldás született, akikből 8-an fel is nevelkedtek. Az élet elsodorta a fiatalokat országon belül különböző városokba, falvakba, legtöbbször Béla nevű gyermek maradt itt-hon, majd ő is családjával a fővárosba költözött.

Ennek ellenére nem esett szét a nagy család. Megható volt látni az anyák napi virággal délelőtt 10 óra hazatérő, gyülekező „gyermekeket”, akik csak a temető előtt tudtak már találkozni, hiszen a családi ház eladásra került. De eljöttek hiánytalanul, minden évben. Szüleik sírjánál mindig virít a virág.

A szétszóródott családtagok, és családjaik úgy döntöttek, hogy hagyományt teremtenek az úgynevezett családi találkozók évenkénti megszervezésével. Minden évben más család szervezi a találkozót. Ebben az évben Duda Mihály lánya, Erzsébet és fia, Zoltán és az ő családjukra került a sor. A találkozóra Zala megyében a Rétságban, Zalalövön került sor.

Ezen a találkozón, igazi családi ünnepen 52-en vettünk részt, meséli Bandi, aki Szarvason él családjával és unokáival. Testvérek, unokák, déd- és ükunokák! Hazajöttek a találkozóra Amerikából, Kanadából, Svédországból és az ország több városából.

A találkozás örömeinek, az utolsó találkozás óta történeteknek, se vége

se hossza nem volt. Felidéztek a szülők szerető jóságát, az endrődi családi fészkek melegségét, és mindazt a tisztességet, becsületet, bölcsességet, amit a szerető szülők adtak minden gyermeküknek. Mindnyájan megállták a helyüket az életben, bárhová is sodorta őket a kegyetlen történelem...

Emlékeztek a már eltávozott testvérekre, hiszen nyolcuk közül már csak 3 fiú él, Miska, Béla és Benedek.

Nehéz lenne leírni a találkozás örömet, a „házigazdák” gondoskodását, és meleg szeretetét. Két napon át élvezték a régi jó családi-hangulatot, ahol mindenki egyért, és egy mindenkiért elv uralkodott, ahogy az régen is volt, amikor még éltek a gondos, sokat dolgozó szülők, akikből a szeretet, a tisztaság, az iparos család tisztessége, becsülete, a munka becsülete áradt mindnyájuk felé. Erre tanították gyer-

meikeiket a szülők, és ők ezt vitték tovább saját családjukba.

A találkozót beragyogta a gyermekszemek sugara, az unokák, dédunokák, ükunokák boldogsága.

A találkozót kétévente rendezik meg.

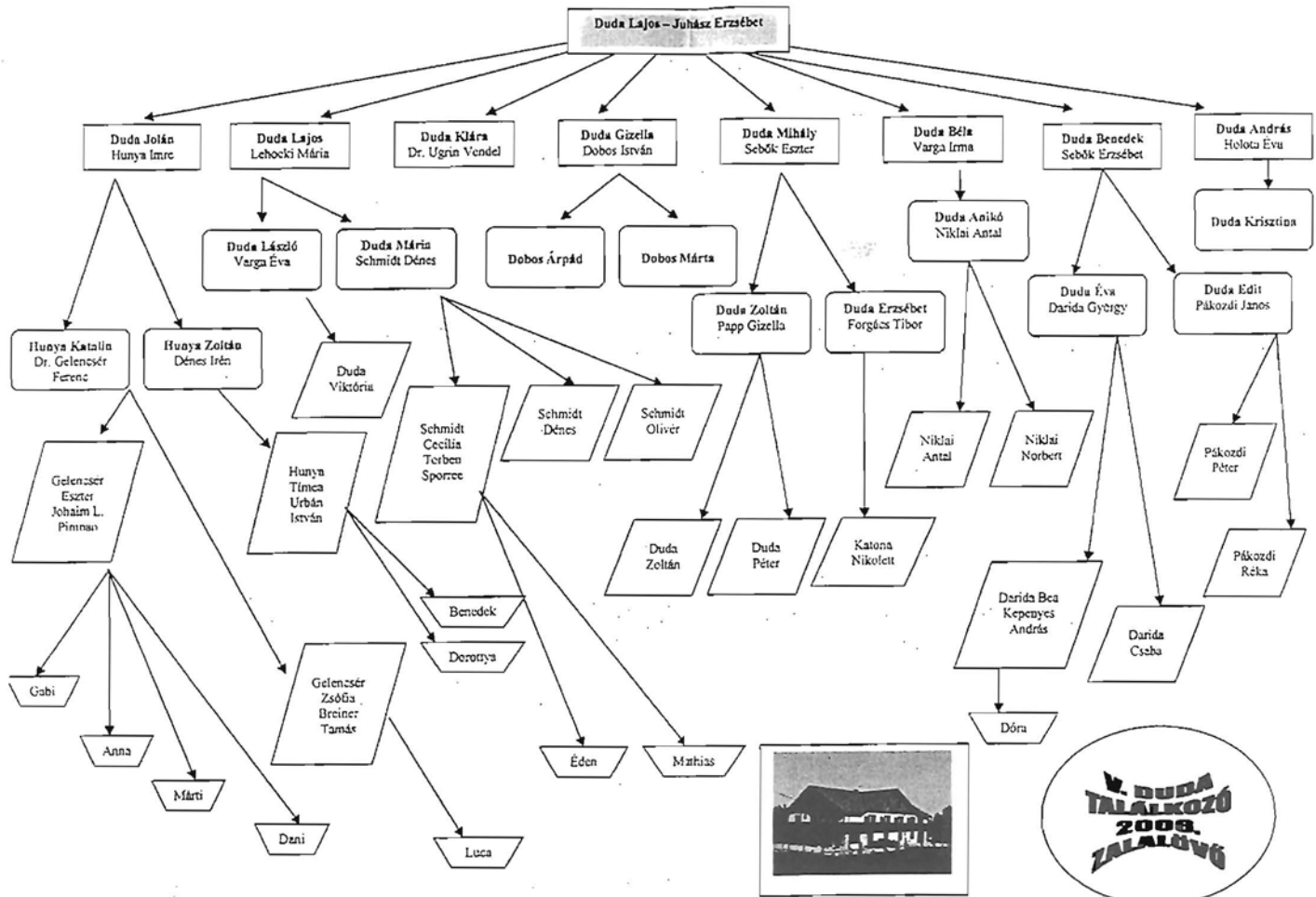
Abban a reményben búcsúztak, hogy a következő találkozón még több új, kis családdal találkozhatnak.

A Duda család nevében: Duda Benedek

*Lejegyezte:
Császárné Gyuricza Eva*

Duda Lajos és Juhász Erzsébet endrődi lakosok házasságából 10 gyermek született. 2 közülük gyermekkorában meghalt, 8 gyerek családot alapított, és gyermekeiket keresztény szellemben felnevelték és becsülettel elindították az életben.

A család népesedett, 13 unokával, 20 dédunokával és 11 ükunokával bővült.

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Arra int a szél...

Arra int a szél,
Közeleg a tél..
Nem hord össze hetet-havat,
Valóban gyakori a fagy.

Már nem kívánsz annyi fagyit,
Inkább kéreled a nagyit,
Kössön neked meleg sálát,
S vastag kesztyűt néhány párat.

Előszedsz sok téli holmit,
Bélelt csizmát, gyapjú zoknit,
Felkerül a kapucnis kabát
Tompítva bős szél haragját.

Arcod fagytól oly piros tán,
Mint a csipkebogyó bokrán,
Am kedélyed derűs marad,
Szívedig nem hatol a fagy.

Bukva Csilla

Vetkezik az erdő

Vetkezik az erdő,
szellő fut lombján át,
lekapja válláról
aranszín ruháját.

Aranszín ruháját
lába elé ejti,
s mint kinek már nem kell,
a földön felejt.

A földön felejt,
őszanyó megfogja,
foszladozó selymét
a fűvekre hordja.

A fűvekre hordja,
súgja a szittyónak:
Aludj, Rád terítem
puha takarómat.

Csányi Gyöngyi

MILYEN KÁR

Milyen kár, hogy
nincs cipzár a banánon!
Ha csak a felét akarom megenni,
bezárhatnám a maradékot.

Azt hiszem, cipzárát fogok szerelni
egy banánra,
mondjuk fűzetkapoccsal,
és enni kezdem a buszon.
Lehúzom a zárat,
majszolok belőle,
és újra behúzom.
Klassz, mi?
Hogy bámulnak majd az ürgék!
Persze ők úgy tudják,
hogy nincs cipzár a banánon!

INGRID SJOSTRAND

Koncert a rászoruló gyerekekért

A Templomos Lovagrend Tiszántúli Komtúria, a Templárius Alapítvány, az Élet-másokért Egyesület, gyomaendrői kereszténydemokraták és a Karitasz gyomaendrői csoportja 2002 óta immár ötödik alkalommal hirdeti meg a „Segítsünk a rászoruló gyermekeken” címmel jótékonyági adakozását. Terveik szerint ez évben a nagylelkű adakozóknak köszönhetően kétszáz családon, azaz ötszáz gyermeken szeretnének segíteni.

A szervezők gyűjteneik tartós élelmiszereket, írószereket, játékokat, könyveket, fogkeféket, fogkrémeket, szappanokat, konzerveket, törölközőket, plédeket, számítógépeket nyomtatóval, illetve minden olyan egyéb tárgyat, amelynek a gyerekek örülhetnek. A felajánlásokat a Szent Imre Római Katolikus Plébánia Hivatalba várják Gyomaendrődön a Fő út 1. szám alá.

Az adományozás érdekében a szervezők jótékonyági koncertet szerveznek november 11-én 19 órától a Gyomaendrőd Városi Sportcsarnokban. A rendezvény keretében színpadra lép Bódi Gusztó és a Fekete Szemek ez alkalommal Bódi Csabival kiegészítve, valamint L. L. Junior, illetve a Szilvásy Gipsy Folk Band. Jegyek elővételben kaphatók Gyomaendrődön az Endrői Községi Házban, a helyi Tourinform Irodában, valamint megrendelhetőek a 66/386-917 telefonszámon.

Kedves vásárlóim!

Novemberi ajánlataim:

- Az áruházban megkezdjük a festék áruk forgalmazását: zománccfestékek, olajfestékek, alapozók, rozsdagátlók, falfestékek, színezők, glett anyagok, csemperagasztók, ecsetek, stb.
- Futószőnyegek, középszőnyegek,
- Fürdőszobaszőnyegek, asztalterítők,
- Szúnyogháló, szúnyogirtók, szúnyogriasztók,
- Vegyszerek, műtrágyák, virágföldek, cserepek, virághagymák, rózsatövek
- Virágládák, drótkerítések, dróthálók,
- Szegek, csavarok, kéziszerszámok,
- Gumicszímák, védőkesztyűk, munkaruhák,
- Benzines és elektromos fűnyírók, sövényvágók
- Bozótívágók, komposztálók, kukák, talicskák, cefrés hordók, üstház
- Alumínium létrák

Várom kedves vásárlóimat!
Telefon: 386-274; 06-20 95 27 032

FARKAS MÁTÉ

AGRO
ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Fiatalokról fiataloknak

A politikusi lét mint keresztény hivatás, közéleti szerepvállalás

A politikusi lét nemcsak egy fogalom, hanem egy életforma is, mivel a politikus egy közéleti szereplő, akit az emberek többsége elfogad. Ezért a magánéletben és a közéletben is hasonlóan kell viselkednie, azonos elveket és erkölcsöt kell képviselnie. A politikusoknak és egyéb közéleti szereplőknek példamutató életet kell folytatnia, hogy elismerjék, és minél többen elfogadják. El kell nyernie az emberek szimpátiáját, támogatását és bizalmát. Képviselnie kell azokat a választópolgárokat, akik támogatják őt, és kiállnak mellette, de azokat is, akik szavazatukkal nem őt támogatták. Azonosulni kell az emberek problémáival, és megoldást kell találni azokra. Nem lehet képmutató, ezért azt kell cselekednie, amit a köz előtt felvállalt. A politikában mindig a közérdek az első, majd csak ez után következhet az önérdék. Meg kell becsülni az embereket, hogy ők is megbecsüljenek. Ki kell állni az érdekek mellett, és képviselni kell azokat.

A keresztény elvek szerinti politizálás a hagyományokon alapszik, melyek hagyományok a magyar történelemben Szent István királyunkig nyúlnak vissza. Ugyanis Ő volt az a személy, aki bevezette hazánkban a kereszténységet, a keresztény elveket és törvényeket. Ezen elvek jegyében élünk ma is. István nevéhez fűződik a tíz egyházmegye létrehozása is. István fontos dolgot alkotott, ezt bizonyítja az is, hogy halála után nem sokkal, 1083. augusztus 20-án László király kérésére szentté avatják. Augusztus 20-a ma Államalapító Szent István királyunk ünnepe. A keresztény törvényeknél, értem itt a tíz parancsolatot a mai napig nem alkotott senki jobbat. Ez a törvényrendszer máig aktuális. Az első három pont vallási témájú, a fennmaradó hét pedig a fontos bűnök ellen lép fel. A keresztény politizálás esetében a személynek el kell fogadni, és meg kell tartani ezeket a törvényeket, melyek minden törvénykezés alapjául szolgálnak. A keresztény politika lényege a demokratikus és hazafias viselkedés. Egy keresztény politikusnak vagy közéleti szereplőnek képviselnie és vallania kell a keresztény értékeket és erkölcsöt a politikában, de a magánéletében is. A keresztény eszme szellemében fontos a kölcsönös szeretet, tisztelet és áldozatvállalás. Tiszteletben kell tartania a más nézetek szerint élő embereket. Azoknak a közéleti szereplőknek, akik vallják ezeket az elveket képviselniük kell őket, és ezen elvek szerint kell élniük, mert egyébként nem keresztény, hanem képmutató életet élnek. A közéletben való szereplésnél fontos, hogy az emberek elfogadják az embert, az ember hovatartozását. Épp ezért minden embert megfelelően kell megközelíteni és megszólítani. Az emberek szeretik, ha foglalkoznak velük, és úgy viszonyulnak a másik emberhez, ahogy az viszonyul hozzájuk. A keresztény hivatásnak pedig nem az a lényege, hogy elveszítsük az embert, hanem az, hogy megnyerjük, elfogadjuk. A keresztény elvek közé tartozik a másik ember segítése, amiben tudjuk, illetve minden előrelépésben a segítségére lenni. Ide tartozik a figyelmesség, a másik ember szeretete (Szeresd felebarátod...), és a tiszta igaz élet.

Ezeket az elveket kell képviselnie egy keresztény politikusnak és közszereplőnek egyaránt. De ezeket az elveket kellene követni minden embernek, beleértve a nem keresztény érzelmeiket is. A politikának is az lenne a lényege, hogy megbecsüljük a másik embert, de ne csak addig, amíg nekünk fontos, hanem addig képviseljük, míg lehetőségünk van segíteni, míg tudunk segíteni. Ha ezeket az elveket követjük, javul az emberek közti légkör, minden embernek jobb lesz, és ezáltal javul az életszínvonal. Ezért szükség van a keresztény elvek szerint politizáló és keresztény hivatású emberekre.

Ifj. Várfi András

Szent Gellért napi ifjúsági találkozó

Szeptember 23-án reggel 7 órakor indultunk Hunyárról. Nem sokkal 9 óra előtt érkezünk meg a szegedi Dóm térre. Először lesétáltunk a Tisza-partra és megreggeliztünk. Negyed 10-kor visszaindultunk a Dómhöz.

A program a csoportok beosztásával kezdődött. Minden csapatnak volt egy színe, és egy ugyanilyen zászlója. A mi színünk zöld-piros volt.

Ezután kezdődött a reggeli ima Gyulay Endre püspök atya vezetésével.

Ezt követően a csoportok a helyszínekre vonultak. A nap témája: emlékezés a nándorfehérvári diadal évfordulójára. A csoportos foglalkozásokon erről beszélgettünk. A csapatoknak nevet kellett adni maguknak, a kapott zászlót pedig ki kellett dekorálni. Kaptunk egy papírpajzsot, azt is ki kellett díszíteni. Közben szünet is volt. Mikor elkészültünk kivonultunk a Dóm-térre. Itt volt egy raklapokból készített „vár”. A csapatok két részre lettek osztva, védőkre és támadókra. A támadóknak kis műanyag labdákkal kellett dobálniuk a védőket, a védőknek pedig ezeket visszadobálniuk. Itt nagyon jól éreztük magunkat.

Ezután az ebéd következett, ami virsli és kenyér volt.

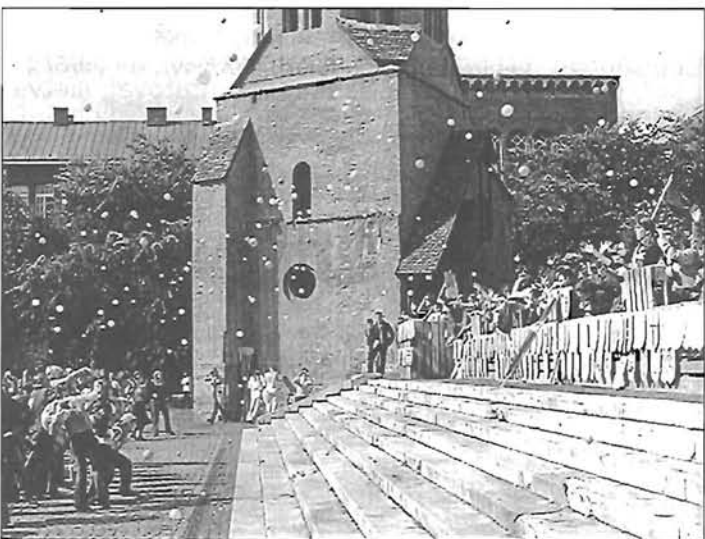
Ebéd után lovagi torna következett. Itt ügyességi játékok voltak: kötélhúzás, kardozás, stb.

Ezek után következett a szentmise Kiss Rigó László püspök atya vezetésével.

Mise után volt a vacsora. Ezután pedig táncház a Dóm előtt, ahol népi táncokat táncoltunk és éneket tanultunk. 9 órakor indultunk haza. Szinte észre sem vettük hogy így eltelt az idő.

Egy felejthetetlen napot töltöttünk el Szegeden. Reméljük jövőre is ilyen felejthetetlen élményekben lesz részünk.

Hegedűs Bence
8.o.

Prozódalmi oldal

Emléksorok Pilinszky Jánosról

Még gimnazista koromban történt. Egy iskolai ünnepélyre készültünk, ahol a költő Apokrif c. versét kellett elmondanom. Magyartanárom nyomta a kezembe mondván, otthon olvassam el, gondoljam át, s ha nem értek valamit, szóljak neki, majd megbeszéljük.

Tizenöt éves voltam ekkor. Nem ismertem sem a költőt, sem írásait. Ott volt előttem a vers, ízlelgettem szavait, sorait. Sokszor nekirugaszkodtam, de nem értettem belőle semmit. Bibliai jelenetek és személyes sorstapasztalatok szövevényében találtam magam, s egy olyan történelmi korszakban (1954 a megírás éve), amelyről ekkor még keveset tudtam. Bár a megértéshez szükséges információk nem voltak a birtokomban, mégis „megsejtetem” valamit, talán a legfontosabbat. A verset ugyanis nem értettem - nem is érthettem - „csak” éreztem. Ekkor még nem tudtam, de azóta már sokszor bizonyosodott, hogy a titkok meg- és felfejtéséhez kevés csak értelemmel közelíteni. Valamiféle mélyebb áramlásra kell rákapcsolódnunk... Itt is - mint Pilinszky verseiben általában - a látszólag statikus, kopogó mondatok mögött sajátos belső mozgás, örvénylés van, ez viszi előre a verset.

S e belső hullámmásban képek villantak fel, feledhetetlen képek: menekő madárhad; hideg dermesztő éjszaka; árnyak és fények; számkivetettség, magány s annak kivetülése fára, didergő levelekre; fegyencfej, rabruha, vályú; majd az elviselhetetlen sötétség után a feljövő nap fényei; a régi otthon, botladozó, tárt karú öreg szülők, s velük a helyreálló ősi rend, az ősbizalom; látjuk az égbolt csillagai alá kikönyöklő költőt, halljuk-látjuk a hangokat adó toronytetet, kerti széket, „kinnfeledt” nyugágyat. És mindezek mögött érzékeljük Istent, a mindent betöltő isteni jelenlétet...

Évekkel később kaptam választ és megerősítést e különös, belső mozgás-érzetről. A költő kamaszos fiúhangján - igaz már csak hangfelvételtől - így vallott erről: „Nem tudom, milyen belső törvénynek engedve, én ezt a verset úgy írtam, ahogy egy diszkoszvető forgatja diszkoszáját, de soha nem hajítja el, szóval nem engedi kiröpülni, a karja már majd kiszakad, de még fogja a diszkoszt, és forog vele és gyorsítja és súlyosbítja. Tehát ez egy alapvetően bezárt vers. Ezért nehéz elmondani, mert nem tudod kifuttatni, mert ez befelé tendál, ha akarsz, megreked önmagában.”

Kritikusai szerint az Apokrif „gyűjtőlencse”, „költészetének minden motívumát magába foglaló szintézisvers.” Ezen a versen keresztül találkoztam először Pilinszky Jánossal. S azóta igen gyakran találkozunk. Versek, prózai írások, hangfelvételek segítségével. Hétköznapokon és ünnepeken... ünnepivé váló hétköznapokon... Jelenléte - huszonöt évvel halála után - nemcsak valóságos, de erőteljes is. Mikor meghalt, nem volt hatvanéves. Ez év november 27-én ünnepelné 85. születésnapját.

Kráter c. kötetének utolsó lapján, a tartalomjegyzéket követően, teljesen külön, mintegy felkiáltójelként ez áll: „Aki a szavakban csal, nem az életét sikkasztja, sinkófalja el, hanem a vallomás lehetőségét...” (Párizs, 1972)

Halottak napján most is fogok - rá emlékezve - egy szál gyertyát gyújtani...

Polányi Éva

JELENÉSEK VIII. 7.

és lát az Isten égő mennyeket
s a menny színén madarak szárnya-röptét
és látja mint merülnek mind alább
a tűzkorongon átkerülni gyöngék

és véges-végig mint a rézveres
olyan színűt dirib-darabra törtet
hol nem találni mától egy kapást
a földet látja mégegyszer a földet

a pusztaságot és a zűrzavart
lovaskocsit keresve hol kigázol
de látja Isten nincsen arra mód
kitörni út remény e látomásból!

MILYEN FELEMÁS

Milyen felemás érzések közt élünk,
milyen sokféle vonzások között,
pedig zuhanunk, mint a kő
egyenesen és egyértelműen.

Hányféle szégyen és képzelt dicsőség
hálójában evickélünk, pedig
napra kellene teregetnünk
mindazt, mi rejteni való.

Milyen
megkésve értjük meg, hogy a
szemek homálya pontosabb lehet
a lámpafénynél, és milyen
későn látjuk meg a világ
örökös térdreoskadását.

Ízes Ízek

November

Vadászkáposzta

Fél kiló gyalult káposztát lesózunk és állni hagyjuk. Füstölt szalonnát üvegesre piritunk, majd kolbász karikákat, apróra vágott hagymát adunk hozzá. A káposztát kifacsarjuk és hozzákeverjük és fedő alatt puhára pároljuk. Meghintjük pirospaprikával, jól elkeverjük, tejsóval adunk hozzá. Főtt burgonyával tálaljuk.

Seidl Ambrus

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszerkeket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Corvo bianco
Cipőipari Bt.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

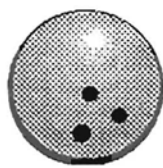
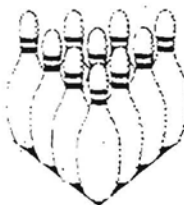

MadiZol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

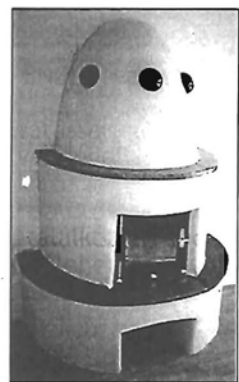
Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó
márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák,
mosógépek, háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

THERM U X
Építőipari Kft.

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

SZONDER

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

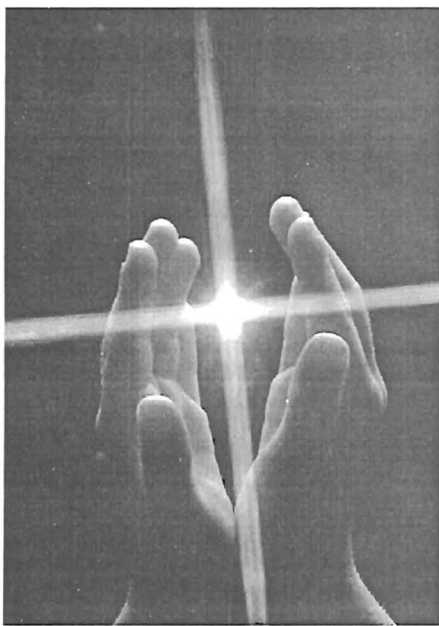
Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Híába szállnak árnyak, álmod, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BUKVA IMRÉNÉ TIMAFALVI MARGIT ILONA, aki Endrődön, a Deák u. 27. sz. alatt élt, 61 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolja: családja

özv. **IVÁNYI IMÉNÉ DÁVID IRMA**, aki Hunyán lakott, 79 korában súlyos betegség után hazatért Égi Urához. Gyászolják: sógornője, testvérgyermekek, elhunyt férje testvérgyermekei, keresztyerek és rokonok

KATÓ LAJOSNÉ SZABÓ JULIANNA, volt endrődi gátórházi lakos, október 23-án az Égi Hazába költözött. Gyászolja: férje és a rokonság

TÍMÁR LÁSZLÓ, aki Hunya, Széchenyi u. 3. sz. alatt élt, október 3-án 78 éves korában az Égi Hazába költözött. Gyászolja: felesége, leányai, vejei, unokái és a rokonság

TÍMÁR MENYHÉRTNÉ SZAKÁLOS MÁRIA, aki Endrődön született, és Hunyán lakott a Pintér soron, 86 éves korában az Örökkévalóság Honába költözött. Gyászolják: leányai, veje, unokái, dédunokái

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhatalmú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálózási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

Ugai iskolások találkozója: 2006-ban

Endrőd 1937 Pünkösdjén

Duda család 1955

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

Méhészeti tapasztalatok Franciaországból

A rendszerváltás előtt az „Óperenciás-tengeren” túli Nyugatot sóvár szemmel nézte a magyar polgár. Az elmúlt másfél évtized alatt sok minden történt a politika és a tulajdonviszonyok terén. A kisember számára, akár mint kényszervállalkozónak is a nyugati világ, mindmáig szemmel láthatóan idegen maradt.

Davidovics László tanár úr, a „Dél-Alföld – Európai Unió” többcélú Egyesület Elnöke évek óta azon dolgozik, hogy Franciaországot és Magyarországot a partnerségi együttműködés keretében, megyei és intézményi kapcsolatok sokszínűségével, Európai Uniósi programok keretében közelebb hozzák egymáshoz.

Ennek során sok gyomaendrődi és Békés megyei diáknak, vállalkozónak, szakoktatóknak lehetősége volt hosszabb-rövidebb ideig Deux-Sevres megyébe látogatni, munkatapasztalatokat szerezni. Francia diákok és vállalkozók immár rendszeresen jönnek városunkba.

A közelmúltban szakmám és foglalkozásom révén az Egyesület által koordinált Leonardo da Vinci mobilitási program keretében, az Európai Bizottság támogatásával egyhetes szakmai tanulmányi úton tartózkodtam a francia partnereknél. Egy évtizede foglalkozom méhészettel. A szakmai képzésen túl a gyakorlati munka minden fogását ismerem. Hazánkban csodálatos mézet állítunk elő, amit aztán több áttételen keresztül belekevernek az Argentínából, Kínából Európába hozott méznek csak jóindulatúan nevezhető termékbe, amit a nagyáruházak polcairól az európai és magyar vevő is jó áron megvásárol.

Kíváncsi voltam tehát Franciaországra, annak történeti, kulturális látványosságaira, de még inkább arra, hogy élnek, dolgoznak ott az egyszerű emberek, méhészek, vállalkozók. Hogyan működik a képzési és a gyakorlati helyeken a diákok oktatása, a szakmai ismeretek megszerzése.

Hosszú, szép utunkat követően megérkeztünk a francia partneryejebe. A csoport minden tagja az érdeklődésének megfelelően töltötte az egyhetes szakmai gyakorlatát a partnervállalkozónál.

Én Jean-Paul Viellard méhésznel voltam egy héten keresztül. A legfontosabb benyomásaim:

Sokkal többet dolgoznak, egyszerűbben élnek, mint a hasonló körülmények között élő vidéki magyar. Az értékeket megőrzik, megbecsülik, továbbadják. Pl.: 500 éves csodálatos házakban élnek,

gyönyörű, kézzel faragott bútorok között, hatalmas fatüzelésű kandallók mellett töltik a hideg napokat. Televíziót elvéve láttam, ha igen, akkor sem töltött be központi funkciót.

A munkára való szoktatás már gyerekkorban elkezdődik. A gyermek szerves részévé válik a családi vállalkozásnak, ellesi a fogásokat, beletanul, és alkalomadtán megvásárolja!!! a szüleitől a már jól kialakult vállalkozást, üzlet és vevőkört. Nem az ölébe hullik, így meg tanulja becsülni a munkát, a pénz értékét.

Lehetőségeik abból a szempontból jóval kedvezőbbek, hogy 3% ill. 6% hiteleket van lehetőségük felvenni, így a csúcstechnikákat könnyebben meg tudják vásárolni, kisebbek a vállalkozás terhei.

Méhészet szempontjából a legmodernebb pergetőket, tárolóedényeket, fedelező gépeket, laboratóriumnak is megfelelő helyiséget tud magának a méhész biztosítani.

Ami teljesen meglepő volt számomra, számunkra, NEM LOPJÁK MEG EGYMÁST!

A munkának becsülete van, összefogás, egymás segítése és informálása az általános.

Jean-Paul Viellard méhész 700 méhcsaláddal dolgozik. Évente 4-6 alkalommal van lehetősége a pergetésre. A mézet a termeléstől, a feldolgozástól, az értékesítésen keresztül saját maga kezeli, családi vállalkozásban. Termékeit saját boltjában értékesíti, és egy hálózaton keresztül is, melyet az agrárkamara működtet. A termékek a megye minden boltjába megtalálhatók, kizorítva a rosszminőségű kínai, argentin mézet, kizorítva a multi cégek méznek nem minősíthető termékét.

Egyszerűbben, de igényesebben élnek, mint mi. Míg a magyar polgár megveszi a Coca-Colát és hasonló egészségtelen üdítőket, termékeket, addig a franciák a saját maguk által termelt, hazai almából, szőlőből készítik a finomabbnál finomabb hűsítő italokat. Hazai termelő, hazai piacon kínálja egészséges, minőségi termékeit hazai vevőnek. Egymástól vásárolnak, egymás termékeit értékesítik, segítik egymást fellendítve a belső gazdasági életet.

EZEN MI IS ELGONDOLKOZHATNÁNK!

Utunk nagyon tanulságos volt, kicsit más szemmel látom a „mesés nyugatot, jóléti társadalmat”.

Ezúton is köszönöm Davidovics László tanár úrnak önzetlen munkáját. Ő söfőr, szervező, idegenvezető és programkoordinátor is volt egy személyben.

Reméljük, a tapasztalatokat kamatoztatni fogjuk városunk és térségünk érdekében.

Dr. Kovácsné Soczó Beáta
méhész-vállalkozó

EGYEDI CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,

Rövid határidőre készítjük a cipőket.

MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT

Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva

Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@internet-x.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Sóczó Géza, Szonda István, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszko András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@sztgellert.hu

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 130 Ft

XIII. évfolyam 12. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2006. december

Mennyből az angyal... 50 éve

Márai Sándor:

Mennyből az angyal menj sietve

Az üszkös, fagyos Budapestre.
Oda, ahol az orosz tankok
Között hallgatnak a harangok.
Ahol nem csillog a karácsony.
Nincsen aranydió a fákon,
Nincs más, csak fagy, didergés, éhség.
Mondd el nekik, úgy, hogy megértsék.
Szólj hangosan az éjszakából:
Agyal, vigyél hirt a csodáról.

Csattogtasd szaporán a szárnyad,
Repülj, suhogj, mert nagyon várnak.
Ne beszélj nekik a világról,
Ahol most gyertyafény világol,
Meleg házakban terül asztal,
A pap ékes szóval vigasztal,
Selyempapír zizeg, ajándék,
Bölcs szó fontolgat, okos szándék.
Csillagszóró villog a fákról:
Agyal, te beszélj a csodáról.

Mondd el, mert ez világ csodája:
Egy szegény nép karácsonyfája
A Csendes Éjben égni kezdett -
És sokan vetnek most keresztet.
Földrészek népe nézi, nézi,
Egyik érti, másik nem érti.
Fejük csóválják, sok ez, soknak.
Imádkoznak vagy iszonyodnak,
Mert más lóg a fán, nem cukorkák:
Népek Krisztusa, Magyarország.

És elmegy sok ember előtte:
A Katona, ki szíven döfte,
A Farizeus, ki eladta,
Aki háromszor megtagadta.
Vele mártott kezet a tálba,
Harminc ezüstpénzért kínálta
S amíg gyalázta, verte, szidta:
Testét ette és véréit itta -
Most áll és bámul a sok ember,
De szólni Hozzá senki nem mer.

Mert Ő sem szól már, nem is vádol,
Néz, mint Krisztus a keresztfáról.
Különös ez a karácsonyfá,
Ördög hozta, vagy Angyal hozta -
Kik köntösére kockát vetnek,
Nem tudják, mit is cselekesznek,
Csak orrontják, nyínak, gyanítják
Ennek az éjszakának a titkát,
Mert ez nagyon furcsa karácsony:
A magyar nép lóg most a fákon.

És a világ beszél csodáról,
Papok papolnak bátorságról.
Az államférfi parentálja,
Megáldja a szentséges pápa.
És minden rendű népek, rendek
Kérdik, hogy ez mivégre kellett.
Mért nem pusztult ki, ahogy kérték?
Mért nem várta csendben a végét?
Miért, hogy meghasad az égbolt,
Mert egy nép azt mondta: „Élég volt.”

Nem érti ezt az a sok ember,
Mi áradt itt meg, mint a tenger?
Miért remegtek világrendek?
Egy nép kiáltott. Aztán csend lett.
De most sokan kérdik: mi történt?
Ki tett itt csontból, húsból törvényt?
És kérdik, egyre többen kérdik,
Hebegve, mert végképp nem értik -
Ők, akik örökségbe kapták -:
Ilyen nagy dolog a Szabadság?

Agyal, vidd meg a hirt az égből,
Mindig új élet lesz a vérből.
Találkoztak ők már néhányszor
- A költő, a számár, s a pásztor -
Az alomban, a jászol mellett,
Ha az Élet elevent ellett,
A Csodát most is ők vigyázzák,
Leheletükkel állnak strázsát,
Mert Csillag ég, hasad a hajnal,
Mondd meg nekik, -
mennyből az angyal.

New York, 1956.

Önök joga van tudni...

hogy Gyomaendrőd Város Önkormányzata
képviselő-testületi ülést tart 2006. november 30-án
14 órai kezdettel a Városháza Nagytermében

A képviselő-testületi ülés napirendi pontjai között szerepel:

- A helyi adók tételeinek emelése
- Békés Megyei Vízművek Rt. 2007. évre vonatkozó díjszabása és a 31/2003. (XII. 29.) KT rendelet módosítása
- A mezőöri járulék mértékéről és megfizetésének módjáról szóló rendelet módosítása
- Az önkormányzat 2007. évi költségvetési koncepciójának benyújtása
- Városi Gondozási Központ támogatási kérelme
- Szerződés és megállapodás alapján önkormányzati feladatot ellátók és szolgáltatást végzők áremelési kérelme
- Önkéntes tűzoltóság létrehozása
- Közterület-felügyelői beszámoló
- Mezőöri beszámoló
- Tájékoztató INTERREG pályázatban partnerként való részvételről
- Tájékoztató a Karácsonyi Élelmiszer-csomag pályázatról
- Helyi birtokhasznosítási bizottságba tagdelegálás
- Statisztikai kistérségi hovatartozás felülvizsgálatára megbízásadás
- Közmeghallgatás időpontjának és napirendjének meghatározása.

A helyi adótételek esetében elmondható, hogy az elmúlt négy évben 2003. január 1. napjával és 2005. január 1. napjával volt általános adótétel emelés. 2003-ban mintegy 10%-os, 2005-ben adónemenként eltérő, átlagosan 17%-os adóemelés történt. 2007. január 1-től indokolt ismételt adótételeket emelni, figyelemmel a szennyvízberuházás adókedvezménye miatti bevételkiesésre, illetve az eltelt időszakban bekövetkezett inflációra és finanszírozási változásokra. A tervezett adóemelés költségvetési hatását a következő táblázat mutatja.

A tervezett adóemelés költségvetési hatása

adónem	Adó-alanyok száma/fő	Adótár-tyak száma/db	Törzskivetés 2006. november 8-án	Tényleges bevétel 2006. november 8-án	Emelés mértéke %	Emelés összege a törzskivetéshez viszonyítva Ft	Várható törzskivetés 2007-ben Ft
Epitmény adó	1034	1147	11674627	10483714	10 %	1167463	12842090
Telekadó	456	518	2490491	2322355	10 %	249049	2739540
Magánsze-mélyek kommunális adója	3703	6526	16850121	15471916	10 %	1685012	21274673
Allandó jellegű iparüzési adó	1457	-	160020854	141732938	11,76	18818452	178839306
összesen	-	-	191036093	170010923	változó	21919976	215695609

A vízművek a 2007. évre tervezett díjemelés mértékét 4,5%-ban tervezte meg, habár a Magyar Víziközmű Szövetség ajánlásában a szektor 10-12 % közötti díjemelés szükségességét bizonygatja. Gyomaendrőd város esetében a csatornaszolgáltatásnál a díjkategória alapján településünk a beruházásokat követően a II. kategóriába került, amely 2006-ban 10 %-os díjcsökkenést eredményezett. A vízdíj kategóriája nem változott.

A díjváltozás időrendi alakulását az alábbi táblázat szemlélteti.

Megnevezés	2005. évi nettó díj (Ft)	2006. évi nettó díj (Ft)	2007. évi nettó díj (Ft)	Változás mértéke (2006-2007) (%)
Lakossági alapdíj	520	520	520	0
Lakossági ivóvíz díj	84,70	92,40	100,50	8,8
Lakossági csatorna díj	139,60	132,60	138,60	4,5

Az Önkormányzat a mezőöri szolgálat hathatósabbá tételének érdekében + 1 fő mezőőr beállítását tervezi, hogy ezáltal növekedjen a város külterületén, az üdülőövezetekben, a külterületi mezőgazdasági területeken a mezőöri jelenlét és a rendszeres mezőöri jelenlét által csökkenjenek az állampolgárok javaiban és a mezőgazdasági területeken termelt kultúrában okozott károk.

A Városi Gondozási Központ támogatási kérelemmel fordult a Képviselő-testület felé a 2006. december hónapban megrendezésre kerülő Idősek Karácsonya ünnepség megszervezéséhez, melyhez Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete 200.000 Ft összegű támogatást biztosít a 2006. évi költségvetés terhére.

Szerződés és megállapodás alapján önkormányzati feladatot ellátó és szolgáltatást végző intézmények (Katona József Művelődési Ház, Déryné Községi Ház utat működtető Templárius Alapítvány, Városi Sportszarnok) áremelési kérelmekkel fordulnak a Képviselő-testület felé.

Gyomaendrőd Város Önkormányzatának talán legrégebbi múlttal rendelkező civil szervezete az Önkéntes Tűzoltó Egyesület 2007. évtől köztestületi formában működne, ennek következtében jogosult az állami normatívára.

Az Önkormányzat a Közterület Felügyelőség munkájának hatékonysága és eredményessége érdekében még egy fő közterület-felügyelő beállítását tervezi.

A Békés Megye Fejlesztéséért Egyesület pályázatot nyújtott be „Innovációs Vállalkozási Tudományos Tudásközpont létrehozása Békés Megyében” címmel, melyben Gyomaendrőd Város Önkormányzata partnerséget vállalt. Kapcsolódva a Dél-Alföldi Régió Területfejlesztési Koncepciójához. A projekt célja Békés megye vállalkozásainak segítése, a gazdaság fellendítésére egy innovációs hálózat, illetve ennek részeként innovációs centrum, valamint ennek, és egyéb gazdaságfejlesztést támogató funkciók elhelyezésére inkubátorházak létrehozása.

Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete a helyi birtokhasznosítási bizottságba Gyomaendrőd Város Polgármesterét, Várfi Andrászt delegálja.

Az Önkormányzat az elkövetkezendő időszakban áttekinti a település kistérségi hovatartozásának kérdését (a jelenleg a település a Békési kistérséghez tartozik, ugyanakkor a jövőben lehetőség van kiválni onnan és csatlakozni a szarvasi kistérséghez), tekintettel arra, hogy Dévaványa Önkormányzata a szóbeli megbeszéléseken elzárkózott az önálló statisztikai kistérség kezdeményezésétől.

Gyomaendrőd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az 1990. évi LXV tv. 13. §-ban meghatározottakra figyelemmel, 2006. december 13-án 18 órától Gyomaendrődön, a Selyem út 124. szám alatt, az alábbi napirendi pontok megtárgyalásával közmeghallgatást tart.

Napirendi pontok:

- 1.) Tájékoztató az Önkormányzat 2006. évi gazdálkodásáról, kitekintés a 2007. évi költségvetési koncepció meghatározó számadataira és céljaira
- 2.) A statisztikai kistérségi besorolás felülvizsgálata
- 3.) Közérdekű bejelentések, kérdések.

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Jótekonysági koncert a Sportcsarnokban

2006. november 11-én, szombaton a Templárius alapítvány szervezésében jótekonysági koncertet szervezett a rászoruló gyermekek javára. A rendezvényre több mint 400-an jöttek el.

Bódi Guszti és a Fekete szemek, az L. L. Junior és a Szilvásy Gipsy Folk Band jó hangulatot varázsolt a jelenlévőknek, akik közül több mint fele vidéki volt.

Szeretném megköszönni az Endrődi Községi Ház munkatársainak a szép szervezőmunkát, a Bethlen Gábor Szakképző Iskola kollégistáinak a rendezői besegítést, a helyi polgárőröknek a jelenlétet az utcán, hogy őrizték a kocsikat, Pintér Antalné tanárnőnek az önzetlenséget, hogy a vidéki kollégistákat a rendezvény idején és éjszaka a kollégiumban segítette.

Tekintettel arra, hogy a fellépők nem ingyen jöttek, viszont kedvezőbb feltételekkel vállalták a fellépést, ezért ezt ki kellett fizetni a bevételből. Éppen ezért továbbra is várjuk támogatásukat és segítségüket az adakozásunkra, az 5. „Segítsünk a rászoruló gyermekeken” céljára.

Ungyvölgyi János
Templárius Alapítvány kuratóriumi elnök

MEGHÍVÓ

József Attila halálának évfordulóján 2006. december 3-án 16 órakor szeretettel várja zenés irodalmi délutánjára a Tűzmenedék együttes. Helye az OMart könyvesbolt.

„Öcsi bácsi itthagyt minket...”

Az Országgyűlési képviselők egyperces néma felállással adóztak Puskás Ferenc emlékének; minden idők legnagyobb magyar labdarúgója hetvenkilenc éves korában pénteken reggel hunyt el a Kútvolgyi Kórházban.

Ader János, az Országgyűlés fideszes alelnöke a 2007-es költségvetés parlamenti vitáját megszakítva jelentette be a gyász-hírt.

„Tudtuk, hogy régóta küzd a betegséggel, de ma reggel Öcsi bácsi itthagyt minket” - mondta Ader János, majd hozzátette: Puskás Ferencet nem olyan régen magyar szurkolók a XX. század legjobb férfi sportolójának választották.

A futball-legendát az elmúlt hat évben a Kútvolgyi Kórházban kezelték, szeptember közepe óta az intenzív osztályon ápolták. Ebben az időszakban az intézményt csak kivételes esetekben, ünnepi események alkalmával hagyta el néhány órára.

Halálát légzési és keringési elégtelenség okozta.

MEGHÍVÓ

Az endrődi templomban december 23-án, szombaton délután 16 órakor Karácsonyi áhítat lesz. Közreműködik a Gyomaendrődi Zenebarátok Kórusa. Mindenkit szeretettel hívunk és várunk.

Tisztelt Gyomaendrődi Lakosok!

Kellemes karácsonyi ünnepeket, boldog Újesztendőt, jó egészséget kívánok az Ultrahang Egyesület nevében. Kiemelten közhasznú egyesületünk 2007. január 1-jétől örömmel fogadja adójuk 1%-ának felajánlását, melyet szakrendelőnk fejlesztésére kívánunk felhasználni. Adószámunk: 18388903-2-04

Az Ultrahang Egyesület nevében:
Dr. Farkasinszki Erzsébet

KÖSZÖNET - 38 évvel ezelőtt, fiatalon kerültünk Endrődre. Miután minket nyugdíjasok lettünk, nehéz szívvel, de úgy döntöttünk, hogy megválnék Endrődtől, és Gödöllőre költöttünk, kisebbik gyermekünk, és unokánk közelébe. Sejtettük, hogy nehéz lesz a változás, hisz munkánkkal életünk és szívünk egy részét Endrődön hagytuk.

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik befogadtak bennünket, tiszteltek, és szerettek, életünket, munkánkat segítették.

A közelgő Karácsony alkalmából is kívánunk minden endrődinek és gyomaendrődinek boldog karácsonyt, és sikeres újévet.

Dr. Koleszár József állatorvos
és Koleszárné Bea tanító néni

„Engedjétek jót tenni!”

A Szent Erzsébet jubileumi év ünnepélyes megnyitója

November 19-én, Árpád-házi Szent Erzsébet ünnepén a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Erdő Péter bíboros vezetésével ünnepélyes szentmise keretében megnyitotta a Szent Erzsébet-évet.

A Szent István-bazilikában bemutatott szentmisén a Püspöki Konferencia tagjai mellett részt vettek a nunciatura képviselői, közjogi méltóságok, az egyházmegyék képviselői, katolikus intézmények munkatársai és hívek nagy számban.

A Szent Erzsébet halálának 800. évfordulója alkalmából meghirdetett jubileumi év megnyitóján Erdő Péter bíboros szentbeszédében az Árpád-házi szent ma is aktuális példáját emelte ki összekapcsolva a mai evangéliumi szakasszal, amely Jézus tanításának összefoglalását tartalmazza a hősies keresztény szeretetről.

Kishírek a megyéből. Füzesgyarmat. **SZÁZMILLIÓBÓL.** Az önkormányzat rendszeresen nagy gondot fordít arra, hogy a városban minél jobb utakon közlekedhessenek az emberek. Idén összesen több mint százmillió forintot fordítottak út és útalap építésére. Gádoros. **INTÉZMÉNYVEZETŐ.** Komoly tervei vannak a gádorosi képviselő-testületnek a jelenlegi művelődési házzal. Hosszabb távon szeretnék az épületet közösségi szinttérre, többfunkciós ingatlaná alakítani. Hogy ki töltheti be a Justh Zsigmond Művelődési Ház, Könyvtár és Községi Ház intézményvezető állását, arról decemberben döntenek a képviselők. Nagyszenás. **OLVASÁS.** Olvassatok minél többet! címmel felhívást tettek közé a nagyszenási iskolások körében. A községi könyvtár pályázatára novemberben lehet jelentkezni. Zuberecz Andrásné könyvtárvezető elmondta, ötfordulásra tervezik a játékot, ahol a diákoknak ismert regényből a tartalom megismerése után kérdésekre kell válaszolniuk játékos formában. Tarhos. **KILOMÉTEREK.** A tarhosi tanügydöntési szolgálat működtetésére használt gépkocsi tavaly 21 ezer 816 kilométert tett meg. A külterületeken a legfrissebb adatok szerint 142-en laknak. Újkígyós. **EGÉSZSÉGHÁZ.** Tizenhétmillió forintos önerő mellett összesen 80 milliós felújításra pályázik Újkígyós a Norvég Finanszírozási Mechanizmus Alapnál. A pályázat elbírálása a jövő év közepén várható. Zsadány. **KÖNYVTÁR.** A zsadányi könyvtár a Békés Megyei Közoktatási Közalapítvány által az iskolai, illetve kettős funkciójú könyvtárak számára kiírt állománybővítési pályázaton 100 ezer forintot nyert a könyvállomány gyarapítására. Ehhez saját erőként 20 ezer forintot társítottak.

ÚJ BENZINKÚT nyílt az endrődi vásártéren, a szarvasi úton, november 21-én. Kedvezményes áron lehet 95-ös ólommentes benzint, és dízelt tankolni.

memoriam

Szülőföld: Böleső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér ize, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmlunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Timár Máté

Dr. Cs. SZABÓ ALBERTNÉ BRAUN MAGDOLNA

1918-2006

Zsol.71;16-20,23.

Dr. Cs. Szabó Albertné Braun Magdolna Zsuzsanna 1918. február 18-án született Mezőberényben Braun Péter és Ailer Magdolna ág. evangélikus vallású, jómódú parasztgazda szülőktől. Az elemi iskola alsó négy osztályát Mezőberényben az ág. evangélikus népiskolában, a polgári iskola négy osztályát Gyomán végezte el. 1936/37-ben „okleveles gazdaasszony” képesítést nyert a putnoki „Gróf Serényi

Béla magyar királyi Gazdasági Leánynevelő Intézet” gazdaasszonyképző tagozatán.

1920. június 20-án édesanyját elveszítette – aki az igen sok

áldozatot követelő „spanyol náthának” nevezett influenza járványban megbetegedve, annak szövődménye következtében hunyt el –, édesapja második házasságában nevelkedett. Az elemi iskola elvégzése után átkerült Gyomára keresztszüleirehez, G: Nagy László Hősök Emlék útja 57. szám alatti házába, mint nevelőszülőkhöz. Keresztanyja G. Nagyné Ailer Zsuzsanna, elhunyt édesanyja testvérhúga volt. Nevelőszülei adták férjhez 1938. február 20-án, amikor is házasságot kötött Cs. Szabó Albert magánállatorvossal. Cs. Szabó Albert 1939-ben megpályázta Köröstarcsa község előljáróságánál a meghirdetett közszégi állatorvosi állást, mely pályázat elnyerése és vármegyei jóváhagyás után itt szolgált 1956-ig. 1956-tól (1953-1956 között Köröstarcsa és Mezőberény községek határából kiszakított területen megalakult Csárdaszállás községben volt állatorvos) nyugdíjazásáig Gyomán volt községi, majd határállomásokon állatorvosi szolgálatban. 1939-1945 között kisebb-nagyobb megszakításokkal katonai szolgálatot teljesített a keleti hadszíntéren, ennek előtte pedig a Délvidéken, Kárpátalján, mint állatorvoshadnagy. 1945. szeptember végén került haza amerikai hadifogságból.

Házasságukból hat gyermek született: István Albert 1938-, Annamária Zsuzsanna 1940-, László 1941-, Erzsébet Magdolna 1944-, András 1946-, Katalin 1953-ban. István fiával 1945. szeptember elején mindketten sírva mentek az első elemibe, mert akkor még fogságban lévő édesapjáról semmit nem tudtak. A család, a világmegváltónak mondott eszmeiségű parancsuralmi rendszerben osztályidegenné lett nyilvánítva. Az ősök által keservesen megszerzett javakból ezért máriól-holnapra elüldöztettek. Származása miatt István gyermeküknek messze távolban kellett továbbtanulási lehetőséget keresni, édesanyjai sok-sok aggódása mellett. Erről itthon nem volt szabad beszélni, nehogy „utánanyúljanak”. Az édesanyjai szerető szívből jövő sok-sok imádsága meghallgatásra talált a Mindenható Istennél és 1956. november 4-ének hajnalán örömkönyvek között magához ölelhette viszontagságos körülmények között hazaérkezett István fiát. A következő években viszonylag nyugalmassabb esztendőik következtek. A szülők örvendezhettek gyermekeik életpályája alakulásában, főiskolák, egyetemek elvégzésében. István mint okleveles mezőgazda s okleveles etnográfus (diplomáit levelező tagozatokon nyerte el), Annamária történelemirodalom szakos tanárnő, László szintén történelemirodalom szakos tanár, Erzsébet általános iskolai tanár. Gyermekei egymás után alapítottak családot és az édesanya nagy öröme sorban érkeztek az unokák. Lelkének minden rezdülése a család szeretete volt. Anyai szíven s lelken mély sebeket ütött András fia s ifjabb Szigeti András unokája elvesztése (51, illetve 31 esztendősek voltak). Szinte erőn felüli akarással ápolta őt hosszú

hónapokig, teljes odaadással Annamária leánya, el egészen addig, míg ebben súlyos betegsége meg nem akadályozta (édesanyánkat 2005. karácsonya előtti napokban érte agyvérzés). 2002. július 29-én 64 évi házasság után özvegységre jutott. Megismétlődő agyvérzések, türelemmel viselt hosszú szenvedés után 2006. november 3-án pénteken reggel hunyt el a békéscsabai kórház ápolási osztályán. Gyermekei hálát adtak a Mindenható Istennek édesanyjuk életéért, az Úr adta, az Úr elvette, áldott legyen az Úr szent neve. Búcsúzott tőle öt gyermeke, tíz unokája és tizennégy dédunokája.

Cs. Szabó István

MEZÍT LÁB ENDRŐDÖN

Endrődi Bella János könyvbemutatóján

Endrőd, Budapest, Szeged, Stuttgart, Backnang... majd ismét Endrőd...indulás és hazatérés... szülőföldtől szülőföldig...

S közben egy életút a maga sajátosságaival, tapasztalásaival; az ifjúkor lelkesedésével, a tehetség biztatásával; az útkeresés bizonytalanságával és bizonyosságával; az elszakadás, a József Attila-i pokoljárás minden gyötrelmével és fájdalmával; vonzások és vonzódások, tudatos és tudattalan választások között; a miértek, s a miértekben ki-kristályosodott válaszok, művek fényében; a megszervezett igazságok birtokában... Endrődtől Endrődig...

Nem először látogat haza Bella János, hogy elmondja szóban és írásban, rajzokkal és festményekkel, mit gondol, hogyan érez, milyen kérdések foglalkoztatják a világról, hazájáról, múltjáról... És nem először tartja kezében az érdeklődő olvasó a művész gondolatait összegyűjtött versek formájában, melynek a Mezítláb Endrődön címet adta (Válogatott versek 1958-2006).

Hogy milyen is legújabb kötete? Ebből kaphattak izelítőt mindazok, akik eljöttek az endrődi könyvtárba, s részt vettek 2006. október 29-én - vasárnap délelőtt - a könyvbemutatóján. Szép számmal jelentek meg a Bella család tagjai, régi barátok, rokonok, ismerősök, meghívottak... itthonról s az ország más településeiről ill. Németországból... azért, hogy újra kezét szorítsanak Bella Jánossal... azért, hogy felidézék életük közös eseményeit... azért, hogy újra átélhessék a közösséghez tartozás bensőséges - és ma sajnos egyre ritkább - élményét. Mert első sorban ettől volt olyan emberi a délelőtt... És persze a versek, népdalok, furulyaszó által fel-és megidézett régmúlttól... Hiszen életre kelt a régi, de emlékképeivel nagyon is élő Endrőd.

Ebben főszerepet kapott Cserenyecz Éva, aki értőn és érzékenyen tolmácsolta a verseket, megteremtve az emlékezéshez szükséges hangulatot.

Hosszú, téli esték, a csizmiadiahelyben duruzsoló kályha melege, petrós lámpa fénye, szorgos családtagok, fáradt tekintetű parasztok, háborúval terhelt sorsok... a Körösök vidéke, ahol soha nem volt könnyű élni... a nyár egyik kedves emléke, a kirakodóvásár harsány hangjai, mozgalmas képei... másutt álmos, adventi hajnalok tűntek

elénk, siető tanyasi, falusi emberek léptei ropogtak a frissen esett hóban, szánkók csengettyűi hozták közelebb valamenyőnk gyermekkori karácsonyait.

Természetesen felidéződött az ötven évvel ezelőtti fordulat, sokak - a művész - életét is meghatározó 1956. / " Október második fele, / süvít a Felkelés szele ! / S miként a fáknak levele, / Lehull az Ön-kény ! Le vele ! " /

Saját sorsának alakulása, a távolodó otthon maig sajtó, felkavaró érzéseivel. / "Október második fele, / lesz, aki megszakad bele ! / Lesz, aki emegy másfele: / Isten vele ! ...Isten vele ! " / A Négyszorosok tömörségükkel mindig nagyobb kihívást jelentenek, hiszen néhány sorban kell benne lennie a lényegnek, a legfontosabbnak. Külön színt adott nemcsak a kötetnek, hanem a műsornak is, s egy csokorba gyűjtve hangzott fel ezekből jó néhány.

/ " A mélypontra lévő / nem ismeri / a zuhanás félelmét, / csak az emelkedés vágyát." / Máshol : / "Hogy egy virágot megcsodáljak, / nem kell azt leszakítanom, / de hogy vele egygő vájjak, / magamat kell neki adnom!" /

Endrőd mindenkinek mást jelent... mint ahogyan a Mirhó, a Mirhói iskola épülete, kertje is... Hol van a Mirhó? - teszi fel a kérdést Bella János egyik versében... S a válaszal megidéződnek a rég elhaltak, feledésbe merültek, susogó nyárfák magasodnak, az artézi kút, ahol közösségi élet folyt, népes családok tűnnek fel a környező utcákon...

Bellák, Girczek, Martinákok, Forgácsok, Hornokok lépkednek az időben, hogy elgondolkodtassanak a hely, közösség, család megtartó erejéről. A saját családi legendáriumból tudom, hogy nagyapámék - Paróczai Gergely tanító - ablaka előtt minden vasárnap elhaladt Bella János édesanyja, Viktória néni, aki fekete ruhában misére igyekezett, kezében imakönyv és olvasó. A költő szavakkal, nyelvvel, míg a képzőművész színekkel és formákkal dolgozik. Nagy lehetőség és adomány, ha a művész mindkét módon ki tudja magát fejezni... Bella János azokhoz tartozik, akik képeken gondolkodnak, s ezeket láttatni is tudják. Kötetét, mondanivalóját hűen fejezik ki és erősítik meg az illusztrációk, melyeket verseihez készített.

A színvonalas program megszervezését, lebonyolítását sokaknak köszönhetjük. Elsősorban a város Képviselő-testületének, mely anyagilag támogatta a könyv létrejöttét;

a Rózsashegyi iskola könyvtárának, mely otthont adott a rendezvénynek; rokonoknak, barátoknak, akik meleg fogadtatásban részesítették a hazlátogatókat, vendégeket, és nem utolsósorban a műsornak fellépő résztvevőknek, akik meghitté tették a találkozást. Hegedűs Boldizsárné népdal, Filipovics Renáta, Gele Viktória, Róza Gabriella népdal, Alt Renáta furulya.

Bella János kötetét, a művész mottónak szánt sorával ajánlom olvasóink figyelmébe:

„Földijeimnek - Így közlök Veled történeteket szavakkal és rajzokkal fogadd és viseld egészségged...”

Emlékek

1

Jó szülők
nektek még nyílt
vadvirág a mezőn
nemés
virág a virágos kertben
muskátlis
és
jégvirág
az
ablakban
nekünk
már
csak
emlékek
nyílnak

2

Sós
volt a
kenyér amit
idegenben ettem
a nyelv
amit
könyvekből
tanultam
nem válhatott

versekké bennem
csak
anyámtól
kapott hamuba
sült pogácsa
édes
morzsánként eszem
és
mire kimondom
verssé lesz

3

A magyar paraszt
stáció képeit
akartam megfesteni
a perbefogástól
a megfeszítésig
nem tudok
hozzáfogni
nagyon nehéz
nagyon nehéz
hinni a
feltámadásban
Atyám
miért
hagyta
el
engemet?

Katolikus oldal

DECEMBERI ÜNNEPEK

3. vasárnap: Advent 1. vasárnapja
 4. hétfő: Damaszkuszi Szent János áldozópap, egyháztanító
 6. szerda: Szent Miklós püspök
 7. csütörtök: Szent Ambrus püspök és egyháztanító
 8. péntek: Szeplőtelen fogantatás
 9. szombat: Szent Juan Diego Cuauhtlatoatzin
 10. vasárnap: Advent 2. vasárnapja
 11. hétfő: Szent Damazusz pápa
 12. kedd: A Guadalupei Boldogságos Szűz Mária
 13. szerda: Szent Lúcia szűz, vértanú
 14. csütörtök: Keresztes Szent János áldozópap, egyháztanító
 17. vasárnap: Advent 3. vasárnapja
 24. vasárnap: Advent 4. vasárnapja
 25. hétfő: Karácsony, Urunk születése
 26. kedd: Karácsony, Szent István első vértanú
 27. szerda: Szent János apostol és evangélista
 28. csütörtök: Aprószentek
 31. vasárnap: Szentcsalád ünnepe

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

AZ ENDRŐDI BÚCSÚ

2006. november 4-én tartottuk az endrődi Szent Imre templom búcsúját. Az ünnepi szentbeszédet mons. Kovács Péter pápai káplán, békéscsabai plébános tartotta. Ime a teljes prédikáció.

Kedves Testvérek! Szent Imrét ünnepeljük és tiszteljük a mai napon, ezen a búcsúünnepen.

Ki is volt Szent Imre? Mindannyian tudjuk, hogy Szent Istvánnak és Boldog Gizellának volt a gyermeke, de nem ő volt az elsőszülött. Az elsőszülöttet Istvánnak hívták és ő csecsemő korában meghalt. A sorban a második volt Szent Imre, a harmadik pedig Ottó, aki szintén fiatalon halt meg.

Szent Imre életéből, a XII. századból fennmaradt írások alapján két nagyon kedves eseményt ismerünk. Az egyik, amikor Imre Panonhalmán járt. Fölsorakoztak a szerzetesek, hogy köszöntsék őt, és Szent Imre békéscsokkal köszöntötte a szerzeteseket és közülük egynek, a későbbi Boldog Mórnak hét békéscsokot adott. A hetes szám a teljességet jelenti. Imre már fiatalon megérezte Mórban a szentet, a boldogot, a tiszta embert és ezért hét csókkal köszönti. Majd egy másik történet. Szent István este azt látja, hogy a fia szobájából fény szűrődik ki. Odamegy, hogy megnézzék, hogy mért nem alszik még. Azt kell látnia, hogy Imre buzgó zsolozsmázik, a szerzetesek imáját mondja és fény veszi körül, és ez a fény sugárzik ki az ajtóreszen át. Mindkét történet nagyon jól mutatja Imrénak az Isten-kapcsolatát, mutatja azt a tisztaságot, amely átsugárzik rajta. Imre vallásos érzülete azonban nem áll ellentétben a vadászatot kedvelő ifjú lovag képével, hiszen ez is ő volt. Imre, mint trónörökös, a Bihar dukátust kapta meg birtokul. 1030-ban II. Konrád betörésekor már a magyar seregeket vezette. Imre születéshelye Székesfehérvár volt, halála helye pedig a saját birtoka, mégpedig Biharban, a mai Hegyközszentimrének a településén halt meg. Imrét hadvezetésre, kardforgatásra, az ország vezetésére és védelmére képezték ki és nevezték föl. A későbbi korok az ő egyéniségének csak az egyik oldalát domborították ki. Ismerős a liliomos ifjú. Ez is hozzátartozik az életéhez, de ez csak egy része volt. Az ő alakja a maga teljességében hadvezér volt, egy földön járó ember, aki Istennel mély kapcsolatot tartott és ezért válhatott szentté és lett volna ennek az országnak hathatós vezetője.

Három lényeges dolog sugárzik át az ő éle-

téből: hűség az Istenhez, hűség az Egyházhöz és hűség a hazához.

Hűség az Istenhez

Szent Gellért keresztény emberré nevelte Imrét, mint ahogy ennek a templomnak az egyik ablaka is mutatja. Nyitott szívű ember lett Imre, aki hitt az Istenben és kapcsolatot tartott vele. Komolyan vette a keresztény hitét és a jézusi tanítást. Mindezt Szent Gellért, a mi első püspökünk biztosította a számára és adta át neki.

És a mai ember... Milyen a mai embernek a hite? A Békés megyei statisztika világosan mutatja, hogy ennek a népnek 36 százaléka vallotta azt, hogy nem tartozik semmiféle valláshoz, semmiféle felekezethez és 36 százaléka mondhatjuk így is, istentelennek vallotta magát. A többi pedig különböző Egyházaknál oszlik meg, de nem a gyakorlók körében, csupán érzelmileg legalább odatartozónak vallotta magát. Hogyha csak a szűk környezetünket nézzük, akkor világosan látszik, hogy akkor mekkora hitetlenség van körülöttnünk. Egy alkalommal önmagát hitetlennek tartó ember bejött hozzám és azt mondta: én nem hiszek az Istenben, de beszéljünk róla. S akkor kezdtem lényegtelen dolgokról beszélni neki, beszélgettünk az időjárásról. Elég hamar fölhúzta magát és azt mondta, hogy hát idejöttem, itt van egy ember, most megtéríthetné és nem hajlandó rá? Azt mondtam neki, hogy Ön egy lezárt szívű ember. Ön azt mondta, hogy nincs Isten. Ettől kezdve nincs miről beszélni. Hiszen hiába győzködném, mindig az ellenkezőjét fogja állítani. Párbeszéd, csak olyan emberek között létezik, ahol az egyik azt mondja legalább, hogy nem tudom, hogy van-e Isten, vagy nincs, de jó lenne hallani róla. Ha lenne Önben valami nyitottság, akkor lenne értelme a párbeszédnek, a beszélgetésnek. De egy lezárt szívű ember az az Isten felé is bezárkózott, tehát nem jut el hozzá az üzenet.

Imrénak a lelkivilága pontosan nyitott volt. Fogékony és nyitott volt az Isten dolgai iránt és ezért is tudott úgy helyt állni, ezért tudott úgy fölőlni, hogy testben és lélekben egyaránt egészséges ember volt. Az ember ugyanakkor el is

DECEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 17 óra. Advent hétköznapjain reggel 6-kor Rorate mise, így fél 8-kor nincs, csak temetési mise.
 24-én vasárnap reggel 8-kor, (este 5-kor nincs!), Szenteste éjféli mise, előtte fél órával pásztorjáték.
 Karácsony mindkét napján és újévkor: 10, 17.
 Év végi hálaadás 31-én, vasárnap 17 óra.

Szent Gellért Iskola kápolnájában december 10-én vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.
 Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor.
 A szombat esti előesti mise vasárnapra mise.
 24-én, vasárnap délelőtt 10-kor, és Szenteste 17 óraor „éjféli” mise.
 Fél 5-től pásztorjáték.
 Karácsony mindkét napján és újévkor reggel 8-kor. Év végi hálaadás 31-én, vasárnap 10 óra.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 16 óra, hétfőn reggel 8-kor.
 Szombaton 16 óra vasárnapi előesti mise.
 24-én vasárnap 10 óra,
 és Szenteste éjféli mise, előtte fél órával pásztorjáték.
 Karácsony mindkét napján és újévkor 10 óra.
 Év végi hálaadás 31-én, vasárnap 10 óra.

veszítheti a hitét. Sokan nem jutottak el a hitre, mások pedig elvesztették. Egy állatorvos mesélte el egyszer, hogy hogyan vesztette el a hitét. Pedig Egyházi gimnáziumba járt. S elmondta, hogy ez akkor történt, amikor a szerzeteseket összeszedték és teherautókra rakták, amikor elkezdődött az Egyházüldözés és akkor vesztette el a hitét, mondván hogy, milyen Isten az, aki hagyja, hogy a saját fajtájával így bánjanak. És ekkor érezte úgy, hogy számára nincs is Isten. Akkor én elmondtam neki, hogy a szentírásban nem az áll; hogyha te követed Krisztust, hogyha megvalold a hitedet, akkor felhőtlen lesz az élet. Nem arról lesz a jézusi tanítás, hogy akkor ötös találatod lesz a lóttón, meg hogy akkor palotában fogsz lakni, biborba-bársonyba öltözől. Jézus annyit mond, aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem. Jézus nem vesz ki bennünket ebből a világból. Ebben a világban kell megélni, hogy Krisztushoz tartozunk. Ebben a világban kell megmutatni a kereszténységünket és nem földi előnyökért, hanem az Isten országaért.

De mi is az a hit, amit Szent Imre őrzött és megvallott? Egy másik történet meséli el... Egy bankszékházat nyitottak meg. Ilyenkor különböző rendezvények, majd a végén tűzijáték kapcsolódott hozzá, s hogy az embereknek a figyelmét felhívják, kötéltáncosokat is hívtak. Az utcán két póznát állítottak föl, közöttük pedig kifeszítettek egy kötelet. A kötéltáncos átment a kötélen oda-vissza, majd megkérdezte az ott körülállókat, hogy elhiszitek-e, hogy keresztül tudok ezen menni még egyszer? Igen, elhiszük. Mire megint átment oda-vissza. Majd kért egy talicskát, föladták neki, azt is áttolta oda-vissza. Elhiszitek-e, hogy ezt a talicskát megint át tudom tolni. Igen, elhiszük, volt a válasz, majd letolta ott az egyik igenlőhöz és azt mondta, ha elhiszed, gyere, ülj bele, majd én áttolok a kötélen oda-vissza. Mire a válasz: azt már nem. Pedig ilyen hitre van szükség.

Nekünk el kell hinnünk, hogy Isten hűséges hozzánk. Nekünk hinnünk kell, hogy Isten meg tud bennünket menteni a haláltól, hogy Isten engem szeret. Nem általánosságban, hanem szemé-

lyesen. Engem akar elvezetni az üdvösségre. Ez a hit fogja számunkra megszerezni az örök életet. Ilyen hittel kell ráhagyatkozni az Istenre.

II. hűség az Egyházhöz

Jézus közösséget hozott létre. Nagyon jól tudta, hogy az embernek egy-szem magában eljutni az Isten országába, az szinte lehetetlen. Ezért hozott létre közösséget, ezért született meg az Egyház, hogy egymással kézen fogva biztosan járassuk az utunkat és elérkezhessünk az Atyához. Ezt a biztonságot csak az Egyházon belül nyerhetjük meg. Kétségkívül – elvileg – bárki üdvözülhet, egyedül is. Ha megnézzük ezt a mi világunkat, a maga kísértéseivel, hát tévelyegnek az emberek... hogy nem találják rá az Isten útjára? Hát persze, hogy nem találhatják rá, hiszen annyi kísértés van, ami elviszi a legjobb szándékú embert is jobbra vagy balra, és nem talál rá az Istenre.

Viszont itt van az Egyház, jelként. Itt hagyta közöttünk Jézus. Az Egyházat, melyet az Isten Lelke vezet. Eppen ezért nem is lehet elpusztítani. Ezért biztonságos. Nincs az a politikai erő, amely bár megtaposni meg tudja, de elpusztítani nem. Mert az Isten Lelkének senki nem tudja elpusztítani. Nincs az a földi hatalom, amely akár csak a lábáig is fölérhetne. Pontosan, számunkra az Egyház az, amely biztonságos hajó, és amelynek a kormányosa maga az Isten. És aki az Egyházhöz tartozik és szereti az Egyházat, az biztonságban érezheti magát és révbe is ér. Szent Imre nagyon jól tudta, az apjától, Szent Istvántól világosan látta, hogy hogyan születnek meg az egyházmegyék. Az apjával együtt biztos, hogy jól átbeszélték, hogy hogyan születhetnek meg az egyházi központok. Tíz falu építsen egy templomot, hogy legyen lelki táplálék is.

Keresztelési megbeszélésen igen gyakran mondják nekem a szülők, hogy „megkereszteltettem a gyermeket, de nem akarom befolyásolni. Majd, ha főlnő, akkor választ.” Látszólag felvilágosult gondolkodásnak tűnik, de a legnagyobb ostobaság, ami egy szülő ajkát elhagyhatja. Hiszen, ha csak azt ismeri meg a gyermek, amit a világ nyújt, azt fogja választani. Miért választana bármi más utat, ha nem mutatták meg neki. Választani minimum két dologból lehet. Ha a keresztény tanítást nem ismeri, akkor szinte alig lesz lehetősége arra, hogy ezt az utat válassza. A szülők ezzel a gyermekeik lelki halálát készítik elő. S amikor mondjuk, hogy hitoktatás, hogy fontos a gyermekeknek a lelki táplálása is, akkor csak legyintenek. És miért? Mert már ők sem kapták meg a szüleiktől, vagyis az idős korosztálytól a hitüket. Nem adták tovább. Sokszor hallom, hogy ilyen, meg olyan az ifjúság, no de milyen az idős közösség? Nagyon sokszor hallom, botránkoznak a hívek, amikor egy-egy nyugdíjas klubban olyan életformát vállalnak föl a nyugdíjasaink, amit fiatal korukban is szégyelltek volna, amit a vallási élete nem engedett volna meg. Most akarnak újra tizenévesek lenni, helytelenkednek, helytelen életet élnek, akkor miért kell az ifjúságra kérdőn rátekinteni, hogy milyen? Olyan tükörkép, amelyet az idősök mutattak. A szülők és a nagyszülők pontos tükörképei.

Az egyik Békés megyei faluban, amely most már kisváros pedagógusok, szülők gyermekei nevelődtek természetesen szabad elvek alapján, mégpedig semmiféle hitoktatásban nem részesültek. Majd ha főlnő, választ... A tizenhat éves fiú választott. A sántánistához kapcsolódott. A pedagógusszülők nem vették észre. Hiszen szabadon nő föl a gyermek. És amikor annyira előre jutott már ebben a dologban, az egyik éjszaka a kishűgát lemeszárolta, földarabolta, majd lefeküdt a szobájában aludni. Aztán reggel a szülők dermedve vették észre, hogy mi történt? Ők ezt nem látták, nem tudták. Így kell szabad elvek alapján gyermeket nevelni. Majd ő eldönti, majd ő a maga esze alapján tudni fogja, hogy neki mi a jó és mi a rossz. A világban nincs erkölcs, kedves

testvérek, a politikai világban sincs erkölcs. Meg kell nézni, egyetlenegy alap van, a krisztusi alap. Az Egyházban van erkölcs. Azok, akik itt vannak, azoknak van erkölcsi alapjuk. Eppen ezért, nekünk, akik itt vagyunk, ezt az erkölcsi alapot kell megmutatni és továbbadni. Az Egyház biztonságosan vezet bennünket az élet, az örök-élet felé.

III. hűség a Hazához

Fiataloktól szoktam megkérdezni, hogy hol szeretnétek élni? Most már az unióhoz tartozunk, jól hangzik, és azt mondják, hogy nekik teljesen mindegy, csak sok pénz legyen. Nem érzik úgy, hogy ebben a hazában. Nem érzik úgy, hogy itt szeretnének élni, itt szeretnének lakni, itt szeretnének családot alapítani. Mindegy az, csak sok pénz legyen.

Hogy jutottunk ide? Hiszen Szent István, Szent Imre egy olyan ország vezetésére készült, amely haza, amely befogadó, más népeknek is otthont ad. Amely nyitott, amely itt valósul meg a Kárpát-medencében. Hiszen az Isten nekünk adta ezt a szép földet. Mondhatni azt is, a legjobb terület a Kárpát-medencében. És mégis, nem érzik sokan otthonnak, hazának. De hát hogy jutottunk ide? Meg kell nézni, hogy a politika – azt is tudjuk, hogy melyik irányba – hogyan építte le és tette tönkre a magyarságtudatunkat. Először a kultúrát támadták, nincs rá szükség, aztán a színházak szépen épültek le, könyvtárak bezárnak, múzeumok alig vannak nyitva, vagy megszűnnek, művelődési házak csökkentett létszámmal dolgoznak, vagy azokat is bezárták, vagyis minden olyan forrás, ahol össze lehet jönni, ahol együtt lehet lenni, közösen lehet valamit megvalósítani, tenni akár egy tehetőségért, akár önmagunkért, mindent tönkretenni és elpusztítani ami közösségteremtő... hogy ne legyen magyarságtudat. Ahonnan lehetne táplálkozni, azt be kell zárni, meg kell szüntetni. Pontosan ez a fajta politika az, ami odavezetett, hogy az emberek nem tudnak mit kezdeni a hazájukkal, vagy ezzel a fogalommal, mert minden, ami összetartozik, tönkre kell tenni. Ezért mennek neki az Egyháznak is. Mert közösséget teremt, mert nem lehet birtokolni, nem lehet irányítani és ezért mennek neki minden olyan szerveződésnek, ahol az egység, az összetartozás fejeződik ki. Félnak tőle. És miért? Mert ott ahol hit, ott ahol erkölcs van, ott van összetartás. Ott van jövőképek. Ott nem lehet szabadon rabolni, nem lehet tönkretenni a másikat, ott csak építeni lehet. No, de aki az ellenkezőjére teszi az életét, annak ez az ellenség. Ha az emberek nem tanulnak meg gondolkodni, és ezért fontos az iskoláknak nekimeenni, akkor nem tartoznak sehová, akkor majd mások gondolkodnak helyettük és mások mondják meg, hogy mit kell tenni. És akkor eljön az a pillanat, amikor azt lehet tenni a magyarsággal, amit akarnak.

Ha a madarakat el akarjuk pusztítani, pusztítsuk el a fészkeket. Ha egy népet el akarunk pusztítani, pusztítsuk el a családi fészkeket, tegyük tönkre az otthonokat, tegyük tönkre a lelküket. És akkor majd lesznek rabszolgák a saját földjükön, mert már nem fognak tudni gondolkodni, mert már mások fognak helyettük és mások mondják meg, hogy mit kell tenni.

A huszonegyedik órában vagyunk. Vissza kell menni azokhoz a gyökerekhez, amelyeket – mondhatom így – a magyar szent családnál látunk, Szent Istvánnál, Boldog Gizellánál és Szent Imrénél. Otthont kell teremteni, szükség van a családokra, otthonokra, akik valóban magyar édesanyjak és magyar édesapák, és akik építenek a gyermekükön keresztül egy új jövőt, egy új nemzedéket. De ehhez kell az Isten-hit, szükség van az erkölcsi alapokra, amelyet az Egyház talán kínál mindenkinek, csupán csak érte kéne nyúlni és így már mindenki érezni fogja, hogy hol érdemes élni és hol lehet boldog, ebben a hazában. Nekünk itt kell megteremteni őseink hitén és őseink erkölcsi alapján a jövőt. De ehhez szükségünk van a múltra. Arra a múltra, amely dicsőséges, amely tiszta és amely szent. Ebből lehet építeni új hazát. Mi az amit mi tehetünk? Akik itt vannak kedves testvérek, biztos vagyok abban, hogy ezeket az alapokat komolyan gondolják és a maguk módján próbálják tovább is adni. De nagyon-nagy szükség van sok imára azokért a sötét lelkű emberekért is, akik nem látnak világszűkítést. Csak önző módon a saját maguk világát akarják építeni és ráerőltetni másokra. Imádkozunk, hogy adjon az Isten nekik világszűkítést a fejükbe, hiszen az a lelki sötétség, amiben élnek, az a pusztulásukat hozza és pusztít másokat is. De imádkozunk nekik a saját szereteteinkért is, akik talán eltávolodtak már az Istenőtől, de az a keresztény tanítás, amit a szívükbe csöpögtettek még gyermekkorukban, az nem tűnt el, az ott van, csak olyan körülmények kellene, hogy az újra megeledjen. Ehhez kell – és ez a másik – a példamutatás, a példaadás. Meg kell vallanunk a hitünket a szereteteink előtt is. Amikor legyintenek ránk, hogy „már megint megy a templomba, minek megy oda imádkozni”, akkor is szó nélkül el kell indulnunk, és értjük is kell imádkoznunk. Ha van kitartás bennünk, ha hitünket fel merjük vállalni – akár úgy, hogy elmegyünk a templom előtt, férfiak megemelik a kalapjukat, az asszonyok pedig keresztet vetnek magukra -, máris akik körülöttünk vannak, lehet, hogy először megmosolyognak, de utána, hogy ha ezt sokszor látják, fölvetődik a kérdés. Miért csinálják? És elindulnak a kérdésre választ keresni és kapni. Tehát minden jel, amit mi a kereszténységből fölállalunk és megmutatunk, az valóban vonzó és kérdéseket ébresztő. S aki kérdez, annak van válasz. Tehát nagyon fontos, hogy imádkozunk, nagyon fontos, hogy a hitünket megvalljuk ebben a világban az emberek előtt.

Ezt tette Szent Imre is. Hittel, Isten-szeretettel, egyházhűséggel dolgozott ezért a népért és ezért a hazáért. Hiszen abban a korban, amiben ő meghalt, már hadvezérnek számított. Mások voltak az idő-korosztályok és tulajdonképpen ő már majdnem hogy középkorának számított abban a korban. Olyan emberré vált, aki alkalmas egy ország vezetésére tiszta hittel, Isten-szeretettel. Nekünk is ilyen ifjúságra és ilyen jövőre van szükségünk, és ebből van jövő. Ezért fontos, hogy ki-ki ott ahol él, ott ahol lakik, a maga módján valja meg a Krisztushoz való tartozást. Vallja meg a hitét, nem annyira szóval, mint inkább cselekedettel. Ha arról ismernek meg bennünket az emberek, hogy szeretettel vagyunk egymás iránt, akkor ez a szeretet képes átöröni a legkonokabb, legsötétebb szíveket is. Ez a mi küldetésünk Szent Imre nyomán. Biztos vagyok abban, hogy pártfogol bennünket, hogy valóban legyen jövőnk. Ennek az alapja a hit, az erkölcs, az Egyház és a haza. Ebben az irányban kell mindannyiunknak lépni, ezt adjuk tiszta szívvel tovább szereteteinknek. Amen.

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sócsó Géza

Szent István diakonus, vértanú

Ünnepe: december 26.

Az István (Stephanus) név görög eredetű, latinul koronát, héberül normát jelent. István a vértanúk koronája volt, vagyis az első közülük az Újszövetségben, miként Abel az Ószövetségben. Norma, azaz szabály és példa volt másoknak a Krisztusért való szenvedésben, a helyes cselekvésben, életvitelben és az ellenségért való imádkozásban. Avagy István annyit tesz, mint „buzgón szóló” (strenue fans), ami megmutatkozik beszédében és az isteni ige világos hirdetésében. Avagy István annyi, mint „az idős asszonyokhoz buzgón szóló” (strenue fans anus), azaz, aki buzgón, vagy dicséretesen tanítja és irányítja az idős asszonyokat, vagyis az özvegyeket, akiket az ő gondjaira bízta az apostolok, s akik szó szerint idősek voltak. Korona tehát, mert az első vértanú volt, norma szenvedésének és helyes életvitelének példája által, buzgón szóló világos prédikációja által, s az idős asszonyokhoz buzgón szóló az özvegyek dicséretes tanítása által.

István diakonus vértanúságát Szent Lukács örökölte meg az Egyház számára az Apostolok Cselekedeteiben (6,1-8,2). E két fejezetben Lukács nem annyira a vértanúságot hangsúlyozta, mint inkább azt az üdvtörténeti fordulót, amelynek dátuma István halálának napja: a fiatal Egyház Jeruzsálemből szétszóródik „Júdeába és Szamariába”, majd a pogányok közé is, s ezáltal egyre szélesebb körben terjed az Evangélium.

István a hét diakonus egyike, akiket az apostolok azért választottak, mert feszültség támadt a görög nyelvű és hellén kultúrájú, valamint a jeruzsálemi hívek között. A görögök úgy érezték, hogy az ő özvegyeiket elhanyagolják az almisnaosztásnál. Az apostolok ezért úgy határoztak, hogy megbíznak hét hellén férfit az asztal szolgálatával, s ők az imádságnak és az ige szolgálatának élnek. E férfiak a hellén keresztények tekintélyes képviselői lehettek, s emellett igazi apostolok, akiket nem lehet ugyan együtt említeni a Tizenkettővel, de teljes bátorsággal hirdették az Evangéliumot, és magukkal vitték egész Júdeába.

A diakonusok közül István működött a legeredményesebben. Úgyesen vitatkozott az ószövetség híveivel. Mivel vitában nem tudták legyőzni, megragadták és a főtanács elé hurcolták. Azzal vádolták, hogy Mózes Törvénye ellen lázít.

Istvánon beteljesedik Krisztus ígérete: „Amikor majd a zsinagógákba vagy a hatóságok és a hatalmasságok elé hurcolnak titeket, ne gondolkodjatok rajta, hogyan védekeztek és mit mondjatok, mert a Szentlélek abban az órában majd megtanít benneteket rá, hogy mit kell mondanotok” (Lk 12,11-12). Ezért tudja István is, hogy mit kell mondania. Attekintni Izrael egész történetét, az üdvtörténetet, amelynek során Isten oly sokszor művelt csodákat a nép érdekében. Felsorolja Isten csodatetteit és a nép ellenkezését, mert „atyáink szívük mélyén visszavágytak Egyiptomba” (7,39). István a maga prófétai látásával látja, hogy a történelem vonalai egy pontban találkoztak: Isten elküldi egyszülött Fiát, az Igazat, s a zsidók, mert keménységük és körülmételetlen a szívük, keresztre feszítették őt. És ekkor a történelem vonalai ismét tágulni kezdenek a jövő felé: Isten már nincs a Templomhoz és az „az ő népéhez” kötvé. Az örömhír most terjedni kezd a pogányok felé: „A Magaságbeli nem lakik emberi kéz emelte hajlékban, ahogy a próféta is mondja: Az ég az én trónusom, s a föld lábam alatt a zsámoly.

Milyen házat építhettek nekem - mondja az Úr -, hol lehetne a pihenőhelyem? Hát nem az én kezem alkotott mindent? Ti vastagnyakúak, körülmételetlen szívűek és fi-

lűek, mindig ellenálltatok a Szentléleknek, s mint atyáitok, olyanok vagytok ti is. Melyik prófétát nem üldözték atyáitok? Mind megöltétek azokat, akik az Igaz eljövételéről jövendöltek. S most ti tetétek árulói és gyilkosai, ti, akik az angyalok közreműködésével átvettétek a törvényt, de nem tartottátok meg!” (7,48-53).

István a főtanács előtt először halkán, az igaza tudatában lévő ember nyugalmával beszél, ám egyszer csak villámot vet a tekintete, és mint a vihar, úgy csap le a főtanács tagjaira.

Szavaitól zűrzavar támad: a főtanács tagjai fölugrálnak a helyükről, és dühük jeléül a fogukat vicsoritják feléje. Amikor István elmondja látomását:

„Látom a megnyílt eget és az Emberfiát, amint Isten jobbán áll.

Ez a látomás jelképesen fejezte ki, hogy Jézus valóságos Isten az Atyával együtt.”

A főpap megszagatja a ruháját, a többiek ordítva befogják a fülüket, hogy ne hallják a „káromlást”. Ezzel a pernek vége is szakadt, hiszen a hallott káromlás után nem volt szükség többé tanúkra. A káromlás büntetése a megkövezés volt. A főpap talán még megkísérelte, hogy a formáság kedvéért ítéletet hirdessen, de az általános kavarodásban erre már senki nem figyelt oda. Mintha eszüket vesztették volna az emberek, rárohantak Istvánra, és hangos kiabálás közepette tuszkolták, vonszolták ki a teremből, ki a városon kívülre, hogy ott haljon meg. Vitték végig Jeruzsálem utcáin a Damaszkuszi-kapu felé, hogy ott hajtsák végre a megkövezést.

„De hát mi rosszat tett?” - kérdezték néhányan féltéken, akik látták Istvánt a félkezesített tömeg gyűrűjében. A tömeg azonban nem gondolkodott, csak ordított és tolongott az áldozat körül. Elérvén a kapuhoz, gúnyos kiáltások közepette kitalították, hogy fusson az életért, ha tud. István azonban nem fut el a kövek elől. Hanem amikor hullani kezdtek rá a kövek, ő térden állva így könyörgött: „Uram, ne ródd föl nekik ezt bűnül!” - és e szavakkal elszenderült.

A megkövezéshez letették felső ruhájukat. A ruhákat egy Saul nevű fiatalember őrizte, mert maga is gyűlölte a keresztényeket.

Ugyanezen a kapun át indult el egy héttel később Damaszkuszba.

Akkor, ismét elhaladva a hely mellett, a szíve valószínűleg gyorsabban kezdett verni, hiszen hallotta István utolsó imádságát. Önkéntelenül is a szeme elé kapta a kezét, majd lova oldalába vágta sarkantyúját, hiszen Damaszkusz még messze volt. Nem is sejtette, hogy még mielőtt Damaszkuszba, ér találkozni fog Azzal, aki a vértanú diakonus helyére belőle formál apostolt, hogy az Evangélium egyre szélesebb körökben terjedjen a pogányok között.

Megszámlálhatatlan püspökség, székesegyház, templom (Passau, Bécs, Győr, Esztergom) patrónusa. Szent István magyar király védőszentje.

Jellemzően, diakonusként dalmatikába öltözve ábrázolják A kapu, amelyen végső útjára indult, Jeruzsálemben ma is az István-kapu nevet visel.

Mint első vértanú, a jó halál védőszentje. Az a szokás, hogy ezen a napon a lovasgazdák lóháton megkerülik a lakóhelyüket, német területen sokáig fennmaradt. Ez a házkerülés a német telepések révén került hazánkba, és ennek maradványa Szent István ünnepének hajnalán a lójaratás. Ezen a napon a széna, szalma, kukorica, só, vagyis a jószág-tartáshoz szükséges termények megszentelődnek.

EMBERKÖZELBEN AZ OLVASÓ

Beszélgetés Weigert Józseffel

A novemberi számban lévő riportot azzal kezdtem, hogy „endrödi ember a világ minden részén megtalálható”. Ez fokozottan igaz mostani riport-alanyomra, Weigert József. Ő is Gyomaendrödi, itt dolgozott, és most Kaliforniában, San Diegoban értem utol.

Kedves Józsi! Gyomaendrödi vagy, itt éltél városunkban. Sokan ismertek a Takarékszövetkezet mind az Endrödi, mind a Gyomai kirendeltségéről. Egy ideje azonban eltűntél a városból. Igen messzire kerültél.

Kérlek, mesélj, mi történt veled azóta, hogy nem láthatunk? Mit csinálsz?

A tengeri utazásokra specializálódtam amerikai hajótársaság, a Carnival alkalmazottjaként dolgozom mint fotós. A munkát új tapasztalatok, tudás megszerzése miatt vállaltam el - szeretek utazni, valamint a fotózást is kedvelem, így belevágtam. Kollégáimmal együtt a 14 emeletes Carnival Spirit fedélzeten hetente megforduló 2000-2500 utasról készítünk képeket, elsősorban professzionális portrékat, stúdiókörülmények között. De emellett készítek felvételeket a kikötőkben, az étteremben, a hetente rendszeresen ismétlődő rendezvényeken, valamint esküvőket is fotózunk. Az utak alkalmával elkészült sok ezer képet kiállítjuk az ún. galériában, ahol megvásárolhatják a vendégek - ez egyfajta értékesítő munkát is magába foglal.

Szebbnél szebb helyeket bejártál az elmúlt időszakban. Mi, vagy hol tetszett a legjobban?

Az elmúlt néhány hónap útvonala annyira változatos volt, hogy ez a rövid időszak pszichológiailag inkább tűnik egy évnek. Florida (Miami), Mexikó keleti partvidéke, Jamaika, a Kajmán-szigetek, Kanada (Vancouver), Alaszka városai, havas hegycsúcsai, gleccserei, a Hawaii-szigetek csodás kikötői képezték az utazásom első szakaszát. Jelenleg rendszeresen a kaliforniai San Diegoból indulunk Mexikó nyugati partvidékének szépséges, de rendkívül forró időjárású tengerparti városaiba, többek közt Acapulcoba. Az utak nyolc naposak, bár az útvonalterv a hurrikánszezon miatt mostanában gyakran változik.

Kedvenc helyként Hawaiit tudnám említeni: a szigetek élővilága rendkívül változatos, a színvilág szinte mesészerű. Az ég gyakran valószínűtlenül mélykék, a fák lombzata ragyogóan zöld - ez valószínűleg részben a nálnak megszokottól eltérő, sokkal melegebb színárnyalatú napfénynek is köszönhető. A helyi lakosság barátságos, vendégszerető - szívesen tértem vissza ide, hiszen 2000-ben már jártam Hawaiin.

Fantasztikus szép fotókat készítettél utad során. (Interneten megtekinthetők: <http://www.pbase.com/weigertj>)

A gyönyörű tájképek mellett a városi képeken meglepett az a nagy tisztaság. Nem hinném, hogy a te tiszteletedre takarítottak fel. Szólj néhány szót arról, hogy szépítik az emberek a környezetüket, és hogy vigyáznak rá?

A fotók sajnos a legtöbbször csak egy pár óras rohanás emlékei - nem mindig volt lehetőségem sok időt szánni privát fényképezésre.

Kanadában és Alaszkaiban valóban mindenhol ügyelnek a városok tisztaságára - de ugyanez elmondható a volt Karib-tengeri brit gyarmatokról is - magas az életszínvonal, a turistaparadicsomok szépen karban vannak tartva. Kanada talán az a hely, ahol valóban általánosan jellemző a tisztaság, nem csak a belvárosi övezetekben. A városok vezetése kellő gondot fordít az utak tisztántartására, a rendszeres fű- és sövénynyírásra - a szép környezetben természetesen az embe-

rek is nagyobb hangsúlyt fektetnek a tisztaság megőrzésére.

Mik azok az értékek, melyeket onnét, a világ másik végéről hazahoznál Magyarországra, városunkba?

Az amerikaiakra jellemző optimizmusból jó lenne merítenie az otthoniaknak is. Az emberek többsége hazai szemmel nézve gyakran meglepően kedves, nyílt az idegenekkel szemben is. A másik pozitív tapasztalatom, hogy a csapatmunkára rendkívül nagy hangsúlyt fektetnek - így sokkal könnyebben meg tudjuk valósítani a céljainkat.

És melyek azok a dolgok, melyeket semmiképp sem hoznál haza?

Az Egyesült Államok lakóinak többsége meglehetősen egészségtelenül él, ez többnyire a túlzott elkenyelmesegett, mozgásszegény, ugyanakkor az érem másik oldalaként egészségtelen táplálkozást is magába foglaló életmódjuknak tudható be. Rengetegen tolokocsiba kényszerülnek idő előtt, akár csupán az elhízás problémája miatt is: itt a hajón is sokan kis elektromos scooterekkel (négykerekű robogókkal) közlekednek, miközben ezek az emberek járnak képesek, még ha a felszedett kilók miatt rendkívül nehézkesen is.

A másik negatív trend, amit kirajzolódni látok, a multinacionális cégek túlzott térnyerése a világ minden táján - a globalizációs termékek kiszorítják a helyi értékeket, átveszik azok helyét. Elképesztő látni, hogy a turista-paradicsomokban még a szegény, alacsony életszínvonalat magáénak tudható Mexikót is elárasztják a McDonald'shoz hasonló - részben amerikai, részben belföldi - klón-üzletláncok seregei. Közben Mexikónak is van saját, sok ezer éves kultúrája, szomorú látvány, hogy rengeteg amerikai utas amerikai áruházak látogatásával tölti külföldi nyaralását.

Sok emberrel találkoztál, gondolom, utad során. Mi a legszembetűnőbb különbség az ottani, és az itthoni emberek között?

A mentalitásban, szokásokban, kulturális értékekben hatalmas különbségek mutatkoznak Európa és az Egyesült Államok között annak ellenére, hogy az egész világ erőteljesen amerikanizálódott. A fedélzeten ráadásul kb. 70 náció fiai, lányai dolgoznak, így a legkülönbözőbb kulturális hátterű emberekkel dolgozhatom együtt. A magyarok szépen beilleszthetőek a kelet-európai sémába - egy európai mindig is jobban érteni

fog egy másik európaiat. Túlzottan nagy, szinte áthidalhatatlan szakadék fekszik tengerentúli testvéreink és a mi gondolkodásunk között. Hogy csak egy példát mondjak: az amerikaiak szeretik, ha fotózzák őket, és erre a célra hazai szemmel nézve hatalmas összegeket is képesek áldozni. Az európaiak ellenben többnyire nem tűrik, ha egy fényképezőgép „áldozatává” válnak, valamint a fotók minőségére is sokkal igényesebbek - ugyanez elmondható az ételről, az öltözködésről is. Az amerikai nép a konzumerizmus végső példáját statuálja: a legfogyasztóibb jellegű társadalom, ahol az átlagember számára leginkább a megvásárolt dolgok mennyisége a döntő, a minőségre nem helyeznek akkora hangsúlyt.

Amerika a legsikeresebb üzletembereket, vállalkozásokat adja a világnak, rendkívül pénz- és sikercentrikus ország: az Egyesült Államokban már rég kialakult az ehhez szükséges légkör, ami máshol nem található meg. Mivel magam is egy hatalmas amerikai cégnek dolgozom, így nap mint nap tanúja lehetek, miként járnak élen profitmaximalizálási terveik megvalósításában. Számunkra szinte elképesztő, túlzottan tűnően kifinomult módszereik vannak a bevétel folyamatos növelésére, és ez mint a legfőbb cél lebeg lelki szemek előtt.

Mikor jössz haza?

Előreláthatólag jövő februárban, de az sem kizárt, hogy hamarabb, vagy később. A szerződéseim időtartama nem kötött - a munkaerő-igényeknek megfelelően alakítják a dátumokat. Természetesen egy szerződés befejeztével, a szabadság letelte után automatikusan következnek az újabb szerződések - de ez nem jelenti azt, hogy feltétlenül vissza fogok jönni.

Nemsokára itt a Karácsony. Hogy éled meg ezt a távollétet családotól, hogy a legszebb ünnepek alatt is távol vagy szeretteidtől?

A hajós élet rendkívül nehéz. Meg kell küzdeni a bezártsággal, a család, barátok, az otthoni ismerős környezet távollétével. Napi átlag tíz órát dolgozunk szabadnap nélkül, ami időnként nagyon kimerítő tud lenni, mind mentálisan, mind fizikailag. A Karácsonyt itt is ünneplik természetesen, de ugyanakkor az egész december még sokkal inkább megfeszítettebb munkatempót jelent, hiszen az év utolsó hónapja az egyik csúcscsúszon a turizmus területén, a gyerekek is ilyenkor töltik iskolai szünidejüket.

Ha hazajössz, hogy szeretnéd folytatni tovább életed?

Magyarországon, és lehetőleg Gyomaendrődön szeretnék élni - nem csak azért, mert helyben születtem. Csak aki hosszas ideig távoli tájagon jár, az tudja, mit jelent idegenben, hazavágyakozva élni. Ezt perspektíva hiányában nehéz elképzelnie annak, aki nem élte meg, milyen érzés az otthonról elszakadva élni.

A fotózással továbbra is szeretnék foglalkozni, de nem üzletszerűen - számomra több örömet jelent, ha nem megfeszített tempóban, csupán anyagi haszonért üzhetem.

Kívánok további jó utat, és szerencsés határozást.

Köszönöm, már nagyon várom, hogy újra láthassam az ismerős otthonot! Neked és a kedves olvasóknak örömteli Ünnepeket kívánok.

Az interjút készítette:
Iványi László

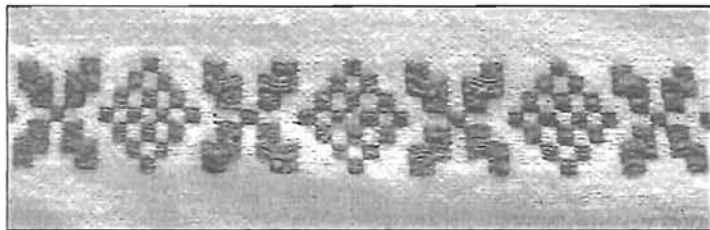
Endrőd néprajza

Rendezte: Szondi István

Kedves Olvasó!

Nagyon örülök, hogy a Debreceni Egyetem egy végzős néprajzszakos hallgatója szakdolgozati témájának, az endrői szöttesek vizsgálatát választotta. Az endrői szöttesek gyűjtését és kutatását Vaszkó Irén kezdte el településünkön. Munkájának gyümölcse a tájház jelentős szöttek gyűjteménye, valamint a szövessel kapcsolatos szóbeli hagyományok gyűjtése. Gyűjtésének rövid összegzését olvashatjuk az Endrői Füzetek „Edesanyám emléke” című kötetében. Az itt olvasható dolgozatrészlet rövid előtanulmány a szakdolgozathoz. Kiri Edit néprajz-művelődésszervező szakos hallgató nagy lelkesedéssel és alaposággal vágott bele a munkába. A fél éve folyó kutatómunka részeredményei kezdik körvonalazni az endrői szöttek kultúra nagyságát és sokszínűségét. Bizakodva várom a kutatómunka eredményét, mely teljességében bemutatja falunk gazdag szöttek hagyományát.

Múzeumunk 2007-ben újra megrendezi az „Endrői szöttek” kiállítást, melyen nemcsak a tájház szöttesei lesznek láthatók, hanem a településen fellelhető és a kiállítás idejére kölcsönözhető darabok is.

Kiri Edit SZÖTTESEK

a Békés megyei Endrői Tájház
és Helytörténeti Gyűjteményben
(részlet 6-7. oldal)

A tájház szöttek-anyagának jellemzése

Az Endrői Tájház és Helytörténeti Gyűjteményben eddig 77 darab háziszöttek található. A gyűjtemény létrehozását Vaszkó Irén tanárnő szívós munkájának köszönhetjük, aki idejét, energiáját sohasem sajnálta, hogy az utókor számára egyáltalán megtalálhatóvá, hozzáférhetővé tegye a népi kultúra e vidékre jellemző részét. A tájház létrejötte óta (1977) már három szöttek kiállítás volt látható. A kiállítás idejére a helyiek adták kölcsön a féltve őrzött törölközőiket, abroszokat, szakajtókendőiket. Az endrői szöttek formavilág egy része nagyon régműltből eredeztethető, amely még a 20. század 30-40-es éveiben is jellemezte a házilag készített textilá díszítését. Ezek a minták az új stílusúak mellett párhuzamosan éltek, majd az iparosítás és a II. világháború következtében megszűnni kényszerült háziipari szövésig fenn is maradtak. A legtöbb textilá a hozományban (staiferung) öröklődött tovább, majd ennek is háttérbe kerülésével mára már csak a legidősebbek tulajdonában vagy éppen az unokáknál található egy-két darab.

Nemcsak Zala megyében, hanem más térségre is általánosan jellemző volt, hogy „a hímés szövésnek a II. világháború vetett véget. Akkortájt sem kendert, sem lent nem termelhetek a parasztok, és fonalat sem lehetett vásárolni.” A háborút követő inséges világban ugyan ki-ki megfontatta, megszövette a takáccsal még maradék fonalat lepedőnek, rétesabrosznak, ponyvának, zsáknak, de hímés vásznat már nem rendeltek. Az úgynevezett asszonyzótte pokróc (rongyszőnyeg) készítése azonban ma is él Endrődön.

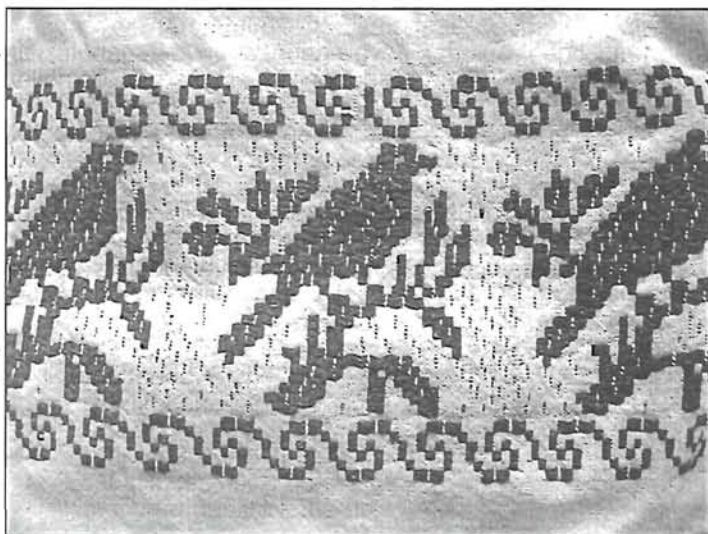
Akaratlanul is, de felmerülhet az a kérdés, hogyha Békés megyében járunk, akkor lehet-e beszélni olyan szöttekről, mintázatról, ami esetleg nem szlovák közvetítéssel került

volna be a népi díszítőmotívumba. Ez a dolgot nem biztosít helyet arra, hogy érveljünk ez állítás mellett vagy ellenében, de röviden meg kell jegyezni: a betelepítések alkalmával többször is laktak tót/szlovák nevű nemzetiségek Endrődön, akik viszont meglehetősen gyorsan asszimilálódtak. Ez a beolvadás viszont, nem gondolom, hogy teljes kultúravessztéssel járt volna. De ha csak a szötteken próbálnánk tetten érni a beköltöző lakosságának a hozott kulturális értékeit, meglehetősen nehéz helyzetben lennénk. Véleményem szerint nem szabadna arról szólnia a vizsgálódásnak, hogy a tyúk vagy a tojás létezett-e hamarabb, hanem az adott földrajzi-kulturális környezet milyen produktumokat hozott létre, aminek létrejöttében szerepet kapott az akkor ott élő valamennyi etnikum. Ujváry Zoltán nagyon találatlan fogalmazott 1986-ban a III. Békéscsabai Nemzetközi Néprajzi Nemzetiségkutató Konferencia keretében megrendezésre kerülő textilművészeti kiállítás kapcsán. „Ennek a kiállításnak nem az volt, és nem is lehetett az az elsődleges célja, hogy békés megyei magyar, német, szerb, román, szlovák textilművészetet a maga teljességében bemutassa, Célja és egyben legfontosabb tanítása az, hogy felhívja a figyelmet arra, hogy a megye területén immár évszázadok óta különböző népek, népcsoportok, nemzetiségek a népi kultúra világában békésen, alkotó módon együtt és egymás mellett élnek. A köztük végbemenő integrációs, azonosulási folyamatok békések.

Békések ezek a folyamatok még akkor is, ha különféle gazdasági-, társadalmi és kulturális tényezők jelenléte, aktivizálódása következtében egyes népekre, népcsoportokra jellemző formák megerősödnek, hangsúlyt kapnak, szélesebb körben elterjednek, azaz ha az interetnikus hatások feldolgozása révén az etnikai elkülönülések meg is maradnak vagy éppenséggel tovább fokozódnak.”

A tájház szöttek anyagát vizsgáltam meg, ami 77 darabot tett ki. Ezen felül számos hímzés, csipke, viselet és egyéb textil alkotja a gyűjteményt, de ezekkel most nem foglalkozom. Az alábbi felsorolás mutatja, hogy jelenleg miből mennyi található a tájházban:

- abrosz: 19 db + 6 db feliratos + 1 db halotti
 - Törölköző: 27 db
 - Törölkendő: 8 db
 - Szakajtókendő: 4 db
 - Derékalj: 4 db
 - Zacska, tarisznya (tésztatartó): 4 db
 - Zsák (lisztes is): 3 db
 - Kötény (dagasztó is): 2 db
 - Falvédő: 1 db
- Összesen: 77 db

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XIII. évfolyam

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2006. Karácsony

Karácsonyi melléklet

„AZ ÉLET ÉLET, VÉDELMEZD!”

Hatalmas hómező... közepén egy fenyő magasodik. Fölötte-mögötte szikrázó kékesség, alatta- körötte szikrázó fehérség. Bensőséges pillanatot: a békesség és a hazatalálás pillanata.

Hőfürgeteg, tépő- cibáló szelek, viharos hidegek után a vidék most valóban „lecsillapult”, „hazatalált”. S ebben az elcsendesedésben még a fenyő lélegzetét is hallani... a puha hókristályok egymásba kapaszkodását, simulását is szinte tapintani... a vaskos gyökérindák mélybe ereszkedését, erejét, szívósságát is „látni”... pusztulást és születést, Isten és a természet párbeszédét, a teremtést is érteni, a természeti törvények létezését is megtapasztalni... ebben a külső és belső némaságban, a kintről befelé tartó, s a bentről kifelé áramló csendben.

A szép szál fenyő magasba kúszó, hótól roskadozó ágaival, karcsú törzsével egyedül áll, távol a többiektől. Itt, a hómezőn nem védi semmi. Bármikor megtépázhatja, kicsavarhatja, elpusztíthatja egy nagy szélvihar. Egyedül van... Magánya azonban csak látzat. A szemlélő felszínes ítélkezése. Össze-

kapcsolódottsága ugyanis a több kilométerre lévő társaival, az Egésszel, nem kérdéses. Mint ahogyan az sem, hogy összekapcsolódottsága önmagával, saját életével teljesen harmonikus. Ezért olyan sugárzó, büszke, titokzatos. A természet és egyéni létezésének törvényszerűségei szerint él. Ezért marad meg, ezért éli túl...

S azt is tudjuk, a fenyveserdők biztonsága sem nyújt mindig, mindenkor megfelelő védeltséget. Ha a gyökerek nem kapaszkodnak elég mélyen és erősen, ha nincs összhang a fa világa s a külvilág között, hiába a társak közelsége, az erdő rengetege...

A Várakozás napjaiban vagyunk... Nemrég átéltük az ideai hőésés első örömét, hó-pelyhek táncát az esti lámpák fényeiben, a napokig megmaradó vaskos hó vidám ropogását talpunk alatt, díszbe öltözött fákat, kerítéseket csodáltunk, az Ünnepe előre vetített hangulatát.

E napokban lehetőséget és időt kapunk az elcsendesedésre, a szemlélődésre, „a látni tudó” énünk, a jelenlét megteremtésére, az életünket megtartó gyökerek mint Barátság,

Megbocsátás, Szeretet, Melegség, Bizalom tudatos átélésére...

A Várakozás napjaiban vagyunk, közel az „isteni kised” megszületéséhez, a Karácsony misztériumának megéléséhez, s közel egy újabb év fordulójához.

Az Ünnepre hangolódva szeretettel ajánlom minden kedves Olvasónk figyelmébe Kalkuttai Teréz Anya gondolatait. Kegyelemteljes, örömteli Karácsonyt kívánok Valamennyiünknek!

Polányi Éva

Az élet az élet

Az élet esély, ragadd meg!
Az élet szépség, csodáld!
Az élet nagy boldogság, ízleld!
Az élet álom, tedd valósággá!
Az élet kihívás, vállald fel!
Az élet kötelesség, teljesítsd be!
Az élet játék, játszd!
Az élet értékes, vigyázz rá!
Az élet gazdagság, őrizd meg!
Az élet szeretet, örvendj neki!
Az élet rejtély, fedd fel!
Az élet ígéret, teljesítsd!
Az élet himnusz, énekelj!
Az élet küzdelem, fogadd el!
Az élet tragédia, karold fel!
Az élet kaland, legyen hozzá bátorságod!
Az élet boldogság, érdemeld ki!
Az élet élet, védelmezd!

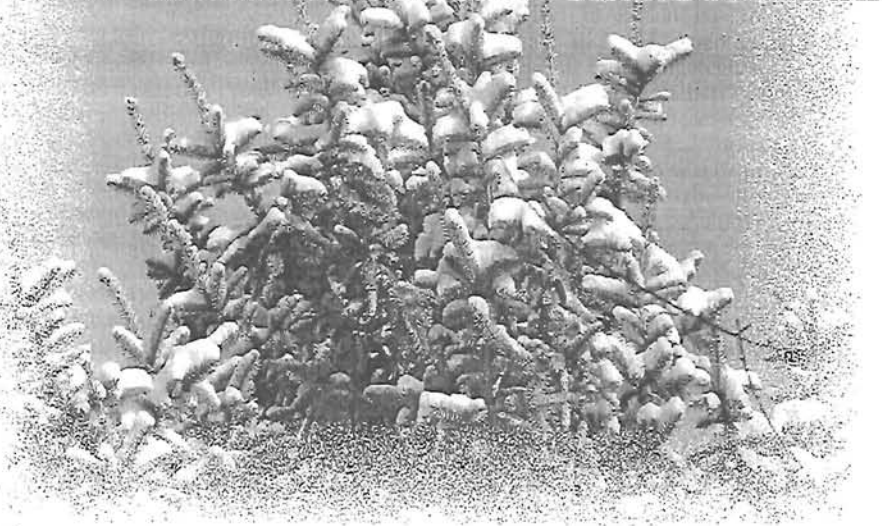
Az önpusztítás fája

Az ágakon: Üresség, Elidegenedés, Értéktelenség, Békétlenség, Bűnözés, Függőség, Alkoholizmus, Kábítószer-élvezet. A gyökereknél: Félelem, Bizonytalanság, Sértődöttség, Féltékenység, Bizalmatlanság, Rosszindulat, Bűnösség, Önsajnálát.

Az önmegvalósítás fája

Az ágakon: Céltudatosság, Egészség, Öröm, Önismeret, Elégedettség, Elfogadás, Kiteljesedés, Teremtőerő. A gyökereknél: Irgalom, Barátság, Megbocsátás, Szeretet, Hála, Kedvesség, Melegség, Bizalom.

ÁLDOTT KARÁCSONYT, ÉS BOLDOG ÚJ
ÉVET KÍVÁNUNK KEDVES OLVASÓINKNAK!

Joseph Mohr
(1792-1848; osztrák)

Halk éjszaka, szent éjszaka

Halk éjszaka, szent éjszaka,
semmi nesz, egymaga
virraszt az áldott, az isteni pár:
fürtös fejű, szép fiúcska, már
álmodjál mennyei álmot,
álmodjál mennyei álmot.

Halk éjszaka, szent éjszaka,
tanú pásztorok hada,
midőn az angyali halleluja
közel s távol visszhangzik tova:
megváltó Krisztusunk eljött,
megváltó Krisztusunk eljött.

Halk éjszaka, szent éjszaka!
Istennek szent Fia,
isteni szád mosolyogja a hírt,
eljő az óránk, mely üdvözít,
Krisztus, mert megszületél,
Krisztus, mert megszületél.
(Kiss Zsuzsa fordítása)

Ó, zöld fenyő...

Német karácsonyi ének

Ó, zöld fenyő, ó, zöld fenyő, tüleveled milyen hű!
Zöldellsz, ha tűz a nyári nap, zöldellsz tovább a hó alatt!
Ó, zöld fenyő, ó, zöld fenyő, tüleveled milyen hű!

Ó, zöld fenyő, ó, zöld fenyő, be kedves vagy szívemnek!
Karácsonykor a sudarad körül mennyi öröm fakad!
Ó, zöld fenyő, ó, zöld fenyő, be kedves vagy szívemnek!
(Kiss Zsuzsa fordítása)

Pilinszky János: A várakozás szentsége

Mire is várakozunk advent idején? Jézus születésére, arra hogy a teremtett világban maga a teremtő Isten is testet öltson. Arra várakozunk, ami réges-rég megtörtént.

Ez a magatartás, ez a várakozás nem új. A felületen az ember köznapi életét mindenkor könnyörtelenül meghatározza az idő három- múlt, jelen és jövő - látszatra összebékíthetetlen fázisa. A felületen igen. De nem a mélyben. Ott, a mélyben mindig is tudta az emberiség, hogy tér és idő mechanikus határait képes elmosni a minőség, a jóság, a szépség és az igazság ereje. Elég, ha a nagy drámákra vagy a nagy zeneművekre gondolunk, melyek titokzatos módon attól nagyok, hogy többek közt alkalmat adnak arra is, hogy a jövőre emlékezzünk és a múltra várakozzunk.

A minőség ideje időtlen. Amikor Bach passióját hallgatjuk: honnét szól ez a zene? A múltból? A jelenből? A jövőből? Egy bizonyos: mérhetetlenül több, mint kegyeletes megemlékezés és sokkalta több, reménykedő utópia. Egyszerre szól mindenfelől.

Az adventi várakozás lényege szerint: várakozás arra, Aki van; ahogy a szeretet misztériuma sem egyéb, mint vágyakozás az után, aki van, aki a miénk. Persze, erről a várakozásról és erről a vágyódásról csak dadogva tudunk beszélni. Annál is inkább, mivel Isten valóban megtestesült közöttünk, vállalva a lét minden súlyát és megosztottságát. És mégis, túl idő és tér vastörvényén, melynek - megszületvén Betlehemben- maga a teremtő Isten is készséggel és véghetetlen onatadásával vetette alá magát. Advent idején mi arra várakozunk és az után vágyódhatunk: ami megtörtént, és akit kétezer esztendeje jól-rosszul a kezünk között tartunk. Vágyódunk utána és várakozunk rá, azzal, hogy Isten beleszületett az időbe, módunkban áll kiemelkedni az időből.

Az adventi várakozás hasonlít a megemlékezéshez, de valóban mindennél távolabb áll tőle. Valódi várakozás. Pontosan úgy, ahogy a szeretet mindennél valóságosabban vágyakozik az után, akit magához ölel és örök újszülöttként a karjai között tart.

(Új Ember, 1975. december 14.)

Tamási Áron: Öreg fiú, December

Azokban a gyermeki esztendőkből, amikor a való világot már nemcsak megismertem, hanem kezdettem is abban magamnak rendet csinálni, azt gondoltam, hogy az esztendő egy öreg ember. Halhatatlan öreg ember, akinek van tizenkét fia. S a tizenkét fiú közül a legidősebb December.

Hát azóta már sok naptárba bele-néztem, de a hónapokat most is úgy tekintem, mint az esztendő fiait. Természetesen a múltó idők alatt, s velem együtt, megnőttek ezek a fiúk is, sőt nem is fiú már December, hanem ember.

Bölcs ember.

Ha van is manapság bölcs ember, legendó nincs. Pedig ilyen háborgó világban is, mint a mai, a sok is kevés volna ebből. Nem csoda hát, hogy oly türelmetlenül és jó reménységgel vártam Decembert az idén. Gondosan gyűjtöttem, és gyöngéden melengettem minden hírt, ami az érkezésről szólt. De amikor megtudtam, hogy nem a hét első napján, hanem csak csütörtökön érkezik, akkor egy kicsit elgondolkoztam. Nem lehetetlen, így tűnődtem magamban, hogy ez az öreg és bölcs December is megváltozott az idővel. Talán még novemberben tagja lett valami társaságnak, melynek az emberei csak csütörtökön léphetnek porondra. Vagy egészen új rendet akar: olyan rendet, melynek a szabályai szerint, a legaprólékosabb pontossággal, most már csütörtökön fog kezdődni a hét, a hónap, minden nagyobb esemény s talán a nagyvilágban a korszakos fordulat is!

De hát csak olyan volt ez a gondolatom, mint a röppenő madár. Jött és elment. Aztán ismét munkában és bizakodásban, vagyis a megszokott mederben múltak a napok; majd elkövetkezett a szerda is. Vagyis November utolsó napja.

Nagy várakozásban és jó egészségben voltam, amikor reám szállott azon a napon az este. Így aztán könnyűszerrel tudtam gondoskodni arról, hogy kellemes meleg legyen a szobában; s más egyebet is, ami vendégnek csak jó lehet ilyen téli időben, azt is mind előkészítettem. Így vártam Decembert, aki a szelek és csillagok menetrendje szerint, éjjel után egy másodperccel meg is érkezett. Ahogy megpillantottam őt, bizony úgy tűnt nekem, mintha sápadt és törődött lett volna. S talán mogorva is egy kicsit. Hirtelen nem is tudtam, de nem is tudhattam, hogy mi az oka megviselt állapotának; valami betegség-e vajon vagy váratlan csalódás, amit a mindenség útjain szerzett esetleg. No mindegy, gondoltam magamban, oly kedvesen köszöntöttem és olyan örömmel, mintha rajta is csupa derűt és bizakodást láttam volna. Leültem közel a kályhához, s ami jó falat és üdítő volt a házamnál, azt mind odahordtam neki. Jó néven is vette ezt a figyelmet, mert a vonásai hamarosan és lát-hatólag enyhülni kezdtek, s a szemében a fény is nemsokára rokon lett a csillagok fényével.

- Miképpen szólíthatom? - kérdeztem tőle.

Meglepődve nézett reám December, mintha nem értette volna az én nyájas és tiszteletadó kérdésemet; vagy még inkább, mintha tudatlanságot gyanított volna szavam mögött.

- December vagyok! - mondta.

- Ó, azt én tudom - feleltem neki -, hiszen nem most találkoztunk először. Sőt tavaly is, pontosan ebben az órában, volt egymáshoz szerencsénk; de mi több, még harmincegy felejtethetetlen napot is töltöttünk akkor együtt. Azóta ugyan sok minden történt a földön, s bizony itt nálunk is, de kedves és huzamos együttlétünket nem felejtettem el.

- Én is emlékszem - mondta December. - Sőt tudok egyebet is, úgyszólván mindent tudok, mert azóta találkoztam már mind a tizenegy öcsémmel, s azok apróra elbeszéltek nekem mindent. Csak

éppen egyet nem tudok. Nevezetesen azt, hogy az én megszólításom dolgában miért volt bizonytalanságban az imént?

No, gondoltam magamban, erre nem lesz könnyű a válasz. Mit tegyek, hogy szíves házigazdának és példás embernek egyaránt jó

legyek? Soroljam elő mindazt, aminek bokros szele felröppentette számról ama tapintatos kérdést? Kérdezzem meg, példának okáért, hogy egy esztendő leforgása alatt nem változott-e meg, esetleg gyökeresen? Érdeklődjem aziránt, hogy hideg helyett vajon nem meleggel foglalkozik-e? Vagy kérdezzem meg talán, hogy ők, tizenkét testvérek, maguk között is, nem szólítják-e időszak-társnak egymást?

Hát nem magyarázkodtam, hanem bízza érett eszében, mely felszavakból is ért, egyszerű módon megkérdeztem:

- Szólíthatom-e úrnak, December úrnak?

S jól tettem, hogy kacskaringó nélkül szóltam, mert December nevetni kezdett; majd bölcs derűvel mondta nekem:

- Hát barátom, se úrnak ne szólítson engem, se más címmel ne tiszteljen engem, mert egy esztendőnk keresztül velem semmi változás nem esett. Egyszerűen December vagyok most is, mint tavaly s mint a megelőző években is, végis-végig visszafelé, amióta csak vagyok. A felfogásom nem módosult, s megtartottam a régi szokásaimat is. Hideg a természetem, de a becsületből nem engedek, s a szívem forrón dobog a karácsonyi örömben. Szeretek havazni, s minden

lehető elkövetek, hogy éjjelenként a csillagok ragyogni tudjanak. A kedvem fénylik néha, s máskor elborulok, de eme változó hullámzás mögött mindig egyforma és változatlan vagyok. S az is maradok örökké. S így van ez rendjén, tessék elhinni. Mert aki igaz ok nélkül megváltoztatja magát, az végül a napokkal és az éjszakával, az órával és a perccel együtt fog változni. Így jön aztán a rend helyébe a rendtelenség, amikor senki sem tudja, hogy valójában hol van az ő helye, és mi legyen a dolga.

- Némi igazság van a dologban - jegyeztem meg.

- Némi?! - folytatta December. - Merőben igaz, mert hiszen az értelem mellett erre tanít a tapasztalat is, amiből szereztem már éppen eleget. És a példa, kedves barátom! Az is erre tanít, ama számtalan példa, amelyek közül most csak egyet akarok említeni. Mégpedig azt az egyet, amelyet a mi családunk mutat. Ugyanis, amint tetszik tudni, mi tizenketten vagyunk testvérek, de valahányan más-más természetűek vagyunk. Ennek folytán mi okosan és megértéssel úgy osztottuk be egymás között a munkát, hogy közülünk mindegyik azt végezhesse, amit a természete szerint ezen a földön legjobban végezni tud. Január öcsémnek, például, marasztalni kell a havat, vagy mindenképpen szerezni a felhőkből, ha nincs. Februárnak meg kell törnie a jeget, és reményt sejtetni a világgal. Aztán Március felébreszti a földet, és rábeszéli a napot, hogy a reménység ígérését fényes diadalra vigye. Április megküzd a mulandósággal, mint egy szeles és vad kölyök. Május már a győzelmet hirdeti, és annak tiszta mámorában a szíveket szerelemre összeszerzi. Utána Június harsány kedvében elől jár, amikor a föld minden lényei énekelnek. Július aztán áldásban borítja az országok földjét, Augusztus pedig busásan fizet annak, aki dolgozik. Szeptember iskolába küldi a gyermekeket, a fákat pedig és a növényeket bölcs megnyugváásra tanítja. Október megcsinálja a szüretet, hogy bánatban és örömben egyaránt kéznél legyen a bor. November pedig meggyászolja a bajba jutott világot, melyet én már csak mesével tudok megtartani; de én megtartom őt a hitben, egészen addig a napig, amíg eljön a Messiás a földre.

Meghatottan néztem Decemberre.

- Nagy szerencsének mondható- szóltam megnyugvással-, hogy legalább az Esztendő fiai így gondolkoznak.

- Szerencse bizony - hagyta helyben December. - Talán az emberiség legnagyobb szerencséje. De a sors őrizze is meg az embereket attól, hogy az Esztendő fiai között is felboruljon a rend, és kitörjön a testvéri háborúság! Az ég óvja meg a világot attól, hogy például Január öcsém, irigységből és hatalomvágyból, Július helyére törjön. Mert ez az egyetlen törvényszegés is pusztává tenné a földet!

Eme rettentő villanásra úgy megborzadtam, hogy így kiáltottam fel:

- Még a gondolat is borzasztó, December úr!

- Úr?!

- Ó, bocsánat!- mondtam.

Bölcsen és nagy jószággal meg is bocsátotta bántó elszólásomat December, mert mosolyogva folytatta:

- De hát arról szó sincs, hogy Január vagy bármelyik másik öcsém változtatna a természetén. Mi nem kelünk fel a természeti törvények ellen. Június nem akar jéggel uralkodni, s nekem sem jut oly hiú gondolat eszembe, hogy kivirágoztassam a fákat. Egyedül arra törekszem, hogy legyen tisztességes hideg. A lehetőség szerint befödöm hóval a vetéseket és a vizeket jéggel. Pilinkéztetem a hópelyheket, hogy a szemek s főleg a gyermekek gyönyörködjenek bennük. Mert bizony én sokat gyönyörködöm a gyermekekben, miközben ott is csúszkálni vágyakoznak, ahol nem lehet, s miközben játszanak az én csillogó havammal, és bolondos jókedvvel keringenek a jégen. Ha csak tudom, a férfiaknak is megizesítem a munkájukat, mit a jó meleg szobákban és a hivatalokban végeznek. A lányoknak mulatságot szerzek, a fiúk tudományát gyarapítom. A kedves öregeknek meggyújtom a tüzet, hogy annak a melegénél a hosszú életben reménykedjenek, és a lángjánál az elmúlt szép időkre emlékezzenek. A szép asszonyokra felsegítem a puha bundát, és megcsipem a fülük cimpáját.

- Meg-e?- kérdeztem mosolyogva.

Erre csak bölcsen kacsintott December, s változás nélkül folytatta:

- Szóval hát mindenkinek kiosztom a hideg igazságait, és különösen megdidergetem azt, aki békétlen dologban járja az utakat.. A városokban felvirágoztatom a színházakat; s a falvakban is az éneket és a táncot, adván azonban elegendő pihenést is a föld munkásainak. A fákat fehérbe gyöngyözöm, a madaraknak búvóhelyeket ajánlok; a medve álmaikat mézzel békenem, és a nyári bűnök miatt éheztetem a farkasokat. Néha ropogósra készítem a havat, s máskor megpuhítom, hogy ne unja magát. S amit legjobban szeretek, mesét mondok az embereknek, de azok között is legfőképpen a gyermekeknek és a szegényeknek.

Hát bizony, gondoltam magamban, ezek szerint van dolga elég ennek a szegény öreg Decembernek! Pedig a disznóölést nem is mondta; sem az ártatlan csemetefenyőkről nem emlékezett meg, akiket levágnak karácsony előtt. De hát nem akartam ezekről szólni, hogy a gondjait ne szaporítsam még én is. Inkább a mese dolgában tettem fel egy kérdést, szólván:

- Meghat engemet, hogy legalább mesét mondani szeret.

- Hát igen- tűnődött el December. - Legjobban szeretek mesét mondani, mert abban az igazság mindig él.

Valahogy úgy mondta ezt, mintha már ő is belenyugodott volna abba, hogy az igazság valóban csak a mesében élhet. Szép dolog ugyan a bölcsesség, gondoltam magamban, de azért annak is határt kell szabni! S ez már, ez a hiedelem, a határon túl van! Mert nem lehetséges, hogy az igazság hontalan legyen, s csak egyedül a mesében találjon menedéket!

- Csak a mesében lenne igazság?!!- kérdeztem.

- Ott biztosan- felelte December.

- Hát akkor - folytattam békétlenül - mi csak haszontalankodunk, amikor küszködünk az igazsáért? Nem volna-e akkor jobb, ha mi magunk is mesébe bújnánk, ahol legalább együtt lehetnénk az óhajtott igazsággal?!

Erre jószággal nézett rám December, és azt mondta nekem:

- Kedves barátom, vannak emberek, akiknek olyan az élete, mint a mese. Kevesen vannak ugyan ilyenek, de az örök igazság könyörületet az emberi nemhez.

S ahogy ezt kimondta, mindjárt készülődni is kezdett.

- Hát most elmegyek - mondta-, mert sok a dolgom. Havazni kell, s a Szent Borbála ágyúját szorgosan megpuccolni; aztán elkészíteni az utat a Mikulás barátom számára, és részt venni a Szűz örömeiben, a fogantatás boldog napján. S így tovább, napról napra, egyik gondról a másikra.

- Mindenki hálás lesz!- mondtam tiszta szívvel.

Erre December elnevette magát, majd szomorú mosollyal legyintett, mondván:

- Különösen Szilveszter!

Nagyon látszott az arcán és hát a hangjából is érezni lehetett, hogy bizony nincs valami jó véleménnyel Szilveszter felől.

- Nem hinném - mondtam neki-, hogy Decembersedet Szilveszter ne szeretné.

- Szeret, de eltemet!- felelt December.

Egyebet én sem tudtam erre mondani, csak azt, hát ilyen az élet. S nem tudott December sem ennek ellene mondani semmit, hanem csak bölcsen bólogatott. Aztán elment az Esztendő öreg fia, hogy szorgosan téli munkához lásson.

Mindenekelőtt rengeteg hópelyhet kellett csinálnia, mert November a készletből már elég sokat elfogyasztott.

Gyoma néprajza

Köszöntő Cs. Szabó István

Részletek a Gyomai Református Egyház 18-19. századi néprajzi, helytörténeti értékű adataiból - XI. rész

A halott búcsúztatása

A temetési szertartás részeként a halott kivitelek az udvaron az egyházi szertartás után általában a kántor búcsúztatta el a halottat, maga költötte énekkel. A halott búcsúztatónak énekes formái mellett vagy helyett ismeretesek verses vagy prózai formák is. Egyes vidékeken nemcsak a kántor, hanem főként a rokonok vagy „köszöntőmondók” (akik egyéb jeles alkalmakkor is szerepelnek) adták elő a búcsúztatót a behantolt sír mellett (felett).

A halotti búcsúztató a halott nevében szólal meg egyes szám első személyben. Némely búcsúztatók végig a halott nevében szólnak, míg másokat általánosabb bevezető és befejező rész keretez. A halott életének egyes eseményeit, korának és nemének megfelelően a kántor vagy a „köszöntőmondó” a búcsúztatószövegek helyileg szokásos formái és formulái közé ékeli. Ékes rigmusokban, énekszóval búcsúztatja a halottat szüleitől, testvéreitől, rokonaitól, szomszédaitól, stb. Dallama rendszerint nem egyéni alkotás – bár ilyen is előfordul -, hanem ismert népének, virrasztóének (római katolikusoknál búcsúsének), reformátusoknál legtöbbször egy-egy zsoltár vagy dicséret dallamára való éneklés.

Gyomán is találtam szórványosan megőrzött, „köszöntőmondók” által írott halotti búcsúztatókat.

„Temetési búcsúztató”

I.

Nyugvó halot meg ált órád
Álom jöt rád
Méjen el szenderítet
It keseregnek meleted
Kiket szíved Míg dobogot szeretet

II.

Gyász ágyon vagy kiterítve
El készítve a sír hoszas útyára
De még el nem eresztenek
Kik szerettek azért foj szemük árja

III.

Hideg a szív hideg a kéz
A szem sem néz Édesen már felétek
Mivel ő a síré let mán
az reá vár Csak egy percre tiétek

IV.

Itvan még hol szokot leni
De eé ,emo A sors őt kényszeriti
Szíveteknek kesergésit Gyötrődésit
Csak a hit csendesiti

V.

El oltja szívetekben a nehéz bánatot
de mostan tülle el váltok
rá tanáltok egy másra majdan az egekben

Életemnek vékső napján... kótájára
(jelenleg érvényes Református énekeskönyv
420. éneke)

I.

Égető kin gyász fájdalom
Méj bánat és fájó siralom
A ti sorsotok mostan bús háznép
Mert egy közületek sírba lép

II.

Ki terítve it szenderül
Nem sokára sír ölébe dől
Könyes szemel reá tekintetek
És el szorul fájós szívetek

III.

Nem szánom én e világot
Mej okozot sok fáradságot
Nem szánom én Atyai életemet
Ó csak egyedül ház népemet

IV.

Értük fáradtam és éltem
Csak Ő értük volt kedves éltem
Most már koporsóm bús árnyékába
Kesereg szívem bánatába

„Gyászbeszéd egy szerencsétlen életű rokonomról

Elhunyt kedves rokonom örv. Bácsi Lajosné, akinek most mindannyian nagyszámú közeli, távolabbi rokonai, tragikusan elhunyt férjének számos rokonsága, régi jó ismerősök mindannyian mély tisztelettel és részvétellel jöttünk el vég-tisztességtételére.

Nagyon sajnáljuk őt, hogy ilyen szerencsétlen volt az élete, hogy életének nagy részét szomorú özvegységben, utolsó éveit pedig betegségben, szenvedésben, bánatban töltötte. De bármily hosszú egyszer el jön mindennek a vége, most már meg szűnt az ő szomorú özvegysége, betegsége, szenvedése, mostmár semmi nem fáj megpihent örökre.

Mivel hosszas betegség után kórházi ágyon fejezte be életét, de szerető gyermekei hazahozatták őt ide hogy szülőföldjében legyen örök pihenője. Itt ahol kedves férje, szülei, nagyszülei, és minden elődei alusszák örök álmokat, 35 évi szomorú özvegység után mostmár kedves Férjével is örökre együtt lesznek, itt ahol már nincs özvegység, nincsen bánat nincs betegség, itt már vége minden földi szenvedésnek. – Elhunyt kedves rokon, most már mindannyian fájó szívvel veszünk örök búcsút tőled, mivel hozzád ilyen mostoha és könyörtelen volt ez a földi élet, hát legyen most már örök hazádban háborítatlanul csendes békés pihenésed. Szeldi jószágos nemes lelkű de sok szenvedéstől testben lélekleben megtört életednek emlékét szívünkben zárva kegyelettel megőrizzük. Legyen áldott a te emléked Isten hozzád Isten véled.”

Közreadta 2006. esztendő Szent András havában
Cs. Szabó István

1956-2006: Cinquant'anni dalla Rivoluzione Ungherese

(Ötvenéves a Magyar Forradalom)

November 3-án, a hajnali órákban indult útnak az a lelkes kis magyar csapat Sienaba, amelyik a magyar forradalom 50 éves évfordulójára szervezett megemlékezésen és konferencián vett részt. Gyomaendrődöt barátommal, fr. Ungvölgyi Jánossal – a Templomos Lovagrend Tiszántúli kommandájának vezetője, igazgatóhelyettes – képviseltük.

A hosszú és fárasztó utazást követően a Lovagrend központjában, Poggibonsiban nagyon kedves fogadtatásban részesített Dom. Marcello Cristofani nagymester.

November 4-én 16 órakor kezdődött az a nagyszabású konferencia, amelyen az 1956-os eseményekről előadást tartott Card. Paskai László bíboros úr, valamint két olasz professor: Renzo Foa és Valentina Meliado. A konferenciát követően Paskai László bíboros úr gyászmisét mutatott be az ún. tridentin rítus szerint az '56-os hősök tiszteletére. Másnap, november 5-én pedig Paskai bíboros úr – nagymester úr, valamint számos magyar és olasz lovagrendi tag jelenlétében – felavatta a forradalom emlékére készített emléktáblát.

Ez volt a hivatalos és protoklárisszerű része a megemlékezésnek, emellett szeretnék beszámolni személyesen megélt tapasztalataimról. Először is arról a közvetlenségről, amit mind nagymester úr és bíboros atya részéről, mind a lovagok, mind pedig az olasz emberek részéről tapasztaltam. A táj szépségéből már következtetni lehetett az olaszok vendégszeretetére (Toscanát a jó Isten jó kedvében teremtette). Példaként említhetném azt az idős házaspárt, akik Sienában a szentmisét követően megrendülve beszéltek a forradalomról: szörnyű és embertelen tragédiának tartották a magyarok ellen felépő elnyomó hatalom modern kori diktatúráját. Beszélgetésünket követően nagy tisztelettel üdvözöltek minden magyar embert, hiszen 50 évvel ezelőtt megismételhetetlen hőstettet hajtottak végre nagyszüleink.

A lovagokról – akár olasz, akár magyar nemzetiségűekről legyen szó – csak superlativusokban beszélhetek. Sem életkor, sem földrajzi lakóhely, sem nemzeti mentalitás nem jelentett távolságtartást. Az olasz és a magyar lovagok úgy üdvözölték egymást, mint családtagok; beszélgetésük annyira közvetlen és fesztelen volt, mintha nem hosszú hónapokkal ezelőtt találkoztak volna utoljára, hanem az előző napok valamelyikén. A szállásunkról és az étkezéseinkről nagymester úr gondoskodott, amiért külön köszönet illeti meg. Nagymester úr figyelmessége arra is kiterjedt, hogy az indulás reggelén nemcsak a szállodában, hanem nála is kaptunk reggelit, mondván: hosszú út áll még előttünk...

Mindezek mellett az a megtiszteltetés ért – amit Poggibonsiban jelentett be fr. Várszegi Csaba –, hogy a kommandátor javaslatára jelölésemet elfogadva a decemberi lelkigyakorlat alkalmával a lovagrend noviciusa lehetek.

Lukács László
igazgató

KARITÁSZ TEADÉLUTÁN HUNYÁN

A Szent László karitászcsoport évek óta november második szombatján rendezi meg hagyományos teadélutánját a Plébánián.

Előtte lelkes segítők tumbolát árulnak, szervezik a tombolatárgyak gyűjtését, meghívják az idősebbeket, akik örömmel fogadják, hogy rájuk is gondoltak. Délután 2 órára lett hirdetve az ünnepség kezdési időpontja, amelyre sokan összejöttek.

Sok tombolatárgy összegyűlt, és a tombolajegyek is elkelték melyek bevételéből a gyerekeket ajándékozzuk meg Mikulás ünnepség keretében.

Önkéntes segítők sok finom süteményt sütöttek, amivel vendégeinknek kedveskedtünk, majd a tea is fel lett szolgálva.

A gyerekek nagyon várták a tombolasorsolást, a fődíj egy szép nagy élő liba volt, amit az egyik karitászcsoport tagunk ajánlott fel. A második díj egy joghurt torta volt, amit szintén egyik karitászcsoport tagunk készített. A sok tombola mire ki lett sorsolva este lett, nagy örömmel vitték haza a fődíjakat.

Sokan részt vettek a szentmisén is, hisz úgy volt szervezve, hogy mise kezdetére véget érjen a rendezvény.

Jó hangulatban telt az egész délután, a felnőttek, gyerekek egyaránt jól érezték magukat.

Ezúton mondunk köszönetet minden segítőknek, támogatóknak, a szülőknek, pedagógusainknak, hitoktatóknak és mindenkinek, akik bármivel hozzájárultak a jótékony teadélután megrendezéséhez.

Hanyecz Vencelné

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

SZERBIÁT LEÍRTÁK?

Becsey Zsolt: Horvátország felvételével egy időre becsukódik az ajtó - A panaszok csak dokumentáltak érnek valamit

Dr. Becsey Zsolt, a Fidesz Magyar Polgári Szövetség európai parlamenti képviselője a múlt hétben ötven újságírókat hívott meg Brüsszelbe. Minden EU-képviselőnek joga van évente 100 vendéget fogadni. Ezt a lehetőséget azonban csak kevesen használják ki, hiszen sok munkával jár a vendéglátás, a programok megszervezése, a vendégekről való gondoskodás. Dr. Becsey Zsolt, aki egyebek között a Délvidékkel is foglalkozik munkája során, ezúttal újságíróknak kínálta fel a lehetőséget, hogy megismerkedjenek az EU intézményeinek működésével, és a helyszínen lássák, hogyan készítik elő a döntéseket, illetve hogyan születnek a döntések az unióban.

• **Szerbia mire számíthat?**

- Megítélésem szerint egyfajta bővítési fáradtság tapasztalható. A megkezdett stabilitási és partnerségi tárgyalásokat be kell fejezni, ez nem vitás. S ez azt jelenti, hogy potenciális tagjelölti státusa lehet Szerbiának. Am Torökország példáján látjuk, hogy ez a tagjelölti státus eltarthat akár több

évtizedig is. Törökországot 1963 óta hitegetik a tagfelvétellel.

• **Ez azt jelenti, hogy Szerbiát leírták?**

- Ezt nem mondanám, de Szerbiának még nagyon sok mindent meg kell tennie ahhoz, hogy tagjelölt legyen. Súlyos gondok megoldása vár erre az országra. Az unió jelenlegi felzárkóztatási politikájában a szegényebb országok felvétele finanszírozhatatlan lenne. Nézzük meg a két évvel ezelőtt csatlakozott 10 ország helyzetét! Még mindig bizonyos szempontból nem teljes jogú a tagságuk. Gondoljunk csak az euróövezetre vagy a schengeni övezetre! Decemberben várható egy újabb csúcstalálkozó, amelyen arról lesz szó, hogy vannak-e Európának határai. Én úgy látom, hogy Horvátország felvételével egy időre becsukódik az ajtó. A 10 új ország esetében például a munkaerő szabad áramlása ügyében együtt kezelik a 10 országot, még Szlovéniát sem emelték ki ebből a korlátozásból, noha az euró bevezetésével a szlovének az élen járnak. Szemmel láthatóan kialakult egy belső kör az unióban, és ez nem fog bővülni. A belső körbe való bekapcsolódás csak akkor történik meg Magyarország esetében is, ha a schengeni övezetbe bekerül. Eredetileg a határidő 2007 volt, ám most egyre inkább úgy tűnik, még két év felkészülési időre van szükség. Ezzel kapcsolatban az anyaország szempontjából a Délvidék és Kárpátalja magyar lakosságának utazási lehetőségei merülnek fel megoldásra váró feladatként. A mi dolgunk, hogy ezen a helyzeten könnyítsünk.

• **Konkrétan milyen könnyítésre gondol?**

- Az egyik lehetőség az lett volna, ha a határon kívüli magyarság megkapja a magyar állampolgárságot, a másik pedig, hogy ebben a helyzetben igyekezzünk minél zökkenőmentesebben hozzájuttatni a régiók lakosságát a schengeni vízumhoz. Én úgy látom, hogy bár a helyzet egyáltalán nem mondható kedvezőnek a délvidéki magyarság szempontjából, mégis sokkal emberibb bánásmódban lesz részük a szabadkai magyar főkonzulátuson a vízumigényléskor, mint mondjuk a szerb főváros más követségein, és az sem mellékes, hogy Magyarország schengeni övezetbe lépésével már nem kell Belgrádba menni a vízumkérelemmel, hanem a vajdasági magyar külképviseleten, Szabadkán is elintézhetik ezt.

• **A délvidéki magyarság úgy látja, hogy az anyaországi EU-képviselők nem képviselték elég erőteljesen a magyarság autonómiatörekvéseit.**

- Én, ha csak tehetem, elmegyek a Délvidékre. Két éve járom ezt a régiót. Ismerem a gondokat, és szóva is teszem. Azonban a kezem meg van kötve, ha a délvidéki politikusok, illetve a civil szervezetek nem működnek együtt velem. Itt, Brüsszelben én akkor tudom hitelesen képviselni a határon túli magyarság ügyét, ha dokumentálható az állítás, a panasz. Számtalanszor mondtam a politikusoknak, hogy írják le a panaszukat, angol nyelven adják ide, számokkal alátámasztva közlendőjüket. Amikor azonban ehhez a ponthoz érünk, rendre elakadnak a dolgok. A dokumentációs, szakmai munka a politikai elit és a civil szféra dolga. Ezek a dokumentumok számomra hivatkozási alapul szolgálhatnak, ennek hiányában viszont nagyon nehéz helyzetben vagyok.

Kabók Erika
Magyar Szó online

Amit Isten egybekötött... - 5 pár, 50 év után

November 12-én, vasárnap az esti misén az endrődi templomban meghitt, bensőséges ünnep-re került sor.

Öt házaspár: **Ambrózi László és Varjú Erzsébet, Farkas Imre és Katona Mónika, Gellai Imre és Timár Irma, Szakálos Tibor és Oláh Mária, Szujó György és Vaszkó Mária** ünnepelte házasságkötésének 50. évfordulóját.

Iványi László kanonok plébános beszédében kiemelte, hogy ennek az öt párnak az életére alkalmazható a vasárnapi evangélium szavai. A szegény övegyasszony két fillért dobott a jeruzsálemi templom perselyébe. Jézus példaként állította őt, mivel mindenét, egész megélhetését odaadta. Ötven évvel ezelőtt tíz fiatal lépett az oltár elé. Vagyonukat tekintve ők sem voltak gazdagok. Egész életüket, tiszta szívüket ajándékozták oda párjuknak. Így lettek gazdagok – a szeretetben. Ez az eskü ma is él és érvényes. Ezért adtak hálát, és erre a szereztövetségére kaptak áldást.

Kunkovács László: Táltoserő című könyvének bemutatója a Rózsahegyi Könyvtárban

Kunkovács László közismert személyiség Gyomaendrődön, főleg az idősebb korosztály körében, hiszen Kovács Máttyás, - az endrődi általános iskola hajdani igazgatójának - hetedik gyermekeként látta meg a napvilágot 1942-ben. A családi hagyományt követve, ő is pedagógus pályára készült, és a tanítóképző főiskola elvégzése után rövid ideig a csárdaszállási tanyai iskola „gumicszmas” kisdiákjait oktatta.

A fényképezéssel már fiatalon megismerkedett, mely szakma azután meghatározta jövőbeli pályáját. Az MTI Fotótudósítója lett s járta az országot felkutatva főleg a falu kultúráját. Érdeklődése a néprajz felé fordult és lassan feladva az MTI-ben levő munkahelyét a néprajzi fotózásnak szentelte az „egész életét”. Új módszert fejlesztett ki a néprajztudomány kutatási módszereiben, melyet a külföldi szakirodalom a vizuális antropológiának nevez.

De Kunkovács László munkássága nem csupán a jól felkutatott és körüljárt néprajzi témának a bemutatását jelenti, hanem a fotózásnak művészi fokra emelt művelését is.

Az Ő néprajzi fotói nem csupán dokumentálását, vagy illusztrálását jelentik a vizsgált kultúrának, hanem a művészet erejével többletet kapva szinte megszólaltatják a képeket.

1986-tól tematikus kiállításokat rendezett fotóiból az ország rangos kiállítóhelyein, majd külföldi kutatóútjainak eredményeként megnyitottak előtte a külföldi kiállító termek is (pl.: Mongólia, Kazahsztán stb.).

2001-ben településünk kis múzeumában, az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjteményben állandó kiállítása nyílt „Életmű” címmel. A kiállítás felvillantja a főbb kutatási témáit két-két képpel. Így a kis térben elhelyezett képanyag óriási utazásra hívja a látogatóit.

A kiállításokat hamarosan könyvek követték: Ósepítmények (2000. 2001.), Kece, milling, marázsa (2001.), Kőemberrek (2002.), Táltoserő (2006.).

2006. november 17-én 15 órakor Gyomaendrődön a Rózsahegyi Könyvtárban a szerzővel közösen bemutattuk legújabb könyvét, a „Táltoserő”-t. A bemutatóra több mint nyolcvan helyi és a

környező településekről eljött érdeklődő jelent meg.

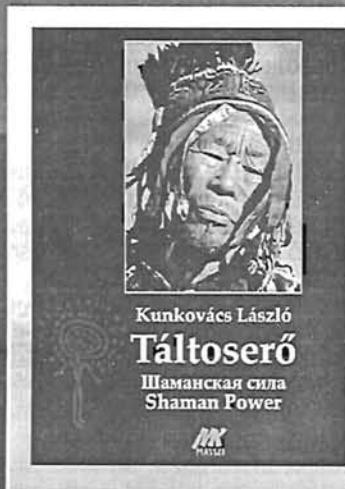
A rendezvény könyvbemutatóján a szerző diakepeken is megjelenítette a könyv képeinek egy részét - s így -, akik még nem olvasták a könyvet azok is élményszerű ízelítőt kaptak a műből. A könyv a pusztai népek ősvallásának, a sámánizmusnak ázsiai és magyarországi kultúrelméit sorakoztatta fel, összevetve az élő hagyományt a nálunk csak töredékeiben megjelenő táltoshittel.

A mű felépítése és líraisága a természeti népek hősköteményi formáját követte. Szövege, lírai hangvétele, tömör megfogalmazása a mondanivaló leplezetlen és hiteles interpretálását nyújtja. A gyermekkor élményei, érthetetlen alakjai és meséi nyertek értelmet az ázsiai sámánok körében -vallja a szerző. Aki a kezébe veszi a művet egy nagyszerű idő- és térutazásra indul Kunkovács Lászlóval, a varázslatos csudaballai pusztáról, a mongol Altajig. A művön végigfeszülő néprajzi párhuzamok, az ujugurvarázslótól a rosszpusztai költőig, a vizuális antropológiai kutatás eleven példája.

mánykötetet.

A Masszi Kiadó gondozásában megjelent és igényes kivitelben elkészült könyvet ajánlom minden a sámánizmus, a néprajz és a fotóművészet iránt érdeklődő és fogékony olvasónak.

Szonda István

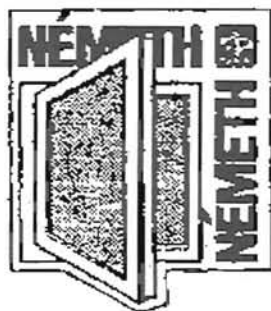

Kunkovács László

fotóművész, néprajzkutató
"Magyar Művészetért" - díjas

Nekem megadott, hogy találkoztam táltosokkal, tudós pásztorokkal, és gyermekkorom különös alakja, a vén marhahajcsár is efféle lehetett. Bebarangoltam Szibériát, Közép- és Belső-Ázsiát, nagy hírű sámánokat kerestem föl. Fotóim és írásaim kiállításá forrtak össze, amelyet 1993-ban mutattak be először, amikor Budapesten tartották nemzetközi tanácskozásukat a sámánizmus kutatói. Munkám azóta újabb fejezetekkel egészült ki.

Kunkovács László

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK GYÁRTÁSA
EGYEDI MÉRETERE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

A „Táltoserő” nem csupán képekalbum, fotóalbum, hiszen a képalírások és a képek közti szövegek egyenértékűek mondanivalóban és megfogalmazásban is a művészi felvételekkel.

A szövegek három nyelven közvetítik a sámánizmust bemutató „képes tanul-

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Adventben

Óh, milyen szépek az
Adventi hajnalok,
Mikor elindulunk,
S ezer csillag ragyog.

Hold fénye világít,
Utunkon elkísér,
Sietünk részt venni
Rorate-szentmisén.

Vagy tán köd köpenyét
Teríti mireánk?
Vágyakozó szívünk
Mutatja az irányt.

S megyünk Jézus elé,
Ki értünk született,
Hogy majd halálával
Bűnünktől váltson meg.

Várjuk oly örömmel
Karácsony ünnepét,
Ahogyan előttünk
Sok hívő nemzedék.

Bukva Csilla

Pósa Lajos:

Karácsonykor

Fényes égből, Mennyszágból,
Szálljatok le, angyalok!
Zöldleveles, aranydiós
Karácsonyfát hozzatok!
Karácsonyfát, ragyogót,
Zörgő-börgő mogyorót,
Ezüstcsengős barikát,
Selyemszórú paripát.

Fényes égből, Mennyszágból,
Szálljatok le, angyalok!
Kisfiúknak, kislányoknak
Egy-egy könyvet hozzatok!
Hadd kiálták: jaj de szép!
Legyen benne mese, kép,
A hazáért imádság,
Magyar érzés, szabadság.

Fényes égből, Mennyszágból,
Szálljatok le, angyalok!
A didergő szegényeknek
Meleg ruhát hozzatok!
Nagykabátot, nagykendőt,
Vastagtalpú cipellőt,
Tüzelőfát, angyalok,
Azt is, azt is hozzatok!

Előkészület

Bár csak kised Jézus
Szívünk jászolában
Aludhatna csendben,
Szeretet-szalmában.

Ám szívünk gyakorta
Sok rútsággal tele,
Így a szeretetnek
Alig jut hely benne.

Ne késlekedjünk hát,
Tisztítsuk meg szívünk,
Jézusunknak méltó
Helyet készíthessünk.

Bukva Csilla

FELHÍVÁS JÓTÉKONY CÉLÚ ADAKOZÁSRA

A Templomos Lovagrend Tiszántúli Komtúria, a Templárius Alapítvány, az Élet-másokért Egyesület, a helyi kereszténydemokraták és a Karitás Gyomaendrődi csoportja idén újra megrendezi a

V. „SEGÍTSÜNK A RÁSZORULÓ GYERMEKEKEN!”

jótékony célú adakozását. Terveink szerint 50 családot, közel 150 gyermeket szeretnénk ebben az esztendőben is megajándékozni a nagylelkű segítségüknek köszönhetően.

Helye: Szt. Imre Katolikus Templom
(Gyomaendrőd – Endrődi városrész)

• Ideje: Endrőd, 2006. december 15. péntek de. 10. 00 – óra

Gyűjtünk: tartós élelmiszert, írószert, játékokat, könyveket, fogkeféket, fogkrémeket, szappant, konzerveket, törölközőket, plédeket, számítógépet nyomtatóval és minden olyan dolgot, aminek egy gyermek örülhet!
Ruhát nem gyűjtünk!

Keresünk olyan védnököket, akik nagyobb adománnyal és hozzájárulással támogatják a gyűjtésünket.

A felajánlásokat a következő címre várjuk:

Szt. Imre Róm. Kat. Plébánia Hivatal
5502 Gyomaendrőd, Fő u.1. sz.

Aki anyagilag szeretne segíteni,
az a következő címen teheti meg:

Számla számunk: Templárius Alapítvány Endrőd és Vidéke
Takarékszövetkezet 53200015-11060273

Köszönettel:
Fr. Ungvölgyi János
Commendator

SPORT

Az Endrődi Csoport eredményei:

2006. év

IX. 16. GYVSE – Csanádapáca 5:0
IX. 24. Kaszaper – GYVSE 3:1
IX. 30. GYVSE – Nagyszénás 0:0
X. 7. Újkigyós – GYVSE 1:4
X. 14. GYVSE – Mezőkovácsháza 0:2
X. 21. Sarkad – GYVSE 4:1
X. 28. GYVSE – Békés 3:0
XI. 4. Telekgerendás – GYVSE 1:3
XI. 11. GYVSE – Tótkomlós 1:1
XI. 18. GYVSE – Gádoros 2:0

A táblázat helyzete:

8. GYVSE 5, 3, 5, 23:21 21

Őszi hátralévő mérkőzések:

2006. XII. 2. GYVSE - Csabacsüd

Fiatalokról fiataloknak

A Kis Bálint Általános Iskoláról

Iskolánk idegen nyelvi munkaközössége a Békés Megyei Humán Fejlesztési és Információs Központtal közösen, hospitálással egybekötött Módszertani Napot szervezett angol nyelvet oktató tanárok és tanítók részére.

A programot Fülöp Istvánné igazgatónő köszöntője után Várfi András polgármester úr nyitotta meg, aki a nyelvtanulás fontosságát, szükségszerűségét emelte ki.

Hrabovszki Mihály, a BMHUFIK munkatársa, az iskolánkban folyó innovatív munkáról beszélt.

Mészárosné Stef Ilona az idegen nyelvi munkaközösségünk vezetője bemutatta iskolánkat, majd idegennyelv-tanítási koncepciókat ismertette:

Pedagógiai munkánk középpontjában:

- tanulóink, egyéni adottságaihoz igazodó alapkészségek fejlesztése és tárgyi tudásuk kialakítása;
- eredményes tanulási technikák megismertetése és alkalmazása;
- hátrányos helyzetű tanulóink felzárkóztatása;
- tehetségek felismerése, kibontakoztatása;
- kommunikációs- és viselkedéskultúra fejlesztése, közéletiségre nevelés;
- egészség- és környezetkultúra fejlesztése áll.

Társadalmi és helyi elvárásoknak megfelelően:

- az alapkészségek fejlesztését előtérbe helyezve a magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika tantárgyakat magasabb óraszámokban oktatjuk;
- testnevelés tantárgy keretében bevezettük a moduláris úszásoktatást;
- 1. évfolyamtól biztosítjuk választható tantárgyként az angol nyelvoktatást csoportbontásban, hatékony

Angol Módszertani Nap

- módszertani elemekkel;
- 7. és 8. évfolyamokon bontott csoportban valósítjuk meg a német és angol nyelvoktatást;
- nyelvvizsga-előkészítő, valamint középiskolai felvételi-előkészítő foglalkozásokat szervezünk;
- nyelvoktatásunk színesítéseként lehetőséget kínálunk elsőseinknek a német nyelv tanulására a Német Nemzetiségi Nyelvoktatási Programunk keretében.

A körzetben elsők között vállaltuk fel a sajátos nevelési igényű tanulóink integrált ellátását, melyet eredményesen végzünk, megfelelő szakemberek bevonásával. Bekapcsolódtunk a képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés programjába, felvállalva a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatását.

Bemutatta a munkaközösség nyelvtanítási koncepcióját, melynek középpontjában a nyelvi kommunikáció áll. Előadásában részletezte az első évfolyamon választható tantárgyként megjelenő angol nyelvtanítást, a 7-8. évfolyamon alkalma-

zott nyelvvizsga-előkészítő programot, valamint beszámolt a sikeres nyelvvizsga-eredményeinkről.

Ezután Mészáros István az Oxford Tankönyvkiadó képviselője tankönyvbe-mutatót tartott, a Happy tankönyvcsaládra hívta fel a figyelmünket. Ezeket a könyveket eredményesen használjuk 1-6. évfolyamokon. Tájékoztatást nyújtott még olyan könyvekről is, amelyek egyaránt segítséget nyújtanak tanárnak, diáknak a nyelvvizsgára való felkészülésben.

Ezután következtek az angol nyelvi bemutató órák.

Koloh Judit szaktanító a második osztály tanulói közösségében a gyerekek eddigi nyelvi ismereteiről adott átfogó képet. Játékos, hangulatos órát láthattunk dalokkal, versekkel átszőve.

Orbán Orsolya szaktanár a negyedik osztályban mutatta be a diákok angol nyelvtudását. Ezen a szinten már komoly angol nyelvű beszélgetést hallottunk. A gyerekek kedvenc meséjüket is bemutatták.

Mészárosné Stef Ilona szaktanító és munkaközösség-vezető irányításával a hatodik osztályos diákok mindennapi szokásaikról, öltözködési kultúrájukról, iskolánk szimbólumairól, a helyesen eltöltött szabadidejükről, kedvenc sportolójukról beszélgettek angol nyelven. A csoport tanulói első osztályos koruktól tanulják a nyelvet.

A napi programot kollégáink mellett megtekintették a Rózsahegyi Kálmán, a Szent Gellért és a szarvasi Fő téri Általános Iskola angol szakos tanárai, valamint a helyi óvodák óvónői, valamint iskolánk pedagógusai.

A napot konzultációval zártuk, megbeszéltük a látottakat, a nyelvtanításban szerzett eddigi tapasztalatainkat.

Nyelvi óra a 4. osztályban

Tanórán kívüli foglalkozásokról

Valamint a felzárkóztatások is segítik tanulóinkat a tanulási nehézségek leküzdésében.

Az 5-8. évfolyamon az alábbi szakkörök biztosítják a gyerekek sokoldalú személyiségfejlődésének kibontakoztatását.

- Énekar
- Irodalmi színpad
- Rajz és tűzzománc

- Újságíró
- Média
- Dekorátor
- Informatika
- Etika
- Történelem

A sportfoglalkozások a mindennapos mozgást, testedzést teszik lehetővé. Iskolánkban népszerű a 3., 4. évfolyamon

bevezetésre került úszásoktatás, a gyógytestnevelés, a fiú és lány kézi- és röplabdaedzések.

Az angol és a német nyelvvizsga-előkészítő foglalkozások, tehetséggondozások a nyelvvizsgára való felkészülést, a pályaválasztás megkönnyítését, a középiskolába való zökkenőmentesebb beilleszkedést segítik elő.

Kis Bálint Általános Iskola
Nevelőtestülete

A 2006/2007-es tanévben a Kis Bálint Általános Iskolában a következő tanórán kívüli foglalkozások választhatók. Sokszínű elfoglaltságot biztosítunk a gyermekeink számára.

Az 1-4. évfolyamon:

- Szakkörök
- Sportfoglalkozások
- Tehetséggondozás: magyar, matematika és környezetismeret tantárgyakból

Irodalmi oldal

Sütő András (1927-2006)

A csodával határos, ha valamelyik költő-író teljes birtokában van anyanyelvének. Őket olvasva-hallva szinte alig mer a hétköznapi ember íráshoz leülni. Így hat rám mindig Arany János, Tamási Áron, Sütő András, Eszterházy Péter... és szerencsére még sokan a magyar irodalomból.

Sütővel való találkozásom 1974 körül történt, amikor még többnyire egy éjszakára kaptunk kölcsön könyveket. Nem jelképesen, valóságban. Másnap reggel már visszaadtuk, hiszen különösen szamizdat és Magyarországon akkor

meg nem jelenhető könyvek voltak ezek. Sütő András Anyám könyvű álmodtató könyve is egyéjszakai találkozás volt, a történelem tanszéken diákkörvezető tanáromtól kaptam azzal, hogy nagyon értékes könyv, s bizony sokaknak szeretné még odaadni minél hamarabb, hiszen a Kriterion kiadás akkor Szegeden nem volt kapható. Nagymamával mégsem tudtam végigolvasatni a művet. A kulákká kikiáltós résznél azzal tette le véglegesen, hogy elég rosszat élt meg ő már életében, jobb szeretne mostmár csak szépet olvasni. Nem is tudtam többé rábírní csupaszív nagymamámat... pedig ez az ő élete volt...

Tudom én, hogy az említett írók nem a köznyelvet beszélik, de ebben a mai világban, amikor napontként romlik a nyelvünk, igazi feltöltődés ilyen sorokat-oldalakat olvasni.

„Így csak az tudott magyarul, aki hazulról hozta a nyelv veszélyeztetettségének tudatát egy szórványfaluból, ahol egyötöd része volt a falunak magyar.” - hangzott egy irodalmár barátjától a mostani végleges búcsúzáskor (Görömbei András). A határon kívüliek sorsa egy másfajta veszedelem a magyar nyelvre, mint amit nap mint nap érzünk, ha kinyitjuk a fülünket. A legnagyobb, ami nyelvünket érheti: az a végleges pusztulás, felmorzsolódás, megszűnés, megsemmisülés... na, van-e még szavunk rá?!... kimondani is rossz:... eltűnés. Milyen érdekes... mennyire közel van a tünemény szavunkhoz. Tünemény, vagyis rendkívüli jelenség, vagyis káprázat. Lehet, hogy magyar nyelvünk a világ- és földtörténeti év-milliókkal számolva egy felvillanó felragyogás lesz csupán?! Hiszen napról-napra fogy létszámunk.

Sokszor ráerőltetem magam, pedig könny nélkül sosem tudom végigolvasni azt a történetet, amikor a Duna-deltában az író találkozott egy Aljosa nevű fiúval, akinek édesanyja Csikországból származott, de a fiú szégyellte, hogy egy szót sem tud anyanyelvén, emiatt fitokzatos falat épített maga köré, amikor magyarokkal találkozott. Csak lassan derült ki, hogy szeretne megtanulni egy csiki dalt.

Ebben a nyelvi létben Sütő Andrásnak mindenképpen az élen van a helye. Ott, legelől.

Az íróról akkor alig tudtam valamit, édesanyám Tanító c. újságjában találtam először egy képes beszámolót a pusztakamarási indítatásról. Természetesen hamarosan tanyanyaggá is vált, próbáltuk megfejteni az író képalkotó fantáziáját, igazi mezősegi alappal rendelkező tudatos nyelvalkotási leleményeit.

Erdélyben többnyire drámaíróként tartják számon, hiszen a leg-

kisebb falvakba is eljutottak színművei a kolozsvári színház segítségével. Irodalom tanárként egy osztállyal a Csillag a máglyán c. drámáját elemeztük. A törvénytisztelő Kálvin és a szabadon gondolkodó Szervét Mihály személyében annyira tiszta történelmi érveket és igazságokat ütköztetett, így még az sem zavart, hogy nem mindenütt ragaszkodott az író a történelmi valósághoz. A szereplői fölélemelkedtek a történelemnek.

A Levelek a fehér toronyból nagypapáját (aki nem érti meg unokáit, mert azok az államnyelvet beszélik, s nem édesanyjuk nyelvét) 15 évesekkel próbáltam megértetni. Ez a rész még érzelmileg felfogható volt számukra, de az már kevésbé, hogy emiatt a család szét-esett, s a nagypapa éveken keresztül mindennap várta haza az övét, s azok csak nem érkeztek...

Sütő András A szuzai menyegző c. drámáját nagyfiammal a szívem alatt néztem meg a Nemzeti Színházban, így ez egy külön élményként maradt meg bennem.

Én valahogy mégis inkább a prózáját szeretem: gondolatait rámdzúdító esszéit és lírai novelláit. A perzsák című esszéjénél azt sem értem, hogyan jelenhetett meg, hiszen Ceausescunak olyan besúgó-gárdája volt (tegnap hallottam a Duna tévében, hogy egy-egy magyar művészre akár 7-8 embert is ráállítottak), lehetetlen, hogy nem magyarázták meg neki e sorokat:

„Olyan eszmével, amelynek érvei falanxba sorakoznak, dárdák hegyén ülnek, kardhüvelyekből villannak elő, nem lehet kukoricázni.”

„Míg egy népnek titkai vannak: véglegesen nincs meghódítva.”
„Mert mi hogy indul, ha menet közben módosul is, akképp folytatódik.”

Sütő András nagyon tisztán, nagyon pontosan fogalmaz, még ha sokszor meg is kell fejteni mondandóját, hiszen a legutóbbi időkig a környezet megkövetelte a jelképes fogalmazást. Az Engedjétek hozzám jönni a szavakat című vallomások köteté az azóta már felnőtté vált László unokájának a magyar nyelvvel való ismerkedését adta át nekünk. Azt hiszem, ilyen tudatos anya- és nagypanyelvet kevesen kaptak eddig. A 17 hónapos Lászlóra „Szavaink Nagyfejedelemsége” várt, „nyolcszázézer szó-alattvaló”-val, egy gyengélkedő nyelvvel, melyen a legfontosabb változást az hozhatja, ha mindannyian beiratkozunk „bizony Csokonai nevezetű poetához, vagy Berzsenyi tekintetes úrhoz. Arany János világitótornyába Nagyszalontrára, József Attila jankiáltásaiba vagy Ady tüzes katlanába, a hargitai Ábel sziklafeleseléseibe.”

Egyedül tehát a könyvélményeink azok, amelyek „nyelvi szunyókálásainkból felszerkenty az embert, megtáncoltatják az elmét”.

„Hiszen azért vagyunk a világon, hogy a szavainknak valahol helyet teremtsünk benne.”

Sütő András halálának a hírére újra levettem a kedvesebb írásait a polcomról. Szép estéim voltak. Muszáj is pótolni a nappal körülöttem elhangzó szavak-mondatok utáni hiányérzetemet...

Mindenkinek jó olvasást kívánok:

Ricsey Edit

*Ami az emberben isteni az
a bucsuanyu, az pedig
a keresztelység
alkotása
az ember, ezeket
hosszú, évezredek utjára
Sütő András*

Ízes Ízek

December

Dödölle

A meghámozott burgonyát felszeleteljük, annyi sós vizet öntünk rá, hogy majdnem ellepje és puhára főzzük. Villával összetörjük és liszttel – folytonos keverés mellett – puha masszává főzzük. Egy másik lábosban olajon apróra vágott vöröshagymát piritunk, majd a masszából galuskát szaggatunk bele és óvatosan összekeverjük. A végén tehetünk hozzá kis tejfelt.

Seidl Ambrus

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszerkeket.

Corvus bianco
Cipőipari Bt.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

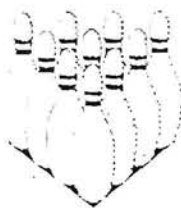
MAGÁNVÁMRAKTÁR

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Akik még nem rendezték hirdetéseik elmaradt díját, kérjük, minél előbb tegyék meg. Köszönjük!

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Madizol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492

Mobil sz.: 06 30 349-1655.

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó
márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák,
mosógépek, háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

THERMIX
Építőipari Kft.

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előgyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

» SZONDER «

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

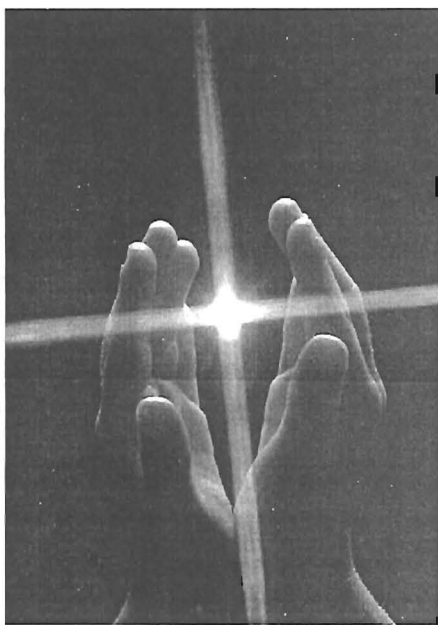
Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek.
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”
(Juhász Gyula)*

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

DRAGANOV TRIFONNÉ GÉMES VERO-
NIKA, aki betöltötte 85. földi életét, október 12-
én az Örökkévalóság honába költözött. Gászol-
ják: lányai és azok családja, ismerősök, barátok.

id. FARKASINSZKI JÁNOS, aki Endrődön
élt, 2006. november 17-én 80 éves korában vá-
ratlanul elhunyt. Gyászolják: felesége és a csa-
ládja.

KMELLÁR ELEKNÉ TÍMÁR ILONA, volt
Szélmalom úti lakos, nov. 5-én 77 éves korában
rövid betegség után elhunyt.

Gyászolják: fiai, menyei, unokái

SZUROVECZ IMRE, volt Sugár úti lakos,
2006. nov. 12-én 69 éves korában hosszú, súlyos
betegség után elhunyt.

Gyászolják: felesége és rokonai

VÉHA FERENC, aki Hunya Rákóczi u. 18.
sz. alatt élt, november 5-én 82 éves korában sú-
lyos betegség után elköltözött Teremtőjéhez.

Gyászolja: felesége, gyermekei, unokái, déd-
unokái és a rokonság.

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben
kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További infor-
máció a plébánián hivatalos időben személye-
sen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását,
karbantartását támogathatjuk adományok
felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián
hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy
az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Köz-
hasznú Alapítvány számlájára befizetéssel
vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-
10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövet-
kezet.

Az endrődi templomban, a katolikus
szertartás szerint eltemetett halottakról 40
évre visszamenőleg, név szerint megemlé-
kezünk halálózási évfordulójuk napján.

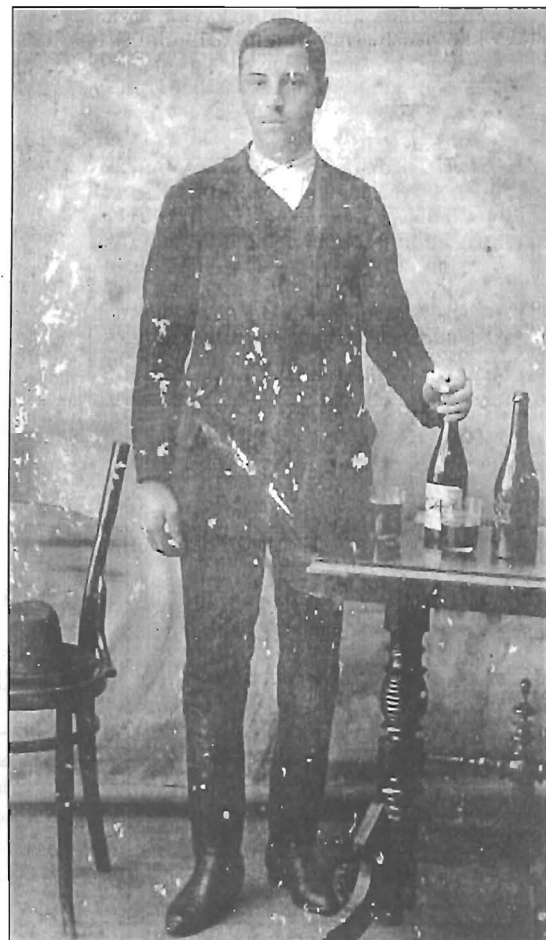
Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló csa-
lád, egy éven belül havonta, egy éven túl
évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szel-
etteikért.

Fényképalbum

Hangya-szövetkezet Hunyán

Hunya Ince legénykorában, 1909 előtt

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

Falugazdász hírek

A 2006. októberi önkormányzati választáson – mint köztudott – Gyomaendrőd falugazdásza, Várfi András lett a város Polgármestere. A falugazdász feladatokat a településen ezek után a Békés Megyei FM Hivatal döntése alapján Vincze Tamás falugazdász látja el, Dévaványa és Hunya település mellett.

November 1-től az év végéig az ügyfélfogadás hétfőn és szerdán 8-16 óráig, csütörtökön alkalomszerűen 13-16 óráig tart. Hoffmanné Szabó Gabriella ügyfélszolgálati falugazdász a

többi napokon is a gazdálkodók rendelkezésére áll munkaidőben. Az FVM-nél átszervezés várható, ezért a 2007-és év munkafeladatai, rendje és az ügyfélfogadás jelenleg nem ismeretes. Ebben az évben aktuális feladatok közé tartozik a területalapú támogatás túligénylésének rendezése, a gázolaj jövedéki adó igénylése és folyamatosan az östermelői igazolvánnyal kapcsolatos teendők.

- A területalapú támogatás túligénylésének rendezése rövidesen – november végére – várható, amelyről az érintett ügyfelek értesítést fognak kapni.
- A gázolaj jövedéki adó igénylése elkezdődött, amelyhez 2006-os földhasználati lap-szemlélet kell mellékelni, melyet a Földhivatal ad ki. A falugazdász az igazolást a földhasználati lap-szemle alapján igazolja le. A jövedéki adó mértéke 2006. évben 68,- Ft/liter.

Az őszi mezőgazdasági munkákról

A száraz és meleg ősz kedvezett a napraforgó és a kukorica betakarításának. A napraforgót már betakarították, a kukorica 90%-át aratták le, rövidesen befejezésre kerül.

A tavaszi belvíz miatt szélsőségesek az eredmények, napraforgónál 0,5-3 t/ha termésátlag, kukoricánál 1-13 t/ha között a alakult a termés. A gyengébb adottságú földeken a későbbi vetések sikerül-

tek jobban, a jobb minőségű földeken a belvizes területeket kivéve eredmények születtek mind a két növénynél. A száraz idő miatt a talajmunkák jól elhaladtak. A repce 50%-a az októberi esővel ki, ezért a télállósága ezeknek bizonytalan. A búza 80 %-át elveték, amely várhatóan jól megerősödik a tél beállta előtt. A szántá jól halad, amely a kukoricatarlók leszántásával zárul rövidesen.

Az átvételi árak a következőképpen alakultak: a búzánál 250 Ft-ról vetési időre 3000,- Ft-ra emelkedett, az olajnapraforgó 52 5400,- Ft, a kukorica 2500,- Ft körül mozgott az őszi időszakra.

Reméljük, hogy egy jobb és belvízmentes évnek nézünk elébe.

Sikerekben és eredményekben gazdagabb új évet kívánok minden gazdálkodónak.

Vincze Tamás
falugazdász

Kedves vásárlóim!

Decembri ajánlataim:

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

- Az áruházban megkezdtük a festék áruk forgalmazását: zománccfestékek, olajfestékek, alapozók, rozsdagátlók, falfestékek, színezők, glett anyagok, csemperagasztók, ecsetek, stb.
- Fűtőszőnyegek, középszőnyegek,
- Fürdőszobaszőnyegek, asztalterítők,
- Szúnyogháló, szúnyogirtók, szúnyogriasztók,
- Vegyszerek, műtrágyák, virágföldek, cserepek, virághagymák, rózsatövek
- Virágládák, drótkerítések, drótháló, Szegek, csavarok, kéziszerszámok,
- Gumszizmák, védőkesztyűk, munkaruhák,
- Benzines és elektromos fűnyírók, sövényvágók,
- Bozótvágók, komposztálók, kukák, talicskák, cefrés hordók, üstház
- Alumínium létrák

Várom kedves vásárlóimat!
Telefon: 386-274; 06-20 95 27 032
FARKAS MÁTÉ

EGYEDI CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.

MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT
Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endródiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@internet-x.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Sóczó Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@szentgellert.hu

*Hozzád emelem lelke­met,
Uram Istenem,
benned bizakodom. (Zsolt 25, 1)*

Szomorú szívvel, de a feltámadás reményével
tudatjuk Olvasóinkkal, hogy lapunk Főszerkesztője,

CSÁSZÁRNÉ GYURICZA ÉVA

2006. december 1-jén reggel 6.55-kor
megtért Égi Urához.

Temetéséről később intézkednek.
Lapzárta után érkezett a hír,
ezért életútját újságunk januári számában méltatjuk.

*Adj Uram örök nyugodalmat neki!
És az örök Világosság fényeskedjék neki!
Nyugodjék békében!*

Városunk Szerkesztősége